

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកស្កានេះ
ត្រូវទាបថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកដប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជាទបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាវង្ស ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

កែសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឲ្យបកវណ៌អានអេឡិត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ ស្រុង-ចាន់ណា ។

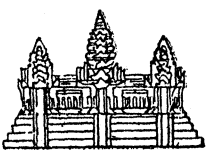
www.5000-years.org

ព្រះ
វិន័យបិដក ភាសាខ្មែរ
និង
សេចក្តីប្រៀបធៀបភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក ចុល្លវគ្គ
ភាគទី
១១

សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ វត្តក្ខន្ធកៈ

ភាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ ភិក្ខុនីខន្ធកៈ

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ និង សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ

លើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០១

តតិយោ ភាគោ

សង្ឃភេទក្ខន្ធកំ

[១] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា អនុបិយាយំ វិហរតិ អនុបិយំ នាម មល្លានំ និគមោ ។ តេន ខោ បន សមយេន អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ បញ្ចដិតំ អនុប្បព្ពជន្តិ ។

[២] តេន ខោ បន សមយេន មហានាមោ ច សក្កោ អនុរុទ្ធោ ច សក្កោ ទ្វេ ភាតុកា ហោន្តិ ។ អនុរុទ្ធោ សក្កោ សុខុមាលោ ហោតិ ។ តស្ស តយោ ឃាសាឝា ហោន្តិ ឥកោ ហេមន្តិកោ ឥកោ គិម្ហិកោ ឥកោ វស្សិកោ ។ សោ វស្សិកេ ឃាសាឝេ ចត្តារោ មាសេ និប្បុរិសេហិ តូរិយេហិ បរិចារិយមានោ ន ហេដ្ឋា ឃាសាឝា[1] ឱរោហតិ ។ អថ ខោ មហានាមស្ស សក្កស្ស

---

๑ ម. ហេដ្ឋាឃាសាឝំ ។

ឥតិយភាគ

សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ

(១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធ មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងនិគម ឈ្មោះអនុបិយា ជានិគមរបស់មល្លក្សត្រ ទៀបព្រៃអនុបិយា។ កាលសម័យ នោះឯង ពួកសក្យកុមារ សុទ្ធតែជាអ្នកមាននាមល្បីល្បាញ ចេញបួស តាមព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ។

(២) សម័យនោះ មានសក្យៈជាបងប្អូន ២ អង្គ ឈ្មោះមហានាម-សក្កៈ ១ ឈ្មោះអនុរុទ្ធសក្កៈ ១។ ឯអនុរុទ្ធសក្កៈជាស្តេចសុទ្ធមាលជាតិ[1]។ អនុរុទ្ធសក្កៈនោះ មានប្រាសាទ ៣ ខ្នង ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដូវរងា ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដូវក្តៅ ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដូវភ្លៀង។ អនុរុទ្ធ-សក្កៈនោះ (គង់នៅ) លើប្រាសាទសម្រាប់រដូវភ្លៀងអស់បួនខែ មាន តន្ត្រីនៅចាំគាល់បម្រើ មិនមានមនុស្សប្រុស (នៅលាយ) មិនដែលយាងចុះអំពីប្រាសាទមកខាងក្រោមឡើយ។ គ្រានោះឯង មហានាមសក្កៈ

---

១ ជាក្សត្រធ្លាប់បានសេចក្តីសុខ មិនដែលបានសេចក្តីលំបាកដោយខ្សែនឹងកំដៅថ្ងៃជាដើម។

ឯតទវោសិ ឯតរហិ ខោ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ បព្ពជិតំ អនុបព្ពជន្តិ អម្ហាកញ្ច បន[1] កុលា ឧត្តិ្តោចិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ យន្នូនាហំ ឯ បព្ពជេយ្យំ អនុរុទ្ធោ ឯតំ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេន អនុរុទ្ធោ សក្កោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អនុរុទ្ធំ សក្កំ ឯតទវោច ឯតរហិ តាត អនុរុទ្ធ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ បព្ពជិតំ អនុបព្ពជន្តិ អម្ហាកញ្ច បន កុលា ឧត្តិ្តោចិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ តេនហិ ត្វំ ឯ បព្ពជ អហំ ឯ បព្ពជិស្សាមីតិ ។ អហំ ខោ សុខុមាលោ ជាហំ សក្កោមិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ ត្វំ បព្ពជា-ហីតិ ។ ឯវំ ខោ តេ តាត អនុរុទ្ធ ឃរាវាសតន្តំ អនុសាសិស្សាមិ បឋមំ ខេត្តំ កសាបេតព្ពំ កសាបេត្វា វុត្តាបេតព្ពំ វុត្តាបេត្វា ឧទកំ អតិនេតព្ពំ ឧទកំ អតិ-នេត្វា ឧទកំ និន្នេតព្ពំ ឧទកំ និន្នេត្វា និន្នាបេតព្ពំ[2]

---

๑ ឧ. ម. ឃោគ្ឃកេសុ បនសព្ពោ ន ទិស្សតិ ។ ๒ ឧ. និន្នាបេតព្ពំ ។

មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឥឡូវនេះពួកសក្យកុមារសុទ្ធតែជាអ្នកមានឧត្តម
ល្បីល្បាញ ចានចេញបួសតាមព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ ចំណែកខាងត្រកូលរបស់យើងគ្មាននរណាមួយ ចេញចាកផ្ទះទៅ
បួសក្នុងសាសនាសោះ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញឬអនុរុទ្ធបួសកុំខានចុះ ។
ទើបមហានាមសក្កៈចូលទៅរកអនុរុទ្ធសក្កៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចាន
និយាយរឿងនុ៎ះចំពោះអនុរុទ្ធសក្កៈថា ម្នាលអនុរុទ្ធ ជាអនុជ ឥឡូវនេះ ពួក
សក្យកុមារ សុទ្ធតែជាអ្នកមានឧត្តមល្បីល្បាញ ចានចេញបួសតាមព្រះ
មានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ ចំណែកខាងត្រកូលរបស់យើង
គ្មាននរណាមួយ ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាសោះ បើដូច្នោះចូរឯង
បួស ឬអញនឹងបួសក៏ចាន ។ អនុរុទ្ធឆ្លើយថា ខ្ញុំជាមនុស្សសុខុមាលជាតិ
ខ្ញុំមិនអាចនឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនាចានទេ សូមទ្រង់ស្តេច
បួសចុះ ។ មហានាមសក្កៈនិយាយថា ម្នាលអនុរុទ្ធ ជាអនុជ ចូរឯងមក
អាយ បងនឹងពន្យល់ប្រយោជន៍របស់យ៉ាងវែងដល់ឯងថា ការធ្វើស្រែនោះ
មុនដំបូងត្រូវភ្ជួរ ភ្ជួរចប់ហើយ ត្រូវព្រោះ ព្រោះចប់ហើយ ត្រូវបញ្ចូលទឹក
បញ្ចូលទឹកចប់ហើយ ត្រូវបញ្ចេញទឹក បញ្ចេញទឹកចប់ហើយ ត្រូវជំរះស្មៅ

ฉนฺทาเปตฺวา ฉวาเปตฺวา ฉวาเปตฺวา ฉฑฺเฑหาเปตฺวา ฉฑฺเฑ-
หาเปตฺวา[๑] ปุญฺเจ กาหาเปตฺวา ปุญฺเจ กาหาเปตฺวา
มญฺเจหาเปตฺวา มญฺเจหาเปตฺวา ปฐวิยาเปตฺวาปิ
ปฐวิยาปิ ฉฑฺฑาเปตฺวา กุสิเกหิ ฉฑฺฑาเปตฺวาปิ กุสิเกหิ
ฉฑฺฑาเปตฺวา ฉิฑฺฑาเปตฺวา ฉิฑฺฑาเปตฺวา[๒] อภิหาเรหาเปตฺวา
อภิหาเรหาเปตฺวา อายภิมฺปิ วสฺสิ ฆาเรหิ กาเรตฺวา
อายภิมฺปิ วสฺสิ ฆาเรหิ กาเรตฺวาติ ฯ ย กมฺมา ฑียติ
ย กมฺมนฺติ อตฺถิ ปญฺญายติ กถา กมฺมา ฑียิสฺสติ
กถา กมฺมนฺติ อตฺถิ ปญฺญายิสฺสติ กถา มยนฺ
อเปฺปสกฺกา ปกฺขา กามกุณาหิ สมปฺปิตา
สมงฺคีภูตา ปริจาเรสฺสามาติ ฯ ย หิ ตาต อนุวุฑฺฒิ
กมฺมา ฑียติ ย กมฺมนฺติ อตฺถิ ปญฺญายติ
อกฺกีณาย[๓] กเมฺม มาตาปิตเรปิ[๔] จ ปิตามหา จ
กาลกตาติ ฯ เตนหิ ภูญฺเจว ยาจาสเรน อุปชา-
ชาหิ อหนฺ อการสฺมา อนาจาริยนฺ ปฏิสฺสาเมตีติ ฯ

---

๑ ฉ. ฉฑฺฑาเปตฺวา ฯ ๒ ฉ. ม. ฉุปาเปตฺวา ฉุปาเปตฺวา ฯ ๓ ฉ. อกฺกีณาเยว ฯ
๔ ฉ. ม. ปิตเรปิ ฯ

ដំរេះស្មៅរួចហើយ ត្រូវប្រួតស្រូវ ប្រួតស្រូវហើយ ត្រូវចងកណ្តាប់ ចងជាកណ្តាប់ហើយ ត្រូវធ្វើឲ្យជាគំនរ ធ្វើឲ្យជាគំនរហើយ ត្រូវបោកឬបញ្ហាន់ បញ្ហាន់ហើយ ត្រូវដង្ហុះយកចំបើង ដង្ហុះយកចំបើងហើយ ត្រូវដង្ហុះយកកំទេចចេញ ដង្ហុះយកកំទេចចេញហើយ ត្រូវរោយ រោយហើយ ត្រូវដង្ហែនយកមកទុក ដង្ហែនយកមកទុកហើយ ត្រូវចាប់ធ្វើតែយ៉ាងនេះតទៅទៀត រាល់ៗឆ្នាំ ត្រូវចាប់ធ្វើ (សាពីដើម) តាមទំនងនេះទៀត តែរាល់ ៗ ឆ្នាំ ។

អនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយថា ការងារមិនចេះអស់ទេ ទីបំផុតនៃការងារមិនប្រាកដទេ កាលណានឹងអស់ការងារ កាលណានឹងប្រាកដថាផុតការងារបាន កាលណាយើងនឹងថយខ្លួនខ្លាយឆ្អែតឆ្អន់ នឹងស្កប់ស្កល់បម្រើដោយតាមគុណ ៥ ។ ម្នាលអនុរុទ្ធ ជាអនុជ ការងារមិនចេះអស់ទេ ទីបំផុតការងារក៏មិនប្រាកដ មាតាបិតាក្តី ជីតាក្តី ធ្វើមរណភាព(ទៅអស់) ឯការងារមិនចេះអស់ទេ ។ បើដូច្នោះ អនុជឯង ចូរជ្រាបអំពីប្រយោជន៍របស់ឃរាវាសចុះ បងមុខជានឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនា (មិនខាន) ។

[๓] อถโข อนุรุทฺโธ สกฺกา ยเน มาตา เตน-
อุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา มาตรํ ภคินิเวจ ฯเปฯ มหำ
อมฺม อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชิตุ๋ อนุชานาหิ มำ
อมฺม[๑] อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชายาติ ฯ อถ๋ โข๋ อนุรุทฺธสฺส สกฺกสฺส มาตา อนุรุทฺธำ สกฺกำ ภคินิเวจ
ตุมฺหา โข๋ เม ตาต อนุรุทฺเธ ปุตฺตา ปิยา มนาปา
อปฺปฏิกฺกูลา มรณมฺปิ เม อตฺถาย กปฺปติ กิมงฺค ปน มยำ ชีวิตสฺมิ
กิ๋ ปนาหำ ตุมฺหา ชีวนฺเต อนุชานิสฺสามิ อคารสฺมา
อนคาริยำ ปพฺพชฺชายาติ ฯ ทุติยมฺปิ โข๋ ฯ เปฯ
ตติยมฺปิ โข๋ อนุรุทฺโธ สกฺกา มาตรำ ภคินิเวจ
ฯเปฯ มหำ อมฺม อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชิตุ๋ อนุชา-
นาหิ มำ อมฺม อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชายาติ[๒] ฯ

[๔] เตน โข๋ ปน สมเยน ภทฺทิโย
สกฺยราชา สกฺกานำ รชฺชำ การยาติ ฯ เสยฺยถา
ปน[๓] อนุรุทฺธสฺส สกฺกสฺส สหายโย โหติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. โปตฺถเกสุ อมฺมาติ น ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉกฺเก ปนำ ตุมฺเห อนุรุทฺธสฺส สกฺกสฺส
มาตา ติมาห ฯ สเจ ตาต อนุรุทฺธ ภทฺทิโย สกฺยมหาราชา สกฺกานำ รชฺชำ การเยติ
อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชติ ฯ ติมำ ปพฺพชาหีติ ฉกฺเก มยฺหำ มาตุโปตฺถเกสุ ทิสฺสติ ฯ
๓ ฉ. ม. โปตฺถเกสุ เสยฺยถาปิ โข๋ น ทิสฺสติ ฯ

(៣) ក្នុងគ្រានោះ អនុរុទ្ធសក្កៈបួលទៅរកព្រះមាតា លុះបួលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះមាតាយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមាតា ខ្ញុំចង់ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា បពិត្រព្រះមាតា សូមព្រះមាតាអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះទៅបួស ក្នុងសាសនា ។ កាលបើអនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមាតានៃអនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអនុរុទ្ធកូន អ្នកជាបុត្រប្រុសតាំងពីរបស់យើង រមែងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត ឥតមានស្អប់ខ្ពើមទេ សូម្បីដល់មរណកាល យើងក៏ពុំចង់ព្រាត់ប្រាសនឹងអ្នកឡើយ កាលបើអ្នករស់នៅ ។ ឡើយ យើងធ្វើម្តេចនឹងយល់ព្រមឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាបាន ។ អនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយនឹងព្រះមាតាយ៉ាងនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ អស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះមាតា ខ្ញុំចង់ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា បពិត្រព្រះមាតា សូមព្រះមាតាអនុញ្ញាត ឲ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។

(៤) សម័យនោះឯង កន្ទិយសក្យរាជសោយរាជ្យជាស្តេចរបស់សក្យៈតាំងពីរឡាយ ។ ឯកន្ទិយសក្យរាជនោះត្រូវជាសំឡាញ់នឹងអនុរុទ្ធសក្កៈ ។

អថខោ អនុរុទ្ធស្ស សក្កស្ស មាតា អយំ ខោ កច្ចិយោ សក្យរាជា សក្យានំ រដ្ឋំ ការេតិ អនុរុទ្ធស្ស សក្កស្ស សហាយោ សោ ន ឧស្សហតិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុន្តិ អនុរុទ្ធំ សក្កំ ឯតទវោច សចេ តាត អនុរុទ្ធ កច្ចិយោ សក្យរាជា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជតិ ឃំ តុម្ហ៎ិ បព្ពជាហីតិ ។ អថខោ អនុរុទ្ធោ សក្កោ យេន កច្ចិយោ សក្យរាជា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កច្ចិយំ សក្យរាជានំ ឯតទវោច មម ខោ សម្ម បព្ពជ្ជា តវ បដិពន្ធាតិ ។ សចេ តេ សម្ម បព្ពជ្ជា មម បដិពន្ធា ភ[1] អម្ហដិពន្ធា ភ សា ហោតុ អហំ តយោ យថាសុខំ បព្ពជាមីតិ ។ ឯវំ សម្ម ឧភោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិស្សាមាតិ ។ ជានាហំ សម្ម សក្កោមិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ យំ តេ សក្កា អញ្ញំ មយា ការេតុំ តត្រាហំ ការិស្សាមិ តុំ បព្ពជាហីតិ ។ មាតា ខោ មំ សម្ម ឯវមាហ

---

១ ឆ·ម·ជោតុកេសុ ភាសន្តោ ន ទិស្សតិ ។

គ្រានោះឯង ព្រះមាគារបស់អនុរុទ្ធសក្កៈទ្រង់ព្រះចិន្តាថា ព្រះកគ្ទិយសក្យ-
រាជនេះទ្រង់សោយរាជ្យជាស្តេចរបស់ពួកសក្យៈ ស្តេចនោះជាសំឡាញ់នឹង
អនុរុទ្ធសក្កៈ គង់មិនអាចចេញចាកអគារដ្ឋាន ទៅបួសក្នុងសាសនាទេ
(លុះទ្រង់ព្រះចិន្តាដូច្នេះហើយ) ទើបមានព្រះសារីយាទៅនឹងអនុរុទ្ធសក្កៈ
ទៀតថា ម្នាលអនុរុទ្ធ កូន ប្រសិនបើ កគ្ទិយសក្យរាជ ចេញចាកផ្ទះ
ទៅបួសក្នុងសាសនា ការលើកដូច្នេះ សឹមកូនឯងទៅបួសចុះ ។ លំ-
ដាប់នោះ អនុរុទ្ធសក្កៈចូលទៅរកព្រះកគ្ទិយសក្យរាជ លុះចូលទៅដល់
ហើយទើបថ្វាយសេចក្តីនុ៎ះទៅនឹងកគ្ទិយសក្យរាជថា ម្នាលសំឡាញ់ ការ
បួសរបស់ខ្ញុំជាប់ពាក់ព័ន្ធគ្នានឹងអ្នក ។ កគ្ទិយសក្យរាជ កំឡើយតបថា
ម្នាលសំឡាញ់ បើបព្វជ្ជារបស់អ្នក ជាប់ពាក់ព័ន្ធគ្នានឹងខ្ញុំក្តី មិនជាប់ក្តី
បព្វជ្ជានោះចូលលើកទុកចុះ យើងគង់តែនឹងបួសជាមួយអ្នកតាមសប្បាយ
ដែរ ។ អនុរុទ្ធសក្កៈបបួលទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរមក យើងទាំង
ពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។ ព្រះកគ្ទិយសក្យរាជតបថា
ម្នាលសំឡាញ់ ខ្ញុំមិនអាចចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាបានទេ កិច្ច
ឯទៀតដែលខ្ញុំលួមធ្វើជំនួសអ្នកបាន ខ្ញុំនឹងធ្វើជំនួសអ្នក អ្នកចូរបួសចុះ ។
អនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយថា ម្នាលសំឡាញ់ ព្រះមាតានិយាយនឹងខ្ញុំយ៉ាងនេះថា

សចេ តាត អនុរុទ្ធ កិន្តិយោ សក្យរាជា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតំ វា តុំបិ បព្ពជាមីតំ ។ ភាសិតា ខោ បន តេ សម្ម វិសា វាចា សចេ តេ សម្ម បព្ពជ្ជា មម បដិពន្ធា វា អប្បដិពន្ធា វា សា ហោតុ អហំ តយោ យថាសុខំ បព្ពជាមីតំ ។ វិហិ សម្ម ឧភោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិស្សាមាតំ ។ តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា សច្ចវាទិនោ ហោន្តិ សច្ចប្បដិញ្ញា-តា[1] ។ អថខោ កិន្តិយោ សក្យរាជា អនុរុទ្ធំ សក្កំ វិតនវោច អាគមេហិ សម្ម សត្ត វស្សានិ សត្តន្នំ វស្សានំ អច្ចយេន ឧភោបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិស្សាមាតំ ។ អតិចិរំ សម្ម សត្ត វស្សានិ នាហំ សក្កោមិ សត្ត វស្សានិ អាគមេតុន្តិ ។ អាគមេហិ សម្ម ឆ វស្សានិ ។ បេ ។ បញ្ច វស្សានិ ចត្តារិ វស្សានិ តីណិ វស្សានិ ទ្វេ វស្សានិ វិតំ វស្សំ វិភាតេ វស្សេ អច្ចយេន ឧភោបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិស្សាមាតំ ។ អតិចិរំ សម្ម វិតំ វស្សំ នាហំ សក្កោមិ

---

๑ ខ. ម. សច្ចប្បដិញ្ញា ។

ម្នាលអនុរុទ្ធ បើភទ្ទិយសក្យរាជចេញចាកផ្ទះទៅបួស ក្នុងសាសនា កាល
បើដូច្នោះ អ្នកឯង ចូរបួសចុះ ។ ភទ្ទិយសក្យរាជ ឆ្លើយថា ម្នាល
សំឡាញ់ ខ្ញុំបាននិយាយរាំទាំនុះចំពោះអ្នកមែនថា ម្នាលសំឡាញ់ បើ
បព្វជ្ជារបស់អ្នកជាប់ទាក់ទងនឹងខ្ញុំក្តី មិនជាប់ក្តី បព្វជ្ជានោះលើកទុកទៅ
ចុះ ខ្ញុំគង់តែនឹងបួសជាមួយនឹងអ្នកតាមសប្បាយដែរ ។ អនុរុទ្ធបបួលថា
ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរមក យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុង
សាសនា ។ ក្នុងសម័យនោះ ពួកមនុស្ស ច្រើននិយាយពាក្យសច្ចៈ ប្តេជ្ញា
គ្នាដោយពាក្យសច្ចៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះភទ្ទិយសក្យរាជតបនឹងអនុរុទ្ធសក្កៈ
យ៉ាងនេះថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរបង្អង់ ៧ ឆ្នាំសិន លុះអាណើះ ៧ ឆ្នាំទៅ
យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនា ។ អនុរុទ្ធសក្កៈ
ឆ្លើយតបថា ម្នាលសំឡាញ់ ៧ ឆ្នាំនោះយូរណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងបង្អង់
ចាំដល់ ៧ ឆ្នាំទេ ។ ព្រះភទ្ទិយសក្យរាជ ឆ្លើយថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នក
ចូរធ្វើចាំ ៦ ឆ្នាំចុះ ។បេ។ ៥ ឆ្នាំ ៤ ឆ្នាំ ៣ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ ១ឆ្នាំចុះ លុះអាណើះ
១ ឆ្នាំទៅ យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា។ អនុរុទ្ធ
សក្កៈបបួលទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ ១ ឆ្នាំនោះយូរពេកណាស់ ខ្ញុំមិនអាច

ឯកំ វស្ស អាគមេតុន្តិ ។ អាគមេមិ សម្ម សត្ត មាសេ សត្តន្នំ មាសានំ អច្ចយេន ឧភោបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ភជិស្សាមាតិ ។ អតិថិរំ សម្ម សត្ត មាសា ឆាហំ សក្ខាមិ សត្ត មាសេ អាគមេតុន្តិ ។ អាគមេមិ សម្ម ឆ មាសេ ។ បេ ។ បញ្ច មាសេ ចត្តារោ មាសេ តយោ មាសេ ទ្វេ មាសេ ឯកំ មាសំ អឌ្ឍមាសំ អឌ្ឍមាសស្ស អច្ចយេន ឧភោបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ភជិស្សាមាតិ ។ អតិថិរំ សម្ម អឌ្ឍមាសោ ឆាហំ សក្ខាមិ អឌ្ឍមាសំ អាគមេតុន្តិ ។ អាគមេមិ សម្ម សត្តាហំ យាវាហំ បុត្តេ ច ភាគនេ ច រជ្ជំ និយ្យាទេស្សាមីតិ[1] ។ ន ចិរំ សម្ម សត្តាហោ អាគមេស្សាមីតិ ។

[៥] អថខោ ភគ្គិយោ ច សក្យរាជា អនុរុទ្ធោ ច អានន្ទោ ច ភគ្គុ ច កិមិលោ ច[2] នេរញ្ជរាយំ ច ឧទាលិកប្បកោនេ សត្តមា យថា បុរេ ច ចតុរង្គិនិយោ សេនាយ ឧយ្យានភូមិំ និយ្យន្តិ ឯវមេវ ចតុរង្គិនិយោ

---

๑ ម. ម និយ្យាទេមីតិ ។ ๒ ម. ភគុ ច កិម្ពិលោ ច ។

នឹងរង់ចាំទៅដល់ ១ ឆ្នាំបានទេ ។ ព្រះភគ្គិយសក្យរាជអង្គ្រះទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកប្រព្រឹត្តធ្ងន់ ៧ ខែចុះ លុះអំណើះ ៧ ខែទៅ យើងតាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅប្រសូកនឹងសាសនា ។ អន្ត្រុទ្ធសក្កៈតបថា ម្នាលសំឡាញ់ ៧ ខែនោះយូរណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងរង់ចាំដល់ទៅ ៧ ខែបានទេ ។ ព្រះភគ្គិយសក្យរាជអង្គ្រះថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកប្រព្រឹត្តធ្ងន់ដល់ ៦ ខែ រហែក ៥ ខែ ៤ ខែ ៣ ខែ ២ ខែ ១ ខែ កន្លះខែចុះ លុះអំណើះកន្លះខែទៅ សឹមយើងតាំងពីរនាក់ ចេញចាកផ្ទះទៅប្រសូកនឹងសាសនា ។ អន្ត្រុទ្ធសក្កៈតបទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ កន្លះខែយូរពេកណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងរង់ចាំដល់កន្លះខែបានទេ ។ ព្រះភគ្គិយសក្យរាជអង្គ្រះបុះមកទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកប្រព្រឹត្តធ្ងន់ ៧ ថ្ងៃសិន ទម្រាំតែខ្ញុំនឹងប្រគល់រាជ្យសម្បត្តិឲ្យកូនប្រុសបងបួន ។ អន្ត្រុទ្ធសក្កៈទទួលព្រមថា ម្នាលសំឡាញ់ ៧ ថ្ងៃនោះមិនជាយូរប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំនឹងរង់ចាំបាន ។

(៩) គ្រានោះឯង (ពួកសក្យៈតាំង ៦ អង្គ) គឺភគ្គិយសក្យរាជ ១ អន្ត្រុទ្ធ ១ អានន្ទ ១ ភគ្គុ ១ កិមិល ១ ទេវទត្ត ១ ជាគំរប់ ៧ នាក់នឹងខ្នាន់ព្រះកេសឈ្មោះឧបាលិ ចេញទៅគាន់ទន្សាន មួយអន្ទឹងដោយសេនាមានអង្គ ៤ ក្នុងកាលពីដើមយ៉ាងណា សក្យរាជតាំងនោះ យាងចេញទៅ

เสนาย ฉินฺนปิโลติกา ๆ เตน โข ปน สมเยน เสนา ฉินฺนวิสาขา
ปวาเสยฺยุ ทุกฺกฏสฺมา ทุกฺกฏสฺมา อาปตฺติยา ทุพฺภาสนฺเน
กณฺฑกํ ทาเปตฺวา ทุจริตานิ กปฺปกํ ปตฺตเวจนานิ ทาตุ
กาโม ทุจริตานิ ฉินฺทิตฺวา ปตฺตกานิ ฉีวิตายาติ ๆ

[๖] อถ โข ทุจริตานิ กปฺปกสฺส ฉินฺนปิโลติกานิ ปตฺตเวจนานิ
ทาตุ กาโม จณฺฑา โข สากิยา ๆปิ กุมาก
ฉินฺนปิโลติกา ยาตาเปยฺยุปิ มํ ๆเม ปิ ตาม สกฺย-
กุมาก อการสฺมา อนาทริยํ ปฏิสฺสฺสุ กาตพฺพนฺติ
ปตาปาเปสุ ๆ โส กณฺฑกํ ทตฺวา ตํ กณฺฑกา ปุจฺฉิ
อาจริเยน ยถา ปสฺสติ ฉินฺนปิโลติกา ปตฺตเวจนานิ ทาตพฺพนฺติ ๆ
เต สกฺยกุมาก เตนุปสงฺกมิ ๆ อทฺทสา โข เต
สกฺยกุมาก ทุจริตานิ กปฺปกา ปตฺตเวจนานิ กตฺวา ๆ
ฉินฺนปิโลติกา ปตฺตเวจนานิ กตฺวา ๆ ๆ
ฉินฺนปิโลติกา

(ដើម្បីបពូជ្ឈាមួយអន្លើ) ដោយសេនាមានអង្គ ៤ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ សក្យៈ
ទាំងនោះ លុះយាងទៅដល់ទីឆ្ងាយ ទើបឲ្យសេនាវិលមកវិញ លុះបួល
ទៅដល់ដែនដទៃហើយ ទើបដោះគ្រឿងប្រដាប់រៀបជាបង្វែចដោយព្រះ
ពស្ត្រសម្រាប់ពាន រួចហើយទើបមានព្រះបន្ទូលទៅនឹងខ្ញុំព្រះតេស
ឈ្មោះទុលិយថា នែនាយទុលិ ណ្ហើយនាយទុលិ ចូរអ្នកឯងវិលទៅ
វិញចុះ ទ្រព្យប៉ុណ្ណោះគ្រប់មនុស្សចិញ្ចឹមជីវិតរបស់អ្នកបានហើយ ។

(៦) គ្រានោះឯង កាលទុលិគហបតិកំពុងតែដើរវិលមកវិញក៏មាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកសក្យៈសុទ្ធតែជាអ្នកគាប ។ នឹងសម្លាប់អញ
ក៏បាន ព្រោះគិតថា ទុលិគហបតិនេះហើយ សម្លាប់ព្រះរាជកុមារ
អម្បាលសក្យកុមារទាំងឡាយ ម្តេចគង់ចេញចាកអគារដ្ឋាន ទៅបួសក្នុង
សាសនាបាន ចំណង់បើអញនឹងបាច់និយាយទៅថ្វី ។ ទុលិគហបតិនោះ
ក៏ស្រាយបង្វែចចេញ ហើយព្យួរបស់នោះលើដើមឈើ ទើបនិយាយថា
បើអ្នកណាឃើញ ចូរលើសយកបស់ដែលអញឲ្យហើយចុះ ហើយដើរបួល
ទៅរកពួកសក្យកុមារវិញ ។ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះបានឃើញទុលិ-
គហបតិកំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយហើយ ទើបនិយាយទៅនឹងទុលិគហបតិ
យ៉ាងនេះថា នែនាយទុលិ ហេតុដូចម្តេចបានជាអ្នកវិលមកវិញ ។
ទុលិគហបតិក៏ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអយ្យបុត្ត កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គ

ฯเตนโขปเนว จณฺฑา เจว สาคิโย เจว มิตฺตา กุมารา
ติปฺปเภทกาเล ยาคุปาเยยฺยกปิณฺเฑ เอเต มหา ชาติ สกฺย-
กุมารา อตฺตานญฺเจว อนตฺถาย ปฏิปนฺนา ปพฺพชิตกิจฺจมฺปิ ปชา-
หิตฺวา เสา เจว อมฺหากญฺจ อยฺยปุตฺตา กณฺหกิตฺติ ปุญฺญวา ตสฺ
กณฺหกิตฺติ รุกฺเข อาลเกตฺวา เยน ปสฺสติ ติณฺหเยว หาร-
ปฺปหารปฺปตฺตา ตโตปิ[๑] ปติติวาเตติ ฯ สุทฺธกาณา ขตฺติยา
อกาสิ ยถา ปน ติวาเต[๒] จณฺฑา เจว[๓] สาคิโย
เจว มิตฺตา กุมารา ติปฺปเภทกาเล ตสฺมิ ฯ

[๗] อถโข เต สกฺยกุมารา ขตฺติยา กปฺปกา
อาคาย เยน ภคฺคา เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา
ภคฺคานิ อภิวาเทตฺวา ฬกฺกมนฺตา นิสีทึสุ ฯ ฬกฺกมนฺตา
นิสินฺนา เจว เต สกฺยกุมารา ภคฺคานิ ฬเตนเวทุ ยถา
กปฺเปสุ สาคิโย นาม มาณวโก อยมฺปิ กปฺเป ขตฺติโย
กปฺปโก อมฺหากมฺปิ ธีตรญฺจ ปริจารโก เอตมฺปิ ภคฺคา

---

๑ ม. อาคจฺเฉยฺยุ ฯ ๒ ฉ. ม. ยาปิ น นิวาเตฺว ฯ ๓ ฉ. เจตฺถเจ เจวสทฺโท น ทิสฺสติ ฯ

រឿងអំពីទីនេះទៅ កុក្កុតមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកសក្យរាជសុទ្ធតែ
គាប ។ ធំសម្លាប់ខ្ញុំព្រះអង្គចោលក៏បាន ព្រោះគិតថា ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ
ហើយដែលសម្លាប់ព្រះរាជកុមារ អម្បាលពួកសក្យកុមារនេះ(ម្តេចក៏)ចេញ
ចាកអគារដ្ឋាន ទៅបួសក្នុងសាសនា ចុះនឹងចាំស្តាប់ទៅថ្ងៃដល់ខ្លួនខ្ញុំព្រះអង្គ
បពិត្រព្រះអយ្យបុត្ត ខ្ញុំព្រះអង្គស្រាយបង្វេចចេញហើយ ព្យួរបង់នោះ
លើដើមឈើហើយនិយាយថា បើអ្នកណារើញ ចូររើសយកវបង់
ដែលអញឲ្យហើយចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏រំលឹកអំពីទីនោះមកវិញ ។ ពួកសក្យ-
កុមារនិយាយថា នែនាយទុជាលិ ដែលអ្នកត្រឡប់មកវិញនោះឈ្មោះថា
បានធ្វើប្រពៃហើយ ដ្បិតពួកសក្យៈកាប ។ ណាស់ ធំសម្លាប់អ្នកចោលក៏
បាន ព្រោះគិតថា អ្នកនេះហើយជាអ្នកសម្លាប់ព្រះរាជកុមារទាំងឡាយ ។

(៧) គ្រានោះ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះនាំទុជាលិកបុត្រៈចូលទៅ
គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះ
លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំជាសក្យរាជ តែងមាន
មានះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទុជាលិកបុត្រៈនេះជាអ្នកគាប់បម្រើយើងខ្ញុំ
អស់កាលជាអង្វែងមកហើយ សូមព្រះមានព្រះភាគបំបួសទុជាលិកបុត្រៈ

पठमं पञ्हाबेतुं सम्मसम्बुद्धो अत्तानं पच्चुट्ठापेसि अञ्जलिकम्मं सामीचिकम्मं कत्वा सम्बुद्धं एतदवोच आकङ्खमानो आनन्द तथागतो [1] । अथ खो कस्सपो भगवतो पठमं पञ्हाबेसि पच्चा सेसकम्मकुमारे ।

[८] अथ खो आयस्मा कप्पितो सेतेव्ये अन्तरवासेन सेय्यं वीतिवत्तेसि । आयस्मा अनुरुद्धो दिब्बचक्खुं उप्पादेसि । आयस्मा आनन्दो सोतापत्तिफलं सच्छाकासि । सेवन्तो तोदेय्यो कोसलो अञ्ञतरं पुरिसं आणापेसि [2] ।

[९] सेन खो पन समयेन आयस्मा कप्पितो अरञ्ञकोपि रुक्खमूलकोपि सुञ्ञागारकोपि अप्पिच्छो सन्तुट्ठो पविवित्तो असंसट्ठो आरद्धविरियो विहासि । अथ खो सम्बहुला भिक्खू येन भगवा तेनुपसङ्कमिंसु उपसङ्कमित्वा भगवन्तं अभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदिंसु । एकमन्तं निसिन्ना खो ते भिक्खू भगवन्तं एतदवोचुं

---

१ स्या. पी. विम्हानीयसुत्तादीनि । २ स्या. पी. अभिनिद्दासेसि ।

នេះមុន យើងខ្ញុំនឹងធ្វើនូវអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលីកម្ម នឹងសាមីចិកម្ម ចំពោះទុកលិកបព្វតៈនេះ តាលបើយើងខ្ញុំបានធ្វើយ៉ាងនេះហើយ សេចក្តីប្រាថ្នាថា ខ្លួនយើងខ្ញុំជាសត្វៈនោះនឹងដល់ចុះ។ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគបានបំបួសទុកលិកបព្វតៈមុន ហើយទើបបំបួសពួកសត្វក្រុមនោះក្រោយ ។

(៨) គ្រានោះ ព្រះកកុទ្ធៈដ៏មានអាយុ បានសម្រេចនូវវិជ្ជាបីយ៉ាងខាងក្នុងនៃវស្សានោះឯង ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុបានសម្រេចទិព្វចក្ខុ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានសម្រេចសោតាបត្តិផល ។ ឯទេវទត្ត បានសម្រេចនូវឫទ្ធិដារបស់បុថុជ្ជន ។

(៩) សម័យនោះឯង ព្រះកកុទ្ធៈដ៏មានអាយុទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្នះស្ងាត់ក្តី បន្ទូនូវឧទានជារឿយ។ ថា ឧសុខ អ្ហីម្ល៎ះ ឧសុខអ្ហីម្ល៎ះ ។ លំដាប់នោះ ពួកកិក្ខុច្រើនរូបចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា

อายสฺมา ภทฺโท ภณฺฑาคาริโก อาวุโสติ โข ภิกฺขู อามนฺเตสิ อาโม ภนฺเตติ โข อายสฺมา ภทฺโท ภณฺฑาคาริโก ภิกฺขู เอตทโวจ ยถา โข ปเนตานิ อายสฺมนฺโต ธมฺมานิ ปุพฺเพ ปวตฺตานิ ปุพฺเพ ปวตฺตินีนิ ปุพฺเพ ปวตฺตาริโย ปุพฺเพ ปวตฺตปฺปโยคานิ ตถา เตสุ ตถา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ

[๙] อถ โข อายสฺมา ภทฺโท ภณฺฑาคาริโก ภิกฺขู อามนฺเตสิ สุณนฺตุ เม อายสฺมนฺตา ธมฺมา ปุพฺเพ ปวตฺตา ปุพฺเพ ปวตฺตินี ปุพฺเพ ปวตฺตาริโย ปุพฺเพ ปวตฺตปฺปโยคา ตถา เตสุ ตถา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ

[๑๐] ปฐมาวุโสติ โข อายสฺมา ภทฺโท ภณฺฑาคาริโก ตสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสฺสุตฺวา เยน อายสฺมา ปุณฺโณ มนฺตานีปุตฺโต เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตญฺจ ปุณฺณกมนฺตานีปุตฺตกญฺจ ภิกฺขุสหสฺสญฺจ สนฺตา ตุณฺหีภูตา นิสีทิ ฯ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះកុទ្ទិយៈដ៏មានអាយុ ទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅគ្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទូលនូវទេវតាជារឿយៗថា ឱសុខអ្ហីម្ល៎ះ ឱសុខអ្ហីម្ល៎ះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះកុទ្ទិយៈដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាអផ្សុកនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដោយពិត ពុំនោះសោត លោកលើកនូវសេចក្តីសុខក្នុងឈានដ៏សម្បត្តិពីមុននោះឯង ឋានជាទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅគ្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទូលនូវទេវតាជារឿយៗថា ឱសុខអ្ហីម្ល៎ះ ឱសុខអ្ហីម្ល៎ះ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ ១ រូបមក ហើយបង្គាប់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក ចូរអ្នកទៅហៅកុទ្ទិយភិក្ខុតាមពាក្យតថាគតថា ម្នាលអាវុសោកុទ្ទិយៈ ព្រះសាស្តាទ្រង់ឲ្យហៅអ្នក ។ ភិក្ខុនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការនៃព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនេះហើយ ក៏ចូលទៅរកកុទ្ទិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងកុទ្ទិយភិក្ខុដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោកុទ្ទិយៈ ព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅអ្នក ។

(๑๐) ព្រះកុទ្ទិយៈដ៏មានអាយុ ទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់ភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ ដូច្នេះហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ฝกมฺมฺ ฉสิฺฐฺ เอ ภาย สฺฐฺ ภฺยิ ภกภ ฝกฉ-
ภาย สฺ ภาร ตฺ ภฺยิ อาญกเตบิ รุกฺขมูลก-
เตบิ สุญฺญาคารกเตบิ อภิกฺกณฺหำ ทฺธาเน ทฺธาเนสิ
อเยห สุ อเยห สุ ขฺ ฯ ฝาหฺ ฯ ภี บฉ
ตฺ ภฺยิ อตฺถาสำ สมฺปสฺสมาโน อาญกเตบิ รุกฺข-
มูลกเตบิ สุญฺญาคารกเตบิ อภิกฺกณฺหำ ทฺธาเน ทฺธา-
เนสิ อเยห สุ อเยห สุ ขฺ ฯ ปุเร เม ภฺยิ
ราญฺเญ สเตบิ[๑] อเนฺตบิ อเนฺตปุเร รกฺขา สุสำวิหิตา
เหาติ เพหิบิ อเนฺตปุเร รกฺขา สุสำวิหิตา เหาติ
อเนฺตบิ นคเร รกฺขา สุสำวิหิตา เหาติ เพหิบิ
นคเร รกฺขา สุสำวิหิตา เหาติ อเนฺตบิ ชนปเท
รกฺขา สุสำวิหิตา เหาติ เพหิบิ ชนปเท รกฺขา
สุสำวิหิตา เหาติ เสา เอ อหำ ภฺยิ ฝา
รกฺขิเตบิ เคาปิเตบิ สเนฺต ภีเต ขฺวิเต ทุสฺสฺสิ
ทุตฺรสฺเต วิหาภิ ฝตหิ เอ ปหาหำ ฝเกา[๒]
ภฺยิ อาญกเตบิ รุกฺขมูลกเตบิ สุญฺญาคารกเตบิ

๑ ฉ. ม. ราญฺเญ สเต ฯ ๒ ฉ. ม. เอตฺถเกสุ อยำ สเทฺท นตฺถิ ฯ

ព្រះមានព្រះភាគ ឃាន់ត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងព្រះកុដុំយៈដ៏មានអាយុ ដែលអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរថា ម្នាលកុដុំយៈ ឃាន់ត្បាថា អ្នកនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទឹមទានជារឿយ ៗ ថា ទុសុខអ្វីម៉្លេះ ទុសុខអ្វីម៉្លេះ ពិតមែនឬ ។ កុដុំយកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកុដុំយៈ ចុះអ្នកពីចាំណាយើញអំណាចប្រយោជន៍យ៉ាងណា ឃាន់ជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទឹមទានជារឿយ ៗ ថា ទុសុខអ្វីម៉្លេះ ទុសុខអ្វីម៉្លេះ ដូច្នេះ ។ កុដុំយកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលពីដើមខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាស្តេច ការរក្សាខាងក្នុងព្រះកជវាំង គេឃានចាត់ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្រៅព្រះកជវាំង គេឃានចាត់ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្នុងនគរ គេឃានចាត់ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្រៅនគរ គេឃានចាត់ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្នុងជនបទ គេឃានចាត់ចែងល្អ ការរក្សាខាងក្រៅជនបទ គេក៏ឃានចាត់ចែងល្អ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះឯង ជាមនុស្សដែលគេរក្សាមកយ៉ាងនេះផង គ្រប់គ្រងយ៉ាងនេះផង គង់នៅមានទុក្ខ ញាប់ញ័រ រន្ធត់ តក់ស្លុត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គតែម្នាក់ឯង នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី

អភីតោ អនុព្ធិត្តោ អនុសញ្ញតិំ អនុត្តេស្តោ អបេក្ខាសញ្ញត្តោ (๑)
បន្ថលោមោ បរទត្តវុត្តោ មិគភូតេន ចេតសា វិហាមីតំ
វតំ ខោ អហំ ភន្តេ អត្តវសំ សម្បស្សយោ អរញ្ញក-
តោ ។បេ។ អភិក្កមណំ ទុធានំ ទុធានេមិ អបេហា សុខំ
អបេហា សុខន្តិ ។ អថខោ ភគវា ឯតមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ
វេលាយំ ឥមំ ទុធានំ ទុធានេសិ

(๑๑) យសន្តរតោ ន សន្តិ កោចិ
ឥតិភវាភវតញ្ហ វីតិវត្តោ
តំ វិតតកយំ សុខំ អសោកំ
ខេមំ ជានុភវន្តិ ធម្មយោគីតិ ។

(๑๒) អថខោ ភគវា អនុបិយាយំ យថាភិរន្តំ វិហា-
រិត្វា យេន កោសម្ពី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្ពេន
ចារិកំ ចរមានោ យេន កោសម្ពី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ
ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។

---

๑ ឧ. ម. ចោត្តកេសុ ឥតិសទ្ទោ នត្ថិ ។

កំឥតភ្ងាប ឥតញាប់ញ័រ ឥតរន្ធត់ តក់ស្លុតឡើយ ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្វល់ភ្ងាយតិច ជាបន្ទុសស្រួសស្រួបរោម ចំពើមដីតែដោយចតុបច្ច័យដែលបុគ្គលដាំទុក្ខ មានចិត្តដូចជាពួកសត្វម្រឹគ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាចប្រយោជន៍យ៉ាងនេះហើយ ទើបបានទៅក្នុងព្រៃក្តី ។បេ។ តែងបន្លឺទុទានដាវឿយ ។ ថា ទុសុខអ្ហ៊ីម្ល៉ះ ទុសុខអ្ហ៊ីម្ល៉ះ ដូច្នេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាបបញ្ជាសន្ទូវសេចក្តីនុ៎ះហើយ ទ្រង់បន្លឺនូវទុទាននេះ ក្នុងវេលានោះថា

(๑๑) សេចក្តីក្រោធមិនមានក្នុងចិត្តរបស់អ្នកណា អ្នកនោះឈ្មោះថា កន្លងផុតនូវសេចក្តីចំរើនន័យសេចក្តីវិនាស ប្រើនប្រការ ទេវតាទាំងពួងឃ្លាយ តំកម្រើនឯងបានឃើញនូវអ្នកដែលមានភ័យកន្លងផុតហើយ បានប្រកបដោយសេចក្តីសុខ ឥតមានសេចក្តីសោកនោះឡើយ ។

(๑๒) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងព្រៃអនុបិយា គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយទ្រង់យាងសំដៅទៅកាន់ចារិកនគរគោសម្ពី ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ឆ្ពោះទៅនគរគោសម្ពី ។ បានត្ងៃថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្រេចព្រះឥរិយាបថ ក្នុងយោសិតារាមទៀបនគរគោសម្ពីនោះ ។

[๑๓] อถโข เถรสฺส ปโยคสมฺปนฺนสฺส ปฏิสลฺลี-
นสฺส ฯเปฯ ปริวิตกฺโก อุทปาทิ กถํ นุ โข อหเมว
ปสาเธยฺยํ ยสฺมึ เม ปสนฺเน พหู ลาภสกฺกาเร
อุปฺปาเทยฺยาติ ฯ อถโข เถรสฺส เอตทโหสิ อยํ
โข อชาตสตฺตุ กุมาโร ตรุโณ เจว อายตโก จ
ยนฺนูนาหํ อชาตสตฺตุํ กุมารํ ปสาเธยฺยํ ตสฺมึ
เม ปสนฺเน พหู ลาภสกฺกาเร อุปฺปาเทสฺสตีติ ฯ
อถโข เถรสฺส สรทสมเย สารทิเก ปาวุสฺสเก
อนฺตรวาสเกน ปฏิสงฺขรณเกน ยถา ภงฺคภีรุโน
ตถา สมาทาย ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน ยถา
ภงฺคภีรุโน ตถาสริ ฯ อถโข เถรสฺส สกวาณิชฺชา ป-
ฏิสงฺหริตฺวา กุมารวาณิชฺชา อภิณฺหมฺปิตฺวา อหิเมว(๑) ลิ-
ยา อชาตสตฺตุสฺส กุมารสฺส อุปฏฺฐาโก ชาตุรโหสิ ฯ
อถโข อชาตสตฺตุ กุมารสฺส ภีรโส อโหสิ อุปฏฺฐาก
อุสฺสงฺกี อุปฺปาสฺสี ฯ อถโข เถรสฺส อชาตสตฺตุ
กุมารสฺส ปตฺถเรน ภายิ มหา ภยนฺติ ฯ
อาห ภายามิ ภนฺเต ภนฺติ ฯ อหเมว ภนฺเตติ ฯ

๑ ฉ. ม. อุปฏฺฐาโก ฯ

[១៣] គ្រានោះ ទេវទត្តទៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្ងំទៅក្នុងទីស្ងាត់ កើតសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា អញនឹងឲ្យអ្នកណាជ្រះថ្លាហ ុ តាលបើអ្នកណាកើតចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះអញ លាភសក្ការៈច្រើន មុខជានឹងកើតដល់អញពុំខាន ។ គ្រានោះ ទេវទត្តមានសេចក្តីត្រិះដូច្នេះថា អជាតសត្តុកុមារនេះទៅក្នុងផង មានសេចក្តីចំរើនតទៅទៀតផង បើដូច្នោះគួរអញឲ្យអជាតសត្តុកុមារជ្រះថ្លា តាលបើអជាតសត្តុកុមារនោះ មានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះអញហើយ លាភសក្ការៈច្រើន មុខជានឹងកើតឡើងដល់អញ ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តរៀបចំអាសនៈប្រដាប់ដោយគ្រឿងសំដៅទៅនគរាជគ្រឹះតាមលំដាប់លំដោយ ឆ្ពោះទៅនគរាជគ្រឹះនោះ ។ គ្រានោះ ទេវទត្តដំណើរទេកខ្លួនទិព្វិតទៅជាក្មេងគូបពាក់សង្ឃាដិ ស្រាប់តែទៅអង្គុយលើភ្លៅអជាតសត្តុកុមារភ្លាម ។ គ្រានោះ អជាតសត្តុកុមារក៏ខ្ចាបញ្ចាប់ញ៉ីរន្ធត់តក់ស្លុត ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តបាននិយាយពាក្យនេះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា បពិត្រកុមារ ព្រះអង្គខ្ចាបអាត្មាឬ ។ អជាតសត្តុកុមារឆ្លើយថា អើខ្ចាប ចុះអ្នកជាអ្វី ។ ទេវទត្តថា អាត្មានេះជាកិត្តិឈ្មោះទេវទត្ត ។

สเจ ขเว ตุมฺเห ภนฺเต อเยฺยา เทวทตฺตสฺส สงฺฆ สเมาเทยฺย วณฺเณน ตาสตุกาวสฺสนฺติ ฯ อถโข เทวทตฺโต กุมารเก อามนฺเตสิ ปฏิสนฺถารกาวสฺสิ ปฏิสมฺโมทิตฺวา สงฺฆาฏิปตฺตจีวรเก อาทาสสฺสุสฺสุ กุมารสฺส ปุรโต อฏฺาสิ ฯ อถโข อาทาสสฺสุ กุมาโก เทวทตฺตสฺส สทฺธิปฺปฏิหาริเยน อภิปฺปสนฺโน ปกฺกามิ รชสเตหิ สายณฺหสมยนฺติ ฯ อถโข เทวทตฺโต กุมารเก ปฏิจฺจ ลาภสกฺการสิโลกเก อภิหารยิตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถโข เทวทตฺโต ลาภสกฺการสิโลกเกน อภิภูตสฺส ปริยาทินฺนจิตฺตสฺส ปาวุสกาลสมเย ทฺวินฺนเมว อาสาฬฺหีนเมว ปริหารสฺส มหาชนสฺส สมฺปทายนฺติ ฯ เทวทตฺโต ตสฺส สทฺธิยา ปริหายิ ฯ

(๑๔) เตน โข ปน สมเยน กากฺกโฏ[1] นาม เสาวณฺเณยฺยปุตฺโต อายสฺมโต มหาโมคฺคลฺลานสฺส อุปฏฺาโก อหุ กาลกโต อญฺตรสฺมึ เทวนิเก กายสฺส เภทา ปรมรณา ตาวตึสกาเย เทวนิกาเย ปาตุภูโต ฯ อถโข กากฺกโฏ เทวปุตฺโต อตฺตการปฏิลาภเก เทวนิกาเย ตาวตึสกาเย เทวปุตฺเต ปาตุภูเต ฯ เสยฺยถาปิ นาม ทฺวีหติหาย ปจฺจูสสมยนฺติ

សង្ឃភេទកូនក្នុក: រឿងកូនអ្នកស្រុកកោឡិយ: ឈ្មោះកកុធ:

អជាតសត្តុកុមារថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើលោកម្ចាស់ឈ្មោះទេវទត្ត
មែន សូមផ្ញើសមកជាកេទរបស់ខ្ញុំនេះវិញមើល ។ គ្រានោះ ទេវទត្តផ្ញើស
កេទក្មេងតូចចេញហើយ ត្រឡប់មកជាភិក្ខុ ទ្រទ្រង់សង្ឃាដិបាត្រនឹងចីវរ
ឈរពីខាងមុខអជាតសត្តុកុមារ ។ លំដាប់នោះ អជាតសត្តុកុមារមានចិត្ត
ជ្រះថ្លាពេក ដោយឥទ្ធិប្បាដិហារ្យនេះរបស់ទេវទត្ត ហើយតែងទៅដោយ
រថច្រាំរយ បម្រើពាំងល្ងាចពាំងព្រឹក ពាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់
ច្រាំរយថាសទៅផង ។ គ្រានោះ ទេវទត្តដែលលាភសក្ការៈនឹងសេចក្តី
សរសើរគ្របសង្កត់ហើយ កំមានចិត្តច្រៃប្រួល គេ៎តមានសេចក្តីច្រាថ្នា
មានសភាពយ៉ាងនេះថា អញនឹងគ្រប់គ្រងនូវភិក្ខុសង្ឃ ដូច្នេះ ទេវទត្តកំ
សាបសូន្យចាកឫទ្ធិនោះ ក្នុងពេលជាមួយនឹងអកុសលចិត្តគេ៎តឡើង ។

(១៤) សម័យនោះឯង មានកូនអ្នកស្រុកកោឡិយ:ម្នាក់ឈ្មោះកកុធ:ជា
ឧបដ្ឋាករបស់ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ទើបនឹងស្ទាបភ្លាមហើយបាន
ទៅគេ៎តជាទេវតាយដែលសម្រេចដោយចិត្តមួយអង្គ ។ ទេវបុត្តនោះបាន
នូវអត្តភាពមានសភាពយ៉ាងនេះ ដូចជាបានតាមក្តេត្តរបស់អ្នកស្រុកមគធ:
ពីរឬបី ។ លោកមិនដែលបៀតបៀនខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ ដោយអាងបាន

อตฺตานํ น ปรึ ฆฺราเปสิ ฯ อถโข กกฺกุโฏ เนว-ปุตฺโต ยสทายสฺส มหามิตฺตสฺโส เนตฺวา ปพฺพาเชสิ อุปสมฺปาเทสิ ฯ อายสฺมา มหามิตฺตสฺโส อภิรมเนตฺวา ปกฺกมิ อฑฺฒมาสิ ฯ ปกฺกมิตฺวา โข กกฺกุโฏ เนวปุตฺโต อายสฺมนฺตํ มหามิตฺตสฺสนฺตรธาเปสิ ฯ อนฺตรหิโต จ เนว-ธมฺมสฺสวเนน ลาภสกฺการสิโลกเนน อภิภูตสฺส ปริ-ยาทินฺนจิตฺตสฺส ปาปโก ปริฬาโห อุปฺปชฺชิ อหิ ภิกฺขุสงฺฆ ปริหริสฺสามีติ สหา จิตฺตุปฺปาทา ว กนฺตา เนวาสิกา ทิสฺวา ปลฺลงฺเก ปริหีเนติ ฯ อนฺตรหิโต กกฺกุโฏ เนวปุตฺโต ตีณิ วสฺสานิ อายสฺมนฺตํ มหามิตฺตสฺสนฺตรธาเปตฺวา ปจฺจนฺติมสฺมึ ชนปเท ปจฺจนฺติมานิ นครานิ ฯ

(๑๙) อถโข อายสฺมา มหามิตฺตสฺโส เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปกฺกมนฺตึ ฐิสีสิ ฯ ปกฺกมนฺตึ ฐิสิตฺวา โข อายสฺมา มหามิตฺตสฺโส ภควนฺตํ ปฏิจฺจ กนฺตา เสนาสนปุตฺตา มม อุปชฺฌาเยา อฆฺฆา กาลกาโต อญฺญตรา มเหสกฺขา เทวตา อุปสงฺกมิตฺวา

អត្តភាពនោះទេ ។ គ្រានោះ តក្កជទេវបុត្ត ចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លាន ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហើយទើបឈរក្នុងទីសមគួរ ។ លុះតក្កជទេវបុត្តឈរក្នុងទីសមគួរហើយ បានថ្លែងពាក្យនេះនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់(ឥឡូវ) ទេវទូតត្រូវលោកសង្កាន់នឹងសេចក្តីសរសើរគ្រប់សង្កត់ហើយ មានចិត្តប្រែប្រួល កើតមានសេចក្តីច្រឡាំងថ្មាំងសង្វាយ៉ាងនេះថា អញនឹងរក្សាទូវត្តិក្ខសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទូតសាបសូន្យចាកឫទ្ធិនោះ ក្នុងវេលាជាមួយនឹងអកុសលចិត្តកើតឡើង ។ តក្កជទេវបុត្តបានថ្លែងពាក្យនេះលុះថ្លែងពាក្យនេះហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ធ្វើប្រទក្សិណហើយស្រាប់តែបាត់ពីទីនោះទៅ ។

(១៩) គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈម្នាក់ឈ្មោះតក្កជៈជាឧបដ្ឋាករបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ទើបនឹងស្លាប់អំបាញ់មិញ បានទៅកើតជាទេវកាយដែលសម្រេចដោយចិត្តមួយអង្គ ទេវបុត្តនោះ បានអត្តភាពយ៉ាងនេះ

ឃវាតោ អត្តភាវប្បដិលាភោ សេយ្យថាបិ នាម ទ្វេ ភាតិកា ភ មាគធិកានំ តាមក្ខេត្តានំ សោ តេន អត្ត-
ភាវប្បដិលាភេន នេវ អត្តានំ ន បរំ ព្យាពាធេតិ អថខោ
កន្តេ កក្កដោ នេវបុត្តោ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ឯកមន្តំ
ឋិតោ ខោ កន្តេ កក្កដោ នេវបុត្តោ មំ ឯតទវោច
នេវទត្តស្ស កន្តេ លាភសក្ការសិលោកេន អភិភូតស្ស
បរិយោនទ្ធចិត្តស្ស ឃវាមំ ឧទ្ទិស្ស អហំ ភិក្ខុសង្ឃំ
បរិហារិស្សាមីតិ សមា ចិត្តុប្បាទា វ កន្តេ នេវទត្តោ តស្ស
ឥទ្ធិយោ បរិហីនោតិ ឥទមវោច កន្តេ កក្កដោ នេវបុត្តោ
ឥធ វត្វា មំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្ថេវ
អន្តរធាយីតិ ។ តតំ បន តេ មោក្ខលាន កក្កដោ
នេវបុត្តោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ចវិទិតោ យន្តិញ្ចិ កក្កដោ
នេវបុត្តោ ភាសតិ សព្ពន្តំ តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថាតិ ។
ចេតសា ចេតោ បរិច្ចវិទិតោ វ មេ កន្តេ កក្កដោ
នេវបុត្តោ យន្តិញ្ចិ កក្កដោ នេវបុត្តោ ភាសតិ សព្ពន្តំ
តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថាតិ ។ រក្ខស្សេវតំ មោក្ខលាន

ដូចជាបានតាមក្តៅត្តរបស់អ្នកស្រុកមគធៈពីរយ៉ាងបើ ទេវបុត្តនោះមិនដែលបៀតបៀនខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ ដោយអាងបានអត្តភាពនោះទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រានោះ កកុធទេវបុត្តបួលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះមកដល់ហើយថ្វាយបង្គំចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គ រួចស្រែចកំឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានថ្លែងពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រលោកម្ចាស់ (ឥឡូវនេះ) ទេវទូតត្រូវលោកសក្ការៈធំសេចក្តីសរសើរគ្រប់សង្កត់ហើយ មានចិត្តប្រែប្រួល តើតមានសេចក្តីត្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះថា អញនឹងគ្រប់គ្រងនូវកិក្ខុសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទូតសាបសូន្យចាកឋានៈនោះ ក្នុងវេលាជាមួយនឹងអកុសលចិត្តតើតឡើង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កកុធទេវបុត្តបានថ្លែងពាក្យនេះ លុះថ្លែងពាក្យនេះហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំលាខ្ញុំព្រះអង្គ ធ្វើប្រទក្សិណហើយក៏ផុតពីទីនោះទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលមោគ្គល្លាន កកុធទេវបុត្ត អ្នកបានតំណាត់ដឹងចិត្តដោយចិត្តឬ ស្រាប់ហើយឬ តកុធទេវបុត្តនិយាយពាក្យណាមួយ ពាក្យនោះជាពាក្យពិតឬជាពាក្យកំភូតទេ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គតំណាត់ដឹងចិត្តដោយច្បាស់ថា កកុធទេវបុត្តនិយាយពាក្យណាមួយ ពាក្យទាំងនោះជាពាក្យពិតហើយ មិនមែនជាពាក្យកំភូតទេ ។ ព្រះ ឥន្ទ្រទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោគ្គល្លាន ចូរអ្នកវក្បុកនូវសំដី ន ធ្លុះ

ភិក្ខំ រក្ខសេ្ចតំ មោក្ខល្លាន ភិក្ខំ ឥទានិ សោ មោឃ-
បុរិសោ អត្តានំ វ អត្តានំ ទាតុកាវសេ្ចតិ ។

(๑๖) បញ្ចិមេ មោក្ខល្លាន សត្តាភេ សង្ឃេ សំវិដ្ឋ-
មានេ លោកស្មិំ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ មោក្ខល្លាន
ឯកច្ចោ សត្តា អបរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសី-
លោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោទាតំ
អសង្ហីរិដ្ឋត្តិ ច[1] ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ ជានន្តិ អយំ
ខោ ភវំ សត្តា អបរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសី-
លោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោទាតំ
អសង្ហីរិដ្ឋត្តិ ច[2] មយំ ចេវ ខោ បន តិហីនំ អារោ-
ចេយ្យាម ជានស្សុស្សុ មនាបំ យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ
កថន្តិ[3] មយំ តេន សមុទាចរេយ្យាម សម្ផន្តិ ខោ
បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជប-
រិក្ខារេន យំ តុមោ[4] ភវិស្សតិ តុមោ[5] វ តេន បញ្ញា-
យិស្សតីតិ ។ ឯវរូបំ ខោ មោក្ខល្លាន សត្តារំ សាវកា
សីលតោ រក្ខន្តិ ។ ឯវរូបោ ច បន សត្តា សាវកេហិ
សីលតោ រក្ខិតំ បច្ចាសីសតិ ។

๑-๒ ឧ. ម. ភោត្តភេសុ ចសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។ ๓ ឧ. កថំ នំ ។ ๔-๕ ប. តុម្ហេ

ម្នាលមោគ្គល្លាន ចូរអ្នកកាត់ក្បាទុកនូវសំដីនេះចុះ ដ្បិតឥឡូវនេះ មោ ឃបុរស នោះ ធ្វើខ្លួនឲ្យល្ងីល្ងើដោយខ្លួនឯង ។

[๑๖] ម្នាលមោគ្គល្លាន គ្រូក្នុងលោកនេះមាន ๕ ពួក ។ គ្រូ ទាំង ๕ ពួកនោះគឺគ្រូណាខ្លះ ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន គ្រូពួកមួយ ក្នុងលោក នេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីល របស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ សាវ័កទាំងឡាយតែង ដឹងគ្រូ នោះយ៉ាងនេះ ថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅ ហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ តែថាបើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហស្ថ ឥឡូ លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើ រឿងលោក នោះដូចម្តេចបាន ព្រោះ លោកកំពុងតប់អាន (យើង) ដោយ ច័ីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន ទឹងគិលានប្បច្ចយភេស្ជ ដ្ឋបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើ តម្កល់ លោកគង់នឹងប្រាកដ ដោយតម្កល់នោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន សាវ័កទាំងឡាយតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយសីល ។ ឯគ្រូមានសភាព យ៉ាងនេះ តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សា អំពីពួកសាវ័កដោយសីល ។

[๑๗] បុន ចបរំ មោក្ខល្លាន ឥធេកច្ចោ សត្ថា អបរិសុទ្ធាជីវោ សមានោ បរិសុទ្ធាជីវេម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធោ មេ អាជីវោ បរិយោទាតោ អសន្តិលវុដ្ឋោតិ ច ។ តមេនំ សាវកា ឃវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធាជីវោ សមានោ បរិសុទ្ធាជីវេម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធោ មេ អាជីវោ បរិយោទាតោ អសន្តិលវុដ្ឋោតិ ច មយំ ចេវ ខោ បន តំហានំ អាភោចេយ្យាម ឆាសុ្ស្ស មនាបំ យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ តទង្គំ មយំ នេន សមុទាចរេយ្យាម សម្ផន្ទតិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ ភវំ-សុ្ស្តិ តុមោ វនេន បញ្ញាយិស្សតីតិ ។ ឃវ្ហបំ ខោ មោក្ខ-ល្លាន សត្ថារំ សាវកា អាជីវតោ រក្ខន្តិ ។ ឃវ្ហបោ ច បន សត្ថា សាវកេហិ អាជីវតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។

[๑๘] បុន ចបរំ មោក្ខល្លាន ឥធេកច្ចោ សត្ថា អបរិសុទ្ធធម្មទេសនោ សមានោ បរិសុទ្ធធម្មទេសនោ-ម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធោ មេ ធម្មទេសនា បរិយោទាតា

[១៧] ម្នាលមោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាអាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង់ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាអាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង់ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ តែថាបើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងតែបន់អាន(យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណាគង់លោកនឹងប្រាកដដោយកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន សាវ័កទាំងឡាយតែងរក្សាគ្រូបែបនោះដោយអាជីវៈ ។ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ តែងទឹកសង្ឃឹមទូវគារក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយអាជីវៈ ។

[១៨] ម្នាលមោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធខ្លះ ថាធម្មទេសនារបស់អញ បរិសុទ្ធផ្លូវផង់ ឥតមាន

อสงฺกิลิฏฺฐาตา จ ฯ ตเมนํ สาวกา ฯเปฯ ชานนฺติ อยเมโส กิร สตฺถา อปริสุทฺธกายสมาจาโร ปริสุทฺธกายสมาจารตาย ปริสุทฺธวจีสมาจาโร ปริสุทฺธวจีสมาจารตาย ปริสุทฺธาชีโว ปริสุทฺธาชีวตาย อสงฺกิลิฏฺฐาตา จ มยนฺติ เอวเมเตสํ ปริสุทฺธกายสมาจารตาทีหิ อสงฺกิลิฏฺฐาตา จ ปญฺญายติ ฯ ตเมนํ สาวกา ฯเปฯ ชานนฺติ อยเมโส กิร สตฺถา

សៅហ្មង ខ្លះ ។ ពួកសាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះមានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធខ្លះ ថាធម្មទេសនារបស់អញបរិសុទ្ធផ្សេងផ្សំ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ តែថាបើយើងច្រាប់(រឿងនោះ)ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្ត ក៏រឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងឆ្លើយរឿងលោកនោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងពប់អាន(យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងឆ្លើយម្តងណា គង់លោកនឹងប្រាកដដោយកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះ ដោយធម្មទេសនា ។ ឯគ្រូបែបនេះសោត តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយធម្មទេសនា ។

[๑๙] ម្នាលមោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានវេយ្យាករណ៍មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធខ្លះ ថា វេយ្យាករណ៍របស់អញបរិសុទ្ធផ្សេងផ្សំ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួក សាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើន នេះមានវេយ្យាករណ៍មិន

សមាធោ បរិសុទ្ធវេយ្យាករណោ ម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុ-
ទ្ធំ មេ វេយ្យាករណំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច មយំ
ចេវ ខោ បន តិហីនំ អាភេចេយ្យាម នាស្សស្ស មនាបំ
យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ តាទិន្តំ មយំ តេន សមុទាច-
វេយ្យាម សម្មន្នតិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសន-
លានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ ការំ ស្សតិ តុមោ
វ តេន បញ្ញាយិ ស្សតីតិ ។ ឥវរូបំ ខោ មោក្ខល្លាន សត្ថុ
សាវកា វេយ្យាករណាតោ រក្ខន្តិ ។ ឥវរូបោ ច បន
សត្ថា សាវកេហិ វេយ្យាករណាតោ រក្ខំ បញ្ញាសីសតិ ។

(២០) បុន ចបរំ មោក្ខល្លាន ឥធេកច្ចោ សត្ថា
អបរិសុទ្ធញ្ញាណទស្សនោ សមាធោ បរិសុទ្ធញ្ញាណ-
ទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ
បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ
ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធញ្ញាណទស្សនោ
សមាធោ បរិសុទ្ធញ្ញាណទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាតិ ប-
រិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច

បរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធខ្លះ ថាវេយ្យាករណ៍របស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ បើយើងត្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហស្ត គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះ ដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងកាប់អាន(យើង) ដោយចរិយបិណ្ឌបាត សេនាសនៈទិដ្ឋគិលានប្បច្ចយ-ភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងប្រកាន់ជាខ្លឹងព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយវេយ្យាករណ៍ ។ ចំណែកខាងគ្រូនោះ តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយវេយ្យាករណ៍ ។

(๒๐) ម្នាលមោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ សាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះមានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថាអញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ

มยนฺ เจว เขา ตีหีนํ อาเกเจยฺยาย ฉาสฺสุ
มฺหาปนฺ ยนฺ เขา ปนสฺส อมฺหาปนฺ กฺขฺนฺ มยนฺ เตน
สมฺุฏาเปยฺยาม สมฺปฺนฺตี เขา ปน ปีวเมลฺหาทา-
เสกาสนตีลานปฺปจฺจเยกิสฺส ปริกฺขาเร ยนฺ ตุเมา
กรีสฺสตี ตุเมา ว เตน ปญฺญายีสฺสตีติ ฯ ฬีวฺปนฺ
เขา เมาคฺคลฺลาน สตฺถารนฺ สาวกา ญาณทสฺสนเต
รกฺขนฺตี ฯ ฬีวฺเขา ป ปน สตฺถา สาวเกหิ ญาณ-
ทสฺสนเต รกฺขนฺ ปฏฺฐาสีสติ ฯ ตเมหิ เขา เมาคฺค-
ลฺลาน ปญฺห สตฺถาเร สญฺญา สนฺนิปาเตฺวา โอกาสนฺ ฯ

[๒๑] อหนฺ เขา ปน เมาคฺคลฺลาน ปริสุทฺธสีลา
สมาเน ปริสุทฺธสีลาปฺปีติ ปฉิชานามิ ปริสุทฺธนฺ เม
สีลนฺ ปริโยทาตนฺ อสงฺกิลิฏฺฐนฺติ ป ฉ ป ม สาวกา
สีลเต รกฺขนฺตี ฉ ปาหนฺ สาวเกหิ สีลเต รกฺขนฺ
ปฏฺฐาสีสามิ ฯ ปริสุทฺธาชีเว สมาเน ฯเป ฯ ปริสุทฺธ-
ฉมฺมทีสเน ฯเป ฯ ปริสุทฺธวีมฺสากรณา สมาเน
ฯเป ฯ ปริสุทฺธญาณทสฺสเน สมาเน ปริสุทฺธญฺญา-
ณทสฺสเนปฺปีติ ปฉิชานามิ ปริสุทฺธนฺ เม ญาณทสฺสนนฺ

បើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ តង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ
ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេច
បាន ព្រោះលោកកំពុងរាប់អាន(យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនា-
សនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា តង់លោកនឹង
ប្រាកដឡើងព្រោះកម្មនោះមិនមាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវ័កតែង
រក្សាគ្រូបៃបនេះដោយញាណទស្សនៈ ។ ក៏ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ
តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សា អំពីពួកសាវ័កដោយញាណទស្សនៈ ។ ម្នាល
មោគ្គល្លាន គ្រូ ៥ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោក ។

(๒๑) ម្នាលមោគ្គល្លាន បំណែកខាងតថាគតជាបុគ្គលមានសីល
បរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់តថាគត
បរិសុទ្ធផ្សេងទៀត ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កមិនបានរក្សាតថាគត
ដោយសីលទេឬយ តថាគតសោតក៏មិនឧកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសា-
វ័កដោយសីលទេ ។ (តថាគត)មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ ។បេ។ មានធម្មទេសនា
បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានញាណទស្សនៈ
បរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈ

ปริโยทาตํ อสงฺกิลิฏฺฐญฺจ น จ มํ สาวกา ญาณ-
ทสฺสนสฺส ภาคฺคิโน น ตาทิสา สาวกาปิ ญาณทสฺสน-
สฺส ภาคฺคิโน ปฏฺฐาสึ สามีติ ฯ

(๒๔) อถ โข ภควา โกสมฺพิยํ ยถาภิรนฺตํ วิหา-
ริตฺวา เยน ภณฺฑคามสฺส นิคมสฺส ตทวสริ ฯ ตตฺร สุทํ
ภควา ภณฺฑคาเม วิหรติ เวฬุวเน กลนฺทกนิวาเป ฯ

(๒๕) อถ โข สมฺพหุลา ภิกฺขู เยน ภควา เตนุ-
ปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตं
นิสีทึสุ ฯ เอกมนฺตं นิสินฺนา โข เต ภิกฺขู ภควนฺตํ เอ-
ตทโวจุ เอวเมตฺถ ภนฺเต อฏฺฐาสิ ภควา ปญฺหสฺส
วิสฺสชฺชนาย ยถา ตุมฺเห ภควตา ธมฺมเทสิตา ชานาม
อาปตฺติ อาปตฺติยา ปทโส ธมฺโม ธมฺเม วินโย วินเย
ภควา ปน อมฺหากํ ปจฺจกฺขทสฺสาวี ปจฺจกฺขญาณี ฯ
ตตฺร โน ภนฺเต ภควติ เอวเมตฺถ อฏฺฐาสิ ภควา ปญฺหสฺส
วิสฺสชฺชนาย ยถา ตุมฺเห ภควตา ธมฺมเทสิตา ชานาม
อาปตฺติ อาปตฺติยา ปทโส ธมฺโม ธมฺเม วินโย วินเย
ภควา ปน อมฺหากํ ปจฺจกฺขทสฺสาวี ปจฺจกฺขญาณี

របស់តថាគតបរិសុទ្ធផូរផង់ តតមានសៅហ្មង ខ្វះ សារ័តមិនរក្សាតថាគត ដោយញាណទស្សនៈទេ តថាគតសោតមិនតឹតសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពី ពួកសារ័តដោយញាណទស្សនៈឡើយ ។

(๒๒) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងនគរកោសម្ពី គួរតាមពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ស្តេចចៀសចាកនគរនោះ ត្រាច់ចៀសចាកតាមលំដាប់ ឆ្ពោះទៅនគរាជគ្រឹះ ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបនគរាជគ្រឹះ ។

(๒๓) លំដាប់នោះ ភិក្ខុប្រើនរូបនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អជាតសត្តុកុមារតែងទៅដោយរថ ៥ រយ បម្រើទៅតគ្គចាំងល្ងាចចាំងព្រឹក ចាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ៥ រយថាសទៅប្រគេន (ទៅតគ្គផង)។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកកុំស្ទើបលាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរបស់ទៅតគ្គឡើយ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អជាតសត្តុកុមារដែលទៅដោយរថ ៥ រយ ទៅបម្រើទៅតគ្គចាំងល្ងាចចាំងព្រឹក ចាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ៥ រយថាសទៅប្រគេន (ទៅតគ្គ) ដរាបណា

មហាឯយ៉ោ កិក្ខវោ ទេវទត្តស្ស ជាដកង្ហា ភុសលេសុ
ជម្មេសុ ទោ រុឡ្ហិ សេយ្យថាបិ កិក្ខវោ ចណ្ឌស្ស ភុក្កុ-
រស្ស ជាសាយ បិត្តំ កិន្ទេយ្យុំ ឯវំ ហិ សោ កិក្ខវោ
ភុក្កុភោ កិយ្យសោ មត្តាយ ចណ្ឌតរោ អស្ស ឯវមេវ
ខោ កិក្ខវោ យោវាភីវាញ្ហ ទេវទត្តស្ស អជាតសត្តុ ភុមារោ
បញ្ចហិ រថសតេហិ សាយំ ទាតំ ឧបដ្ឋាំ គមិស្សតិ បញ្ច
ច ថាលិបាកសតានិ ភត្តាភិហារោ អភិហារិយ្យិស្សតិ
ហាឯយ៉ោ កិក្ខវោ ទេវទត្តស្ស ជាដកង្ហា ភុសលេសុ
ជម្មេសុ ទោ រុឡ្ហិ ។ អត្តវាយ កិក្ខវោ ទេវទត្តស្ស
លាភសក្ការសិលោកោ ឧទបាឌិ បរភវាយ ទេវ-
ទត្តស្ស លាភសក្ការសិលោកោ ឧទបាឌិ សេយ្យថាបិ
កិក្ខវោ ភទ្ទលិ អត្តវាយ ផលំ ទេតិ បរភវាយ ផលំ
ទេតិ ឯវមេវ ខោ កិក្ខវោ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភ-
សក្ការសិលោកោ ឧទបាឌិ បរភវាយ ទេវទត្តស្ស
លាភសក្ការសិលោកោ ឧទបាឌិ សេយ្យថាបិ កិក្ខវោ
វេឡុ អត្តវាយ ផលំ ទេតិ បរភវាយ ផលំ ទេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសាបសូន្យមុខជានឹងនៅតមានដល់ទេវទត្ត (ដរាបនោះ) មិនខាន ឯការបំរើនក្នុងកុសលធម៌មិនមានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចគេច្រចាប់ទឹកប្រមាត់ (ត្រីឆ្លាមឃ្មុំ) ជាក់ក្តួនប្រមុះឆ្អែកាច ឆ្អែនោះតែងតែកាចឡើងជាងដើម យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ដូចជាអជាតសត្តុកុមារទៅដោយរថ ៥ រយ បម្រើទេវទត្តទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ទាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ៥ រយថាសទៅប្រគេន (ទេវទត្ត) ដរាបណា សេចក្តីសាបសូន្យមុខជានឹងកើតមានដល់ទេវទត្ត (ដរាបនោះ) ពុំខាន ការបំរើនក្នុងកុសលធម៌ មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមចេកចេញផ្លែ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្លែ ដើម្បីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏ដូច្នោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឫស្សីចេញផ្លែ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្លែ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសយ៉ាងណា

ឃវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
សិលោកោ ទុទ្ធាន៑ិ បភង្គាយ ទេវទត្តស្ស លាភ-
សក្ការសិលោកោ ទុទ្ធាន៑ិ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ឧទ្ធា
អត្តវាយ ដលំ ទេតិ បភង្គាយ ដលំ ទេតិ ឃវមេវ
ខោ ភិក្ខវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការសិ-
លោកោ ទុទ្ធាន៑ិ បភង្គាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
សិលោកោ ទុទ្ធាន៑ិ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ អស្សតរី
អត្តវាយ គព្ភំ គណ្ហាតិ បភង្គាយ គព្ភំ គណ្ហាតិ ឃ-
វមេវ ខោ ភិក្ខវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការ-
សិលោកោ ទុទ្ធាន៑ិ បភង្គាយ ទេវទត្តស្ស លាភ-
សក្ការសិលោកោ ទុទ្ធាន៑ីតិ ។

(๒๔) ដលំ វេ កទលិំ ហន្តិ
ដលំ វេឡុំ ដលំ ឧឡុំ
សក្ការោ កាបុរិសំ ហន្តិ
គព្ភោ អស្សតរិំ យថាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងហើយ ដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើង ហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន កំដួងនេះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមបុរស ចេញផ្លែ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្លែ ដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន កំដួងនេះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេសេះអស្សតរៈ មានផ្លែដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន មានផ្លែ ដើម្បីវិនាសខ្លួន យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្តដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន កំដួងនេះដែរ ។

[๒๔] ផ្លែចេកតែងសម្លាប់ដើមចេក ផ្លែឫស្សីតែងសម្លាប់ដើមឫស្សី ផ្លែបុរសតែងសម្លាប់ដើមបុរស សក្ការៈតែងសម្លាប់បុរសអាក្រក់ ដូចជាគភិតែងសម្លាប់មេសេះអស្សតរៈ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ๑ ។

[๒๙] เตน โข ปน สมเยน ภควา มหาตฺ-
ยา ปริสาย ปริวุโต ฉฏฺฐิ เทวสิกา ติสฺโส
ปหาตุ สกฏิกาย[๑] ฯ อถ โข เทวทตฺโต ทุฏฺฐา ยาส-
ภา ปกฺกามิ ทุกฺกฏสฺส กาโรกฺขา ยเน ภควา เตเนว ปา-
ปิ ปณามิตฺวา ภควนฺตํ ปตฺถนาเปติ ฉินฺทาหนิ ภนฺเต
ภควา ปุเพฺพ มหาลาโภ อนฺตรา ปาปุณาติ
อปฺปาสุกฺกาหนิ ภนฺเต ภควา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารมนุ-
ยุตฺโต วิหารตุ มม ภิกฺขุสงฺโฆ ฉินฺนสฺสาสตุ อหํ ภิกฺขุ-
สงฺฆปริหาริสฺสามีติ ฯ อลํ เทวทตฺต มา เต รุจฺจิ
ภิกฺขุสงฺฆ ปริหาริตุนฺติ ฯ ทุติยมฺปิ โข ฯ เป ฯ ต-
ติยมฺปิ โข เทวทตฺโต ภควนฺตํ ปตฺถนาเปติ ฉินฺทาหนิ
ภนฺเต ภควา ปุเพฺพ มหาลาโภ อนฺตรา ปาปุ-
อนุปฺปตฺโต อปฺปาสุกฺกาหนิ ภนฺเต ภควา ทิฏฺฐธมฺมสุขวิหารมนุยุตฺโต
วิหารตุ มม ภิกฺขุสงฺโฆ ฉินฺนสฺสาสตุ

---

๑ สกฏิกาย ปริ เตตฺตเกสุ ปริสายาติ ตาหิ ทิสฺสติ ฯ

[២៥] សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគមានបរិសទ្យច្រើន ព្រមទាំងស្តេចចោមរោមស្តាប់ទ្រឿ ព្រះអង្គកំពុងគង់សំដែងធម៌ ។ គ្រានោះ ទេវទត្តក្រោកចាកទីអង្គុយ ធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង ប្រណម្យអញ្ជលីឆ្ពោះទៅរកព្រះ មានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលភាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះជរា មានព្រះដន្ធចម្រើនហើយ ចាស់ព្រះអង្គហើយ ទ្រង់ព្រះដន្ធយូរឆ្នាំមកហើយ មានព្រះដន្ធស្រុលចូលមកក្នុងបច្ចិមវ័យហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ សូមព្រះមានព្រះភាគកុំទ្រូលំាយពេក សូមសម្រាកព្រះអង្គឲ្យបានសុខស្រួលក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះកុះ សូមព្រះអង្គប្រគល់ភិក្ខុសង្ឃឲ្យមកខ្ញុំព្រះអង្គខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទទួលគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទេវទត្ត ណ្ហើយអ្នកកុំពេញចិត្តនឹងការគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃទ្បើយ ។ ទេវទត្តបានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ អស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះជរា មានព្រះដន្ធចម្រើនហើយ ចាស់ព្រះអង្គហើយ ទ្រង់ព្រះដន្ធយូរឆ្នាំមកហើយ មានព្រះដន្ធចូលក្នុងបច្ចិមវ័យហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ សូមព្រះមានព្រះភាគកុំទ្រូលំាយពេក សូមសម្រាកព្រះអង្គឲ្យបានសុខស្រួលក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះកុះ សូមព្រះអង្គប្រគល់ភិក្ខុសង្ឃឲ្យមកខ្ញុំព្រះអង្គ

អហំ តំ ក្ខុសង្ឃំ បរិហរិស្សាមីតិ ។ សារីបុត្តមោគ្គល្លា-
នាំបិ ទោ អហំ ទេវទត្ត តំ ក្ខុសង្ឃំ ន ឱស្សជ្ជេយ្យាំ
តាំ បន តុយ្ហំ ឯវស្ស ទេឝ្ឍាសកាសច្ឆាតិ[1] ។ អថទោ
ទេវទត្តោ សកឱតាយបិ មំ ភគវា បរិសាយ ទេឝ្ឍា-
សកាឝនេន[2]អបសាទេតិ សារីបុត្តមោគ្គល្លានេវ ឧក្កំ-
សតីតិ កុបិតោ អនត្តមនោ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថញ្ញេ ភរហិ[3] ទេវ-
ទត្តស្ស ភគវតិ បឋមោ អាឃាតោ អហោសិ ។

[២៦] អថទោ ភគវា តំក្ខ អាមន្តេសិ តេនហិ
តំក្ខវៅ សង្ឃោ ទេវទត្តស្ស ភេទគហោ បគាសនីយ-
កម្មំ ការេតុ បុព្ពេ ទេវទត្តស្ស អញ្ញោ បកតិ អហោសិ
ឥធាបិ អញ្ញោ បកតិ យំ ទេវទត្តោ ការេយ្យ តាយេន
វាចាយ ឯ តេន ពុទ្ធោ វ ឯមោ វ សង្ឃោ វ
ឧដ្ឋញ្ញេ ទេវទត្តោ វ តេន ឧដ្ឋញ្ញេតិ ។ ឃវញ្ច បន
តំក្ខវៅ ការេតព្ពំ ។ ព្យត្តេន តំក្ខោ បដិពលេន សង្ឃោ

---

๑ ឆ. ម. ទេឝ្ឍាបកប្បតិ ។ ๒ ឆ. ម. ទេឝកប្បវិទេន ។ ๓ ឆ. តរហិ ។

ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងគ្រប់គ្រងកិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទេវទត្ត អម្បាលយ៉ាងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ម្តេច តថាគតមិនប្រគល់កិក្ខុសង្ឃឲ្យ ចំណង់បើអ្នកជាមនុស្សជ្រូជាតិអាក្រក់ ជាមនុស្សប្រភេទបុគ្គលប្បច្ច័យដែលកើតអំពីអនេសនៈដូចជាដុំទឹកមាត់ តថាគតនឹងប្រគល់ឲ្យដូចម្តេចបាន ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តមានសេចក្តីក្រោធ អាក់អន់ចិត្តថា ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើអញឲ្យអាប់មុខក្នុងកណ្តាលបរិសទ្យព្រមទាំងស្តេចដោយពាក្យថា(ទេវទត្តនេះ)បរិភោគចតុប្បច្ច័យដែលកើតអំពីអនេសនៈដូចជាដុំទឹកមាត់ ហើយបែរទៅលើកតំកើងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានវិញ ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ នេះជាគំនុំដម្បង របស់ទេវទត្តចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

(៦៦) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ ត្រូវសង្ឃធ្វើបាសនីយកម្មដល់ទេវទត្តកន្លងគរោងគ្រឹះ (ដ្បិត)កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេងឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយ វាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បាសនីយកម្ម សង្ឃគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ។ គប្បីឲ្យកិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលប្រកាសសង្ឃ

ញ្ញោបេតញ្ច សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ នេវទត្តស្ស ភណ្ឌកេហេ បតិសាមេយ្យកម្មំ ករេយ្យ បុព្ពេ នេវទត្តស្ស អញ្ញា បតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បតិ យំ នេវទត្តោ ករេយ្យ តាយេន ឯកាយ ន តេន ពុទ្ធោ ឯ ន ម្មោ ឯ សង្ឃោ ឯ ន ជ្ជញ្ច នេវទត្តោ វ តេន ន ជ្ជញ្ចតិ ។ បសាញ្ចតិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ នេវទត្តស្ស ភណ្ឌកេហេ បតិសាមេយ្យកម្មំ ករោតិ បុព្ពេ នេវទត្តស្ស អញ្ញា បតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បតិ យំ នេវទត្តោ ករេយ្យ តាយេន ឯកាយ ន តេន ពុទ្ធោ ឯ ន ម្មោ ឯ សង្ឃោ ឯ ន ជ្ជញ្ច នេវទត្តោ វ តេន ន ជ្ជញ្ចតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ នេវទត្តស្ស ភណ្ឌកេហេ បតិសាមេយ្យកម្មស្ស ករណំ បុព្ពេ នេវទត្តស្ស អញ្ញា បតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បតិ យំ នេវទត្តោ ករេយ្យ តាយេន ឯកាយ ន តេន ពុទ្ធោ ឯ ន ម្មោ ឯ សង្ឃោ ឯ ន ជ្ជញ្ច នេវទត្តោ វ តេន ន ជ្ជញ្ចតិ សេយ្យ ថុល្លាស្ស យស្ស ន ក្ខមតិ

ឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីធ្វើបាសនីយកម្មដល់ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះ (ដូរ្តិ)ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃធ្វើបាសនីយកម្មដល់ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះ (ដូរ្តិ)ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ ការធ្វើបាសនីយកម្មដល់ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ដូច្នេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

សោ ភាសេយ្យ ។ តតំ សង្ឃេន ទេវទត្តស្ស ភេទ-
ហេ បតិ្តសនីយកម្មំ បុព្ពេ ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បតិ្តំ
អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បតិ្តតិ យំ ទេវទត្តោ តវេយ្យ
តាយេន ភាថាយេ ន តេន ពុទ្ធោ ភ ធម្មោ ភ សង្ឃោ
ភ ទដ្ឋព្ពោ ទេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្ពោតិ ១បតិ សង្ឃស្ស
តស្មា ភុល្លា ។ ឃវភេតំ ជានយោបីតិ ។

[២៧] អថខោ ភគភា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អា-
មន្តេសិ តេនហិ ត្វំ សារីបុត្ត ទេវទត្តំ ភេទហេ
បតិ្តសេហីតិ ។ បុព្ពេ មយភ តេ ទេវទត្តស្ស
ភេទហេ វណ្ណោ ភាសិតោ មហិទ្ធិកោ តោធិបុត្តោ
មហានុភាវោ តោធិបុត្តោតិ តតថាហំ តេ ទេវ-
ទត្តំ ភេទហេ បតិ្តសេហីតិ ។ ឥន្តុ តយោ សារីបុត្ត
ភូតោយេវ ទេវទត្តស្ស ភេទហេ វណ្ណោ ភាសិតោ
មហិទ្ធិកោ តោធិបុត្តោ មហានុភាវោ តោធិបុត្តោតិ ។

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយឡើង ។ សង្ឃបានធ្វើបកាសនយកម្ម ដល់ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះថា ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្ត ត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ការធ្វើបកាសនយកម្មនោះ គួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្មើម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយការស្មើមយ៉ាងនេះ ។

(៦៧) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលសារីបុត្ត បើដូច្នេះ ចូរអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលពីមុនខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រកាសគុណទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះថា ទេវទត្តជាគោធិបុត្តមានឫទ្ធិច្រើន ជាគោធិបុត្តមានអានុភាពច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (ឥឡូវនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តដូចម្តេចបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត អ្នកបានប្រកាសគុណពិតរបស់ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះថា ទេវទត្តជាគោធិបុត្តមានឫទ្ធិច្រើន ជាគោធិបុត្តមានអានុភាពច្រើន ដូច្នោះហើយឬ ។

ฬาโ ภนฺเตติ ฯ ฬาโมฆา โข ตฺวํ สาริปุตฺต ภูตญฺเญว โฆฆทตฺถุ ภควตาโม ปกาเสตีติ ฯ ฬาโ ภนฺเตติ โข อายสฺมา สาริปุตฺโต ภควโต ปจฺจสฺโสสิ ฯ

[๒๘] อถโข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ เอตมหิ ภิกฺขเว สงฺฆา สาริปุตฺตํ สมฺมนฺตุ โฆฆทตฺถุ ภควตาโม ปกาเสตุ ปุพฺเพ โฆฆทตฺถสฺส อญฺญา ปกตา อโหสิ ฯตฺถาธิ อญฺญา ปกตา ยถา โฆฆทตฺโถ ควเยฺย ควายนฺ ภาชาย ธ เอว พุทฺธา ภ ธมฺมา ภ สงฺฆา ภ ธมฺมญฺเญ โฆฆทตฺโถ ว เอว ธมฺมญฺเญตา ฯ ฬาญฺ ปน ภิกฺขเว สมฺมนฺติตญฺเญ ฯ ปมมิ สาริปุตฺโต ยาจิตญฺเญ ฯ ยาจิตฺวา ฬาเยน ภิกฺขู ปฏิลาเภน สงฺฆา ญาเปตญฺเญ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยทิ สพฺพสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา อายสฺมนฺตํ สาริปุตฺตํ สมฺมนฺเตยฺย โฆฆทตฺถ ภควตาโม ปกาเสตุ ปุพฺเพ โฆฆทตฺถสฺส อญฺญา ปกตา อโหสิ ฯตฺถาธิ อญฺญา ปกตา ยถา โฆฆทตฺโถ ควเยฺย ควายนฺ ภาชาย ธ เอว พุทฺธา ภ ธมฺมา ภ สงฺฆา

ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា ភុំណាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត ចូរអ្នកប្រកាស (ទោស) ទៅទត្តឲ្យពិតយ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា ភុំណាព្រះអង្គ ។

(៤៨) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរសន្ឋតសារីបុត្ត ដើម្បីឲ្យប្រកាស (ទោស) ទៅទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា ពីដើមទៅទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្តធ្លាប់អំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទៅទត្តត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្ឋតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវសូមសារីបុត្តជាដំបូងសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឲ្យភិក្ខុជាអ្នកធ្វាសប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើតម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្ឋតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដើម្បីឲ្យប្រកាស (ទោស) ទៅទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា (ដំរ្ឋត) ពីដើមទៅទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្តធ្លាប់អំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ

ភ ន ដ្ឋ ញ្ញេ ន ទ ន្តោ វ តេ ន ន ដ្ឋ ញ្ញេ ។ ឯ សា ញ្ញ ត្តិ ។ សុ ណា តុ មេ អ ន្តេ ស ន្ធ្យោ ស ន្ធ្យោ អា យ ស្មន្តំ សា រី-
បុ ត្តំ ស ម្ម ន្ត ន ទ ន្តំ ភ គ វ តេ ហ ប ការ សេ តុំ បុ ព្ពេ
ន ទ ន្ត ស្ស អ ញ្ញ ប ក តិ អ ហោ សិ ឥ ន ន្ត អ ញ្ញ ប ក តិ
យំ ន ទ ន្តោ ក រេ យ្យ ការ ណ ភ ថា យ ន តេ ន ពុ ទ្ធោ
ភ គ ម្ហា ភ ស ន្ធ្យោ ភ ន ដ្ឋ ញ្ញេ ន ទ ន្តោ វ តេ ន ន ដ្ឋ ញ្ញេ-
តំ ។ យ ស្សា យ ស្មា តោ ឧ ម តំ អា យ ស្មា តោ សា រី ប ុ ត្ត ស្ស
ស ម្ម ត ន ទ ន្តំ ភ គ វ តេ ហ ប ការ សេ តុំ បុ ព្ពេ ន ទ ន្ត ស្ស
អ ញ្ញ ប ក តិ អ ហោ សិ ឥ ន ន្ត អ ញ្ញ ប ក តិ យំ ន ទ-
ន ទ ន្តោ ក រេ យ្យ ការ ណ ភ ថា យ ន តេ ន ពុ ទ្ធោ ភ គ ម្ហា
ភ ស ន្ធ្យោ ភ ន ដ្ឋ ញ្ញេ ន ទ ន្តោ វ តេ ន ន ដ្ឋ ញ្ញេ តំ សោ
តុ ណ្ហ ស្ស យ ស្ស ន ក្ខ មតិ សោ ភា សេ យ្យ ។ ស ម្ហ តោ
ស ន្ធ្យេ ន អា យ ស្មា សា រី បុ ត្តោ ន ទ ន្តំ ភ គ វ តេ ហ ប ការ-
សេ តុំ បុ ព្ពេ ន ទ ន្ត ស្ស អ ញ្ញ ប ក តិ អ ហោ សិ ឥ ន ន្ត
អ ញ្ញ ប ក តិ យំ ន ទ ន្តោ ក រេ យ្យ ការ ណ ភ ថា យ

ទេវទត្តត្រូវគេយើញាដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេយើញាដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ។ ការសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុឲ្យជាអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេយើញាដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ដូច្នេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីនិយាយទ្បើង ។ សង្ឃបានសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា

น เตน ภุตฺตา ภ ฉมฺหา ภ สเงฺฆ ภ ฉฑฺเฑฺย เทวทตฺตา
ว เตน ฉฑฺเฑตพฺพ ฯ ตสฺมา ตุยฺหิ ฯ
ฬาเมตพฺพ ฯ

[๒๙] สมฺพหุลา ขาย สาริปุตฺตา สมฺพหุเลหิ
ภิกฺขูหิ สทฺธึ ภณฺฑุกมฺมา ปวิสิตฺวา เทวทตฺตสฺส ภณฺฑุกมฺม
ปกาเสหิ ปุพฺเพ เทวทตฺตสฺส อญฺญา ปกตึ อโหสิ
ฬนาธิ อญฺญา ปกตึ ยถา เทวทตฺตา กเรยฺย กาเยน
ภาย น เตน ภุตฺตา ภ ฉมฺหา ภ สเงฺฆ ภ ฉฑฺเฑฺย
เทวทตฺตา ว เตน ฉฑฺเฑตพฺพ ฯ ตตฺถ เย เต มนุสฺสา
อสฺสทฺธา อปฺปสนฺนา ทุพฺพุทฺธิโน เต ฬามหาสุ ทุสฺสเยฺย-
กา ฬเม สมณา สกฺยปุตฺติยา เทวทตฺตสฺส ลาภ-
สกฺการ ทุสฺสเยฺยฺจาติ ฯ เย ปน เต มนุสฺสา สทฺธา
ปสนฺนา ปณฺฑิตา สุพุทฺธิมตฺเต[๑] เต ฬามหาสุ น เอว
ฬนึ ทิรกึ ภวิสฺสติ ยถา ภควา เทวทตฺตสฺส ภณฺฑุกมฺม
ปกาสาเปตีติ[๒] ฯ

---

๑ ฉ. ม. พุทฺธิมนฺเต ฯ ๒ ฉ. ฬติสเงฺขฺย น ปญฺญายติ ฯ

អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្ត ត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ការសន្ទុតនោះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๒๙) ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុដែលសង្ឃបានសន្ទុតរួចហើយ ក៏ចូលទៅនគរាជគ្រឹះជាមួយនឹងភិក្ខុប្រើនរូប បានប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះថា កាលពីដើម ទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សែង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សែង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ ក្នុងនគរាជគ្រឹះនោះ មនុស្សពួកណាដែលមិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញ មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា សមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងនេះ ជាអ្នកប្រណែនណ្ឌានីសលាភសក្ការៈរបស់ទេវទត្ត ។ ចំណែកមនុស្សពួកណា ដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា មានប្រាជ្ញាវាងវៃ មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាថា ព្រះមានព្រះភាគឲ្យកិត្តុសង្ឃប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះដោយកិច្ចណា កិច្ចនេះមិនមែនជាការហាក់តាបទេ ។

សង្ឃភេទកុន្ធកេ ទេវទត្តវត្ថុ អជាតសត្តុកុមារវត្ថុ

(៣០) អថខោ ទេវទត្តោ យេន អជាតសត្តុ កុមារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អជាតសត្តុំ កុមារំ ឯតទវោច បុព្ពេ ខោ កុមារ មនុស្សា ទីឃាយុកា ឯតរហិ អប្បាយុកា ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ យំ ត្វំ កុមារោ សមានោ កាលំ ករេយ្យាសិ តេនហិ ត្វំ កុមារ បិតរំ ហន្ត្វា រាជា ហោហិ អហំ ភគវន្តំ ហន្ត្វា ពុទ្ធោ ភវិស្សាមីតិ ។ អថខោ អជាតសត្តុ កុមារោ អយ្យោ ខោ ទេវទត្តោ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ ជានេយ្យាបិ[1] អយ្យោ ទេវទត្តោតិ ភុរយោ ចោត្តឹសកំ ពន្ធិត្វា ឯកំ ឯវស្សេ កីតោ ឧព្ពិក្ខោ ឧសង្កិ ទុត្រស្នោ សហសា អន្តេបុរំ បាវិសិ ។ អទ្ទសំសុ[2] ខោ អន្តេបុរបាលកា មហាមត្តា អជាតសត្តុំ កុមារំ ឯកំ ឯវស្សេ កីតំ ឧព្ពិក្ខំ ឧសង្កិំ ទុត្រស្នំ សហសា អន្តេបុរំ បវិសន្តំ ឯកិស្មាន អក្ខហេសុំ ។ តេ វិចិនន្តា ភុរយោ ចោត្តឹសកំ ពន្ធិំ ឯកិស្មា អជាតសត្តុំ កុមារំ ឯតទវោចុំ កតំ ត្វំ កុមារ កត្តុកាមោសីតិ ។ បិតរំ ហន្តុកាមោម្ហីតិ[3] ។ កេជាសិ ឧសង្កាហិតោតិ ។

---

១ ឱ. ជានេយ្យាតិ ។ ម. ជានេយ្យាសិ ។ ២ ឱ. ម. អទ្ទសាសុំ ។ ៣ ឱ. បិតរំ ហិ ហន្តុកាមោតិ ។ ម. បិតរម្ហិ លន្តុកាមោតិ ។

សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងរឿងអជាតសត្តុកុមារ

(៣០) លំដាប់នោះ ទេវទត្តចូលទៅរកអជាតសត្តុកុមារ លុះបួលទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា ម្នាលកុមារ កាលពីដើម មនុស្សមានអាយុវែងមែន ឥឡូវនេះមានអាយុខ្លីណាស់ ព្រះអង្គនៅក្មេងក៏ពិត តែគង់ធ្វើមរណកាលដោយហេតុណា ហេតុនុ៎ះតែងតែមានជាប្រាកដ ម្នាលកុមារ បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គសម្លាប់បិតា ហើយព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចទ្រង់ពស្យ ឯអាត្មាក៏សម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយនឹងបានជាព្រះពុទ្ធដែរ ។ គ្រានោះ អជាតសត្តុកុមារគិតថា លោកម្ចាស់ទេវទត្តមានឫទ្ធិច្រើនផង មានអានុភាពច្រើនផង លោកម្ចាស់ទេវទត្តដឹង (ការនេះ) លុះគិតដូច្នោះហើយ ក៏សៀតគាំបិតស្នៀតបណ្តាយភ្លៅ មានសេចក្តីខ្ជាប ញាប់ញ័រអន្ទក់ តក់ស្លុត ចូលទៅកាន់ព្រះរាជវាំង ដោយរូសរាន់ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។ ពួកមហាមាត្រ ជាអ្នករក្សាព្រះរាជវាំង បានឃើញអជាតសត្តុកុមារ មានសេចក្តី ញាប់ញ័រអន្ទក់តក់ស្លុត ចូលទៅព្រះរាជវាំងដោយរូសរាន់ទាំងថ្ងៃត្រង់ ក៏នាំគ្នាចាប់ ។ ពួកមហាមាត្រទាំងនោះ ពិនិត្យមើលទៅឃើញមានសៀតគាំបិតស្នៀតបណ្តាយភ្លៅ ក៏ក្រាបទូលសួរឬទ្ធិនុ៎ះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា បពិត្រព្រះរាជកុមារ ព្រះអង្គចង់ធ្វើការអ្វី ។ អជាតសត្តុកុមារឆ្លើយថា យើងត្រូវការសម្លាប់បិតា ។ មហាមាត្រក្រាបទូលសួរថា អ្នកណាបង្គាប់ព្រះអង្គ ។

អយ្យេន នេវនត្តេនាតិ ។ ឯតរហេ មហាមត្តា វវំ មតិំ អកំសុ កុមារេ ច ហន្តព្ពោ នេវនត្តោ ច សព្ពេ ច កិត្តិ ហន្តព្ពាតិ ។ ឯតរហេ មហាមត្តា វវំ មតិំ អកំសុ ន កិត្តិ ហន្តព្ពា ន កិត្តិ កាតព្ពំ អបរជ្ឈន្តិ កុមារេ ច ហន្តព្ពោ នេវនត្តោ ចាតិ ។ ឯតរហេ មហាមត្តា វវំ មតិំ អកំសុ ន កុមារេ ហន្តព្ពោ ន នេវនត្តោ ន កិត្តិ ហន្តព្ពា រញ្ញោ អារោចេតព្ពំ យថា រាជា វក្ខតិ តថា ករិស្សាមាតិ ។

(๓๑) អថខោ តេ មហាមត្តា អជាតសត្តុំ កុមារំ អានាយ យេន រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ តេន ខោ បន សមយេន មហាមត្តេហិ មតិ ករោតិ ។ ឯតរហេ នេវ មហាមត្តា វវំ មតិំ អកំសុ កុមារេ ច ហន្តព្ពោ នេវនត្តោ ច សព្ពេ ច កិត្តិ ហន្តព្ពាតិ ឯតរហេ មហាមត្តា វវំ មតិំ អកំសុ ន កិត្តិ ហន្តព្ពា ន កិត្តិ កាតព្ពំ អបរជ្ឈន្តិ កុមារេ ច ហន្តព្ពោ នេវនត្តោ ចាតិ ឯតរហេ មហាមត្តា វវំ មតិំ

อชาตสตฺตุกุมารเจฺฉยฺยาถ โลกมฺหาสเทวตฺต (ตนฺวลเยีน) ฯ มหามาตฺตกฺขฺ วินิจฺฉยฺยาเนีนถา ปฺรหฺมาชกุมาร เยีนตฺรวสมฺปฺรฺ ตาเนีนเทวตฺตนีนกิกฺขุตาเนีนกฺขเยีนตฺรวสมฺปฺรฺ ฯ มหามาตฺตกฺขฺวินิจฺฉยฺยาเนีนถา เยีนมินตฺรวสมฺปฺรฺกกิกฺขุเลฺยีย ดฺวิตกิกฺขุตาเนีนถา มินปานปฺรเชฺญสฺตฺวีเท เยีนตฺรวสมฺปฺรฺตาเตปฺรหฺมาชกุมารนีนเทวตฺต ฯ มหามาตฺตกฺขฺวินิจฺฉยฺยาถา กุมารฺกฺ เทวตฺตกฺต กิกฺขุตาเนีนเลฺวยกฺ เยีนมินตฺรวสมฺปฺรฺเท (เรฺวีนเนีน) คฺวเยีนกฺรปเชฺญลดลปฺรหฺมาสิน เปีปฺรหฺมามานปฺรหฺมาชนุกฺรเยีนณา สึมเยีนเฉฺยยาเนีนถา ฯ

(๓๑) เลีนาปนถา ตกมหามาตฺตเนีนถานำอชาตสตฺตุกุมารเชฺญลเคาลปฺรหฺมาพิมฺพิสารมาคธเสนิยราช ลุเชฺญลเคาดลเหีย กำกฺรปเชฺญลเรฺวีนนุ่ะจำพฺรหฺมาพิมฺพิสารมาคธเสนิยราช ฯ ปฺรหฺมาชกฺรเนีนตฺรสสฺวถา มฺหาลนาย ตกมหามาตฺตวินิจฺฉยฺยเชฺญปเมีปเจฺฉ ฯ ตกมหามาตฺตกฺรปเชฺญลถา ปพิตฺรปฺรหฺมสมฺมตเทเพ มหามาตฺตกฺขฺวินิจฺฉยฺยาเนีนถา เยีนตฺรวสมฺปฺรฺปฺรหฺมาชกุมารเจีน ตฺรวสมฺปฺรฺเทวตฺตนีนกิกฺขุตาเนีนอสฺเจีน มหามาตฺตกฺขฺวินิจฺฉยฺยาเนีนถา เยีนมินตฺรวสมฺปฺรฺตกกิกฺขุเลฺยีย เพฺรีกิกฺขุตาเนีนมินปานปฺรเชฺญสฺตฺวีเท เยีนตฺรวสมฺปฺรฺตาเตปฺรหฺมาชกุมารนีนเทวตฺต มหามาตฺตกฺขฺวินิจฺฉยฺยาเนีนถา

អកាំសុ ន ភិក្ខុនោ ភេ ហន្ត្វា ន ទេវទត្តោ ន ភិក្ខូ
ហន្តព្វា វញ្ញោ អាភេចេតព្ពំ យថា រាជា វក្ខតិ តថា
ករិស្សាមាតិ ។ កិំ កណោ ករិស្សតិ ពុទ្ធោ វា
ធម្មោ វា សង្ឃោ វា ន ន្តុ ភគវតា បដិក្កុដ្ឋំ ទេ-
វទត្តោ រាជគហេ បភាសាមិតោ បុព្ពេ ទេវទត្តស្ស
អញ្ញា បភតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បភតិ
យំ ទេវទត្តោ ភេរេយ្យ ភាយេន វាចាយ ន តេន
ពុទ្ធោ វា ធម្មោ វា សង្ឃោ វា ន ន្តុ ទេវទត្តោ វ តេន
ន ន្តុ តិ ។ តត្ត យេ តេ មហាមត្តា ឃំ មតិំ អកាំសុ
ភិក្ខុនោ ភេ ហន្តព្វោ ទេវទត្តោ ភ សព្ពេ ភិក្ខូ ហន្តព្វា-
តិ តេ អដ្ឋានេ[1] អកាសិ ។ យេ តេ មហាមត្តា ឃំ មតិំ
អកាំសុ ន ភិក្ខូ ហន្តព្វា ន ភិក្ខូ កាតុំ អបរជ្ឈន្តិ
ភិក្ខុនោ ភេ ហន្តព្វោ ទេវទត្តោ ចាតិ តេ ន្តីចេ ឋានេ
ឋបេសិ ។ យេ តេ មហាមត្តា ឃំ មតិំ អកាំសុ ន
ភិក្ខុនោ ភេ ហន្តព្វោ ន ទេវទត្តោ ន ភិក្ខូ ហន្តព្វា វញ្ញោ
អាភេចេតព្ពំ យថា រាជា វក្ខតិ តថា ករិស្សាមាតិ តេ

---

1 ឱ. អរភេ ។ ម. អរហេ ។

សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ និងការវិច្ឆ័យនៃពួកមហាមាត្រ

កុមារក្តី ទេវទត្តក្តី ពួកភិក្ខុក្តី យើងមិនត្រូវសម្លាប់ (រឿងនេះ) គួរយើងក្រាបទូល ដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជឧង្ការយ៉ាងណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់មានព្រះឧង្ការថា ម្នាលនាយ ព្រះពុទ្ធក្តី ព្រះធម្មក្តី ព្រះសង្ឃក្តី នឹងធ្វើអ្វី ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចាត់ឲ្យភិក្ខុសង្ឃប្រកាសទោសទេវទត្តក្នុងនគរពេជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម្ម ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ជាមុនរួចហើយ មិនដូច្នោះឬ ។ បណ្តាពួកមហាមាត្រទាំងនោះ មហាមាត្រពួកណា វិនិច្ឆ័យសេចក្តីថា យើងត្រូវសម្លាប់ទាំងកុមារទាំងទេវទត្ត ទាំងពួកភិក្ខុ (ព្រះរាជា) ទ្រង់ហួតងារមហាមាត្រទាំងនោះ ។ មហាមាត្រពួកណាវិនិច្ឆ័យថា យើងមិនត្រូវសម្លាប់ពួកភិក្ខុ ព្រោះពួកភិក្ខុមិនបានប្រទូស្តអ្វីទេ យើងត្រូវសម្លាប់តែព្រះរាជកុមារនឹងទេវទត្ត (ព្រះរាជា) តំបន្ទុយឋានន្តរមហាមាត្រទាំងនោះក្នុងថ្នាក់ដដែរវិញ ។ មហាមាត្រពួកណាវិនិច្ឆ័យថា កុមារក្តី ទេវទត្តក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយក្តី យើងមិនត្រូវសម្លាប់ គួរយើងក្រាបទូលដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជឧង្ការយ៉ាងណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ (ព្រះរាជា) តំតាំងមហាមាត្រទាំងនោះ

ទុទ្ទេ ឋានេ ឋបេសិ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិ-
យោ ពិម្ពិសារោ អជាតសត្តុំ កុមារំ ឯតទវោច តាតស្ស
មំ តុំ កុមារ ហាឡកាមោសីតិ ។ រដ្ឋេនម្ហិ ទេវ អត្ថ-
កោតិ ។ សចេ ខោ តុំ កុមារ រដ្ឋេន អត្ថិកោ ឯតំ
តេ រដ្ឋំ អជាតសត្តុស្ស កុមារស្ស រដ្ឋំ ឯយ្យាទេសិ ។

[៣២] អថខោ ទេវទត្តោ យេន អជាតសត្តុ កុ-
មារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អជាតសត្តុំ កុមារំ
ឯតទវោច បុរិសេ មយ្ហាវជ អាណាបេមហិ យេ សមណំ
គោតមំ ជីវិតា វោរោបេស្សន្តីតិ ។ អថខោ អជាតសត្តុ
កុមារោ មនុស្សេ អាណាបេសិ យថា ភណេ អយ្យោ
ទេវទត្តោ អាហ តថា ករោថាតិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ
ឯកំ បុរិសំ អាណាបេសិ តច្ឆាវុសោ អមុកស្មិំ បទេ-
សេ សមណោ គោតមោ វិហរតិ តំ ជីវិតា វោរោបេត្វា
អម្ហិនោ បត្តេន អាគច្ឆាតិ តស្មិំ មគ្គេ ឋេ បុរិសេ ឋបេ-
សិ យោ អម្ហិនោ មគ្គេន ឯតោ បុរិសោ អាគច្ឆតិ
តំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អម្ហិនោ មគ្គេន អាគច្ឆថាតិ

ឲ្យឡើងឋានន្តរខ្ពស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយ-
រាជ បានត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា ម្នាលកុមារ អ្នក
ចង់សម្លាប់យើងដើម្បីអ្វី ។ អជាតសត្តុកុមារក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
សម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវការដោយរាជសម្បត្តិ ។ ព្រះរាជាប្រគល់រាជ-
សម្បត្តិដល់អជាតសត្តុកុមារថា ម្នាលកុមារ បើអ្នកត្រូវការដោយរាជសម្បត្តិ
រាជសម្បត្តិនេះជារបស់អ្នកឯងហើយ ។

(៣៦) គ្រានោះ ទេវទត្តចូលទៅរកអជាតសត្តុកុមារ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា បពិត្រមហារាជ
សូមព្រះអង្គប្រើបុរសឲ្យទៅសម្លាប់ព្រះសមណគោតម ។ អជាតសត្តុ
កុមារបង្គាប់មនុស្សពាំងឆ្ងាយថា ម្នាលនាយ លោកម្ចាស់ទេវទត្ត មាន
ថេរវាចាយ៉ាងណា ចូរអ្នកពាំងអស់គ្នា ធ្វើយ៉ាងនោះចុះ ។ គ្រានោះ
ទេវទត្តបង្គាប់បុរសម្នាក់ថា ម្នាលនាយ ចូរអ្នកទៅសម្លាប់ព្រះសមណ-
គោតមដែលគង់នៅក្នុងឧតាសឯណោះ ហើយសឹមមកតាមផ្លូវនេះ បង្គាប់
បុរសពីរនាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា បុរសណាដែលមកតែម្នាក់ឯងតាម
ផ្លូវនេះ ចូរអ្នកពាំងពីរនាក់សម្លាប់បុរសនោះហើយសឹមដើរមកតាមផ្លូវនេះ

ตสฺมึ มกฺเข ฉฑฺฑาเต ปุริเส ปโทสเมว เย สมิชฺฌนฺติ มกฺขนฺ-
ติ ปุริสา อาคจฺฉนฺติ เต ชีวิตา โวโรเปตฺวา สมิชฺฌนฺติ
มกฺขนฺติ อาคจฺฉติ ตสฺมึ มกฺเข อญฺญ ปุริเส ปโทสเม
เย สมิชฺฌนฺติ มกฺขนฺติ ฉฑฺฑาเต ปุริสา อาคจฺฉนฺติ เต ชีวิตา
โวโรเปตฺวา สมิชฺฌนฺติ มกฺขนฺติ อาคจฺฉติ ตสฺมึ มกฺเข เสา-
ฬฺหิเย ปุริเส ปโทสเม เย สมิชฺฌนฺติ มกฺขนฺติ อญฺญ ปุริ-
สา อาคจฺฉนฺติ เต ชีวิตา โวโรเปตฺวา อาคจฺฉติ ๆ

(๓๓) อถโข เสา ฆาฏา ปุริสา อสิจมฺมึ
คเหตฺวา ฉกฺกลาปึ สนฺธิยิตฺวา เยน ภควา เตนุ-
ปสงฺกมึ อุปสงฺกมิตฺวา ภควาโต อวิทูเร ฐิโต
ภควนฺตึ อุสฺสฺเปตฺวา ปตฺถเนน ภควเยน อญฺชา-
สึ ๆ อทฺทสา โข ภควา ตํ ปุริสึ ฐิตึ อุสฺสฺเปตฺวา
ปตฺถเนน ภควเยน ปิตึ ทิสฺวาน ตํ
ปุริสึ ฬหนฺเตน ปหาวุเสน มา ภายีติ ๆ อถโข
เสา ปุริสา อสิจมฺมึ ฆาตปฺปึ ฆาเรตฺวา ฉกฺกลาปึ
ปิทหิตฺวา เยน ภควา เตนุปสงฺกมึ อุปสงฺกมิตฺวา
ภควาโต ทูเรสุ สิเรสา ปติตฺวา ภควนฺตึ ฬหนฺเตน

បង្គាប់បុរស ៤ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ)បុរសពីរនាក់ណាមក តាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសពាក់ពីរនាក់នោះហើយសឹមដើរមកតាមផ្លូវ នេះ បង្គាប់បុរស ៨ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ)បុរស៤នាក់ណា ដើរមកតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសពាក់ ៤ នាក់នោះហើយសឹមដើរមក តាមផ្លូវនេះ បង្គាប់បុរស ១៦ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ) បុរស ៨ នាក់ណាដើរមកតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសពាក់ ៨ នាក់នោះហើយ សឹមដើរមក(តាមផ្លូវនេះ) ។

(៣៣) គ្រានោះ បុរសម្នាក់នោះកាន់ដាវនឹងខែលស្តាយធ្នូនឹងបំ. ពង់ព្រួញ ដើរសំដៅទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ ក៏យញាប់ញ័រន្ធត់ តក់ស្លុត ឈរឆ្ងល់ខ្លួនជិតព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ មានព្រះភាគទតឃើញបុរសនោះ កំពុងក៏យញាប់ញ័រន្ធត់ តក់ស្លុត ឈរ គាំងខ្លួនដូច្នោះ លុះទតឃើញហើយទើបត្រាស់ទៅនឹងបុរសនោះថា ម្នាល អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកឯងចូលមកចុះ កុំខ្លាចឡើយ ។ លំដាប់នោះ បុរស នោះទុកដាវនឹងខែលក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដាក់ធ្នូនឹងបំពង់ព្រួយ ទើបដើរ ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយទៀប ព្រះបាទារបស់ព្រះមានព្រះភាគដោយក្បាល ហើយក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ

อฏฺเยเว มํ กเณฺห อฏฺฐหิ ยาจนาหิ ยาจิ ยาจนาย-
นาอกฺกุสลา เยหิ ทุฏฺฐจิตฺตา วิกตจิตฺตา สมฺปย-
สนฺนาปิ ตสฺส เมว กเณฺห ภคฺคา อฏฺฐยิ อฏฺฐยาตา
ปฏิกฺกณฺฑนฺตุ อายตึ สวราย ติ ๆ สพฺพ(๑) ตุเว อาวุโส
อฏฺเยเว อฏฺฐหิ ยาจนาหิ ยาจิ ยาจนาย อกุ-
สลา ยิ ตุเว ทุฏฺฐจิตฺตา วิกตจิตฺตา สมฺปยสนฺนาปิ
ยาตา จ โข ตุเว อาวุโส อฏฺยิ อฏฺยาตา ติสฺสา
ยาจนาย ปฏิกโรถ เตณฺห มยิ ปฏิกณฺฑนาย
วุฏฺฐิ โหสา อาวุโส อริยสฺส วินเย เยา อฏฺยิ
อฏฺยาตา ติสฺสา ยาจนาย ปฏิกโรติ อายตึ
สวรา สวติ ๆ อถโข ภคฺคา เสฏฺฐิ ปุริสสฺส
อนฺตปุฏฺฐิกถิ กเถสิ เสยฺยถีธ ฆาตกถิ สีล-
กถิ สคฺคกถิ กามาน อาทีนว โกกา สงฺกิเลส

๑ ฐ. ม. สพฺพ ฯ

ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កំហុសគ្របសង្កត់ហើយនូវខ្ញុំព្រះអង្គ តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គ ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស ខ្ញុំព្រះអង្គដែលមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្តចង់សម្លាប់ ហើយដើរចូលមកដល់ទីនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ អត់នូវកំហុសតាមពាសរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ដើម្បីនឹងសង្រួមតទៅទៀត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ល្អហើយបុរុ អ្នកមានកំហុសគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះអ្នកឯងជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស អ្នកមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្តចង់សម្លាប់ (តថាគត) ហើយដើរចូលមកដល់ទីនេះ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បើអ្នកបាននឃើញកំហុសតាមពាសខុសណាហើយ ចូរធ្វើឲ្យសមគួរតាមធម៌ តថាគតនឹងទទួលអត់ពាសរបស់អ្នកនោះ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ(បើ) អ្នកណាមួយបាននឃើញកំហុសតាមពាសខុសពិតហើយសំដែង (ពាសនោះ) តាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់អ្នកនោះក្នុងអរិយវិន័យ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងនូវអនុបុព្វីកថាដល់បុរសនោះ អនុបុព្វីកថានោះដូចម្តេច ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងទានកថា សីលកថា សគ្គកថា នឹងពាសនៃកាមដែលថោកថាបស្មៅហ្មុង

នេក្ខម្មេ អាធិសំសំ បកាសេសិ ។ យេនា តំ អកតា
អញ្ញាសិ ភាល្លិចិត្តំ មុទុចិត្តំ វិនីវរណចិត្តំ ឧទគ្គចិត្តំ
បសន្នចិត្តំ អថ យោ ពុទ្ធានំ សាមុក្កំសិកា ធម្មទេ-
សនា តំ បកាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មគ្គំ ។
សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធំ វត្ថំ អបគតកាឡកំ សម្មទេវ
រជនំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ[1] ឯវមេវ តស្សេ ច្ចុបសស្សេ តស្មិំយេវ
អាសនេ វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ យង្កិញ្ចិ
សមុទយធម្មំ សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។ អថខោ សោ
ច្ចុបសោ ទិដ្ឋធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោគាឡ្ហ-
ធម្មោ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិគតតថកថំ កថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ
អបរប្បច្ចយោ សត្ថុសាសនេ ភគវន្តំ ឯតទវោច អ-
ភិក្កន្តំ ភន្តេ អភិក្កន្តំ ភន្តេ សេយ្យថាបិ ភន្តេ

---

១ ម· បដិគ្គហេយ្យ ។

សង្ឃភេទកុន្ទកៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ទឹងអនុបុព្វីកថា

អានិសង្សក្នុងការចេញបួស ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា បុរសនោះមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនីវរណធម៌ មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តដ្រុះថ្លាក្នុងកាលណាហើយ ធម្មទេសនាណា ជារបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ដែលទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គក៏ប្រកាសនូវធម្មទេសនានោះគឺទុក្ខ ១ សមុទ័យ ១ និរោធ ១ មគ្គ ១ ក្នុងកាលនោះ ។ សំពត់ស្អាតឥតមានពណ៌ខ្មៅ គួរទទួលនូវគ្រឿងជ្រលក់ដោយល្អយ៉ាងណាមិញ បុរសនោះអង្គុយលើអាសនៈនោះ កើតធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គ ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិលថា ធម្មជាតណាមួយ តែងកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះរមែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា ដូច្នោះដែរ ។ លំដាប់នោះ បុរសនោះឃើញធម៌ច្បាស់ហើយ ឈានលុះធម៌ហើយ ដឹងធម៌ច្បាស់ហើយ មានចិត្តប្រាសចាកធម៌សិប់ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីវៀចឆ្ងល់ហើយ ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា មិនដឿបុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់

ឯกมฺปิสฺมึ ภ ขุกฺกุเจ្ចយ្យ បដិច្ឆន្នំ ภ វិវរេយ្យ ម្ចុឡ្ហស្ស ภ មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ ภ តេលប្បជ្ជោតំ ជា-
រេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ ឯវមេវំ ភគវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ ភគ្គេ ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភគវា ជានាតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។ អថខោ ភគវា តំ បរិសំ ឥតទវោច មា ខោ តុំ អាវុ-
សោ ឥមិនា មគ្គេន គច្ច ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាហីតិ អញ្ញេន មគ្គេន ឧយ្យោជេសិ ។

(๓๔) អថខោ តេ ទ្វេ បុរិសា ភគវន្តំ ខោ សោ ឯកោ បុរិសោ ចិរេន អាគច្ឆតីតិ បដិបថំ គច្ឆន្តា អទ្ទសំសុ ភគវន្តំ អញ្ញាសិ្ម រុក្ខមូលេ ឯសិនំ និស្ទាន យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិ្ត្វា ភគវន្តំ អភិ-
វាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទិំសុ ។ តេសំ ភគវា អនុបុព្វី-
កថំ កថេសិ ។ បេ ។ អបរប្បច្ចយោ សត្ថុសាសនេ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គបានសំដែងហើយដោយនេកបរិ-
យាយ(យ៉ាងនេះ) គួរនោដូចជាគេបើករបស់ដែលផ្កាប់ឲ្យផ្ងារឡើង ពុំនោះ
ដូចជាមនុស្សប្រើកបង្ហាញរបស់ដែលគេចំទាំងទុក ពុំនោះសោត ដូចគេ
ប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ ឬក៏ដូចគេទ្រោលប្រទីបក្នុងទីងងឹត ឲ្យមនុស្ស
ដែលមានភ្នែកមើលឃើញរូបបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
ដល់នូវព្រះមានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក
សូមព្រះមានព្រះភាគ ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់ហើយ
នូវព្រះរត្នត្រ័យ ជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។
លុះចប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងបុរសនោះ
ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកកុំទៅតាមផ្លូវនេះ ចូលទៅតាមផ្លូវនេះវិញ
ហើយក៏បញ្ជូនបុរសនោះទៅតាមផ្លូវដទៃទៀត ។

[៣៤] គ្រានោះ បុរសទាំងពីរនាក់នោះគិតគ្នាថា បុរសម្នាក់នោះ
ដូចម្តេចក៏ត្រមកម៉្លេះ ហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្លូវដួបគ្នា ស្រាប់តែបានឃើញ
ព្រះមានព្រះភាគ គង់ទៀបគល់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបអភិវាទចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងនូវ
អនុបុព្វីកថាដល់បុរសទាំងពីរនាក់នោះ ។ បេ ។ បុរសទាំងពីរនាក់នោះ

ภควนฺตํ ฬตฺวา ปกฺกมิตุ อภิกฺกนฺตํ ภนฺเต อภิกฺกนฺตํ ภนฺเต ฯ เปฯ
ยถาสุเข โน ภควา ตาวตฺเตน อฏฺฐเต ยาวเทว สมฺมุเขน
สรณํ คเตติ ฯ อถโข ภควา เต ปุริเส ฬตฺวาปิ ยาว
ตา โข ตุมฺเห อาวุเสา ฉหิ ตา มคฺเคน ตณฺเห ฉหิ ตา
มคฺเคน ตณฺหาติ อญฺเญน มคฺเคน ขเยฺยาเสิ ฯ

(๓๘) อถโข เต ตณฺหาเย ปุริสา ฯ เปฯ อถ-
โข เต อฏฺฐ ปุริสา ฯเปฯ อถโข เต สาธุสฺส
ปุริสา ตีหิ ยุ โข เต อฏฺฐ ปุริสา ปิวเน ยาวตฺติกา
ปฏิปทา ตณฺหา อนฺตรธาปยึสุ ภควนฺตญฺเจว
ปสาเทสุ ภควโต จ ปริสาย ปสาเทสุ ฯ
ตสฺส ภควา อนุปุพฺพึ ตถา ยาว
กาเมสิ เปยฺยาลนฺตรธาปนกถา ฯ ๒ ฯ อปรมฺปฺยิทา สตฺถุสาสเน

ก็មិនដឿុតគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ក៏បានគ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះមានព្រះភាគចាំទុកនូវយើងខ្ញុំថាំងឡាយថាជាឧបាសកអ្នកដល់ហើយនូវព្រះរត្នត្រ័យ ជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងបុរសទាំងពីរនាក់នោះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរអ្នកកុំដើរទៅតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកដើរទៅតាមផ្លូវនេះវិញ ហើយកំបាំងនូវទៅតាមផ្លូវដទៃទៅ ។

(๓๕) គ្រានោះ បុរស ៤ នាក់ ។ បេ ។ គ្រានោះ បុរស ៨ នាក់ ។ បេ ។ គ្រានោះ បុរស ១៦ នាក់គិតគ្នាថា បុរស៨នាក់ ដួចម្តេចក៏ត្រឡប់មកម៉្លេះ ហើយទៅតាន់ផ្លូវដួបគ្នា ស្រាប់តែបានឃើញព្រះមានព្រះភាគគង់នៅទៀបគល់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ គ្រាបអភិវាទចំពោះព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងអនុបុព្វីកថាដល់បុរសទាំង ១៦ នាក់នោះ អនុបុព្វីកថានោះដូចម្តេច គឺទានកថា សីលកថា ។ បេ ។ បុរសទាំង ១៦ នាក់នោះ មិនដឿុតគ្គលដទៃក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ហើយបាន

កកវត្តុំ ឯតទវោចុំ អភិក្កន្តំ ភន្តេ អភិក្កន្តំ ភន្តេ ។ បេ ។ ឧបាសកោ ភោ កកកា ជាវេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតេ សរណំ គតេតិ ។ អថខោ សោ ឃកោ បុរិសោ យេន ទេវទត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ទេវទត្តំ ឯតទវោច ជានាហិ ភន្តេ សក្កោមិ តំ កកវត្តុំ ជីវិតា វោរោបេតុំ មហិទ្ធិកោ សោ កកកា មហានុភាវោតិ ។ អលំ អាវុសោ មា តុំ សមណំ គោតមំ ជីវិតា វោរោបេសិ អហាមេវ សមណំ គោតមំ ជីវិតា វោរោបេស្សាមីតិ ។

[៣៦] តេន ខោ បន សមយេន កកកា តិដ្ឋកុជស្ស បព្ភតស្ស អាយតាយំ[1] ចង្កមតិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ តិដ្ឋកុជំ បព្ភតំ អភិរុយ្ហ[2] មហតឹ[3] សិលំ បវិជ្ឈិ ឥមាយ សមណំ គោតមំ ជីវិតា វោរោបេស្សាមីតិ ។ ទ្វេ បព្ភតកូដា សមាគច្ឆិ តុំ សិលំ សម្បដិច្ឆិសុ ។ តតោ បបដិកា ឧប្បតិត្វា កកវតោ បាទេ រុហិរំ ឧប្បាទេសិ ។ អថខោ កកកា ឧទ្ធំ ឧល្លោកេត្វា ទេវទត្តំ ឯតទវោច ពហុំ តយោ មោឃបុរិស

---

១ ម. បច្ចាយាយំ ។ ២ ម.អភិរូហិត្វា ។ ម. អារហិត្វា ។ ៣ ម. មហន្តំ ។

ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិត
របស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពី-
រោះណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះមានព្រះភាគចាំទុកនូវយើងខ្ញុំថាជាឧបា-
សក អ្នកដល់ហើយនូវព្រះរត្នត្រ័យជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមពីថ្ងៃ
នេះទៅ ។ លំដាប់នោះឯង មានប្រុសម្នាក់ចូលទៅរកទេវទត្ត លុះចូលទៅ
ដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងទេវទត្តថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះ
គុណា មិនអាចនឹងសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគនោះទេ ដ្បិតព្រះមានព្រះ
ភាគនោះ មានឫទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើនណាស់ ។ ទេវទត្ត
និយាយថា ណ្ហើយ អ្នកដ៏មានអាយុ បើអ្នកមិនអាចនឹងសម្លាប់ព្រះសម-
ណគោតមបានទេ ចុះទុកឲ្យយើងឯងនឹងសម្លាប់ព្រះសមណគោតមវិញ ។

(៣៦) សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចង្រ្កម ក្នុងម្លប់ភ្នំ
គិជ្ឈកូដ ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តឡើងទៅលើ(កំពូល) ភ្នំគិជ្ឈកូដ ហើយ
ប្រមៀលដុំថ្មធំដោយបំណងថា អញនឹងសម្លាប់ព្រះសមណគោតមដោយ
ដុំថ្មនេះ ។ ឯកំពូលភ្នំទាំងពីរកំមកប្រជុំគ្នារវាងដុំថ្មនោះ ។ គ្រានោះ បំណែក
ថ្មក៏ខ្ចាតឡើងគ្និចធ្លើព្រះលោហិត ក្នុងព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យព្រុ
ពង់ឡើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទតព្រះនេត្រ
ទៅខាងលើ ហើយមានព្រះពុទ្ធដីកាទៅកាទេវទត្តថា នែមោឃបុរស

អម្ប្រញ្ញំ បសុតំ យំ ភុំ ទុដ្ឋចិត្តោ វធកចិត្តោ តថាគតស្ស រុហិរំ ឧប្បាទេសីតិ ។ អនវោ តតា កិត្តុ អាបត្តិសិ ៤ធំ កិត្តុវេ ទេវទត្តេន បហមំ អនន្តរកកម្មំ ឧបចិតំ យំ ទុដ្ឋចិត្តេន វធកចិត្តេន តថាគតស្ស រុហិរំ ឧប្បាទិតន្តិ ។ អសេ្សសុំ ភោ កិត្តុ ទេវទត្តេន តិរ តតា-តោ វាលោ បយុត្តោតិ ។ តេ ច កិត្តុ តតាតោ វិហារស្ស បរិតោ បរិតោ ចត្តុមត្តិ ឧច្ចាសន្តោ មហាសន្តោ សដ្ឋាយំ តកភេត្តា តតាតោ រត្តាវរណាតុត្តិយោ ។ អសេ្សសិ ភោ តតា ឧច្ចាសន្តំ មហាសន្តំ សដ្ឋាយសន្តំ សុត្តាន អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ តិន្តុ ភោ សោ អានន្ត ឧច្ចាសន្តោ មហាសន្តោ សដ្ឋាយសន្តោតិ ។ អសេ្សសុំ ភោ តន្តេ កិត្តុ ទេវទត្តេន តិរ តតាតោ វាលោ បយុត្តោតិ តេ ច[1] តន្តេ កិត្តុ តតាតោ វិហារស្ស បរិតោ បរិតោ ចត្តុមត្តិ ឧច្ចាសន្តោ មហាសន្តោ សដ្ឋាយំ តកភេត្តា តតាតោ រត្តាវរណាតុត្តិយោ សោ ឯសោ តតា ឧច្ចា-

---

១ ម. តេវ ។

អ្នកឯងមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្តបង់សម្ងាប់ ហើយធ្វើលោហិតរបស់តថាគតឲ្យបុរាណឡើងដោយអំពើណា អំពើនោះអ្នកនឹងឆេវអកុសលកម្មប្រើន[1] ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្តបង់សម្ងាប់ បានធ្វើលោហិតរបស់តថាគតឲ្យបុរាណឡើង ដោយអំពើណា អំពើនេះឈ្មោះថាអនន្តរិយកម្មដែលទេវទត្តសន្សំមកជាដរាប ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានពុំដំណឹងថាទេវទត្តព្យាយាមសម្ងាប់ព្រះមានព្រះភាគហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបង្ក្រាបពន្ធដុំវិញវិហារ របស់ព្រះមានព្រះភាគ នាំគ្នាស្រែកឆ្លើសំឡេងគឹកកងខ្ទាំង ឆ្លើស្ងាត់ឈ្មាយ ដើម្បីកុំឲ្យការពារគ្រប់គ្រងព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគបានឮសំឡេងគឹកកង សំឡេងខ្ទាំង សំឡេងស្ងាត់ឈ្មាយ លុះទ្រង់ឮហើយត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលអានន្ទ សំឡេងគឹកកង សំឡេងខ្ទាំង សំឡេងស្ងាត់ឈ្មាយ នោះតើជាសំឡេងអ្វី ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុទាំងឡាយបានពុំដំណឹងថា ទេវទត្តព្យាយាមសម្ងាប់ព្រះមានព្រះភាគ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុទាំងនោះក៏បង្ក្រាបព័ទ្ធដុំវិញវិហារ របស់ព្រះមានព្រះភាគ នាំគ្នាស្រែកឆ្លើសំឡេងគឹកកង សំឡេងខ្ទាំង ឆ្លើស្ងាត់ឈ្មាយ ដើម្បីកុំឲ្យការពារគ្រប់គ្រងព្រះមានព្រះភាគ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សំឡេងគឹកកង

សង្ឃោ មហាសង្ឃោ សជ្ឈាយសង្ឃោតិ ។ តេនហានន្ទ មម វចនេន តេ ភិក្ខូ អាមន្តេហិ[1] សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតីតិ ។ ឯវំ ភទ្ទន្តេ ភោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុត្វា យេន តេ ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខូ ឯតទវោច សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតីតិ ឯវមាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវា ឯតទវោច អជ្ឈានមេតំ ភិក្ខវេ អនវកាសោ យេវ ខ្វាយំ មុខមក្ខាមេន តថាគតំ ជីវាតា វោរោបេយ្យ ន ខ្វាយំ មុខមក្ខាមេន ភិក្ខវេ តថាគតា បរិនិព្ពាយន្តិ[2] ។ បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ កតមេ បញ្ច ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សត្ថា អបរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ ម សីលំ

---

១ ម · អាមន្តេសិំ ។ ២ ឧ · ម · អនុបក្កមេន ភិក្ខុ វេតថាគតោ បរិនិព្ពាយតិ ។

សំទេនធ្វើនំ សំទេនសាកសាច្យនោះ គឺជាសំទេននោះឯង ។ ព្រះអគ្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះចូរអ្នកហៅភិក្ខុពាន់នោះមកតាមពាក្យ
តថាគតថា ព្រះសាស្តាទ្រង់ហៅលោកដ៏មានអាយុពាន់ឆ្ពោយ ។ ព្រះអា-
នន្ទដ៏មានអាយុ ទទួលពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគថា ភន្តៈព្រះអគ្គ
ទ្រង់ហើយក៏ចូលសំដៅទៅរកភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុពាន់នោះថា ព្រះសាស្តាត្រាស់ឲ្យហៅលោកដ៏
មានអាយុពាន់ឆ្ពោយ ។ ភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយនោះទទួលស្តាប់ពាក្យអានន្ទដ៏មាន
អាយុថា យ៉ាងនេះហើយអាវុសោ រួចហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបបង្គំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុពាន់នោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តម្រាស់នេះថា ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ អ្នក
ណា ពោលមសម្ងាប់តថាគត សេចក្តីពោលមសម្ងាប់របស់អ្នកនោះមិន
មែនដោយហេតុ មិនមែនដោយការណ៍ (គួរតើបាន) ទេតើយ) ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ
ព្រោះព្រះតថាគតពាន់ឆ្ពោយ មិនដែលបរិភោគ ដោយសេចក្តីពោលមស
របស់អ្នកដទៃទេ ។ ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ ក្នុងលោកនេះមាន ៥ ពួក ក្នុង
ពាន់ ៥ ពួកនោះគឺក្នុងណាខ្លះ ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ ក្នុង ១ ពួកក្នុងលោកនេះ
មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្រដ្ឋាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ឋាសីល

បរិយោនាតំ អសង្កិលិដ្ឋំ ព ។ តាបេនំ សាវកោ ឃរំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធសីលោ សមាចោ បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធមេ សីលំ បរិយោនាតំ អសង្កិលិដ្ឋំ ច មយ្ហេវ ខោ បន តិហីនំ អាពោធេយ្យាម ភាសិតស្សត្ថំ មញ្ញាមយំ ខោ បនស្ស អមញ្ញាមំ កថន្តិ(១) មយ្ហន្តេ សទ្ធាចវេយ្យាម សទ្ធន្តិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុម្ហោ(២) ការំ សន្ថរន្តិ តុម្ហោ(៣) វ តេន បញ្ញាយិស្សន្តីតិ ។ ឃវម្បិ ខោ អាវុសោ សត្ថារំ សាវកោ សីលតោ រក្ខន្តិ ។ ឃវម្បេតេ ច បន សត្ថា សាវកេហិ សីលតោ រក្ខំ បញ្ញាសីសតិ ។

(៣៧) បុន ចបរំ អាវុសោ ឯតេកច្ចេ សត្ថា អបរិសុទ្ធាជីវោ សមាចោ បរិសុទ្ធាជីវោម្ហីតិ បដិជានាតិ ។ បេ ។ ឃវម្បិ ខោ អាវុសោ សត្ថារំ សាវកោ អាជីវតោ រក្ខន្តិ ។ ឃវម្បេតេ ច បន សត្ថា សាវកេហិ អាជីវតោ រក្ខំ បញ្ញាសីសតិ ។

---

១ ម· កថំ នំ ។ ២-៣ ម· តុម្ហេ ។

របស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះដូច្នេះ បើយើងក្រាប់(រឿងនោះ)ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងរាប់អាន(យើង)ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងច្រោកដទៀត ព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះ ដោយសីល ។ ឯគ្រូបែបនេះ តែងនឹងសង្គ្រឹមនូវការរក្សារ៉ាប់ពួកសាវ័កដោយសីល ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃទៀតមានទៀត គ្រូ ១ ពួក តង់លោកនេះមានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធខ្លះ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយអាជីវៈ ។ ឯគ្រូបែបនេះ តែងនឹងសង្គ្រឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយអាជីវៈ ។

(៣៨) បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ សត្តោ អបរិ-
សុទ្ធធម្មទេសនោ សមានោ បរិសុទ្ធធម្មទេសនោម្ហីតិ
បដិជានាតិ ។បេ។ ឯវម្បិ ខោ ភិក្ខវេ សត្តានំ សាវកា
ធម្មទេសនតោ រក្ខន្តិ ។ ឯវម្បិ ខោ ច បន សត្តា សាវ-
កេហិ ធម្មទេសនតោ រក្ខិតា បច្ចាសីសន្តិ ។

(៣៩) បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ សត្តោ អបរិ-
សុទ្ធវេយ្យាករណោ សមានោ បរិសុទ្ធវេយ្យាករណោ-
ម្ហីតិ បដិជានាតិ ។បេ។ ឯវម្បិ ខោ ភិក្ខវេ សត្តានំ សា-
វកា វេយ្យាករណតោ រក្ខន្តិ ។ ឯវម្បិ ខោ ច បន សត្តា
សាវកេហិ វេយ្យាករណតោ រក្ខិតា បច្ចាសីសន្តិ ។

(៤០) បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ សត្តោ
អបរិសុទ្ធញ្ញាណទស្សនោ សមានោ បរិសុទ្ធញ្ញាណ-
ទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ
បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច ។ តមេនំ សាវកា
ឯវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្តោ អបរិសុទ្ធញ្ញាណ-
ទស្សនោ បរិសុទ្ធញ្ញាណទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិ-
សុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច

[៣៨] ម្នាលកិកូតាំងឆ្ងាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួកកន្ធលោកនេះ មានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលកិកូតាំងឆ្ងាយ សាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយធម្មទេសនា ។ ឯគ្រូបែបនេះតែងតឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយធម្មទេសនា ។

[៣៩] ម្នាលកិកូតាំងឆ្ងាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួកកន្ធលោកនេះមានវេយ្យាករណ៍មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលកិកូតាំងឆ្ងាយ ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយវេយ្យាករណ៍ ។ ឯគ្រូបែបនេះតែងតឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយវេយ្យាករណ៍ ។

[៤០] ម្នាលកិកូតាំងឆ្ងាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួកកន្ធលោកនេះមានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ សាវ័កតាំងឆ្ងាយតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះមានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធតែប្តេជ្ញាថាអញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ

មយញ្ចេវ ខោ បន តិហីនំ អាភេចេយ្យាម ជាសុ្ឋសុ្ឋ
មជាបំ យំ ខោ បនសុ្ឋ អមជាបំ ភេជ្ជំ មយន្តេន
សមុ្ភាចរេយ្យាម សម្ភុញ្ជិតុំ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាត-
តនេសជាសនតិលាទប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ
ភរិសុ្ឋតិ តុមោ វ តេន បញ្ញាយិសុ្ឋតីតិ ។ ឯវញ្ចបំ
ខោ តិក្ខុវេ សត្ថារំ សាវកា ញាណទស្សនតោ
រក្ខន្តិ ។ ឯវញ្ចោ ច បន សត្ថា សាវកេហិ ញាណ-
ទស្សនតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។ តមេ ខោ តិក្ខុវេ
បញ្ច សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ ។
អហំ ខោ បន តិក្ខុវេ បរិសុទ្ធសីលោ សមាធោ
បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បដិជានាមិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ
បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋំ ច ។ ន ច បំ សាវកោ
សីលតោ រក្ខន្តិ ។ ន ចាហំ សាវកេហិ សីលតោ
រក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។ អហំ ខោ បន តិក្ខុវេ បរិ-
សុទ្ធាជីវោ សមាធោ ។ បេ ។ បរិសុទ្ធធម្មទេសនោ
សមាធោ ។ បេ ។ បរិសុទ្ធវិយ្យាតរណោ ។ បេ ។ បរិ-
សុទ្ធញាណទស្សនោ សមាធោ បរិសុទ្ធញាណទស្ស-
នោម្ហីតិ បដិជានាមិ បរិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ

បើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកតំពុងរាប់អានយើង ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ទីគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងប្រាកដដែរ ព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កមែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយញាណទស្សនៈ ។ ក៏គ្រូបែបនេះតែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រូទាំង ៥ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោកនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកតថាគត ជាអ្នកមានសីលបរិសុទ្ធ ទើបប្តេជ្ញាថា តថាគតមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់តថាគតបរិសុទ្ធផ្សេងៗ គឺតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ឯសាវ័កទាំងឡាយមិនបានរក្សាតថាគតដោយសីលទេ ។ ចំណែកតថាគតក៏មិននឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កទាំងឡាយដោយសីលឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម៉្យាងទៀត តថាគតជាអ្នកមានអាជីវៈបរិសុទ្ធ ។បេ។ មានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ទើបប្តេជ្ញាថាតថាគតមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់តថាគតបរិសុទ្ធ

បរិយោគាតំ អសង្កិលិដ្ឋត្តំ ច ។ ន ច បំ សារាគា ញ្ញោ ណាធិស្សរនតោ រក្ខត្តំ ។ ន ចាហំ សារាគោ ញ្ញោ ណាធិស្សរនតោ រក្ខំ បច្ចុបដ្ឋាបេមិ ។ អដ្ឋានមេតំ កិច្ចំ វេ អនវាគាសោ យោ បរុបក្កមេន តញ្ញាតំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ ន បរុបក្កមេន[1] កិច្ចំ វេ តញ្ញាតា បរិ-ជិញ្ញាយតិ ។ តច្ចថ ភុម្មេ កិច្ចំ វេ យញ្ញាវិហារំ អវក្កិយោ កិច្ចំ វេ តញ្ញាតាតិ ។

(៤១) តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ ឆាទ្ធាតិរំ ឆាម ហត្ថី ចណ្ឌោ ហោតិ បធុស្សយាតា-តោ ។ អថ ខោ នេវាធិត្តោ ភគវតោ បរិស្សាវ ហត្ថិ-សាលំ តច្ឆា ហត្ថិកណ្ឌោ ឯតទវោច មយំ ខោ តាណ ភគញ្ញាតា ឆាម បដិពលា និចដ្ឋានិយំ ទុច្ចដ្ឋានេ ឋបេតុំ ភគ្គំបិ វេតនំបិ វឌ្ឍាបេតុំ តេនហិ តាណ យតា សមណោ គោតមោ ឥមំ រត្តិំ បដិបជ្ជោ ហោតិ

---

១ ឧ. ម. អនុបក្កមេន ។

ផ្លូវផង់ តតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ឯសាវ័កទាំងឡាយមិនបានរក្សាតថាគត ដោយញាណទស្សនៈឡើយ ។ ចំណែកតថាគតក៏មិនទឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយញាណទស្សនៈដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាពាយាមសម្រាប់តថាគត សេចក្តីពាយាមសម្រាប់របស់អ្នកនោះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឧកាស(គួរឲ្យឆ្លើបានឡើយ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនដែលបរិនិព្វានដោយសេចក្តីពាយាមរបស់បុគ្គលដទៃទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទៅកាន់វិហារវិលខ្លួនចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនចាំបាច់មានបុគ្គលរក្សាទេ ។

(๔๑) កាលសម័យនោះឯង ក្នុងនគរពារាណសីនេះ មានដំរី១ ឈ្មោះនាឡាគិរី ជាសត្វកាចសាហាវតែងសម្រាប់មនុស្ស ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តចូលទៅកាន់នគរពារាណសីនេះហួសទៅដល់រោងដំរី ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកអ្នករក្សាដំរីថា នែនាយ យើងនេះជាព្រះញាតិនឹងស្តេច អាចតាំងអ្នកដែលទៅក្នុងតំណែងតាបឲ្យទៅក្នុងតំណែងខ្ពស់កំបាន អាចបង្កើនតគ្គនឹងបៀវត្សកំបាន ម្នាលនាយ បើដូច្នោះ ព្រះសមណគោតមដើរមកតាមផ្លូវនេះ

តទា ឥមំ ជាតកំ ហត្ថី មុញ្ចិត្វា ឥមំ វត្ថុំ បដិចា-
នេញ្ញតិ ។ ឯវំ កន្តេតំ ទោ តេ ហត្ថិកណ្ហោ នេវ ធម្មសភ្ឈ
បច្ចុស្សច្ឆសុំ ។ អថខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវា-
សេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ
ឯឥភគាំ ជាវិសិ ។ អថខោ ភគវា តំ វត្ថុំ បដិបជ្ជិ ។
អទ្ទសំសុ ខោ តេ ហត្ថិកណ្ហោ ភគវន្តំ តំ វត្ថុំ បដិ-
បជ្ជំ និស្សាយ ជាឡាគិរិំ ហត្ថិំ មុញ្ចិត្វា តំ វត្ថុំ បដិចា-
នេសុំ ។ អទ្ទសា ខោ ជាឡាគិរិ ហត្ថី ភគវន្តំ ទូរតោ
វ អាគច្ឆន្តំ និស្សាយ សោណ្ឌំ ឧស្សាបេត្វា បហដ្ឋ-
កណ្ណឥឡោ យេន ភគវា តេន អភិជាវិ ។ អទ្ទសំសុ
ខោ តេ ភិក្ខូ ជាឡាគិរិ ហត្ថិំ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ និ-
ស្សាយ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ អយំ ភន្តេ ជាឡាគិរិ ហត្ថី
ចណ្ឌោ ផរុសោ[1] មនុស្សឃាតកោ ឥមំ វត្ថុំ បដិ-
បន្នោ បដិក្កមតុ ភន្តេ ភគវា បដិក្កមតុ សុគតោតិ ។
អាគច្ឆថ ភិក្ខវេ មា ភាយិត្ថ អជ្ឈាសយេតំ ភិក្ខវេ អ-
ឆវកាសោ យោ បរុបក្កមេន តថាគតំ ជីវិតា វោរោ-
បេយ្យ ន បរុបក្កមេន ភិក្ខវេ តថាគតា បរិនិព្ភា-

---

១ ឧ. ម. ឱតុតកេសុ ផរុសោតិ ន បញ្ញាយតិ ។

សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ និងការលែងដំរីនាឡាគិរី

ពេលណា ចូរអ្នកលែងដំរីនាឡាគិរីនេះឲ្យដើរទៅកាន់ប្រកនេះក្នុងពេលនោះ ។ ពួកអ្នករក្សាដំរីពាំងនោះទទួលស្តាប់ពាក្យទេវទត្តថា កប្បណាលោកម្ចាស់ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យដោយចិត្តក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ចូលទៅកាន់នគរពេជគ្រឹះដោយនឹងភិក្ខុពាំងច្រើនរូប ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគស្តេចទៅកាន់ប្រកនោះ ។ ឯពួកអ្នករក្សាដំរីពាំងនោះ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគស្តេចទៅកាន់ប្រកនោះ លុះឃើញហើយក៏លែងដំរីនាឡាគិរីឲ្យដើរទៅកាន់ប្រកនោះ ។ ដំរីនាឡាគិរីបានឃើញព្រះមានព្រះភាគស្តេចមកអំពីចម្ងាយ លឺមៗ លុះឃើញហើយក៏លើកប្រមោយ សម្រឹងត្រចៀកនឹងកន្ទុយ ស្ទុះទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ។ ពួកភិក្ខុពាំងនោះ បានឃើញដំរីនាឡាគិរីមកអំពីចម្ងាយលឺម ។ លុះឃើញហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដំរីនាឡាគិរីនេះកាចអាត្រក់ ជាសត្វសម្លាប់មនុស្ស (ឥឡូវ)ដើរមកកាន់ប្រកនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគចរយចេញ សូមព្រះសុគតស្តេចចរយចេញ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ចូរអ្នកមកចុះ កុំខ្លាចឡើយ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ អ្នកណាពាយាមសម្លាប់តថាគត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឧបាស (គួរធ្វើឲ្យខ្លាចឡើយ) ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ

យន្តីតិ ។ ឧតុយម្បិ ខោ តេ ភិក្ខូ ។ បេ ។ តតិ-
យម្បិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ អយំ ភន្តេ
ជានបទកិរិ ហាត្តី ចណ្ឌោ ផរុសោ មនុស្សឃាតកោ
ឥមំ រដ្ឋំ បដិបន្នោ បដិក្កមតុ ភន្តេ ភគវា បដិក្ក-
មតុ សុគតោតិ ។ អាគច្ឆថ ភិក្ខវេ មា ភាយិត្ថ
អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខវេ អនវកាសោ យោ បរុបក្កមេន
តថាគតំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ ន បរុបក្កមេន ភិក្ខវេ
តថាគតា បរិនិព្ពាយន្តីតិ

(៤២) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ចាតុ-
ទ្ទេសិបិ បញ្ចទ្ទេសិបិ ឆទ្ទេសិបិ អាវុដ្ឋា អច្ចន្តំ ។
តត្ថ យេ តេ មនុស្សា អស្សទ្ធា អប្បស្សន្នា ឧព្ភុន្និនោ
តេ ឯវមាហំសុ អភិរូបោ វត ភោ គោតមោ[1] មហា-
សមណោ ជាតេន វិហេឋយិស្សតីតិ ។ យេ បន
តេ មនុស្សា សទ្ធា បសន្នា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ

---

១ អយំ គោតមោតិ ឧភោបិយថោតូតកេ នត្ថិ ។

ព្រោះព្រះតថាគតចាំឆ័ន្ទាយ មិនដែលបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមរបស់អ្នកដទៃទេ ។ ពួកភិក្ខុចាំឆ័ននោះបានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុចាំឆ័ននោះបានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគអស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដំរីនាឡាគិរីនេះគាបអាក្រក់ ជាសត្វសម្លាប់មនុស្ស (ឥឡូវ) ដើរមកកាន់ប្រែកនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគថយចេញ សូមព្រះសុគតស្តេចថយចេញ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ ចូរអ្នកមកចុះ កុំខ្លាចឡើយ ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ អ្នកណាព្យាយាមសម្លាប់តថាគត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាស ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ ព្រោះព្រះតថាគតចាំឆ័ន្ទាយមិនដែលបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមរបស់បុគ្គលដទៃទេ ។

[៤២] សម័យនោះឯង មនុស្សចាំឆ័ន្ទាយនាំគ្នាឡើងទៅនៅលើប្រាសាទខ្លះ លើប្រាសាទមានដំបូលត្រឹមខ្លះ លើដំបូលផ្ទះខ្លះ ។ បណ្តាពួកមនុស្សចាំឆ័ននោះ មនុស្សពួកណាមិនទាន់មានសទ្ធា មិនទាន់ជ្រះថ្លាគតប្រាជ្ញា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដើម្បីមហាសមណៈឈ្មោះគោតមមានរូបល្អណាស់ ប៉ុន្តែមុខជាត្រូវដំរីបៀតបៀន ។ ចំណែកខាងមនុស្សពួកណា មានសទ្ធាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញា

ភេ ឃវមាហំសុ ឧចិរសរ្ឍ[1] វត តោ ជាតោ ជាតេន សង្គាមេសរ្ឍតីតិ ។ អថខោ ភគវា ជាឡិតំ ហត្ថិ មេត្តេន ចិត្តេន ផរិ ។ អថខោ ជាឡិតំ ហត្ថិ ភគវតោ មេត្តេន ចិត្តេន ផុដ្ឋោ សោណ្ឌំ ឱរោបេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ បុរតោ អដ្ឋាសិ ។ អថខោ ភគវា ឧក្កំណេន ឃរត្តេន ជាឡិតំសរ្ឍ ហត្ថិសរ្ឍ ការុំ បរាមសន្តោ ជាឡិតំ ហត្ថិំ គាថាហិ អជ្ឈភាសិ

(៤៣) មា ការុញ្ញរ ជាតមាសនោ
ទុក្ខំ ហិ ការុញ្ញរ ជាតមាសនោ ។
ឧ ហិ ជាតហាតសរ្ឍ ការុញ្ញរ
សុគតិ ហោតិ ឥតោ បរំ យតោ ។
មា ច មនោ មា ច បមាទោ
ឧ ហិ បមត្តា សុគតិំ វជន្តិ តេ ។
ភូញ្ជេរ[2] តថា ការិសរ្ឍសិ
យេន ត្វំ សុគតិំ គមិសរ្ឍសីតិ ។

---

១ ម. ឧសរ្ភោ ឧត្តិ ។ ២ ម. តេន ភូញ្ជេរ ។

មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលគ្នាយើង មិនយូរប៉ុន្មាន ទ្បើយ មុខជាព្រះពុទ្ធនាគនឹងធ្វើសង្គ្រាមជាមួយនឹងហត្ថិនាគ (នេះ) ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ផ្សាយមេត្តាចិត្តទៅកាន់ដំរីនាឡាគិរី ។ គ្រានោះ ដំរីនាឡាគិរីដែលមេត្តាចិត្តរបស់ព្រះមានព្រះភាគពាល់ត្រូវហើយ ក៏ជាក់ប្រមោយចុះ ចូលទៅដិតព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ឋានឈរនៅចំពោះព្រះកន្ត្រែព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគ យកព្រះហស្តខាងស្តាំស្ទាបពោងដំរីនាឡាគិរី ហើយសំដែងគាថាចំពោះដំរីនាឡាគិរីនោះថា

(៤៣) ម្នាលកុញ្ជរ អ្នកកុំចូលមកប៉ុនប៉ងសម្លាប់ព្រះពុទ្ធនាគទ្បើយ ម្នាលកុញ្ជរ ព្រោះថាការចូលមកប៉ុនប៉ងសម្លាប់ព្រះពុទ្ធនាគ ជាហេតុឲ្យកើតទុក្ខ ។ ម្នាលកុញ្ជរ កាលបើអ្នកសម្លាប់ព្រះពុទ្ធនាគហើយ ទៅអំពីជាតិនេះទៅកាន់លោកខាងមុខ (អ្នក) មិនបានទៅកើតក្នុងសុគតិទេ ។ ចូរអ្នកលែងស្រវឹង លែងប្រមាទទៅ ព្រោះថាសត្វពាលទាំងឡាយដែលប្រមាទហើយ តែងមិនបានទៅកាន់សុគតិភូមិទ្បើយ ។ អ្នកនឹងទៅកាន់សុគតិ ដោយប្រការដែលអ្នកធ្វើខ្លួនឯង ។

[៤៤] អថខោ ជានបទកិរ៉ា ហត្ថី សោណ្ឌាយ ភគវតោ ចានបំសូនិ ករោត្វា ទុបរិមុទ្ធនិ អាភិរ៉ាត្វា បដិក្កុដិតោ[1] បដិសក្កិ យាវ ភគវន្តំ អទក្ខិ ។ អថខោ ជានបទកិរ៉ា ហត្ថី ហត្ថិសាលំ គន្ត្វា សកជ្ជនេ អជ្ឈសិ ។ តតោនន្តរា ច បន ជានបទកិរ៉ា ហត្ថី អហោសិ ។

[៤៥] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ឥមំ គាថំ គាយន្តិ

ទន្តោនេកោ ទមយន្តំ
អន្តុសេហិ ភុសាហិ ច
អទន្តេន អសន្តេន
ជាតោ ទន្តោ មហេសិនាតិ ។

មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិហាចេន្តិ យោវ ចាយោ អយំ ទេវទត្តោ អលក្ខិកោ យត្រ ហិ នាម សមណាសុ គោតមសុ ឝាវមហិទ្ធិកសុ ឝាវមហានុភាវសុ វិហាយ បរក្កមិស្សតីតិ ។ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការោ បរិហាយិ ។ ភគវតោ ច លាភសក្ការោ អភិវឌ្ឍិ ។

---

[1] ម. បដិក្កុដិយោ ។

(៤៤) លំដាប់នោះ ដំរីនាឡាគិរីពាប់ល្អងឆ្លងដែលជាប់ធឹងព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រមោយ យកមកអោយរាយលើក្បាល ហើយបែរមុខចំព្រះមានព្រះភាគ អង្គុញដើងមុខថយក្រោយ ដរាបតាលតែលែងឃើញព្រះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ដំរីនាឡាគិរីដើរទៅកាន់អោងដំរី កំបាំងឈរនៅក្នុងកន្លែងរបស់ខ្លួនដដែល ។ ព្រះមានព្រះភាគបានទូន្មានដំរីនាឡាគិរី ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(៤៥) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាច្រៀងគាថានេះថា

ជនពួក ១ តែងទូន្មាន (ដំរី) ដោយដម្បង់ខ្លះ ដោយកន្ត្រែងខ្លះ ដោយរំពាត់ខ្លះ (ចំណែក)ព្រះពុទ្ធដែលព្រះអង្គស្ងៀមកន្លងវគុណធំ ឥតមានដម្បង់ ឥតមានគ្រឿងសស្ត្រាអ្វីទេ តែអាចទូន្មានហត្ថិនាគបាន ។

មនុស្សទាំងឡាយពោលពាក្យនេះ តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តនេះជាមនុស្សអាក្រក់ ជាអ្នកឥតបុណ្យសោះ មិនសមបើធឹងព្យាយាមសម្លាប់ព្រះសមណគោតម ដែលមានឫទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះឡើយ ។ ទេវទត្តក៏សោមនស្សលាភសក្ការៈទៅ ។ ឯលាភសក្ការៈ ក៏តតែបំរើនឡើងដល់ព្រះមានព្រះភាគ ។

สงฺฆเภทกฺขนฺธกเก เทวทตฺตวตฺถุ ตติยภาณวารกถา

[๔๖] เตน โข ปน สมเยน เทวทตฺโต ปริหีนลาภสกฺกาโร สปริสาโร ภิกฺขูเสุ วิญฺญาเปตฺวา วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชติ ฯ มนุสฺสา ฆฏฺฏยนฺติ วิยนฺติ วิชาเตนฺติ กถญฺหิ นาม สมณา สกฺยปุตฺติยา ภิกฺขูเสุ วิญฺญาเปตฺวา วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชิสฺสนฺติ กสฺส สมฺปนฺนํ น มธุรนฺติ กสฺส สาทุ น รุจฺจตีติ ฯ อเสฺสาสุ โข ภิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ ฆฏฺฏยนฺตานํ วิยนฺตานํ วิชาเตนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต ฆฏฺฏยนฺตานํ วิยนฺตานํ วิชาเตนฺตานํ กถญฺหิ นาม เทวทตฺโต สปริสาโร ภิกฺขูเสุ วิญฺญาเปตฺวา วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชิสฺสตีติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว เทวทตฺโต สปริสาโร ภิกฺขูเสุ วิญฺญาเปตฺวา วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯเป ฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถญฺ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูนญฺ ภิกฺขูเสุ ตีหากาเรหิ ปญฺญาเปสฺสามิ ทิฏฺเ ธมฺเ สุขวิหาราย สติยา อนุปฺปาทาย ปฏิสลฺลานาย วูปกฏฺฐาย

[៤៦] សម័យនោះឯង ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យសាបសូន្យលាភសក្ការៈ ហើយកំទាំគ្នាវៃអង្អាសគ្រប់ត្រកូលមកបរិភោគ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើសមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្តិយ៍ទាំគ្នាវៃអង្អាសគ្រប់ត្រកូលយកមកធាន់សោះ អ្នកណាមិនពេញចិត្តនឹងរបស់សម្បាណិ អ្នកណាមិនគាប់ចិត្តនឹងរបស់ភ្ងាញ់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យមិនសមបើនឹងវៃអង្អាសគ្រប់ត្រកូលយកមកធាន់សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេវទត្ត បានឮថាអ្នកព្រមទាំងបរិសទ្យវៃអង្អាសគ្រប់ត្រកូលយកមកបរិភោគ ពិតមែនឬ ។ ទេវទត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសហើយ ធ្វើនូវធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយបើដូច្នោះ តថាគតនឹងអនុញ្ញាតតិះភោជន[1] គ្រប់ត្រកូលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ៣ យ៉ាង (គឺ) ដើម្បីនឹងផ្គង់ផ្គាល់

---

១ ភោជនដែលធាន់បានត្រឹមបីរូប បើភិក្ខុតាំងពី ៤ រូបឡើងទៅធាន់មិនបាន ។

ទុម្ចង្គំ បុត្តលានំ ឯកូទរាយ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ជាសុវិហារាយ មា ភិក្ខូ តាបិត្ថា បត្តំ និស្សាយ សង្ឃំ កិន្តេយ្យុន្តិ[1] ភុលានុទយតាយ[2] ច កលាគោជនេ យថាធម្មោ តាវតេត្ថាតិ ។

[៤៧] អថខោ ទេវទត្តោ យេន តោកាលិកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តោកាលិកំ តថាវាទកតិស្សកោ ទុស្ចេវិយាបុត្តោ សមុទ្ទទត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តោកាលិកំ តថាវាទកតិស្សកំ ទុស្ចេវិយាបុត្តំ សមុទ្ទទត្តំ ឯតទវោច ឯថ មយំ អាវុសោ សមណាសុ តោតមេសុ សង្ឃភេទំ ករិស្សាម ចក្កភេទន្តិ ។ ឯវំវុត្តេ តោកាលិកោ ទេវទត្តំ ឯតទវោច សមណោ ខោ អាវុសោ តោតមោ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ តថា មយំ សមណាសុ តោតមេសុ សង្ឃភេទំ តថាវាទកតិស្សកា ចក្កភេទន្តិ ។ ឯថ មយំ អាវុសោ សមណំ តោតមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ច វត្ថូនិ យាចិស្សាម តថាវាទកន្តេ អានេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេ-

---

១ ឧ. ម. អា ឯវមិត្ថា បត្តំ និស្សាយ សង្ឃំ កិន្តេយ្យុន្តិ ។ ២ ឧ. ម កុលានុទ្ទយាយ ។

ខ្ញុំបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនមានអៀនខ្មាស ១ ដើម្បីកំរើយោនៅជាសុខ
ស្រួលដល់កិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ថាកុំឲ្យពួកកិក្ខុ
មានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក អាស្រ័យបក្ខពួកហើយនាំគ្នាបំបែកសង្ឃ ១
ដើម្បីសេចក្តីអាណិតដល់ត្រកូល ១ (វិនយធរ) ត្រូវគាត់សេចក្តីតាម
អាបត្តិកុងគណៈកោដនសិក្ខាបទចុះ ។

[๔๗] គ្រានោះ ទេវទត្តដើរចូលទៅរកកោកាលិកកិក្ខុ កដមោរក-
តិស្សកកិក្ខុ ខណ្ឌទេវីយោបុត្តកិក្ខុ ទន្ធសមុទ្ទទត្តកិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏និយាយពាក្យនេះទៅនឹងកោកាលិកកិក្ខុ កដមោរកតិស្សកកិក្ខុ ខណ្ឌ-
ទេវីយោបុត្តកិក្ខុ ទន្ធសមុទ្ទទត្តកិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អ្នកចូរមក
ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹងធ្វើឧលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតម ។
កាលបើទេវទត្ត និយាយយ៉ាងនេះហើយ កោកាលិកកិក្ខុក៏ពោលនិយាយ
ពាក្យនេះទៅនឹងទេវទត្តថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះសមណគោតម មានឫទ្ធិ
ច្រើន មានអានុភាពច្រើនណាស់ ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹងធ្វើ-
ឧលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដូចម្តេចបាន ។ ទេវទត្តឆ្លើយថា ម្នាល
អាវុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយមក ពួកយើងនឹងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសម-
ណៈគោតមហើយទូលសុំវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមាន
ព្រះភាគតែងសរសើរគុណ នៃបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិចអ្នកសន្តោស

១ សត្ថុ ឆត្តសទ្ទោ សាសនាធិការសទ្ទោ អបច្ចយសទ្ទោ វារិយោរម្ភសទ្ទោ វណ្ណភាណី ឥមានិ កន្តេ បញ្ច វត្ថូនិ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តុដ្ឋតាយ[1] សល្លេខាយ ធុតាយ[2] សាសនាធិកតាយ អបច្ចយាយ វារិយោរម្ភាយ សំវត្តន្តិ សាធុ កន្តេ តិក្ខ្វ យោវដីវំ អារញ្ញកោ អស្ស យោ គាមន្តំ ឱសរេយ្យ វដ្ដំ នុ សេយ្យ យោវដីវំ បិណ្ឌចារិកោ អស្ស យោ ឯមន្តនំ សាធិយេយ្យ វដ្ដំ នុ សេយ្យ យោវដីវំ បំសុកូលិកោ អស្ស យោ គហបតិចីវរំ សាធិយេយ្យ វដ្ដំ នុ សេយ្យ យោវដីវំ រុក្ខមូលិកោ អស្ស យោ ឆន្នំ ឧបគច្ឆេយ្យ វដ្ដំ នុ សេយ្យ យោវដីវំ មច្ឆមំសំ ន ខាទេយ្យុំ យោ មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ វដ្ដំ នុ សេយ្យាតិ ឥមានិ បញ្ច វត្ថូនិ[3] សមណោ គោតមោ ឥមានុ ជានិ សន្តិ តេ ច[4] មយំ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថូហិ ជនំ សញ្ញាបេស្សាមាតិ ។

---

១ ឧ. ម. សន្តុដ្ឋិយា ។ ២ ឧ. ម. ធុតង្គាយ ។ ៣ ឧ. ម. ឱត្តកេសុ ឥទំ បទទ្វយំ ន ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ. ម. ឱត្តកេសុ បសទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។

ជុំសខាត់ចិត្ត ទ្រទ្រង់ធុតង្គវត្ត គួរជាទីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្ត: ប្រោរឭ
សេចក្តីពាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វត្ថុ ៥ប្រ-
ការទាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បី
ជុំសខាត់ចិត្ត ដើម្បីធុតង្គវត្ត ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនសន្សំកិលេសវដ្ត:
ដើម្បីប្រោរឭសេចក្តីពាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយនៅតែកង្វៃព្រៃជាវត្ត
អស់មួយជីវិត កិក្ខុណានៅក្នុងស្រុក កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យកិក្ខុទាំង
ឡាយកាន់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត កិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្ត
កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់តែសំពត់បង្សុកូល
អស់មួយជីវិត កិក្ខុណាត្រេកអរចំពោះគហបតិចីវរ កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស
សូមឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយនៅទៀបគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត កិក្ខុណាចូល
ទៅនៅក្នុងទីប្រក់ទីបាំង កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមកុំឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយឆាន់
ត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត កិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស
ព្រះសមណគោតមមុខជាមិនអនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះឲ្យទេ ហើយពួក
យើងឯងនឹងពន្យល់ដន (ឲ្យត្រេកអរនឹងយើង)ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការនេះ ។

សក្កា ខោ អាវុសោ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថូហិ សម-
ណសុខេន គោតមសាវកេន សន្ធ្យាកេនោ ភោគេ បក្កាកេនោ
លទ្ធបុញ្ញសង្ខា ហិ អាវុសោ មនុស្សត្តំ ។

(៤៨) អថខោ នេវឧទ្ធោ សមវិសោ យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ នេវឧទ្ធោ ភគវន្តំ
ឯតទវោច ភគវា ភន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស
សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ធុតស្ស បាសាទិកស្ស អបច-
យស្ស វីរិយារម្ភស្ស វណ្ណវាទី ឥមានិ ភន្តេ បញ្ច វត្ថូនិ
អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តុដ្ឋតាយ សល្លេ-
ខាយ ធុតតាយ បាសាទិកតាយ អបចយាយ វីរិយារ-
ម្ភាយ សំវត្តន្តិ សាធុ ភន្តេ ភិក្ខូ យាវតីវំ អារញ្ញកា
អស្សុ យោ គាមន្តំ ឱសរេយ្យ វជ្ជំ នំ ផុសេយ្យ យាវតីវំ

គោតលិកភិក្ខុនិយាយថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងអាចនឹងធ្វើការទំ-
លាយសង្ឃ ទំលាយចក្រៅបស់ព្រះសមណគោតម ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការ
នេះបាន ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ដ្បិតមនុស្សទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លា
ដោយវត្ថុសៅហ្មង (មានប្រាំន) ។

(៤៨) គ្រានោះ ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យ ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគជាម្ចាស់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះទេវទត្តអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន ព្រះទ្រង់យសតែងសរសើរគុណនៃបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ជាអ្នកសន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត ទ្រទ្រង់ធុតង្គវត្ត គួរជាទីជ្រះថ្លា
មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បីដុសខាត់ចិត្ត ដើម្បីធុតង្គវត្ត
ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តី
ព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
ណានៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយកាន់

ปิณฺฑาจาริโก อสฺสฺ โย ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา วุฏฺ-
ฐาปนกมฺมสฺส กุปฺปตาย ฯ อสมฺมุขาย ปาติโมกฺขุทฺเทสสฺส
กุปฺปตาย ฯ อสมฺมุขาย ปวารณาย กุปฺปตาย ฯ อสมฺมุขาย
สงฺฆกมฺมสฺส กุปฺปตาย ฯ ปกฺขสงฺฆตฺเถรสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆ-
นวกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสามเณรสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสามเณริยา ฯ
ปกฺขสงฺฆสิกฺขมานาย ฯ ปกฺขสงฺฆสามีจิกมฺมสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆ-
อาคนฺตุกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆคมิกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆนิสฺสิตกสฺส ฯ
ปกฺขสงฺฆสมฺมตสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสมฺมตาย ฯ ปกฺขสงฺฆ-
ปณฺฑิตสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆปณฺฑิตาย ฯ ปกฺขสงฺฆมตฺตสฺส ฯ
ปกฺขสงฺฆมตฺตาย ฯ ปกฺขสงฺฆปริสฺสยสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆ-
ปริสฺสยาย ฯ ปกฺขสงฺฆอนฺตรายิกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆ-
อนฺตรายิกาย ฯ ปกฺขสงฺฆปลิโพธสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆ-
ปลิโพธาย ฯ ปกฺขสงฺฆสีมาย ฯ ปกฺขสงฺฆสีมาย
ฐิตสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสีมาย ฐิตาย ฯ ปกฺขสงฺฆ-
อวิปฺปวาสสีมาย ฯ ปกฺขสงฺฆอวิปฺปวาสสีมาย
ฐิตสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆอวิปฺปวาสสีมาย ฐิตาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหชีวิโน ฯ ปกฺขสงฺฆสหชีวินิยา ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเสยฺยสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเสยฺยาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหภุญฺชิสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหภุญฺชิยา ฯ
ปกฺขสงฺฆสหปาตราสสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหปาตราสาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหปาตราสิกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหปาตราสิกาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหนิสีทนสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหนิสีทนาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหนิปชฺชนสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหนิปชฺชนาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหโอกาสสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหโอกาสาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหสมฺภุญฺชิสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหสมฺภุญฺชิยา ฯ
ปกฺขสงฺฆสหสยิตสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหสยิตาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกจฺฉนฺนสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกจฺฉนฺนาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกปฺปฏิจฺฉนฺนสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกปฺปฏิจฺฉนฺนาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกมญฺจสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกมญฺจาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกตฺถรณสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกตฺถรณาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกปาวุรณสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกปาวุรณาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกตฺถมฺพิลสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกตฺถมฺพิลาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกปลฺลงฺกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกปลฺลงฺกาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกปีฐสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกปีฐาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกภิสสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกภิสาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกโภชนสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกโภชนาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกาสนสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกาสนาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกปตฺตสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกปตฺตาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกถาลกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกถาลกาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกกุฬาลสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกกุฬาลาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกวิกปฺปสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกวิกปฺปาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกปริโภคสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกปริโภคาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกสตฺถารสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกสตฺถาราย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกอุปชฺฌายสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกอุปชฺฌายาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหเอกาจริยสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหเอกาจริยาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหอนฺเตวาสิกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหอนฺเตวาสิกาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหสทฺธิวิหาริกสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหสทฺธิวิหาริกาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหอุปชฺฌายสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหอุปชฺฌายาย ฯ
ปกฺขสงฺฆสหอาจริยสฺส ฯ ปกฺขสงฺฆสหอ

បិណ្ឌបាតអស់មួយជីវិត កិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្តន៍ កិក្ខុនោះនឹងត្រូវ
ទោស សូមឲ្យកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយទ្រទ្រង់សំពត់បង្សុកូលអស់មួយជីវិត កិក្ខុ
ណាត្រេកអរចំពោះគហបតិចីវរ កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យកិក្ខុចាំឆ័ន
ឆ្ងាយនៅទៀបគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត កិក្ខុណា ចូលទៅនៅក្នុងទី
ប្រក់ទីចាំឆ័ន កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមកុំឲ្យកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយធាន់ត្រីនឹង
សាច់អស់មួយជីវិត កិក្ខុណា ធាន់ត្រីនឹងសាច់ កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា កុំទេវទត្ត កិក្ខុណាចង់នៅក្នុងព្រៃ ចូរឲ្យកិក្ខុនោះ
នៅចុះ កិក្ខុណាចង់នៅក្នុងស្រុក ចូរឲ្យកិក្ខុនោះនៅចុះ កិក្ខុណាចង់ប្រ-
ព្រឹត្តបិណ្ឌបាតជាវត្ត ចូរឲ្យកិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តចុះ កិក្ខុណាចង់ត្រេកអរដោយ
ការនិមន្តន៍ ចូរឲ្យកិក្ខុនោះត្រេកអរចុះ កិក្ខុណាចង់ត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរ
ចូរឲ្យកិក្ខុនោះត្រេកអរចុះ ម្នាលទេវទត្ត ដ្បិតតថាគតអនុញ្ញាតសេនាសនៈ
ទៀបគល់ឈើអស់កាល ៨ ខែហើយ ចាំឆ័នបានអនុញ្ញាតត្រីសាច់ ដែលបរិសុទ្ធដោយទីបំផុត ៣ ប្រការ គឺមិនបានឃើញ ១ មិនបានឮ ១ មិនបាន
រង្កៀស ១ (ឲ្យកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយធាន់បាន) ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តត្រេក-
អរពេកយ៉ាថា ព្រះមានព្រះភាគ មិនព្រមអនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះទេ
បានក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ព្រមចាំឆ័នបរិសទ្យ ក្រោកចាក
អាសនៈ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។

(៤៩) អថខោ ឧបាលិត្ថេរោ សបរិសោ ភគវន្តំ បរិ-
សិត្វា បញ្ជលិកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សញ្ញាបេសិ មយំ អាវុសោ
សមណំ គោតមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆិតុំ យាចិម្ហា
ភគវា អន្តេ អនេកបរិយាយេន អម្ហាកំ បញ្ហំ បុដ្ឋេ ។ បេ ។
វិវរិយោវម្ភសុ វណ្ណវាទី ឥមានិ អន្តេ បញ្ហំ បុច្ឆិតុំ អនេក-
បរិយាយេន អម្ហាកំ បុដ្ឋេ ។ បេ ។ វិវរិយោវម្ភាយ សំវត្តន្តិ
សាធុ អន្តេ ភិក្ខូ យោវជីវំ អារញ្ញកា អស្សុ យោ តាមន្តំ
ឱសរេយ្យ វជ្ជំ នំ ផុសេយ្យ ។ បេ ។ យោវជីវំ មច្ឆមំសំ
ន ខាទេយ្យុំ យោ មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ វជ្ជំ នំ ផុសេយ្យាតិ
ឥមានិ បញ្ហំ បុច្ឆិតុំ សមនោ គោតមោ ជានុជាតិកោ
តេ ច[1] មយំ ឥមេហិ បញ្ហេហិ សមាទាយ
វក្កមាតិ ។

(៥០) តត្ថ យេ តេ ភិក្ខុស្ស អស្សទ្ធា អប្ប-
សន្នា ទុព្ភុដ្ឋិនោ តេ ឱវាទាយំសុ ឥមេ ខោ សមណា

---

១ ឧ. ម. ចសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។

(៤៩) គ្រានោះ ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យចូលទៅគាន់ត្រង្គឹះពន្យល់អ្នកផងឲ្យឃើញដោយវត្ថុ ៥ ប្រការហើយនិយាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើងបានចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ហើយទូលសុំវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគតែងសរសើរគុណរបស់បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណានៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស ។បេ។ សូមកុំឲ្យភិក្ខុឆាន់ត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស (ឥទ្ធរ) វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ ព្រះសមណគោតមមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យទេ ពួកយើងទាំងអស់គ្នានោះនឹងសមាទានប្រព្រឹត្តវត្ថុទាំង ៥ ប្រការនេះ ។

(៥០) បណ្តាមនុស្សទាំងនោះ មនុស្សពួកណាដែលឥតសទ្ធាមិនជ្រះថ្លា ឥតប្រាជ្ញា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ពួកសមណៈ

សក្យបុត្តិយា ឆ្ងតា សល្លេខវុត្តិនោ សមណោ បន គោតមោ ពាហុល្លិកោ ពាហុល្លាយ ចេតេតីតិ ។ យេ បន តេ មនុស្សា សទ្ធា បសន្នា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ តេ ទុដ្ឋាយដ្ឋំ ខីយន្តំ វិភាចេន្តំ កថំ ហិ នាម នេវនត្តោ សង្ឃភេទាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កភេទាយាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិភាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយដ្ឋំ ខីយដ្ឋំ វិភាចេដ្ឋំ កថំ ហិ នាម នេវនត្តោ សង្ឃភេទាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កភេទាយាតិ ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ នេវនត្ត សង្ឃភេទាយ បរក្កមសិ ចក្កភេទាយាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ អលំ នេវនត្ត មា តេ រុច្ចិ សង្ឃភេទោ ករុ ខោ នេវនត្ត សង្ឃភេទោ យោ ខោ នេវនត្ត សមគ្គំ សង្ឃំ ភិន្ទតិ កប្បដ្ឋិតិកំ កិព្ពិសំ បសវតិ កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតិ យោ ច ខោ នេវនត្ត

ជាសត្វបុគ្គលទាំងនេះ ជាអ្នកតំចាត់បង់នូវតិលេស ជាអ្នកប្រព្រឹត្តជុំស
ខាត់ចិត្ត ចំណែកព្រះសមណគោតម ជាអ្នកល្មោភ (ដោយបច្ច័យមាន
ចីវរជាដើម) តែងត្រិះរិះដើម្បីសេចក្តីល្មោភ (ចីវរជាដើម) ។ ចំណែក
មនុស្សពួកណាដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញា មនុស្សពួក
នោះនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តមិនសមបើ
នឹងទំប្រឹងទំលាយសង្ឃ នឹងទំលាយចក្រសោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបាន
ឮដំណឹងមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។
កិក្ខុពួកណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុពួកនោះពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើទេវទត្ត ទំប្រឹងទំលាយសង្ឃ នឹង
ទំលាយចក្រសោះ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះក្រាបថ្វាយបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេវទត្ត ឮថាអ្នកទំ
ប្រឹងបំបែកសង្ឃនឹងបំបែកចក្រមែនឬ ។ ទេវទត្តទូលថា បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា កុំទេវទត្ត អ្នកកុំចូលចិត្ត
នឹងការបំបែកសង្ឃទៀយ ម្នាលទេវទត្ត ដ្បិតការបំបែកសង្ឃមានទោសជា
ទម្ងន់ណាស់ ម្នាលទេវទត្ត ប្រសិនបើអ្នកណាមួយបំបែកសង្ឃដែលកំពុង
ព្រមព្រៀងគ្នា (អ្នកនោះ) រមែងទទួលទោសលាមកអាត្រកំតាំងនៅ
អស់ ១ កប្ប នេះនៅក្នុងនរកអស់ ១ កប្ប ម្នាលទេវទត្ត បើអ្នកណាមួយ

กิญฺจิ สงฺฆสฺส สมกฺขาตา ภควตา ปุพฺพภาคิยา ปฏิปทา สกฺขิตฺถ โหนฺตสฺส ปาโมชฺชาย ปีติยา ปสฺสทฺธิยา สุขสฺส สมาธิสฺส ยถาภูตญาณทสฺสนสฺส นิพฺพิทาย วิราคาย นิโรธาย อุปสมาย อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สวตีติ ฯ

[๕๑] อถโข อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย ภคฺคเวหิ ปิณฺฑาย ปาวิสิ ฯ อทฺทสา โข เถโร อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ ภคฺคเวหิ ปิณฺฑาย จรนฺตํ อิริยาย เยนายสฺมา อานนฺโท เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจ อจฺฉริยา วต โภ อานนฺท อพฺภุตา วต โภ อานนฺท อญฺญตฺรปิ ตถาคตา อญฺญตฺรปิ ภิกฺขุสงฺฆา อุโภสงฺเฆ ปาริสุทฺธิ สงฺฆคฺคมฺหิ ปาริสุทฺธี ติ ฯ อถโข อายสฺมา อานนฺโท ภคฺคเวหิ ปิณฺฑาย จริตฺวา ปจฺฉาภตฺตํ ปิณฺฑปาตปฺปฏิกฺกนฺโต เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข

ធ្វើសង្ឃកម្មដែលបែកគ្នាហើយឲ្យព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញ (អ្នកនោះ) តែងទទួលនូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ ហើយនឹងកើតក្នុងឋានសួគ៌អស់ ១ កប្ប ណ្ហើយខេមកត្ត អ្នកកុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ម្នាលខេមកត្ត ដ្បិតការបំបែកសង្ឃ មានទោសធ្ងន់ណាស់ ។

(៥១) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ សេ្មីតសប្បង់ ប្រដាប់ ជាត្រនឹងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ខេមកត្តបានឃើញព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ កំពុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគរ រាជគ្រឹះ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅជិតព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូល ទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាល អានន្ទដ៏មានអាយុ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើទុក្ខសថកម្ម នឹងធ្វើសង្ឃកម្ម បែក ចេញចាកព្រះមានព្រះភាគ បែកចេញចាកកត្តុសង្ឃ ចាប់ដើមពីថ្ងៃនេះ រៀងទៅ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគរាជគ្រឹះ បានត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងខាងក្រោយភត្តហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះ មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ ปฏิจฺจเจว ญาตกานญฺเจว ปุพฺพณฺหสมยนฺติ อาทิมาห ปตฺตจีวรมาทายาติ ภาชนมาทายาติ อตฺโถ อาทิสีติ อตฺถสา ทෙติ มยา ภควนฺตา ทෙวทตฺโต ภาชนทෙ ปิณฺฑาย จรนฺโต ทิสฺวาน ยෙนาหํ තෙනุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา มยา ปฏิจฺจเจว อญฺญตฺถෙปาหํ อาวุโส อานนฺท อญฺญตฺรෙว ภควตา อญฺญตฺรෙว ตථาคตสฺส อุทฺදිසนฺโต ปริสฺสเมน ปริสฺสมีติ อญฺญ ภนฺท ทෙวทตฺตา สญฺญ ทිසฺสตීติ ฯ อถทෙ ภควา ปฏิมตฺตිං ඨිතฺวา තายං වෙලายං ඉมං උทානං උදානෙසි ฯ

[๕๒] สุකรา สาธุนา สาธุ

สาธุ นාමෙน ทුක්කරා ฯ

นාหං นාමෙน สุකරා

นාහมหายෙහි ทුක්කරන්ติ ฯ

จුල්ලกาණවคฺค ปඨมา ฯ

ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចានក្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រទំនងចីវរ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះទេវទត្តបានឃើញខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងត្រាច់បិណ្ឌបាត ក្នុងនគររាជគ្រឹះ លុះឃើញហើយចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះមកដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា នែអាវុសោអានន្ទ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើឧបោសថកម្ម នឹងធ្វើសង្ឃកម្មបែកចេញចាកព្រះមានព្រះភាគ បែកចេញចាកភិក្ខុសង្ឃ ចាប់ដើមពីថ្ងៃនេះរៀងទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ថ្ងៃនេះទំនងជាទេវទត្តបំបែកសង្ឃហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវដំណើរនេះហើយ ទើបទ្រង់បន្ទឹន្ទូវាចានេះ ក្នុងវេលានោះថា

(៥៤) អំពើល្អ មនុស្សសប្បុរសធ្វើបានដោយងាយ អំពើល្អ មនុស្សថោកទាប ធ្វើបានដោយក្រ ។ អំពើបាប មនុស្សថោកទាប ធ្វើបានដោយងាយ អំពើបាប ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ធ្វើបានដោយក្រ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ២ ។

(๕๓) อถโข เถรสฺส ตทหุโปสเถ ทุฏฺฐา-ยาคุสญฺญา สลากคฺคาหาปเกสุ มยมฺปิ อายสฺมา สมณสฺส โคตมสฺส อุปสนฺตูปวาเร ปญฺหาภิกฺขนกา ภควา อาคโต อเนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉสฺส ฯ เป ฯ วิริย-ารมฺภสฺส วณฺณวาที สมาธิ ภาเค ปญฺหาภิกฺขนกา อเนกป-ริยาเยน อปฺปิจฺฉตาย ฯ เป ฯ วิริยารมฺภาย สนฺตุฏฺฐิ สาธุ ภาเค ภิกฺขู ยาวทีวมฺปิ อารญฺญกา อสฺสุ เยหิ คามนฺตา ทิสารเยฺย วาสิ นิ สุเสยฺย ฯ เป ฯ ยาวทีวมฺปิ มจฺฉมสานิ น ขาเทยฺยุ เยหิ มจฺฉมสานิ ขาเทยฺย วาสิ นิ สุเสยฺยาติ สมาธิ ปญฺหาภิกฺขนกา สมณา โคตมา ญาณวาทาติ เต จ[1] มยมฺปิ สเมหิ ปญฺหาหิ วิสมาหาย วิสาม ยสฺมาย สฺวาคโต สมาธิ ปญฺหาภิกฺขนกา ยมฺปิ ภควา ชานาติ สาธุ เยน สลากคฺคาหาปเกสุ ฯ

(๕๔) เตน โข ปน สมเยน เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา ปญฺหมตฺตานิ ภิกฺขูสตานิ นวกา เจว โหนฺติ อปฺปกตญฺญูโน จ ฯ เต จ[2] อยมฺปิ ธมฺโม อยมฺปิ วินโย

๑-๒ ฉ. ม. โปตฺถเกสุ จสทฺโท น ทิสฺสติ ฯ

[៥៣] គ្រានោះ ទេវតាក្រែកពាកអាសនៈក្នុងវេលាថ្ងៃទោសថនោះ ហើយបង្គាប់តិក្ខិ្ខយ៍ចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងចូរនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ទូលសុំវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សរសើរគុណ របស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យតិក្ខ្ិយ៍ទាំងឡាយនៅតែក្នុងវៃ្រជាវត្តអស់ ១ ដីរាត្រ តិក្ខ្ិយ៍ណានៅក្នុងស្រុក តិក្ខ្ិយ៍នោះនឹងត្រូវទោស ។បេ។ សូមកុំឲ្យតិក្ខ្ិយ៍ទាំងឡាយធាន់ត្រីនឹងសាច់អស់ ១ ដីរាត្រ តិក្ខ្ិយ៍ណាធាន់ត្រីនឹងសាច់ តិក្ខ្ិយ៍នោះនឹងត្រូវទោស ព្រះសមណគោតម មិនទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះទេ តែពួកយើងទាំងនោះ នឹងនាំគ្នាសមាទានប្រព្រឹត្តវត្ថុ ៥ ប្រការនេះវិញ វត្ថុ ៥ ប្រការនេះគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា សូមលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះចាប់ស្វាកចុះ ។

[៥៤] សម័យនោះឯង វជ្ជីបុត្តកតិក្ខ្ិយ៍នៅក្នុងនគរវេសាលី ប្រមាណ ៥០០ រូប ជាអ្នកទើបនឹងបួសប្តីផង ជាអ្នកមិនដឹងប្រក្រតី (មិនចេះវិន័យ) ផង ។ តិក្ខ្ិយ៍ទាំងនោះគិតគ្នាថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យ

នំ សត្ថុសាសនន្តិ សលាកំ កល្យាំសុ ។ អថខោ ទេវទត្តោ សង្ឃំ ភិន្ទិត្វា បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ អាទាយ យេន គយោសីសំ តេនុបសង្កមិ ។

[៥៥] អថខោ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ទេវទត្តោ ភន្តេ សង្ឃំ ភិន្ទិត្វា បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ អាទាយ យេន គយោសីសំ តេនុបសង្កមិ[1]តិ ។ ឥតុ ហ[1]នាម តុម្ហាកំ សារីបុត្តា តេសុ នវកេសុ ភិក្ខូសុ ការុញ្ញម្បិ ករិស្សតិ កច្ចិ តុម្ហេ សារីបុត្តា បុរា តេ ភិក្ខូ អនយព្យសនំ អាបជ្ជន្តីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា ភគវតោ បដិស្សុត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន គយោសីសំ តេនុបសង្កមិំសុ ។

---

១ ឧ. អ. ន ហិ ។

ប្រជៀរបស់ព្រះសាស្តា ហើយតំនាំគ្នាចាប់ស្លាក ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តបំបែកសង្ឃ ហើយនាំភិក្ខុចំនួន ៥០០ រូប (នោះ) ឆ្ពោះទៅកាន់គយាសីសប្រទេស ។

(៥៥) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបអភិវាទ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទេវទត្តបំបែកសង្ឃ ហើយនាំភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូបឆ្ពោះទៅកាន់គយាសីសប្រទេសទៅហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន អ្នកទាំងឡាយទំនងជាមានសេចក្តីអាណិតភិក្ខុដែលទើបនឹងបួសថ្មីទាំងនោះទេដឹង ម្នាលសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ចូរអ្នកទាំងឡាយនាំគ្នាទៅចុះ ភិក្ខុទាំងនោះគង់ដល់នូវសេចក្តីវិនាសក្នុងកាលជាអនាគត ។ ព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគថា **ការុណា** ព្រះអង្គ ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយដើរសំដៅទៅគយាសីសប្រទេស ។

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវតោ អវិទូរេ បិតោ ភោទិតោ ហោតិ[1] ។ អថ ខោ ភគវា តំ ភិក្ខុំ ឱតរន្តេច តិស្សតិ ភិក្ខុ ភោទិស្សតិ ។ យេបិ តេ ភគវតោ អច្ចយសប្បាយា សារីបុត្តមោគ្គល្លានា តេបិ នោ ទន្តសុ សន្តិកេ តច្ឆន្តិ នោ ទន្តសុ ធម្មំ ភោចេច្ឆាតិ ។ អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុ អនវកាសោ យំ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា នោ ទន្តសុ ធម្មំ ភោចេយ្យុំ អបិច តេ តតា ភិក្ខុសញ្ញត្តិយាតិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន នោ ឧត្តោ មហាតិយោ បរិសាយ បរិវុតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ និសិន្នោ ហោតិ ។ អទ្ទសា ខោ នោ ឧត្តោ សារីបុត្តមោគ្គល្លានេ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តេ និស្សាយ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បស្សថ ភិក្ខវេ យេវ ស្វាក្ខាតោ មយា ធម្មោ យេបិ តេ សមណា សុ តោតមស្ស អច្ចយសប្បាយា សារីបុត្តមោគ្គល្លានា តេបិ មម សន្តិកេ អាគច្ឆន្តិ មម ធម្មំ ភោចេច្ឆាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ តោ តោ លិ តោ

---

1 ឆ. ម. ជោតូកេសុ ភគវតោ អវិទូរេ ភោទមានោ បិតោ ហោតីតិ បាឋោ អាគតោ ។

[៥៦] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបឈរយំ នៅជិតព្រះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគបានត្រាស់តម្រាស់នេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលភិក្ខុ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកយំ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អគ្គសាវ័កបស់ព្រះមានព្រះភាគ គឺ ព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានទាំងនោះ ពេញចិត្តនឹងធម៌ទេវទត្តហើយ បានជាទៅកាន់ សំណាក់ទេវទត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ពេញចិត្តនឹងធម៌ទេវទត្តដោយទុច្ចយណា ទុច្ចយនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាកាសឡើយ ឯសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានទៅនោះ ដើម្បីពន្យល់ភិក្ខុផងគ្នាទេតើ ។

[៥៧] ចួនសម័យនោះឯង ទេវទត្តមានបរិសទ្យជាច្រើនចោមរោមត្រឡប់ត្រា តំពូនអង្គុយសំដែងធម៌ ។ ទេវទត្តបានឃើញព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានដើរមកអំពីចំម្ងាយលឹម ។ លុះឃើញហើយក៏ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកមើលចុះ ធម៌យើងសំដែងហើយដោយល្អ ពាល់តែអគ្គសាវ័កបស់ព្រះសមណគោតមគឺសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន(ពេញចិត្តនឹងធម៌យើងហើយបានជា)មកកាន់សំណាក់យើង ។ កាលបើទេវទត្តនិយាយយ៉ាងនេះហើយ គោកាលិកភិក្ខុក៏បាននិយាយពាក្យនេះ

ទេវទត្តំ ឯតទវោច មា អាវុសោ ទេវទត្ត សារីបុត្តមោគ្គ-
ល្លានេបិ(๑) វិស្សាសិ ចាបិហ្ថ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា
ចាបិ កានំ ឥច្ឆានំ វសំ គតាតិ ។ អលំ អាវុសោ ស្វាគតំ
តេសំ យតោ មេ ធម្មំ ភេរេន្តីតិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ
អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឧបឌ្ឍាសនេន និមន្តេសិ ឯហាវុសោ
សារីបុត្ត ឥធ និសីទាហីតិ ។ អលំ អាវុសោតិ ខោ
អាយស្មា សារីបុត្តោ អញ្ញតរំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ អាយស្មាបិ ខោ មហាមោគ្គល្លានោ អញ្ញតរំ
អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ
ពហុនេវ រត្តិំ កិត្តិំ ធម្មិយោ កថាយ សន្ទស្សេត្វា
សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា អាយស្មន្តំ
សារីបុត្តំ អាឡ្ហសិវិគតថីនមិទ្ធោ ខោ អាវុសោ សារីបុត្ត
តិត្តិសង្ឃោ បដិភាតុ តំ អាវុសោ សារីបុត្ត តិត្តិំ ធម្ម-
កថា បដិដ្ឋិ មេ អាតិលាយិតត្តា តមហំ អាយមិស្សាមីតិ ។
ឯវមាវុសោតិ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ទេវទត្តស្ស
បច្ចស្សោសិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ ចតុក្កណ្ណំ សង្ឃដិំ
បញ្ញាបេត្វា ឧត្តិំណេន បសិ្សន្ទេ សេយ្យំ កប្បេសិ ។

๑ ឱ. ម. សារីបុត្តមោគ្គល្លានេ ។

នឹងទេវទត្តថា នែអាវុសោទេវទត្ត អ្នកកុំទុកចិត្តសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានឡើយ (ដ្បិត) សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន (នេះ) ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ។ ទេវទត្តឆ្លើយថា មិនអ៊ីទេ អាវុសោ សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាននោះមកដោយស្រួលទេ ព្រោះហេតុតែពេញចិត្តនឹងធម៌របស់យើងហើយ ។ ទេវទត្តនិមន្តព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយអាសនៈពាក់កណ្តាលថា នែអាវុសោ សារីបុត្ត សូមលោកនិមន្តមកគង់លើអាសនៈនេះចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនិយាយថា ល្អើយអាវុសោ ដូច្នេះ រួចគាន់យកអាសនៈមួយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ ឯព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុក៏គាន់យកអាសនៈមួយហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ គ្រានោះ ទេវទត្តបានពន្យល់ភិក្ខុពាន់ឆ្ងាយច្រើនឲ្យឈ្លាសក្រម ឲ្យគាន់យកក្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យត្រេកអរតែពាយដោយធម្មីកថា ទាល់តែយប់ជ្រៅទើបនិមន្តព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា នែអាវុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកបីនមិទ្ធហើយ ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្ត ចូរអ្នកជួយបំភ្លឺធម្មីកថាដល់ភិក្ខុពាន់ឆ្ងាយផងចុះ ដ្បិតខ្ញុំឈឺខ្នងណាស់ ខ្ញុំនឹងសម្រាកបន្តិច ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ទទួលពាក្យទេវទត្តថា អើអាវុសោ ។ ទេវទត្តក៏ក្រាលសង្ឃាដិ៤ ជាន់សម្រេចនូវសេយ្យា (សិដ) ផ្អៀងទៅខាងស្តាំ ។

ตสฺส กาลญฺญสฺส มุฏฺฐสฺสติสฺส อสมฺปชานสฺส มุหุตฺต-
เกเนว ฉินฺโน ชีวิตา วิโรเปสิ ฯ

[๕๘] อถโข อายสฺมา สารีปุตฺโต อาเนสนา-
ปทมหาวโยคฺคุสาสนิยา ภิกฺขู ธมฺมิยา กถาย ชีวิต
อนุสาสิ ฯ อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ฉนฺนปฺปท-
มหาวโยคฺคุสาสนิยา ภิกฺขู ธมฺมิยา กถาย ชีวิต
อนุสาสิ ฯ อถโข เตสํ ภิกฺขูนํ อายสฺมตา
สารีปุตฺเตน อาเนสนาปทมหาวโยคฺคุสาสนิยา อา-
ยสฺมตา จ[1] มหาโมคฺคลฺลาเนน ฉนฺนปฺปทมหาวโยคฺคุ-
สาสนิยา ชีวิตนิยมานานิ อนุสาสนิยมานานิ วีส
วีสติมตฺตานิ ภิกฺขุสตานิ อุทปาทิ ยญฺจิญฺจิ สมุทยธมฺมํ
สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมนฺติ ฯ อถโข อายสฺมา สารีปุตฺโต
ภิกฺขู อามนฺเตสิ ตฺวญฺหิ ตาว อาวุโส ภควาโต สนฺติเก

๑ ฉ. ม. จสทฺโท น ทิสฺสติ ฯ

ទេវទត្តនោះ កំចួនជាអស់កំឡាំង ក្អេចក្អាំងស្មារតី មិនដឹងខ្លួនប្រាណ
កំដេកលក់មួយរំពេចទៅ ។

(๘๘) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានទូន្មានប្រៀនប្រដៅ
ភិក្ខុពាលឆ្កួយដោយធម្មីកថា ជាអាទេសនាបាដិហារ្យ[1] នឹងអនុសាសនី
បាដិហារ្យ[2] បំណែកខាងព្រះមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុក៏ទូន្មានប្រៀនប្រដៅ
ភិក្ខុពាលឆ្កួយ ដោយធម្មីកថាជាឥទ្ធិប្បាដិហារ្យ[3] នឹងអនុសាសនីបាដិ-
ហារ្យ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុពាលនោះដែលព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុទូន្មាន
ប្រៀនប្រដៅ (ដោយធម្មីកថា) ជាអាទេសនាបាដិហារ្យនឹងអនុសាសនី-
បាដិហារ្យ ដែលព្រះមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុទូន្មានប្រៀនប្រដៅ (ដោយធម្មី
កថា) ជាឥទ្ធិប្បាដិហារ្យនឹងអនុសាសនីបាដិហារ្យ ក៏កើតធម្មចក្ខុគឺសោតា-
បត្តិមគ្គប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល (ដោយបញ្ញាថា) ធម្មជាតណា
មួយមានកិរិយាកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតពាំងអស់នោះ រមែងរលត់
ទៅវិញជាធម្មតា ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុពាលឆ្កួយ
មកថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងនាំគ្នាទៅគាន់សំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ

---

๑ សំដែងធឹងចិត្តរបស់ប្តូលនិទៃ ហៅថា អាទេសនាបាដិហារ្យ ។ ๒ ធម៌ទេសនា
ទាំងអស់ហៅថា អនុសាសនីបាដិហារ្យ ។ ๓ ប្រៀនប្រដៅដោយរិទ្ធិវាអស្ចារ្យហៅថា ឥទ្ធិប្បា-
ដិហារ្យ (ដំ៣) ។

โย ตสฺส ภควโต ธมฺมํ ภาเชตฺวา สเมติ อาคจฺฉตุ ฯ
อถโข สารีปุตฺตโมคฺคลฺลานา ตาเนว ปญฺจ ภิกฺขุสตานิ
อาทาย เยน เวฬุวนํ เตนุปสงฺกมึสุ ฯ อถโข
โกกาลิโกปิ เขฬนฺตรา ทุชฺชาเปสิ ทุเชฏฺฐา อาวุโส
เขฬนฺตรา ยนฺนูน มยเมว ภิกฺขู สารีปุตฺตโมคฺคลฺลานเปหิ ธมฺ-
มึ อาวุโส เขฬนฺตรา มยเมว ภิกฺขู มา อาวุโส เขฬนฺตรา
สารีปุตฺตโมคฺคลฺลานเปหิ วิสฺสาสิ ภาเปสฺสา สารีปุตฺต-
โมคฺคลฺลานา ภาเปกามา ภาเปสฺสนฺติ ภาเปกามา ภาเปสฺสนฺติ ฯ อถโข
เขฬนฺตรสฺส สตฺถุ ทุฏฺฐา โลหิตา มุขโต ทุคฺคญฺจิ ฯ
(๕๙) อถโข สารีปุตฺตโมคฺคลฺลานา เยน ภควา
เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปก-
มนฺตํ นิสีทึสุ ฯ ปกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา
สารีปุตฺโต ภควนฺตํ เอตทโวจ สาธุ ภนฺเต ภควา ธมฺ-
มเทสนาย ภิกฺขู ปุน อุปสงฺกมตุ ภควา ภิกฺขู ปุน อุปสงฺกมตุ
มา เตสุ ภิกฺขูสุ ธมฺมเทสนาย ภิกฺขู ปุน อุปสงฺกมนา

លោកអគ្គណា ចូលបិត្តនឹងធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគនោះ ចូរលោកអគ្គ
នោះនិមន្តមក ។ ទើបព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានានាំភិក្ខុចាំង ៥០០រូប
នោះចូលសំដៅទៅវត្តវេឡុវន ។ លំដាប់នោះ គោកាលិកភិក្ខុជាសំទេវទត្ត
ឲ្យក្រោកឡើងថា នែអាវុសោ ទេវទត្ត ចូរអ្នកក្រោកឡើង ដ្បិតសា-
រីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានាំភិក្ខុចាំងនោះទៅហើយ ម្នាលអាវុសោ ទេវទត្ត យើង
ប្រាននិយាយប្រាប់អ្នកថា នែទេវទត្តដ៏មានអាយុ អ្នកកុំទុកចិត្តសារីបុត្ត
នឹងមោគ្គល្លានឡើយ ដ្បិតសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន (នោះ) ជាមនុស្ស
ប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ឥតរួរយើញទេហ៎ ។
លំដាប់នោះ ទេវទត្តក៏ស្រាប់តែកក្តួលឈាមក្តៅចេញមកពីមាត់ក្នុងទីនោះ ។

(៥៩) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ទើបព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុចាំងឆ្លាយដែល
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលបំបែកសង្ឃឧបសម្បទាជាច្រើនទៀត ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ណ្ហើយ សារីបុត្ត អ្នកកុំបូលបិត្តនឹងការឲ្យភួតភិក្ខុជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលបំបែកបង្ឃ ឧបសម្បទាជាច្រើនឡើយ

เตนหิ ตฺวํ สารีปุตฺต เภตกานญฺเญวาสเก ปกฺกุสเย ปาจิตฺติยํ เทเสหีติ ฯ เอวมฺภนฺเตติ โข สารีปุตฺโต เถรสฺส ภิกฺขุโน ปฏิสฺสุตฺวา เภตกานญฺเญวาสเก ปกฺกุสเย ปาจิตฺติยํ เทเสสิ ฯ ยเถวายสฺมา ภคฺคโว ตถา อายสฺมา สารีปุตฺโต ตถา ฯ ยเถวายสฺมา สารีปุตฺโต ตถา อายสฺมา ภคฺคโว ฯ ตสฺมาติห ตฺวมฺปิ ปาจิตฺติยเมว เทเสหีติ ฯ

[๖๐] อถ โข ภคฺคโว ภิกฺขุ อายสฺมนฺตํ สารีปุตฺตมฺปิ ภูตปุพฺพํ ภิกฺขุโน อารญฺญายตเน มหาสรสิ ตีรกาย อุปนิสฺสยวิหาริโน ฯ เตน[๑] ตีรกาย สรสิ ปิฏฺฐิกาย สญฺฉาทิยา ทนฺตกฏฺฐานิ ขาทิตานิ โหนฺติ ฯ ตานิ ตีรกาย สรสิ ปิฏฺฐิกาย สญฺฉาทิยา ทนฺตกฏฺฐานิ ขาทิตานิ โหนฺตีติ[๒] ปฏิกฺกูลานิ อญฺชายิ ฯ ตานิ ตีรกาย สรสิ ปิฏฺฐิกาย สญฺฉาทิยา ทนฺตกฏฺฐานิ ขาทิตานิ โหนฺตีติ ปฏิกฺกูลานิ อญฺชายิตฺวา

ម្នាលសារីបុត្ត បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឲ្យកិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុ ដែលបំបែកសង្ឃ (នោះ) សម្តែងអាបត្តិថុល្លច្ច័យចេញចុះ ម្នាលសារីបុត្ត ចុះទៅទត្តប្រតិបត្តិចំពោះអ្នកដូចម្តេច ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគបានពន្យល់កិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឃើញប្រយោជន៍ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យត្រេកអរ ឲ្យត្រេកអរដោយធម្មីកថា ទាល់តែយប់ជ្រៅ ទើបបានអាកាសនាឱ្យព្រះអង្គថា ម្នាលសារីបុត្ត កិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកសេចក្តីងុយងោកអស់ហើយ ម្នាលសារីបុត្ត ចូរអ្នកបំភ្លឺធម្មីកថាចំពោះកិក្ខុទាំងឡាយនោះផងចុះ ដ្បិតតថាគតឈឺខ្លួន តថាគតនឹងឈប់សម្រាកបន្តិច រឿងនេះយ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទៅទត្តក៏ប្រតិបត្តិយ៉ាងនោះដែរ ។

(๖๐) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ រឿងធ្លាប់មានមកហើយ មានដំរីប្រើនៅអាស្រ័យនឹងស្រះធំ ១ ដងតៃព្រៃរំលោង ។ ដំរីទាំងនោះចុះកាន់ស្រះនោះដកយកគ្រអៅឈ្លក់ដោយប្រមោយឈូកសំអាត ហើយទំពាលេបរបស់ដែលគ្មានកក់នោះទៅ ។ គ្រអៅឈ្លក់នោះកំនាំឲ្យមានពណ៌សម្បុរនឹងកំ-ភ្លាំងដល់ដំរីទាំងនោះ ។ ដំរីទាំងនោះក៏មិនបានដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ផង

มหาสมฺมตสฺส ปาปกมฺมนฺติ ฯ เตสมฺปิ หิ ตทา ปาปกมฺมนฺติ ปาปกา ทิฏฺฐิ อโหสิ ฯ ตสฺมา ตมฺปิ ปาปกมฺมนฺติ ทสฺเสนฺโต อาห ฯ ตตฺถ ปาปกมฺมนฺติ ปาปกา ทิฏฺฐิ ฯ ตสฺสา หิ ปาปกาย ทิฏฺฐิยา ปาปกมฺมนฺติ ปาปกา ทิฏฺฐีติ

ន្ទូវសេចក្តីទុក្ខដ៏តនឹងស្ងាប់ផង ព្រោះការចំពាស៊ីក្រអៅឈ្លក់នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បំណែកខាងពួកដ៏រក្ខេ គឺដ៏រស្ងាវនឹងកូនដ៏រតែងយកគម្រាប់ដ៏រធំទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាចុះគាន់ស្រែនោះហើយដកក្រអៅឈ្លក់ដោយប្រមោយ តែមិនបានលាងចិត្តឲ្យស្អាតហើយក៏ចំពាលេបទាំងកក់ ៗ ក្រអៅឈ្លក់នោះក៏មិននាំឲ្យកើតសម្បុរនឹងកំឡាំងដល់ដ៏រទាំងនោះឡើយ ។ (ដ៏រស្ងាវនឹងកូនដ៏រទាំងឡាយ) តែងដល់ន្ទូវសេចក្តីស្ងាប់ ឬសេចក្តីទុក្ខដ៏តនឹងស្ងាប់ ព្រោះការចំពាស៊ីរបស់មិនស្អាតនោះ ដាហេតុ (យ៉ាងណាមិញ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តដែលធ្លាក់តាមតថាគតនឹងដល់សេចក្តីលំបាក ស្ងាប់អស់រាវឥតការ យ៉ាងនោះដែរ ។

(៦១) កាលដ៏រធំរក្សាហ្វូង គាស់រំលើងផែនដីចំពាស៊ីក្រអៅឈ្លក់ក្នុងស្រែ កូនដ៏រធ្លាក់តាមដ៏រធំនោះ ក៏ចំពាស៊ីក្រអៅឈ្លក់ទាំងកក់ ដល់ន្ទូវសេចក្តីស្ងាប់ យ៉ាងណាមិញ ទេវទត្តដែលធ្លាក់តាមតថាគត ក៏ដល់សេចក្តីលំបាកហើយនឹងស្ងាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការទើបគួរដល់ន្ទូវទ្រព្យមិនបាន ។ អង្គ ៨ ប្រការនោះគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ

ภิกฺขุ เสาตา จ เหาตา สาวิตา จ ขุฏฺฐเหตา จ ฉา-
วิตา จ วิญฺญาตา จ วิญฺญาเปตา จ กุสโล จ ส-
มาโนสมาโนสฺส เอโก จ กลหการโก ภเวหิ
เอา ภิกฺขเว อฏฺฐหงฺเคหิ สมนฺนาคโต ภิกฺขุ อุเกฺขปย-
กสฺสมาติ ฯ

[๖๓] อฏฺฐหิ ภิกฺขเว องฺเคหิ สมนฺนาคโต สา-
ริปุตฺโต อุเกฺขปยกสฺสมาติ ฯ กตเมหิ อฏฺฐหิ ฯ
๙๔ ภิกฺขเว สาริปุตฺโต เสาตา จ เหาตา สาวิตา
จ ขุฏฺฐเหตา จ ฉาวิตา จ วิญฺญาตา จ วิญฺญาเปตา
จ กุสโล จ สมาโนสมาโนสฺส เอโก จ กลห
การโก ภเวหิ เอา ภิกฺขเว อฏฺฐหงฺเคหิ สมนฺนา
คโต สาริปุตฺโต อุเกฺขปยกสฺสมาติ ฯ

[๖๔] โยเวโส ภฺรูณหา ปตฺวา ปริสา ขุฏฺฐภินฺนี(๑)
ส จ มหาเปตา วิวโณ ส จ ฆาเฉตา สาสนี
อสนฺทิฏฺโฐ จ อกฺกาสา ปุจฺฉิโต จ กุปฺปสา(๒)
สเว ตาทิสโก ภิกฺขุ อุเกฺขปยกสฺสมาติ ฯ

---

๑ ม. ขุฏฺฐภาทินี ฯ ๒ ม. ปุจฺฉิโต จ กุปฺปติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្គាល់ច្បាន់ដោយខ្លួនឯង ១ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យស្គាល់ច្បាន់ ១ ច្បានរៀនយក ១ បេះចាំខ្ពុកស្មាត់ ១ ដឹងសេចក្តីដោយខ្លួនឯង ១ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យដឹងសេចក្តីនោះ ១ ឈ្លាសវៃក្នុងហេតុដែលគួរនឹងមិនគួរ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើខ្ជិលវាំលោះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដល់ខ្ជួតកម្មច្បាន ។

(៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ ទើបគួរដល់ខ្ជួតកម្មច្បាន ។ អង្គ ៨ ប្រការនោះគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សារីបុត្តជាអ្នកស្គាល់ច្បាន់ដោយខ្លួនឯង ១ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យស្គាល់ច្បាន់ ១ ច្បានរៀនយក ១ បេះចាំខ្ពុកស្មាត់ ១ ដឹងសេចក្តីដោយខ្លួនឯង ១ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យដឹងសេចក្តី ១ ឈ្លាសវៃក្នុងហេតុដែលគួរនឹងមិនគួរ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើខ្ជិលវាំលោះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដល់ខ្ជួតកម្មច្បាន ។

(៦៤) ភិក្ខុណា ទៅដល់បរិសទ្យដែលពោលពាក្យបង្គ្រប់ហើយមិនញាប់ញ័រ ១ មិនបំភ្លេចពាក្យ ១ មិនលាក់ពាក្យបណ្តាំគេ ១ ច្បាប់មិនឲ្យច្រឡំពាក្យ ១ គេសួរមកហើយមិនខឹង ១ ភិក្ខុប្រកបដូច្នោះនោះឯង ទើបគួរដល់ខ្ជួតកម្មច្បាន ។

[៦៥] អដ្ឋហិ ភិក្ខវេ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយោ-
ដ្ឋិតចិត្តោ នេវទនត្តោ អាចាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ
អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ អដ្ឋហិ ។ លាភេន ភិក្ខវេ
អភិភូតោ បរិយោដ្ឋិតចិត្តោ នេវទនត្តោ អាចាយិកោ នេរ-
យិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ អលាភេន ភិក្ខវេ ។ បេ ។
យសេន ភិក្ខវេ ។ បេ ។ អយសេន ភិក្ខវេ ។ បេ ។
សក្ការេន ភិក្ខវេ ។ បេ ។ អសក្ការេន ភិក្ខវេ ។ បេ ។
ចាបិច្ចតាយ ភិក្ខវេ ។ បេ ។ ចាបមិច្ឆតាយ ភិក្ខវេ អភិ-
ភូតោ បរិយោដ្ឋិតចិត្តោ នេវទនត្តោ អាចាយិកោ នេរ-
យិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ
អដ្ឋហិ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយោដ្ឋិតចិត្តោ នេវទនត្តោ
អាចាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។
សាធុ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ លាភំ អភិភុយ្យ អភិភុយ្យ
វិហរេយ្យ ឧប្បន្នំ អលាភំ ។ បេ ។ ឧប្បន្នំ យសំ ឧប្បន្នំ

[៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម (លោកធម៌) ទាំង៨ ប្រការ គ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែឲ្យនលែងបាន ។ អសទ្ធម្ម ៨ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវលាភគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែឲ្យនលែងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានលាភ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះយស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានយស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសក្ការៈ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានសក្ការៈ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះខ្លួនមានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវភាវៈជាបាបមិត្តគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែឲ្យនលែងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្មទាំង ៨ ប្រការនេះគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែឲ្យនលែងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ

อยเมว ทุปฺปฏฺโ สกฺกาโร ทุปฺปฏฺโ อสกฺกาโร ทุปฺปฏฺโ ปา-
ปิจฺฉตา ฯ เป ฯ ทุปฺปฏฺโ ปาปมิตฺตตา อกิตฺติยา อกิตฺติยา
วิหารเยฺย กตฺเว[1] กิตฺตาวเต กิตฺติ อตฺถาสเม ปฏิจฺจ ทุปฺปฏฺโ ลา-
ภาย อกิตฺติยา อกิตฺติยา วิหารเยฺย ทุปฺปฏฺโ อลาภาย ฯ เป ฯ
ทุปฺปฏฺโ ยสาย ทุปฺปฏฺโ อยสาย ทุปฺปฏฺโ สกฺกาโร ทุปฺปฏฺโ
อสกฺกาโร ทุปฺปฏฺโ ปาปิจฺฉตา ฯ เป ฯ ทุปฺปฏฺโ ปา ปิตฺตตา
อกิตฺติยา อกิตฺติยา วิหารเยฺย ยา หิสฺส กิตฺติ ทุปฺปฏฺโ
ลาภาย อนกิตฺติยา วิหารโต ทุปฺปฏิยา อาสวา วิหา-
ตปริฬาหา ทุปฺปฏฺโ ลาภาย อกิตฺติยา อกิตฺติยา วิหา-
รโต ฯ ยสฺส เต อาสวา วิฆาตปริฬาหา น โหนฺติ ยา
หิสฺส กิตฺติ ทุปฺปฏฺโ อลาภาย ฯ เป ฯ ทุปฺปฏฺโ ยสาย
ทุปฺปฏฺโ อยสาย ทุปฺปฏฺโ สกฺกาโร ทุปฺปฏฺโ อสกฺกาโร

๑ ฉ. กิตฺติ ฯ สพฺพตฺถ กตฺถจิ ทิสฺสติ ฯ

នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្រប់សង្កត់នូវភាវៈជាចាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ជាការប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីសង្កត់សង្កិន នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្រប់សង្កត់ នូវភាវៈជាចាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ព្រោះអាស្រ័យប្រយោជន៍ដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បើភិក្ខុមិនបានសង្កត់សង្កិននូវលាភណា ដែលកើតឡើងហើយ អាសវក្កិលេសទាំងឡាយ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយគប្បីកើតឡើង (ដល់ភិក្ខុនោះ) កាលបើភិក្ខុបានសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវលាភដែលកើតឡើងហើយយ៉ាងនេះ អាសវក្កិលេសទាំងនោះ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ រមែងមិនមានដល់ (ភិក្ខុនោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បើភិក្ខុនោះមិនសង្កត់សង្កិន នូវអលាភណាដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ

ទុប្បដ្ឋំ ទាបិច្ចតំ ។ បេ ។ ទុប្បដ្ឋំ ទាបមិត្តតំ អនភិកុយ្យ
វិហារតោ ទុប្បដ្ឋេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ទុប្បដ្ឋំ
អលាភំ ទុប្បដ្ឋំ ទាបមិត្តតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ វិហារតោ
ឱវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ ឥមំ ភោ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្តវាសំ បដិច្ច ទុប្បដ្ឋំ លាភំ អភិកុយ្យ អភិ-
កុយ្យ វិហារេយ្យ ទុប្បដ្ឋំ អលាភំ ។ បេ ។ ទុប្បដ្ឋំ យសំ
ទុប្បដ្ឋំ អយសំ ទុប្បដ្ឋំ សក្ការំ ទុប្បដ្ឋំ អសក្ការំ ទុប្បដ្ឋំ
ទាបិច្ចតំ ។ បេ ។ ទុប្បដ្ឋំ ទាបមិត្តតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ
វិហារេយ្យ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ទុប្បដ្ឋំ លាភំ អភិកុយ្យ
អភិកុយ្យ វិហារិស្សាម ។ ទុប្បដ្ឋំ អលាភំ ។ បេ ។ ទុប្បដ្ឋំ
យសំ ទុប្បដ្ឋំ អយសំ ទុប្បដ្ឋំ សក្ការំ ទុប្បដ្ឋំ អសក្ការំ

សេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ កាលកិក្ខុមិនសង្កត់សង្កិនន្ទវាកាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយទេ អាសវក្កិលេសទាំងឡាយ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ទំងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើងដល់កិក្ខុនោះ កាលបើកិក្ខុបានសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវកាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ អាសវក្កិលេសទាំងនោះ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ រមែងមិនមាន (ដល់កិក្ខុនោះ) យ៉ាងនេះ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុគប្បីសង្កត់សង្កិន នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្រប់សង្កត់ នូវកាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ គួរយើងទាំងឡាយសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ គួរយើងទាំងឡាយសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ

ទុប្បញ្ញំ ឥមិនាបិ តំ ។ បេ ។ ទុប្បញ្ញំ ឥមិនាបិ តំ អភិក្កុយ្យ អភិក្កុយ្យ វិហរិស្សាមាតិ ឯវញ្ហិ វោ កិក្ខវេ សិក្ខិតព្ពន្តិ ។

(៦៦) តីហិ កិក្ខវេ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយោ-ដ្ឋិតចិត្តោ នេវទស្សនាយ បរិយាទិន្នចិត្តោ អាចារិយោ-កោ នេវយិកោ កាលង្កិរិយោ អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តីហិ កិក្ខវេ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយោដ្ឋិតចិត្តោ នេវទស្សនាយ បរិយាទិន្នចិត្តោ អាចារិយោ-កោ នេវយិកោ កាលង្កិរិយោ អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ(១)

(៦៧) មា ជាតុ កោចិ លោកស្មិំ
អាបជ្ជោ ទុបបជ្ជំ(២)
តនិមិត្តាបិ ជាតាទ
អាបជ្ជានំ យថា តតំ ។
បណ្ឌិតោតិ សមញ្ញាតោ
អារិតត្តោតិ សម្មតោ
ជលំវ យសសា អជ្ជ
នេវទត្តោតិ មេ សុតំ ។

---

១ ម. កាលង្កិរិយា អបាយំ ទុគ្គតិំ ។ ២ ម. ឧទបជ្ជិ ។

នូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្រប់សង្កត់នូវ
ភាវៈជាចាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះបុះ ។

[៦៦] ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម ៣ ប្រការគ្រប
សង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាបុគ្គលទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក
ឋិតទៅអស់ ១ កប្ប កែឱនលែងបាន ។ អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការតើដូចម្តេច
ខ្លះ ។ (អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការនោះគឺ) សេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ១ ភាវៈជាចាប-
មិត្ត ១ ជម្រៅនូវសេចក្តីវាយមាយ ក្នុងពាក់កណ្តាល ដោយភាវៈជាបានដូវ
គុណវិសេសគឺត្រឹមតែឈានដ៏ថោកទាប ១ ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ទេវទត្ត
ត្រូវអសទ្ធម្មទាំង ៣ ប្រការនេះគ្រប់សង្កត់ហើយ មានចិត្តប្រែប្រួល ជា
អ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ កើតក្នុងនរក ឋិតទៅអស់ ១ កប្ប ។

[៦៧] បុគ្គលណាមួយជាអ្នកប្រាថ្នាលាភមក សូមកុំកើតក្នុង
លោកឡើយ ដំណើរនៃបុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាភមកទាំង
ឡាយ យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងដំណើរនោះដោយ
ហេតុនេះបុះ ។ តថាគតបានពោលថា ទេវទត្តអ្នកផងឱ្យឈ្មោះ
ថាជាបណ្ឌិត អ្នកផងសន្មតថាជាអ្នកមានចិត្តបន្ទុំអប់រំហើយ
ទេវទត្តហាក់ដូចជាកាលវុឌ្ឍឿន ដោយយសឋិតនៅ ។

សោ បមាទំ អនុចិណ្ណោ
អាសជ្ជ នំ តថាគតំ
អវីចិនិរយំ បត្តោ
ចតុទ្វារំ ភយានកំ ។
អនុដ្ឋសុ្ស ហិ យោ ទុព្ភេ(១)
ចាបកម្មំ អកុព្វតោ
តមេវ ចាបំ ដុសតិ
ទុដ្ឋចិត្តំ អនាទរំ ។
សមុទ្ទំ វិសកុម្ភេន
យោ មញ្ញេយ្យ បទូសិតុំ
ន សោ តេន បទូសេយ្យ
ភេស្មា ហិ ទុទ្ធឌី មហា
ឃវមេវ តថាគតំ
យោ ភវេន្ទូបហឹសតិ
សមគតំ(២) សន្តចិត្តំ
ភវេន តម្ហិ ន រូហតិ ។

---

១ ឧ. ទុព្ភោ ។ ២ ឧ. សម្មាគតំ ។ ម. សមគ្គតំ ។

ទេវទត្តនោះឯង តែងសន្សំសេចក្តីប្រមាទរឿយ ។ ហើយ
បៀតបៀនតថាគតនោះ កំឡាក់ទៅរើឧក្ខុក្ខដ៏នរកអវិចិ
មានទ្វារ ៤ ដែលគួរខ្លាច ។ សេចក្តីពិតថា នរណា
ប្រទូស្តចំពោះបុគ្គលដែលមិនបានប្រទូស្ត មិនបានធ្វើអំពើ
អាក្រក់ ចាបតែងពាល់ត្រូវទូវបុគ្គលដែលមានចិត្តប្រទូស្ត អ្នក
មិនអើពើនោះវិញ ។ អ្នកណាប៉ងប្រទូស្តនូវសមុទ្រដោយ
ថ្នាំពិស ១ ក្អម អ្នកនោះឯងមិនអាចនឹងប្រទូស្តដោយថ្នាំ
ពិស ១ ក្អមនោះបានឡើយ ព្រោះថា សមុទ្រធំទូលាយគួរ
ឲ្យស្រប់ស្រែង (សេចក្តីនេះ) មានឧបមាយ៉ាងណា មានឧប-
មេយ្យដូចជានរណាប្រទូស្តនឹងតថាគត ដែលមានចិត្តស្ងើ
មានចិត្តស្ងប់ ដោយពាក្យពោលទោស ពាក្យជាទោស
នោះមិនបានលូតលាស់ចំរើនឡើងក្នុងតថាគតនោះឡើយ ។

ตาเนส มิตฺตา ภุมฺมา
ภญฺญา เสวเนยฺยา[๑] ปณฺฑิตา
ยสฺส ปกาเรน ตาทิสา
อยเมตฺถ ปุคฺคลสฺส ปาปุณาติ ฯ

[๖๓] ตตฺถ กตมา อายสฺมา อุปาลิ เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ ฯเปฯ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปฺหา-มตฺตานิ ปุจฺฉิ ฯ ปฺหามตฺตานิ ปุฏฺโ ภควา อายสฺมา อุปาลิ ภควนฺตานิ ปฺหาตานิ วิเนจฺฉิ สงฺฆกมฺมานิ สงฺฆกมฺมตานิ ภาเรน ภาริตานิ นุ โข ภนฺเต สงฺฆกมฺมานิ เยหิตานิ โข ๕ สงฺฆเภทาย ปริตฺตานิ ๕ ปน สงฺฆกมฺมานิ เยหิ เยหิตานิ สงฺฆเภทาย ฯเปฯ ปริตฺตานิ อุปาลิ ปาณาติปาตา เยหิตานิ ปาณาติปาตา เจว ปฏิวิรตา อนุสฺสาวิตานิ สลากคฺคาหา เยหิตานิ อยญฺจ อยญฺจ วิเสโส ๔ สงฺฆกมฺมานิ ๔ ปน กมฺมานิ ตกฺกาย ๔ กมฺมานิ เวทยิตานิ ๔ ปน กมฺมานิ อุปาลิ สงฺฆกมฺมานิ เยหิตานิ โข ๕ สงฺฆเภทาย ฯ ปาณาติปาตา อุปาลิ เจว เยหิตานิ

๑ ม. ยุ. สเวเนยฺยา ฯ

កិក្ខុដើរទៅតាមតម្រាយ នៃមិត្តណា តម្រង់ដល់ទូកំប៉ិយ
កន្ល័យទៅនៃទុក្ខឋាន កិក្ខុជាបណ្ឌិត តម្រង់ផ្លូវសេចក្តីស្ងប់
ស្ងាត់ទឹងមិត្តដូច្នោះផង តម្រង់សេពគប់ទឹងមិត្តនោះផង ។

(៦៨) គ្រានោះ ព្រះទុកាលិដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះទុកាលិដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ ដែលហៅថា សង្ឃភេទ បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ ដែលមិនមែនជាសង្ឃភេទ ដោយ
ហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃផង សង្ឃភេទផង ដោយហេតុ
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទុកាលិ កិក្ខុបែក
ម្ខាង[1]មួយរូប កិក្ខុបែកម្ខាង[2]ពីររូប ឯកិក្ខុគំរប់ ៤[3] សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់
ស្អាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្អាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្អាក
នេះចុះ ម្នាលទុកាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថា សេចក្តីប្រែធានៃ
សង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទទេ ។ ម្នាលទុកាលិ កិក្ខុបែកម្ខាងពីររូប

---

๑ បែកខាងធម្មវាទី ។ ๒ បែកខាងធម្មវាទី ។ ๓ ជាអធម្មវាទី ។ (អដ្ឋកថា) ។

ឯភោ ខ្វេបញ្ចមោ អនុសន្ធវោតិ **សលាកំ** គាហោតិ អយំ ឆម្ភោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ឌេ ឥមំ ភេទេបាតិ ឯវម្បិ ទោ ទុចាលំ **សង្ឃភដិ** ហោតិ នោ ច សង្ឃភេនោ ។ ឯភោ ទុចាលំ ខ្វេហោន្តំ ឯភោ តយោ **ឆដ្ឋោ** អនុសន្ធវោតិ សលាកំ គាហោតិ អយំ ឆម្ភោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ឌេ ឥមំ ភេទេបាតិ ឯវម្បិ ទោ ទុចាលំ **សង្ឃភដិ** ហោតិ នោ ច សង្ឃភេនោ ។ ឯភោ ទុចាលំ តយោ ហោន្តំ ឯភោ តយោ សត្ថូមោ អនុសន្ធវោតិ សលាកំ គាហោតិ អយំ ឆម្ភោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ឌេ ឥមំ ភេទេបាតិ ឯវម្បិ ទោ ទុចាលំ **សង្ឃភដិ** ហោតិ នោ ច សង្ឃភេនោ ។ ឯភោ ទុចាលំ តយោ ហោន្តំ ឯភោ បង្ឃភេ អដ្ឋមោ អនុសន្ធវោតិ សលាកំ គាហោតិ អយំ ឆម្ភោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ឌេ ឥមំ ភេទេបាតិ ឯវម្បិ ទោ ទុចាលំ

កិក្ខុបែកម្ខាងពីរូប ឯកិក្ខុជាគំរប់ ៥ សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាកនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះបុះ ម្នាលឧបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទ ។បេ។ ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុបែកម្ខាងពីរូប កិក្ខុបែកម្ខាងបីរូប ឯកិក្ខុជាគំរប់ ៦ សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយចូរចាប់ស្វាកនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះបុះ ម្នាលឧបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទទេ ។ ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុបែកម្ខាង ៣ រូប កិក្ខុបែកម្ខាង ៣ រូប ឯកិក្ខុជាគំរប់ ៧ សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាកនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះបុះ ម្នាលឧបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទទេ ។ ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុបែកម្ខាង ៣ រូប កិក្ខុបែកម្ខាង ៤ រូប ឯកិក្ខុជាគំរប់ ៨ សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាកនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះបុះ ម្នាលឧបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង

សង្ឃភេទំ ហោតិ តេន ច សង្ឃភេទោ ។ ឯតេនេវ
ឧបាលិ ចតុត្ថេន ហោតិ ឯតេនេវ ចតុត្ថេន ឯវមេវ
អនុស្សាវនតំ សលាកគាហំ តាហេតំ អយំ ឧច្ចា អយំ
នីចោ អនេន សត្ថុសាសនំ អមំ កញ្ញាយ អមំ ភេទេយ្យាតិ
ឯវមប្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃភេទំ ហេវ ហោតិ សង្ឃភេទោ
ច ។ ឧបាលិ ភិក្ខុ ឧបាលិ អតិរេកឧបាលិ ភិក្ខុ សង្ឃភេទំ ហេវ
ហោតិ សង្ឃភេទោ ច ។ ន ខោ ឧបាលិ តិក្ខុត្តុំ សង្ឃំ
ភិន្ទន្តេ អបិច ភេទាយ បវត្តេមតិ ។ ន សិក្ខមានា
សង្ឃំ ភិន្ទតិ ន សាមណេរោ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ន សាម-
ណេរី សង្ឃំ ភិន្ទតិ ន ឧបាសកោ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ន
ឧបាសិកា សង្ឃំ ភិន្ទតិ អបិច ភេទាយ បវត្តេមតិ ។
តិក្ខុ ខោ ឧបាលិ បកតត្តោ សមានសំវាសកោ
សមានសីមាយំ ឋិតោ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ។

ហៅថាសេចក្តីប្រែធាតែសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃតែនេះទេ ។ ម្នាលទុបាលិ
ភិក្ខុបែកម្ខាង ៤ រូប ភិក្ខុបែកម្ខាង ៤ រូប ឯភិក្ខុជាគំរប់ ៩ សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់
ស្វាគដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាគនេះ
ចុះ ម្នាលទុបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែធាតែសង្ឃ
ផង ហៅថាសង្ឃតែផង ។ ម្នាលទុបាលិ សេចក្តីប្រែធាតែសង្ឃនឹង
សង្ឃតែទេ រមែងមានដល់ភិក្ខុ ៩ រូបក៏មាន ដល់ភិក្ខុច្រើនជាង ៩ រូបទៅក៏
មាន ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុនីមិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃទេ តែបានឈ្មោះ
ថា ព្យាយាមដើម្បីបំបែក (សង្ឃ) សិក្ខមានាក៏មិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ
សាមណេរក៏មិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ សាមណេរីក៏មិនឈ្មោះថា បំបែក
សង្ឃ ទុព្វចសក៏មិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ ទុព្វចសិកាក៏មិនឈ្មោះថា
បំបែកសង្ឃ តែបានឈ្មោះថា ព្យាមយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។ ម្នាលទុបាលិ
លុះតែភិក្ខុដែលមានខ្លួនជាប្រក្រតី(១) មានសីមាសស្មើគ្នា បំពេញភិក្ខុឆន្ទៈមា
ជាមួយគ្នា ទើបឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ ។

---

១ ភិក្ខុដែលមានខ្លួនជាប្រក្រតី គឺភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត ឬភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធ ឥត
មានត្រូវគេរុកាបត្តិណាមួយ ។

[๖๙] សង្ឃភេទោ សង្ឃភេទោតិ កេន វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ កេន សង្ឃោ ភិន្នោ ហោតីតិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អនាបត្តិំ អាបត្តីតិ ទីបេតិ អាបត្តិំ អនាបត្តីតិ ទីបេតិ លហុកំ អាបត្តិំ ភុរុកា អាបត្តីតិ ទីបេតិ ភុរុកំ អាបត្តិំ

(៦៩) ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ការបំបែកសង្ឃ ព្រះអង្គត្រាស់ថា សង្ឃភេទ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះសង្ឃ
ដែលបែកគ្នាយ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
តបថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិន
មែនធម៌ថាជាធម៌ សំដែងធម៌ថាមិនមែនជាធម៌ សំដែងសភាពដែល
មិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ សំដែងវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ សំដែងធម៌
វិន័យដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលថា តថាគតបានសំដែង
បានពោល សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលថា
តថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ សំដែងវត្ថុដែលតថាគត
មិនបានសន្សំមកហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគតសន្សំមកហើយ សំដែង
វត្ថុដែលតថាគតបានសន្សំមកហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគតមិនបានសន្សំ
មកទេ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តថា តថាគតបាន
បញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយថា តថាគត
មិនបានបញ្ញត្តទេ សំដែងអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ សំដែងអាបត្តិ
ថាជាអនាបត្តិ សំដែងលហុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ សំដែងគរុកាបត្តិ

ลาภกา อาปตฺติ ฐเปตพฺพา สาวเสสํ อาปตฺตึ อนวเสสา อาปตฺติ ฐเปตพฺพา อนวเสสํ อาปตฺตึ สาวเสสา อาปตฺติ ฐเปตพฺพา ทุฏฺฐุลฺลํ อาปตฺตึ อทุฏฺฐุลฺลา อาปตฺติ ฐเปตพฺพา อทุฏฺฐุลฺลํ อาปตฺตึ ทุฏฺฐุลฺลา อาปตฺติ ฐเปตพฺพา เตสมฺเยว อฏฺฐารสนฺนํ วตฺถูนํ อปกตฺตฺตา(๑) อาปตฺตาสฺส อาเวณิกํ ทุกฺกฏสฺส(๒) กเรตพฺพา อาเวณิกํ ปาจิตฺติยสฺส กเรตพฺพา อาเวณิกํ สงฺฆกมฺมํ กเรตพฺพา ปฏิปฺปสฺสทฺธิ เอว ทุกฺกฏสฺส สเรตพฺพา กิญฺจาปิ เอกจฺจา เอวาติ ฯ

(๗๐) สงฺฆสามคฺคี สงฺฆสามคฺคีติ กตฺถ ปฏฺฐาย กิตฺตาวตา นุ เอว กตฺถ สเรตพฺพา สมคฺคา เอวาติ ฯ ฉนฺทาลหิ ภิกฺขุ อคมฺม อคมฺมาติ ฐเปตพฺพ คมฺม คมฺมาติ ฐเปตพฺพ อาคนฺย อาคนฺยาติ ฐเปตพฺพ คนฺย คนฺยาติ ฐเปตพฺพ อภิสนฺนา อนภิสนฺนา ตถาคตสฺเสว อภิสนฺนา อนภิสนฺนา ตถาคตสฺเสวาติ ฐเปตพฺพ

---

๑ ฉ. อปกาสนฺนา ฯ ๒ ฉ. อาเวณิกทุเกฺกฏสฺส ฯ ม. อาปตฺตาปกสฺสนฺนา อาเวณิกทุเกฺกฏสฺส ฯ

ថាជាលហុកាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ (១) ថាជាអនវសេសាបត្តិ (២) សំដែងអនវសេសាបត្តិ ថាជាសាវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ កិកូ្ខតាំងនោះតំនន់តាញគៀគេរ (បរិសទ្យ) ហើយដើរចោសថផ្សេងពីគ្នា ដើរបវារណាផ្សេងពីគ្នា ដើរសង្ឃកម្មផ្សេងពីគ្នា ដោយវត្ថុ ១៨ ប្រការនេះឯង ម្នាលទុបលិ សង្ឃដែលបែកធ្លាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៧០) ព្រះទុបាលគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃ ព្រះអង្គត្រាស់ថា សង្ឃសាមគ្គី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នា ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុបលិ កិកូ្ខតាំងច្បាយក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌ សំដែងធម៌ ថាជាធម៌ សំដែងសភាពមិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ សំដែងវិន័យ ថាជាវិន័យ សំដែងធម៌វិន័យ ដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានសំដែង មិនបានពោល ថា តថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលទេ

---

១ សំដៅយកអាបត្តិ ៦ កង គឺសង្ឃាទិសេស ១ ថុល្លច្ច័យ ១ បាចិត្តិយ ១ បាដិទេសនីយៈ ១ ទុក្កដ ១ ទុព្ភាសិត ១ ។ ២ សំដៅយកបារាជិកាបត្តិ (អដ្ឋកថា) ។

ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ ត-
ថាគតេនាតិ ឥមេន អធិប្បាយេន តថាគតេន អធិប្បាយំ
តថាគតេនាតិ ឥមេន អាធិប្បាយំ តថាគតេន អាធិប្បាយំ
តថាគតេនាតិ ឥមេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ
តថាគតេនាតិ ឥមេន បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំតថា-
គតេនាតិ ឥមេន អនាបត្តិ អនាបត្តីតិ ឥមេន អាបត្តិ
អាបត្តីតិ ឥមេន លហុកំ អាបត្តិ លហុកា អាបត្តីតិ
ឥមេន គរុកំ អាបត្តិគរុកា អាបត្តីតិ ឥមេន សាវសេសំ
អាបត្តិ សាវសេសា អាបត្តីតិ ឥមេន អនវសេសំ អាបត្តិ
អនវសេសា អាបត្តីតិ ឥមេន ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិ ទុដ្ឋុល្លា
អាបត្តីតិ ឥមេន អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ
ឥមេន តេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ន អបកស្សន្តេ
ន អវបកស្សន្តេ ន អាវេណិកំ ឧបោសថំ ករោន្តេ ន
អាវេណិកំ បវារណំ ករោន្តេ ន អាវេណិកំ សង្ឃកម្មំ
ករោន្តេ ឯត្តាវតា ខោ ឧបាលិ សង្ឃោ សមគ្គោ
ហោតីតិ ។

សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលថា តថាគតបាន
សំដែង បានពោល សំដែងវត្ថុដែលតថាគតមិនទ្រាប់សន្សឹមក ថាជាវត្ថុ
ដែលតថាគតមិនទ្រាប់សន្សឹមកទេ សំដែងវត្ថុ ដែលតថាគតទ្រាប់សន្សឹ
មក ថាជាវត្ថុដែលតថាគតទ្រាប់សន្សឹមក សំដែងសិក្ខាបទដែលតថា-
គតមិនបានបញ្ញត្តថា តថាគតមិនបានបញ្ញត្តទេ សំដែងសិក្ខាបទដែល
តថាគតបានបញ្ញត្តថា តថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងអនាបត្តិ ថាជាអនា-
បត្តិ សំដែងអាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ សំដែងលហុកាបត្តិ ថាជាលហុកាបត្តិ
សំដែងគរុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ ថាជាសាវ-
សេសាបត្តិ សំដែងអនវសេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋ-
ុល្លាបត្តិ (អាបត្តិបារាជិក ឬសង្ឃាទិសេស) ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែង
អទុដ្ឋុល្លាបត្តិ (អាបត្តិ ៥ កង) ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ កិកូតាំងនោះមិនទង់
ពាញ មិនគៀរគរយក (បរិសុទ្ធ) ហើយមិនឆ្លើយបោសថផ្សេងគ្នា មិន
ឆ្លើយបវារណាផ្សេងគ្នា មិនឆ្លើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុតាំង ១៨ នេះ
ម្នាលឧបាលិ សង្ឃឈ្មោះថា ព្រមព្រៀងគ្នាដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៧១) សមក្ខំ បន ភគវន្តំ សង្ឃំ កិំ ទស្សា កឹ សោ បសាទតិ ។ សមក្ខំ ខោ បនាលំ សង្ឃំ កិំ ទស្សា កប្បដ្ឋិ-តិកំ(១) កិញ្ចិ សំ បសាទំ កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតីតិ ។

(៧២) អាទាយិ តោ នេរយិ តោ

កប្បដ្ឋោ សង្ឃភេទ តោ

វគ្គរតោ អធម្មដ្ឋោ

យោគក្ខេមា បធំសតិ ។

សង្ឃំ សមក្ខំ កិំ ទស្សា

កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតីតិ ។

(៧៣) កិំ ទ្ធំ បន ភគវន្តំ សង្ឃំ សមក្ខំ ភគ្គា កឹ សោ បសាទតិ ។ កិំ ទ្ធំ ខោ បនាលំ សង្ឃំ សមក្ខំ ភគ្គា ព្រហ្ម-ប្បញ្ចំ បសាទតិ កប្បំ សគ្គម្ហិ មោទតីតិ ។

---

១ ម. ម. កប្បដ្ឋិកំ ។

(៧១) ព្រះទុប្បលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ចុះភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុនោះរមែងបាននូវផលដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុប្បលិ ភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា រមែងបាននូវផលដ៏ខ្ពោចផ្សា តាំងនៅអស់ ១ កប្ប ឆេះនៅក្នុងនរកអស់ ១ កប្ប ។

(៧២) ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ ត្រេកអរក្នុងពួក មិនដំកល់ខ្លួននៅក្នុងធម៌ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក តាំងនៅអស់ ១ កប្ប រមែងឃ្លាតចាកធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ។ ភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា រមែងឆេះនៅក្នុងនរកអស់ ១ កប្ប ។

(៧៣) ព្រះទុប្បលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ចុះភិក្ខុជាអ្នកសង្រ្គបសង្រ្គមសង្ឃដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញ រមែងបាននូវផលដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុប្បលិ ភិក្ខុអ្នកសង្រ្គបសង្រ្គមសង្ឃដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញ រមែងបាននូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ រីករាយក្នុងឋានសួគ៌ អស់ ១ កប្ប ។

(๗๘) សុខា សង្ឃស្ស សាមគ្គី
សមគ្គានញ្ច អនុគ្គហោ
សមគ្គរតោ ធម្មដ្ឋោ
យោគក្ខេមា ន ធំសតិ ។
សង្ឃំ សមគ្គំ កត្វាន
កប្បំ សគ្គម្ហិ មោទតីតិ ។

(๗๙) សិយា ន្វ ខោ ភន្តេ សង្ឃភេទោ អាទាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោតិ ។ សិយា ខ្វាហំ សង្ឃភេទោ អាទាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោតិ ។ សិយា ន្វ ខោ បន ភន្តេ សង្ឃភេទោ ន អាទាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោតិ ។ សិយា ខ្វាហំ សង្ឃភេទោ ន អាទាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន

(๗๘) เรื่องการศึกษาของพวก ถือนำเรื่องสุขมาให้ ภิกษุผู้อนุเคราะห์ ถึงบุคคลผู้มีเรื่องการศึกษาน้อย ชื่อว่าผู้ถือเรื่องการศึกษาน้อย ย่อมเสื่อมจากธรรมที่ตนได้ฟังแล้ว ๆ ภิกษุผู้ศึกษาพระสูตรและพระวินัยให้มาก ชื่อว่าผู้ถือเรื่องการศึกษามาก ย่อมไม่เสื่อมจากธรรมที่ตนได้ฟังแล้ว ๆ

(๗๙) พระอุปาลิเถระกราบทูลถามว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุผู้ทำลายสงฆ์ ชื่อว่าผู้ทำกรรมหนักเพียงไร จึงตกนรกตลอดกัปหนึ่ง ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า ดูก่อนอุบาลี ภิกษุผู้ทำลายสงฆ์ ชื่อว่าผู้ทำกรรมหนัก ตกนรกตลอดกัปหนึ่ง ฯ พระอุปาลิเถระกราบทูลถามว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุผู้ทำลายสงฆ์ ชื่อว่าผู้ทำกรรมหนักเพียงไร จึงตกนรกตลอดกัปหนึ่ง ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า ดูก่อนอุบาลี ภิกษุผู้ทำลายสงฆ์ ชื่อว่าผู้ทำกรรมหนัก ตกนรกตลอดกัปหนึ่ง ฯ พระอุปาลิเถระกราบทูลถามว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุผู้ทำลายสงฆ์ ไม่ชื่อว่าผู้ทำกรรมหนัก ไม่ตกนรกตลอดกัปหนึ่ง ไม่ชื่อว่าผู้ทำกรรมหนัก ไม่ตกนรกตลอดกัปหนึ่ง ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า ดูก่อนอุบาลี ภิกษุผู้ทำลายสงฆ์ ไม่ชื่อว่าผู้ทำกรรมหนัก ไม่ตกนรกตลอดกัปหนึ่ง ไม่ชื่อว่าผู้ทำกรรมหนัก ไม่ตกนรกตลอดกัปหนึ่ง

អនេកាសាឡាកំ ឯ តេសានមេវ បឋ តាវដ្ឋ សង្ឃភេទេតោ
អាទាយេតោ នេរយិកោ តាវដ្ឋ អនេកាសាឡាតំ ។
ឥធុបាលិ តិក្ខ្ត្តុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ តស្មឹ អធម្មទិដ្ឋិ
កេនេ អធម្មទិដ្ឋិ ខន្តិយេ ខន្តិ ខន្តិយេ ឧឡឹ ខន្តិយេ
ភូតិ ខន្តិយេ តាវំ អនុស្សាវេតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ
ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ តណ្ហាថ ឥមំ
ភេទេថាតិ អយម្បិ ភេ ឧបាលិ សង្ឃភេទនេតោ អាទា-
យេតោ នេរយិកោ តាវដ្ឋ អនេកាសាឡាតំ ។ បុន ចបរំ
ឧបាលិ តិក្ខ្ត្តុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ តស្មឹ អធម្មទិដ្ឋិ
កេនេ ខន្តិយេ ខន្តិ ខន្តិយេ ឧឡឹ ខន្តិយេ ភូតិ
ខន្តិយេ តាវំ អនុស្សាវេតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ
ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ តណ្ហាថ

ទៅតែខ្លួនបានក៏មានដែរ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះភិក្ខុអតបំបៃតសង្ឃ ទៅតើតក្នុងអបាយ ទៅតើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប តែងតែខ្លួនបានដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលមានព្រះភាគិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនជាធម៌ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបៃត ថាមិនមែនជាធម៌ បំពេញនិដ្ឋ បំពេញសេចក្តីគាប់ចិត្ត បំពេញសេចក្តីពេញចិត្ត បំពេញសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្នាលមានព្រះភាគិ ភិក្ខុអតបំបៃតសង្ឃនេះឯង តែងតើតក្នុងអបាយ ទៅតើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប តែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលមានព្រះភាគិ ពាក្យដទៃទៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបៃតសង្ឃ ថាជាធម៌ បំពេញនិដ្ឋ បំពេញសេចក្តីគាប់ចិត្ត បំពេញសេចក្តីពេញចិត្ត បំពេញសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ

ឥមំ កេចេជាតំ អយម្បិ ភោ ឧបាលិ សង្ឃភេទោ
អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។
បុន ចបរំ ឧបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធម្មេតិ តស្មិំ
អធម្មនិដ្ឋំ ភេទេ វេមតិកោ វិនិឆាយ និដ្ឋំ វិនិឆាយ ខន្តិំ
វិនិឆាយ រុចិំ វិនិឆាយ ភាវំ អនុសញ្ជវេតិ សលាកំ
គាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ
ឥមំ តស្មាបិ ឥមំ កេចេជាតំ អយម្បិ ភោ ឧបាលិ
សង្ឃភេទោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេ-
កិច្ឆោ ។ បុន ចបរំ ឧបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធម្មេតិ
តស្មិំ ធម្មនិដ្ឋំ ភេទេ អធម្មនិដ្ឋំ ។ បេ ។ តស្មិំ ធម្មនិដ្ឋំ
ភេទេ វេមតិកោ ។ បេ ។ តស្មិំ វេមតិកោ ភេទេ អធម្ម-
និដ្ឋំ តស្មិំ វេមតិកោ ភេទេ ធម្មនិដ្ឋំ តស្មិំ វេមតិកោ

ចូរពេញចិត្តនឹងសាសនានេះចុះ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប កែខ្វះលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងការបំបែកហើយបិទបាំងទិដ្ឋិ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្មាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ឈោតតាំងឡាយ ចូរចាប់ស្មាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្មាកនេះចុះ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប កែខ្វះលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងការបំបែកថាមិនមែនជាធម៌ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងការបំបែក ។ បេ ។ មានសេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ មានសេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងធម៌នោះ

ភេនេ វេមតិកោ វិនិជាយ ទិដ្ឋិំ វិនិជាយ ខន្តិំ វិនិជាយ
រុចិំ វិនិជាយ ភាវំ អនុសញ្ញវេតិ សលាកំ គាហោតិ
អយំ ឆន្ទោ អយំ វិនយោ អិទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ
គណ្ហាថ ឥមំ ភេចេថាតិ អយម្បិ ខោ ទុថាលិ សង្ឃ-
ភេទកោ អាធាយិកោ ទេវយិកោ កម្មញ្ញោ អភេ-
ភិញ្ញោ ។ បុន ចបរំ ទុថាលិ ភិក្ខុ ឆន្ទំ អទត្វោតិ ឌីបេតិ
។ បេ ។ អវិនយំ វិនយោតិ ឌីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ
ឌីបេតិ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ
តថាគតេនាតិ ឌីបេតិ ភាសិតំ លបិតំតថាគតេន អភា-
សិតំ អលបិតំតថាគតេនាតិ ឌីបេតិ អនាចិណ្ណំ តថាគ-
តេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឌីបេតិ អាចិណ្ណំ តថាគតេន
អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឌីបេតិ អបញ្ញត្តំ តថាគ-
តេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ឌីបេតិ បញ្ញត្តំ តថាគតេន

មានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងការបំបែក ហើយមិនចាំនិដ្ឋិ មិនចាំនសេចក្តីគាប់ចិត្ត មិនចាំនសេចក្តីពេញចិត្ត មិនចាំនសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកន្លងចាប់ស្មុក ដោយពាក្យថា នេះឆាជមិ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្មុកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្មុកនេះចុះ ម្នាលទុជ្ជលៈ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ នេះឯងជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅរស់ ១ កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលទុជ្ជលៈ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងធម៌ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ សំដែងវិន័យថាមិនមែនវិន័យ សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលថា តថាគតបានសំដែង បានពោល សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលថា តថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលទេ សំដែងវត្ថុដែលតថាគតមិនបានសន្សឹមក ថាជាវត្ថុដែលតថាគតបានសន្សឹមក សំដែងវត្ថុដែលតថាគតបានសន្សឹមក ថាជាវត្ថុដែលតថាគតមិនបានសន្សឹមកទេ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្ត ថាតថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្ត

អប្បញ្ញាតំ អជានតោ ន បេតំ អនាបត្តិ អាបត្តិ
ន បេតំ អាបត្តិ អជានន្តស្ស ន បេតំ លហុកំ អាបត្តិ
គរុកា អាបត្តិ ន បេតំ គរុកំ អាបត្តិ លហុកា អា-
បត្តិ ន បេតំ សាវសេសំ អាបត្តិ អនវសេសា អាបត្តិ
ន បេតំ អនវសេសំ អាបត្តិ សាវសេសា អាបត្តិ ន បេតំ
ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិ ន បេតំ អទុដ្ឋុល្លំ
អាបត្តិ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិ ន បេតំ តស្មិំ អជម្មនិជ្ជេ
កេនេ អជម្មនិជ្ជេ តស្មិំ អជម្មនិជ្ជេ កេនេ ជម្មនិជ្ជេ
តស្មិំ អជម្មនិជ្ជេ កេនេ វេមតិកោ តស្មិំ ជម្មនិជ្ជេ កេនេ
អជម្មនិជ្ជេ តស្មិំ ជម្មនិជ្ជេ កេនេ វេមតិកោ តស្មិំ វេមតិ-
កោ កេនេ អជម្មនិជ្ជេ តស្មិំ វេមតិកោ កេនេ ជម្មនិជ្ជេ
តស្មិំ វេមតិកោ កេនេ វេមតិកោ វិនយេ ន

ថាតថាគតមិនបានបញ្ញត្តទេ សំដែងអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ សំដែងអា-
បត្តិថាជាអនាបត្តិ សំដែងលហុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ សំដែងគរុកាបត្តិ
ថាជាលហុកាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ សំដែង
អនវសេសាបត្តិ ថាជា សាវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាមិនមែន
ជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ មានសេចក្តីយល់
ឃើញដូមិនោះ ថាមិនមែនដូមិ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែក
ថា មិនមែនដូមិ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងដូមិនោះ ថាមិនមែនដូមិ
មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែក ថាជាដូមិ មានសេចក្តីយល់ឃើញ
ក្នុងដូមិនោះ ថាមិនមែនដូមិ មានសេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងការបំបែក មាន
សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងដូមិនោះ ថាជាដូមិ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការ
បំបែកថា មិនមែនដូមិ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងដូមិនោះ ថាជាដូមិ មាន
សេចក្តីសង្ឃឹម ក្នុងការបំបែក មានសេចក្តីសង្ឃឹម ក្នុងដូមិនោះ មាន
សេចក្តីយប់យើញក្នុងការបំបែក ថាមិនមែនដូមិ មានសេចក្តីសង្ឃឹម
ក្នុងដូមិនោះ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាដូមិ មានសេចក្តី
សង្ឃឹមក្នុងដូមិនោះ មានសេចក្តីសង្ឃឹម ក្នុងការបំបែក ហើយបិទបាំងនិដ្ឋិ

វិនិច្ឆយ ខន្ធំ វិនិច្ឆយ រុចិំ វិនិច្ឆយ ភាវំ អនុសិក្ខាវេតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ ឧម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ គណ្ឋាទ ឥមំ ភេទេថាតិ អយម្បិ ទោ ទុច្ចាលិ សន្ធ្យភេទកោ អាទាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោតិ ។

(៧៦) កតមោ បន ភិក្ខុ សន្ធ្យភេទកោ ន អាទាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោតិ ។ ឥធុច្ចាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ តស្មិំ ធម្មទិដ្ឋិ ភេទេ ធម្មទិដ្ឋិ អវិនិច្ឆយ ទិដ្ឋិំ អវិនិច្ឆយ ខន្ធំ អវិនិច្ឆយ រុចិំ អវិនិច្ឆយ ភាវំ អនុសិក្ខាវេតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ ឧម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ

បិទជាំនសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទជាំនសេចក្តីពេញចិត្ត បិទជាំនសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកចាំនឲ្យាយចូរចាប់ស្វាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះចុះ ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុអកបំបែកសង្ឃនេះឯង តែងទៅកើតកូនអបាយ ទៅកើតកូនរក បិតនៅអស់ ១ កប្ប តែខ្លួនលែងបាន ។

(៧៦) ព្រះឧបាលិត្តេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះកិក្ខុអកបំបែកសង្ឃមិនទៅកើតកូនអបាយ មិនទៅកើតកូនរក មិនបិតទៅអស់ ១ កប្ប ទៅតែខ្លួនបាននោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុកូនសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញកូនធម៌នោះថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញកូនការបំបែកថាជាធម៌ ហើយមិនបិទជាំនទុដ្ឋិ មិនបិទជាំនសេចក្តីគាប់ចិត្ត មិនបិទជាំនសេចក្តីពេញចិត្ត មិនបិទជាំនសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកចាំនឲ្យាយចូរចាប់ស្វាកនេះចុះ

កល្លាឧ ឥមំ ភេទេបាតិ អយម្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃ-
ភេទគោ ន អាទាយិគោ ន នេរយិគោ ន កប្បដ្ឋោ
ន អតេកិច្ឆោ ។ បុន ចបរំ ឧបាលិ ភិក្ខូ ធម្មំ អធម្មោតិ
ទីបេតិ ។បេ។ ធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិំ អនុដ្ឋល្លា អាបត្តីតិ
ទីបេតិ តស្មិំ ធម្មទិដ្ឋិ កេទេ ធម្មទិដ្ឋិ អវិនិច្ឆយ ទិដ្ឋិ
អវិនិច្ឆយ ខន្តិ អវិនិច្ឆយ រុចិ អវិនិច្ឆយ ភាវំ អនុសិក្ខ-
តេតិ សលាកគ្គំ គាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ
សត្ថុសាសនំ ឥមំ ភិក្ខុឧ ឥមំ ភេទេបាតិ អយម្បិ
ខោ ឧបាលិ សង្ឃភេទគោ ន អាទាយិគោ ន នេ-
រយិគោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោតិ ។

តតិយភាណវារ និដ្ឋិតំ ។

សង្ឃភេទក្ខន្ធកំ និដ្ឋិតំ សត្តមំ ។

ចូរពេញចិត្តនឹងស្ងាកនេះចុះ ម្នាលទុជ្ជលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង មិនទៅកើតក្នុងអបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់ ១ កប្ប គួរដល់កិរិយារក្សាបាន ។ ម្នាលទុជ្ជលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងធម៌ថាមិនមែនធម៌ ។បេ។ សំដែងទុដ្ឋុល្លាបត្តិថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ មានសេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងអធម៌នោះថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ ហើយមិនបន់ទុកចំពោះទិដ្ឋិ មិនបន់ទុកចំពោះសេចក្តីគាប់ចិត្ត មិនបន់ទុកចំពោះសេចក្តីពេញចិត្ត មិនបន់ទុកចំពោះសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្ងាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកចាំងឡាយ ចូរចាប់ស្ងាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្ងាកនេះចុះ ម្នាលទុជ្ជលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង មិនទៅកើតក្នុងអបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់ ១ កប្ប ជាបុគ្គលនៅតែខ្ជិនបាន ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ៣ ។

ចប់ សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ ទី ៧ តែប៉ុណ្ណោះ ។

๑

តស្សុទ្ទានំ

[๗๗] អនុបិយេ អភិញ្ញាតា
សុខុមាលោ ច ឥច្ចតិ
កាសា វជា អតិឯន្តេ
ឯឡា លាវេ ច ខុទ្ទកោ
បុញ្ជមច្ឆបលាលញ្ច
កុសចិដ្ឋឯមាវេ(๑)
អាយតិបិ ច ទីឃដ្ឋេ
បិតរោ ច បិតាមហា
ភគ្គិយោ អនុរុទ្ធោ ច
អានន្ទោ ភគ្គុ តិមិលោ
សក្កមាឆោ វ កោសម្ពិ(๒)
បវិសាយិ កក្កុធេន ច
បកាសេសិ បិតុនោ ច

---

๑ ឧ. កុសឧបុនឯមាវេ ។ ម. កុសឧធុនឯមាវេ ។ ๒ ម. សក្យមាឆោ ច កោសម្ពី ។

ខុទ្ទាឝ

(បញ្ជីរឿងនៃសង្ឃកេទក្ខន្ធកៈគឺ)

[៧៧] រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគង់ក្នុងអនុបិយនិគម ១ រឿងពួកសក្យកុមារមានឈ្មោះលប្បិលប្បាញ ១ រឿងអនុរុទ្ធសក្យៈជាសុខុមាលជាតិ មិនចង់ចេញសាងផ្នួស ១ រឿងមហានាមពន្យល់អនុរុទ្ធថាការធ្វើស្រែ មុនដំបូងត្រូវក្លែវាស់ ។ រួចសាបព្រោះ ។ រួចបញ្ចូលទឹក ។ រួចដំរះស្មៅ ។ រួចច្រូត ។ រួចចងជាកណ្តាប់ ។ រួចគរកណ្តាប់ជាគំនរ ។ រួចបញ្ជាន់ប្តូរបែនចោក ។ រួចដង្ហុះចំបើង ។ រួចដង្ហុះកំទេច ។ រួចកេយស្រូវ ។ រួចដញ្ជួរមកទុក ទាំងពន្យល់ថា ស្រែត្រូវតែធ្វើយ៉ាងនេះរាល់ឆ្នាំតទៅ ថាមាតាបិតានឹងដីដូនជីតាគោះបីអនិច្ចកម្មទៅអស់ ឯការងារកំទៅតែមិនបែរអស់ ១ រឿងកុទ្ទិយៈអនុរុទ្ធ អានន្ទ កគ្គុ នឹងតិមិលៈចេញបួស ១ រឿងពួកសក្យកុមារបន្ទុយន្តូវមានះ ១ រឿងព្រះអគ្គគង់នៅ (ក្នុងឃោសិតារាម) ទៀបក្រុងកោសម្ពី ១ រឿងទេវទត្តសាបសូន្យ (លាភសក្ការៈ) ១ រឿងភក្កុធទេវបុត្ត ១ រឿងព្រះសារីបុត្តត្បៃប្រកាសន្តូវ (ទោសទេវទត្ត) ១ រឿងទេវទត្តដឹកនាំអជាតសត្តុកុមារឱ្យសម្លាប់បិតា ១

สงฺฆเภទกฺขนฺเก อุทานคาถา

ปุริเส เสลา นาฬาคิริ[๑]

ตีหิ ปกฺเขหิ ปกฺกมา เอกา

ทิฏฺเฐ ขุลฺลูปเมน จ

ตโยมา อฏฺฐ ปุน ตีณิ

ภณฺฑเภทา สิยา ทุเกติ ๆ

---

๑ ม. ปุริเสน นาฬาคิรึ ฯ

បញ្ចន្នបុរេសំវាសំ ឆឡភិយ ឱវាទេ សង្ឃអាប់ព្រះពុទ្ធអង្គ ๑ ប្រមៀលថ្នូ ๑ លែងដំនោឡាគិរិ ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គអនុញ្ញាតតែកោជន ๑ រឿងខេវទត្តសូមវត្ថុ ๕ ប្រការ ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គសំដែងថា បុគ្គលដែលបំបែកសង្ឃមានទោសជាទម្ងន់ ๑ រឿងខេវទត្តបំបែកសង្ឃ ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់បង្គាប់ឲ្យកេតានុវត្តកភិក្ខុសំដែងឋុល្លច្ចយាបត្តិចេញ ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គ ទ្រង់សំដែងពីភិក្ខុដែលគួរធ្វើទុតបាន លុះតែប្រកបដោយអង្គ ๘ ប្រការបើលើក ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គ ទ្រង់សំដែងអសទ្ធម្ម ๓ ប្រការ ๑ រឿងព្រះទុប្បសៀតទូលសួរព្រះពុទ្ធអង្គពីសេចក្តីប្រែនារនៃសង្ឃទីឆ៌តការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ๑ ពីភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃដែលទៅកើតក្នុងអបាយមានឬទេ ๑ ฯ

[๗๗] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាកង្ខេយ្យ ភិក្ខុ សទ្ធាហាគមំ
អាគម្ម បរិសទ្ធេ ឆន្ទបក្ខហាគមំ អាគម្ម បរិសទ្ធេ ពុទ្ធិ-
គមំ អាគម្ម បរិសទ្ធេ សីលេបិ ចិរំ តិដ្ឋមានេ អាគម្ម ប-
រិសទ្ធេ ពាហុស្សេបិ ពាហុស្សំ អាគម្ម បរិសទ្ធេ វិត្តគតេបិ អាគាឡ្ហេ
ភិក្ខុ ឧ អភិភាវេន្តំ ឧបិ[๑] សេនាសនំ បុច្ឆន្តំ ។ អញ្ញ-
តរេបិ អាកង្ខេយ្យ ភិក្ខុ អនជ្ឈាវុត្ថំ វិហារំ យថិតំ
ទក្ខេតុ្វ ភគវន្តំ បណាមេតុ្វ សហសា ចាវិសំ ។
តស្ស ទុប្បរិបន្ថោ អហោ ឧទេ បហតំ ។ សោ តំ
វិស្សរមការិសំ ។ ភិក្ខុ ទុបដាវិត្វា អំ តិក្ខុំ ឃនធោតុំ
តិស្សុ តំ អាវុសោ វិស្សរមការិសីតិ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុ តិក្ខុំ ឃនធោតុំ អាកេចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តំ ខីយន្តំ វិលាបេន្តំ តេនេ ហិ ភាគ

๑ ម. ឧបទ្ទវេ បរិសទ្ធេ ឧបក្កាយតិ ។

(៧៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តដេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង អាគន្តុកភិក្ខុចាំឆ្ងាយពាក់ស្បែកដើរដើរចូលទៅកាន់អាវាសខ្លះ ចាំឆត្រដើរចូលទៅកាន់អាវាសខ្លះ ទន្លុះក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាវាសខ្លះ ទ្រលីវរលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាវាសខ្លះ លាងដើងដោយទឹកសម្រាប់ជីតខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំអាវាសិកភិក្ខុ(១)ចាំឆ្ងាយដែលចាស់ជាងខ្លួនខ្លះ មិនសួរកេសនាសនៈខ្លះ ។ មានអាគន្តុកភិក្ខុមួយរូបទៀត បើកគន្លឹះប្រាន សន្ទះទ្វារ ហើយចូលទៅកាន់វិហារដែលមិនមានអ្នកណានៅ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ ។ មានឥសូធ្លាក់ពីខាងលើក្របូរមកត្រូវត្រង់កភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះខ្ចប កំស្រែកក្ងាត់សម្រែង ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាលោកស្រែកក្ងាត់សម្រែងម្ល៉េះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះបានប្រាប់ដំណើរនោះដល់ភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយណាមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្ន ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយនោះតំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុបបង្អាប់ថា មិនគប្បី

---

១ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងអាវាស ។

អាតង្គុតោ តិក្ខត្តុ សទ្ធាហាតាបិ អាវាមំ បវិសិស្សន្តិ ឆត្តមត្តហិតាបិ អាវាមំ បវិសិស្សន្តិ ទុក្ខុល្លាតាបិ អាវាមំ បវិសិស្សន្តិ សីសេបិ ចីវរំ ការត្វា អាវាមំ បវិសិស្សន្តិ ចាវជីយេនបិ ចាវេន នោវិស្សន្តិ វុដ្ឋាតុបេបិ អាវាសិកេ តិក្ខត្តុ ឧ អតិក្កាវេស្សន្តិ នបិ សេចាសរំ បុច្ឆិស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ តិក្ខុ តតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តិក្ខវេ អាតង្គុតោ តិក្ខុ សទ្ធាហាតាបិ អាវាមំ បវិសន្តិ ឆត្តមត្តហិតាបិ អាវាមំ បវិសន្តិ ទុក្ខុល្លាតាបិ អាវាមំ បវិសន្តិ សីសេបិ ចីវរំ ការត្វា អាវាមំ បវិសន្តិ ចាជីយេនបិ ចាវេន នោវិន្តិ វុដ្ឋាតុបេបិ អាវាសិកេ តិក្ខុ ឧ អតិក្កាវេន្តិ នបិ សេចាសរំ បុច្ឆន្តីតិ ។ សច្ចំ តតវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ តតវា តតំ ហិ នាម តិក្ខវេ អាតង្គុតោ តិក្ខុ សទ្ធាហាតាបិ អាវាមំ បវិសិស្សន្តិ ឆត្តមត្តហិតាបិ អាវាមំ បវិសិស្សន្តិ ទុក្ខុល្លាតាបិ អាវាមំ បវិសិស្សន្តិ សីសេបិ ចីវរំ ការត្វា អាវាមំ បវិសិស្សន្តិ ចាជីយេនបិ ចាវេន នោវិស្សន្តិ វុដ្ឋាតុបេបិ អាវាសិកេ តិក្ខុ ឧ អតិក្កា-

វត្តកុន្ធកៈ អាគន្តុកបញ្ញត្តិនិទានំ

អាគន្តុកភិក្ខុ ចាំឆ្ងាយ ពាក់ស្បែកដើរ ដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ចាំឆត្រដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ខ្នុរក្បាលដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ខ្ចូលចីវរលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ លាងដើរដោយទឹកសម្រាប់ផឹកខ្ញុះ មិនថ្វាយបង្គំអាវាសិកភិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលចាស់ជាងខ្លួនខ្ញុះ មិនស្វះស្វែងសេនាសនៈខ្ញុះសោះ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុចាំឆនោះ ចូលទៅគាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ចានពួកអាគន្តុកភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ពាក់ស្បែកដើរ ដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ចាំឆត្រដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ខ្នុរក្បាលដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ខ្ចូលចីវរលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ លាងដើរដោយទឹកសម្រាប់ផឹកខ្ញុះ មិនថ្វាយបង្គំអាវាសិកភិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលចាស់ជាងខ្លួនខ្ញុះ មិនស្វះស្វែងសេនាសនៈខ្ញុះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុចាំឆនោះ គ្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ មិនសមបើអាគន្តុកភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ហ៊ានពាក់ស្បែកដើរ ដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ចាំឆត្រដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ខ្នុរក្បាលដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ ខ្ចូលចីវរលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អារាមខ្ញុះ លាងដើរដោយទឹកសម្រាប់ផឹកខ្ញុះ មិនថ្វាយបង្គំអាវាសិកភិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលចាស់ជាងខ្លួនខ្ញុះ

เนสฺสฺนิ ยถา สมาสนฺ ปุนฺนิสฺสฺนิ เนตฺ กิตฺตาวา อปฺป-
สทฺธานนฺ ฯ ปสาทาย ฯ เป ฯ วิตรหิตฺวา ฉปฺปี กถ-
ตฺวา กิตฺติ อามนฺเตสิ เอตรหิ กิตฺตาวา อาคนฺตุกานนฺ
กิตฺตินนฺ วณฺณ ปญฺหาเปสฺสามิ ยถา อาคนฺตุเกหิ
กิตฺติหิ สมฺมา[๑] วตฺติตพฺพ ฯ

[๗๙] อาคนฺตุเกน กิตฺตาวา กิตฺตาตา ๔ธาน อาวาส
ปวิสิสฺสามีติ ฯ ปาหาตา ปุพฺพญฺตฺวา ฉจีวร กตฺวา ปเวฺย-
เตฺวา[๒] ตเหตฺวา ฉตฺตนฺ อปนาเหตฺวา สีสนฺ วิวริตฺวา
สีเสน[๓] ปวิสิตพฺพ ฯเป ฯ กิวิตฺวา สาธุกนฺ อตรมาเนน
อาวาเส ปวิสิตพฺพ อาวาเส ปวิสนฺเตน สลฺลกฺเขตพฺพ
ตตฺถ อาวาสิกา กิตฺติ ปฏิกฺกมิตพฺพ ยตฺถ อาวาสิกา
กิตฺติ ปฏิกฺกมิตพฺพ วิหารมชฺเฌ ปฏิกฺกมิตพฺพ อาสนสาลายนฺ ปฏิ-
กฺกมิตพฺพ ยตฺถ ตตฺถ ภิกฺขู ปกฺกมนฺติ ตตฺถ ปกฺกมิตพฺพ ปก-
กมนฺตี ปวิสิตพฺพ ปฏิกฺกมิตพฺพ ปฏิรูป อาสน ตเหตฺวา นิสี-
ทิตพฺพ ปาทโธวน ปฏิสามิตพฺพ ปาทกถลิก ปฏิสามิตพฺพ ตตฺถ
ปาทโธวน ตตฺถ ปาทกถลิก ตตฺถ ปาทโธวน ตตฺถ ปาทกถลิก
ตตฺถ

មិនស្ងួរកសេនាសនៈខ្លះ (ដូច្នោះ) ។ហ្ន៎ ម្ចាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ពៅនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទើបទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់អាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

(៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាគន្តុកភិក្ខុគិតថា រាត្រីអញនឹងចូលទៅកាន់អាវាសក្នុងកាលឥឡូវនេះ ហើយត្រូវដោះស្បែកជើងឆ្នូវឲ្យតាប ហើយគោះចេញ កាន់យកទៅ ហើយជូតមុខត្រចៀក បើតក្បាល ងាកចីវរពីលើក្បាលមកលើ-កវិញ ហើយត្រូវដើរសន្សឹម ។ ចូលទៅកាន់អាវាសដោយស្រួល កាលនឹងដើរចូលទៅកាន់អាវាស ត្រូវតំណាត់ទុកក្នុងចិត្តថា អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងទីណា (បើ) អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងទីណា ត្រូវទៅក្នុងទីនោះ គឺក្នុងទបផ្ទះសាលាក្តី ក្នុងមណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី ហើយទុកងាកចុត្រក្នុងទីដ៏សមគួរ ទុកងាកចីវរក្នុងទីដ៏សមគួរ កាន់យកអាសនៈដ៏សមគួរ ហើយអង្គុយ គប្បីស្ងួរកទឹកសម្រាប់ផាន់ គប្បីស្ងួរកទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ថា ណាទឹកសម្រាប់ផាន់ ណាទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើមានសេចក្តីត្រូវការដោយទឹកសម្រាប់ផាន់

ហោតំ ទារយំ តហោត្វា ទាតព្ពំ សចេ បរិភោគធនេយេន
អត្តោ ហោតិ បរិភោគធនេយំ តហោត្វា ទាតា ណោវិតព្ពា
ទាទេ ណោវន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ទុទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ ២-
តេន ហត្ថេន ទាតា ណោវិតព្ពា យេន ហត្ថេន ទុទកំ
អាសិញ្ចិតព្ពំ ន តេនេវ ហត្ថេន ទាតា ណោវិតព្ពា[1] ទុតា-
ហានបុញ្ញានចោទ្យកំ បុច្ឆិត្វា ទុតាហានា បុញ្ចិតព្ពា ទុតា-
ហានា បុញ្ញន្តេន បឋមំ សុត្តេន ចោទ្យតេន បុញ្ចិតព្ពា
បច្ឆា អន្តេន ទុតាហានបុញ្ញានចោទ្យតំ ណោវិត្វា បី-
ឡេត្វា[2] ឯកមន្តំ វិស្សជ្ជេតព្ពំ សចេ អាវាសិកោ កិក្ខុ
វុឡ្ហោ ហោតិ អភិវាទេតព្ពោ សចេ ឆវកោ ហោតិ អភិ-
វាទាបេតព្ពោ សេនាសនំ បុច្ឆិតព្ពំ កតមំ មេ សេនា-
សនំ[3]ទាបុណាតីតិ អន្តាវុត្ថំ វា អនន្តាវុត្ថំ វា បុច្ឆិតព្ពំ
គោចរេ បុច្ឆិតព្ពោ អគោចរេ បុច្ឆិតព្ពោ សេក្ខ-
សម្មតានិ កុលានិ បុច្ឆិតព្ពានិ វច្ចដ្ឋានំ បុច្ឆិតព្ពំ

---

១ ឧ. ម. ន តេនេវ ហត្ថេន ទុទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ ។ ន តេនេវ ហត្ថេន ឯវ
តោតិព្ពា ។ ២ ឧ. ម. ចោទ្យកេស្ស បីឡេត្វាតិ ឯវមេ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម, កិំ
សេនាសនំ ។

វត្តក្ខន្ធកៈ ការទ្រង់បញ្ញត្តអាគន្តុកវត្ត

ត្រូវយកទឹកសម្រាប់ឆាន់ ហើយឆានំបុះ បើមានសេចក្តីត្រូវការដោយទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវយកទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់លាងដើរចុះ កាលនឹងលាងដើរ ត្រូវស្រោចទឹកដោយដៃម្ខាង លាងដើរដោយដៃម្ខាង បើស្រោចទឹកដោយដៃណា មិនត្រូវលាងដើរដោយដៃនោះទេ ត្រូវសួរកំណាត់សម្ពត់សម្រាប់ជូតស្បែកដើរ រួចជូតស្បែកដើរទាំងឡាយចុះ កាលដែលនឹងជូតស្បែកដើរ (នោះ) មុនដំបូង ជូតដោយកំណាត់ស្តួតខាងក្រោយមក ត្រូវជូតដោយកំណាត់សម្ពត់ទទឹក ត្រូវលាងកំណាត់សម្ពត់សម្រាប់ជូតស្បែកដើរ ហើយពួតហាលទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើអាវាសិកភិក្ខុចាស់វស្សាជាង អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវថ្វាយបង្គំ បើខ្លីវស្សា អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវឲ្យថ្វាយបង្គំខ្លួនវិញ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវសួរកសេនាសនៈថា សេនាសនៈដូចម្តេច សម្រាប់ខ្ញុំព្រះករុណា ត្រូវសួរអំពីសេនាសនៈដែលគេនៅហើយថ្ម ។ គ្មានគេនៅទេ ត្រូវសួរកគោចរគ្រាម[1] ត្រូវសួរកអគោចរគ្រាម[2] ត្រូវសួរកសេក្ខសម្ពត្រត្រូល ត្រូវសួរកទីសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ច:

---

១ អដ្ឋកថា ថា អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវសួរកទីភិក្ខាចារយ៉ាងនេះថា គោចរគ្រាមនោះនៅជិតឬនៅឆ្ងាយ ត្រូវចេញទៅបិណ្ឌបាតអំពីពេលព្រឹក ឬពេលថ្ងៃ ។ ២ អគោចរគ្រាម បានដល់ភូមិឬស្រុករបស់ពួកមិច្ឆាទិដ្ឋិ ឬទីដែលគេឈប់ដាក់បិណ្ឌបាតហើយ ។

បសយ្ហាវដ្ឋានំ បុច្ឆិតព្ពំ ទានីយំ បុច្ឆិតព្ពំ បរិភោជនីយំ បុច្ឆិតព្ពំ កតុន្នន្តេ្ថ បុច្ឆិតព្ពោ សង្ឃត្ថេរោ កតំ-កតសញ្ញានំ បុច្ឆិតព្ពំ កំ កាលំ បរិភុញ្ជិតព្ពំ កំ កាលំ ឯត្តកេ បរិភុញ្ជិតព្ពន្តិ សចេ វិហារេ អនជ្ឈោត្ថរន្តោ ហោតិ កវាដំ អាកោដេត្វា មុហុត្តំ អាគមេត្វា ឃដិកំ ខត្តាដេត្វា កវាដំ បណាមេត្វា ពហិ បិណ្ឌាយ គន្តព្ពោ សចេ វិហារេ ខត្តាយោ ហោតិ មញ្ចេ វា មញ្ចោ អាកេបិតោ ហោតិ បីឋេ វា បីឋំ អាកេបិតំ ហោតិ សេនាសនំ ឧបរិបុញ្ហីកតំ[1] ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោធេតព្ពោ វិហារំ សោធេន្តេន បឋមំ កុម្ភន្តរណំ ឆឌ្ឌេត្វា ឯកមន្តំ ឯក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចបីឋានកា ឆឌ្ឌេត្វា ឯកមន្តំ ឯក្ខិបិតព្ពា អិសិពិម្ពោហនំ ឆឌ្ឌេត្វា ឯកមន្តំ ឯក្ខិបិតព្ពំ ឯសីនញ្ច្ជុន្តរណំ ឆឌ្ឌេត្វា ឯកមន្តំ ឯក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចោ ឯវំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន កវាដបិដ្ឋិ ឆឌ្ឌេត្វា ឯកមន្តំ ឯក្ខិបិតព្ពោ បីឋំ ឯវំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន កវាដបិដ្ឋិ ឆឌ្ឌេត្វា

---

១ ឧបរិបិសុកិតន្តិបិ ជាវោ ភវតិ ។ ឧ. ម. ឧបរិបុញ្ហកតំ ។

ត្រូវសួរកេសីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ត្រូវសួរកេកំសប្រាប់ធាន់ ត្រូវ
សួរកេឈើច្រត់ ត្រូវសួរកេរបៀបនៃកតិកា គឺសេចក្តីប្តេជ្ញារបស់សង្ឃថា
គួរបួលទៅក្នុងពេលណា គួរចេញមកវិញក្នុងពេលណា បើវិហារគ្មាន
កិច្ចណានៅទេ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវគោរសន្ទនាគ្នា ហើយរង់ចាំមួយស្រេបត់
ដកគន្លឹះហើយប្រាន សន្ទនាគ្នា ហើយឈរខាងក្រៅពិនិត្យឲ្យគ្រប់សព្វ
បើវិហារមានសម្រាមក្តី គេតម្រូតគ្រែលើគ្រែក្តី គេតម្រូតតាំងលើតាំងក្តី
គេបានតម្រូតសេនាសនៈគរទុកលើគ្នាក្តី បើអាគន្តុកភិក្ខុអាច (ដើម្បីសំអាត
បាន) ត្រូវសំអាតចេញ កាលសំអាតវិហារ មុនដំបូង ត្រូវដញ្ជូនកម្រាល
ផ្ទាល់ដែនដីទៅទុកជាក់កន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវយកទ្រនាប់គ្រែតាំងឡាយ
ទៅទុកជាក់កន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវដញ្ជូនយកពូកនឹងខ្នើយទៅទុកជាក់កន្លែង
ដ៏សមគួរ ត្រូវដញ្ជូនយកកម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅទុកជាក់កន្លែងដ៏សម
គួរ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវលើកគ្រែបន្ទាបកុំឲ្យខ្ទង្គិច កុំឲ្យប៉ះនឹងសន្ទះទ្វារ នឹង
ក្របទ្វារ ហើយដញ្ជូនឲ្យស្រួលយកទៅទុកក្នុងកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវលើកតាំង
បន្ទាបកុំឲ្យខ្ទង្គិច កុំឲ្យប៉ះនឹងសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ ហើយដញ្ជូនឲ្យស្រួល

ปฐมฌานំ ឯកង្គិកំ តតិយំ ទុតិយមត្ថីតិ ឯវមាទិ ปฐមฌានំ
ឯកង្គិកំ តតិយេ អបសាទនេ ៨លក្ខណំ ឯវមាទិ ปฐมฌានំ ឯកង្គិ-
កំ តតិយំ សចេ វិយោគេ សង្កានកំ ហោតិ ទុល្លភា បឋមំ
ឈានេតព្ពំ អាលោកសញ្ញាភាវេ បឋមជ្ឈានញ្ច សចេ
តេរុកបរិកម្មកតា កិត្តិ កសិណកតា ហោតិ ចោទ្សកំ
តេមេត្វា បីឡេត្វា បឋមជ្ឈានញ្ច សចេ ភាទ្យវសិកតា
ភូមិ កសិណកតា ហោតិ ចោទ្សកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា
បឋមជ្ឈានញ្ច សចេ អកតា ហោតិ ភូមិ ទុនាកេន បរិច្ឆា-
សិត្វា[1] សម្មដ្ឋិតញ្ច មា វិយោគេ រជេន ទុហញ្ញតិ
សង្ការំ រិចិនិត្វា ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតព្ពំ កុម្មគ្គរណា ពិតាបេត្វា
សោធេត្វា បបេក្ខាដេត្វា[2] អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ[3]
បញ្ញាបេតព្ពំ មញ្ចបដិបាទកា ពិតាបេត្វា បឋមជ្ឈានំ
អតិហរិត្វា យថាភាគំ[4] ឋបេតព្ពា មញ្ចោ ពិតាបេត្វា
សោធេត្វា បបេក្ខាដេត្វា ឯវំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំ-
សន្តេន អសង្កុដ្ឋន្តេន កាយំ ឋបិដ្ឋិ អតិហរិត្វា យថាភាគំ

---

๑ ฉ. បរិច្ឆេសិត្វា ។ ๒ ฉ. បច្ចេវេក្ខិត្វា ។ ม. បច្ចេវេក្ខិត្វា ។ ๓ ฉ. យថាភាគំ ។
ป. យថាហានេ ។ ๔ ม. យថាហានេ ។

យកទៅទុកក្នុងឧទ្ធដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅទុកក្នុងឧទ្ធដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែកទៅទុកក្នុងឧទ្ធដ៏សមគួរ បើគ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសំបុកកណ្តុបនឹងសរសៃពីធពាងជាដើម) មាននៅក្នុងវិហារ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវបោសតាំងពីពិតានមកជាមុន ចំណែកជ្រុងសន្ទះបង្អួច ត្រូវជូតសំអាត បើជញ្ជាំងដែលគេលាបដោយរ៉ែ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សម្អាត់ភួតហើយសឹមជូត បើផ្ទៃគេធ្លើដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សម្អាត់ភួតហើយសឹមជូត ប៉ើទីផ្ទៃគេមិនបានធ្លើទេ ត្រូវប្រស់ដោយទឹកវួចហើយសឹមជូត ដោយគិតថា កុំឲ្យវិហារកាយខ្ចាំដោយធូលីឡើយ គប្បីប្រមូលសម្រាមយកទៅចោល ក្នុងឧទ្ធដ៏សមគួរ លុះហោសកម្រោលផ្ទាល់ផែនដីហើយ ត្រូវបោសឲ្យស្អាត គោះឲ្យល្អួចនាំយកមកគ្រាលដូចដើមវិញ លុះហោសទ្រនាប់គ្រែហើយ ត្រូវបោសឲ្យស្អាតនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ លុះហោសគ្រែហើយ ត្រូវបោសឲ្យស្អាត គោះឲ្យល្អ លើកបន្ទាបកុំឲ្យទន្ទិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ ហើយនាំឲ្យស្រួល យកទៅទុកដូចដើមវិញ

បញ្ញាបេតព្វោ បិដ៌ ឯតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា
ដំចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន
ភាជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាភាគំ បញ្ញាបេតព្វំ តិសិ-
តំ្ថាហរំ ឯតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា អតិហរិត្វា
យថាភាគំ បញ្ញាបេតព្វំ ឯសីនប្បច្ចត្ថរណំ ឯតាបេត្វា
សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា អតិហរិត្វា យថាភាគំ បញ្ញាបេ-
តព្វំ ខេឡមល្លកោ ឯតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា
យថាភាគំ ឋបេតព្វោ អបស្សេនផលកំ ឯតាបេត្វា
បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា យថាភាគំ ឋបេតព្វំ បត្តចីវរំ
ឯក្ខិបិតព្វំ បត្តំ ឯក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ
គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីឋំ វា
បហមសិត្វា បត្តោ ឯក្ខិបិតព្វោ ន ច អនន្តរហិតាយ
ភូមិយោ បត្តោ ឯក្ខិបិតព្វោ ចីវរំ ឯក្ខិបន្តេន ឯកេន
ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរវំសំ វា ចីវររជ្ជុំ
វា បមដ្ឋិត្វា ចារតោ អន្តំ ឱរតោ កោដិ គត្វា ចីវរំ
ឯក្ខិបិតព្វំ សចេ បុរត្ថិមា សរជា ភវតិ ភាយន្តិ បុរត្ថិមា
ភវតោជា ឧក្កេត្វោ សចេ បច្ឆិមា សរជា ភវតិ ភាយន្តិ

លុះហាលតាំងហើយ ត្រូវជោតឲ្យស្អាត គោះឲ្យល្អលើតបន្ទាបកុំឲ្យខ្ទិចខ្ទីច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ ហើយនាំឲ្យស្រួលយកទៅទុកដូចដែលវិញ លុះហាលពួកខ្នើយហើយ ត្រូវជោតឲ្យស្អាត គោះឲ្យល្អរួចយកទៅរៀបចំទុកដូចដែលវិញ លុះហាលកម្រាលសម្រាប់អង្គុយហើយ ត្រូវជោតឲ្យស្អាតគោះឲ្យល្អយកទៅក្រាលទុកដូចដើមវិញ លុះហាលកន្ទារសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ហើយ ត្រូវដួតឲ្យស្អាតរួចយកទៅទុកដូចដែលវិញ លុះហាលផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែកហើយ ត្រូវដួតឲ្យស្អាត រួចយកទៅទុកដូចដែលវិញ ត្រូវរៀបចំទុកជាក់ជាត្រឹមឹងបីវារ តាលនឹងទុកជាក់ជាត្រូវតាន់ជាត្រដៃម្ខាង ស្លាបក្រោមគ្រែឬក្រោមតាំងដៃម្ខាង ហើយទុកជាក់ជាត្រចុះ តែមិនត្រូវទុកជាក់ជាត្រលើផ្ទៃដែលមិនស្អាតទេ តាលនឹងទុកបីវារ ត្រូវចាប់បីវារដៃម្ខាង ដួតស្មៅបីវារឬខ្សែស្បៃដៃម្ខាង ធ្វើដាយខាងនាយឲ្យជាផ្នត់ មកខាងអាយហើយ ទុកបីវារចុះ បើខ្សល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងកើត អាគន្តុកតិក្ខត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បើខ្សល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងលិច

បញ្ចិមា ភិក្ខវោ ឯវរូបញ្ហា សេ ចេ ទុព្ភរា សារជ្ជា ភិក្ខា ភាយន្តិ ទុព្ភរា ភិក្ខវោ ឯវរូបញ្ហា សេចេ ឧក្កំឝាសារជ្ជា ភិក្ខា ភាយន្តិ ឧក្កំឝាភិក្ខវោ ឯវរូបញ្ហា សេចេ សីតកាលេ ហោតិ ឩភ ភិក្ខវោ វិវរិតព្ពា វត្តិ ឯវរូបញ្ហា សេចេ ឧណ្ហកាលេ ហោតិ ឩភ ភិក្ខវោ ឯវរូបញ្ហា វត្តិ វិវរិតព្ពា សេចេ បរិវេណំ ឧក្កាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មដ្ឋិតព្ពំ សេចេ កោដ្ឋកោ ឧក្កាចោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋិតព្ពោ សេចេ ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្កាចា ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា សម្មដ្ឋិតព្ពា សេចេ អគ្គិសាលា ឧក្កាចា ហោតិ អគ្គិសាលា សម្មដ្ឋិតព្ពា សេចេ វច្ចកុដី ឧក្កាចា ហោតិ វច្ចកុដី សម្មដ្ឋិតព្ពា សេចេ ចាដិយំ ឩ ហោតិ ចាដិយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សេចេ បរិភោជនីយំ ឩ ហោតិ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សេចេ អាចមនកុម្ភិ-យា ឧទកំ ឩ ហោតិ អាចមនកុម្ភិយា ឧទកំ អាសិញ្ចិ-តព្ពំ ៥ំ ភោ ភិក្ខវេ អាគន្តុកានំ ភិក្ខូនំ វត្តំ យថា អាគន្តុកេហិ ភិក្ខូហិ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

វត្តកន្ធកៈ ការទ្រទ្រង់បញ្ញត្តអាគន្តុកវត្ត

ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងជើង ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងជើង បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ ត្រូវបើកបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ ត្រូវបិទបង្អួចក្នុងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ ត្រូវបើកក្នុងវេលាយប់ បើបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់ទឹកមានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ទឹកចេញ បើទបង្គន-សាលា (ពេនធាន់) មានសម្រាម ត្រូវបោសទបង្គនសាលាចេញ បើពេនក្តើងមានសម្រាម ត្រូវបោសពេនក្តើងចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើទឹកធាន់មិនមាន ត្រូវដង្ហល់ទឹកធាន់ទុក បើទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់មិនមាន ត្រូវដង្ហល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើទឹកក្នុងឆ្នាំងសម្រាប់ដម្រះមិនមាន ត្រូវចាត់ទឹកដាក់ទៅក្នុងឆ្នាំងសម្រាប់ដម្រះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវត្តរបស់អាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលអាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[๘๐] เตน โข ปน สมเยน อาคนฺตุกา ภิกฺขู อาคนฺตุเกหิ ภิกฺขูหิ สทฺธึ เสยฺยาสนานิ ปญฺญาเปนฺติปิ สงฺฆิกมฺปิ ปุคฺคลิกมฺปิ อุปนิกฺขิปนฺติปิ ปริเวณมฺปิ ปุจฺฉนฺติ ปริเวณมฺปิ สมฺมชฺชนฺติปิ อาสนมฺปิ ปญฺญาเปนฺติ ปาเทปิ โธวนฺติ ปาทปีฐมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทกถลิกมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนปีฐมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนปาสาณมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนวารกมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนโอสิญฺจนมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนโอสิญฺจนปาสาณมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนโอสิญฺจนวารกมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนปาสาณวารกมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนปาสาณโอสิญฺจนวารกมฺปิ นิกฺขิปนฺติ ปาทโธวนปาสาณโอสิญฺจนปาสาณ

[៨១] សម័យនោះឯង ពួកភារវិសិកភិក្ខុ ឃើញអាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយហើយ មិននាំគ្នាក្រាលអាសនៈ មិនបានដម្កល់ទឹកសម្រាប់លាងដើម តាំងសម្រាប់ត្រាប់ដើមដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើមដែលមិនទាន់លាង មិនក្រោកទៅទទួលបាត្រនិងចីវរ មិនសួរទឹកសម្រាប់ផឹក មិនសួរទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្វាយបង្គំពួកអាគន្តុកភិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន មិនរៀបចំសេនាសនៈ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះតំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនគួរបើពួកភារវិសិកភិក្ខុ ឃើញអាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយហើយ មិននាំគ្នាក្រាលអាសនៈទទួល មិនដម្កល់ទឹកលាងដើម តាំងសម្រាប់ត្រាប់ដើមដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើមដែលមិនទាន់បានលាង មិនក្រោកទៅទទួលបាត្រនិងចីវរ មិនសួរទឹកសម្រាប់ផឹក មិនសួរទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្វាយបង្គំពួកអាគន្តុកភិក្ខុ ដែលចាស់ជាងខ្លួនមិនរៀបចំសេនាសនៈសោះ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាដំណើរនោះពិតមែនឬ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន។ បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

อาคันตุกาเรน ภิกฺขุนา วตฺตํ ปญฺญเปตพฺพนฺติ ยถา อาคันตุเกหิ ภิกฺขูหิ สทฺธิ วตฺติตพฺพนฺติ ฯ

[๘๑] อาคันตุเกน ภิกฺขเวติ ภิกฺขุ อาคนฺตุกภิกฺขุ อาคนฺตุกภิกฺขุ นาม ทุปฺปญฺญตรา ธมฺมา อาสนฺนา ปญฺญายเรยฺยุนฺติ อาคนฺตุกภิกฺขุ ปฐมตรเมว ปวิสิตพฺพนฺติ ปวิสนฺเตน ปาทเกน

បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់អាវាសិកកិក្ខុតាំងពីឆ្ងាយ តាមទំនងដែលអាវាសិកកិក្ខុតាំងឆ្ងាយត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៨១] ម្នាលភិក្ខុតាំងឆ្ងាយ អាវាសិកកិក្ខុ យើញអាគន្តុកកិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួនហើយ ត្រូវក្រាលអាសនៈ ត្រូវដាក់ទុកទូទឹកលាងដើរ តាំងសម្រាប់ទ្រាប់ដើរដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើរដែលមិនទាន់ជូតលាង ត្រូវក្រោកទៅទទួលយកចាត្រនឹងចីវរ ត្រូវស្មូរទឹកសម្រាប់ផឹក ត្រូវស្មូរទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើអាវាសិក-កិក្ខុមានសេចក្តីទុស្សាហ៍ ត្រូវជូតស្បែកជើង កាលនឹងជូតស្បែកជើងមុនជាមួយ ត្រូវជូតដោយសំរាត់ស្តួត បន្ទាប់មក ត្រូវជូតដោយសម្ពត់ទ-ទឹក ត្រូវលាងកំណាត់សម្ពត់សម្រាប់ជូតស្បែកជើង ហើយពួតហាលទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ (បើ) អាគន្តុកកិក្ខុចាស់ជាងស្បាជាង អាវាសិកកិក្ខុត្រូវថ្វាយបង្គំ ត្រូវរៀបចំសេនាសនៈដោយពាក្យថា សេនាសនៈនេះសម្រាប់លោកម្ចាស់ ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមានគេនៅក្តី ឥតមានគេនៅក្តី ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់អគោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់ត្រកូលតាំងឆ្ងាយដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ច-

បសយ្ហវជ្ជានំ អាចិក្ខិតព្ពំ ចាដិយំ អាចិក្ខិតព្ពំ បរិភោ-
ដិយំ អាចិក្ខិតព្ពំ កត្តរទណ្ឌោ អាចិក្ខិតព្ពោ សង្ឃស្ស
កតិកសណ្ឋានំ អាចិក្ខិតព្ពំ ឥមំ កាលំ បរិសិ-
តព្ពំ ឥមំ កាលំ ឯក្ខមិតព្ពន្តិ សចេ ឧភោតោ
ឯសិន្នកោនេវ អាចិក្ខិតព្ពំ អន្តេ បត្តំ ឯក្ខិថាហិ អន្តេ
ចីវរំ ឯក្ខិថាហិ ឥទំ អាសនំ ឯសីទាហីតិ ចាដិយំ
អាចិក្ខិតព្ពំ បរិភោដិយំ អាចិក្ខិតព្ពំ ឧបាហ-
នបុញ្ឆនចោឡកំ អាចិក្ខិតព្ពំ អាគន្តុកោ ឧភោតោ[1]
កិក្ខូ អភិវាទាបេតព្ពោ សេនាសនំ អាចិក្ខិតព្ពំ ឯតន្តេ
សេនាសនំ ចាបុរាណតីតិ អជ្ឈារុត្តំ វា អនជ្ឈារុត្តំ
វា អាចិក្ខិតព្ពំ គោចរោ អាចិក្ខិតព្ពោ អគោចរោ
អាចិក្ខិតព្ពោ សេក្ខសម្មតានិ កុលានិ អាចិក្ខិតព្ពានិ
វច្ចដ្ឋានំ អាចិក្ខិតព្ពំ បស្សាវដ្ឋានំ អាចិក្ខិតព្ពំ ចាដិយំ
អាចិក្ខិតព្ពំ បរិភោដិយំ អាចិក្ខិតព្ពំ កត្តរទណ្ឌោ
អាចិក្ខិតព្ពោ សង្ឃស្ស កតិកសណ្ឋានំ អាចិក្ខិ-
តព្ពំ ឥមំ កាលំ បរិសិតព្ពំ ឥមំ កាលំ ឯក្ខមិតព្ពន្តិ

ខ. ម. ឧភតូរេសុ ឧរិកាតិ ចាហេ ន ទិស្សតិ ។

ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវប្រាប់របៀបកតិការបស់សង្ឃថា លោកម្ចាស់ត្រូវចូលមកកុងពេលនេះ ត្រូវចេញទៅក្នុងពេលនេះ បើអាគន្តុកភិក្ខុខ្វីសស្បាជាង អាវាសិកភិក្ខុត្រូវអង្គុយប្រាប់វិញថា ចូរលោកខុកបាត្រត្រង់ទីនេះ ចូរខុកចីវរត្រង់នេះចុះ ចូរអង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ អាវាសិកភិក្ខុត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់សម្ពត់សម្រាប់ជូតសែ្អរដើង បើអាគន្តុកភិក្ខុខ្វីសស្បាជាង អាវាសិកភិក្ខុត្រូវបង្គាប់ឲ្យថ្វាយបង្គំ ២ ខន ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈថា សេនាសនៈ + នុ៎ះសម្រាប់លោក ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមានគេនៅក្តី ឥតមានគេនៅក្តី ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់អគោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់ត្រកូលទាំងឡាយ ដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ចៈ ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវប្រាប់របៀបកតិការបស់សង្ឃថា លោកត្រូវចូលមកកុងពេលនេះ ត្រូវចេញទៅវិញក្នុងពេលនេះ

สนฺธิ เอว กิตฺตาวตา อาจริยสิกฺขาย กิจฺจนฺติ ยถา อาจริยสิกฺเขยฺย กิจฺจนฺติ สมฺพนฺธวเสน วุตฺตตฺตา ฯ

[๘๒] เอวญฺจ ปน สมเยน คมิกา กิจฺจานุกณฺหึ มตฺถกากณฺหึ อปฺปฏิสาเมตฺวา ทฺวารกิตฺตนาทีนิ วิวริตฺวา เสตาสนํ อาปุจฺฉา ปกฺกมนฺติ ฯ ทารุกณฺหึ มตฺถกากณฺหึ ฉสฺวตฺถ ฯ เสตาสนํ อกฺกนฺตํ กวาติ[1] ฯ เย เต กิจฺจา อปฺปฏิจฺฉา ฯ เป ฯ เต ทุฏฺฐายนฺติ ทียนฺติ วิกาเลปิ กเถนฺติ ฯ คมิกา กิจฺจา ทารุกณฺหึ มตฺถกากณฺหึ อปฺปฏิสาเมตฺวา ทฺวารกิตฺตนาทีนิ วิวริตฺวา เสตาสนํ อาปุจฺฉา ปกฺกมิสฺสนฺติ ทารุกณฺหึ มตฺถกากณฺหึ ฉสฺวตฺถ เสตาสนํ อกฺกนฺตํ กวาตีติ ฯ อถ เต กิจฺจา คนฺตฺวา ปถมกปฺปิยภูมิยา อาเภเชสุ ฯ เป ฯ สงฺฆตฺเถรา กิจฺจาเย ฯ เป ฯ สงฺฆนวกา ฯ เป ฯ วิคราหิตฺวา ฉมฺยา กเถ กตฺวา กิจฺจา อาคนฺตฺวา เสนาสเน เสนาสนคฺคาหาปเกน ปญฺญาเปสฺสนฺติ ยถา คมิเกหิ กิจฺเจหิ สมฺมา วตฺติตพฺพนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. โหตีติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយជាវត្តរបស់អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយ តាមបែបបទដែលអាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៨២] សម័យនោះឯង ពួកគមិកភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកដំណើរ) មិនរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ[1] នឹងគ្រឿងដី[2] បើកព្រានទឹងបង្ហូរចោលមិនអើពើនឹងសេនាសនៈ ហើយចៀសចេញទៅ ។ គ្រឿងឈើ គ្រឿងដី ក៏វិនាសអស់ទៅ ។ ឯសេនាសនៈ ក៏រកអ្នកណាគ្រប់គ្រងគ្មាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះតំណោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនគួរបើពួកគមិកភិក្ខុមិនរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ គ្រឿងដី បើកព្រានទឹងបង្ហូរចោល មិនអើពើនឹងសេនាសនៈ ហើយចៀសចេញទៅសោះ ឯគ្រឿងឈើ គ្រឿងដីក៏វិនាសអស់ទៅ សេនាសនៈក៏រកអ្នកណាគ្រប់គ្រងគ្មាន ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ បានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុំថា រឿងនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះតថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់ពួកគមិកភិក្ខុ តាមបែបបទដែលពួកគមិកភិក្ខុត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថាគ្រឿងឈើបានដល់គ្រែនឹងកាំងជាដើម ។ ២ គ្រឿងដីបានដល់ភាជនៈសម្រាប់ដ្រលក់ជាដើម ។ ចូរមើលសេចក្តីពិស្តារក្នុងសេនាសនក្ខន្ធក: ។

[៨៣] តេនមិកេន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនា ឧរុគណ្ឌំ មត្តិ-
កាគណ្ឌំ បដិសាមេត្វា ទ្វារវាតបានំ ថកេត្វា សេនា-
សនំ អាបុច្ឆិតព្ពំ[1] សចេ ភិក្ខុ ន ហោតិ សាមណេរោ
អាបុច្ឆិតព្ពោ សចេ សាមណេរោ ន ហោតិ អាគមិកោ
អាបុច្ឆិតព្ពោ សចេ អាគមិកោ ន ហោតិ ឧបាសកោ
អាបុច្ឆិតព្ពោ សចេ ន ហោតិ ភិក្ខុ វា សាមណេរោ វា
អាគមិកោ វា ឧបាសកោ វា[2] ចតូសុ បាសាណ-
កេសុ មញ្ចំ បញ្ញបេត្វា មញ្ចេ មញ្ចំ អាកេបេត្វា បីឋេ
បីឋំ អាកេបេត្វា សេនាសនំ ឧបរិ បុញ្ឆំ ករិត្វា ឧរុ-
គណ្ឌំ មត្តិកាគណ្ឌំ បដិសាមេត្វា ទ្វារវាតបានំ ថកេត្វា
បក្កមិតព្ពំ សចេ វិហារេ ចិវរំ ឧត្តិ សចេ ឧស្សហតិ
អនាទេតព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ វិហារេ
អនាធិយេយ្យាតិ ឯវញ្ចេ តំ លភេថ តំ ឆ្ឌេតំ ករណីយំ នោ
ចេ លភេថ យោ នេសោ អនោវស្សកោ ហោតិ តត្ថ
ចតូសុ បាសាណកេសុ មញ្ចំ បញ្ញបេត្វា មញ្ចេ មញ្ចំ
អាកេបេត្វា បីឋេ បីឋំ អាកេបេត្វា សេនាសនំ ឧបរិ
បុញ្ឆំ ករិត្វា ឧរុគណ្ឌំ មត្តិកាគណ្ឌំ បដិសាមេត្វា

---

១ ឧ. ម. អាបុច្ឆិតព្ពំ បក្កមិតព្ពំ ។ ២ ឧ. ម. ឯត្ថន្តរេសុ សចេ សាមណេរោ ន ហោតិ អាគមិកោ អាបុច្ឆិតព្ពោ សចេ ន ហោតិ ភិក្ខុ វា សាមណេរោ វា អាគមិកោ វាតិ វិនេន អត្ថតំ ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីភិក្ខុ ត្រូវរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដី ហើយបង្ហាននឹងបង្អួច អើពើនឹងសេនាសនៈ[1] បើមិនមានភិក្ខុទេ ត្រូវលាសាមណេរ បើមិនមានសាមណេរ ត្រូវលាអាគមិកជន បើមិនមានអាគមិកជន ត្រូវលាឧបាសក បើភិក្ខុក្តីសាមណេរក្តី អាគមិកជនក្តី ឧបាសកក្តី មិនមានទេ ត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្នូរតូច ៤ ដុំហើយតម្រួតគ្រែលើគ្រែ តម្រួតតាំងលើតាំង ធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា ហើយរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដី ហើយបង្ហាននឹងបង្អួចរួចដើរចេញទៅចុះ ប្រសិនបើវិហារលេច បើគមិកភិក្ខុគាច (ប្រាក់បាន) ក៏គប្បីប្រគល់ មា៉ាងទៀត គប្បីធ្វើសេចក្តីព្រួលឮខ្ញុំយថា អាត្មាអញប្រគល់វិហារដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគមិកភិក្ខុបានធ្វើសេចក្តីព្រួលឮខ្ញុំយយ៉ាងនេះ ការបានដូច្នេះនេះ ក៏ជាការគាប់ប្រៀតបើមិនបានទេ ពីណាជាមិនលេច គមិកភិក្ខុត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្នូរតូច ៤ ដុំ ក្នុងប្រទេសនោះហើយតម្រួតគ្រែលើគ្រែ តម្រួតតាំងលើតាំងហើយធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា រៀបទុកជាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដី

---

១ សេនាសនៈ ដែលគេទើរលើខ្លងឬក្តី លើសសរឬក្តី ដែលពួកសត្វកណ្តៀរឡើងទៅបៀតបៀនមិនបាន ទុកជាភិក្ខុមិនអើពើ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

ន្ធារកឥធានំ ថកោត្វា បក្កមិតព្ពំ សចេ សព្ពោវហោតេ ផិវស្សតិ សចេ ខុស្សហោតិ សេនាសនំ តាមំ អតិហរិតព្ពំ ខុស្សក្កំ វា តាតព្ពំ កត្តិដ្ឋនុទោ សេនាសនំ តាមំ អតិ-ហរិយេថាតិ ឥវញ្ចេ តំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ អដ្ឋកាសេ ចតូសុ ថាសាណាកេសុ មញ្ចំ បញ្ញាបេត្វា មញ្ចេ មញ្ចំ អាភេបេត្វា បីឋេ បីឋំ អាភេ-បេត្វា សេនាសនំ ខុបរិបុញ្ចំ កត្វា ថារុកណ្ហំ មត្តិកា-កណ្ហំ បដិសាមេត្វា តំណេន វា បណ្ណេន វា បដិច្ឆាទេត្វា បក្កមិតព្ពំ អប្បេវ នាម អគ្គិនិបិ សេសេយ្យុន្តិ ឥធំ ទោ កិក្ខវេ តមិកានំ កិក្ខូនំ វត្តំ យថា តមិកេហិ កិក្ខូហិ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

[៨៤] តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ ភត្តគ្គេ ន អនុមោទន្តិ ។ មនុស្សា ខជ្ជាយន្តិ ខីយន្តិ វិកាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ភត្តគ្គេ ន អនុមោទិស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ខជ្ជាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិកាចេន្តានំ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

បិទទ្វារទើបបង្អួច រួចដើរចេញទៅចុះ ប្រសិនបើវិហារលេចគ្មានសល់ បើគមិកភិក្ខុអាច (នាំយកទៅបាន) ត្រូវនាំយកសេនាសនៈទៅតាន់ស្រុក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រួលព្រាយថា អាត្មាអញនឹងនាំយកសេនាសនៈទៅតាន់ស្រុក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគមិកភិក្ខុ បានធ្វើសេចក្តីព្រួលព្រាយយ៉ាងនេះ ការបានដូច្នេះនេះជាការល្អ បើមិនបានទេ គមិកភិក្ខុត្រូវរៀបចំគ្រែលើឋូបច ៤ ជុំកុងទីពាលហើយតម្រួតគ្រែលើគ្រែ តម្រួតតាំងលើតាំង ធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា ហើយរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ ទឹងគ្រឿងដី បិទបាំងដោយស្បៀងដោយស្បឹកឈើរួចសឹមដើរចេញទៅ ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា ធ្វើដូចម្តេចនឹងឲ្យអារាមៈ(របស់គ្រែទឹងតាំង)តាំងឡាយសល់នៅបាន ម្នាលភិក្ខុ តាំងឡាយ នេះហើយជាវត្តរបស់ពួកគមិកភិក្ខុ តាមបែបបទដែលពួកគមិកភិក្ខុ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៨៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយមិនអនុម្មោទនាក្នុងភេងភត្ត ។ មនុស្សតាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈដាសក្យបុត្តិយ៍ មិនគួរបើមិនអនុម្មោទនាក្នុងភេងភត្តសោះ ។ តាលដែលមនុស្សតាំងឡាយកំពុងពោលទោស តិះដៀលបន្ទះបង្អាប់ ពួកភិក្ខុក៏បានឮ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ កត្តុកេ អនុមោទិតុន្តិ ។

[៨៥] អថខោ ភិក្ខូនំ[1] ឯតទហោសិ កេន នុ ខោ កត្តុកេ អនុមោទិតព្ពន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ថេរេន ភិក្ខុនា កត្តុកេ អនុមោទិតុន្តិ ។

[៨៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ឧភតសុ្ស សង្ឃភត្តំ ហោតិ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ សង្ឃត្ថេរោ ហោតិ ។ ភិក្ខូ ភគវតា អនុញ្ញាតំ ថេរេន ភិក្ខុនា កត្តុកេ អនុមោទិតុន្តិ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោចុំ ឱហាយ បក្កមីសុ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ តេ មនុស្សេ បដិសម្មោទិត្វា បច្ចា ឯតទវោចា អតមាសិ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ទូរតោ វ ឯតទវោចុំ[2] អាគច្ឆតុ ធិស្សា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច

---

១ ម. តេសំ ភិក្ខូនំ ។ ២ ម. យោត្តកេសុ ឯតទវោចុំ វចនំ នត្ថិ ។

ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុចាំឆ ឲ្យមកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ ឲ្យ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុធ្វើអនុមោទនាក្នុងវេលកត្ត ។

(៨៥) លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ភិក្ខុដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលគួរអនុមោទនាក្នុងវេលកត្តបាន ។ ភិក្ខុចាំឆនោះបានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុចាំឆ ឲ្យមកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ ឲ្យ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈអនុមោទនាក្នុងវេលកត្ត ។

(៨៦) សម័យនោះឯង មានសង្ឃភត្តរបស់គណៈជនមួយពួក ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុជាសង្ឃត្ថេរ ។ ភិក្ខុចាំឆ ឲ្យគិតគ្នាថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈអនុមោទនាក្នុងវេលកត្ត ហើយកំដើរចៀសចេញទៅចោលព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យគង់នៅតែមួយអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ(និយាយ)សំណេះសំណាលនឹងមនុស្សចាំឆនោះហើយ កំបានឱមន្តនៅតែមួយអង្គ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បានទតទៅឃើញព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ កំពុងតែដើរមកតែមួយអង្គអំពីចម្ងាយ លុះទ្រង់ទតឃើញហើយកត្រាស់សួរសេចក្តីនុ៎ះ

ភាត្តំ សារាបេត្វា ភត្តំ ឧទ្ទិ អហោសិតំ ។ ឧទ្ទិ ខោ ភន្តេ ភត្តំ អហោសិ អបិច មំ តិក្ខ្វ ឯតកំ ចិរាយ បត្តភ្លាតំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា តិក្ខ្វ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ តិក្ខ្វវេ ភត្តក្តេ ចតូហិ បញ្ចហិ ថេរភន្តុត្តរេហិ តិក្ខ្វហិ អាគមេតុន្តិ ។

[៨៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ថេរោ ភត្តក្តេ វត្តិតោ អាគមេតំ(១) ។ សោ វត្តិ សង្ឃាវេឡ្ឍោ(២) ឋិតោ បបតិ ។ ភគវាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខ្វវេ សតិ ការណីយេ អនន្តរិតាំ តិក្ខ្វំ អាបុច្ឆិត្វា កន្តុន្តិ ។

[៨៨] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្តិយោ តិក្ខ្វ ឧទ្ទិវាគា ឧបប្បវុតា អជាកប្បសម្បន្នា ភត្តគ្គំ តច្ឆន្តិ ភៀក្តមូបិ ថេរកំ តិក្ខ្វំ បុរតោ បុរតោ តច្ឆន្តិ ថេរោបិ តិក្ខ្វ អនុបរិ២ដ្ឋ ជិសីនន្តិ ឧភោបិ តិក្ខ្វ អាសនេន បដិពាហន្តិ សង្ឃាដិមុំ ចុត្តរិត្វា អន្តរយរេ ជិសីនន្តិ ។

---

១ ឆ. ប. ភាតមេសិ ។ ២ ប. សង្ឃាវេតុំ អសក្កោន្តោ ។

នឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ម្នាលសារីបុត្ត ប៉ុន្តែភត្តមានបរិបូណ៌ទេឬ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភត្តមានបរិបូណ៌ទេ ប៉ុន្តែភិក្ខុតាំងច្រើន ដើរចោលខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យនៅតែម្នាក់ឯង ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងច្រើនមកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុតាំងច្រើន តថាគតអនុញ្ញាតភិក្ខុតាំងច្រើនជាថេរៈនឹងអនុគ្រោះបួនប្រាំរូបរង់ចាំក្នុងវេលាភត្ត ។

(៨៧) សម័យនោះ មានព្រះថេរៈមួយរូប ឈឺបន្តោបង់ទុច្চារៈហើយរង់ចាំក្នុងវេលាភត្ត កាលបើព្រះថេរៈនោះខំអត់ទ្រាំទុច្চារៈ លោកក៏ជ្រប់ដួលទៅ ។ ភិក្ខុតាំងច្រើន ក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងច្រើន កាលបើមានកិច្চក្នុងផ្ទៃ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលាភិក្ខុដែលអង្គុយនៅលើអាសនៈជាលំដាប់ហើយទៅបាន ។

(៨៨) សម័យនោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្លៀកមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរ ដើរទៅកាន់ភេរវភត្ត ដែនទៅខាងមុខ ។ នៃពួកភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ ចូលទៅអង្គុយជ្រៀតជ្រៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ ឃាត់ពួកភិក្ខុខ្លះដោយអាសនៈខ្លះ អង្គុយសង្កត់សង្ឃាដិ៍ភិក្ខុឆព្វគ្គិយខ្លះ ។

យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ
វិបាចេន្តិ ភគវំ ហិ តាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទ្ទិស្សតា ឧបស្សុ-
តា អនាគតប្បសម្ភុត្តា ភត្តគ្គំ គច្ឆន្តិ ភោត្តុម្បិ
ថេរាសនំ ភិក្ខូនំ បុរតោ បុរតោ គច្ឆន្តិ ថេរេបិ ភិក្ខូ
អនុប្បទ្ទិន្តិ នវិសីទិស្សន្តិ នវេបិ ភិក្ខូ អាសនេន បដិពា-
ហិស្សន្តិ សង្ឃាដិម្បិ ឱត្ថរិត្វា អន្តរយរេ នវិសីទិស្សន្តីតិ។
អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទ្ទិស្សតា ឧបស្សុតា
អនាគតប្បសម្ភុត្តា ភត្តគ្គំ គច្ឆន្តិ ភោត្តុម្បិ ថេរាសនំ ភិក្ខូនំ
បុរតោ បុរតោ គច្ឆន្តិ ថេរេបិ ភិក្ខូ អនុប្បទ្ទិន្តិ នវិសីទន្តិ
នវេបិ ភិក្ខូ អាសនេន បដិពាហន្តិ សង្ឃាដិម្បិ ឱត្ថរិត្វា
អន្តរយរេ នវិសីទន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា
ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូនំ
ភត្តគ្គវត្តំ បញ្ញបេស្សាមិ យថា ភិក្ខូហិ ភត្តគ្គេ សម្មា
ឯត្តិតព្ពំ ។

កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ ណា មាន សេចក្តី ប្រាថ្នា តិច ។ បេ ។ កិក្ខុ៑ាំង នោះ ពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះ ចង្អាប់ ថា ពួក ឆព្វគ្គិយ កិក្ខុ៑ មិន គួរ បើ ស្លៀក មិន
ល្អ ដណ្តប់ មិន ល្អ ប្រកប ដោយ មារយាទ មិន សម គួរ ដើរ ទៅ កាន់ ភេង កត្ត
សោះ ឆព្វគ្គិយ កិក្ខុ៑ាំង នោះ ដើរ ដែង ទៅ ខាង មុខ ។ នៃ ពួក កិក្ខុ៑ ជា ថេរៈ ខ្លះ
ចូល ទៅ អង្គុយ ប្រៀត បៀត កិក្ខុ ជា ថេរៈ ខ្លះ ឃាត់ ពួក កិក្ខុ៑ ដោយ អាសនៈ
ខ្លះ អង្គុយ សង្កត់ សង្ឃាដិ ក្នុង ចន្លោះ ផ្ទះ ខ្លះ ។ គ្រានោះ កិក្ខុ៑ាំង នោះ ក្រាប
បង្គំទូល ដំណើរ នុ៎ះ ចំពោះ ព្រះមាន ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ ត្រាស់
សួរ ថា ម្នាល កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ ឮ ថា ពួក ឆព្វគ្គិយ កិក្ខុ៑ ស្លៀក មិន ល្អ ដណ្តប់
មិន ល្អ ប្រកប ដោយ មារយាទ មិន សម គួរ ដើរ ទៅ កាន់ ភេង កត្ត ដើរ
ដែង ទៅ ខាង មុខ ។ នៃ ពួក កិក្ខុ៑ ជា ថេរៈ ខ្លះ អង្គុយ ប្រៀត បៀត កិក្ខុ ជា ថេរៈ
ខ្លះ ឃាត់ ពួក កិក្ខុ៑ ដោយ អាសនៈ ខ្លះ អង្គុយ សង្កត់ សង្ឃាដិ ក្នុង ចន្លោះ ផ្ទះ
ពិត មែន ឬ ។ កិក្ខុ៑ាំង នោះ ក្រាប បង្គំទូល ថា បពិត្រ ព្រះអង្គ ពិត
មែន ។ បេ ។ ព្រះមាន ព្រះភាគ ទ្រង់ បន្ទោស ហើយ ទ្រង់ ធ្វើ ធម្មី កថា ត្រាស់
ហៅ កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ មក ថា ម្នាល កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ បើ ដូច្នោះ តថាគត
នឹង បញ្ញត្ត សិក្ខាបទ ក្នុង ភេង កត្ត ដល់ កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ តាម ទំនង ដែល កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ
គប្បី ប្រព្រឹត្ត ដោយ ប្រពៃ ក្នុង ភេង កត្ត ។

(៨៩) សចេ អាកង្ខមេ ភោលោ អាភេចិតោ ហោតំ តិមណ្ឌលំ បដិច្ចាទេន្តេន បរិមណ្ឌលំ ឯវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា សតុណាំ កត្វា សង្ឃាដិយោ ទារុបិត្វា កណ្ឋិកំ បដិមុញ្ចិត្វា ឆោរិត្វា បត្តំ គហេត្វា សាឆុកំ អតរមានេន តាមោ បរិសិតញ្ចោ ន ភេក្កម្ម ថេកនំ កិក្ខន្តំ បុរតោ បុរតោ តន្តំ សុប្បដិច្ឆន្តេន អន្តរាយរេ តន្តំ សុសំវុតេន អន្តរាយរេ តន្តំ ចិក្ខិត្តចក្ខុកា អន្តរាយរេ តន្តំ ន ទុក្ខិត្តកាយ អន្តរាយរេ តន្តំ ន ទុដ្ឋក្ខិកាយ អន្តរាយរេ តន្តំ អប្បសទ្ទេន អន្តរាយរេ តន្តំ ន កាយប្បចាលកំ អន្តរាយរេ តន្តំ ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរាយរេ តន្តំ ន សីសប្បចាលកំ អន្តរាយរេ តន្តំ ន ខម្ភកតេន អន្តរាយរេ តន្តំ ន ចិក្ខណ្ឋិតេន អន្តរាយរេ តន្តំ ន ទុក្កដិកាយ អន្តរាយរេ តន្តំ សុប្បដិច្ឆន្តេន អន្តរាយរេ ឯសីនិតំ សុសំវុតេន អន្តរាយរេ ឯសីនិតំ ចិក្ខិត្តចក្ខុកា អន្តរាយរេ ឯសីនិតំ ន ទុក្ខិត្តកាយ អន្តរាយរេ ឯសីនិតំ ន ទុដ្ឋក្ខិកាយ អន្តរាយរេ ឯសីនិតំ អប្បសទ្ទេន

[៨៩] បើគេប្រគល់ភត្តតាល ក្នុងវេលាបរភោយ ភិក្ខុត្រូវបិទចុងមណ្ឌល ៣ គឺស្មៀតឲ្យដាបមណ្ឌល ត្រូវតំសម្លត់តាយពន្ធន៍ (វត្ថុពន្ធបង្អែ) តម្រួតទុតភាសគ្គីនឹងសង្ឃដំ ហើយឃុំពាក់កុំហើយដួតបាត្រឲ្យស្អាតហើយតាន់យកទៅ ដើរតាមសម្រួលមិនរលេះរលាំងចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវដើរដែងទៅខាងមុខ ។ នៃពួកភិក្ខុដាថេរៈទេ ត្រូវបិទចុងតាយដោយល្អ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រឡែកមើលប្រមាណមួយដួរទឹម ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយបីរដើរចូលទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្ចាំងដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិច ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវដើរគ្រវែងតាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវបង្ហាយដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវឆែតរោកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទឹមបង្អែរដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវទន្ទរក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវបំអើតដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវបិទចុងតាយឲ្យល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នដោយល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រឡែកមើលប្រមាណមួយដួរទឹម អង្គុយនៅ ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយបីរអង្គុយនៅ ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្ចាំងអង្គុយនៅ ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិច

អន្តរាយរេ ដំសីធិតព្វំ ន ភាយប្បថាលភាំ អន្តរាយរេ ដំសីធិតព្វំ ន ភាហុប្បថាលភាំ អន្តរាយរេ ដំសីធិតព្វំ ន សីសប្បថាលភាំ អន្តរាយរេ ដំសីធិតព្វំ ន ឧភ្ភកនែន អន្តរាយរេ ដំសីធិតព្វំ ន ចិតុណ្ឌិនែន អន្តរាយរេ ដំសីធិតព្វំ ន បលុត្តកាយ អន្តរាយរេ ដំសីធិតព្វំ ន ថេរេ ភិក្ខុ អនុប្បខជ្ជ ដំសីធិតព្វំ ន នវេ ភិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិតព្វោ ន សង្ឃាដិ ចិត្តរិត្វា អន្តរាយរេ ដំសីធិតព្វំ ឧនភោ ធីយមានេ ឧភោហិ ហត្ថេហិ បត្តំ បរិភ្គហិត្វា ឧនកំ បដិក្កហេតព្វំ ដើចំ ភត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន បត្តោ ឆោរិតព្វោ សចេ ឧនភប្បដិក្កាហោភោ ហោតំ ដើចំ ភត្វា ឧនភប្បដិក្កហេ ឧនកំ អាសិញ្ចិតព្វំ មា ឧនភប្បដិក្កាហោភោ ឧនភេន ចិសិញ្ចិ មា សាមណ្ឌ ភិក្ខុ ឧនភេន ចិសិញ្ចិសុ មា សង្ឃាដិ ឧនភេន ចិសិញ្ចិតំ សចេ ឧនភប្បដិក្កាហោភោ ន ហោតំ ដើចំ ភត្វា ឧមាយំ ឧនកំ អាសិញ្ចិតព្វំ មា សាមណ្ឌ ភិក្ខុ ឧនភេន ចិសិញ្ចិសុ មា សង្ឃាដិ ឧនភេន ចិសិញ្ចិតំ ចិនេ ធីយមានេ ឧភោហិ ហត្ថេហិ បត្តំ បរិភ្គហេត្វា

អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រវែងកាយអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវធ្លាវដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវឆេកឆោកក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវទម្រក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រងោមក្បាលដង្គង់អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវអង្គុយ ច្រៀតបៀតពួតកំភួងថេរៈ មិនត្រូវបៀតបៀនកំភួងតាំងឡាយ ដោយអាសនៈ មិនត្រូវអង្គុយសង្កត់សង្ឃាដិក្នុងចន្ទោះផ្ទះ កាលបើឲយកប្រគេនទឹក ត្រូវកាន់ចាក្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលយកទឹក ត្រូវបន្ទាបចាក្រឲ្យស្រួល កុំឲ្យទន្លិច (អ្វី ។) ឡើយ ហើយលាងឲ្យស្អាត បើមានកន្ទោរជាក់ទឹក ត្រូវធ្វើឲ្យតបហើយចាក់ទឹកទៅក្នុងកន្ទោរជាក់ទឹក ដោយគាំងចិត្តថា កុំឲ្យកន្ទោរជាក់ទឹកភ្នាត់ភ្លាយទឹកឡើយ កុំឲ្យកំភួងតាំងឡាយជិតខាងទទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ឃាដិទទឹកដោយទឹកឡើយ បើគ្មានកន្ទោរជាក់ទឹកទេ កំភួងត្រូវធ្វើទឹក (នោះ) ឲ្យតបហើយស្រោចលើផែនដីដោយគាំងចិត្តថា កុំឲ្យកំភួងជិតខាងតាំងឡាយ ទទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ឃាដិទទឹកដោយទឹកឡើយ បើមានឲយកប្រគេនបាយ ត្រូវកាន់ចាក្រដោយដៃទាំងពីរហើយទទួលយកបាយ តែត្រូវធ្វើ

ឯនោ បដិក្កហោតព្ពោ សូបសទ្ទ ឯកាសោ កាតព្ពោ
សចេ ហោតិ សប្បិ ឯ តេលំ ឯ ឧត្តរិភង្គំ ឯ ថេវរេន
វត្តព្ពោ សព្ពេសំ សមកំ សម្បាទេហីតិ សក្កច្ចំ បិណ្ឌ-
ចារោ បដិក្កហោតព្ពោ បត្តសញ្ញោ បិណ្ឌចារោ ប-
ដិក្កហោតព្ពោ សមសូបកោ បិណ្ឌចារោ បដិក្កហោតព្ពោ
សមតិត្តិកោ បិណ្ឌចារោ បដិក្កហោតព្ពោ ន តាវ ថេវរេន
កុញ្ចិតព្ពំ យាវ ន សព្ពេសំ ឯនោ សម្បត្តោ[1] ហោតិ
សក្កច្ចំ បិណ្ឌចារោ កុញ្ចិតព្ពោ បត្តសញ្ញោ បិណ្ឌ-
ចារោ កុញ្ចិតព្ពោ សបទានំ[2] បិណ្ឌចារោ កុញ្ចិតព្ពោ
សមសូបកោ បិណ្ឌចារោ កុញ្ចិតព្ពោ ន ថូបតោ[3]
ឯមន្តិត្វា បិណ្ឌចារោ កុញ្ចិតព្ពោ ន សូបំ ឯ ព្យញ្ជនំ
ឯ ឯនេន បដិច្ឆាទេតព្ពំ តិយ្យោភុម្យតំ ឧចាទាយ
ន សូបំ ឯ ឯនំ ឯ អក្កិលាទេន អត្តនោ អត្ថាយ
វញ្ជេបេត្វា កុញ្ចិតព្ពំ ន ឧជ្ឈានសញ្ញោ បរេសំ បត្តេ
ឱលោកេតព្ពោ ន តិមហន្តោ កពឡោ កាតព្ពោ ប-
រិមណ្ឌលោ អាលោបោ កាតព្ពោ ន អនាហរេ កពឡេ

---

១ ឱ. ប. សម្បត្តោ ។ ២ ឱ. សបទានោ ។ ៣ ថូបិកពោតិបិ ជាវេ ទិស្សតិ ។ ម. ថូបកពោ ។

វត្តកន្ធក: វត្តដែលភិក្ខុត្រូវប្រព្រឹត្តក្នុងកោងភត្ត

ទីនុ៎ះសម្រាប់ឲ្យដាក់សម្ភបានផង បើមានទឹកដោះថ្លាក្តី ប្រៃឆ្តីក្តី សម្ភទុក្ក-
រឹតគ្គឹក្តី ភិក្ខុជាថេរៈត្រូវពោលថា ចូរអ្នកចាត់ចែងដល់ភិក្ខុគ្រប់រូប ឲ្យបាន
ស្មើៗ គ្នា ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវមានសេចក្តីសំគាល់តែក្នុង
បាត្រទទួលបិណ្ឌបាត ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្ភស្មើគ្នា ត្រូវទទួល
បិណ្ឌបាតឲ្យស្មើតែត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ភិក្ខុគ្រប់រូបមិនទាន់បានបាយ
ទុកគ្រប់គ្រាន់ត្រឹមណា ភិក្ខុជាថេរៈមិនគប្បីឆាន់ត្រឹមនោះ ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់
បិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត សំគាល់តែក្នុងបាត្រ
ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតរាប់ឲ្យស្មើ ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតមានសម្ភស្មើគ្នា
មិនត្រូវច្រមុះអំពីកំពូលបាយ ឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត មិនត្រូវកកាយ
បាយលុបសម្ភ ឬម្ហូបគ្រឿម ដើម្បីឲ្យបានច្រើនជាងគេ បើគ្មានជម្ងឺ មិន
ត្រូវសូមសម្ភ ឬបាយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ទេ មិន
ត្រូវសំឡឹងរំពៃមើលបាត្រភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ដោយគិតនឹងលើកគោស
ទេ មិនត្រូវឆ្លៀតនូតបាយ ឲ្យដំហូសប្រមាណ ត្រូវឆ្លៀតនូតបាយឲ្យជា
បរិមណ្ឌល គឺឆ្លៀឲ្យមូល កាលបើពំនូតបាយមិនទាន់ដល់មាត់ មិនត្រូវ

មុខទ្វារំ វិវរិតព្វំ ឯ កុញ្ចមាដេន សព្វោ ហាត្តោ មុខេ បក្ខិបិតព្វោ ឯ សកភាវេន មុខេន ព្យាហរិតព្វំ ឯ បិណ្ឌាក្ខេបកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ភាតភាវេ ចេ កំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ អវគណ្ហាការកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ហត្ថិឯ្ហនកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ សិគ្គាវការកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ជិវ្ហានិច្ឆារកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ចបុចបុការកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ សុរុសុរុការកំ កុញ្ជិ-តព្វំ ឯ ហត្ថិឯលេហកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ បត្តិឯលេហកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ឆិដ្ឋិឯលេហកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ សាមិសេន ហត្ថេន ថានិយជាលរកោ បដិក្ខិបេតព្វោ ឯ តាវជេវេន ខុទកំ បដិក្ខិបេតព្វំ យាវ ឯ សព្វេ កុត្តវិដោ ហោន្តិ ខុទកេ ឆិយមានេ ខុភោហិ ហត្ថេហិ បត្តំ បវិក្ខិបេត្វា ខុទកំ បដិក្ខិបេតព្វំ ឯចំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន បត្តោ ធោវិតព្វោ សចេ ខុទកប្បដិក្ខាហារកោ ហោតិ ឯចំ កត្វា ខុទកប្បដិក្ខិបេ ខុទកំ អាសិញ្ចិតព្វំ មា ខុទ-កប្បដិក្ខាហារកោ ខុទកេន ឆិសិញ្ចិ មា សាមន្តា ភិក្ខូ ខុទកេន ឆិសិញ្ចិសុ មា សង្ឃដិ ខុទកេន ឆិសិញ្ចិតិ

ហារមាត់ចាំឲ្យ កាលនឹងឆាន់ មិនត្រូវញាត់ម្រាមដៃចាំងអស់ទៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវនិយាយចាំងពំនូតចាយទៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវបោះដុំចាយ (ទៅក្នុងមាត់) ហើយឆាន់ទេ មិនត្រូវឆាន់ខាំកាត់ពំនូតចាយ (មួយកំណាត់ម្ដង) មិនត្រូវឆាន់បៀមពំនូតចាយឲ្យខ្ទុលថ្ពាល់ឡើង (ដូចជាស្លាប) មិនត្រូវឆាន់រលាស់ដៃបណ្ដើរ មិនត្រូវឆាន់ចាយឲ្យពេយរាយគ្រាប់ចាយ មិនត្រូវឆាន់លៀនអណ្ដាតចេញមកខាងក្រៅ (ទទួលអាហារ) មិនត្រូវឆាន់ឲ្យពុះផ្ចប់ៗ មិនត្រូវឆាន់ឲ្យពុះគ្រុកៗ មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធដៃ មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធចានត្រូវឆាន់លិទ្ធបបូរមាត់ មិនត្រូវទទួលភាជន៍ទឹកចាំងដៃប្រឡាក់អាមិសៈកិក្ខុចាំងពួងមិនចាន់ឆាន់ហើយត្រឹមណា កិក្ខុដាថេរៈមិនគប្បីទទួលយកទឹកត្រឹមនោះ កាលបើចាយកប្រគេនទឹក ត្រូវកាន់ចានត្រដោយដៃចាំងពីរហើយទទួលយកទឹក ត្រូវធ្វើចានត្រឲ្យចាបកុំឲ្យទង្គិច (អ្វីៗ) ហើយលាងឲ្យស្អាត បើមានកន្ទោរទឹក ត្រូវធ្វើឲ្យចាបហើយចាក់ទឹកទៅក្នុងកន្ទោរជាក់ទឹក ដោយតាំងចិត្តថា កុំឲ្យកន្ទោរជាក់ទឹកខ្ចាត់ខ្ចាយទឹកឡើយ កុំឲ្យពួកកិក្ខុដឹតខាងទទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ឃជិទទឹកដោយទឹកឡើយ

សចេ ខុទកប្បដិគ្គាហកោ ន ហោតិ ឥមំ កត្វា ឆមាយំ ខុទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ មា សាមណ្ឌា កិក្ខូ ខុទកេន ខិសិញ្ចិសុ មា សង្ឃាដិ ខុទកេន ខិសិញ្ចីតិ ន សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេតព្ពំ ឯវំគ្គន្ធេន ឆវកោហិ កិក្ខូហិ បឋមតរំ ឯវំគ្គន្ធេ បច្ចា ថេរេហិ សុប្បដិច្ឆន្នេន អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ សុសំវុតេន អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ឯកិក្ខិត្តចក្ខុនា អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ន ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ន ឧជ្ជគ្ឃិកាយ អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ អប្បសទ្ទេន អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ន កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ន សីសប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ន ខម្ភកតេន អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ន ឯកុល្លិតេន អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ន ឧក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ គន្ធព្ពំ ៩ ន ហោ កិក្ខវេ កិក្ខុនំ គត្តវត្តំ យេហិ កិក្ខូហិ ភគ្គវត្តេ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

បើមិនមានកន្លែងទឹកទេ ត្រូវដើទឹកឲ្យតាបហើយចាក់លើផែនដី ដោយតាំងចិត្តថា កុំឲ្យពួកកិក្ខុដទៃឆាន់ទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ឃដទៃដោយទឹកឡើយ មិនត្រូវចាក់ទឹកលាងជាត្រមានតាំងគ្រាប់ចុយក្នុងចន្លោះផ្នះ តាលបើត្រឡប់វិញ ត្រូវត្រឡប់ឲ្យបានមុនពួកកិក្ខុ ត្រូវបិទបាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ ក្រោយកិក្ខុជាថេរៈតាំងឡាយ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រឡែកមើលប្រមាណ ១ ជួរនឹម ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវសើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវសើចខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ ត្រូវមានសំឡេងតិចៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវដើរគ្រវែងកាយទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវបង្វែរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវឆែកដៅកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវទ្រុងក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវដើរបំអើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយជាវត្តរបស់កិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលកិក្ខុទាំងឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងវេលាភត្ត ។

ភាណវារៈទី ១ ចប់ ។

[๙๐] เตน โข ปน สมเยน ปิณฺฑาจาริกา ภิกฺขู ทุฏฺฐวตฺตา ทุปฺปฺปุตา อนาจารสมาจารา ปิณฺฑาย จรนฺติ อสญฺญเตฺตปิ ฐาเน นิสีทนฺติ อสญฺญเตฺตปิ ฐาเน ภิกฺขมานฺติ อติสหสาปิ ปวิสนฺติ อติสหสาปิ ภิกฺขมานฺติ อติทูรเปิ ติฏฺฐนฺติ อจฺจาสนฺนเปิ ติฏฺฐนฺติ อติจิรเปิ ติฏฺฐนฺติ อติลหุกเมปิ นิวตฺตนฺติ ฯ อญฺญตโร[๑] ปิณฺฑาจาริโก ภิกฺขุ อสญฺญเตฺตปิ ฐาเน นิสีทิ ฯ สา จ[๒] อิตฺถี มญฺญมานา อญฺญเมว ปิวิสกนฺติ อาสิ ฯ ตสฺสิ[๓] ปิวิสเกน สทฺธึ อคฺคิ อคฺคินา สทฺธึ อุชฺฌายนฺติ ฯ อุชฺฌายนฺตา โข เต มนุสฺสา ภิกฺขู เอวมาหสุ กถญฺหิ นาม ภิกฺขู เอวรูปานิ ทุสฺสีลกมฺมานิ กริสฺสนฺติ ยานิ มยเมว ปฏิจฺฉนฺนานิปิ ปาปานิ กมฺมานิ น กโรม ปคฺคณฺหิตฺวาปิ กโรม

(៩០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ស្ងៀតមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតមិនបានសង្កត់ហើយចូលទៅកាន់លំនៅ (ផ្ទះគេ) ខ្លះ មិនបានសង្កត់ហើយចេញមកខ្លះ ចូលទៅដោយរហ័សពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័សពេកខ្លះ ឈរកន្ត្រឹតឆ្ងាយពេកខ្លះ ឈរកន្ត្រឹតជិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ ត្រឡប់មកវិញដោយរហ័សពេកខ្លះ ។ មានភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតមួយរូប មិនបានសង្កត់ហើយដើរចូលទៅកាន់លំនៅ (គេ) ។ ភិក្ខុនោះគាលសំគាល់នូវទ្វារដើរចូលទៅកាន់បន្ទប់គូចមួយ ។ ក្នុងបន្ទប់គូចនោះសោតមានស្ត្រីអាក្រាតដេកផ្ងារ ។ ភិក្ខុនោះកំបានឃើញស្ត្រីអាក្រាតដេកផ្ងារនោះ លុះឃើញហើយគិតថា នេះមិនមែនជាទ្វារទេ នេះជាបន្ទប់គូចទេតើ ហើយក៏ចេញចាកបន្ទប់គូចនោះមក ។ ស្វាមីរបស់ស្ត្រីនោះកំបានឃើញស្ត្រីជាប្រពន្ធនោះអាក្រាតដេកផ្ងារ លុះឃើញហើយក៏គិតថា ភិក្ខុនេះប្រទូស្តន៏ចឹងប្រពន្ធរបស់អញហើយតើ ហើយចាប់ទះត់ភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ស្ត្រីនោះកំភ្ញាក់ឡើងដោយសារពាក្យសូរសន្ធឹកនោះ ហើយបាន

បុរិសំ ឯតទវោច កិស្ស ត្វំ អយ្យ[1] ឥមំ កិច្ចំ
អារោដេសីតិ ។ ឥមិនាសិ ហំ កិច្ចេន ឧសិតាតិ ។
តាហំ អយ្យ[2] ឥមិនា កិច្ចេន ឧសិតា អការេសោ
សោ កិច្ចតិ តំ កិច្ចំ មុញ្ចាបេសិ ។ អថខោ សោ
កិច្ច អារាមំ គន្ត្វា កិច្ចេនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។
យេ តេ កិច្ច អម្ហាកា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយនំ ទ្វីយនំ
វិចារេន្តេ កថំ ហិ នាម បិណ្ឌាចារិកា កិច្ច ឧដ្ឋាតា
ឧបដ្ឋាតា អនាគម្ម សម្ម្ដា បិណ្ឌាយ ចរិស្សន្តិ អ-
សល្លក្ខេត្វាបិ ឯវំសន្តំ បរិសិស្សន្តិ អសល្លក្ខេត្វាបិ
ឯក្ខមិស្សន្តិ អតិសហសាបិ បរិសិស្សន្តិ អតិសហសាបិ
ឯក្ខមិស្សន្តិ អតិទូរេបិ តិដ្ឋិស្សន្តិ អច្ចាសន្នេបិ តិដ្ឋិស្សន្តិ
អតិចិរម្បិ តិដ្ឋិស្សន្តិ អតិលហុកម្បិ ឯវំតិស្សន្តីតិ ។
អថខោ តេ កិច្ចតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ
កិរ កិច្ចវេ ។ បេ ។ សច្ចំ កិច្ចាតិ ។ បេ ។ វិគរ-
ហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា កិច្ច អាមន្តេសិ តេនហិ កិច្ចវេ

១-២ ម. អយ្យោ ។

ស្ងួរប្អូរសនោះថា នែអ្នក ហេតុអ្វីបានជាអ្នកនេះតប់កិត្តុនេះ ។ ស្ងួមិនឆ្លើយថា កិត្តុនេះប្រទូស្តហឆឯងហើយ ។ ប្រពន្ធប្រាប់ថា នែអ្នក កិត្តុនេះមិនបានប្រទូស្តខ្លាំងទេ កិត្តុនោះឥតបានឆ្លើ (អំពើដូច្នោះទេ) ថាហើយក៏ឲ្យប្តីលែងកិត្តុនោះទៅ ។ ខណៈនោះ កិត្តុនោះបានទៅអាស្រ័យអាស្រមហើយប្រាប់ដំណើរ+នុះដល់កិត្តុចាំឆ ឲ្យាយ ។ កិត្តុចាំឆ ឲ្យាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិត្តុចាំឆនោះពោលពាសថា តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកកិត្តុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត មិនសមបើនឹងស្ងៀតមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត មិនបានសង្កេតហើយចូលទៅតាន់លាំនៅ (គេ) ខ្លះ មិនបានសង្កេតហើយចេញមកខ្លះ ចូលទៅដោយរហ័សពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័សពេកខ្លះ ឈរក្នុងទីឆ្ងាយពេកខ្លះ ឈរក្នុងទីជិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ ត្រឡប់មកដោយរហ័សពេកខ្លះ (ដូច្នេះ) សោះ ។ គ្រានោះ កិត្តុចាំឆនោះ បានគ្រាបបង្គំទូលដំណើរ+នុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិត្តុចាំឆ ឲ្យាយ ឮថារឿងនោះពិតមែនឬ ។បេ។ កិត្តុចាំឆ ឲ្យាយគ្រាបបង្គំទូលថា សូមត្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។បេ។ លុះត្រង់បន្ទោសហើយត្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិត្តុចាំឆ ឲ្យាយមកថា ម្នាលកិត្តុចាំឆ ឲ្យាយ បើដូច្នោះ

បិណ្ឌាចារិកោ តិក្ខត្តុំ បញ្ហាវេយ្យាករណំ បិណ្ឌា-
ចារិកោហិ តិក្ខត្តុំ **សម្មា** វត្តិតព្ពំ ។

[๔๑] បិណ្ឌាចារិកេន តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ ឧរេ តាបំ
បរិសំសរ្ជមីតំ តិមណ្ឌលំ បដិច្ឆាទេន្តេន បរិមណ្ឌលំ
ឯកាសេន្តា ការយ៣ន្តេ ៣ន្តេ **សក្កច្ចំ** តាត្តា **សង្ឃា-**
ដិយោ ហារុបិត្តា តណ្ឌិតំ បដិមុញ្ចិត្តា ជោរិត្តា បត្តំ
តហេត្តា **សាធុកំ** អតរមានេន តាមោ បរិសំតាត្តោ
សុប្បដិច្ឆន្តេន អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ **សុសំវុតេន** អន្តរឃរេ
តន្តព្ពំ **បិណ្ឌាបាតុក្ខេបកេន** អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ន **ខិឌ្ឌាធិត្តាយ**
អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ន **ឧជ្ជគ្ឃិការយ** អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ
អប្បសទ្ទេន អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ន ការយប្បដាលកេ
អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ន ពាហាប្បដាលកេ អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ
ន សីសប្បដាលកេ អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ន **ខម្ភកតេន**
អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ន **ថិកុណ្ឌិតេន** អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ន
ឱគុណ្ឋិតាយ អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ឯវមេវំ បរិសាយេន

តថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្ថុដ៏ប៉ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត តាមទំនងដែលពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃបាន ។

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បិណ្ឌចារិកភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត) គិតថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងកាលឥឡូវនេះ ហើយគប្បីបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺ ស្មៅកឲ្យជាបរិមណ្ឌល ក្រវាត់សម្ពត់កាយពន្ធន៍ (វត្ថពន្ធចង្កេះ) ហើយតម្រួតចីវរសង្ឃាដិ ពាក់ក្តឹហើយឃ្លុំ ដូចបាត្រឲ្យស្អាតកាន់ដើរចូលទៅកាន់ស្រុកដោយស្រួល មិនរលេះរលាំង ត្រូវបិទបាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានក្តែកសំឡឹងចុះក្រោមដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចាំរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្ចាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រវែងកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវបង្ហែរ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវឆែកងោកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវទម្លាក់ក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវបំអើតដើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ កាលដែលនឹងចូលទៅកាន់លំនៅនៃគេត្រូវកំណត់ថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅ

សល្លក្ខេតព្វំ ឥមិនា បរិសិនិស្សជ្ជមិ ឥមិនា ឧក្ខេបមិស្សជ្ជមិតិ
ជានិតព្វា បរិសិតព្វំ ជានិតព្វា ឧក្ខេបមិតព្វំ
ជានិតព្វរេ ហោតព្វំ ជាគ្គាសង្ខេ ហោតព្វំ ជានិចិរំ ហោតព្វំ
ជានិលហុកំ ឧរុត្តិតព្វំ បិតរោរេ សល្លក្ខេតព្វំ កិត្តិកំ
ធាតុកាមា ក អធាតុកាមា កតិ សរេ ភគ្គំ ក
ឧក្ខិបតិ អាសជ ក វុដ្ឋាតិ ភាជនំ ក បភមសតិ
ភាជនំ ក បភមសតិ បមេតិ ក ធាតុកាមិយោតិ(១)
ហោតព្វំ កិត្តាយ ធិយមាជាយ ភរេរេ មាត្តេរេ សង្ឃដ្ដី
ទុក្ខវេត្តា ឧក្កិលោរេ មាត្តេរេ បត្តំ បណាមេត្វា ទុភោហិ
មាត្តេហិ បត្តំ បវក្តហោត្វា កិត្តា បដិក្តហោតព្វា ឯ ច
កិត្តាធាយិតាយ មុខំ ពុំលោកេតព្វំ(២) សល្លក្ខេតព្វំ
ស្វបំ ធាតុកាមា ក អធាតុកាមា កតិ សរេ ភគ្គំ ក
បភមសតិ ភាជនំ ក បភមសតិបមេតិ ក ធាតុកាមិ-
យោតិ ហោតព្វំ កិត្តាយ ធិយាយ សង្ឃដ្ដិយោ បត្តំ
បដិច្ឆាទេត្វា សាឋុកំ អរេរមាទេរេ ឧរុត្តិតព្វំ សុបច្ឆដ្ដេន្តេ-
រេ អន្តរាយរេ ភគ្គព្វំ សុសំវុតេរេ អន្តរាយរេ ភគ្គព្វំ

---

១ ឧ. ទាតុកាមោ វិយាតិ ។ ម. ទាតុកាមាស្សាតិ ។ ២ ឧ. ម. ឧណ្ហោកេតព្វំ ។

តាមផ្លូវនេះ នឹងចេញមកវិញតាមផ្លូវនេះ មិនត្រូវដើរបួលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក មិនត្រូវឈរក្នុងទីឆ្ងាយពេក មិនត្រូវឈរក្នុងទីជិតពេក មិនត្រូវឈរយូរពេក មិនត្រូវត្រឡប់រហ័សពេក ត្រូវឈរសង្កេតថា គេមានបំណងនឹងឲ្យចង្ហាន់ ឬឥតមានបំណងនឹងឲ្យទេ បើប្រសិនជាគេបញ្ឈប់ការងារ ឬគេក្រោកចាកអាសនៈ ឬចាប់ដៃក ឬចាប់ភាជន៍ ឬគេមានបំណងនឹងឲ្យហើយនិមន្តឲ្យរង់ចាំក្តី ដឹងដូច្នេះហើយត្រូវឈររង់ចាំ កាលបើ គេប្រគេនចង្ហាន់ បិណ្ឌចារិកភិក្ខុត្រូវដៃកសង្ឃាដិដោយដៃឆ្វេងបង្អោនចាត្រដោយដៃស្តាំ ហើយទ្រចាត្រដោយដៃចាំងពីទទួលយកចង្ហាន់ តែកុំសំឡឹងមើលមុខស្រីដែលប្រគេន[1]ចង្ហាន់នោះឡើយ ត្រូវសង្កេតថា គេមានបំណងនឹងឲ្យសម្ល ឬមិនមានបំណងនឹងឲ្យទេ បើប្រសិនជាគេចាប់ដៃក្តី ចាប់ភាជន៍ក្តី ឬគេមានបំណងនឹងឲ្យហើយនិមន្តឲ្យរង់ចាំក្តី បិណ្ឌចារិកភិក្ខុដឹងដូច្នេះហើយ ត្រូវឈររង់ចាំ កាលបើគេបានប្រគេនចង្ហាន់ហើយ ត្រូវបិទចាំងចាត្រដោយសង្ឃាដិ ដើរត្រឡប់មកដោយស្រួល មិនលេះរលាំងត្រូវបិទចាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅកន្លែងចន្លោះផ្លូវ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នដោយល្អដើរទៅកន្លែងចន្លោះផ្លូវ ត្រូវមាន

---

១ អដ្ឋកថា ថា ប្រុសក្តី ស្រីក្តី បិណ្ឌចារិកភិក្ខុមិនគប្បីមើលមុខគេក្នុងខណៈដែលគេប្រគេនចង្ហាន់ ។

ទិក្ខិត្តចក្ខុ ជា អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ទុក្ខិត្តកាយ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ទុជ្ជគ្គិកាយ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង អប្បស្សន្ទេន អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន កាយប្បចាលកំ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន សីសប្បចាលកំ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ខុម្ភកាន្តេន អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ទិគុណ្ឋិតេន អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ទុក្កដិកាយ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង យោ បឋមំ កាមតោ បិណ្ឌាយ បក្កមតិ តេន អាសនំ បញ្ញាបេតំ្ង ចាតោទកំ ចាតបីឋំ ចាតកថលិកំ ទុបដ្ឋិបិតំ្ង អរញ្ញារចាដិ ណោវិត្វា ទុបដ្ឋាបេតំ្ង ចាដិយំ បរិភោដ្ឋិយំ ទុបដ្ឋាបេតំ្ង យោ បច្ឆា កាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ សចេ ហោតិ កុត្តារសេសោ សចេ អាកង្ខតិ កុញ្ជិតំ្ង ណោ ចេ អាកង្ខតិ អប-ហរតេ វា ជនេ្ឌតំ្ង អប្បាណកេ វា ទុធកេ ទិបិលា-បេតំ្ង តេន អាសនំ ទុទ្ធរិតំ្ង ចាតោទកំ ចាតបីឋំ ចាតកថលិកំ បដិសាមេតំ្ង អរញ្ញារចាដិ ណោវិត្វា បដិសាមេតំ្ង ចាដិយំ បរិភោដ្ឋិយំ បដិសាមេតំ្ង

ក្នែកសំឡឹងចុះក្រោម ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចីវរ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្ចាំងដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិចៗ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រលែងកាយដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវបង្ហាយដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវឆែកឆោកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវទង្គុះក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវចំអើតដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ភិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកមុនគេ ភិក្ខុនោះត្រូវក្រាលអាសនៈ(ទុកហាំ)ត្រូវដម្អល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់លាងដើរ តាំងសម្រាប់ត្រាប់ដើរដែលលាងហើយទ្រនាប់សម្រាប់ដូតដើរដែលមិនទាន់លាង ត្រូវលាងភាជន៍សម្រាប់ផ្ទុកភោជនហើយដម្អល់ទុក ត្រូវដម្អល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់ផាន់ ន័ងទឹកសម្រាប់ប្រើ-ប្រាស់ភិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកក្រោយគេ បើមានអាហារដែលសល់អំពីបរិភោគ បើចង់ផាន់គប្បីផាន់ចុះ បើមិនចង់ផាន់ទេ ត្រូវយកទៅចោលក្នុងទីដែលគ្មានវត្តុខៀវ (មានស្មៅដាំដើម) ឬយកទៅចាក់ក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វ ភិក្ខុនោះគប្បីសារអាសនៈទុក ត្រូវទុកដាក់នូវទឹកសម្រាប់លាងដើរ តាំងសម្រាប់ត្រាប់ដើរដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ដូតដើរដែលមិនទាន់លាង ត្រូវលាងភាជន៍សម្រាប់ផ្ទុកភោជន ហើយរៀបចំទុកដាក់ ត្រូវទុកដាក់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ន័ងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់

វត្តកូនកែ បិណ្ឌចារវត្តំ អារញ្ញកវត្តំ

កត្តព្តំ សម្មដ្ឋិតព្ពំ យោ បសដ្ឋតិ ចានិយយដំ ភ
បរិភោជនិយយដំ ភ វច្ចយដំ ត វត្តំ តុច្ចំ តេន ខុបជ្ឈា-
បេតព្ពំ សចសដ្ឋ លោតិ អវិសយ្ហំ ហត្តវិការេន ទុតិយំ
អាមន្តេត្វា ហត្តវិលង្ឃកេន ខុបជ្ឈាបេតព្ពំ ន ច តប្បច្ច-
យោ ភថា តិដ្ឋតព្ពា តនិ ខោ តិក្ខត្តុ បិណ្ឌាចារិកាគំ
តិក្ខត្តុំ វត្តំ យេថា បិណ្ឌាចារិកេហិ តិក្ខត្តុហិ សម្ម
វត្តិតព្ពន្តិ ។

[៤២] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា តិក្ខុ
អរញ្ញេ វិហរន្តិ ។ តេ តេវ ចានិយំ ខុបជ្ឈាបេន្តិ ន ប-
រិភោជនិយំ ខុបជ្ឈាបេន្តិ ន អគ្គិ ខុបជ្ឈាបេន្តិ ន អរណិ-
សហិតំ ខុបជ្ឈាបេន្តិ ន ឧក្កត្តុបធានំ ជានន្តិ ន ទិសា-
ភាគំ ជានន្តិ ។ ភោក តត្ត តត្តា តេ តិក្ខុ ឯតទភេចុំ
អត្ថិ កន្តេ ចានិយន្តិ ។ ឧត្តាវុសោតិ ។ អត្ថិ កន្តេ បរិភោ-
ជនិយន្តិ ។ ឧត្តាវុសោតិ ។ អត្ថិ កន្តេ អគ្គីតិ ។
ឧត្តាវុសោតិ ។ អត្ថិ កន្តេ អរណិសហិតន្តិ ។

ត្រូវបោសកេងកត្តុ កិក្ខុណា យើញភ្នួមសម្រាប់ដាក់ទឹកផាន់ក្តី ភ្នួមសម្រាប់ដាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ភ្នួមសម្រាប់ដាក់ទឹកលាងវច្ចៈក្តី ដែលទេគ្មានទឹក កិក្ខុនោះត្រូវកេទឹកមកដម្កល់ទុក បើកិក្ខុនោះមិនអាចនឹងលើក (ដោយដៃខ្លួន) ឬបទេ ត្រូវហៅកេគេជាគំរប់ពីរនាក់ ដោយហត្ថវិការ (ចោយដៃ) ហើយឲ្យគេជួយលើកទៅដម្កល់ទុក តែកុំបញ្ជូញវាថា ព្រោះហេតុតែកិច្ចប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្នាលកិន្តុពាំងឡាយ ពាំងនេះជាវត្តរបស់បិណ្ឌចារីកកិក្ខុពាំងឡាយ តាមទំនងដែលបិណ្ឌចារីកកិក្ខុពាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយច្រៃ ។

(៤៦) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុច្រើនរូបនៅកន្លែងព្រៃ ។ កិក្ខុពាំងនោះមិនដងទឹកសម្រាប់ផាន់ទុក មិនដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក មិនបានដម្កល់ទុកនូវភ្លើង៍ មិនបានដម្កល់ទុកនូវពំនួតភ្លើង៍ មិនដឹងផ្លាយនក្ខត្ត-ឫក្ស មិនដឹងចំណែកនៃទិស ។ មានពួកចោរទៅកន្លែងនោះ បានសួរកិក្ខុពាំងនោះថា មានទឹកផឹកឬទេ លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុពាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អាវុសោ ។ ចោរសួរថា ចុះទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មានឬទេ លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុពាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អាវុសោ ។ ពួកចោរសួរថា ចុះភ្លើង៍មានឬទេ លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុពាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អាវុសោ ។ ពួកចោរសួរថា ចុះឈើពំនួតភ្លើង៍មានឬទេ លោកម្ចាស់ ។

ន ត្វាវុសោតិ ។ កោ ន ជ កន្តេ យុត្តន្តិ ។ ន ខោ មយំ អាវុសោ ជានាមាតិ ។ កតមាយំ កន្តេ និសាតិ ។ ន ខោ មយំ អាវុសោ ជានាមាតិ ។ អថ ខោ តេ ភោក នេវាមេសំ ទានីយំ អត្តិ ន បវារោ ជនីយំ អត្តិ ន អក្កិ អត្តិ ន អរណិសហិតំ អត្តិ ន ន ក្ខត្តបទានិ ជានន្តិ ន និសាភាគំ ជានន្តិ ភោក ឥមេ ន យិមេ ភិក្ខូតិ អាភោជេត្វា បក្កមិំសុ ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថ ខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ន ម្មិំ កថំ ភត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេន ហិ ភិក្ខវេ អារញ្ញកានំ ភិក្ខូនំ វត្តំ បញ្ញបេស្សាមិ យថា អារញ្ញកេហិ ភិក្ខូហិ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[៨៣] អារញ្ញកេន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនា កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ បត្តំ ចីវរំ ខន្ធេ ករិត្វា ឧទាហរន អារោហិត្វា ឆារុកល្លំ

កិក្ខុពាន់ឡាយក្រាបបង្គំថា គ្មានទេ អាវុសោ ។ ពួកចោរសួរថា ចុះកន្លងថ្ងៃនេះ ប្រកបដោយផ្លាយន្តគ្គត្តប្បការអ្វី ។ កិក្ខុពាន់ឡាយក្រាបបង្គំថា ម្នាលអាវុសោ យើងពាន់ឡាយមិនដឹងទេ ។ ពួកចោរសួរថា នេះហោថាទិសអ្វី លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុពាន់ឡាយក្រាបបង្គំថា យើងពាន់ឡាយមិនដឹងទេ អាវុសោ ។ លំដាប់នោះ ចោរពាន់នោះនិយាយថា ទឹកសម្រាប់ផឹករបស់កិក្ខុពាន់នេះក៏គ្មាន ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក៏គ្មាន ភ្លើងក៏គ្មាន ឈើពុំនូតភ្លើងក៏គ្មាន ផ្លាយន្តគ្គត្តប្បការក៏មិនដឹង ចំណែកនៃទិសក៏មិនស្គាល់ ពួកនេះជាចោរទេតើ ពួកនេះមិនមែនជាកិក្ខុទេរយ៉ៃ ថាហើយក៏នាំគ្នាវាយហើយដើរចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុពាន់នោះបានក្រាបបង្គំរំណើរនុ៎ះដល់កិក្ខុពាន់ឡាយ ។ កិក្ខុពាន់ឡាយបានយកសេចក្តីនុ៎ះ ក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅកិក្ខុពាន់ឡាយមកកន្លងពេលនោះថា ម្នាលកិក្ខុពាន់ឡាយ បើដូច្នោះតថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់អារញ្ញកកិក្ខុពាន់ឡាយ (កិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ)តាមទំនងដែលអារញ្ញកកិក្ខុពាន់ឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃបាន។

(៨៣) ម្នាលកិក្ខុពាន់ឡាយ (អារញ្ញកកិក្ខុ) ត្រូវក្រោកឡើងអំពីព្រឹកព្រហាម ហើយប្រកបធ្មត្រកន្លងស្មៅ រួចស្ពាយលើស្មា ដើរចីវរទៅលើ-ក ពាក់ស្បែកដើងហើយរៀបចំខ្មុកជាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿង

មត្តំ តាកកណ្ហំ បដិសាមេត្វា ទ្វារវាតបានានិ ថកេត្វា សេ-
នាសនា ឱតរិតព្ពំ ឥទានិ តាមំ បរិសិស្សាមីតិ ឧបា-
ហនា ឱមុញ្ចិត្វា ឆឌ្ឌេត្វា បល្លង្កេ ឥរិយាយ
បថំ បិទត្វា អំសេ អាលម្ពេត្វា តិមណ្ឌលំ បដិច្ឆាទេន្តេន
បរិមណ្ឌលំ និវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា សតុលាំ
កត្វា សង្ឃាដិយោ ចារុបិត្វា តណ្ហិកំ បដិមុញ្ចិត្វា
ជោវិត្វា បត្តំ គហេត្វា សាឌុកំ អតរមានេន តាមោ
បរិសិតព្ពោ សុប្បដិច្ឆន្នេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ សុសំវុតេន
អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ។ បេ ។ ន ខុក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ
គន្តព្ពំ ជវេសនំ បរិសន្តេន សល្លក្ខេតព្ពំ ឥមិនា បរិ-
សិស្សាមិ ឥមិនា ឯកូមិស្សាមីតិ ឆាតិសហាសា បរិ.
សិតព្ពំ ឆាតិសវេសា ឯកូមិតព្ពំ ឆាតិទ្វារេ ហាតព្ពំ
ឆាឌ្ឌាសន្តេ ហាតព្ពំ ឆាតិចិរំ ហាតព្ពំ ឆាតិលហុកំ ឯវត្តិ-
តព្ពំ បិតកេន សល្លក្ខេតព្ពំ កិក្ខំ ឆាតុកាមា ឯ អឆា-
តុកាមា ឯតិ សចេ កម្មំ ឯ ឯកូមិតិ អាសនា ឯ វុដ្ឋាតិ
កដច្ឆុំ ឯ បឋមសតិ ភាជនំ ឯ បឋមសតិ ឋបេតិ
ឯ ឆាតុកាមិយោតិ ហាតព្ពំ កិក្ខាយ ឥយមាឆាយ

ដ៏បវិទ្ធានធឹងបង្អួច រួចហើយចុះពីទីសេនាសន: ដោយគិតថា អាត្មាអញ
នឹងចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងកាលឥឡូវនេះ ត្រូវដោះសែ្បកដើង ហើយ
បន្ទាបគោះច្រកជាក់ក្នុងស្នោកថ្ពាត្រហើយស្ពាយលើស្មា បិទជុំងកាយឲ្យ
មានមណ្ឌលបី សែ្បកសង្ឃាធ្យាជាបរិមណ្ឌល ត្រូវគាត់សម្ពត់កាយពន្ធន៍
តម្រួតទុក្ខរាសង្គ:នឹងសង្ឃាដិ ហើយយ៉ាងកាំភ្លើហើយដួតថ្ពាត្រកាន់ដើរចូល
ទៅក្នុងស្រុកដោយស្រួល មិនរលេះរលាំង អារញ្ញកភិក្ខុ ត្រូវបិទ
ជុំងកាយឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្លូវ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នដោយល្អដើរ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។ បេ ។ មិនត្រូវចំអើតដើង ដើរទៅក្នុងចន្លោះ
ផ្លូវ កាលបើនឹងចូលទៅកាន់លំនៅគេ ត្រូវកំណត់ទុកក្នុងចិត្តថា អាត្មា
អញនឹងចូលទៅ តាមផ្លូវនេះ នឹងចេញមកវិញ តាមផ្លូវនេះ មិនត្រូវ
ចូលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវចេញមកវិញ ដោយរហ័សពេក មិន
ត្រូវឈរ ក្នុងទីឆ្ងាយពេក មិនត្រូវឈរ ក្នុងទីជិតពេក មិនត្រូវឈរ
ឃ្លេពេក មិនត្រូវត្រឡប់មករហ័សពេក ត្រូវឈរសង្កេតមើលថា គេ
ចង់ឲ្យចង្ហាន់ ឬមិនចង់ឲ្យទេ បើគេបញ្ឈប់ការងារក្តី ស្រាកអំពីអាសន:
ក្តី ចាប់ការវិកក្តី ចាប់ការកាដន៍ក្តី គេចង់ប្រគេនចង្ហាន់ហើយនិមន្ត
ឲ្យរង់ចាំក្តី កិក្ខុដឹងដូច្នេះហើយ គប្បីរង់ចាំ កាលបើគេប្រគេនចង្ហាន់

ភាថេន ហាត្តេន សង្ឃាដឹ ឧក្ខារេត្វា ឧក្កិលោន ហាត្តេន បត្តំ បណាមេត្វា ឧភោហិ ហាត្តេហិ បត្តំ បរិក្ខហេត្វា កិក្ខា បដិក្ខហេតព្វា ន ច កិក្ខាធាយិកាយ មុខំ ឱលោកេតព្វំ សល្លក្ខេតព្វំ សូបំ វា ទាតុកាមា វា អទាតុកាមា វាតិ សចេ ភជ្ជំ វា បភាមសតិ ភាជនំ វា បភាមសតិ ឋបេតិ វា ទាតុកាមិយោតិ ឋាតព្វំ កិក្ខាយ និដ្ឋាយ សង្ឃាដិយោ បត្តំ បដិច្ឆាទេត្វា សាធុកំ អតរមានេន ឯវត្តិតព្វំ សុប្បដិច្ឆន្នេន អន្តរឃរេ គន្តព្វំ ។បេ។ ន ឧក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ គន្តព្វំ តាមតោ ឯក្ខមិត្វា បត្តំ ឋវិកាយ បក្ខិបិត្វា អំសេ អាលគ្គេត្វា ចីវរំ សំហរិត្វា សីសេ ករិត្វា ឧភាហតា អាវេហិត្វា គន្តព្វំ អារញ្ញកេន កិក្ខវេ កិក្ខុនា ទាតព្វំ ឧបដ្ឋាបេតព្វំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតព្វំ អត្តិ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អរណិសហិតំ ឧបដ្ឋាបេតព្វំ ភត្តគ្គេបិ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ន ភុត្តាវិនា ឧក្ខិត្តបធានេ ឧក្ខហេតព្វេ សកលាយ វា ឱភគេនាយ វា និសាក្កុសលេន ករិតព្វំ ឥទំ ភោ កិក្ខវេ អារញ្ញកានំ កិក្ខូនំ វត្តំ យថា អារញ្ញកេហិ កិក្ខូហិ សម្មា វត្តិតព្វន្តិ ។

ត្រូវយកដៃឆ្វេងវែកសង្ឃាដិ យកដៃស្តាំបង្អោនចាត្រហើយទ្រចាត្រដោយដៃទាំងពីរទទួលយកចង្ហាន់ តែកុំសំឡឹងមើលមុខស្ត្រីដែលប្រគេនចង្ហាន់ឡើយ ត្រូវសង្កេតពិនិត្យមើលថា គេចង់ប្រគេនសម្លុះមិនចង់ប្រគេនទេ បើគេចាប់កាន់វែកក្តី ចាប់កាន់ភាជន៍ក្តី គេចង់ប្រគេនហើយនិមន្តឲ្យវង់ចាំក្តី កិក្ខុដឹងដូច្នេះហើយត្រូវរង់ចាំ កាលបើគេប្រគេនចង្ហាន់ហើយត្រូវយកសង្ឃាដិបិទចាំងចាត្រ ហើយត្រឡប់ចេញមកដោយស្រួលមិនរលេះរលាំង ត្រូវបិទចាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ មិនត្រូវចំអើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ កាលបើត្រឡប់ចេញមកពីស្រុកវិញហើយត្រូវច្រកចាត្រក្នុងស្មៅក ហើយស្តាយលើស្មា ហើយប្រមូលចីវរទួលលើក្បាលហើយពាក់សែ្បកដើរទៅ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អាវាគកិក្ខុត្រូវដងទឹកសម្រាប់ផានទុក ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក ត្រូវដម្កល់ទុកនូវភ្លើង ត្រូវដម្កល់ទុកនូវឈើពំនូតភ្លើង ត្រូវដម្កល់ទុកនូវឈើប្រត់ត្រូវវៀនទូវផ្តាយនក្ខត្តឫក្ស ទាំងអស់ប្តូរដោយឯកទេស គួរជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងទិស ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាវត្តរបស់អាវាគកិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអាវាគកិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៤៤] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ អឌ្ឍកាសេ ចីវរកម្មំ ករោន្តិ ។ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បដិ-ភតេ បន្តំ(១)សេនាសនំ បបេច្ឆេសុំ(២) ។ ភិក្ខូ រជេន ឱកិរិយិំសុ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ខុជ្ឈា-យន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ករំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បដិ-ភតេ បន្តំ សេនាសនំ បបេច្ឆេស្សន្តិ(៣) ភិក្ខូ រជេន ឱកិរិយិស្សន្តីតិ(៤) ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បដិភតេ បន្តំ សេនាសនំ បបេច្ឆេន្តិ ភិក្ខូ រជេន ឱកិរិយិំសូតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូនំ សេនាសនវត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា ភិក្ខូហិ សេនាសនេ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

---

១ ម. អង្គណោ ។ ២ ឧ. បបេ្បាសុំ ។ ម. បបេ្ចេសុំ ។ ៣ ឧ. បបេ្បាសេ្សន្តិ ។ ម. បបេ្ចេសេ្សន្តិ ។ ៤ ឧ. ម. ឱកិរិស្សតិ ។

(៤៤) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបធ្វើចីវរកម្មក្នុងទីវាល ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគោះគ្រឿងសេនាសនៈ ក្នុងទីធ្លាដែលជាទីប្រាសខ្យល់ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយប្រឆ្ងាក់ដោយធូលី ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងគោះគ្រឿងសេនាសនៈក្នុងទីធ្លាដែលជាទីប្រាសខ្យល់ ឲ្យភិក្ខុពាំងឆ្ងាយប្រឆ្ងាក់ដោយធូលីសោះឡើយ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយនោះ បានយកសេចក្តីនុ៎ះ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ឮថាពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគោះគ្រឿងសេនាសនៈក្នុងទីធ្លាដែលជាទីប្រាសខ្យល់ ឲ្យភិក្ខុពាំងឆ្ងាយប្រឆ្ងាក់ដោយធូលី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុពាំងឆ្ងាយមកថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសេនាសនវត្ត ដល់ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៤៥] យស្មឹ វិហារេ វិហារតិ សចេ សោ វិហារោ ទុក្ខាចោ ហោតិ សចេ ទុស្សហតិ សោឆេតញ្ច វិហារំ សោឆេន្តេន បឋមំ បត្តចីវរំ ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ និសីទនបច្ចត្ថរណាំ ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ កិសិ-ពិម្ពោហនំ ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចោ ឩចំ កត្វា សាឆុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន ភាជនបិដ្ឋំ ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតញ្ច បីឋំ ឩចំ កត្វា សាឆុកំ អប-រិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន ភាជនបិដ្ឋំ ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចបដិបាទកា ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិប-តញ្ច ខេឡមល្លកោ ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតញ្ច អប-សេ្សន ឥលកំ ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ ភុម្មត្ថរណាំ យថាបញ្ញត្តំ សល្លក្ខេត្វា ឩហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ សចេ វិហារេ សន្ថានកំ ហោតិ ទុល្លោកា[1] បឋមំ ទុហារេតព្ពំ អាលោកសន្ធិកណ្ណភាគា បឋដ្ឋិតញ្ច សចេ តេ្រុកបរិតម្ពកតា កិត្តិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា បីឋេត្វា បឋដ្ឋិតញ្ច សចេ តាល-វណ្ណកតា ភូមិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា

---

១ ម. ទុល្លោកោ ។

(៤៥) កិក្ខុទៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រែម បើអាច(សំអាតបាន)ក៏ត្រូវសំអាត កាលដែលនឹងសំអាតវិហារ ត្រូវយកចាត្រនឹងចីវរទៅទុកក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរជាមុន ហើយត្រូវយកនិសីទនៈនឹងកម្រាលទៅទុកក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនឹងខ្នើយទៅទុកក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរ ត្រូវលើកបង្អាបត្រែឲ្យស្រួលកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយកទៅទុកក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរ ត្រូវលើកបង្អាបតាំងឲ្យស្រួលកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារនាំយកទៅទុកក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរ ត្រូវនាំយកទ្រនាប់ដើងត្រែទៅទុក ក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅទុកក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់ប្លែកទៅទុក ក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរ ត្រូវកំណត់ទីដែលគេក្រាលកម្រាលផែនដីយ៉ាងណា ហើយនាំយកទៅទុកក្នុងឆ័ដ្ឋសមគួរ បើក្នុងវិហារស្អុកស្មាញ (មិនស្អាតដោយសារសៃពីងពាងជាដើម) កិក្ខុត្រូវបោសតាំងពីពិតានជាមុន ចំណែកជ្រុងសន្ទះបង្អួចត្រូវជូតសំអាត បើជញ្ជាំងដែលគេលាបដោយថ្នាំ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សម្អុតជូតហើយសឹមជូត បើទីផ្ទៃដែលគេធ្វើដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់

បីនេ្ឋត្វា បមដ្ឋិតញ្ច សចេ អកតា ហោតិ ភូមិ ទ្ធ-
កេន បរិច្ឆោសិត្វា សម្មដ្ឋិតញ្ច មា វិហារេ រជេន
ឱហញ្ញិតំ សង្ការំ វិចិនិត្វា ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតព្ពំ ន កិក្ខុ-
សាមន្តា សេនាសនំ បបេ្ជដេតព្ពំ ន វិហារសាមន្តា
សេនាសនំ បបេ្ជដេតព្ពំ ន ចានីយសាមន្តា សេនា-
សនំ បបេ្ជដេតព្ពំ ន បរិភោជនីយសាមន្តា សេនា-
សនំ បបេ្ជដេតព្ពំ ន បដិវាតេ បដ្ដណោ[1] សេនាស-
នំ បបេ្ជដេតព្ពំ អនោវាតេ សេនាសនំ បបេ្ជដេតព្ពំ
កុម្ភត្ថរណំ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្ជដេត្វា
អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ មញ្ចបដិបាទកា
ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ
ឋបេតព្ពា មញ្ចោ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោធេត្វា
បបេ្ជដេត្វា ន៊ីចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន
អសង្ឃដ្ដន្តេន ការាជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ
បញ្ញាបេតព្ពោ បីឋំ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោធេត្វា
បបេ្ជដេត្វា ន៊ីចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន

---

១ ឧ. ម. អង្គណោ ។

សម្ពត់ពួតរួចសឹមដួត បើទីផ្ទៃគេមិនល្អទេ ភិក្ខុត្រូវប្រុស់ដោយទឹកហើយ សឹមដួតដោយគិតថា កុំឲ្យវិហារប្រឡាក់ដោយធូលីឡើយ ត្រូវប្រមូលសម្រាមទៅចោលក្នុងទីដ៏សមគួរ មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសនៈជិតភិក្ខុផងគ្នា មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសនៈជិតវិហារ មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសនៈជិតទឹកសម្រាប់ផាន់ មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសនៈជិតទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសនៈ ក្នុងធ្លាដែលជាទីច្រាសខ្សាច់ ត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសនៈ ក្នុងទីក្រោមខ្សាច់ ត្រូវហាលកម្រាលផែនដីហើយដម្រះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចសាយកមកក្រាលដូចដើមវិញ ត្រូវហាលទ្រនាប់ដើងគ្រែ ហើយដួតសំអាត ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចនាំយកមកដម្កល់ទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលគ្រែហើយដម្រះគោះក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយលើកបន្ទាបឲ្យស្រួល កុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងគ្របទ្វារ រួចនាំយកទៅទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលតាំងហើយដម្រះគោះក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយលើកបន្ទាបឲ្យស្រួល កុំឲ្យទង្គិច

អសង្ឃដ្ឋនេន ភគវាជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ
បញ្ញាបេតព្ពំ កិសិពិម្ពោហនំ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោ-
ធេត្វា បបេក្ខាធេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ
ឯសីធនប្បច្ចត្ថរណំ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោធេត្វា
បបេក្ខាធេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញារេតព្ពំ ខេ-
ឡមល្លកោ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហ-
រិត្វា យថាឋានេ ឋបេតព្ពោ អបស្សេនផលកំ ឯក-
មន្តំ ឋិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ ឋបេ-
តព្ពំ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន
បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា
ហេដ្ឋាបីឋំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ន ច
អនន្តរហិតាយ ភូមិយា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ចីវរំ និក្ខិ-
បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឯកេន
ហត្ថេន ចីវរវំសំ វា ចីវររជ្ជុំ វា បមជ្ជិត្វា ចារេតា អន្តំ
ឋិរតោ ភោគំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ សចេ បុរត្ថិមា
សរជា វាតា វាយន្តិ បុរត្ថិមា វាតទាជា ថកេតព្ពោ
សចេ បច្ឆិមា សរជា វាតា វាយន្តិ បច្ឆិមា វាតទាជា

កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងគ្រែបង្អែរ រួចនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលពួកខ្នើយ ហើយដម្រះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចនាំយកមករៀបចំទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលកម្រាលសម្រាប់អង្គុយ ហើយដម្រះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចសាយកមកក្រាលទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលកន្ទោរសម្រាប់ស្ពាយទឹកមាត់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដូតរួចនាំយកមកទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែក ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដូតរួចនាំយកមកទុកដូចដែលវិញ ត្រូវទុកជាក់ចាត្រនឹងចីវរ កាលដែលទុកជាក់ចាត្រ ត្រូវកាន់ចាត្រដោយដៃម្ខាង ហើយស្មាបខាងក្រោមគ្រែ ឬខាងក្រោមតាំងដោយដៃម្ខាងសិន សឹមទុកជាក់ចាត្រចុះ តែថាមិនត្រូវទុកជាក់ចាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលដែលនឹងទុកចីវរ ត្រូវកាន់ចីវរដោយដៃម្ខាង ហើយដូតស្មាចីវរ ឬខ្សែស្បៃដោយដៃម្ខាង ហើយឆ្លងជាយខាងនាយឲ្យជាផ្តត់មកខាងអាយសិន សឹមទុកចីវរចុះ បើមានខ្សល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងកើត ភិក្ខុត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បើមានខ្សល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងលិច ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច

ជកេតញ្ញ សចេ ខត្តភ សរជា ភតា ភយដ្ឋំ ខត្តភ
ភតថាជា ជកេតញ្ញ សចេ ឧក្កិណា សរជា ភតា ភ-
យដ្ឋំ ឧក្កិណា ភតថាជា ជកេតញ្ញ សចេ សីតកាលោ
ហោតំ ឱភ ភតថាជា វិវរិតញ្ញ រត្តិ ជកេតញ្ញ សចេ ខុ-
ណ្ហកាលោ ហោតំ ឱភ ភតថាជា ជកេតញ្ញ រត្តិ វិវរិតញ្ញ
សចេ បរិវេណំ ខុក្ខាបំ ហោតំ បរិវេណំ សម្មដ្ឋិតញ្ញំ សចេ
កោដ្ឋកោ ខុក្ខាចោ ហោតំ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋិតញ្ញ
សចេ ឧបដ្ឋានសាលា ខុក្ខាចា ហោតំ ឧបដ្ឋាសាលា
សម្មដ្ឋិតញ្ញ សចេ អគ្គិសាលា ខុក្ខាចា ហោតំ អគ្គិសា-
លា សម្មដ្ឋិតញ្ញ សចេ វច្ចកុដី ខុក្ខាចា ហោតំ វច្ចកុដី
សម្មដ្ឋិតញ្ញ សចេ ចាដិយំ ន ហោតំ ចាដិយំ ឧបដ្ឋាបេ-
តញ្ញំ សចេ បរិភោជនីយំ ន ហោតំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋា-
បេតញ្ញំ សចេ អាចមនកុម្ភិយោ ខុទកំ ន ហោតំ
អាចមនកុម្ភិយោ ខុទកំ អាសិញ្ចិតញ្ញំ សចេ វុឌ្ឍេន
សទ្ធិ ឯកវិហារេ វិហរតិ ន វុឌ្ឍំ អភិវាទេតុ ខុទ្ទកោ
ភិក្ខុ ន បរិបុច្ឆា ភិក្ខុ ន សជ្ឈាយោ កាតញ្ញោ

បើមានខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងដើម ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងដើម បើមានខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ ភិក្ខុត្រូវបើកបង្អួចកុងវេលាថ្ងៃ បិទកុងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្អួចកុងវេលាថ្ងៃ បើកបង្អួចកុងវេលាយប់ បើបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់ទឹកមានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ទឹកចេញ បើទីបង្ហានសាលាមានសម្រាម ត្រូវបោសទីបង្ហានសាលាចេញ បើពេនក្តើងមានសម្រាម ត្រូវបោសពេនក្តើងចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើមិនមានទឹកសម្រាប់ផាន់ ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ផាន់ទុក បើមិនមានទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភិក្ខុត្រូវដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក បើមិនមានទឹកកងធ្នាំងសម្រាប់ដម្រះ ត្រូវចាក់ទឹកកងធ្នាំងសម្រាប់ដម្រះទុក បើភិក្ខុនៅកុងវិហារមួយជាមួយនឹងភិក្ខុថាស់ មិនថាន់បានអនុញ្ញាតពីភិក្ខុថាស់ទេ មិនត្រូវបង្រៀនចាលី មិនត្រូវបង្រៀនអដ្ឋកថា មិនត្រូវធ្វើស្មូធ្យាយ

น ฉนฺทา ภาสิตพฺพา น ปฏิโฆ ภาเตพฺพา น ปฏิโฆ วิปฺปเนตพฺพา น ภาตรา ภาตริ วิวริตพฺพา น ภาตรา ภาตริ ฉโกเตพฺพา สเจ ปุพฺพุฏฺฐาน สญฺญี ภิกฺขุ ฉนฺทมฺปิ ปฏิโฆปิ วิปฺปเนติ ยถา ปุพฺพุฏฺฐาน เนว ปริวตฺเตตพฺพ น จ ปุพฺพุฏฺฐาน สญฺญาย กาลญฺญุนา ยาเจตพฺพ ตตฺร เจ ตสฺส ภิกฺขุโน เอวมสฺส อิทานิ โข ภิกฺขุ ภิกฺขูน สเคนาสนานิ ปญฺญาเปนฺติ สเคนาสเนปิ สมฺมา ปฏิชคฺคนฺติ ฯ

[๘๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ฉนฺนาย เถรา ภิกฺขู นวกา ภิกฺขู อนาทริยมาน อนาทริย ปฏิจฺจ ปหูต กฏฺฐ อาเกเปตฺวา อคฺคึ ทตฺวา ทฺวาร ฉเกตฺวา ปกฺกามิ สีทิ ฯ เถรา ๑[๑] ภิกฺขู ขุฑฺฑาภิตฺตา ทฺวาร อลภมานา มุจฺฉิตา ปปตึสุ ฯ โย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺโฉ ฯเป ฯ เต ขุชฺฌิตฺวา ขิยฺยิตฺวา วิปาเจตฺวา กถ หิ นาม อญฺญตโร ภิกฺขุ ฉนฺนาย เถรา ภิกฺขู นวกา ภิกฺขู อนาทริย ปฏิจฺจ ปหูต กฏฺฐ อาเกเปตฺวา อคฺคึ ทตฺวา ทฺวาร ฉเกตฺวา ปกฺกามิสฺสตีติ เถรา ภิกฺขู ขุฑฺฑาภิตฺตา ทฺวาร อลภมานา มุจฺฉิตา ปปติสฺสนฺตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ เถ ฯ

---

๑ ฉ. ม. เถรุตฺตเรสุ เถเรน นาม ปทวฑฺฒิ น ทิสฺสติ ฯ

មិនត្រូវសំដែងធម៌ មិនត្រូវឧដចង្អឿង មិនត្រូវលត់ចង្អឿង មិនត្រូវបើកបង្ហិច មិនត្រូវបិទបង្ហិចឡើយ បើភិក្ខុដើរចង្រ្កមក្នុងចង្រ្កមមួយជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ ភិក្ខុចាស់ចង្រ្កមតាមផ្លូវណា ភិក្ខុត្រូវដើរចៀសពីផ្លូវនោះ តែកុំឲ្យជាយសង្ឃាដិ៍ភិក្ខុចាស់ឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាសេនាសនវត្តរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសេនាសនៈ ។

[៨៦] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈហាមប្រាមក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ក៏នៅតែមិនអើពើ នាំគ្នាគរទុសច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារអង្គុយនៅត្រង់ទ្វារ ។ ជួនជាភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈ ត្រូវកំដៅចៀតចៀនខ្លាំងណាស់ ហើយរកទ្វារចេញមកមិនបានក៏ដ្រាប់ដួលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈហាមឃាត់ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយក៏នៅតែមិនអើពើ នាំគ្នាគរទុសជាច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារអង្គុយនៅត្រង់ទ្វារសោះ ជួនជាភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈត្រូវកំដៅខ្លាំងណាស់ហើយរកទ្វារចេញមកមិនបានក៏ដ្រាប់ដួលទៅ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនោះបំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។

សច្ចំ កិរ កិំកុវេ ឆព្ភិក្ខិយោ កិំកុ ផ្កាយរេ ថេរេហិ កិំកុហិ ជិវិរិយេមានា អនាទរិយំ បដិច្ច បហូតំ កដ្ឋំ អាហរេបេត្វា អគ្គិំ ទត្វា ឡាំ ថកេត្វា ឡាវេ ជិសីទិត្វា កិំកុ ខណ្ហាកិតត្តា ឡាំ អលភមានា មុច្ឆិតា បបតន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។បេ។ វិហរតិ ត្វា ជម្មឹ កថំ កត្វា កិំកុ អាមន្តេសិ ន កិំកុវេ ផ្កាយរេ ថេរេន កិំកុនា ជិវិរិយមានេន អនាទរិយំ បដិច្ច បហូតំ កដ្ឋំ អាហរេបេត្វា អគ្គិំ នាតញ្ញោ យោ ទនេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ន ច កិំកុវេ ឡាំ ថកេត្វា ឡាវេ ជិសីទិតព្ពំ យោ ជិសីទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស តេនហិ កិំកុវេ កិំកុំ ផ្កាយរវត្ថុំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា កិំកុហិ ផ្កាយរេ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[៩៧] យោ បឋមំ ផ្កាយរំ កច្ចតិ សចេ ឆវិកោ ទុស្សុក្កា ហោតិ ឆវិកោ ឆន្ទេតញ្ញា សចេ ផ្កាយរំ ទុក្ខាបំ ហោតិ ផ្កាយរំ សម្មដ្ឋិតព្ពំ សចេ បរិភណ្ឌំ ទុក្ខាបំ ហោតិ បរិភណ្ឌំ សម្មដ្ឋិតព្ពំ សចេ បរិវេណំ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ បានឮថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
កាលដែលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយជាថេរៈហាមឃាត់ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ កំនៅតែ
មិនអើពើ នាំគ្នាមកគរទុសជាច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារអគ្គិយនៅត្រង់
ទ្វារ ភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយជាថេរៈត្រូវកំដៅបៀតបៀនខ្លាំងណាស់ រកទ្វារចេញ
មកមិនបានក៏ជ្រុលដួលទៅ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយក្រាបបង្គំទូលថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយមកថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ (បេ)
ភិក្ខុជាថេរៈហាមឃាត់ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយហើយ មិនត្រូវនាំគ្នាគរទុសជា
ច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើទេ ភិក្ខុណាបង្កាត់ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ មួយវិធីទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវបិទទ្វារហើយ
អង្គុយនៅត្រង់ទ្វារឡើយ ភិក្ខុណាអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុចាំ
ឆ័ន្ទាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តដន្លាយវត្តដល់ភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ តាម
ខំនងដែលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។

[៨៧] ភិក្ខុណាទៅគាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយមុនគេ បើមានផេះនៅ
ភកកុញ ភិក្ខុនោះត្រូវតើបផេះចាលចេញ បើផ្ទះជាទីរក្សាកាយមាន
សម្រាម ត្រូវបោសផ្ទះជាទីរក្សាកាយចេញ បើលានខាងក្រៅ (ផ្ទះជាទី
រក្សាកាយ) មានសម្រាម ត្រូវបោសលានខាងក្រៅចេញ បើបរិវេណ

ទុក្ខាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មដ្ឋំ តព្ពំ សចេ កោដ្ឋកោ ទុក្ខាបោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋំ តព្ពោ សចេ ឧបដ្ឋាយសាលា ទុក្ខាបា ហោតិ ឧបដ្ឋាយសាលា សម្មដ្ឋា តព្ពា ចុល្លោ សន្ថរិតព្ពំ មត្តិកា តេមេតព្ពា ទុតិយោ ណាលិកាយ ទុតិយំ អាសិញ្ចិតព្ពំ ឧបដ្ឋាយរំ បរិសន្ថរិត មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច រជនិដ្ឋានេត្វា ឧបដ្ឋាយរំ បរិសិតព្ពំ ន ថេរេ កិក្ខុ អនុប្បទ្ទិដ្ឋ ឯសីនិតព្ពំ ន នវា កិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិតព្ពា សចេ ទុស្សហតិ ឧបដ្ឋាយរេ ថេរាសនំ កិក្ខុនំ បរិភុត្តំ កាតព្ពំ ឧបដ្ឋាយក ឯក្ខមន្តេន ឧបដ្ឋាយរបិបំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧបដ្ឋាយក ឯក្ខមិតព្ពំ សចេ ទុស្សហតិ ទុតិយេបិ ថេរាសនំ កិក្ខុនំ បរិភុត្តំ កាតព្ពំ ន ថេរាសនំ កិក្ខុនំ បុរតោបិ[1] ឧហាយិតព្ពំ ន ទុបរិសោតេបិ[2] ឧហាយិតព្ពំ ឧហាតេន ទុត្តរន្តេន ទិតរន្តោ មក្តោ ទាតព្ពោ យោ បច្ឆា ឧបដ្ឋាយក ឯក្ខមតិ សចេ ឧបដ្ឋាយរំ ចិក្ខល្លំ ហោតិ ឆារិតព្ពំ

---

๑ ម. ម. ឆេត្តុកេសុ ឥធ បិសទ្ទោ នត្ថិ ។ ๒ ម. ម. ទុបរិតោ ។

មានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើពេនៃផ្ទះជាទីរក្សាកាយមានសម្រាម ត្រូវបោសពេនៃផ្ទះជាទីរក្សាកាយចេញ ត្រូវសួនគ្រឿងលំអតទុក ត្រូវលាយដីស្អិតទុក ត្រូវចាក់ទឹកទុកក្នុងសត្តទឹក កាលនឹងបូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខដោយដីស្អិត ហើយបិទបាំងខាងមុខខាងក្រោយ ហើយសឹមបូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយច្រៀតបៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់ពួកភិក្ខុថ្មីដោយអាសនៈ បើអាច (ធ្វើបរិកម្មបាន) ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់កិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ កាលភិក្ខុនឹងចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយទៅ ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយហើយបិទបាំងខាងមុខខាងក្រោយ ហើយសឹមចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ បើភិក្ខុអាច(ធ្វើបរិកម្មបាន)សូម្បីក្នុងទឹកក៏ត្រូវធ្វើបរិកម្ម ដល់កិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈបានដែរ មិនត្រូវឆ្លងទឹកពីខាងមុខពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវឆ្លងទឹកពីខាងលើខ្សែទឹក កាលភិក្ខុឆ្លងរួចហើយឡើងមកវិញ ត្រូវបើកផ្លូវឲ្យដល់កិក្ខុទាំងឡាយដែលកំពុងចុះទៅ ភិក្ខុណា ចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយខាងក្រោយគេ បើផ្ទះជាទីរក្សាកាយមានកក់ ភិក្ខុនោះត្រូវលាងចេញ

ปริภุญฺชนฺตานญฺจ วฏฺฏติ ฯ ปาทกถลิกายปิ ปริภณฺฑกมฺมํ กาตุ วฏฺฏติ ฯ ปาทกถลิกาย ปริภณฺฑกมฺมกรณตฺถาย ปาสาณจุณฺณมฺปิ ปิฏฺฐจุณฺณมฺปิ ปริภุญฺชิตุ วฏฺฏติ ฯ

(๔๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺกิ พฺราหฺมณชาติโก วจฺจกุฏึ กตฺวา ฉฑฺเฑติ อาจเมตุ๋ เกปิ สมฺม วสลา ทุกฺกฏนฺติ อาจเมสฺสตีติ ฯ ตสฺส วจฺจมคฺเค กิมิ สณฺฐหิ ฯ อถ โข เสา กิกฺกิ กิกฺกิณี ปาตเมตุ๋ อาโรเจสิ ฯ กึ ปน ตุ๋ อาวุโส วจฺจกุฏึ กตฺวา ฉฑฺเฑสีติ ฯ ปาปมาวุโสติ ฯ เย เต กิกฺกิ อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต ชุฏฺฐาเยตฺวา ทิยฑฺเฒ ทิวาเจตฺวา กจฺจ ปิ นาม กิกฺกิ วจฺจกุฏึ กตฺวา ฉฑฺเฑสฺสตีติ ฯ อถ โข เต กิกฺกิ กกวาเก ปาตเมตุ๋ อาโรเจสุ๋ ฯ เป ฯ สจฺจ กิร ตุ๋ กิกฺกิ วจฺจกุฏึ กตฺวา ฉ อาจเมสีติ ฯ สจฺจ กกวาติ ฯ เป ฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถึ กตฺวา กิกฺกิ อามนฺเตสิ

ตรัสให้ล้างเท้าสำหรับเช็ดเท้าก่อน ครั้นแล้วจึงให้ปูลาดเครื่องลาดสำหรับนั่งก่อน ครั้นแล้วจึงให้ตั้งกระโถนไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งน้ำฉันไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งน้ำล้างบาตรไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งที่ล้างบาตรไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งบาตรไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งจีวรไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งที่นั่งไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งที่บูชาไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งที่ถวายไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งที่ล้างไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งที่ล้างเท้าไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งที่เช็ดเท้าไว้ ครั้นแล้วจึงให้ตั้งที่ปูลาด

ฉ ภิกฺขเว วตฺถุ ภควา สตฺถุ ทสฺเสติ ฉ อาจเรตพฺพ์ ยาว ชาจเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๙๙] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู วตฺถุกุฏิยา ยาวฑฺฒา วตฺถุ ภเวติ ฯ เอวภา ภิกฺขู ปมมภาร์ อาคจฺฉนฺติ อาคเมติ ฯ เต วตฺถุ สงฺฆาเรจฺวา มุฏฺฐิตา ปตติ ฯ ภควาเตา ฬตมตฺถ์ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ สตฺถุ ภิกฺขเว ภิกฺขู วตฺถุกุฏิยา ยาวฑฺฒา วตฺถุ ภเวติ เอวภา ภิกฺขู ปมมภาร์ อาคจฺฉนฺติ เต วตฺถุ สงฺฆาเรจฺวา มุฏฺฐิตา ปตติ ฯ สตฺถุ ภควาติ ฯ เป ฯ ฉ ภิกฺขเว วตฺถุกุฏิยา ยาวฑฺฒา วตฺถุ ภาเรตพฺพ์ ยาว ภาเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว อาคตมฺปฏิชานิยา วตฺถุ ภาตุนฺติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបន្ទោបង់វច្ចៈហើយ បើទឹកមាន[1] ភិក្ខុកុំគប្បីមិនដម្រះចេញ ភិក្ខុណាមិនដម្រះចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤៨) សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងវច្ចកុដិ តាមលំដាប់ចាស់ខ្លី ។ ភិក្ខុថ្មីទាំងឡាយដែលឈឺវច្ចៈមកដល់មុនហើយរង់ចាំ ។ ភិក្ខុទាំងនោះខំអត់ទ្រាំវច្ចៈ ក៏ជ្រប់ដួលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឃានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងវច្ចកុដិតាមលំដាប់ចាស់ខ្លី ភិក្ខុខ្លីទាំងឡាយដែលឈឺវច្ចៈមកដល់មុនហើយ រង់ចាំភិក្ខុទាំងនោះខំអត់ទ្រាំវច្ចៈ ក៏ជ្រប់ដួលទៅ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងវច្ចកុដិតាមលំដាប់ចាស់ខ្លីទេ ភិក្ខុណាបន្ទោបង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបន្ទោបង់វច្ចៈតាមលំដាប់ដែលមកដល់[2] ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា បើមានទឹកតែគ្មានទីកំបាំង ភិក្ខុត្រូវឆែងទឹកដោយភាជន៍យកមកដម្រះ (ក្នុងទីកំបាំង) ។ បើគ្មានភាជន៍សម្រាប់ឆែងទឹក ត្រូវឆែងដោយជាត្រ ។ បើជាត្រក៏គ្មាន ទាំងវត្តឯទៀតក៏គ្មាន ។ ភិក្ខុត្រូវតាំងចិត្តថា ទីនេះស្រឡះណាស់ ខាងមុខពង់មានទឹក លុះទៅរកទឹកមិនបាន កំដល់ពេលភិក្ខាចារ ភិក្ខុនោះនឹងផ្លុតដោយឈើឬវត្ថុអ្វីមួយក៏បាន ។ ២ អដ្ឋកថាថា ថ្ងៃក្រុងដំ ១ ទីបន្ទោបង់បស្សាវៈ ១ កំពង់សម្រាប់ងូតទឹក ១ ទាំង ៣ កន្លែងនេះ គួរប្រកាន់តាមលំដាប់ភិក្ខុដែលទៅដល់ (មុនក្រោយ) ។

[๑๐๐] តេន ខោ បន សមយេន ឆឡភិញ្ញោ ភិក្ខុ អតីតសហសាបិ វច្ចកុដិ បវិសន្តិ ទុព្ភដិត្វាបិ បវិសន្តិ ឯតទត្ថាបិ វច្ចំ ករោន្តិ ទន្តកដ្ឋំ ខាទន្តាបិ វច្ចំ ករោន្តិ ពហិទ្ធាបិ វច្ចោណិំ កាយ វច្ចំ ករោន្តិ ពហិទ្ធាបិ បស្សាវោណិំ កាយ បស្សាវំ ករោន្តិ បស្សាវោណិំ កាយបិ ខេឡំ ករោន្តិ ឆវុសេនបិ ឋានេន អវលេខន្តិ អវលេខនកេ ជម្ម វច្ចកុបម្ហិ ចាតេន្តិ អតីតសហសាបិ ឯក្ខមន្តិ ទុព្ភដិត្វាបិ ឯក្ខមន្តិ ចបុចបុការកាបិ អាចមេន្តិ អាចមនសកវាតេបិ ទុឆកំ សេសេន្តិ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា។បេ។ តេ ទុល្លាយន្តិ ខីយន្តិ វិភាចេន្តិ កេ ចំ ហិ ឆឡភិញ្ញោ ភិក្ខូ អតីតសហសាបិ វច្ចកុដិ បវិសិស្សន្តិ ទុព្ភដិត្វាបិ បវិសិស្សន្តិ ឯតទត្ថាបិ វច្ចំ ករិស្សន្តិ ទន្តកដ្ឋំ ខាទន្តាបិ វច្ចំ ករិស្សន្តិ ពហិទ្ធាបិ វច្ចោណិំ កាយ វច្ចំ ករិស្សន្តិ ពហិទ្ធាបិ បស្សាវោណិំ កាយ បស្សាវំ ករិស្សន្តិ បស្សាវោណិំ កាបិ ខេឡំ ករិស្សន្តិ

វត្តក្ខន្ធកៈ ទិទានវត្តនៃបច្ចេកពុទ្ធិវត្ត

[១០០] សម័យនោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ចូលទៅកាន់វច្ចកុដិដោយ
រហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចូលទៅខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈប្រឹងរមាត់ខ្លះ បន្ទោ
បង់វច្ចៈពាំងតំពាឈើស្អុនខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈខាងក្រៅវច្ចៈខ្លះ បន្ទោបង់
បស្សាវៈខាងក្រៅបបស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ក្នុងបបស្សាវៈខ្លះ តិតដោយ
ឈើដ៏គ្រោតគ្រាតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់តិតក្នុងរណ្តៅវច្ចខ្លះ ចេញមក
ដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ ជម្រះធ្លើសំឡេងឮចបុ-
ចបុខ្លះ ទុកទឹកឲ្យសល់នៅកន្លែងសម្រាប់ជម្រះខ្លះ ។ ភិក្ខុពាំងឮឃើញ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងនោះតំណោលទោស តិះ
ដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនឹងចូលទៅកាន់វច្ចកុដិ
ដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចូលទៅកាន់ខ្លះ ប្រឹងរមាត់បន្ទោបង់វច្ចៈ
ខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈពាំងតំពាឈើស្អុនខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈខាងក្រៅវច្ចៈខ្លះ
បន្ទោបង់បស្សាវៈខាងក្រៅបបស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ក្នុងបបស្សាវៈខ្លះ

ជនុសេនបិ ភាវេន អវសេសានិ អវសេសានិ
វត្ថុភូមិយំ ឋានេសុន្តិ អតិសហសេនបិ ឯកូបធិសុន្តិ
ទុព្ភិក្ខេនបិ ឯកូបធិសុន្តិ ចបុចបុការកេនបិ[1] អាច-
មេសុន្តិ អាចមនសភាវេនបិ ទុន្និក្ខំ សេសេសុន្តិតំ ។
អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ។ បេ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។
វិគរហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេ-
នហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនំ វត្ថុភូមិវត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា
ភិក្ខូហិ វត្ថុភូមិយោ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[១០១] យោ វត្ថុភូមិ គច្ឆតិ តេន[2] ពហិដ្ឋតេន
ទុក្កាសិតព្ពំ អន្តោ និសិន្នេនបិ ទុក្កាសិតព្ពំ ចីវរវំសេ
ឋ ចីវរវង្កយោ ឋ ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពា សាឆុកំ អតរមានេន
វត្ថុភូមិ បរិសិតព្ពា ឆាតិសហសា បរិសិតព្ពា ន ទុព្ភិ-
ក្ខា បរិសិតព្ពា វត្ថុឋានុកាយ បិតេន ទុព្ភិតព្ពំ ន
ឯកន្តនិន្នេន វត្តោ តាតព្ពោ ន ឧន្នតដ្ឋានេន វត្តោ
តាតព្ពោ ន ពហិទ្ធា វត្ថុនោ ឆិកាយ វត្តោ តាតព្ពោ

---

១ ឧ. ម. ចបុចបុការកំបិ ។ ២ តេនសព្ពេ ឧ. ម. ភោគ្គកេសុ ន បញ្ញាយតិ ។

កិតដោយឈើដ៏គ្រោតគ្រាតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់កិតក្នុងរណ្តៅវច្ចៈខ្លះ ចេញមកដោយហ៊ាសពេកខ្លះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ ជម្រះធ្វើឲ្យឮសំឡេងចបុចបុខ្លះ ទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងភាជនសម្រាប់ជម្រះខ្លះ ដូច្នេះសោះ ។ គ្រានោះ កិក្ខុពាលនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាលឯង រឿងនុ៎ះពិតមែនឬ ។ បេ ។ កិក្ខុពាលឯងក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលហើយធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិក្ខុពាលឯងមកថា ម្នាលកិក្ខុពាលឯង បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តនូវវច្ចកុដិវត្តដល់កិក្ខុពាលឯង តាមទំនងដែលកិក្ខុពាលឯង គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងវច្ចកុដិចុះ ។

(១០១) កិក្ខុណា ទៅកាន់វច្ចកុដិ កិក្ខុនោះត្រូវឈរពាងក្រៅហើយគ្រែហែម ទោះបីកិក្ខុដែលអង្គុយនៅខាងក្នុងក៏ត្រូវគ្រែហែមតប កិក្ខុនោះត្រូវពាក់ចីវរលើស្មាចីវរប្អូរស្បៃ រួចកុំប្រញាប់ប្រញាល់ ចូលទៅកាន់វច្ចកុដិដោយស្រួល កុំចូលទៅដោយប្រញាប់ពេក មិនត្រូវសើយស្បង់ចូលទៅ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់ដើងសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ចៈហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវទំប្រឹងរមាត់បន្ទោបង់វច្ចៈ មិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ចៈទាំងកំពុងឈើសូន់ មិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ចៈខាងក្រៅវច្ចៈ មិនត្រូវបន្ទោបង់

ន ពហិន្ធា បសណ្ឋាវនោណិកាយ បសណ្ឋាវេ កាតព្វោ ន បសណ្ឋាវនោណិកាយ ខេឧទ្ធា កាតព្វោ ន ជរុសេន កដ្ឋេន អវលេខិតព្វំ ន អវលេខនកដ្ឋំ វច្ចកុដិបម្ហិ ទាតេតព្វំ វច្ចទាឧកាយ បិតេន បដិច្ឆាទេតព្វំ ណាតិសហាសាឝិកម្ហិតព្វំ ន ខុព្ភដិត្វា ឝិកម្ហិតព្វំ អាចមនទាឧកាយ បិតេន ខុព្ភដិតព្វំ ន ចបុចបុការកេន[1] អាចមេតព្វំ ន អាចមនសរាវកេ ខុទកំ សេសេតព្វំ អាចមនទាឧកាយ បិតេន បដិច្ឆាទេតព្វំ សចេ វច្ចកុដី ឝហតា ហោតិ ណោវិតព្វា សចេ អវលេខនបិម្ហរេ បូរេ ហោតិ អវលេខនកដ្ឋំ ឆឌ្ឌេតព្វំ សចេ វច្ចកុដី ខុក្ខាទា ហោតិ វច្ចកុដី សម្មដ្ឋិតព្វា សចេ បរិកណ្ឋំ ខុក្ខាបំ ហោតិ បរិកណ្ឋំ សម្មដ្ឋិតព្វំ សចេ បរិវេណំ ខុក្ខាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មដ្ឋិតព្វំ សចេ កោដ្ឋកោ ខុក្ខាទោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋិតព្វោ សចេ អាចមនកុម្ភិយា ខុទកំ ន ហោតិ អាចមនកុម្ភិយោ ខុទកំ អាសិញ្ចិតព្វំ ៥ំ ខោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ វច្ចកុដីវត្តំ យថា តិក្ខត្តុំ ហិ វច្ចកុដិយោ សម្មា វត្តិតព្វន្តិ ។

---

១ ឧ. ម. ចបុចបុការកំ ។

វត្តប្បទុក: ការទ្រង់បញ្ញត្តវច្ចកុដិវត្ត

បស្សាវៈខាងក្រៅបស្សាវៈ មិនត្រូវស្តោះទឹកមាត់ក្នុងបស្សាវៈ មិនត្រូវកិតដោយឈើគ្រែតគ្រែត មិនត្រូវចោលឈើសម្រាប់កិតក្នុងរណ្តៅវច្ចៈ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់វច្ចៈហើយសឹមបិទបាំង (ស្បង់) មិនត្រូវចេញមកដោយរួសពាន់ពេក មិនត្រូវចេញមកខាំងសើយស្បង់ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវជម្រះធ្លុះសំឡេងឲ្យពុចបុចបុ មិនត្រូវខ្ទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងកាជន៍សម្រាប់ជម្រះ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមបិទបាំង បើវច្ចកុដិប្រឡាក់ ត្រូវលាងចេញ បើកញ្ជើសម្រាប់ដាក់ឈើសម្រាប់កិតពេញ ត្រូវចាក់ឈើសម្រាប់កិតចោលចេញ បើវច្ចកុដិមានសម្រាម ត្រូវបោសវច្ចកុដិចេញ បើលានវច្ចកុដិមានសម្រាម ត្រូវបោសលានវច្ចកុដិចេញ បើបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើទឹកក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះគ្មានទេ ត្រូវចាក់ទឹកដាក់ក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាវច្ចកុដិវត្តរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃក្នុងវច្ចកុដិចុះ ។

(๑๐๒) តេន ខោ បន សមយេន សន្ធិវិហារិកោ ឧបដ្ឋាយេសុន សម្មា វត្តន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សន្ធិវិហារិកោ ឧបដ្ឋាយេសុន សម្មា វត្តិស្សន្តីតិ ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្চំ កិរ ភិក្ខវេ សន្ធិវិហារិកោ ឧបដ្ឋាយេសុន សម្មា វត្តន្តីតិ ។ សច្চំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម ភិក្ខវេ សន្ធិវិហារិកោ ឧបដ្ឋាយេសុន សម្មា វត្តិស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ សន្ធិវិហារិកានំ ឧបដ្ឋាយេសុវត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា សន្ធិវិហារិកេហិ ឧបដ្ឋាយេសុ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[១០៦] សម័យនោះឯង ពួកសទ្ធិវិហារិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយ ។ តិក្ខុចាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ តិក្ខុចាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមហើយពួកសទ្ធិវិហារិក មិនប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយសោះ ។ គ្រានោះ តិក្ខុចាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ បានឮថាពួកសទ្ធិវិហារិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយពិតមែនឬ ។ តិក្ខុចាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ មិនសមហើយសទ្ធិវិហារិកចាំងឡាយមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយសោះ ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅតិក្ខុចាំងឡាយមកថា ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តនូវទុបដ្ឋាយវត្ត ដល់សទ្ធិវិហារិកចាំងឡាយ តាមទំនងដែលសទ្ធិវិហារិកចាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយ ។

[១០៣] សន្ធិវិហារិកេន ភិក្ខុវេ ឧបជ្ឈាយម្ហិ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា កាលសេ្សវ ឧដ្ឋាយ ឧបាហនា ឱមុញ្ចិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ទន្តកដ្ឋំ ទាតព្ពំ មុខោទកំ ទាតព្ពំ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ សចេ យាគុ ហោតិ ភាជនំ ធោវិត្វា យាគុ ឧបនាមេតព្ពា យាគុំ បីតស្ស ឧទកំ ទត្វា ភាជនំ បដិគ្គហេត្វា ឋបេត្វា កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន ធោវិត្វា បដិសាមេតព្ពំ ឧបជ្ឈាយម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ឧទ្ធរិតព្ពំ សចេ សោ ឧទេសោ ឧក្កាទោ ហោតិ សោ ឧទេសោ សម្មជ្ជិតព្ពោ សចេ ឧបជ្ឈាយោ កាមំ បរិសិត្តកាយោ ហោតិ ឯវាសនំ ទាតព្ពំ បដិឯវាសនំ បដិគ្គហេតព្ពំ កាយពន្ធនំ ទាតព្ពំ សកុណំ កត្វា សង្ឃាដិយោ ទាតព្ពា ធោវិត្វា បត្តោ សឧទកោ ទាតព្ពោ សចេ ឧបជ្ឈាយោ បច្ឆាសមណំ អាកង្ខតិ តិមណ្ឌលំ បដិច្ឆាទេន្តេន បរិមណ្ឌលំ ឯវាសេត្វា

(១០៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ធិវិហារិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងឧបដ្ឋាយ៍ ។ ឯសេចក្តីប្រព្រឹត្តិដោយប្រពៃក្នុងឧបដ្ឋាយ៍នោះ ដូច្នេះ សន្ធិវិហារិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹកហើយដោះស្បែកដើង រួចធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្គៈធ្វើស្មាម្ខាង ហើយប្រគេនឈើស្តន់ ប្រគេនទឹកសម្រាប់លុបមុខ ក្រាលអាសនៈ បើមានបបរ សន្ធិវិហារិកត្រូវលាងភាជន៍ហើយបង្ហាន បបរចូលទៅប្រគេន កាលបើឧបដ្ឋាយ៍ហុតបបរបួចហើយ សន្ធិវិហារិក ត្រូវប្រគេនទឹក ហើយទទួលយកភាជន៍ លើកបន្ទាបឲ្យស្រួលកុំឲ្យទង្គិច (អ្វីៗ) ហើយលាងឲ្យស្អាត រួចរៀបចំទុកជាក់ កាលបើឧបដ្ឋាយ៍ក្រោកចេញហើយ សន្ធិវិហារិកត្រូវសោរអាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាម សន្ធិវិហារិក ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើឧបដ្ឋាយ៍ចង់ចូលទៅកាន់ស្រុក សន្ធិវិហារិក ត្រូវប្រគេនស្បង់ហើយទទួលស្បង់បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ ត្រូវតម្រួតឧត្តរាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិ ហើយប្រគេន ត្រូវដួតបាត្រដែលទឹក រួចហើយសឹមប្រគេន បើឧបដ្ឋាយ៍ចង់បានសន្ធិវិហារិកជាបច្ឆាសមណៈ (តាមក្រោយឧបដ្ឋាយ៍) សន្ធិវិហារិក ត្រូវបំពេញទាំងមណ្ឌលបី គឺ ស្បែកស្បង់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល

កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា សកុណំ កត្វា សង្ឃាដិយោ ចារុបិ-
ត្វា កណ្ណិកំ បដិមុញ្ចិត្វា ឆោរិត្វា បត្តំ គហេត្វា ឧបជ្ឈា-
យស្ស បច្ឆាសមណេន ហោតព្ពំ ឆាតិទូរេ គន្តព្ពំ ឆាច្ឆា-
សន្នេ គន្តព្ពំ បត្តបរិយោបន្នំ បដិក្កហេតព្ពំ ន ឧបជ្ឈា-
យស្ស កណាមានស្ស អន្តរន្តរា កថា ឱធាតេតព្ពា
ឧបជ្ឈាយោ អាបត្តិសាមន្តា កណាមាយោ ឯវំរូបេ
ឯវំគុណេ បឋមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ឆាឱោ-
ឧកំ ឆានបីឋំ ឆានកឋលិកំ ឧបនិក្ខិបិតព្ពំ បច្ចុគ្គន្ត្វា
បត្តចីវរំ បដិក្កហេតព្ពំ បដិឯវាសនំ ឆាតព្ពំ ឯវាសនំ
បដិក្កហេតព្ពំ សចេ ចីវរំ សិព្ពំ ហោតិ មុហុត្តំ ឧណ្ហោ
ឱតាបេតព្ពំ ន ច ឧណ្ហោ ចីវរំ ឯឧហិតព្ពំ ចីវរំ សំហរិត-
ព្ពំ[1] ចីវរំ សំហរន្តេន[2] ចតុរង្គុលំ កណ្ណំ ឧស្សាឧេត្វា[3]
ចីវរំ សំហរិតព្ពំ មា មជ្ឈេ កន្តោ អហោសីតិ ឱភោគេ
កាយពន្ធនំ ឆាតព្ពំ សចេ បិណ្ឌចារោ ហោតិ
ឧបជ្ឈាយោ ន កុញ្ចិកុក្កុចោ ហោតិ ឧទកំ ឧត្វា
បិណ្ឌចារោ ឧបឆាមេតព្ពោ ឧបជ្ឈាយោ ឆានីយេន
បុច្ឆិតព្ពោ កុត្ថាវិស្ស ឧទកំ ឧត្វា បត្តំ បដិក្កហេត្វា

---

១ ម. សង្ឃរិតព្ពំ ។ ២ ម. សង្ឃរន្តេន ។ ៣ ឧ. ម. ឧស្សារេត្វា ។

ត្រវាត់ភ្ជុតន្ទបង្អែះហើយតម្រួតទត្តពាសគ្គៈនឹងសង្ឃាដិហើយឃុំពាក់ក្តុំហើយ
ដួតបាត្រហើយកាន់យកទៅ ឆ្លើជាបច្ឆាសមណៈ មិនត្រូវដើរឆ្ងាយពេក
មិនត្រូវដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលយកវត្ថុដែលគេដាក់ក្នុងបាត្រ កាលបើទ-
បដ្ឋាយ៍តំពុងនិយាយ សន្ធិវិហារិកមិនត្រូវនិយាយស្អាត់ក្នុងបន្ទោះៗឡើយ
បើទបដ្ឋាយ៍តំពុងនិយាយពាក្យដែលដំនឹងត្រូវអាបត្តិ សន្ធិវិហារិកត្រូវ
ឃាត់ កាលវិលត្រឡប់មកវិញ សន្ធិវិហារិកត្រូវមកឲ្យបានមុន ហើយ
ក្រាលអាសនៈចាំ រួចដំកល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រង
ដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើងដែលមិនទាន់បានលាង
ហើយត្រូវក្រោកទៅទទួលបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវប្រគេនស្បង់បន្ទាស់ ទទួល
យកស្បង់ដែលស្ងៀតមកវិញ បើចីវរទទឹក សន្ធិវិហារិកត្រូវសំដិលក្នុងកំ-
ដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែមិនត្រូវទុកចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃ(ឲ្យយូរពេក)ត្រូវបត់ចីវរ
ទុក កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវលើកជាយឲ្យហួសពីគ្នាមានប្រមាណ ៤ ឆ្នាប់
ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយគិតថា កុំឲ្យបាក់ផ្តត់ចីវរពាក់តណ្តាលឡើយ ត្រូវ
ដាក់ភ្ជុតន្ទបង្អែះកន្លែងផ្តត់ចីវរ បើមានអាហារបិណ្ឌបាត ហើយទបដ្ឋាយ៍
ចង់ឆាន់ សន្ធិវិហារិកត្រូវប្រគេនទឹកហើយបង្អែនអាហារបិណ្ឌបាតចូល
ទៅប្រគេន ត្រូវសួរទបដ្ឋាយ៍ដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ កាលបើទបដ្ឋាយ៍
ឆាន់រួចហើយ សន្ធិវិហារិកត្រូវប្រគេនទឹក រួចទទួលយកបាត្រមកវិញ

ឯវំ ភាគ្យា សាឧកំ អបរិឃំសន្តេន ណោវិគ្យា ភេទកំ
ភគ្យា មុហុត្តំ ទុណ្ណា ជិតាបេតព្ពោ ន ច ទុណ្ណោ
បត្តោ ឯទហិតព្ពោ បត្តចីវរំ ឯក្កិបិតព្ពំ បត្តំ ឯក្កិបន្តេន
ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីឋំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ ឯក្កិ-
បិតព្ពោ ន ច អនន្តរហិតាយ ភូមិយោ បត្តោ ឯក្កិ-
បិតព្ពោ ចីវរំ ឯក្កិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេ-
ត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរវំសំ វា ចីវរវង្កំ វា បរាមដ្ឋិត្វា
ចារតោ អន្តំ ជិរតោ ភោគំ ភគ្យា ចីវរំ ឯក្កិបិតព្ពំ
ឧបដ្ឋាយេន ភិក្ខុនា វុដ្ឋិតេ អាសនំ ទុន្ទរិតព្ពំ ចាតោឧកំ
ចាឧបីឋំ ចាឧភេឧលិកំ បដិសាមេតព្ពំ សចេ សោ
ឧទោសោ ទុក្ខាចោ ហោតិ សោ ឧទោសោ សម្មដ្ឋិតព្ពោ
សចេ ឧបដ្ឋាយោ ឧហាយិត្ថុភាមោ ហោតិ ឧហាឧំ
បដិយោឧេតព្ពំ សចេ សីតេន អត្ថោ ហោតិ សីតំ
បដិយោឧេតព្ពំ សចេ ទុណ្ណាន អត្ថោ ហោតិ ទុណ្ណាំ
បដិយោឧេតព្ពំ សចេ ឧបដ្ឋាយោ ឆត្តាយរំ បរិសិត្ថុ-
ភាមោ ហោតិ ឆុណ្ណាំ សន្ថេតព្ពំ បត្តិភា ភេមេតព្ពោ

កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទន្លិច (អ្វី ។) លាងឲ្យស្អាត ជូតឲ្យស្ងួតទឹកចេញ ហើយ
ហាលក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចុត្រក្នុងកំដៅថ្ងៃ (យូរពេក)
សទ្ធិវិហារិកត្រូវទុកចុត្រនឹងចីវរ កាលដែលទុកចុត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាង
ចាប់ចុត្រ ដៃម្ខាងស្ទាបក្រោមត្រែ ឬក្រោមតាំងសិន ហើយសឹមទុក
ចុត្រ តែមិនត្រូវទុកក្នុងទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយក
ដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្បែចីវរ ឬខ្សែស្បៃធ្វើ រួចធ្វើជាយចីវរខាង
នាយ ឲ្យជាផ្ដត់មកខាងអាយ ហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលបើទបដ្ឋាយ
ក្រោកចេញហើយ សទ្ធិវិហារិកត្រូវសារអាសនៈចេញ ត្រូវទុកជាក់ទឹក
សម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រងដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់
សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់ប្រាន់លាង បើប្រទេសនោះ មានសម្រាម
សទ្ធិវិហារិកត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើទបដ្ឋាយចង់ស្រង់ទឹក សទ្ធិ-
វិហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ស្រង់ប្រគេន បើទបដ្ឋាយត្រូវការទឹក
ត្រជាក់ សទ្ធិវិហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ប្រគេន បើទបដ្ឋាយត្រូវការ
ទឹកក្តៅ សទ្ធិវិហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅប្រគេន បើទបដ្ឋាយចង់ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះដាំទឹកឲ្យកាយ សទ្ធិវិហារិកត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដីស្អិត

ឧត្តាយរបីបំ អាទាយ ឧបជ្ឈាយស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ គច្ឆ ឧត្តាយរបីបំ ទត្វា ចីវរំ បដិក្កហេត្វា ឯកមន្តំ ឯក្កមិតព្ពំ ចុណ្ណំ ទាតព្ពំ មត្តិកា ទាតព្ពា សចេ ឧស្សហតិ ឧត្តាយរំ បរិសិតព្ពំ ឧត្តាយរំ បរិសន្តេន មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧត្តាយរំ បរិសិតព្ពំ ន ថេវេ កិក្ខ អន្ទុប្ផាឧដ្ឋ ឯសីទិតព្ពំ ន ឧភ កិក្ខ អាសនេន បដិ-ពាហិតព្ពា ឧត្តាយរេ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧត្តាយរ ឯក្ខមន្តេន ឧត្តាយរបីបំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧត្តាយរ ឯក្ខមិតព្ពំ ឧទ-កេបិ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧបហនេន បម-មតរំ ឧត្តរិត្វា អត្តនោ កត្តំ ភោទកំ កត្វា ឯកាសេត្វា ឧបជ្ឈាយស្ស តត្តនោ ឧទកំ បមជ្ជិតព្ពំ ឯកាសនំ ទា-តព្ពំ សង្ឃាដិ ទាតព្ពា ឧត្តាយរបីបំ អាទាយ បមមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ទានោទកំ ទាតបីបំ

ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ ហើយដើរតាមពីខាងក្រោយ ។ ឧបជ្ឈាយ៍ ហើយប្រគេនតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ រួចទទួលចីវរមកទុកជាក់ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេនដីស្អិត បើសន្ទិវិហារកអាចចូលទៅបាន តែបើចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខដោយដីស្អិត ហើយបិទបាំង (កាយ) ពីខាងមុខខាងក្រោយ រួចសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សាកាយចុះ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតជ្រៀតកកិតជាដេរៈតាំងឡាយ មិនត្រូវហាមឃាត់កិច្ចទី ដោយអាសនៈ ត្រូវឆ្លើយតបកម្មដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ក្នុងផ្ទះជាទីក្សាកាយ កាលឧបជ្ឈាយ៍ ដើរចេញពីផ្ទះជាទីក្សាកាយទៅសន្ទិវិហារក ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ ហើយបិទបាំង (កាយ) ពីខាងមុខខាងក្រោយ រួចសឹមថយចេញពីផ្ទះជាទីក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹកសន្ទិវិហារក ក៏ត្រូវតែឆ្លើយតបកម្មដល់ឧបជ្ឈាយ៍ លុះស្រង់ទឹករួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុន ហើយជូតកាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹកចេញរួចស្រេកស្បង់ ហើយត្រូវជូតទឹកពីកាយរបស់ឧបជ្ឈាយ៍ ត្រូវប្រគេនស្បង់ ប្រគេនសង្ឃាដិ (ទៅឧបជ្ឈាយ៍) សន្ទិវិហារក ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សាកាយដើរចេញមកមុន ហើយរៀបចំអាសនៈថា ត្រូវដំកល់ទុកទូវទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រងដើងដែលលាងហើយ

ចាឧកថលវំកំ ឧបនិក្ខិបិតព្វំ ឧបដ្ឋាយោ ចាដ-
យេន បុច្ឆិតព្វោ សចេ ឧទ្ធិសាបេតុកាមោ ហោតិ
ឧទ្ធិសាបេតព្វោ សចេ បរិបុច្ឆិតុកាមោ ហោតិ បរិបុច្ឆិ-
តព្វោ យស្មឹ វិហារេ ឧបដ្ឋាយោ វិហរតិ សចេ សោ
វិហារោ ឧក្កាចោ ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោ-
ធេតព្វោ វិហារំ សោធេន្តេន បឋមំ បត្តចីវរំ ឆឌ្ឌេតព្វំ
ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ និសីទនបច្ចត្ថរណំ ឆឌ្ឌេតព្វំ ឯក-
មន្តំ និក្ខិបិតព្វំ កិសិតំឡោហនំ ឆឌ្ឌេតព្វំ ឯកមន្តំ
និក្ខិបិតព្វំ មញ្ចោ ឆឌ្ឌេតំ កត្វា សាឆុកំ អបរិឃំសន្តេន
អសង្ឃដ្ដេន្តេន ករាជបិដ្ឋំ ឆឌ្ឌេតព្វំ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វោ
បីឋំ ឆឌ្ឌេតំ កត្វា សាឆុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដេន្តេន
ករាជបិដ្ឋំ ឆឌ្ឌេតព្វំ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ មញ្ចបដិចា-
ឧកា ឆឌ្ឌេតព្វំ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វា ខេឡមល្លកោ
ឆឌ្ឌេតព្វំ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វោ អបស្សេនផលកំ ឆឌ-
ឌេតព្វំ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ ភូមត្ថរណំ យាបញ្ញត្តំ
សល្លក្ខេត្វា ឆឌ្ឌេតព្វំ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ សចេ

នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើរ ដែលមិនទាន់ប្លាសាន ត្រូវសួរឧបជ្ឈាយ៍ដោយទឹកសម្រាប់ផាន់ បើសទ្ធិវិហារកែចង់រៀនជាលី គប្បីឲ្យឧបជ្ឈាយ៍បង្រៀនចុះ បើសទ្ធិវិហារកែចង់រៀនអដ្ឋកថា គប្បីរៀនអដ្ឋកថា (នឹងឧបជ្ឈាយ៍)ចុះ ឧបជ្ឈាយ៍ទៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាមបើសទ្ធិវិហារកែអាច (នឹងបោសសំអាតបាន) ត្រូវបោសសំអាតចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកជាត្រនឹងចីវរចេញមកមុន ទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនឹងខ្នើយទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកគ្រែបន្ទាបកុំឲ្យខ្ពើច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងគ្រែបន្ទាប ហើយនាំយកដោយស្រួលទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកតាំងបន្ទាបកុំឲ្យខ្ពើច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងគ្រែបន្ទាប ហើយទាំយកឲ្យស្រួលទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកទ្រនាប់ដើរនឹងគ្រែទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅទុកជាក់ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់ផ្អែកទៅទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវចំណាំទុកនូវកម្រាលផែនដីដែលគេក្រាលទុកទៅកន្លែងណា ហើយនាំយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើ

វិហារេ សន្ថានកំ ហោតិ ទុស្សោ តា បឋមំ ទិហារេតព្ពំ
អាលោកសន្ធិកណ្ណកាតា បមជ្ជិតព្ពា សចេ តេរុក-
បរិកម្មកតា កិត្តិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោឡកំ
តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្ពា សចេ តា ទ្វារណ្ណកតា
ភូមិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា
បមជ្ជិតព្ពា សចេ អកតា ហោតិ ភូមិ ទុនតេន
បរិច្ឆោសិត្វា[1] សម្មជ្ជិតព្ពា មា វិហារេ រជំ ឧ-
ហញ្ញិតិ សង្ការំ វិចិនិត្វា ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតព្ពំ កុម្ភន្តរណំ
ទិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា អតិហរិត្វា យថា-
បញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ មញ្ចបីឋាទិកា ទិតាបេត្វា
បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ ឋបេតព្ពា មញ្ចា
ទិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា ឆិទ្ទំ កត្វា សា-
ឃុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដេន្តេន ករាជមិដ្ឋំ
អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពោ បឋមំ ទិតា-
បេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា ឆិទ្ទំ កត្វា សាឃុកំ
អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដេន្តេន ករាជមិដ្ឋំ អតិហរិត្វា

---

១ ម. បរិប្បោសិត្វា ។

នៃយបិដក ចុល្លវគ្គ

គ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសរសៃពីឆពាងជាដើម) មានទៅក្នុងវិហារ សង្ឃ-
វិហារកត្រូវបោសចេញពីពាគានជាមុន ត្រូវបោសចំណែកជ្រុងសន្ទឹកបង្អួច
បើជញ្ជាំងគេលាបដោយថ្នាំរួចហើយ ត្រឡប់ជាមានប្រឡាក់ដោយធូលី
ជាដើម សង្ឃវិហារកត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពួតហើយសឹមជូត បើផ្ទៃ
(ផែនដី) ដែលគេបរិកម្មដោយវត្ថុមានពណ៌ខៀវរួចហើយ ត្រឡប់ជាមាន
ប្រឡាក់ សង្ឃវិហារក ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពួតហើយសឹមជូត បើ
ផ្ទៃ (ផែនដី) គេមិនបានធ្វើបរិកម្មទេ សង្ឃវិហារក ត្រូវប្រស់ទឹករួចសឹមជូត
ដោយគិតថា វិហារកុំប្រឡាក់ដោយធូលីឡើយ ត្រូវប្រមូលសម្រាមយក
ទៅចាក់ចោល ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវហាលកម្រាលផែនដីរួចហើយបោក
ជម្រះគោះ (ដើរចេញឲ្យស្អាត) រួចហើយសឹមនាំយកទៅក្រាលទុកដូច
ដែលវិញ ត្រូវហាលទ្រនាប់ដើងគ្រែហើយជូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំ
យកទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលគ្រែរួចហើយបោសជម្រះ
គោះ (ឲ្យស្អាត) រួចលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារ នឹងក្របទ្វារ
នាំយកចេញដោយស្រួលហើយតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដិល
ហាលតាំងហើយបោសជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយលើកបន្ទាប
កុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារ នឹងក្របទ្វារ នាំយកដោយស្រួលហើយ

យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ កិសិតំម្ពោហនំ ពិតាបេត្វា
សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំបញ្ញាបេ-
តព្ពំ និស្សីធប្បច្ចត្ថរណំ ពិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេ-
ត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ខេឌ្ឌមល្លកោ
ពិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យេភាឃនេ បាបេតព្ពោ
អបស្សេនផលកំ ពិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យភា-
ឃនេ បាបេតព្ពំ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯ-
កេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ
ឱលោដ្ឋាបីយំ ឱ បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ន ច
អនន្តរាហិតាយ ភូមិយា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ចីវរំ និក្ខិ-
បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
ចីវរវំសំ ឱ ចីវរកុដ្ឋំ ឱ បមជ្ជិត្វា ចារតោ អន្តំ ពិរតោ
ភោគំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ សចេ បុរត្ថិមា សរជា ឱតា
ឱយន្តិ បុរត្ថិមា ឱតថាជា ថកេតព្ពោ សចេ បច្ឆិមា
សរជា ឱតា ឱយន្តិ បច្ឆិមា ឱតថាជា ថកេតព្ពោ
សចេ ឧត្តរា សរជា ឱតា ឱយន្តិ ឧត្តរា ឱតថាជា
ថកេតព្ពោ សចេ ទក្ខិណា សរជា ឱតា ឱយន្តិ

រៀបចំទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដែលពួកនឹងខ្ទើយរួចហើយបោសគោះ (ឲ្យ
ស្អាត) រួចនាំយកទៅគ្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដែលកម្រាលសម្រាប់
ក្រាប់អង្គុយហើយបោសជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) រួចនាំយកទៅគ្រាលទុក
ដូចដែលវិញ ត្រូវហាលកន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់រួចជូត (ឲ្យស្អាត)
ហើយនាំយកទៅដំកល់ទុក ក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលក្តារសម្រាប់ផ្អែក
រួចជូតហើយនាំយកទៅទុក ក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវទុកចាត្រនឹងចីវរ
(ឲ្យល្អ)កាលដែលនឹងទុកចាត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចាត្រ ដៃម្ខាងស្អប
ក្រោមគ្រែ ឬក្រោមតាំងហើយសឹមទុកចាត្រ តែមិនត្រូវទុកចាត្រលើទី
ដែលមិនស្អាតឡើយ កាលដែលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃ
ម្ខាងជូតសរចីវរ ឬខ្សែស្បៃង ហើយបត់ជាយខាងនាយ ឲ្យជាផ្នត់មក
ខាងអាយ រួចសឹមទុកចីវរចុះ បើខ្យល់មានទាំងធូលីបក់មកអំពីទិសខាង
កើត សង្ឃវិហារកត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បើខ្យល់មានទាំងធូលីបក់
មកពីទិសខាងលិច សង្ឃវិហារកត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច បើខ្យល់
មានទាំងធូលីបក់មកពីទិសខាងជើង សង្ឃវិហារក ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាង
ជើង បើខ្យល់មានទាំងធូលីបក់មកពីទិសខាងត្បូង សង្ឃវិហារក ត្រូវ

ឧក្ខិលិ្លកា ឯតទាគា ឯកេតញ្ច សចេ សីតកាលោ ហោតិ ឯវ ឯតទាគា វិវរិតញ្ច រត្តឹ ឯកេតញ្ច សចេ ឧណ្ហកាលោ ហោតិ ឯវ ឯតទាគា ឯកេតញ្ច រត្តឹ វិវរិតញ្ច សចេ បរិវេណំ ឧក្ខាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មដ្ឋិ-តញ្ច សចេ កោដ្ឋកោ ឧក្ខាទោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋិតញ្ច សចេ ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្ខាទា ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា សម្មដ្ឋិតញ្ច សចេ អគ្គិសាលា ឧក្ខាទា ហោតិ អគ្គិសាលា សម្មដ្ឋិតញ្ច សចេ វច្ចកុដី ឧក្ខាទា ហោតិ វច្ចកុដី សម្មដ្ឋិតញ្ច សចេ ចាដិយំ ឯ ហោតិ ចាដិយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សចេ បរិភោជនីយំ ឯ ហោតិ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សចេ អាចមនកុម្ភិយោ ឧទកំ ឯ ហោតិ អាចមនកុម្ភិយំ ឧទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ សចេ ឧបដ្ឋាយសុ្ស អនភិរតិ ឧប្បជ្ជា ហោតិ សទ្ធិវិ-ហារិកេន រូបកាសេតញ្ច រូបកាសាបេតញ្ច ឧម្មុកថា ឯសុ្ស កាតញ្ច សចេ ឧបដ្ឋាយសុ្ស កុក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជំ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន វិនោទេតព្ពំ វិនោទាបេតព្ពំ ឧម្មុកថា ឯសុ្ស កាតញ្ច សចេ ឧបដ្ឋាយសុ្ស ឧដ្ឋិតតំ

បិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើដូរត្រជាក់ សន្ធិវិហារកែត្រូវបើកបង្អួចក្នុងវេ-
លាថ្ងៃ បិទបង្អួចកុងវេលាយប់ បើដូរក្តៅ សន្ធិវិហារកែត្រូវបិទបង្អួចក្នុង
វេលាថ្ងៃ បើកបង្អួចកុងវេលាយប់ បើទីបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោស
បរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើរោងធាន់
មានសម្រាម ត្រូវបោសរោងធាន់ចេញ បើរោងភ្លើងមានសម្រាម ត្រូវ
បោសរោងភ្លើងចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើ
គ្មានទឹកសម្រាប់ធាន់ទេ ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ធាន់ទុក បើគ្មានទឹកសម្រាប់
ប្រើប្រាស់ទេ ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក បើទឹកក្នុងក្អមសម្រាប់
ជម្រះមិនមាន សន្ធិវិហារិក ត្រូវចាក់ទឹកទៅក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះ បើ
សេចក្តីអផ្សុកកើតឡើងដល់ទបជ្ឈាយ៍ សន្ធិវិហារិកត្រូវអម្ងាប់ដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវឲ្យគេជួយអម្ងាប់ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ទបជ្ឈាយ៍នោះ បើសេចក្តី
សង្ស័យកើតឡើងដល់ទបជ្ឈាយ៍ សន្ធិវិហារិកត្រូវបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវឲ្យគេជួយបន្ទោបង់ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ទបជ្ឈាយ៍នោះ បើទិដ្ឋិ

ឧបជ្ឈំ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន វិវេចេតព្ពំ វិវេចាបេតព្ពំ ឆន្ទកជាតេន សរ្ជុកាតព្ពា សចេ ឧបជ្ឈាយោ តុច្ឆម្ហំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ បរិវាសារហោ សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិវាសំ ទទេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយំ មូលាយ បដិកស្សេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយោ មានត្តារហោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស មានត្តំ ទទេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយោ អព្ភានារហោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយំ អព្ភេយ្យាតិ សចេ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយេស្ស កម្មំ កត្តុកាមោ ហោតិ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស កម្មំ ន ករេយ្យ លហុកាយ វា បរិណាម

អាត្រកំកើតឡើងដល់ឧបជ្ឈាយ៍ សទ្ធិវិហារិក ត្រូវជួយដោះស្រាយ ដោយ
ខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយដោះស្រាយ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ឧបជ្ឈាយ៍នោះ
បើឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវគាប់កាបត្តិ គួរនឹងចូលបរិវាស សទ្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តី
ខ្ញុំល់ខ្ញាយថា សង្ឃគួរឲ្យបរិវាសដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎
បើឧបជ្ឈាយ៍ គួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈគឺការញុមកជាក់ ក្នុងមូលាបត្តិ
សទ្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំល់ខ្ញាយថា សង្ឃគប្បីការញុឧបជ្ឈាយ៍មកជាក់
ក្នុងមូលាបត្តិ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍គួរដល់មានត្ត សទ្ធិ-
វិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំល់ខ្ញាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្ត ដល់ឧបជ្ឈាយ៍
ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍គួរដល់អព្ភានកម្ម សទ្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើ
សេចក្តីខ្ញុំល់ខ្ញាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យអព្ភានកម្ម ដល់ឧបជ្ឈាយ៍ដោយឧបាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃប្រាថ្នាធ្វើតម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី
បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ឧក្ខេបនីយកម្មក្តី ដល់ឧបជ្ឈាយ៍
សទ្ធិវិហារិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំល់ខ្ញាយថា សង្ឃមិនគប្បីធ្វើតម្ម ឬគប្បី
បង្អោនទៅដើម្បីតម្មស្រាល ដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎

មេយ្យាតិ កតំ វា បដិសេវិ ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា សន្ធិវិភារកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយោ សម្មាវត្តេយ្យ លោមំ ចាតេយ្យ ឧត្តរិវត្តេយ្យ សង្ឃោ តំ កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ឧប្បន្នំ ហោតិ សន្ធិវិភារកេន ឧប្បន្នំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ឧប្បន្នំ យថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ កាតព្ពំ ហោតិ សន្ធិវិភារកេន កាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ករិយថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស រជនំ បចិតព្ពំ[1] ហោតិ សន្ធិវិភារកេន បចិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស រជនំ បចិយថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ រជេតព្ពំ[2] ហោតិ សន្ធិវិភារកេន រជេតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ រជិយថាតិ ចីវរំ រជេន្តេន[3] សាធុកំ សម្មរិត្តកំ សម្មរិត្តកំ

---

១ សព្វត្ថ រជនា បចិតព្ពាតិ ឯវមេវ បញ្ញាយតិ ។ ២ ម. រជិតព្ពំ ។ ៣ ម. រជេន្តេន ។

ប្រសិនបើសង្ឃបាននេត្ថកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី នយសាកម្មក្តី បព្ពាជនីយ-
កម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទណ្ឌកម្មក្តី ដល់ឧបជ្ឈាយ៍នោះរួចហើយ
សន្ធិវិហារិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮថា ឧបជ្ឈាយ៍គប្បីប្រព្រឹត្តដោយ
ប្រពៃ គប្បីសមគួរតាម គប្បីប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោរលាស់ខ្លួន ចេញ
ចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់កម្មនោះ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់
ឧបជ្ឈាយ៍គួរនឹងលាង សន្ធិវិហារិកត្រូវលាង ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮថា
គួរនឹងលាងចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់
ឧបជ្ឈាយ៍ជាសំពត់គួរធ្វើ សន្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮ
ថា គួរនឹងធ្វើចីវរដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់
របស់ឧបជ្ឈាយ៍គួរស្វែង សន្ធិវិហារិក ត្រូវស្វែង ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់
ឮថា នឹងគប្បីស្វែងគ្រឿងជ្រលក់ របស់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍គួរជ្រលក់ សន្ធិវិហារិកត្រូវ ជ្រលក់
ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮថា នឹងគប្បីជ្រលក់ចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយ
ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ឲ្យស្រឡះ

វត្តកន្ទរោ ឧបដ្ឋាយវត្តំ

រសេតញ្ច ច អច្ឆិន្នេ ថេរេ បក្កាមិតញ្ច ឧបដ្ឋាយំ អនាបុច្ឆា ឯកច្ចស្ស បត្តោ នាគញ្ច ឯកច្ចស្ស បត្តោ បដិក្កមោគញ្ច ឯកច្ចស្ស ចីវរំ នាគញ្ច ឯកច្ចស្ស ចីវរំ បដិក្កមោគញ្ច ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារោ នាគញ្ច ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារោ បដិក្កមោគញ្ច ឯកច្ចស្ស កេសា ឆេទេនកញ្ច ឯកច្ចេន កេសា ឆេទាបេតញ្ច ឯកច្ចស្ស បរិកម្មំ កាគតញ្ច ឯកច្ចេន បរិកម្មំ កាកាបេតញ្ច ឯកច្ចស្ស វេយ្យាវច្ចោ កាគតញ្ច ឯកច្ចេន វេយ្យាវច្ចោ កាកាបេតញ្ច ឯកច្ចស្ស បច្ចាសមណោ ភោគតញ្ច ឯកច្ចោ បច្ចាសមណោ អាគាគញ្ច ឯកច្ចស្ស បិណ្ឌចារោ ឆិហារិតញ្ច ឯកច្ចេន បិណ្ឌចារោ ឆិហារាបេតញ្ច ឧបដ្ឋាយំ អនាបុច្ឆា គាមោ បវិសិតញ្ច ឯ សុសានំ គច្ឆញ្ច ឯ ឯិសា បក្កមិតញ្ច សចេ ឧបដ្ឋាយោ កិលាសោ ហោតិ យោវជីវំ ឧបដ្ឋាគញ្ច វុដ្ឋាឯស្ស អាគមេគញ្ច ឥមំ ខោ កិក្ខវេ សន្ធិវិមោវិកាឯំ ឧបដ្ឋាយេសុ វុត្តំ យថា សន្ធិវិមោវិកេន ឧបដ្ឋាយេសុ សម្មា វត្តិគព្ពន្តិ ។

បើដំណក់ទឹកមិនទាន់ជាប់ទេ សទ្ធិវិហារិក មិនត្រូវចៀសចេញទៅឡើយ សទ្ធិវិហារិកមិនទាន់ប្រាប់ឧបដ្ឋាយ៍ មិនត្រូវឲ្យបាត្រដល់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលយកបាត្ររបស់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យចីវរ ដល់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលចីវររបស់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារ ដល់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបរិក្ខាររបស់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវគោរសក់ ដល់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុណាមួយគោរសក់ឲ្យ មិនត្រូវធ្វើបវេតម្ម ដល់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុណាមួយធ្វើបវេតម្ម (ដល់ ២ ន) មិនត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮយដល់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុណាមួយ ធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮយ (ដល់ ២ ន) មិនត្រូវធ្វើជាបច្ចាសមណៈរបស់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវយកកិក្ខុណាមួយជាបច្ចាសមណៈ (របស់ ២ ន) មិនត្រូវនាំចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅឲ្យកិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុណាមួយនាំបិណ្ឌបាតមកឲ្យ (២ ន) សទ្ធិវិហារិកមិនបានលាឧបដ្ឋាយ៍ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវទៅកាន់ព្រៃស្មសាន មិនត្រូវចៀសចេញទៅកាន់ទិស បើឧបដ្ឋាយ៍មានដម្ងឺ សទ្ធិវិហារិកត្រូវនៅបម្រើអស់កាល ដែលលោកមានជីវិតរស់នៅ ត្រូវរង់ចាំលោកឲ្យតែសះជារោគ ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាឧបដ្ឋាយវត្តៈ របស់សទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយ តាមទំនងដែលសទ្ធិវិហារិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងឧបដ្ឋាយ៍ទាំងឡាយ ។

[๑๐๔] เตน โข ปน สมเยน อุปฑฺฒายเย สงฺฆาวิหารเกสุ น สมฺมา วตฺตนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต อุปฑฺฒายนฺเต ฑียนฺเต วิจาเรนฺเต กิจฺเฉน กสเรน อุปฑฺฒายเย สงฺฆาวิหารเกสุ น สมฺมา วตฺตนฺตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อุปฑฺฒายเย สงฺฆาวิหารเกสุ น สมฺมา วตฺตนฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ เป ฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกฺขเว อุปฑฺฒายเยน สงฺฆาวิหารเกสุ วตฺตึ ปญฺญเปสฺสามิ ยถา อุปฑฺฒายเยหิ สงฺฆาวิหารเกสุ สมฺมา วตฺติตพฺพนฺติ ฯ

[๑๐๕] อุปฑฺฒายเยน ภิกฺขเว สงฺฆาวิหารเกหิ สมฺมา วตฺติตพฺพนฺติ ฯ ตตฺรายเย สมฺมาวตฺตนา อุปฑฺฒายเยน ภิกฺขเว สงฺฆาวิหารเกสา สนฺตเมหนญฺเญ อนฺตกเมหนญฺเญ อุทฺเทสเน ปริปุจฺฉาย ทิวาเนน อนุสาสนิยา สเจ อุปฑฺฒายเยสฺส ปตฺโต โหติ สงฺฆาวิหารเกสฺส ปตฺโต น โหติ

[១០៤] សម័យនោះឯង ឧបដ្ឋាយ៍តាំងឆ្ងាយ ពុំបានប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិកតាំងឆ្ងាយឡើយ ។ កិក្ខុតាំងឆ្ងាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុតាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា មិនសមបើឧបដ្ឋាយ៍តាំងឆ្ងាយ មិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិកតាំងឆ្ងាយសោះ ។ កិក្ខុតាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ ឮថាឧបដ្ឋាយ៍តាំងឆ្ងាយ មិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងសទ្ធិវិហារិកតាំងឆ្ងាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែនព្រះអង្គ ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិក្ខុតាំងឆ្ងាយមកថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសទ្ធិវិហារិកវត្ត ដល់ឧបដ្ឋាយ៍តាំងឆ្ងាយ តាមទំនងដែលឧបដ្ឋាយ៍តាំងឆ្ងាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងពួកកិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក ។

[១០៥] ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិក ។ ឯការដែលប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិកនោះ ដូច្នេះ ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវសង្រ្គោះនឹងអនុគ្រោះសទ្ធិវិហារិក ដោយចុល ដោយអដ្ឋកថា ដោយដម្ងូន្នាន ដោយការប្រឹងប្រែង បើឧបដ្ឋាយ៍មានបាត្រ សទ្ធិវិហារិកគ្មានបាត្រ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវ

ឧបដ្ឋាយេន សទ្ធិវិហារិកេសុ បត្តោ ធាតព្ពោ ឧស្សុក្កំ
វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សទ្ធិវិហារេសុ បត្តោ
ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ ឧបដ្ឋាយស្ស ចីវរំ ហោតិ សទ្ធិ-
វិហារិកេសុ ចីវរំ ន ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន សទ្ធិវិហារិ-
កេសុ ចីវរំ ធាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ
សទ្ធិវិហារិកេសុ ចីវរំ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ ឧបដ្ឋា-
យស្ស បរិក្ខារោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេសុ បរិក្ខារោ ន
ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន សទ្ធិវិហារិកេសុ បរិក្ខារោ ធា-
តព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សទ្ធិវិហារិ-
កេសុ បរិក្ខារោ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ សទ្ធិវិហារិកោ
កិលានោ ហោតិ កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ ទន្តកដ្ឋំ ធាតព្ពំ
មុខោទកំ ធាតព្ពំ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ សចេ យាគុ
ហោតិ ភាជនំ ធោវិត្វា យាគុ ឧបនាមេតព្ពា យាគុ
បីតស្ស ឧទកំ ទត្វា ភាជនំ បដិក្កហេត្វា ឆិន្ទិ
កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន ធោវិត្វា បដិសាមេតព្ពំ
សទ្ធិវិហារិកម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ឧទ្ធរិតព្ពំ សចេ សោ
ឧទោសោ ឧក្ខោតោ ហោតិ សោ ឧទោសោ សម្មដ្ឋិតព្ពោ

ឲ្យចូលត្រៀមសន្ធឹកវិហារកែ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាមុនថា ចូលត្រួតប្រតើតដល់សន្ធឹកវិហារកែ ដោយទំនាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍មានចីវរ សន្ធឹកវិហារកែគ្មានចីវរ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យចីវរៀមសន្ធឹកវិហារកែ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាមុនថា ចីវរៀមប្រតើតដល់សន្ធឹកវិហារកែ ដោយទំនាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍មានគ្រឿងបរិក្ខារ សន្ធឹកវិហារកែគ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារៀមសន្ធឹកវិហារកែ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាមុនថា គ្រឿងបរិក្ខារៀមប្រតើតដល់សន្ធឹកវិហារកែ ដោយទំនាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសន្ធឹកវិហារកែមានដម្ទឹ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវគ្រោកឡើង ពីព្រឹកហើយឲ្យឈើស្តន់ ឲ្យទឹកល្មមមុខ ក្រាលអាសន បើមានបបរ ត្រូវឧបជ្ឈាយ៍លាងកាជន៍ ហើយបង្អែនបបរៀមឲ្យកាលសន្ធឹកវិហារកែហុតបបរឆ្អែហើយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យទឹក រួចទទួលកាជន៍យកមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច (នឹងអ្វីៗ) លាងរួចហើយទុកដាក់ឲ្យល្អ កាលបើសន្ធឹកវិហារកែគ្រោកចេញហើយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវសារអាសនៈទុក បើប្រទេសនោះមានសម្រាម ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ

สเจ สงฺฆาทิสาโร ตาทิ ปาสาทกาเมา เหาติ ฉทน-
สมฺภาโร นาสติ ปฏิฉทนสมฺภาโร ปฏิกฺกเหตพฺโพ กายพนฺธนมฺปิ
นาสติ สกุณาทิ กตฺวา สงฺฆาฏิยา นาสติ ฉาทิตฺวา
ปาเรตพฺพา สจฺจกาโร นาสติ ฌาปาเปตา ยาวตฺถิกตาย อา-
สนฺนปญฺจาเหปิ ตาเนาทกาทิ ตาทิปิ ตาทิกเมวิกาทิ
อุปนิกฺขิปิตพฺพา ปจฺจุกฺกฑฺฒา ปตฺตจีวรา ปฏิกฺกเหตพฺพา ปฏิฉ-
นาสนฺนา นาสติ ฉทนสมฺภาโร ปฏิกฺกเหตพฺโพ สเจ จีวรา สพฺเพ
เหาติ มุหุตฺเตน อญฺเญ ปิตาเปตพฺพา น จ อญฺเญ จีวรา ลพ-
ภนฺติ จีวรา สมฺหาริตพฺพา[๑] จีวรา สมฺหารเณน[๒] จตุปญฺจา
กณฺเณ อุสฺสาเปตฺวา จีวรา สมฺหาริตพฺพา[๓] ยา มชฺเฌ ภณฺฑา
อโหสิ ตาทิ ปิโลเตฺวา ยาวตฺถิกตาย ปาเรตพฺพา สเจ ปณฺฑา-
คาโร เหาติ สงฺฆาทิสาโร จ ภูมิยฺจุกาเหา เหาติ
อุทกนฺตเร ตฺวา ปณฺฑาคาโร อุปคาเหตพฺโพ สงฺฆาทิสาโร
ตาทิเยน ปุริเสน ภูมิยฺเจ ภูมิยา อุทกนฺตเร ตฺวา ปตฺต
ปฏิกฺกเหตฺวา ฐปิตา กตฺวา สาธุกนฺ อปริยนฺตเร ฉาทิตฺวา

---

๑ ม. สงฺหริตพฺพา ฯ ๒ สงฺหารเณ ฯ ๓ สงฺหริตพฺพา ฯ

បើសង្ឃវិហារកិត មានប្រាថ្នានឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវឲ្យសង្ឃ
សម្រាប់ស្មៀក ត្រូវទទួលយកសង្ឃដ៏បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវឲ្យវត្តពន្ធចង្កេះ
ត្រូវដំរួតទត្តរាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិហើយឲ្យ ត្រូវដួតបាត្រដែលទទឹកហើយ
សឹមឲ្យ ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវក្រាលអាសនៈទុកដោយគិតថា ពេលថ្មើរនេះ សង្ឃ-
វិហារកិតមុខជានឹងត្រឡប់មកវិញ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំង
សម្រាប់ទ្រដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើង ដែលមិន
ទាន់បានលាង ត្រូវក្រោកទៀនទៅទទួលបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវឲ្យសង្ឃ
បន្ទាស់ហើយទទួលយកសង្ឃ៍ ដែលស្មៀកមកវិញ បើចីវរសើមឬជាំជាម
(ដោយញើសក្អែល) ត្រូវសំដិលចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចីវរ
ក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរះពេក) ត្រូវបត់ចីវរ (យកមកទុក) កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវ
លើកដាយចីវរឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ធ្នាប់ ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយ
គិតថា កុំឲ្យបាត់ផត់ពាត់កណ្តាលឡើយ ត្រូវធ្វើវត្តពន្ធចង្កេះក្នុងផត់ចីវរ
បើមានភាវៈបិណ្ឌបាត សង្ឃវិហារកិតត្រូវការនឹងឆាន់ ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវ
ឲ្យទឹក ហើយបង្អែនអាហារបិណ្ឌបាតចូលទៅឲ្យ ត្រូវសួរសង្ឃវិហារកិត
ដោយទឹកឆាន់ លុះសង្ឃវិហារកិតឆាន់រួចហើយ ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវឲ្យទឹកហើយ
ទទួលយកបាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច (នឹងអ្វីៗ) លាងឲ្យស្អាត

ភោនកំ កត្វា មុហុត្តំ ខុណ្ហោ ឯតាបេតញ្ច ន ច ខុណ្ហោ
បត្តោ ឯនហិតញ្ច បត្តចីវរំ ឯក្ខិបិតព្ពំ បត្តំ ឯក្ខិ-
បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីឋំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ
ឯក្ខិបិតញ្ច ន ច អនន្តរហិតាយ ភូមិយោ បត្តោ
ឯក្ខិបិតញ្ច ចីវរំ ឯក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ
គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរាំសំ វា ចីវរកណ្ណំ វា បមដ្ឋិត្វា
ចារតោ អន្តំ ឱរតោ ភោគំ កត្វា ចីវរំ ឯក្ខិបិតព្ពំ
សន្ថរិហារកម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ខន្ធរិតព្ពំ ចាទោនកំ
ចាឧបីឋំ ចាឧកបលិកំ បដិសាមេតព្ពំ សចេ សោ
ឧទោសោ ខុក្ខាទោ ហោតិ សោ ឧទោសោ សម្មដ្ឋិតញ្ច
សចេ សន្ថរិហារកោ ឧហាយិតុកាមោ ហោតិ ឧហាតំ
បដិយោទេតព្ពំ សចេ សីតេន អត្តោ ហោតិ សីតំ
បដិយោទេតព្ពំ សចេ ខុណ្ហេន អត្តោ ហោតិ ខុណ្ហំ បដិ-
យោទេតព្ពំ សចេ សន្ថរិហារកោ ឯឡាយរំ បវិសិតុកាមោ
ហោតិ ចុណ្ណំ សន្ថេតព្ពំ មត្តិកា តេមេតព្ពា ឯឡាយរ-
បីឋំ អាឧាយ កត្វា ឯឡាយរបីឋំ ឧត្វា ចីវរំ បដិក្ខិបិត្វា

ហើយដូតទឹកឲ្យស្អុត ហើយហាលថ្ងៃមួយស្រេចក៏ តែមិនត្រូវទុកចាត្រក្នុងកំដៅថ្ងៃ(ឲ្យយូរពេកទេ)ឡើយ)ត្រូវទុកជាក់ចាត្រនឹងចីវរ តាលនឹងរៀបចំទុកជាក់ចាត្រ ដៃម្ខាងចាប់ចាត្រ ដៃម្ខាងស្ទាបគ្រាមគ្រែ ឬគ្រោមតាំងហើយសឹមទុកជាក់ចាត្រ តែមិនត្រូវទុកជាក់ចាត្រ លើទីដែលមិនស្អាតឡើយ តាលនឹងរៀបចំទុកជាក់ចីវរ ដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងដូតសរចីវរឬខ្សែស្បៃន ហើយឆ្លើជាយខាងនាយ ឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយរួចសឹមទុកជាក់ចីវរ តាលសង្ខរិហារកក្រោកឡើង ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវសារអាសនៈរៀបចំទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ខ្ទេដើងដែលលាងហើយនឹងខ្ទេ-នាប់សម្រាប់ដូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង បើប្រទេសនោះមានសម្រាមទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើសង្ខរិហារក ចង់ដូតទឹក ទុ-បដ្ឋាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ដូតឲ្យ បើសង្ខរិហារកត្រូវការទឹកត្រជាក់ ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ឲ្យ បើសង្ខរិហារកត្រូវការទឹកក្តៅ ទុប-ដ្ឋាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅឲ្យ បើសង្ខរិហារកចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះដាច់រក្សាកាយ ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដ៏ស្អិត ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះ ដាច់រក្សាកាយទៅ ហើយប្រគល់តាំងសម្រាប់ផ្ទះដាច់រក្សាកាយដល់ (សង្ខរិហារក) ហើយទទួលយកចីវរមកទុកជាក់ក្នុងទី

ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ ពុទ្ធានំ ធាតុំ មត្តិកា ធាតុញ្ច សចេ ទុស្សហតិ ឧក្ខាយរំ បរិសិតព្ពំ ឧក្ខាយរំ បរិសន្តេន មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧក្ខាយរំ បរិសិតព្ពំ ន ថេរេ កិក្ខុ អនុប្បទជ្ជ និសីទិតព្ពំ ន ឧភ កិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិតព្ពា ឧក្ខាយរេ សន្ធិវិមោកិសុ បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧក្ខាយក និក្ខមន្តេន ឧក្ខាយរបិដំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧក្ខាយក និក្ខិបិតព្ពំ ទុនកោបិ សន្ធិវិមោកិសុ បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧបាគេន បឋមតរំ ទុត្តរិត្វា អត្តនោ កត្តរិយេនកំ កត្វា ឯកាសេត្វា សន្ធិវិមោកិសុ កត្តនោ ទុនកំ បមដ្ឋិតព្ពំ ឯកាសនំ ធាតុំ សង្ឃដ្ដ ធាតុញ្ច ឧក្ខាយរបិដំ អាទាយ បឋមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ចាតោទកំ ចាទបិដំ ចាទកឆលិកំ ទុបដិក្ខិបិតព្ពំ សន្ធិវិមោកិសោ ចានីយេន បុច្ឆិតព្ពោ យស្មិំ វិមោកេ សន្ធិវិមោកិសោ វិមោកតិ សចេ សោ វិមោកេ ទុក្ខោតោ ហោតិ សចេ ទុស្សហតិ

ដ៏សមគួរ ។បដ្ឋាយ៍ត្រូវឲ្យគ្រឿងលំអិត ត្រូវឲ្យដ៏ស្អិតជល់ (សន្ធិវិហារិក) បើ។បដ្ឋាយ៍អាចនឹងចូលទៅកាន់ (ផ្ទះដាទីរក្សាកាយបាន) ត្រូវចូលទៅកាន់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយចុះ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយ ត្រូវយកដ៏ស្អិតលាបមុខ រួចបិទចុំឆ (កាយ) ពាំងខាងមុខ ពាំងខាងក្រោយ ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមពួកភិក្ខុដ៏ទៃដោយអាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់សន្ធិវិហារិកក្នុងផ្ទះដាទីរក្សាកាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះដាទីរក្សាកាយ ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយចេញ ហើយបិទចុំឆ (កាយ) ពាំងខាងមុខខាងក្រោយរួចសឹមចេញពីផ្ទះដាទីរក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹក ។បដ្ឋាយ៍ក៏ត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់សន្ធិវិហារិកដែរ ឆ្ងូតរួចហើយ ។បដ្ឋាយ៍ត្រូវឡើងមកមុន ដូតតាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្អុតទឹកហើយស្ទៀកសា្បំ រួចត្រូវដូតទឹកអំពីតាយរបស់សន្ធិវិហារិក ហុចសា្បំសម្រាប់ស្ទៀក ហុចសង្ឃាដិឲ្យ (សន្ធិវិហារិក) ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយចេញមកមុន ហើយគ្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដឹកលំទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវសួរសន្ធិវិហារិកដោយទឹកសម្រាប់ផាន់ សន្ធិវិហារិកនៅកន្លែងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម បើ។បដ្ឋាយ៍អាចនឹង (ទោសសំកេតបាន)

សោឞេតញ្ចេ វិហារំ សោឞេន្តេន បឋមំ បត្តចីវរំ ឧបាទាតព្ពំ
ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ ។ បេ ។ សចេ អាចមនកុម្ភិយា
ឧទកំ ន ហោតិ អាចមនកុម្ភិយា ឧទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ
សចេ សទ្ទវិហារកថស្ស អនការតំ ឧប្បន្នា ហោតិ
ឧបជ្ឈាយេន វុបកាសេតញ្ចេ វុបកាសាបេតញ្ចេ ធម្ម-
កថា ភាសិតា កាតព្ពា សចេ សទ្ទវិហារកថស្ស ការកេ ភិក្ខូ
ឧប្បន្នំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន វិនោទេតព្ពំ វិនោទា-
បេតព្ពំ ធម្មកថា ភាសិតា កាតព្ពា សចេ សទ្ទវិហារ-
ការកេ និដ្ឋិតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន វិវេចេតព្ពំ
វិវេចាបេតព្ពំ ធម្មកថា ភាសិតា កាតព្ពា សចេ សទ្ទវិ-
ហារិកោ ភត្តច្ឆេទំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ បរិភាសារហោ
ឧបជ្ឈាយេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ សង្ឃោ
សទ្ទវិហារកថស្ស បរិភាសំ ន ទេយ្យាតិ សចេ សទ្ទវិហារ-
កោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន
ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ សង្ឃោ សទ្ទវិហា-
រកំ មូលាយ បដិកស្សេយ្យាតិ សចេ សទ្ទវិហារកោ
មានត្តារហោ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ

ត្រូវសំអាតចេញ គាលនឹងសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកចុត្រនឹងចីវរចេញ ជាមុន ទៅទុកក្នុងដំណាក់ដ៏សមគួរ ។ បេ ។ បើទឹកក្នុងអ្នកមសម្រាប់ជម្រះគ្មាន ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវចាត់ទឹកទៅក្នុងអ្នកមសម្រាប់ជម្រះ បើសេចក្តីអផ្សុកតើតទៀត ដល់សទ្ធិវិហារិក ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវម្ចាប់ ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយ រម្ងាប់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ បើសេចក្តីសង្ស័យតើតទៀតដល់ សទ្ធិវិហារិក ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវបន្ទោបង់ ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយបន្ទោបង់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ បើទិដ្ឋិ (អាក្រក់) តើតទៀតដល់ សទ្ធិវិហារិក ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវដោះស្រាយ ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយដោះ ស្រាយ ឬធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ បើសទ្ធិវិហារិកត្រូវគេគុំគាបគ្គិគ្គួ នឹងចូលបរិវាស ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរៀបរាយថា សង្ឃគួរឲ្យបរិវាស ដល់សទ្ធិវិហារិកដោយទុច្ចរិតដូចម្តេចហ្ន៎ បើសទ្ធិវិហារិកគួរដល់មូលាយ-បដិកស្សនៈ គឺចាញ្ចមកជាក់កងមូលាបត្តិ ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរៀបរាយ ថា សង្ឃគប្បីចាញ្ចសទ្ធិវិហារិកមកជាក់កងមូលាបត្តិដោយទុច្ចរិតដូចម្តេច ហ្ន៎ បើសទ្ធិវិហារិកគួរដល់មានត្ត ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរៀបរាយថា

កតំ ន្តុ ខោ សង្ឃោ សន្ធិវិហារកេសុ មាយំ ន នេយ្យាតិ សចេ សន្ធិវិហារកោ អញ្ញាណរោ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន ឧសុក្កំ តាតព្ពំ តតិយំ ន្តុ ខោ សង្ឃោ សន្ធិវិហារកេ អព្ភេយ្យាតិ សចេ សង្ឃោ សន្ធិវិហារកេសុ កម្មំ កត្តុ-កាមោ ហោតិ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា ឧបជ្ឈាយេន ឧសុក្កំ តាតព្ពំ តតិយំ ន្តុ ខោ សង្ឃោ សន្ធិវិហារកេសុ កម្មំ ន ករេយ្យ លហុកាយ វា បរិណាមេយ្យាតិ កតំ វា ឧទ្ធស្ស ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា ឧបជ្ឈាយេន ឧសុក្កំ តាតព្ពំ តតិយំ ន្តុ ខោ សន្ធិវិហារកោ សម្មាវត្តេយ្យ លោមំ ទាតេយ្យ ឆន្ទារហេ វត្តេយ្យ សង្ឃេន កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេយ្យាតិ សចេ សន្ធិវិហារកេសុ ចីវរំ ឆោ-ទេតព្ពំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិក្ខិតព្ពំ ឃរំ ឆោទេយ្យាសីតិ ឧសុក្កំ វា តាតព្ពំ តតិយំ ន្តុ ខោ សន្ធិវិហារកេសុ ចីវរំ ឆោទិយេថាតិ សចេ សន្ធិវិហារកេសុ ចីវរំ តាតព្ពំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិក្ខិតព្ពំ ឃរំ តរេយ្យាសីតិ

វិនយបិដក ចុល្លវគ្គ

សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់សទ្ធិវិហារិក ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសទ្ធិ-
វិហារិកគួរដល់អព្ភានកម្ម ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឆ្លើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃ
គប្បីឲ្យអព្ភានកម្មដល់សទ្ធិវិហារិក ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃបង់
ឆ្លើកម្ម គឺតជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិសា-
រណីយកម្មក្តី ទុក្កដនីយកម្មក្តី ដល់សទ្ធិវិហារិក ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឆ្លើសេចក្តី
ខ្វល់ខ្វាយថា សូមកុំឲ្យសង្ឃឆ្លើកម្ម ឬបង្អាន់ទៅ ដើម្បីកម្មស្រាលដល់
សទ្ធិវិហារិកដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ ម្យ៉ាងទៀត តជ្ជនីយកម្មក្តី និយ-
ស្សកម្មក្តី បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទុក្កដនីយកម្មក្តី សង្ឃ
បានឆ្លើដល់សទ្ធិវិហារិកនោះរួចហើយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឆ្លើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
ថា សទ្ធិវិហារិកគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ គប្បីសមគួរ គប្បីប្រព្រឹត្ត
វត្តគួរដល់តិរោវាសាសន៍ខ្លួន ចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីវិនិច្ឆ័យនូវកម្មនោះ
ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើបរិវាសរបស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងលាឆ ឧបជ្ឈាយ៍
ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីលាឆយ៉ាងនេះ ឬត្រូវឆ្លើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា បរិ-
វាសរបស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងលាឆ ដោយទុកាយ ដូចម្តេចហ្ន៎ បើបរិវាសរបស់
សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងឆ្លើ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីឆ្លើបរិវាសយ៉ាងនេះ

ឧសុភ្កំ វា កោតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរំ
ករិយេថាតិ សចេ សទ្ធិវិហារិកស្សវជនំ បចិតព្ពំ ហោតិ
ឧបជ្ឈាយេន អាចិក្ខិតព្ពំ ឃវំ បចេយ្យាសីតិ ឧសុភ្កំ វា
កោតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សទ្ធិវិហារិកស្សវជនំ បចិយេថាតិ
សចេ សទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរំ រជេតព្ពំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន
អាចិក្ខិតព្ពំ ឃវំ រជេយ្យាសីតិ ឧសុភ្កំ វា កោតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ
ខោ សទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរំ រជិយេថាតិ ចីវរំ រជេន្តេន
សាឆុកំ សម្បរិវត្តកំ សម្បរិវត្តកំ រជេតព្ពំ ន ច អច្ឆិន្នេ
ថេវេ បក្កមិតព្ពំ សចេ សទ្ធិវិហារិកោ តិលាឆោ ហោតិ
យាវដីវំ ឧបជ្ឈាតព្ពោ[1] វុជ្ឈនស្ស អាគមេតព្ពំ ឥទំ ខោ
តិក្ខវេ ឧបជ្ឈាយានំ សទ្ធិវិហារិកេសុ វត្តំ យថា ឧបជ្ឈា-
យេហិ សទ្ធិវិហារិកេសុ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

ទុតិយភាណវារំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរិស្សា ភិក្ខុនិយា
អាចរិយេសុ ន សម្មា វត្តន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា

---

១ ម. ឧបជ្ឈាបេតព្ពោ ។

ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងធ្វើដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់របស់សទ្ធិវិហារិក គួរនឹងស្មោរ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវស្មោរយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គ្រឿងជ្រលក់របស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងស្មោរដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងជ្រលក់ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវជ្រលក់ចីវរយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់សទ្ធិវិហារិក គួរនឹងជ្រលក់ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ឲ្យសព្វស្មើល្អ បើដំណក់ទឹកស្រក់មិនទាន់អស់ ឧបជ្ឈាយ៍កុំកាលដើរចេញ បើសទ្ធិវិហារិកមានជម្ងឺ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវថែទាំដរាបអស់កាលដែលមានជីវិតរស់នៅ ត្រូវធ្វើចំណែកបសទ្ធិវិហារិកសះជាជម្ងឺ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាសទ្ធិវិហារិកវត្ត របស់ឧបជ្ឈាយ៍តាមទំនងដែលឧបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយ ។

ចប់ ភាណវារៈជាគំរប់ពីរ ។

[១០៦] សម័យនោះឯង ពួកអន្តេវាសិកមិនបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

។ បេ ។ តេ ឧប្បាយន្តិ ទិយន្តិ កិរាបេន្តិ តេ ឥមំ ហិ ភោ អន្តេវាសិកា អាចរិយេសុ ជ សម្មា វត្តន្តីតិ ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ តតរតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ អន្តេវាសិកា អាចរិយេសុ ជ សម្មា វត្តន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ អន្តេវាសិកានំ ភិក្ខូនំ អាចរិយេសុ វត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា អន្តេវាសិកេហិ ភិក្ខូហិ[1] អាចរិយេសុ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[១០៧] អន្តេវាសិកេន ភិក្ខវេ អាចរិយម្ហិ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា ការសេស្សវ ឧដ្ឋាយ ឧបាហនា ឱមុញ្ចិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ទន្តកដ្ឋំ ទាតព្ពំ មុខោទកំ ទាតព្ពំ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ សចេ យាគុ ហោតិ យាគុ ទាតព្ពា យាគុ ឧបដ្ឋាបេតព្ពា យាគុំ បីតស្ស ឧទកំ ទត្វា អាសនំ បដិក្កបេត្វា ឆដ្ដេ

---

១ ម· ភិក្ខូហីតិ ឯត្ថេវ ន បញ្ញាយតិ ។

។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសម បើពួកអន្តេវាសិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយសោះ ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮបានឮថា ពួកអន្តេវាសិក មិនបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។បេ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយ ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តអាចរិយវត្តដល់ពួកភិក្ខុជាអន្តេវាសិក តាមទំនងដែលពួកភិក្ខុជាអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ។

(១០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យ ។ ឯការប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យនោះ ដូចេ្នះ គឺអន្តេវាសិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹក ហើយដោះស្បែកជើង ធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាង ហើយប្រគេនឈើស្មុន ប្រគេនទឹកសម្រាប់ឡាងមុខ ក្រាលអាសនៈទុក បើបាយមាន អន្តេវាសិកត្រូវឡាងភាជន៍ហើយបង្អែនបបរទៅប្រគេន តាលបើអាចារ្យហុតបបរឆ្អែហើយ អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹក ហើយទទួលភាជន៍មកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យខ្ពង្គិចខ្ពង (អ្វីៗ)

ភវត្វា សាធុកំ អបរិយេសន្តេន ជោវត្វា បដិសាមេតព្ពំ
អាចរិយមិ្ហ រុដ្ឋវេ អាសនំ ទុទ្ធរិតព្ពំ សចេ សោ នេសោ
ទុក្ខោតោ ហោតិ សោ នេសោ សមដ្ឋិតញ្ចេ សចេ អាចរិ-
យោ តាមំ បរិសិត្តុកាមោ ហោតិ ឯកាសនំ ទាតព្ពំ បដិ-
ឯកាសនំ បដិក្កហេតព្ពំ កាយពន្ធនំ ទាតព្ពំ សកុណំ
ភវត្វា សង្ឃាដិយោ ទាតព្ពា ជោវត្វា បត្តោ សទុនភោ
ទាតព្ពោ សចេ អាចរិយោ បច្ចាសមណំ អាភន្ធតិ តិ-
មណ្ឌលំ បដិច្ឆាទេន្តេន បរិមណ្ឌលំ ឯកាសេត្វា កាយ-
ពន្ធនំ ពន្ធិត្វា សកុណំ ភវត្វា សង្ឃាដិយោ ចារុបិត្វា
ភណ្ឌិកំ បដិមុញ្ចិត្វា ជោវត្វា បត្តំ ភហេត្វា អាចរិយស្ស
បច្ចាសមណេន ហោតព្ពំ ឆាតិទ្ធរេ ភន្តព្ពំ ឆាច្ឆាសន្តេ
ភន្តព្ពំ បត្តបរិយាបន្នំ បដិក្កហេតព្ពំ ន អាចរិយស្ស
ភណាមានស្ស អន្តរន្តរា ភថា ទិឆាភេតព្ពោ អាចរិយោ
អាបត្តិសាមន្តា ភណាមាភោ ឯកាភេតព្ពោ ឯវន្តេន បម-
មតរំ អាភន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ចាភោធកំ
ចានបីឋំ ចានភបលិភកំ ទុបដិក្ខិបិតព្ពំ បច្ចុគ្គន្ត្វា

ហើយលាងឲ្យស្អាតរួចរៀបចំទុកជាស់ កាលបើអាចារ្យគ្រោតចេញហើយ អន្តេវាសិកត្រូវសារអាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើអាចារ្យចង់ចូលទៅកាន់ស្រុក អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនសង្ឃាដិសម្រាប់ស្លៀក ហើយទទួលយកសង្ឃាដិបន្ទាស់មកវិញ ត្រូវប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ តម្រួតទត្តរាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិហើយប្រគេន ត្រូវដូតជាត្រដែលទទឹកហើយសឹមប្រគេន បើអាចារ្យចង់បានតិក្ខុជាបច្ចាសមណៈ អន្តេវាសិកត្រូវបិទចាំងមណ្ឌលបី គឺស្លៀកសង្ឃាដិឲ្យជាបរិមណ្ឌលត្រវាត់វត្តពន្ធចង្កេះ ហើយតម្រួតទត្តរាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិ ហើយឃ្លុំពាក់ឲ្យវ ក្តុំលាងជាត្រហើយគាន់យកទៅធ្វើជាបច្ចាសមណៈនៃអាចារ្យ កុំដើរឆ្ងាយពេក កុំដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលយកវត្តុដែលគេជាក់ចុះក្នុងជាត្រ កាលបើអាចារ្យកំពុងនិយាយ អន្តេវាសិកមិនត្រូវនិយាយស្អាត់ពាក្យក្នុងចន្លោះៗឡើយ កាលបើអាចារ្យនិយាយពាក្យដែលជិតនឹងត្រូវអាបត្តិ អន្តេវាសិកត្រូវឃាត់ កាលនឹងត្រឡប់មក អន្តេវាសិកត្រូវស្រួតមកមុន ហើយគ្រាលអាសនៈចាំត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង រួចគ្រោតទៅ

បត្តចីវរំ បដិក្កមោតព្ពំ បដិក្កមិតាសរេ នារាធំ ឯកាសនំ
បដិក្កមោតព្ពំ សរេ ចីវរំ សិព្ពំ លោកិ មុហុត្តំ ទុល្លភា
ទិតារេតព្ពំ ឧ ច ទុល្លភា ចីវរំ ឯឧបចិតព្ពំ ចីវរំ សំហរិ-
តព្ពំ ចីវរំ សំហរន្តេន ចតុរង្គុលំ តេល្លាំ ទុស្សន្តេតព្ពា[1]
ចីវរំ សំហរិតព្ពំ ហា មវុសូ តន្តេ អរោគសិតំ ទិតោ-
តេ តាយ ពន្ធនំ តាតព្ពំ សរេ បិណ្ឌាចារោ លោកិ
អាចរិយោ ច អុញ្ឆុកុលោមោ លោកិ ទុធកំ នត្ថ បិណ្ឌា-
ចារោ ទុបដាមេតព្ពោ អាចរិយោ ជានិយេន បុច្ឆិតព្ពោ
ភុត្តាវិស្ស ទុធកំ នត្ថ បត្តំ បដិក្កមោ ដំ តាតព្ពោ សភ-
ត្តកំ អបរិយំសន្តេន លោកិ តោ ភិក្ខុនិយា មុហុត្តំ ទុល្លភ
ទិតារេតព្ពោ ឧ ច ទុល្លភា បត្តោ ឯឧបចិតព្ពោ បត្តចីវរំ
ឯក្ខិតិបិតព្ពំ បត្តំ ឯក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ
ឯហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ ច ហេដ្ឋាបីឋំ ច
បរាមសិត្វា បត្តោ ឯក្ខិបិតព្ពោ ឧ ច អនន្តរហិតាយ
ភូមិយោ បត្តោ ឯក្ខិបិតព្ពោ ចីវរំ ឯក្ខិបន្តេន ឯកេន
ហត្ថេន ចីវរំ ឯហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរកំសំ ច
ចីវរកណ្ណំ ច បមជ្ជិត្វា ទារតោ អន្តំ ទិរតោ តោកំ អត្ត

---

១ ម, ឧស្សាវេតព្ពា ។

ទទួលបាត្រនឹងចីវរ ប្រគេនសង្ឃដ៏បន្ទាស់ ទទួលយកសង្ឃដ៏ដែលស្វែកមកវិញ បើចីវរសើមជុះដាំដាម (ដោយញើស) អន្តេវាសិកត្រូវសំដែលក្នុងទីមានកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចីវរក្នុងទីមានកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរូរពេក) ត្រូវបត់ចីវរទុក កាលនឹងបត់ចីវរត្រូវលើកដាយឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ង្ហាប់ហើយសឹមបត់ចីវរដោយគិតថា កុំឲ្យចីវរបាក់ផ្នត់ត្រង់ពាក់កណ្តាលឡើយ ត្រូវធ្វើវត្តពន្ធបន្ថែកក្នុងផ្នត់ចីវរ បើមានខចង្ការម៉ដ្ឋិណ្ឌបាតហើយអាចារ្យចង់ធាន់ អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹក ហើយបង្ការម៉ដ្ឋិណ្ឌបាតទៅប្រគេន ត្រូវសួរអាចារ្យដោយទឹកធាន់ លុះអាចារ្យធាន់រួចហើយ អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹក ហើយទទួលយកបាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក (នឹងអ្វីៗ) ហើយលាងឲ្យស្អាតដូតឲ្យស្រួតទឹក រួចហាលក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកបាត្រចោលក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរូរពេក) អន្តេវាសិកត្រូវទុកបាត្រនឹងចីវរ កាលនឹងទុកដាក់បាត្រ ដៃម្ខាងចាប់បាត្រ ដៃម្ខាងស្ទាបក្រោមត្រែ ឬក្រោមតាំង ហើយសឹមទុកបាត្រ តែមិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្បែចីវរ ឬខ្សែស្បៃង ធ្វើដាយខាងនាយឲ្យវាផ្តត់មកខាងអាយ

ចីវរំ ឯត្ថរិតព្ពំ អាចរិយេន្តិ វុដ្ឋកេ អាសនំ ទត្ថរិតព្ពំ ទាតោទកំ ទាតទន្តកដ្ឋំ ទាតមុខធោវនំ បដិសាមេតព្ពំ សចេ សោ ឧទេសោ ឧក្កាចោ ហោតិ សោ ឧទេសោ សមជ្ជិតព្ពោ សចេ អាចរិយោ ឧបាយិគុកាមោ ហោតិ ឧបាធំ បដិយាទេតព្ពំ សចេ សីតេន អត្ថោ ហោតិ សីតំ បដិយាទេតព្ពំ សចេ ឧណ្ហេន អត្ថោ ហោតិ ឧណ្ហំ បដិយាទេតព្ពំ សចេ អាចរិយោ ឧច្ចារេតុ បវិសិតុកាមោ ហោតិ ឧទកំ សន្ថបេតព្ពំ មត្តិកា តោមេតព្ពា ឧច្ចារបីឋំ អាទាយ អាចរិយស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ គច្ឆា ឧច្ចារបីឋំ ឧត្វា ចីវរំ បដិក្កមេត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថរិតព្ពំ ទុណ្ណំ ឧាតព្ពំ មត្តិកា ឧាតព្ពា សចេ ឧស្សហតិ ឧច្ចារំ បវិសិតព្ពំ ឧច្ចារំ បវិសន្តេន មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧច្ចារំ បវិសិតព្ពំ ន ថេវេ កិក្ខេ អនុប្បទជ្ជេ ឯសិតព្ពំ ន

ហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលបើអាចារ្យគ្រាកចេញ អន្តេវាសិក ត្រូវ
សារគាសនៈចេញ ត្រូវទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រ
ដើងដែលលាងហើយ ទឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង
បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើ
អាចារ្យចង់ស្រង់ទឹក អន្តេវាសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ស្រង់ប្រគេន បើ
អាចារ្យត្រូវការទឹកត្រជាក់ អន្តេវាសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ប្រគេន បើ
អាចារ្យត្រូវការទឹកក្តៅ អន្តេវាសិក ត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅប្រគេន បើ
អាចារ្យចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ អន្តេវាសិកត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត
ត្រូវលាយដីស្អិត ហើយកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ដើរតាម
ក្រោយអាចារ្យ ហើយប្រគេនតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ រួចទទួល
យកចីវរមកទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេន
ដីស្អិត បើអន្តេវាសិកអាច (ទឹងចូលទៅបាន) គប្បីចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទី
រក្សាកាយ កាលទឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខដោយដី
ស្អិត ហើយបិទបាំង (កាយ) ពាំងខាងមុខពាំងខាងក្រោយ រួចសឹមចូល
ទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតពួកតិក្ខុជាថេរៈ មិន

ឧភតិក្ខ្ត្តុ អាសនេន បដិពាហិតព្ពា ឧដ្ឋាយវេ អាចរិយ-
ស្ស បរិកម្មំ ការេតព្ពំ ឧដ្ឋាយក ឧក្ខ្មមន្តេន ឧដ្ឋាយបីឋំ
អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧដ្ឋាយក
ឧក្ខ្មមិតព្ពំ ឯវកេបិ អាចរិយស្ស បរិកម្មំ ការេតព្ពំ ឧ-
បាសេន បឋមតរំ ឧដ្ឋរិត្វា អត្តនោ ឥដ្ឋំ ភេឧកំ ការេ
ឧភាសេត្វា អាចរិយស្ស ឥដ្ឋតោ ឯឧកំ បមជ្ជិតព្ពំ ឧ-
ភាសនំ ឆាតព្ពំ សន្ថរិដ្ឋ ឆាតព្ពា ឧដ្ឋាយបីឋំ អាទាយ
បឋមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ឆានោឧកំ
ឆានបីឋំ ឆានឧកឧលិកំ ឯបនិក្ខ្មិបិតព្ពំ អាចរិយោ ឆា-
ន័យេន បុច្ឆិតព្ពោ សចេ ឯុទ្ទិសាបេតុកាមោ ហោតិ
ឯុទ្ទិសាបេតព្ពោ សចេ បរិបុច្ឆិតុកាមោ ហោតិ បរិបុច្ឆិ-
តព្ពោ យស្មិំ វិហារេ អាចរិយោ វិហរតិ សចេ សោ
វិហារេ ឯុក្ខ្ជាតោ ហោតិ សចេ ឯុស្សហតិ សោឧេតព្ពោ
វិហារំ សោឧេត្វេន បឋមំ បត្តចីវរំ ឧហរិត្វា ឯវកម្ពំ
ឧក្ខ្មិបិតព្ពំ ឧសីឧនឧប្បច្ចត្តរណំ ឧហរិត្វា ឯវកម្ពំ ឧក្ខ្មិ-
បិតព្ពំ តិសិពាម្ពោហនំ ឧហរិត្វា ឯវកម្ពំ ឧក្ខ្មិបិតព្ពំ

ត្រូវហាមឃាត់ពួកភិក្ខុខ្លីដោយអាសនៈ ត្រូវឆ្លើបរិកម្មដល់អាចារ្យក្នុងផ្ទះដាច់រក្សាកាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះដាច់រក្សាកាយ អន្តេវាសិកត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះដាច់រក្សាកាយ ហើយបិទបាំង (កាយ) តាំងខាងបុរេតាំងខាងក្រោយ រួចសឹមចេញពីផ្ទះដាច់រក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹក អន្តេវាសិកក៏ត្រូវតែឆ្លើបរិកម្មដល់អាចារ្យដែរ កាលអន្តេវាសិកងូតរួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុន ហើយជូតកាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹក ស្ទុះសម្បង់រួចត្រូវជូតទឹកពីកាយរបស់អាចារ្យ ត្រូវប្រគេនសម្បង់ ប្រគេនសង្ឃាដិ ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះដាច់រក្សាកាយដើរចេញមកមុន ហើយក្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រដើងដែលល្អាង ហើយនឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវសួរអាចារ្យដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ បើអន្តេវាសិក ចង់ឲ្យអាចារ្យបង្រៀនបាលី ត្រូវឲ្យលោកបង្រៀនចុះ បើអន្តេវាសិក ចង់រៀនអដ្ឋកថា គប្បីរៀនអដ្ឋកថា (នឹងអាចារ្យចុះ) អាចារ្យនៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម បើអន្តេវាសិកអាច (នឹងបោសសំអាតបាន) ត្រូវបោសសំអាតចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកចាត្រនឹងចីវរចេញមុនទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកតម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនឹងខ្លីយទៅដំកល់ទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ

មញ្ញោ ន ចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសន្ធដ្ឋន្តេ-
ន ភវាជបិដ្ឋំ ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពោ បរិបំ
ន ចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសន្ធដ្ឋន្តេន
ភវាជបិដ្ឋំ ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចបដិបា-
ទកោ ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពោ ខេឡមល្លកោ
ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពោ អបស្សេនផលកំ ន ហរិ-
ត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពំ ភុម្មត្ថរណំ យថាបញ្ញត្តំ សល្ល-
ក្ខេត្វា ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពំ សចេ វិហារេ
សន្ថានកំ ហោតិ ឧល្លោកា បឋមំ ឱហារេតព្ពំ អា-
លោកសន្ធិកណ្ណភាគា បឋមដ្ឋិតញ្ច សចេ តេរុភកវិ-
ភង្គភាគា ភិត្តិ កណ្ណភាគា ហោតិ ឱទ្ធកំ តេ-
មេត្វា បរិទ្ធេត្វា បឋមដ្ឋិតញ្ច សចេ ភាគទ្វយំ ភាគា
ភូមិ កណ្ណភាគា ហោតិ ឱទ្ធកំ តេមេត្វា បរិទ្ធេត្វា
បឋមដ្ឋិតញ្ច សចេ អភាគា ហោតិ ភូមិ ឧទកេន
បរិប្ផោសេត្វា សម្មដ្ឋិតញ្ច មា វិហារេ រជេន ឱហញ្ញិ-
សង្ការំ វិចិនិត្វា ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតព្ពំ ភុម្មត្ថរណំ ទិវាបេត្វា

ត្រូវលើកគ្រែបន្ទាបកុំឲ្យខ្ពង្គិចខ្ពង្គុក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយក
ឲ្យស្រួលទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកបន្ទាបតាំងកុំឲ្យខ្ពង្គិចខ្ពង្គុក
កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារ នឹងក្របទ្វារ នាំយកឲ្យស្រួលទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ
ត្រូវនាំយកទ្រនាប់ដើងគ្រែទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរ
សម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់
ផ្អែកទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវកំណត់ចាំទុកនូវកម្រាលផែនដីដែល
គេក្រាលទុកនៅកន្លែងណា ហើយនាំយកទៅទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ បើ
ក្នុងវិហារមានគ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសរសៃពីងពាងជាដើម) អន្តេ-
វាសិក ត្រូវបោសពីពិតានចុះមកជាមុន ត្រូវដួតចំណែកជ្រង៉ែសន្ទឹកបង្អួច
បើជញ្ជាំងដែលគេបិតម្ជុដោយថ្នាំរួចហើយ ត្រូវប់ជាមានប្រឡាក់ អន្តេ-
វាសិក ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ ពួតហើយសឹមជូត បើផ្ទៃផែនដី ដែល
គេបិតម្ជុដោយតែមានពណ៌ខ្មៅរួចហើយ ត្រូវប់ជាមានប្រឡាក់ អន្តេ-
វាសិក ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពួតចេញរួចហើយសឹមជូត បើផ្ទៃគេមិន
បានបិតម្ជុទេ អន្តេវាសិក ត្រូវប្រស់ដោយទឹករួចសឹមជូត ដោយគិតថា
វិហារកុំប្រឡាក់ដោយធូលីឡើយ ត្រូវប្រមូលសម្រាមយកទៅចាត់ចែង
ក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះអន្តេវាសិក ហាលកម្រាលផែនដី ហើយដម្រះគោះ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

(១)

សោឧតេ្វា បបេ្បាដេ្វា អតិហរិត្វា យាបញ្ញត្តំ បញ្ញា-
បេតព្ពំ មញ្ចប្បដិចាទកោ ឋិតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា
យាបហរេ បហិតញ្ច មញ្ចោ ឋិតាបេត្វា សោឧតេ្វា
បបេ្បាដេ្វា ឆិទ្ទំ កត្វា សាឆុកំ អបរិយំសនេ្ឋន
អសង្ឃដ្ដនេ្ឋន កាឯជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យាបញ្ញត្តំ
បញ្ញាបេតព្ពោ បីឋំ ឋិតាបេត្វា សោឧតេ្វា បបេ្បាដេ្វា
ឆិទ្ទំ កត្វា សាឆុកំ អបរិយំសនេ្ឋន អសង្ឃដ្ដនេ្ឋន
កាឯជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ភិសិ-
ពិម្ពោហនំ ឋិតាបេត្វា សោឧតេ្វា បបេ្បាដេ្វា អតិហរិត្វា
យាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ឯសីឧនប្បច្ចត្ថរណំ ឋិតាបេត្វា
សោឧតេ្វា បបេ្បាដេ្វា អតិហរិត្វា យាបញ្ញត្តំ បញ្ញា-
បេតព្ពំ ខេឧ្យមល្យកោ ឋិតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា
យាបហរេ បហិតញ្ច អបសេ្សឧឝលកំ ឋិតាបេត្វា
បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា យាបហរេ បហិតព្ពំ បត្តចីវរំ
ឯកេ្ករិបិតព្ពំ បត្តំ ឯកេ្ករិបនេ្ឋន ឯកេឧ ហត្ថេឧ បត្តំ
គហេត្វា ឯកេឧ ហត្ថេឧ ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីឋំ
វា បរាមសិត្វា បត្តោ ឯកេ្ករិបិតព្ពោ ន ច អនន្តរហិតាយ

---

១ ប. បច្ចេដេ្ឋ។

(ដាំចេញឲ្យស្អាត) រួចហើយសឹមនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវ
ហាលទ្រនាប់ដើងគ្រែរួចហើយជូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅដំកល់
ទុកកន្លែងដូចដែលវិញ ត្រូវហាលគ្រែរួចហើយជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត)
រួចលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយកទៅ
ដោយស្រួល ហើយតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលតាំងរួចហើយត្រូវ
ជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះ
ទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយកទៅដោយស្រួលតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាល
ពួកនឹងខ្នើយ ហើយជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំទៅរៀបចំទុក
ដាក់ដូចដែលវិញ ត្រូវសំដិលកម្រាលសម្រាបទ្រាប់អង្គុយ ហើយជម្រះ
គោះ (ឲ្យស្អាត) រួចនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលកន្ទោ
សម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ រួចហើយជូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅដំកល់
ទុកកន្លែងដូចដែលវិញ ត្រូវហាលផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែក រួចជូត (ឲ្យស្អាត)
ហើយនាំយកទៅដំកល់ទុកក្នុងកន្លែងដូចដែលវិញ អន្តេវាសិក ត្រូវទុកដាក់
ចាត្រនឹងចីវរ កាលនឹងទុកចាត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចាត្រ ដែម្ខាង
ស្ទាបគ្រោមគ្រែ ឬគ្រោមតាំងរួចហើយសឹមទុកដាក់ចាត្រ តែមិនត្រូវ

ភូមិយោ បត្តោ ឯក្ខិមិតញ្ចេ ចីវរំ ឯក្ខិបន្តេន ឯកេន
ហាត្តេន ចីវរំ តហេត្វា ឯកេន ហាត្តេន ចីវរាំសំ ឯ
ចីវរក្ខ្លំ ឯ បមជ្ជិត្វា ចារតោ អន្តំ ឋិរតោ កោតំ តត្វា
ចីវរំ ឯក្ខិមិតព្ពំ សចេ បុរត្ថិមា សរជា ឯតា ឯយន្តំ
បុរត្ថិមា ឯតថាជា ថកេតញ្ចេ សចេ បច្ឆិមា សរជា
ឯតា ឯយន្តំ បច្ឆិមា ឯតថាជា ថកេតញ្ចេ សចេ ឧត្តរ
សរជា ឯតា ឯយន្តំ ឧត្តរ ឯតថាជា ថកេតញ្ចេ សចេ
ឧក្ខិណា សរជា ឯតា ឯយន្តំ ឧក្ខិណា ឯតថាជា
ថកេតញ្ចេ សចេ សីតកាលោ ហោតំ ឆិវ ឯតថាជា
វិវរិតញ្ចេ វត្តំ ថកេតញ្ចេ សចេ ឧណ្ហកាលោ ហោតំ
ឆិវ ឯតថាជា ថកេតញ្ចេ វត្តំ វិវរិតញ្ចេ សចេ បរិវេណំ
ឧក្ខាបំ ហោតំ បរិវេណំ សម្មជ្ជិតព្ពំ សចេ កោដ្ឋកោ
ឧក្ខាថោ ហោតំ កោដ្ឋកោ សម្មជ្ជិតញ្ចេ សចេ
ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្ខាថា ហោតំ ឧដ្ឋានសាលា
សម្មជ្ជិតញ្ចេ សចេ អគ្គិសាលា ឧក្ខាថា ហោតំ
អគ្គិសាលា សម្មជ្ជិតញ្ចេ សចេ វច្ចកុដី ឧក្ខាថា ហោតំ

ទុកថាត្រលើទីដែលមិនស្អាតទៀយ អន្តេវាសិកគាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្មាចីវរ ឬខ្សែក្រវ៉ាត់ ហើយដើរដាយខាងនាយទៀជាផ្នត់មកខាងអាយហើយសឹមទុកចីវរ បើមានខ្សល់ទាំងជួលីបក់មកពីទិសខាងកើត អន្តេវាសិក ត្រូវបិទបង្ខប់ទិសខាងកើត បើខ្សល់មានទាំងជួលីបក់មកពីទិសខាងលិច អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្ខប់ទិសខាងលិច បើខ្សល់មានទាំងជួលីបក់មកទិសខាងជើង អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្ខប់ទិសខាងជើង បើខ្សល់មានទាំងជួលីបក់មកពីទិសខាងត្បូង អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្ខប់ទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ អន្តេវាសិក ត្រូវបើកបង្ខប់កុងវេលាថ្ងៃ បិទកុងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ អន្តេវាសិក ត្រូវបិទបង្ខប់កុងវេលាថ្ងៃ បើកកុងវេលាយប់ បើទីបរិវេណមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើរោងធាន់មានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសរោងធាន់ចេញ បើរោងភ្លើងមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសរោងភ្លើងចេញ បើបច្ចក្កុដីមានសម្រាម អន្តេវាសិក

ភិក្ខុភិក្ខុនី សិក្ខមានា សាមណេរ សាមណេរី ឧបាសក ឧបាសិកា
ទូបដ្ឋាបេតព្វំ សាមណេរី បរិភោគរដ្ឋំ ឧបាសិកា បរិភោគរដ្ឋំ
ទូបដ្ឋាបេតព្វំ សាមណេរ អាចមនកុម្ភិយោ ទូឧកំ ឧបាសក អាចមនកុម្ភិយោ
ទូឧកំ អាសិត្តោតព្វំ សាមណេរ អាចរិយស្ស អនុភវិតព្វំ ទូបដ្ឋានំ ឧបាសក
ទូបដ្ឋាសាបេតព្វោ ឧបជ្ឈាយោ ភិក្ខុ ភាតិកោ ទូបដ្ឋាសាបេតព្វោ
សាមណេរ អាចរិយស្ស កុក្កុច្ចំ ទូបដ្ឋានំ ឧបាសក អនុភវិតព្វំ
វិនោទេតព្វំ វិនោទាបេតព្វំ ឧបជ្ឈាយោ ភិក្ខុ ភាតិកោ
សាមណេរ អាចរិយស្ស ឧដ្ឋិតកំ ទូបដ្ឋានំ ឧបាសក អនុភវិ-
តព្វំ វិនោទេតព្វំ វិនោទាបេតព្វំ ឧបជ្ឈាយោ ភិក្ខុ ភាតិកោ
សាមណេរ អាចរិយោ ភត្តច្ឆេទំ អជ្ឈាបន្នោ ឧបាសក បរិភាសា-
រយ អនុភវិតព្វំ ទូសម្ភក្កំ ភាតព្វំ ភិន្នដ្ឋំ វុ ទោ
សង្ឃោ អាចរិយស្ស បរិភាសំ ឧនេយ្យាតិ សាមណេរ អាច-
រិយោ ម្ចលាយ បដិនិស្សជ្ជារហោ ឧបាសក អនុភវិតព្វំ
ទូសម្ភក្កំ ភាតព្វំ ភិន្នដ្ឋំ វុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយំ
ម្ចលាយ បដិនិស្សជ្ជេតិ សាមណេរ អាចរិយោ ហោតុ-

ត្រូវប្រាស្រ័យប្តកុម្ភវិចញ្ច បើគ្មានទឹកសម្រាប់ឆាន់ អន្តេវាសិក ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ឆាន់ទុក បើគ្មានទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ អន្តេវាសិក ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើទឹកក្នុងភ្នែមសម្រាប់ដម្រះគ្មាន អន្តេវាសិក ត្រូវចាត់ទឹកក្នុងភ្នែមសម្រាប់ដម្រះ បើសេចក្តីអផ្សុក តើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិកត្រូវបំបាត់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយបំបាត់ ឬឆ្លើយមកថា ដល់អាចារ្យនោះ បើសេចក្តីសង្ស័យ តើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិក ត្រូវបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយបន្ទោបង់ ឬឆ្លើយមកថាដល់អាចារ្យនោះ បើទិដ្ឋិ(សេចក្តីយល់ខុស) តើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិក ត្រូវដោះស្រាយដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយដោះស្រាយ ឬឆ្លើយមកថា ដល់អាចារ្យនោះ បើអាចារ្យត្រូវគេសុំកាបត្តិគួរដល់បរិវាសកម្ម អន្តេវាសិក ត្រូវឆ្លើយសេចក្តីនេះទៅប្រាប់ថា សង្ឃគប្បីឲ្យបរិវាសកម្ម ដល់អាចារ្យដោយឯកុយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ(ការមកជាក់ក្នុងមូលាបត្តិ) អន្តេវាសិកត្រូវឆ្លើយសេចក្តីនេះទៅប្រាប់ថា សង្ឃគប្បីការអាចារ្យមកជាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ដោយឯកុយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់មានត្តា

វហោ ហោតិ អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស មាតរំ នេយ្យាតិ សចេ អាចរិយោ អញ្ញោ វហោ ហោតិ អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយំ អនុយ្យាតិ សចេ សង្ឃោ អាចរិយស្ស កម្មំ ករុណាយោ ហោតិ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស កម្មំ ន ករេយ្យ លហុកាយ វា បរិណាមេយ្យាតិ តេនំ វា បនស្ស ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ អាចរិ-យោ សម្ភា វត្តេយ្យ លោមំ ហាតេយ្យ នេត្ថារំ វត្តេយ្យ សង្ឃោ តំ កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេយ្យាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ ឆារិតព្ពំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន ឆារិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ អាចរិយស្ស ចីវរំ ឆារិយេវាតិ

អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលំាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់អាចារ្យ
ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់អញ្ជានកម្ម អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើ
សេចក្តីរួលំាយថា សង្ឃគប្បីធ្វើអញ្ជនកម្មដល់អាចារ្យដោយទុកាយដូច
ម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃមានប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី
បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ខុក្ខេបនីយកម្មក្តី ដល់អាចារ្យហើយ
អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលំាយថា សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់អាចារ្យ
ឬសង្ឃប្រង្គើនទៅដើម្បីកម្មដ៏ស្រាលដល់អាចារ្យ ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎
មួយវិញទៀត បើកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី
បដិសារណីយកម្មក្តី ខុក្ខេបនីយកម្មក្តី ដែលសង្ឃបានធ្វើដល់អាចារ្យ
រួចហើយ អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលំាយថា អាចារ្យគប្បីប្រព្រឹត្ត
ដោយប្រពៃ គប្បីសមូបរោម គប្បីប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោរណៈសំ្ងន
ចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់នូវកម្មនោះ ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើ
ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងលាង អន្តេវាសិក ត្រូវលាងប្រគេន ឬត្រូវធ្វើ
សេចក្តីរួលំាយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងលាងដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎

សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ កាតព្ពំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន កាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិច្ចំ នុ ខោ អាចរិយស្ស ចីវរំ ករិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស រជនំ បចិតព្ពំ[1] ហោតិ អន្តេវាសិកេន បចិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិច្ចំ នុ ខោ អាចរិយស្ស រជនំ បចិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ រជេតព្ពំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន រជេតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិច្ចំ នុ ខោ អាចរិយស្ស ចីវរំ រជិយេថាតិ ចីវរំ រជេន្តេន[2] សាឆុកំ សម្បរិវត្តកំ សម្បរិវត្តកំ រជេតព្ពំ ន ច អច្ឆិន្នេ ថេវេ បក្កមិតព្ពំ ន អាចរិយេ អនាបុច្ឆា ឯកច្ចស្ស បត្តោ ទាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បត្តោ បដិក្ខិបិតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស ចីវរំ ទាតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស ចីវរំ បដិក្ខិបិតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារេ ទាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារេ បដិក្ខិបិតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស កេសា ឆេទេតព្ពា ន ឯកច្ចេន កេសា ឆេទាបេតព្ពា ន ឯកច្ចស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ន ឯកច្ចេន បរិកម្មំ ការាបេតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស វេយ្យាវច្ចោ

---

១ សព្ពត្ថ រជិតា បចិតព្ពាតិ ឯវៅ បញ្ញាយតិ ។ ២ ម. រជិន្តេន ។

បើចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងធ្វើ អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើប្រគេន ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលខ្ញុំយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងធ្វើ ដោយ។ល។ ដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់របស់អាចារ្យគួរនឹងស្មោរ អន្តេវាសិកត្រូវស្មោរប្រគេន ឬធ្វើសេចក្តីរួលខ្ញុំយថា គ្រឿងជ្រលក់របស់អាចារ្យគួរនឹងស្មោរដោយ។ល។ ដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អាចារ្យ គួរនឹងជ្រលក់ អន្តេវាសិក ត្រូវជ្រលក់ប្រគេន ឬធ្វើសេចក្តីរួលខ្ញុំយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងជ្រលក់ដោយ។ល។ ដូចម្តេចហ្ន៎ អន្តេវាសិកកាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ឲ្យស្រឡះ មួយទៀត កាលបើដំណក់ទឹកស្រក់ពុំទាន់អស់ អន្តេវាសិកកុំអាលចៀសចេញទៅឡើយ អន្តេវាសិក មិនទាន់ប្រាប់អាចារ្យ មិនត្រូវឲ្យចាត្រ ដល់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលចាត្រវបស់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យចីវរ ដល់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលយកចីវរបស់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យបរិក្ខារដល់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបរិក្ខារបស់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវគោរសត់ឲ្យតិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យអ្នកណាមួយមកគោរសត់ខ្លួនឡើយ មិនត្រូវធ្វើបរិកម្ម (គក់ច្រកចាប់) ដល់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យអ្នកណាមួយធ្វើបរិកម្មដល់ខ្លួន មិនត្រូវធ្វើវេយ្យាវច្ចៈ ដល់តិក្ខុណាមួយ

តាតញ្ហេ ន ឯកច្ចេន វេយ្យាវច្ចោ តាតបេតញ្ហេ ន ឯកច្ចស្ស បច្ចាសមណេន ហោតព្ពំ ន ឯកច្ចោ បច្ចាសមណោ អាចាតញ្ហេ ន ឯកច្ចស្ស បិណ្ឌាចាតោ ជិមារិតញ្ហេ ន ឯកច្ចេន បិណ្ឌាចាតោ ជិមាកបេតញ្ហេ ន អាចរិយំ អនាបុច្ឆា តាមោ បវិសិតញ្ហេ ន សុសានំ តន្តព្ពំ ន ទិសា បក្កមិតញ្ហេ សចេ អាចរិយោ តិលាតោ ហោតិ យោវជីរំ ឧបដ្ឋាតញ្ហេ វុដ្ឋាន្តស្ស អាតមេតព្ពំ ឥទំ ខោ តិក្ខវេ អន្តេវាសិកានំ អាចរិយេសុ វត្តំ យថា អន្តេវាសិកេហិ អាចរិយេសុ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

[១០៨] តេន ខោ បន សមយេន អាចរិយោ អន្តេវាសិកេសុ ន សម្មា វត្តន្តិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ហ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាចរិយោ អន្តេវាសិកេសុ ន សម្មា វត្តិស្សន្តីតិ ។ អថ ខោ តេ តិក្ខ្ហ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថ ខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ តិក្ខ្ហំ សង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា តិក្ខ្ហ បដិបុច្ឆិ

មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុណាមួយ ធ្វើវេយ្យាវច្ចៈដល់ខ្លួន មិនត្រូវធ្វើជាបច្ចាសមណៈ របស់កិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវគាន់យកកិក្ខុណាមួយ(ធ្វើជា)បច្ចាសមណៈរបស់ខ្លួន មិនត្រូវនាំបិណ្ឌបាតទៅឲ្យកិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុណាមួយ នាំបិណ្ឌបាតមកឲ្យខ្លួន អន្តេវាសិកមិនគាន់លាអាចារ្យ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវទៅកាន់ព្រៃស្មសាន មិនត្រូវចៀសទៅកាន់ទិស បើអាចារ្យមានដម្ងី អន្តេវាសិកត្រូវថែទាំអស់កាលដែលលោកនៅ អន្តេវាសិកត្រូវរំងាំគ្រាតែអាចារ្យសះជាដម្ងី ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាអាចរិយវត្តរបស់អន្តេវាសិកទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ កុងអាចារ្យទាំងឡាយ ។

(១០៨) សម័យនោះឯង ពួកអាចារ្យពុំបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ កុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ល។ កិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសម បើពួកអាចារ្យមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ កុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយសោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះកិក្ខុទាំងឡាយ កុងពេលនោះថា

សង្ឃំ កិរ កិក្ខវេ អាចរិយោ អន្តេវាសិកេសុ ន សម្មា វត្តន្តីតិ ។ សង្ឃំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិតរហិត្វា ឆម្មឹ កដំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ កិក្ខវេ អាចរិយោនំ អន្តេវាសិកេសុ វត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា អាចរិយេហិ អន្តេវាសិកេសុ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

(១០៩) អាចរិយេន កិក្ខវេ អន្តេវាសិកម្ហិ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា អាចរិយេន កិក្ខវេ អន្តេវាសិកោ សន្តិហោតព្ពោ អនុក្កហោតព្ពោ ឧទ្ទេសេន បរិបុច្ឆាយ ឱវាទេន អនុសាសនិយោ សចេ អាចរិយស្ស បត្តោ ហោតិ អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ទាតព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ឧប្បដ្ឋិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ ហោតិ អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ទាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ឧប្បដ្ឋិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស បរិក្ខារោ ហោតិ អន្តេវាសិកស្ស

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអាការ្យពុំបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេ-
វាសិកទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន
ព្រះអង្គ ។បេ។ ព្រះសព្វញ្ញូជាម្ចាស់ ទ្រង់បន្ទោស ហើយធ្វើធម្មីកថា
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថា-
គតនឹងបញ្ញត្តអន្តេវាសិកវត្តដល់អាចារ្យទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអាចារ្យ
ទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយ ។

(១០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ
ក្នុងអន្តេវាសិក ។ ការដែលប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងអន្តេវាសិកនោះដូច្នេះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវសង្រ្គោះ ត្រូវអនុគ្រោះអន្តេវាសិកដោយ
ចារី ដោយអដ្ឋកថា ដោយដម្បូន្មាន ដោយការប្រៀនប្រដៅ បើអាចារ្យ
មានចារិត្រ អន្តេវាសិកគ្មានចារិត្រ ត្រូវអាចារ្យឲ្យចារិត្រទៅអន្តេវាសិកឬត្រូវ
ធ្វើសេចក្តីទ្រាំទ្រាំទ្រាំយថា ចារិត្រគប្បីតឹតឡើងដល់អន្តេវាសិកដោយៗចាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យមានចីវរ អន្តេវាសិកគ្មានចីវរ ត្រូវអាចារ្យឲ្យចីវរ
ទៅអន្តេវាសិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីទ្រាំទ្រាំទ្រាំយថា ចីវរគប្បីតឹតឡើងដល់អន្តេ-
វាសិកដោយៗចាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យមានគ្រឿងបរិក្ខារ អន្តេវាសិក

បរិក្ខារេ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តេវាសិកស្ស ប-
រិក្ខារេ ទាតព្ពោ ខុរប្បំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ
អន្តេវាសិកស្ស បរិក្ខារេ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ អន្តេ-
វាសិកោ តិលាទោ ហោតិ កាលសេ្ស ឧដ្ឋាយ ឧទ្ធ-
កដ្ឋំ ទាតព្ពំ មុខោទកំ ទាតព្ពំ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ
សចេ យាគុ ហោតិ ភាជនំ ធោវិត្វា យាគុ ឧបន-
មេតព្ពា យាគុំ បីតស្ស ឧទកំ ទត្វា ភាជនំ បដិគ្គហេ-
ត្វា ឆឌ្ឌេំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន ធោវិត្វា
បដិសាមេតព្ពំ អន្តេវាសិកម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ឧទ្ធរិតព្ពំ
សចេ សោ ឧទោសោ ឧក្កាទោ ហោតិ សោ ឧទោសោ
សម្មដ្ឋិតព្ពោ សចេ អន្តេវាសិកោ តាមំ បរិសិត្តុកា-
មោ ហោតិ ឯវាសនំ ទាតព្ពំ បដិឯវាសនំ បដិគ្គហេ-
តព្ពំ កាយពន្ធនំ ទាតព្ពំ សកុណំ កត្វា សង្ឃា-
ដិយោ ទាតព្ពា ធោវិត្វា បត្តោ សឧទកោ ទាតព្ពោ
ឱត្តារតា ឯវត្តិស្សតីតិ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ចាទោទកំ
ចាទនបីឋំ ចាទកថលិកំ ឧបនិក្ខិបិតព្ពំ បច្ចុគ្គន្ត្វា

គ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ ត្រូវអាចារ្យឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារទៅអន្តេវាសិក ឬត្រូវឆ្លើយសេចក្តីរួលខ្លាយថា គ្រឿងបរិក្ខារគប្បីតើតឡើង ដល់អន្តេវាសិកដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកមានជម្ងឺ អាចារ្យត្រូវក្រោកពីព្រឹកហើយឲ្យឈើស្តន់ ឲ្យទឹកសម្រាប់លាងមុខ ក្រាលអាសន: បើមានបបរ អាចារ្យត្រូវលាងភាជន៍ហើយបង្អែនបបរឲ្យទៅ កាលអន្តេវាសិក ហុតបបរហួចហើយ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹក រួចទទួលយកភាជន៍មកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គុក (អ្វី) ហើយរៀបចំទុកជាក់ឲ្យល្អ កាលបើអន្តេវាសិកក្រោកចេញហើយ អាចារ្យត្រូវសោរអាសន:ចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាមអាចារ្យត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើអន្តេវាសិកមានក្រាថ្នា ដើម្បីនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក អាចារ្យត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ស្លៀកហើយទទួលយកស្បង់បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវឲ្យវត្តពន្ធចង្កេះ ត្រូវតម្រួតទុក្ខាសង្គ: នឹងសង្ឃាដិហើយឲ្យ ត្រូវដួតបាត្រដែលទទឹកហើយសឹមឲ្យ អាចារ្យត្រូវក្រាលអាសន:ទុក ដោយគិតថា អន្តេវាសិកមុខជានឹងត្រឡប់មកវិញ ក្នុងវេលានេះ ត្រូវដំកល់ទឹកលាងដើង តាំងសម្រាប់ដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើងដែលមិនទាន់ចាន់ចាងលាង ត្រូវក្រោកទៅទទួល

បត្តចីវរំ បដិក្កហេតព្ពំ បដិនិវាសនំ ទាតព្ពំ និវាសនំ បដិក្កហេតព្ពំ សចេ ចីវរំ សិព្ពំ ហោតិ មុហុត្តំ ខ្ណោ ឋិតាយេតព្ពំ ន ច ខ្ណោ ចីវរំ និទហិតព្ពំ ចីវរំ សំហរិតព្ពំ ចីវរំ សំហរន្តេន ចតុរង្គុលំ កណ្ណំ ទុស្សន្តេតុ ចីវរំ សំហរិតព្ពំ មា មជ្ឈេ កន្តោ អហោ-សីតិ ឱភោគេ កាយពន្ធនំ កាតព្ពំ សចេ បិណ្ឌចារោ ហោតិ អន្តេវាសិកោ ច កុញ្ជិតុកាមោ ហោតិ ទុធកំ ទត្វា បិណ្ឌចារោ ទុបជាយេតព្ពោ អន្តេវាសិកោ ចានិយេន បុច្ឆិតព្ពោ ភុត្តាវិស្ស ទុធកំ ទត្វា បត្តំ ប-ដិក្កហេត្វា នីចំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន ជោវិត្វា ភេទកំ កត្វា មុហុត្តំ ខ្ណោ ឋិតាយេតព្ពោ ន ច ខ្ណោ បត្តោ និទហិតព្ពោ បត្តចីវរំ និក្កិ-បិតព្ពំ បត្តំ និក្កិបន្តេន ។បេ។ ចីវរំ និក្កិបន្តេន ។បេ។ ចារតោ អន្តំ ឋិតោ ភោគំ កត្វា ចីវរំ និក្កិបិតព្ពំ អន្តេវាសិកម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ទុទ្ធរិតព្ពំ ចាតោទកំ ចានបីឋំ ចានកដ្ឋលិកំ បដិសាមេតព្ពំ សចេ សោ ន្ហាយោ ទុក្ខាចោ ហោតិ សោ ន្ហាយោ សម្មដ្ឋិតព្ពោ

ចាត្រនឹងចីវរ ត្រូវឲ្យស្បង់បន្ទាស់ហើយទទួលយកស្បង់ដែលស្ងួតមកវិញ បើចីវរស៊ើមច្រាំជាមួយ (ដោយញើសក្អែល) ត្រូវសំដិលចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរូរពេក) អាចារ្យត្រូវបត់ចីវរ កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវលើកជាយចីវរឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ង្ហាប់ ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយគិតថា កុំឲ្យចាក់ផ្តត់ពាក់កណ្តាលឡើយ ត្រូវធ្វើវត្តពន្ធចង្កេះក្នុងផ្តត់ចីវរ បើអាហារបិណ្ឌបាតមាន ហើយអន្តេវាសិកត្រូវការចង់ធាន់ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹកហើយបង្អែនអាហារបិណ្ឌបាតចូលទៅ អាចារ្យត្រូវស្លរអន្តេវាសិកដោយទឹកធាន់ លុះអន្តេវាសិក ធាន់រួចហើយ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹកហើយទទួលយកចាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក ហើយលាងឲ្យស្អាត ជូតឲ្យស្ងួតទឹកចេញ ហើយហាលថ្ងៃមួយស្របក់ តែមិនត្រូវទុកចាត្រក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរូរពេក) អាចារ្យត្រូវទុកចាត្រនឹងចីវរ កាលដែលរៀបចំទុកជាក់ចាត្រ ។បេ។ កាលដែលរៀបចំទុកចីវរ ។បេ។ ត្រូវបត់ជាយចីវរខាងនាយឲ្យជាផ្តត់មកខាងអាយ ហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលអន្តេវាសិក ក្រោកចេញហើយ អាចារ្យត្រូវសារអាសនៈចេញ ត្រូវរៀបចំទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ងដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើង ដែលមិនទាន់បានលាង បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អាចារ្យត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ

សចេ អន្តេវាសិកោ ឧបាយិត្តុកាមោ ហោតិ ឧបាធំ បដិយោទេតព្ពំ សចេ សីហេន អត្តោ ហោតិ សីហំ បដិយោទេតព្ពំ សចេ ទុល្លោន អត្តោ ហោតិ ទុល្លាំ បដិយោទេតព្ពំ សចេ អន្តេវាសិកោ ឧគ្គាយរំ បរិសិ-ត្តុកាមោ ហោតិ ចុល្លាំ សន្ថេតព្ពំ មត្តិកា តេមេ-តព្ពា ឧគ្គាយរបីឋំ អានាយ តត្ថ ឧគ្គាយរបីឋំ ឧត្វា ចីវរំ បដិក្ខហេត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ ចុល្លាំ ឋាតព្ពំ មត្តិកា ឋាតព្ពា សចេ ទុស្សហតិ ឧគ្គាយរំ បរិសិ-តព្ពំ ឧគ្គាយរំ បរិសន្ថេន មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧគ្គាយរំ បរិសិ-តព្ពំ ន ថេរេ កិក្ខូ អនុប្បទជ្ជ និសីទិតព្ពំ ន ឯកា កិក្ខូ អាសនេន បដិពាហិតព្ពា ឧគ្គាយរេ អន្តេវាសិកសុទ្ធ បរិកម្មំ ការេតព្ពំ ឧគ្គាយរា និក្ខមន្តេន ឧគ្គាយរបីឋំ អានាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧគ្គាយ-រា និក្ខមិតព្ពំ ទុតិយេបិ អន្តេវាសិកសុទ្ធ បរិកម្មំ ការេតព្ពំ ឧបាសេន បឋមតរំ ទុត្តរិត្វា អត្តនោ តត្ថ ភេទកំ ការេត្វា និវាសេត្វា អន្តេវាសិកសុទ្ធ តត្ថតោ

បើអន្តេវាសិកចង់ងូតទឹក អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ងូតឲ្យ បើអន្តេវាសិកត្រូវការដោយទឹកត្រជាក់ អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ឲ្យ បើអន្តេវាសិកត្រូវការដោយទឹកក្តៅ អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅឲ្យ បើអន្តេវាសិកចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ អាចារ្យត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដីស្អិត ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយហើយទៅ ឲ្យតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ រួចហើយទទួលយកបរិវេណកុដិជាក់ក្តងទីដ៏សមគួរ ត្រូវឲ្យគ្រឿងលំអិត ត្រូវឲ្យដីស្អិត បើអាចារ្យអាច (នឹងចូលទៅបាន) ត្រូវចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយចុះ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ ត្រូវយកដីស្អិតលាបមុខហើយបិទចុងទាំងខាងមុខទាំងខាងក្រោយ ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតជៀតពួកកិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់ពួកកិក្ខុដោយអាសនៈ អាចារ្យត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់អន្តេវាសិកក្នុងផ្ទះជាទីក្បែរកាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះជាទីក្បែរកាយ ត្រូវយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ ហើយបិទចុងទាំងខាងមុខ ទាំងខាងក្រោយ ហើយសឹមចេញពីផ្ទះជាទីក្បែរកាយ សូម្បីក្នុងទឹក អាចារ្យក៏ត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់អន្តេវាសិកដែរ លុះអាចារ្យងូតទឹករួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុន ហើយជូតខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹករួចស្រេចសឹង ហើយជូតទឹកអំពីខ្លួន

ឧទកំ បមជ្ជិតព្ពំ ឯវំសន្តេ ឆាតព្ពំ សន្ថរិតុ ឆាតព្ពា ឧត្តរាយបដិបំ អាទាយ បឋមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ថាលោទកំ ថាឧបដិបំ ថាឧទកដ្ឋានកំ ឧបដ្ឋបេតព្ពំ អន្តេវាសិកោ ថាដិយេន បុច្ឆិតព្ពោ យស្មិំ វិហារេ អន្តេវាសិកោ វិហរតិ សចេ សោ វិហារេ ពុក្ខាភោ ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោឆេតព្ពោ វិហារំ សោឆេត្វាន បឋមំ បត្តចីវរំ ឧបនាមេត្វា ឯកមន្តំ ឧក្កុដិកំ និសីទិតព្ពំ ។ បេ ។ សចេ អាចរិយស្ស ភុត្តភ្ជិយោ ឧទកំ ន ហោតិ អាចរិយស្ស ភុត្តភ្ជិយោ ឧទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ សចេ អន្តេវាសិកស្ស អនភិរតិ ឧប្បន្នា ហោតិ អាចរិយេន រូបកាសេតព្ពោ រូបកាសាបេតព្ពោ ធម្មកថា ភាសិតព្ពា សចេ អន្តេវាសិកស្ស កុក្កុច្ចំ ឧប្បន្នំ ហោតិ អាចរិយេន វិនោទេតព្ពំ វិនោទាបេតព្ពំ ធម្មកថា ភាសិតព្ពា សចេ អន្តេវាសិកស្ស និដ្ឋិតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ អាចរិយេន វិវេចេតព្ពំ វិវេចាបេតព្ពំ ធម្មកថា ភាសិតព្ពា សចេ អន្តេវាសិកោ ភរុធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ

របស់អន្តេវាសិក ត្រូវឲ្យស្បៃសម្រាប់ស្ងៀក ត្រូវឲ្យសង្ឃាដិ ត្រូវនាំយកតាំង
សម្រាប់ផ្ទះដាច់ពីកាយមកមុន ហើយគ្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដំកល់ទឹក
សម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រងដើងដែលលាងហើយ ទឹងទ្រនាប់
សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់ចានលាង ត្រូវស្វែអន្តេវាសិក ដោយទឹក
សម្រាប់ផាន់ អន្តេវាសិកនៅកន្លែងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម
បើអាចវ្យអាច (ទើសំអាតបាន) ត្រូវសំអាត កាលទើសំអាតវិហារ
ត្រូវនាំយកចាត្រទើចីវរចេញមុន ទៅទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បេ ។ បើ
គ្មានទឹកក្នុងភ្នំមសម្រាប់ដម្រះ អាចារ្យត្រូវចាក់ទឹកទៅក្នុងភ្នំមសម្រាប់ដម្រះ
បើសេចក្តីអផ្សុកកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវម្ចាស់ដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវឲ្យគេដួយរម្ងាប់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើសេចក្តីសង្វ័យ
កើតឡើងដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេ
ដួយបន្ទោបង់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើទិដ្ឋិ (អាក្រក់) កើតឡើង
ដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវដោះស្រាយដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេដួយ
ដោះស្រាយ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើអន្តេវាសិកត្រូវគេវុកាបត្តិ

បរិវាសារហោ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ
ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកស្ស បរិវាសំ ទាតុយ្យាតិ
សចេ អន្តេវាសិកោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោ-
តិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ ខោ សង្ឃោ
អន្តេវាសិកំ មូលាយ បដិកស្សយ្យាតិ សចេ អន្តេ-
វាសិកោ មានត្តារហោ ហោតិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ
តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកស្ស
មានត្តំ ទាតុយ្យាតិ សចេ អន្តេវាសិកោ អព្ភានារហោ
ហោតិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ ខោ
សង្ឃោ អន្តេវាសិកំ អព្ភេយ្យាតិ សចេ សង្ឃោ អន្តេ-
វាសិកស្ស កម្មំ កតុកាមោ ហោតិ តជ្ជនីយំ វា
និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេ-
បនីយំ វា អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ
ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកស្ស កម្មំ ន តារេយ្យ ល-
ហុការយ វា បរិណាមេយ្យាតិ តតំ វា បនស្ស
ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា

គួរដល់បវារណាសកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យបវារណា
ដល់អន្តេវាសិក ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកគួរដល់មូលាយ-
បដិកស្សនៈ (ទាញមកជាក់កងមូលាបត្តិ) អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រម
ព្រមលាយថា សង្ឃគប្បីទាញអន្តេវាសិកមកជាក់កងមូលាបត្តិដោយទុកាយដូច
ម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកគួរដល់មានត្ត អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាយថា
សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់អន្តេវាសិកដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិក
គួរដល់អព្ភានកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យអព្ភាន-
កម្មដល់អន្តេវាសិក ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃប្រកាន់ទិដ្ឋិធ្លាក់កម្ម គឺ
តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទុក្ខ-
បនីយកម្មក្តី ដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាយថា សង្ឃកុំ
គប្បីធ្លាក់កម្ម ឬគប្បីបង្អាន់ៗ ដើម្បីកម្មស្រាល ដល់អន្តេវាសិក ដោយ
ទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ ម្យ៉ាងទៀត បើកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី

បញ្ចាដេីយំ ភ ឥដ្ឋសារណីយំ ភ ទុក្ខេបដេីយំ ភ អាច-
យេន ទុស្សក្កំ តាភតព្វំ តតិដ្ឋំ ន្តុ ខោ អន្តេភសិតោ
សម្មា វត្តេយ្យ លោមំ ភោតេយ្យ ឆេត្តារំ វត្តេយ្យ
សង្ឃោ តំ ភតម្មំ បដិបស្សម្ភេយ្យាតំ សចេ អន្តេភ-
សិតសស្ស ចីវរំ ណោវិតព្វំ ហោតំ អាចរិយេន អាចិក្ខិតព្វំ
ឃរំ ណោវេយ្យាសីតិ ទុស្សក្កំ ភ តាភតព្វំ តតិដ្ឋំ ន្តុ ខោ
អន្តេភសិតសស្ស ចីវរំ ណោវិយេថាតិ សចេ អន្តេភសិ-
តសស្ស ចីវរំ តាភតព្វំ ហោតំ អាចរិយេន អាចិក្ខិតព្វំ
ឃរំ តាវេយ្យាសីតិ ទុស្សក្កំ ភ តាភតព្វំ តតិដ្ឋំ ន្តុ ខោ
អន្តេភសិតសស្ស ចីវរំ តាវិយេថាតិ សចេ អន្តេភសិ-
តសស្ស រជនំ បចិតព្វំ ហោតំ អាចរិយេន អាចិក្ខិតព្វំ
ឃរំ បចេយ្យាសីតិ ទុស្សក្កំ ភ តាភតព្វំ តតិដ្ឋំ ន្តុ
ខោ អន្តេភសិតសស្ស រជនំ បចិយេថាតិ សចេ អន្តេ
ភសិតសស្ស ចីវរំ រជិតព្វំ ហោតំ អាចរិយេន អា-
ចិក្ខិតព្វំ ឃរំ រជេយ្យាសីតិ ទុស្សក្កំ ភ តាភតព្វំ តតិដ្ឋំ
ន្តុ ខោ អន្តេភសិតសស្ស ចីវរំ រជិយេថាតិ ចីវរំ
រជនន្តេន សភាគក្កំ សម្បរិវត្តក្កំ សម្បរិវត្តក្កំ រជិតព្វំ

បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទុក្ខបនីយកម្មក្តី សង្ឃបានធ្វើដល់អន្តេវាសិកនោះរួចទៅហើយ តាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំខ្ញាយថា អន្តេវាសិកគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ គប្បីសមគួរគប្បីប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តំរិយោលាស់ខ្លួនចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់កម្មនោះ ដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តេវាសិកគួរនឹងលាង តាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវលាងយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំខ្ញាយថា ចីវរបស់អន្តេវាសិក គួរនឹងលាង ដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តេវាសិកគួរនឹងធ្វើ តាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំខ្ញាយថា ចីវរបស់អន្តេវាសិក គួរនឹងធ្វើដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់របស់អន្តេវាសិក គួរនឹងស្វាយ តាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវស្វាយយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំខ្ញាយថា គ្រឿងជ្រលក់របស់អន្តេវាសិក គួរនឹងស្វាយដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តេវាសិក គួរនឹងជ្រលក់ តាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវជ្រលក់ចីវរយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំខ្ញាយថា ចីវរបស់អន្តេវាសិក គួរនឹងជ្រលក់ដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ ឲ្យសព្វល្អ

ន ច អច្ចន្តេ ថេរោ បត្តមិតពុំ សចេ អន្តេវាសិកោ តិលាភោ ហោតិ យាវតីវំ ឧបដ្ឋាតព្ពោ វុដ្ឋាបេតព្ពោ អាគមេតពុំ ឥទំ ហោ ភិក្ខវេ អាចរិយោនំ អន្តេវាសិកេសុ វត្តំ យថា អាចរិយេហិ អន្តេវាសិកេសុ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

វត្តកុន្ធកំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ ។

តមេន្តិ ខន្ធកេ វត្តេ ឯកូនវីសតិ(១)ភាណវារា ចតុទ្ទស(២) ។

តស្សុទ្ទានំ

[១១០] សុទាហរណឆត្តា ច

ទុកុណ្ហិ សីស ទារិយំ

ភាគិកាទេ ន បុច្ឆន្តិ

អហិ ខុទ្ទន្តិ បេសលា ។

ទុមុញ្ច ឆត្តំ ខន្ធេ ច

---

១ ខ. បញ្ចាស ។ ម. បញ្ចបណ្ណាស ។ ២ ខ. ម. វត្តំ ចុទ្ទស ។

បើដំណក់ទឹកស្រក់ពុំទាន់អស់ អាចារ្យកុំគាល់ចៀសចេញទៅ បើអន្តេ-វាសិកមានជម្ងឺ អាចារ្យត្រូវថែទាំ អស់កាលដែលអន្តេវាសិកមានជីវិតរស់នៅ ត្រូវធ្វើចាំត្រាតែសះជាជម្ងឺ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាអន្តេវា-សិកវត្ត របស់អាចារ្យ តាមទំនងដែលពួកអាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយ ។

ចប់ វត្តក្ខន្ធកៈ ជាតំរប់ ៨ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មានរឿង ១៩ មានវត្ត ១៦ ។

ឧទ្ទាននៃវត្តក្ខន្ធកៈនោះ

(១១០) រឿងអាគន្តុកភិក្ខុពាក់ស្បែកដើង ជាំធត្រ ទទួរក្បាល ជាក់ចីវរលើក្បាល លាងដើងដោយទឹកធាន់ មិនសំ-ពះអាវាសិកភិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន នឹងមិនសួរកថីសេនាសនៈ រឿងពាស់ឆ្អាក់លើភិក្ខុ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់កំពោលទោស (ក្នុងរឿងអម្បាលនេះ) ។ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវដោះស្បែកដើង ដំឡុះធត្រ ជាក់ចីវរឲ្យដំស្មាហើយសន្សឹម ។ ចូលទៅកាន់អាវាស

អតរញ្ចូ បដិក្ខមំ

បត្តចីវរំ ជិក្ខិតា

បដិរូបញ្ចូ បុច្ឆិតា

អាសិញ្ចៅ ដោវិតេន ច[1]

សុក្ខេនលេ្ហនុបាហនា

វុដ្ឋា ជរាគោ បុច្ឆយ្យ

អដ្ឋាវុត្តញ្ចូ តោចក

សេក្ខា វត្តា ភាជំ បរំ

កត្តុរំ កតិកដ្ឋិតំ[2]

កាលំ មុហុត្តំ ខក្ខោតោ

ភុម្មត្តរណាដិហរេ[3]

បដិបាដោ តិសិ តំន្តោ

---

១ ខ. ម. អាសិញ្ចេយ្យ ដោវិតេន ។ ២ ខ. ម. កតិកត្តតោ ។ ៣ ខ. កាលមុហុត្តខក្ខោ ភូមត្តរណា ទីហរេ ។ ម. កាលមហុត្តំ ខក្ខោ ហោតិ ភូមត្តរណា ទីហរេ ។

អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវបួលទៅកាន់ទីដែលអាវាសិកភិក្ខុប្រជុំគ្នា ត្រូវ
ទុកជាត្រូវធ្វើការក្នុងទីសមគួរ ត្រូវកាន់យកអាសនៈដ៏សមគួរមក
អង្គុយ ត្រូវស្នូរកទឹកផាន់នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាក់
ទឹកដោយដៃម្ខាង លាងជើងដោយដៃម្ខាង ត្រូវជូតស្បែកជើង
ដោយសំពត់ស្អុតមុន រួចសឹមជូតដោយសំពត់ទឹកជាទី
ក្រោយ អាវាសិកភិក្ខុចាស់ជាង អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវសំពះ បើក្មេង
ជាង អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវឲ្យអាវាសិកភិក្ខុសំពះវិញ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវ
ស្នូរកសេនាសនៈ ត្រូវស្នូរកសេនាសនៈដែលមានគេនៅឬឥត
គេនៅ ត្រូវស្នូរកគោចរគ្រាមនឹងអគោចរគ្រាម ត្រូវស្នូរក
សេក្ខត្រកូលដែលសង្ឃស្មន្តត ត្រូវស្នូរកទីសម្រាប់បន្ទោបង់
វច្ចៈនឹងបស្សាវៈ ត្រូវស្នូរកទឹកសម្រាប់ផាន់ទឹកសម្រាប់ប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវស្នូរកឈើច្រត់ ត្រូវស្នូរអំពីរបៀបនៃកតិការបស់
សង្ឃ បើវិហារគ្មានគេនៅ ត្រូវគោះសន្ទះទ្វារ រួចឈរធ្វើចំ
មួយស្របក់សិន បើវិហារមានសម្រាម ត្រូវបោសជម្រះចេញ
ត្រូវដង្ហែនយកតម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ដើងគ្រែ ពូក ខ្នើយ

មញ្ជូ បីបញ្ជូ មល្លកំ

អបសេ្សន្តុល្លោក កល្លោ

តេរុតោ តោនេ្តតោតត

សង្ការំ ភូមត្តរណំ

បដិចាទកំ មញ្ជូកំ

បីបំ កិសិ ធិសីទនំ

មល្លកំ អបសេ្សនកំ(១)

បត្តចីវរំ ភូមិ ច

ចារេ្តំ ឱរភោគតោ

បុរត្តិមា បច្ឆិមា ច

ឧត្តរ អថ ទក្ខិណា

សីតុល្លោ ច ធិភវត្តី

---

១ ខ. ម. សង្ការញ្ជូ ភូមត្តរណំ បដិចាទកំ មញ្ជូបីបំ ។ កិសិ ធិសីទនំ មល្លកំ អបស្សេន ច ។

ត្រែ តាំង កន្ទោរ ទឹង ផែនក្តារ សម្រាប់ផ្អែក ទៅទុកក្នុងទីដ៏សម-
គួរ បើវិហារមានគ្រឿងស្មុកស្មាញ តិក្ខត្រូវបោសអំពីពិតាន
ចុះមកជាមុន ត្រូវដួតចំណែកជ្រុងបង្ហិច បើជញ្ជាំងគេបរិកម្ម
ដោយថ្មាំមានសម្បុរសៅហ្មង បើផ្ទៃផែនដី ដែលគេបរិកម្ម
ដោយពណ៌ខ្មៅ តិក្ខត្រូវជ្រលក់សំពត់ រួចពូតចេញហើយ
សឹមដួត បើផ្ទៃដែលគេមិនបានធ្វើបរិកម្ម តិក្ខត្រូវប្រស់ហើយ
សឹមដួត ត្រូវដញ្ជូនសម្រាមទៅចាក់ចោល ក្នុងទីដ៏សមគួរ
ត្រូវដញ្ជូនយកកម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ដើងត្រែ ត្រែ តាំង
ពូក ខ្នើយ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្ទោរ ទឹងក្តារសម្រាប់
ផ្អែក ទៅទុកក្នុងទីដដែលវិញ ត្រូវទុកជាក់ជាគ្រឿងឹងចីវរ
មិនត្រូវទុកជាគ្រឿងក្នុងទីដែលមិនស្អាត ត្រូវបត់ចីវរធ្វើជាយខាង
នាយឲ្យមានផ្នត់មកខាងក្រោយ បើខ្សែប្រកបដោយជួលីបត់
មកពីទិសខាងកើត ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងកើត បត់មកពីទិស
ខាងលិច ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងលិច បត់មកពីទិសខាងដើង
ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងដើង បត់មកពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទ
បង្ហិចទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ ត្រូវបើកបង្ហិចវេលាថ្ងៃ បិទ
វេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្ហិចវេលាថ្ងៃ បើកវេលាយប់

បរិវេណាញ្ហេ តោរដ្ឋតោ

ឧបដ្ឋានត្តិសាលា ច

វត្តំ វច្ចកុដីសុ ច

ចាឯិ បរិភោជនីតោ

ភុម្មី អាចមនេសុ ច

អនោបមេន បញ្ញត្តំ

វត្តំ អាគន្តុតេហិមេ ។

នេវាសនំ ន ឧទកំ

ន បទុំ ន ច ចានីយំ

ចាតិវាតេ ន បញ្ញាបេ

ឧដ្ឋាយដ្ឋិ ច មេសលា ។

វុឌ្ឍាសនញ្ហេ ឧទកំ

បទុំក្តត្ថ ច ចានីយំ

ឧចាមានេ ឯកមន្តំ

បរិវេណ បន្ទប់ ពេងធាន់ ពេងក្លើង វច្ចកុដិ (បើមានសម្រាមកកកុស្រ្តវបោសចេញ) ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ធាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាត់ទឹកក្នុងអ្នមសម្រាប់ជម្រះ ព្រះតថាគតមិនមានបុគ្គលប្រៀបផ្ទឹម បានទ្រង់បញ្ញត្តវត្ត ដែលអាគន្តុកភិក្ខុទាំង ឡាយ(ត្រូវប្រព្រឹត្ត) ។ រឿងភិក្ខុម្ចាស់អាវាសមិនគ្រាលអាសនៈទទួលអាគន្តុកៈ មិនដំកល់ទឹកទុក មិនគ្រោកទទួលបាត្រនឹងចីវរ មិនស្សរដោយទឹកសម្រាប់ធាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្នាយបង្គំអាគន្តុកភិក្ខុដែលមានវស្សាចាស់ជាង មិនរៀបចំសេនាសនៈឲ្យអាគន្តុកភិក្ខុ ភិក្ខុទាំង ឡាយមានល៏ល ជាទីស្រឡាញ់ កំពោលពោសឡើង (ក្នុងរឿងនោះ) ។ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) អាវាសិកភិក្ខុត្រូវគ្រាលអាសនៈដល់អាគន្តុកភិក្ខុដែលចាស់ជាង ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង ត្រូវគ្រោកទៅទទួល (បាត្រនឹងចីវរ) ត្រូវស្សរ រកទឹកសម្រាប់ធាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវជូតស្បែកដើងដោយសំពត់ស្អុតមុន រួចជូតដោយសំពត់ទឹកជាខាងក្រោយ ត្រូវលាងកំណាត់សំពត់សម្រាប់ជូតស្បែកដើង ពូតហើយ ហាលទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ

วัตฺถุทฺวเย ฉฏฺฐนคาถา

อภิภายตเน จ ปญฺเญปิ
วตฺถุสฺมึ โคจรสงฺขาตา จ
ปหานสญฺญา ภาวนา
กตฺตพฺพากตสงฺกมฺปา กาลา
ฉนฺนมฺปิ ขนฺธานมนุปฺปาทา
อภิภายตนเยปิ อาจิณฺณา
ยถา เหฏฺฐา ตถา นเยติ ฯ
นิทฺทิฏฺฐา สตฺตภิเหตุ
วตฺถุ อาภาสิโตปิ เม ฯ
ตมิตา ตามุตฺตาปิ
วิวิตฺตา น ปุจฺฉิย[๑]
นสฺสนฺติ จ อตฺถงฺคา
ขฑฺฑายนฺติ จ เวสลา ฯ

---

๑ ฉ. ม. ตมิตา ตามุตฺตา จ วิวิตฺตา น ปุจฺฉิย ฯ

ត្រូវថ្វាយបង្គំកិក្ខុអាគន្តុក:ដែលចាស់ជាង ត្រូវចាត់ចែងសេនាសន:ឱ្យកិក្ខុអាគន្តុក: ត្រូវប្រាប់សេនាសន:ដែលមានកិក្ខុនៅហើយ ឬមិនមានកិក្ខុនៅ ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាមនឹងអគោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់សេក្ខត្រកូលដែលសង្ឃសន្មត ត្រូវប្រាប់ឱសម្រាប់បន្ទោបង់ខច្ចារ:នឹងបស្សាវ: ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ផាន់នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវប្រាប់កតិកា របស់សង្ឃថា កាលនេះត្រូវចូល កាលនេះត្រូវចេញ បើកិក្ខុអាគន្តុក:ខ្វីវស្សាជាង អាវាសិកកិក្ខុគ្រាន់តែអង្គុយប្រាប់ក៏បាន ត្រូវឱ្យថ្វាយបង្គំ ត្រូវប្រាប់សេនាសន: (តអំពីនេះទៅ) បណ្ឌិតគប្បីដឹងតាមនយដែលបានពោលរួចមកហើយចុះ ។ ព្រះតថាគតជានាយកនៃពពួកសត្វ បានសំដែងវត្តដែលអាវាសិកកិក្ខុគាំងឡាយ (ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ) ។ រឿងកិក្ខុជាអ្នកដំណើរមិនរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដី បើតគួរនឹងបង្អួចចំហរចោលមិនអើពើនឹងសេនាសន:ហើយចៀសចេញទៅ ឯគ្រឿងឈើគ្រឿងដីក៏ខូចខាតអស់ទៅ សេនាសន:ក៏គ្មានអ្នករក្សា ទើបកិក្ខុមានស័ល្យជាទីស្រឡាញ់ ក៏ពោលទោសឡើង ។

បដិសាមេត្វា ឋបេត្វា ច
អាបុច្ឆិត្វា ច បក្កមេ[1] ។
តិក្ខត្តុំ វា សាមណេរេ វា
អាភិសេកោ ឧបាសកោ
ឧបាសាណេរោសុ ច បុញ្ញំ
បដិសាមេ ឋបេយ្យ ច
សចេ ឧស្សហតិ ឧស្សុក្កំ
អនោវស្សេ តថេវ ច[2]
សចេ[3] ទុវស្សតិ តាមំ
អជ្ឈោកាសេ តថេវ ច
អបេរវង្គាធិ សេសេយ្យុំ
វត្តុំ តមិតរតិក្ខត្តុ ។
ឧទុម្ពរេ ឥដ្ឋិ ថេរេន
ទុហាយ ចតុបញ្ចភូមិ

---

១ ឧ. ម. បដិសាមេត្វា ឋបេត្វា អាបុច្ឆិត្វា វ បក្កមេ ។ ២ ឧ. ម. ឧស្សហតិ ឧស្សុក្កំ វា អនោវស្សេ តថេវ ច ។ ៣ ឧ. ម. សចេ ។

រឿងកិក្ខុអកដំណើរត្រូវរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដីហើយបង្ហាញ បង្អួច អើពើនឹងសេនាសនៈរួចហើយ សឹមចៀសចេញទៅ ។ បើគ្មានកិក្ខុ ឬសាមណេរ ឬអ្នករក្សាវត្ត ឬទាំងសងខេ កិក្ខុអកដំណើរ ត្រូវរៀបចំគ្រែ លើថ្ម ៤ ដុំ ហើយធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា រួចសឹមទុកជាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដី បង្ហាញរួចហើយសឹមចៀសចេញទៅ បើវិហារលេច អាគន្តុកកិក្ខុអាចនឹងប្រគល់បាន ត្រូវប្រគល់ ឬធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ពីណាក្នុងមិនលេចអាគន្តុកកិក្ខុរៀបចំគ្រែលើថ្ម ៤ ដុំ ដូចន័យមុន បើវិហារក្នុងលេចគ្មានសល់ ត្រូវនាំយកគ្រឿងសេនាសនៈទៅផ្ទើនឹងមនុស្សអកស្រុក បើមិនដូច្នោះត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្ម ៤ ដុំក្នុង ីវាល ហើយត្រូវប្រគល់បត្តិដូចន័យមុន ហើយចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ចំណែកផ្សេង ៗ នៃគ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដីគប្បីសល់ទៅខ្លះ នេះជាវត្តដែលកិក្ខុអកដំណើរ (ត្រូវប្រព្រឹត្ត) ។ រឿងកិក្ខុមិនអនុមោទនា កុងកេងកត្តិ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុជាថេរៈធ្វើអនុមោទនា រឿងកិក្ខុទាំងឡាយលះបង់ព្រះសារីបុត្ត ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុជាថេរៈបួនប្រាំរូបរង់ចាំកុងកេងកត្តិ

វត្តកួនកេ ខេត្តតាកែវ

វច្ចំតោ មុច្ចំតោ អាសំ
វត្តានុមោទនេសុមេ ។
ឆព្ភក្តិយោ ទុន្និវត្តា
អរោមិ ច ទុប្បវុត្តា
អនាគាមិ ច ភេក្ខុម្ហ
ថេរេ អនុបវជ្ជំ(១)
ឆវេ កិក្ខ្ហ ច សង្ឃដិ
ទុដ្ឋាយន្តិ ច បេសលា ។
តិមណ្ឌលំ ឆិវសេត្វា
កាយេសកុណាកណ្ឌិកា
ឆ ភេក្ខុម្ហ បដិច្ឆន្នំ
សុសំវុតោ ក្ខិត្តចក្ខុកា(២)
ទុក្ខំ្ខត្តោ ជុតិ្តកា សង្ខោ
តយោ ថេរេ បថាលនា
ខេម្ភាកុណ្ឌិ ទុក្កដិកា
បដិច្ឆន្នំ សុសំវុតោ

---

១ ទ. ថេរេ ច អនុបវជ្ជនេ ។ ម. ភេក្ខុម្ហា ថេរេ ច អនុបវជ្ជនេ ។ ២ ទ. ម. សុសំវុតោពោក្ខិត្តចក្ខុ ។

រឿងព្រះថេរៈមួយរូបឈឺ បន្ទោបង់វច្ចៈខំអត់ទ្រាំចាស់តែជ្រុបដួលទៅ នេះជាវត្ថុដែលព្រះតថាគត បានអនុញ្ញាតខុកកុដអនុមោទនាវិធី ។ រឿងពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុស្បែកមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ មានមារយាទមិនសមគួរ ហើយដើរទៅខាងមុខកិក្ខុជាថេរៈ អង្គុយជ្រៀតបៀតកិក្ខុជាថេរៈ ហាមឃាត់កិក្ខុថ្មីដោយអាសនៈ អង្គុយសង្កត់លើសង្ឃដិកុដិបន្ទោះផ្ទះ កិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់តំណោលទោសឡើង ។ (រឿងព្រះអគ្គទ្រង់បញ្ញត្តវត្តកុដរោងកត្តថា) កិក្ខុត្រូវបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺស្បែកឲ្យជាបរិមណ្ឌល ត្រូវតំវត្តភន្ទបង្កើះ ហើយតំរួតទុត្តាសង្គៈនឹងសង្ឃដិ ហើយឃុំពាក់ក្តាំហើយសឹមដើរចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវដើរទៅអំពីខាងមុខកិក្ខុជាថេរៈ ត្រូវបិទបាំងកាយដោយល្អ ត្រូវសង្រួមដោយប្រពៃ ត្រូវមានក្តែកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវសើយបីរ៉ា មិនត្រូវសើចឮខ្ទាំង ត្រូវមានសំឡេងតិចៗ ការកំរើក ៣ យ៉ាង គឺ (ឃ្លោងកាយ បង្វែរកាយ ងើកងោកក្បាល) មិនត្រូវស្ទឹមបង្កើះ មិនត្រូវទេរក្បាល មិនត្រូវចំអែតដើង កិក្ខុត្រូវបិទបាំងកាយដោយល្អ អង្គុយទៅក្នុងបន្ទោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ

ទិក្ខិត្តុក្ខត្តុំ តាទិដ្ឋក្ខ

អប្បសទ្ធា តយោ ចលា

ខម្ភោ ទិក្កុណ្ឋំ បល្លត្តំ[1]

អនុប្បទិដ្ឋ ជាសនេ

ទិត្តវត្ថា ច ទុនកេ

ដំចំ កត្វា ច សិញ្ចំយោ[2] ។

បដិ សាមន្ត សង្ឃដិ[3]

ទិនេ ច បដិក្កមោ

ស្វបំ ទុត្តវិកន្តេន

សព្ភេសំ សមកន្តំ ច

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញី ច

សមស្សបញ្ច តិត្តិកា

ន តាវ ថេរេ ភុញ្ជេយ្យ

អសម្បត្តេ ច ទិនេ

---

១ ឧ. ម. ខម្ភេគុណ្ឋំ បល្លត្ថំ ច ។ ២ ឧ. ម. ទុត្តវិត្ថា ទុទកេ នំចំ កត្វាន សិញ្ចំយោ ។ ៣ ឧ. ម. បដិ សាមន្តេ សង្ឃាដិ ។

ត្រូវមានក្អែកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវសើយចីវរ មិនត្រូវសើចខ្ចាំង ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ការកំរើក ៣ យ៉ាងគឺ (ឃ្លោងកាយ បង្វិលកាយ ងើកងោកក្បាល) មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះ មិនត្រូវទ្រលក្បាល មិនត្រូវគ្រវែងដៃមកក្បាលដង្ហិន មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់ភិក្ខុថ្មីដោយអាសនៈ មិនត្រូវអង្គុយសង្កត់សង្ឃាដិ បើទាយកប្រគេនទឹក ត្រូវទ្រុបត្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលទឹក ត្រូវឆ្លើឲ្យពាប ហើយលាងបុត្រឲ្យស្អាត ត្រូវចាក់ទៅក្នុងតន្លាទឹក ដោយគិតថា អ្នកដឹតខាង កុំទទឹកដោយទឹកឡើយ សង្ឃាដិ កុំទទឹកដោយទឹកឡើយ ។ បើទាយកប្រគេនបាយ ភិក្ខុត្រូវទ្រុបត្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលយកបាយ ត្រូវពុកតុកាសដល់សម្លៃ បើមានសម្លៃទត្តិកគ្គៈជាដើម ព្រះថេរៈត្រូវប្រាប់ទាយកថា អ្នកប្រុងចាត់ចែងដល់ភិក្ខុគ្រប់រូបឲ្យស្មើ ។ គ្នា ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំគាល់តែក្នុងបាត្រ ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្លៃសមគួរដល់បាយ ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ បើបាយមិនគាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ ព្រះថេរៈកុំគាលឆាន់មុន ត្រូវឆាន់

សក្កញ្ចំ បត្តសញ្ញី ច

សមធានំ ច សុបតាំ

ន ថ្មបតោ បដិច្ឆានេ

វិញ្ញត្តិឆ្ឆានសញ្ញិតា

មហន្ត មណ្ឌាល ទ្វារំ

សព្ពហាត្តោ ន រោមារេ

ទុក្ខេចោ នេនិតា កល្លំ

ឆ្ងំ សិត្តាវការកំ

ជិភ្ជាជិច្ឆារតាំ ចេវ

ចបុចបុ សុរុសុរុ

ហត្ថបត្តោដ្ឋជិល្លេហំ

សាមិសេន បដិគ្គហោ

ន តាវ យោវ ន សព្ពេ

បិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវមានសេចក្តីសំគាល់តែក្នុងបាត្រ ត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតរាបស្មើ ត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្លនិងមបស្មើគ្នា មិនត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតប្រមបចុះពីកំពូលបាយ មិនត្រូវកកាយបាយលុបសម្លឬមបដើម្បីឲ្យបានច្រើនជាងគេ កិក្ខុមិនឈឺមិនត្រូវសូមសម្លឬមប ឬបាយដើម្បីខ្លួន មិនត្រូវសំគាល់ក្នុងបាត្រកិក្ខុដទៃ ដើម្បីលើកទោស មិនត្រូវធ្វើពំនូតបាយឲ្យធំហួសប្រមាណ ត្រូវធ្វើពំនូតបាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល កាលពំនូតបាយនៅមិនទាន់ដល់មាត់ កុំហាមាត់ចាំកុំឆាន់ញាត់ម្រាមដៃទាំងអស់ទៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវនិយាយពាំងបាយនៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវឆាន់បោះដុំបាយទៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវឆាន់ទាំកាត់ពំនូតបាយមួយកំណាត់ម្តង មិនត្រូវឆាន់បៀមពំនូតបាយខ្លួលថ្ពាល់ឡើង មិនត្រូវឆាន់រលាស់ដៃបណ្តើរ មិនត្រូវឆាន់ឲ្យដ្រុះគ្រាប់បាយ មិនត្រូវឆាន់លៀនអណ្តាត មិនត្រូវឆាន់ឲ្យឮផ្ចប់ ។ មិនត្រូវឆាន់ឲ្យឮគ្រុក ។ មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធដៃ លិទ្ធបាត្រ លិទ្ធបបូរមាត់ មិនត្រូវយកដៃប្រឡាក់អាមិសៈខ្លួលចាប់កាន់កាដន៍ទឹក កិក្ខុពាំងពួងឆាន់មិនទាន់រួច

នែយបិដកពេ បុល្លវគ្គោ

ដីចំ កត្វា ច សិញ្ចំយំ[1]

បដិ សាមន្ត សង្ឃាដិ

ដីចំ កត្វា ឆមាយ ច

សសិត្តកំ ជិវត្តន្តេ

សុប្បដិច្ឆន្ន ទុក្កដិ

ឆម្ហកវេន បញ្ញត្តំ

ឥទំ កត្តព្ពវត្តនំ ។

ទុដ្ឋុវត្តា អនាករប្បា

អសល្លក្ខេត្វា សាហសា[2]

ទ្វេ អក្ខ បិរំ លហុំ

តថេវ បិណ្ឌាចារិកោ

បដិច្ឆន្នោ វ តច្ឆេយ្យ

សំវុតោក្កិត្តចក្ខុ ន[3]

---

១ ឧ. ម. យោវ សព្ពេ ឧទកេ នីចំ កត្វា ច សិញ្ចិយំ ។ ២ ឧ. អសល្លក្ខេ ច សហសា ។ ម. អសល្លក្ខេត្វា ច សហសា ។ ៣ ឧ. ម. បដិច្ឆន្នេន តច្ឆេយ្យ សុសំវុតោក្កិត្តចក្ខុ ។

ព្រះថេរៈកុំឲ្យទទួលទឹក បើគេប្រគេនទឹក ត្រូវទទួលទឹកផ្លែ
ឲ្យតាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹកអ្វី ហើយលាងជាត្រឲ្យស្អាត ត្រូវចាក់
ទឹកទៅក្នុងឆ្នាំរទឹក ដោយគិតថា កិក្ខុដទៃនឹងកុំទទឹកដោយ
ទឹកឡើយ សង្ឃាដិកុំទទឹកដោយទឹកឡើយ បើឆ្នាំរទឹកមិន
មាន ត្រូវបង្អាបកាដន៍ទឹកឲ្យតាប ហើយសឹមចាក់ទៅលើផែនដី
មិនត្រូវចាក់ទឹកលាងជាត្រគាំងគ្រាប់ចាយក្នុងឆ្នាំរនោះផ្លុះ កិក្ខុ
ប៊ីត្រូវត្រឡប់ស្រូតមកមុន ដើរក្នុងឆ្នាំរនោះផ្លុះត្រូវបិទចាំងតាយ
ដោយល្អ មិនត្រូវចំអើតដើងដើរទៅកងឆ្នាំរនោះផ្លុះ កត្តគ្តវត្ត
នេះព្រះតថាគតជាធម្មរាជបានបញ្ញត្តទុកហើយ ។ រឿងបិណ្ឌ-
ចារិកកិក្ខុស្ងៀកមិនល្អ មានកិរិយាមិនសមគួរត្រាប់ទៅបិណ្ឌ
បាត មិនបានពិនិត ហើយចូលទៅកាន់ទីលំនៅគេខ្លះ ចេញ
មកខ្លះ ចូលដោយរហ័សពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័ស
ពេកខ្លះ ឈរឆ្ងាយពេកខ្លះ ឈរជិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ
ត្រឡប់មករហ័សពេកខ្លះ រឿងបិណ្ឌចារិកកិក្ខុ ១ រូបទៀតបាន
ប្រព្រឹត្តដូច្នោះដែរ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) បិណ្ឌចារិក-
កិក្ខុត្រូវបិទចាំងតាយដោយល្អ ហើយសឹមដើរទៅក្នុងឆ្នាំរនោះ
ផ្លុះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ ត្រូវមានក្តែកសំឡឹងចុះក្រោម

ទុក្ខិតោត្តាជ្ជកម្ឃិកោ សន្ធោ
តយោ ចេវ បចាលជា
ខម្ភោកុលិ្លកិ ទុក្កុដិកោ
សល្លេក្ខិតត្តា ច សាមាសា
ទ្វេវ អច្ច ចីវរំ លភុំ
អាសនកំ កាជកង្គោ
ភាជនំ ភ ឋបេសិ ច
ទុច្ចារេត្វា បណាមកោ[1]
បដិក្កមោ ន ជិណោកេ
សូបេសុមិ តថេវ តំ
តិក្ខ សង្ឃាដិយោ អាទេ
បដិច្ចន្នេវ កច្ចិយំ
សំវុតោក្កិត្តចក្ខុ ច
ទុក្ខិតោត្តាជ្ជកម្ឃិកាយ ច
អប្បសន្ធោ តយោ ចាលោ

---

១ ឧ. ម. បណាមេត្វា ។

មិនត្រូវសើយចីវរ មិនត្រូវសើចខ្លាំង ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ការកម្រើក ៣ យ៉ាង (គឺត្រូវលៃងកាយ បង្ហាយដើកដោកក្បាល) មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះ មិនត្រូវខូរក្បាល មិនត្រូវដើរចំអើតដើង ត្រូវកំណត់ផ្លូវចេញផ្លូវចូល មិនត្រូវចូលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក មិនត្រូវឈរឆ្ងាយពេក ជិតពេក យូរពេក ឆាប់ពេក មិនត្រូវត្រឡប់រហ័សពេក ត្រូវកំណត់អាការរបស់ពាយក ដែលគេប្រគេនបាយ បើគេបញ្ឈប់ការងារក្តី ក្រោកចាកអាសនៈក្តី ចាប់ដៃកក្តី ចាប់ភាជន៍ក្តី និមន្តឲ្យឆាំពាំក្តី កាលគេប្រគេនបាយ ត្រូវដៃកសង្ឃដដោយដៃឆ្វេង បង្អោនបាត្រដោយដៃស្តាំហើយទទួលយកបាយ មិនត្រូវមើលមុខពាយក ទុកជាសម្ងំមួយគ្រឿម កំត្រូវកំណត់អាការរបស់ពាយកដូចគ្នាដែរ កុំត្រូវបិទបាំងបាត្រដោយសង្ឃដ ត្រូវបិទបាំងកាយដោយល្អហើយសឹមដើរទៅកន្លែងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រែមដោយល្អ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវសើយចីវរ មិនត្រូវសើចខ្លាំង ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ការកម្រើក ៣ យ៉ាង

ឯវម្ភោ បុណ្ណិកា ឯកិត្តិ

បឋមាសនវាក្ការំ

ទាដយំ បរិភោគនំ

បដ្ឋា ភន្ទតំ កុញ្ជេយ្យ

ទុបិលាមេយ្យ ទន្ធរេ

បដិសាមេយ្យ សម្មុជ្ជេ

រតិំ ភុញ្ជំ ទុបដ្ឋបេ

ហត្ថការេ ឯ កិន្តេយ្យ

វត្តិនំ បិណ្ឌបាតិកេ[1] ។

ទាដិ ច បរិ អត្តិ រណិ

ឯកូត្ត ទិស ចោរកា[2]

សព្ពំ ឯត្តិតំ ភោជេត្វា

---

១ ខ. ហត្ថិការេ កិន្តេយ្យ វត្តំ ច បិណ្ឌបាតិកេ ។ ម. ហត្ថិការេ កិន្តេយ្យ វត្តិទំ បិណ្ឌបាតិកេ ។ ២ ខ. ម. បាទិ បរិ អត្តិ រណិ ឯកូត្ត ទិស ចោរ ច ។

(គឺត្រលែងកាយ បង្សាយ ឆេកឆោកកន្សាល) មិនត្រូវសឹម បង្កែះ មិនត្រូវទូរកន្សាល មិនត្រូវបំអើតដើង ភិក្ខុណាដែលត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតមុនគេ ភិក្ខុនោះត្រូវត្រាលអាសនៈ ត្រូវលាងជាត្រូវសម្រាប់ផ្ទះកោដនហើយដំតល់ទុក ត្រូវដំតល់ទឹកសម្រាប់ផាន់ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភិក្ខុដែលត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាតក្រោយគេ បើមានកោដនសល់នៅត្រូវការនឹងផាន់កំគប្បីផាន់ចុះ បើមិនត្រូវការផាន់ទេ ត្រូវយកទៅចាក់ចោលក្នុងទីដែលគ្មានវត្តុខៀវស្រស់ឬក្នុងទីដែលគ្មានសត្វ ត្រូវសោអាសនៈចេញ ត្រូវរៀបចំទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើងជាដើម ត្រូវបោសប្រាសរោងឥតគួ បើឃើញក្អមទឹកសម្រាប់ផាន់ក្តី ក្អមទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្តី ក្អមវច្ចៈក្តី គ្មានទឹកទេ ត្រូវដងដំតល់ទុក ត្រូវបោយដៃហៅគ្នា ឲ្យមកជួយលើកទឹកទៅដំតល់ទុក តែមិនត្រូវបញ្ជោញ្ជាថា នេះជាបិណ្ឌបាតិកវត្ត ។ រឿងភិក្ខុនៅព្រៃ មិនដំតល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់ផាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភ្លើង ពំនូតភ្លើង មិនស្គាល់ផ្លាយនក្តីឬក្តី មិនស្គាល់ទិស ចោរពាំងឆ្ងាយ កំនត់បន្ទូរភិក្ខុពាំងឆ្ងាយដែលនៅព្រៃ ព្រោះឆ្ងល់ថា មិនមានរបស់ពាំងអម្បាលនេះ

វត្តភ្នំរកែ ឧទ្ទានគាថា

បត្តំសេ ចីវរំ តតោ

ឧទាធិ អំសេ លម្ពេត្វា

តំមណ្ឌលំ បរិមណ្ឌលំ

យថា បិណ្ឌចារិវត្តំ

ឧយេ អារញ្ញកេសុបិ

បត្តំសេ ចីវរំ សីសេ

អាភោគោត្វា ច ចានិយំ

បរិភោជនីយា អគ្គិ

អរណិ ចាបិ ភត្តំ

ឧក្ខត្តំ សព្ពឧបំ វា

និសាបិ ភុសលោ ភវេ ។

សត្ថុត្តមេន បញ្ញត្តំ

វត្តំ អារញ្ញកេសុមេ

អជ្ឈាសាសេ ធីតិរំសុ

ឧជ្ឈាយន្តំ ច បេសលា ។

(ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាត្តថា) កិក្ខុនៅព្រៃត្រូវគ្រោកពីព្រឹកច្រែក ជាត្រក្នុងស្មោកប្លែចស្លាយ ពាក់ចីវរលើស្មា ពាក់សែ្បកដើង ទុកជាក់គ្រឿងឈើគ្រឿងដី បិទទ្វារបង្អួចហើយចុះពីសេនាសនៈ ទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ត្រូវដោះសែ្បកដើង ហើយច្រែកក្នុងថង់ ស្លាយ ហើយបិទចុំងមណ្ឌលបី សែ្វកជណ្តាប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ក្នុងអារញ្ញកវត្តនេះ បណ្ឌិតគប្បីដឹងសេចក្តី ដូចជាបិណ្ឌចារិកវត្តដូច្នោះ កិក្ខុអកនៅក្នុងព្រៃ លុះចេញពីស្រុកហើយ ត្រូវច្រែកជាត្រក្នុងស្មោក ហើយស្លាយ បត់ចីវរដាក់លើក្បាល ពាក់សែ្បកដើងហើយទើបដើរចេញទៅ កិក្ខុអកនៅព្រៃត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភ្លើង ឈើពំនួតភ្លើង ឈើច្រត់ ត្រូវរៀនផ្គាយនក្ខត្តឫក្សទាំងអស់ ឬដោយឯកទេស ត្រូវឈ្វេសកុងទិស ។ អារញ្ញកវត្តព្រះតថាគតជាបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ជាងសត្វ បានបញ្ញត្តទុកហើយ រឿងកិក្ខុច្រើនរបៀបនេះ ចីវរកើតទើរាល ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ គោះសេនាសនៈកាន់ទីជ្រាជាទីប្រាសខ្សាល់ កិក្ខុទាំងឡាយ កំប្រឡាក់ដោយធូលី កិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់ពោលទោសឡើង ។

សចេ វិហារេ ๆ ក្ខាគោ

បឋមំ បត្តចីវរំ

កិសិតម្ពោហនំ មញ្ចំ

ពីបំ ច ខេឡមល្លកំ

អបស្សេនាលោកកណ្ណា

តេរុកំ ការេ្ឋ មាកតំ

សង្ការំ កិក្ខិសាមគ្គា

សេនា វិហារទានិយំ

បរិភោជនីយសាមគ្គា

បដិវាតេ ច អគ្គិណោ

អោវាតេ អត្តរណំ

សដិទានកមញ្ចកំ[1]

ពីបំ កិសិ និសីទនំ

មល្លកំ អបស្សេនកំ[2]

បត្តចីវរំ ភូមិ ច

ចារណ្ឌំ ចុរភោតនោ

---

๑ ឧ. ម. បដិបាទកមញ្ចោ ច ។ ๒ ឧ. ម. អបស្សេនច ។

(ព្រះអដ្ឋកថាចារ្យ) បើវិហារមានសម្រាម កិក្ខុត្រូវបោសជម្រះចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវដកយកបាត្រនឹងចីវរចេញជាមុន ទៅទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួក ខ្នើយ គ្រែ តាំង កន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ ក្តារបង្អែក (ទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ) ត្រូវបោសអំពីពិតាន ជាមុនហើយសឹមបោសជ្រុងបង្អួច បើជញ្ជាំងដែលគេបិទកម្ទេចដោយថ្មាំមានពណ៌សម្បុរសៅហ្មង បើផ្ទៃដែលគេឆ្នុដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅសៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ហើយសឹមជូត បើផ្ទៃគេមិនបានឆ្នុទេ ត្រូវប្រស់ហើយសឹមជូត ត្រូវប្រមូលសម្រាមទៅចាក់ចោល មិនត្រូវគោះសេនាសនៈដែតកិក្ខុ ដែតវិហារ ដែតទឹកសម្រាប់ផាន់ ដែតទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងទីធ្លាជាទីប្រាសឈ្លាស ត្រូវគោះសេនាសនៈក្នុងទីក្រោមឈ្លាស តម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ដើងគ្រែ គ្រែ តាំង ពួក ខ្នើយ តម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ ទីតាំងក្តារបង្អែក (បើហាលរួចហើយត្រូវដកយកទៅទុកក្នុងទីដដែលវិញ) ត្រូវទុកជាក់ចាត្រចីវរ តែមិនត្រូវទុកចាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាត ត្រូវបត់ចីវរឆ្លើយបាយខាងនាយឲ្យជាផត់មកខាងអាយ

បុរត្ថិមា បច្ឆិមា ច
ទក្ខិណា អឌ្ឍ ឧត្តរិណា
សីតុណ្ហោ ច ឆិកា វុដ្ឋិ
បវិវេណាញ្ច តោដ្ឋតោ
ឧបដ្ឋានគ្គិសាលា ច
វច្ចកុដី ច ចាដិយំ
អាចមកុម្ភី វុឡ្ហេ ច
ឧន្ទ្រេស បរិបុច្ឆនា
សដ្ឋា ឆម្ភោ បទីបញ្ច
ន វិវរេ ឆ ច ឥតោ[1]
យេន វុឡ្ហេ បរិវត្តិ
តោណ្ហេនបិ ន យដ្ឋយេ
បញ្ញបេសិ មហាវីរោ
វត្តំ សេនាសនេសុ តំ ។
ឯវាវយមានា ទ្វារំ

---

១ ឧ. ម. សដ្ឋិឆម្ភោ បទីបញ្ច វិដ្ឋបេន វិវរេ ន បិ ឋបេ ។

បើឮសំលេងប្រកបដោយធូលីបក់មកពីទិសខាងកើត ពីទិសខាងលិច ពីទិសខាងជើង ពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្អួចការពារឮសំលេង បើរដូវត្រជាក់ត្រូវបើកបង្អួចកន្លងវេលាថ្ងៃ បិទកន្លងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅត្រូវបិទបង្អួចកន្លងវេលាថ្ងៃ បើកកន្លងវេលាយប់ បើបរិវេណ បន្ទប់ ពេធនាន់ ពេធក្តៅ បង្គន់ (មានសម្រាមត្រូវបោសចេញ) ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ផាន់ នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាត់ទឹកកន្លះក្អមសម្រាប់ដម្រះ បើនៅជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ជាង មិនផាន់ប្រាប់លោកជាមុន កុំបង្រៀនបាលី កុំបង្រៀនអដ្ឋកថា កុំស្វាធ្យាយធម៌ កុំសំដែងធម៌ កុំអុជប្រទីប កុំលត់ប្រទីប កុំបើកបង្អួច កុំបិទបង្អួច បើបង្រួមជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ ភិក្ខុចាស់បង្រួមកន្លងវេលា ភិក្ខុត្រូវផ្ទាស់ទីបង្រួមកុំឲ្យប៉ះជាយសង្ឃាដិភិក្ខុចាស់ឡើយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានព្យាយាមធំ បានបញ្ញត្តវត្តនោះ ក្នុងសាសនៈ ពាន់ឆ្នាំ (យ៉ាងនេះ) ។ រឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុពាន់ឆ្នាំយគរទេស ជារច្រើនក្នុងផ្នែជាទីរក្សាកាយ ដូតហើយអង្គុយពាន់មាត់ទ្វារ

មុច្ចិតុកាមេន បេសលា ។

ជាវិកំ ធម្មយេ ឥត្ថា

បវិភជ្ជំ តថេវ ច

បវិវេណាគោជ្ឈកា សាលា

ចុណ្ណាមត្តិកានោលិកា

មុខំ បុរតោ ច ថេរេ

ឆវេ ទុស្សហតិ សចេ[1]

បុរតោ ទុបរិ មត្តា

ចិក្ខល្លំ មត្តិ បិឋកំ

វិឡាបេត្វា ឋបេត្វា ច[2]

វត្តំ ឥត្ថាយរេសុមេ ។

---

១ ឧ. ម. ន ឆវេ ឧស្សហតិ សចេ ។ ២ ឧ. វិឡាបេត្វា ច បក្កមេ ។

ព្រះថេរៈតាំងឆ្អាយត្រូវកំណៅទុំាងណាស់ មិនបានទ្វារចេញ
មក ក៏ជ្រៀបដួលទៅ តិត្ថុតាំងឆ្អាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់
ក៏ពោលពាសឡើង ។ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) បើផេះ
ភក់កុញ្ជរច្រើន កងផ្ទះជាទីក្បាកាយ តិត្ថុត្រូវចាក់ផេះចោល
បើផ្ទះជាទីក្បាកាយ ទីលានខាងក្រៅបរិវេណ បន្តូប ន្ទឹង
ពេងនៃផ្ទះជាទីក្បាកាយ (មានសម្រាម ត្រូវបោសចេញ)
ត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដ៏ស្អិត ត្រូវចាក់ទឹកកងសក
ត្រូវលាបមុខដោយដ៏ស្អិត ហើយបិទបាំងពីមុខពីក្រោយ
ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀត
បៀតព្រះថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់តិត្ថុទ្វីដោយអាសនៈ បើ
ភេចធ្វើបរិកម្មបាន ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ព្រះថេរៈ មិនត្រូវងូត
ទឹកពីខាងមុខព្រះថេរៈ មិនត្រូវងូតទឹកពីលើខ្សែទឹក ត្រូវបើក
ផ្លូវឲ្យតិត្ថុដែលចុះទៅងូតទឹក ត្រូវលាងផ្ទះជាទីក្បាកាយដែល
ប្រឡាក់ដោយភក់ ត្រូវលាងសកសម្រាប់ជាក់ដ៏ស្អិត ហើយ
ទុកជាក់តាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្បាកាយ លត់ភ្លើង បិទទ្វារ
ហើយសឹមដើរចៀសចេញទៅ នេះជាវត្តដែលព្រះតថាគត
បានបញ្ញត្តទុកហើយ ក្នុងផ្ទះជាទីក្បាកាយតាំងឆ្អាយ ។

ឆាចមេតំ យថាវុត្ថំ

បដិបាដិ ច សាមាសា

ទុភ្លឹដិ និគ្គុនោ ការដ្ឋំ

វត្ថុំ បសន្នាវ ខេឡកំ

ជនុសភ ក្ខេម សមាសា

ទុភ្លឹដិ ចបុ សេសកំ(១)

ពហិ អន្តោ ច ទុក្ខាសេ

រដ្ឋ អតរមានកោ(២)

សមាសា ទុភ្លឹដិ ឋិតេ

និគ្គុនេ ការដ្ឋវត្ថុកំ(៣)

---

១ ខ. សេធេន ។ ម. សេសេន ។ ២ ខ. ម. អតរមានញ ។ ៣ ខ. សហសា ឧព្ភដ្ឋិក្ខុន និគ្គុនេ ការដ្ឋ វច្ចញ សកេសា ឧព្ភដិ ឋិតេ និគ្គុនេ ការដ្ឋ វច្ចញ ។

រឿងភិក្ខុបន្ទោបង់ទុច្ចារៈហើយមិនជម្រះចេញ រឿងភិក្ខុបន្ទោបង់ទុច្ចារៈតាមលំដាប់ថាសង្ខិ ទើបព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបន្ទោបង់ទុច្ចារៈតាមលំដាប់ដែលមកដល់ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅកាន់វច្ចកុដិដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយសង្ឃដ៏ចូលទៅខ្លះ បន្ទោបង់ទុច្ចារៈមោត់ខ្លះ ទំពាឈើស្អុនបន្ទោបង់ទុច្ចារៈខ្លះ បន្ទោបង់ទុច្ចារៈខាងក្រៅទុច្ចារៈខ្លះ បន្ទោបង់បស្សាវៈខាងក្រៅទបស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ក្នុងទបស្សាវៈខ្លះ តិតដោយឈើគគ្រាតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់តិតក្នុងរណ្តៅទុច្ចារៈខ្លះ ចេញពីវច្ចកុដិ ដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយសង្ឃដ៏ចេញមកខ្លះ ជម្រះឲ្យក្តុចបុចបុខ្លះ ឲ្យសល់ទឹកនៅក្នុងបំពង់សម្រាប់ជម្រះខ្លះ (ទើបព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) ភិក្ខុណាចៀសវាងវច្ចកុដិ ភិក្ខុនោះត្រូវឈរគ្រែហែមពីខាងក្រៅ ឯភិក្ខុដែលអង្គុយនៅខាងក្នុងត្រូវគ្រែហែមតប រឿងពាក់ចីវរលើស្មាចីវរ ប្តូរខ្សែស្បៃចីវរហើយសឹមចូលទៅដោយសន្សឹម ។ មិនត្រូវចូលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវសើយសង្ឃដ៏ចូលទៅ ត្រូវឈរលើគ្រែនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់ទុច្ចារៈហើយសឹមសើយសង្ឃដ៏ មិនត្រូវប្រឹនរមាត់បន្ទោបង់ទុច្ចារៈ មិនត្រូវទំពាឈើស្អុនបន្ទោបង់ទុច្ចារៈ

បសយ្ហាវខេឡជរុសា

ក្ខមំ ច វច្ចាឧកេ

ជាតិសរេសា ឧភ្ភដិ

ចាឧកាយ ចបុចបុ

ន សេសយេ បដិច្ឆាទេ

ឯហាឯ បិហវេន ច

វច្ចកុដិ បរិភណ្ឌំ

បរិវេណាភ្ជ តោដ្ឋតោ

អាចមនេ ច ឧទកំ

វត្តំ វច្ចកុដិ សុបេ ។

ឧចាហាឯ ឧន្ទកដ្ឋំ

មិនត្រូវបន្ទោបង់ខ្ចោរ:ខាងក្រៅទេ មិនត្រូវបន្ទោបង់បស្សាវៈខាងក្រៅទបស្សាវៈ មិនត្រូវស្តោះទឹកមាត់ក្នុងទបស្សាវៈ មិនត្រូវតិតដោយឈើគ្រាត មិនត្រូវចោលឈើសម្រាប់តិតក្នុងរណ្តៅខ្ចោរ: ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់ខ្ចោរ: រួចសឹមបិទចុំងស្បង់ មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក មិនត្រូវសើយស្បង់ចេញមក ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវជម្រះឲ្យឮចបុចបុ មិនត្រូវទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងបំពង់សម្រាប់ជម្រះ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមបិទចុំង ត្រូវលាងវច្ចកុដិដែលប្រឡាក់ បើតញ្ជើសម្រាប់ជាក់ឈើសម្រាប់តិតពេញហើយត្រូវនាំយកទៅចាក់ចោល បើវច្ចកុដិ លានវច្ចកុដិបរិវេណទឹកបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសសំអាតចេញ ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះ (នេះ) ជាវត្តដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តទុកក្នុងវច្ចកុដិទាំងឡាយ ។ (រឿងព្រះអគ្គទ្រង់បញ្ញត្តទបដ្ឋាយវត្តញ្ញ) សទ្ធិវិហារិកត្រូវគ្រោកអំពីព្រឹកហើយដោះសែ្បកដើងធ្វើសំពត់ទគ្គរាសង្គ:ធៀនស្មាម្ខាងហើយប្រគេនឈើស្តុន ប្រគេន

មុនោ ឧត្តញ្ច អាសនំ

យោគុ ឧទ្ទកា ជោវិត្វា[1]

ទុទ្ធារុក្ខាបតាមកំ[2]

និវាសនា កាយពន្ធា

សត្តលាំ បត្តសោទកំ

បច្ចា តិមណ្ឌលោ ចេវ

បរិមណ្ឌល ពន្ធនំ

សត្តលាំ ជោវិត្វា បច្ចា

ជាតិន្ទរេ បដិក្ខេបោ

កណាមានស្ស អាបត្តិ

បឋមាតត្ថាន អាសនំ

ទុទកំ បឋ តថលំ

បត្តុត្តា និវាសនំ

---

១ ឧ. ម. យោគុ ឧទកំ ជោវិត្វា ។ ២ ឧ. ម. ឧទ្ធារុក្ខាបតាមច ។

ទឹកលាងមុខ ក្រាលអាសនៈ ប្រគេនបបរ ប្រគេនទឹក ហើយ
ទទួលយកកាដន៍ហើយលាងខ្លួនជាស់ ត្រូវសារអាសនៈចេញ
បើទីនោះមានសម្រាម ត្រូវបោសចេញ បើទបដ្ឋាយ៍ចង់ចូល
ទៅកាន់ស្រុក សង្ឃវិហារកត្រូវប្រគេនស្បង់ទៅលោក ត្រូវ
ប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ តម្រួតទត្តរាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិប្រគេន ត្រូវ
ជូតបាត្រដែលទទឹក រួចហើយសឹមប្រគេន បើទបដ្ឋាយ៍ចង់
បានជាបច្ចាសមណៈត្រូវបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺស្បៃកឲ្យជាបរិ-
មណ្ឌល ក្រវាត់វត្តពន្ធចង្កេះ ឃ្លុំតម្រួតទត្តរាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិ
ពាក់ក្តុំលាងបាត្រហើយកាន់យកទៅធ្វើជាបច្ចាសមណៈបុះ មិន
ត្រូវដើរឆ្វាយពេក មិនត្រូវដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលរបស់ដែល
គេជាក់ក្តងបាត្ររបស់ទបដ្ឋាយ៍ បើទបដ្ឋាយ៍តំពូននិយាយ
មិនត្រូវនិយាយស្តាត់ បើទបដ្ឋាយ៍និយាយពាក្យដែលជិតនឹង
ត្រូវអាបត្តិ ត្រូវហាម ត្រូវត្រឡប់ស្រួតមកមុន ហើយក្រាល
អាសនៈចាំ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងផើងដើងដែល
លាងហើយ នឹងត្រនាប់សម្រាប់ជូតដើង ដែលមិនទាន់បាន
លាង ត្រូវក្រោកទទួលបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវប្រគេនស្បង់បន្ទាស់

ឯតាបេ ដំឧហំ ភន្តេ

ឯភោកេ កុញ្ជិតុំ ឧមេ

ភាដិយំ ឯឧកំ ដំបំ

មុហុត្តំ ឧ ច ដំឧហេ

បត្តចីវរំ ភូមិ ច

ចារេត្តំ ឯរភោតគោ

ឯត្តរេ បដិសាមេ ច

ឯក្កាភោ ច ឧហាយិតុំ

សីតំ ឯណ្ហំ ឧឆ្ឆាយរំ

ចុណ្ណំ មត្តិកាបិដ្ឋេ

បរិបំ ច ចីវរំ ចុណ្ណំ

មត្តិកាសង្ឃាតំ មុខំ

ហើយទទួលយកស្បង់ដែលស្ងួតមកវិញ ត្រូវសំដិលចីវរ
ក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្រាកតែកុំឲ្យកចីវរយូរពេក ត្រូវបត់ចីវរកុំឲ្យ
ប៉ាក់ពាក់កណ្តាល ធ្វើវត្តពន្ធក្នុងផ្តត់ចីវរ បើទបដ្ឋាយចង់
ធាន់ ត្រូវបង្អោនបិណ្ឌបាតចូលទៅប្រគេន ត្រូវស្បូរទឹកធាន់
ត្រូវប្រគេនទឹកហើយទទួលបាត្រ កាន់ឲ្យតាបស្រួល លាង
ហើយហាលក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្រាកតែកុំឲ្យកយូរពេក ត្រូវ
ខ្ទុកជាក់បាត្រនឹងចីវរ មិនត្រូវខ្ទុកបាត្រក្នុងទីមិនស្អាត ត្រូវធ្វើ
ជាយចីវរខាងនាយឲ្យជាផ្តត់មកខាងអាយ ហើយសឹមខ្ទុកជាក់
តាលទបដ្ឋាយ៍ក្រោកឡើងហើយ ត្រូវសារអាសនៈចេញ
ហើយរៀបខ្ទុកជាក់ទឹកត្រជាក់ទឹកក្តៅ បើទបដ្ឋាយ៍ចង់ស្រង់
ទឹក ត្រូវចាត់ចែងទឹកស្រង់ បើទបដ្ឋាយ៍ចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះ
ជាទីរក្សាកាយ ត្រូវសួនគ្រឿងលំអិតខ្ទុក ត្រូវលាយដ៏ស្អិត
ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ដើរទៅពីខាង
ក្រោយទបដ្ឋាយ៍ ប្រគេនតាំងហើយ ទទួលយកចីវរមកជាក់ក្នុង
ទីសមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេនដ៏ស្អិត បើសទ្ធិ-
វិហារិកអាចនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខ

ប្បុរតោ ថេរេ ឆវេ ច[1]

បវិភក្ខ្មញ្ច ឯក្ខមេ

ប្បុរតោ ខុនកេ ភ្លាតេ

ឯវាសេត្តុបដ្ឋាយ ច

ឯវាសឆញ្ច សង្ឃាដិ

បីបំ វា អាសនេន ច[2]

ចានោ បីបំ ភជលិញ្ច

ចាវីយុន្ធេសបុច្ឆា

ខុក្ខាបុស្សរេហំ សោធេយ្យ[3]

បមមំ បត្តចីវរំ

ឯសីនឆប្បុត្តរណាំ

កិសិតិម្ពោមាឆាឯ ច

បញ្ចោ បីបំ បដិថានំ

មល្លកំ អបស្សេនកំ

---

១ ខ. ម. ថេរេ។ ម. ឆវេ ច។ ២ ខ. ម. បីបកំ អាសនេន ច។ ៣ ខ. ម. ខុក្ខាបំ សុសោធេយ្យ

ដោយដើរស្អិត ហើយបរិភោជនីយាហារពីមុខពីក្រោយហើយសមិទ្ធិ
ទៅ មិនត្រូវអង្គុយច្រៀតបៀតកិច្ចដាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់កិច្ចទី
ដោយអាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ទីបដ្ឋាយ៍ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ
កាលនឹងចេញមកវិញ ត្រូវបរិភោជនីយាហារពីមុខពីក្រោយរួចសឹម
ចេញមកពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹកក៏ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ទីបដ្ឋាយ៍
កាលសន្ធិវិហារិកង្ខុត្តរួចហើយត្រូវឡើងមកមុន ជូតខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹក
ហើយស្លៀកសង្ឃាដិ៍រួចសឹមជូតទឹកអំពីខ្លួនរបស់ទីបដ្ឋាយ៍ ត្រូវប្រគេន
សង្ឃាដិ៍សម្រាប់ស្លៀក ត្រូវប្រគេនសង្ឃាដិ៍ ត្រូវនាំយកតាំងមកមុនហើយ
ក្រាលអាសនៈ ត្រូវដំកល់ទឹកលាងដើង តាំងរងដើងដែលលាងហើយ
ទឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង សន្ធិវិហារិក
ត្រូវសួរទីបដ្ឋាយ៍ ដោយទឹកឆាន់ ត្រូវឲ្យទីបដ្ឋាយ៍បង្រៀនថាលី
ត្រូវឲ្យទីបដ្ឋាយ៍បង្រៀនអដ្ឋកថា បើវិហារមានសម្រាមត្រូវបោសសម្រាមចេញ
កាលនឹងសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកចុតត្រនឹងចីវរចេញជាមុន ទៅទុក
ក្នុងទីដ៏សមគួរ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ ពូកនឹងខ្នើយ គ្រែ តាំង ទ្រនាប់
ដើងគ្រែ តន្លាវសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ ក្តារសម្រាប់ផ្លែក

ភុម្មសន្ថានអាសោភនំ

តេរុតេ តោដ្ឋតោតេតា

ភុម្មន្តរណាបដិធាធា

មញ្ញោ បិមំ តាម្ពោមាដំ

ដំសីនេនន្តរណាំ ខេធ្យំ

អបសេ្ស បន្តបីវរំ

បុរត្ថិមា បច្ឆិមា ច[1]

ទុត្តរ អដ នក្ខត្តិណោ

សិមុណ្ណោ ច ធំវ រត្តិ

បវិវេណាញ្ច តោដ្ឋតោ

ទុបដ្ឋានក្ខិសាលា ច

វុទ្ធ ចាដិយ តោដិ

---

១ ខ. ម. បុរត្ថិមបច្ឆិមា ចេវ ។

កម្រាលផែនដី សន្ថិវិហារកៃ ត្រូវនាំយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើវិហារមានគ្រឿងស្មុគស្មាញ មានសរសៃពីងពាងជាដើម ត្រូវបោសអំពីពិតានមកមុន ត្រូវជូតជ្រុងបង្គួច បើជញ្ជាំងដែលគេបាក់ម្ជុរដោយថ្មាំរួចហើយ ត្រឡប់ជាមានសៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពូតហើយសឹមជូត ត្រូវជូតផ្ទៃដែលគេធ្លើដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ បើផ្ទៃដែលគេមិនបានធ្លើត្រូវប្រស់ទឹកហើយសឹមជូត កម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ដើងគ្រែ គ្រែតាំង ពូកខ្នើយ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ នឹងក្តារសម្រាប់ផ្អែក លុះសន្ថិវិហារកៃហាលរួចហើយត្រូវនាំយកទៅទុកក្នុងទីដដែលវិញ ត្រូវទុកជាក់ជាត្រឹងឆីវរ បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងកើត ពីទិសខាងលិច ពីទិសខាងជើង ពីទិសខាងត្បូង (ត្រូវបិទបង្អួចការពារខ្យល់) បើរដូវត្រជាក់ ត្រូវបើកបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បិទក្នុងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បើកក្នុងវេលាយប់ បរិវេណ បន្ទប់ ពេងធាន់ ពេងក្តឹង ទឹងវច្ចកុដិ បើមានសម្រាម សន្ថិវិហារកៃត្រូវបោសសម្រាមចេញ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ដំកល់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់

អាចមអនភិរតំ
កុក្កុច្ចំ ឱដ្ឋកា ករុ[1]
ម្ចុលមានត្តអញ្ញានំ
តជ្ជនីយំ ឯយសុ្សកំ
បព្វជ្ជា បដិសារណី
ទុក្កែបញ្ច កតំ យនំ
ឆោវេ កាតព្វរជនំ[2]
រជេ សម្បរិវត្តកំ
បត្តញ្ច ចីវរញ្ចាបិ
បរិក្ខារញ្ច ឆេទនំ
បរិភោម្ចំ វេយ្យាវច្ចំ
បច្ចា បិណ្ឌា បវិសនា[3]
ឧ សុសនំ និសា ថេវ
យាវជីវំ ឧបដ្ឋហេ
សន្ធិវិហារិកេនេតំ
វត្តុបដ្ឋាយិកេនមេ[4] ។

---

១ ខ. ម. អាចមំ អនភិរតិ កក្កុច្ចំ ទិដ្ឋិ ច តរ ។ ២ ខ. កាតព្វរជញ្ច ។ ម. កាតព្វំ រជញ្ច ។ ៣ ខ. ម. បិណ្ឌំ បវិសនំ ។ ៤ ខ. ម. វត្តុបដ្ឋាយិកេនមេ ។

ត្រូវចាត់ទុកក្នុងឋានៈអ្នកមានសម្រាប់ដម្រុះ បើឧបដ្ឋាយកើតសេចក្តីអផ្សុក ត្រូវដួយរម្ងាប់សេចក្តីអផ្សុករបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវដួយបន្ទោបង់សេចក្តីសង្ស័យរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវដួយដោះទិដ្ឋិរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលខ្ចាយដល់ឧបដ្ឋាយដែលត្រូវគប្បីគប្បាបត្តិ ដែលគួរដល់មួលាយបដិកស្សនៈ ដែលគួរដល់មានត្ត ដែលគួរដល់អញ្ជាន បើសង្ឃធ្វើ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ខត្តិបនីយកម្មក្តី សន្តិវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលខ្ចាយ ត្រូវលាងចីវរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវធ្វើចីវរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវស្ងោរគ្រឿងជ្រលក់ ត្រូវជ្រលក់ចីវរប្រែត្រឡប់ឲ្យសព្វល្អ មិនត្រូវខ្ជិលច្រអូសត្រូវ ចីវរ បរិក្ខារ កោរសក់ ធ្វើបរិកម្ម ធ្វើវេយ្យាវច្ចៈ ធ្វើជាបច្ចាសមណៈរបស់តិក្ខឯទៀត មិនត្រូវឲ្យបិណ្ឌបាតដល់តិក្ខុណានីមួយឡើយ មិនទាន់លាឧបដ្ឋាយ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវចូលទៅកាន់វៃស្សាសាន មិនត្រូវចៀសចេញទៅកាន់ទិស បើឧបដ្ឋាយអាពាធ ត្រូវបម្រើត្រាតែអស់ជីវិត នេះជាឧបដ្ឋាយវត្តដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តទុក ចំពោះសន្តិវិហារិកទាំងឡាយ ។

ទិវាឧសាសនន្តេសា

បុជ្ជា បត្តញ្ច ចីវរំ

បរិក្ខារំ តិលាជោ ច

ន បច្ចាសមណោ ភវេ

ឧបជ្ឈាយេសុ យោវតា[1]

ឯវំ អាចរិយេសុបិ

សទ្ធិវិហារិកេ វត្តា

តថេវ អន្តេវាសិកេ

អាភន្តុកេសុ យោវតា

បុន អាវាសិកេសុ ច ។

តមិតោ ឧម្មោទនិកា

ភត្តគ្គេ បិណ្ឌចារិកេ

អារញ្ញកេសុ យំ វត្តំ

យំ ច សេនាសនេសុបិ

ជន្តាឃរេ វច្ចកុដិ

ឧបជ្ឈា សទ្ធិវិហារិកេ

---

១ ឱ. ម. យោ វត្តា ។

(រឿងព្រះអគ្គទ្រង់បញ្ញត្តសន្ធិវិហារិកវត្តថា) ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវ
សង្គ្រោះអនុគ្រោះសន្ធិវិហារិក ដោយជម្ងឺន្ទាន ដោយពាក្យ
ប្រដៅ ដោយចាលី ដោយអដ្ឋកថា ត្រូវឲ្យចាត្រ ឲ្យចីវរ ឲ្យ
បរិក្ខារ បើសន្ធិវិហារិកមានជម្ងឺ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវថែទាំ ឧបដ្ឋាយ៍
មិនត្រូវធ្វើជាបច្ចាសមណៈរបស់សន្ធិវិហារិក ក្នុងឧបដ្ឋាយ៍វត្ត
សន្ធិវិហារិកត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា សូម្បីក្នុងអាចរិយវត្ត អន្តេ-
វាសិកក៏ត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងនោះដែរ សន្ធិវិហារិកវត្ត ឧបដ្ឋាយ៍
ត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា អន្តេវាសិកវត្ត អាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាង
នោះដែរ ។ ក្នុងខន្ធកៈនេះមានរឿង ១៩ មានវត្ត ១៤ គឺ
អាគន្តុកវត្ត ១ អាវាសិកវត្ត ១ គមិកវត្ត ១ អនុមោទនាវត្ត ១
ភត្តគ្គវត្ត ១ បិណ្ឌចារិកវត្ត ១ អារញ្ញកវត្ត ១ សេនាសនវត្ត ១
ជន្តាឃរវត្ត ១ វច្ចកុដិវត្ត ១ ឧបដ្ឋាយវត្ត ១ សន្ធិវិហារិកវត្ត ១

អាចរិយេសុ យំ វត្តំ
តថេវ អន្តេវាសិកេ
ឯកូនវីសតិវត្ត
វត្តា ចោទស[1]ខន្ធកេ
វត្តំ អបរិប្បូរេន្តោ[2]
ន សីលំ បរិប្បូរតិ
អសុទ្ធសីលោ ទុប្បញ្ញោ
ចិត្តេកគ្គំ ន វិន្ទតិ
វិក្ខិត្តចិត្តោ ឯកគ្គោ
សម្មា ធម្មំ ន បស្សតិ
អបស្សមោនោ សទ្ធម្មំ
ទុក្ខា ន បរិមុច្ចតិ ។
យំ វត្តំ បរិប្បូរេន្តោ
សីលសម្បិ បរិប្បូរតិ
វិសុទ្ធសីលោ សប្បញ្ញោ
ចិត្តេកគ្គម្បិ វិន្ទតិ

---

១ ម. សោឡស ។ ២ ម. អបរិប្បូរន្តោ ។

អាចរិយវត្ត ១ អន្តេវាសិកវត្ត ១ កិក្ខុណាមិនញ៉ាំងវត្ត ឲ្យពេញបរិបូណ៌ទេ សីលរបស់កិក្ខុនោះ ក៏មិនពេញបរិបូណ៌ដែរ កិក្ខុណាមានសីលមិនបរិសុទ្ធ ខ្វះត្រជ្ញា កិក្ខុនោះក៏មិនបានទូរឯកគ្គតាចិត្តឡើយ កិក្ខុណាមានចិត្តរើរាយ មានអារម្មណ៍ពយមាយ កិក្ខុនោះនឹងមិនបានឃើញព្រះសទ្ធម្មដោយប្រពៃ ការបើកិក្ខុណា មិនបានឃើញព្រះសទ្ធម្មហើយ កិក្ខុនោះនឹងមិនបានរួចផុតចាកទុក្ខ ។ កិក្ខុណា បានញ៉ាំងវត្តណានីមួយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ហើយ សីលរបស់កិក្ខុនោះ ក៏ពេញបរិបូណ៌ កិក្ខុណា មានសីលបរិសុទ្ធ ប្រកបដោយត្រជ្ញា កិក្ខុនោះរមែងបានឯកគ្គតាចិត្ត

អវិក្ខិត្តចិត្តោ ឯកគ្គោ

សម្មា ធម្មំ វិបស្សតិ

សម្ប្បស្សមោ ជោ សទ្ធម្មំ

ទុក្ខា សោ បរិមុច្ចតិ ។

តស្មា ហិ វត្តំ ប្បរេយ្យ

ជិនបុត្តោ វិចក្ខណោ

ឋិតំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស

តតោ និព្ពានមេហិតិ ។

កិក្ខុណាមានចិត្តមិនរើរវៃយ មានអារម្មណ៍តែមួយ កិក្ខុ
នោះនឹងបាននឿញច្បាស់នូវធម៌ដោយប្រពៃ កាលបើឃើញ
ច្បាស់នូវព្រះសទ្ធម្ម (ដោយប្រពៃហើយ) កិក្ខុនោះនឹងបាន
ផុតចាកសេចក្តីទុក្ខ ។ ព្រោះហេតុនោះ កិក្ខុដែលជាបុត្តនៃ
ព្រះជិនស្រី ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាពិចារណាឃើញច្បាស់នូវទុក្ខ
នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ គប្បីបំពេញវត្តឲ្យពេញលេញ នឹងបាន
សម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ក្នុងលំដាប់នោះឯង ។

ឬតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកំ

[១១១] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ បុព្ពារាមេ មិគារមាតុ បាសាទេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា តនុហុទោសវេ បណ្ណារសេ កិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ឯកសិន្ធោ ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា ឯកន្តេ បឋមេ យាមេ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិម្បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តា ភន្តេ រត្តិ ឯកន្តោ បឋមោ យាមោ ចិរឯសិន្ធោ កិក្ខុសង្ឃោ ឧទ្ទិសតុ ភន្តេ ភគវា កិក្ខូនំ បាតិមោក្ខន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគវា តុណ្ហី អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា ឯកន្តេ មជ្ឈិមេ យាមេ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិម្បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តា ភន្តេ រត្តិ ឯកន្តោ មជ្ឈិមោ យាមោ ចិរឯសិន្ធោ

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ

(១១១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងជ្រោសាទ
មិគារមាតាក្នុងបុព្វារាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង នាថ្ងៃបណ្ណរ-
សីទុបោសថនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ (ក្នុងពេលទុបោសថ) មាន
ភិក្ខុសង្ឃច្រោមរោម ។ លុះរំលងត្រីបឋមយាមកន្លងទៅហើយ ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង លើកអញ្ជលី
ប្រណមចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន រំលងត្រីបឋមយាម កន្លង
ទៅហើយ ភិក្ខុសង្ឃអង្គុយចាំយូរហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដែល
ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគក៏
គង់ស្ងៀម ។ កាលបើរំលងត្រីមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយ ព្រះអានន្ទដ៏
មានអាយុ ក្រោកចាកអាសនៈធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង លើកអញ្ជលី
ប្រណមចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ អស់វារៈដដែលនៃពីរដងទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន រំលងត្រីមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយ ភិក្ខុសង្ឃអង្គុយចាំយូរហើយ

ภิกฺขุสงฺฆา ทุติยสฺส ภาคสฺส ภาคภา ภิกฺขูนํ ปาติโมกฺขนฺติ ฯ ตุติยมฺปิ โข ภควา ตุณฺหี อโหสิ ฯ ตติยมฺปิ โข อายสฺมา อานนฺโท อภิกฺกนฺตาย รตฺติยา ปจฺจูเส ปจฺจูเส ยาเส ทุติยาย[๑] อุโปสถาย นวมิยา รตฺติยา ทิฏฺฐาโยสนา ฬกฺขสุ ทุคฺคตาสนฺติ ภควนฺตา เยน ภควา เตนญฺชลึ ปณาเมตฺวา ภควนฺตํ ฬตนาเจ อภิกฺกนฺตา ภนฺเต รตฺติ ปจฺจูเส ยาเส ทุติยาย อุโปสถาย นวมิยา รตฺติ ปริปนฺนา ภิกฺขุสงฺฆา ทุติยสฺส ภาคสฺส ภาคภา ภิกฺขูนํ ปาติโมกฺขนฺติ ฯ อปริสุทฺธา อานนฺท ปริสาติ ฯ

[๑๑๒] อถโข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน สกลมฺปิ ฬตนาเจ ภิกฺขู ภควา ปุคฺคลโส สญฺญาย ฬภมาย อปริสุทฺธา อานนฺท ปริสาติ ฯ อถโข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน สญฺญาเจ ภิกฺขุสงฺฆา เจตสา เจโต

๑ ฉ ทุติยาย ฯ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងប្រាតិមោក្ខដល់តិក្ខុទាំងឡាយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ស្ងៀម អស់រាត្រីជាគំរប់ពីរដង ។ លុះរំលងរាត្រីបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ រាត្រីក៏ប្រាកដដូចជាមានមុខស្រស់ (ចំរើន) ក្នុងពេលដែលអរុណរះឡើង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង លើកអញ្ជលីប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់បីដងទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ រាត្រីបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ អរុណក៏រះហើយ រាត្រីក៏ប្រាកដដូចជាមានមុខស្រស់ហើយ តិក្ខុសង្ឃក៏អង្គុយចាំយូរហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងប្រាតិមោក្ខដល់តិក្ខុទាំងឡាយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បរិសទ្យមិនបរិសុទ្ធទេ ។

(១១២) គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដៅយកបុគ្គលណាហ្ន៎ បានជាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បរិសទ្យមិនបរិសុទ្ធទេយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ស្ទង់មើលចិត្ត (របស់សង្ឃ) ដោយចិត្ត

បរិច្ចុ មនសាកាសិ ។ អន្តរា ខោ អាយស្មា មហា-
មោគ្គល្លានោ តំ បុគ្គលំ ទុស្សីលំ ចាបធម្មំ អសុចិសង្កស្ស-
រសមាចារំ បដិច្ឆន្នកម្មន្តំ អស្សមណំ សមណប្បដិញ្ញំ
អព្រហ្មចារិំ ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញំ អន្តោបូតិំ អវស្សុតំ កសម្ព-
កជាតំ មញ្ញេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ឱសិន្នំ និស្សាយ យេន
សោ បុគ្គលោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ បុគ្គលំ
ឯតទវោច ឧដ្ឋេហិ អាវុសោ និដ្ឋោសិ កតវតា នត្ថិ តេ
កិក្ខូហិ សទ្ធិ សំវាសោតិ ។ ឯវំ វុត្តេបិ សោ បុគ្គលោ
តុណ្ហី អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គ-
ល្លានោ តំ បុគ្គលំ ឯតទវោច ឧដ្ឋេហិ អាវុសោ និដ្ឋោសិ
កតវតា នត្ថិ តេ កិក្ខូហិ សទ្ធិ សំវាសោតិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ សោ បុគ្គលោ តុណ្ហី អហោសិ ។ តតិយម្បិ ខោ
អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តំ បុគ្គលំ ឯតទវោច

(បេសល់លោក) ហើយធ្វើទុកក្នុងចិត្តចំពោះភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់នោះ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានឃើញបុគ្គលទ្រុស្តសីលនោះ មានធម៌លាមក មានមារយាទមិនល្អ គួរឲ្យគេរង្កៀស មានអំពើអាក្រក់ប៉ិនទាំងពុក មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាថាខ្លួនជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ សុយកង់ មានចិត្តដោកដោយភាគៈ កន្ធក់ដូចសម្រាម អង្គុយនៅកន្លែងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកបុគ្គលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះចំពោះបុគ្គលនោះថា នែអាវុសោ អ្នកចូរគ្រាកចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានឃើញអ្នកឯងចប្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ កាលដែលព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះក៏នៅស្ងៀម ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុគ្គលនោះជាគំរប់ពីរដងទៀតថា នែអាវុសោ អ្នកចូរគ្រាកចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានឃើញអ្នកចប្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅរួម ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ បុគ្គលនោះក៏នៅស្ងៀមអស់វារៈពីរដងទៀត ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុគ្គលនោះជាគំរប់បីដងទៀត

ขุชฺเชหิ อาวุเสหิ ปิณฺฑาย ปวิสิตุ ตสฺมา เต ภิกฺขู สทฺทึ สนฺถเมสิตุ ๆ ตสฺมิญฺจ ขเณ โส ปุกฺกุโส ตุณฺหี อโหสิ ๆ อถ โข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ตํ ปุกฺกุสํ ตาหิ ตาหิ คเหตฺวา ตาหิ ตาหิ กถาหิ[๑] สญฺญาเปตฺวา สญฺญาเปตฺวา ยถา ตถา นิสินฺนปฏินิสินฺนมตฺเต อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตญฺจ สงฺฆนวกญฺจ ปิณฺฑาย ปวิสิตุ ๆ อถ โข ตสฺส ปุกฺกุสสฺส มยา ปวิสนฺตา ปวิสนฺตสฺส ขุทฺทิสตุกฺกเณ ภควโต ปาทนิกฺขนฺตา[๒] อจฺฉริยา โมคฺคลฺลาน อพฺภุตา โมคฺคลฺลาน ยาวา ตาวา มหาณาปิ ตาม สตฺถา โมฆปุริสาติ อาทิมิสฺสตีติ ๆ

(๑๑๓) อถ โข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อฏฺฐิเม ภิกฺขเว มหาสมุทฺเท อจฺฉริยา อพฺภุตา ธมฺมา เย นิสฺสา นิสฺสา อสุรา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺติ ๆ กตเม อฏฺฐ ๆ มหาสมุทฺโท ภิกฺขเว อนุปุพฺพนินฺโน อนุปุพฺพโปณา

---

๑ ยาวา ตาวาหิกาหิกาติ ภตฺตจิ ปาตฺตเก ทิสฺสติ ๆ ๒ อจฺฉริยนฺติ ภตฺตจิ ปาตฺตเก ทิสฺสติ ๆ

ថា នែអាវុសោ អ្នកចូរគ្រោកចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្ញាន
ឃើញអ្នកឯងឆ្ងាស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
ហើយ ។ ឯបុគ្គលនោះក៏នៅស្ងៀម អស់វារៈជាគំរប់បីដងទៀត ។ តពីនោះ
មក ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ចាប់ដៃបុគ្គលនោះទាញចេញទៅ
ខាងក្រៅសុំទ្វារ ហើយស៊កភ្ជាស់គន្ធឹសនឹងវង្កេះទ្វារ រួចបួលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គល (ទ្រុស្តសីល) នោះ
ខ្ញុំព្រះអង្គបានបណ្តេញឲ្យដើរចេញទៅហើយ ឥឡូវនេះបរិសុទ្ធ
ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោគ្គល្លាន (ហេតុនេះ)
អស្ចារ្យណាស់ មិនធ្លាប់តែមានទេ ម្នាលមោគ្គល្លាន មោឃបុរសនោះមិន
សមបើនឹងមកដរាបតែគេចាប់ទាញដៃ (បណ្តេញចេញដូច្នេះ) សោះ ។

[១១៣] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងមហាសមុទ្រមានធម្មតាមិនដែលតែង
គួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាងនេះ ដែលពួកអសុរឃើញហើយតែងរីករាយក្នុងមហា-
សមុទ្រ ។ ធម្មតាគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មហាសមុទ្រ មានទំនាប ដោយលំដាប់ មានជ្រលងដ្រាល ដោយលំដាប់

อนุปุพฺพปญฺหาเร ฉ อายตเกเนว ปชาเตา ยมฺหิ กิตฺตเก มหาสมุทฺเท อนุปุพฺพนิกฺขมา อนุปุพฺพโคจรา อนุปุพฺพปญฺหาเร ฉ อายตเกเนว ปชาเตา อยํ กิตฺตเก มหาสมุทฺเท ปมาโณ อฏฺฐงฺคุลิยา อฏฺฐเตา ฉหตฺถา ยาว สตฺตหิ สตฺตหิ อสุกา มหาสมุทฺเท อกิรมตฺถิ ฯ

[๑๑๔] ปุน จปรา กิตฺตเก มหาสมุทฺเท ปิตฺตฉหตฺถา เวลา ฉาตกิวตฺตติ ยมฺหิ กิตฺตเก มหาสมุทฺเท ปิตฺตฉหตฺถา เวลา ฉาตกิวตฺตติ อยมฺหิ[๑] กิตฺตเก มหาสมุทฺเท ทุติยา อฏฺฐงฺคุลิยา อฏฺฐเตา ฉหตฺถา ยาว สตฺตหิ สตฺตหิ อสุกา มหาสมุทฺเท อกิรมตฺถิ ฯ

[๑๑๕] ปุน จปรา กิตฺตเก มหาสมุทฺเท ฉ มาสา กุณปเคน สวนฺติ ยา โลหิตา มหาสมุทฺเท มหนฺตา กุณปา ขิปฺปเมว ตีรา วายติ ฉ สฏฺฐิโยชนสตานิ(๒)

---

๑ อยฺหิสเตฺถ ฉ. ม. ก. ปาฐเกสุ ฉ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. ม. ฉสฏฺฐิสตานิ ฯ

មានទីទេរទៅដោយលំដាប់ មិនមែនចោតស្រាវទៅតែម្តងដូចជាអណ្តូងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមហាសមុទ្រដែលមានទំនាបដោយលំដាប់ មានទីដម្រាលដោយលំដាប់ មានទីទេរទៅដោយលំដាប់ មិនមែនចោតស្រាវទៅតែម្តងដូចជាអណ្តូងទេ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យទី ១ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(๑๑๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត មហាសមុទ្រមានទឹកតាំងនៅទីធ៌ជាធម្មតា មិនដែលឡើងប្តូរហួសច្រាំងទៅបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រតែងមានទឹកតាំងនៅទីធ៌ជាធម្មតា មិនដែលឡើងប្តូរហួសច្រាំងបានឡើយ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើតមាន គួរអស្ចារ្យទី ២ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(๑๑๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត មហាសមុទ្រមិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបានទេ បើសាកសពស្លាប់ណា មានក្នុងមហាសមុទ្រ រលកតែងបន្ទាត់សាកសពស្លាប់នោះទៅកាច់ច្រាំងផាត់ឡើងទៅលើគោកមួយរំពេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមហាសមុទ្រមិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបាន បើសាកសពណា មានក្នុង

ยมฺหิ ภิกฺขเว มหาสมุทฺเท น มาเรน กาฬาเปน สทิสตา ยถา เอตสฺส มหาสมุทฺทสฺส เอวมาทิกา ปญฺจสตานิ นทิโย อาคจฺฉนฺติ เอวเมว โข ภิกฺขเว มหาสมุทฺเท ตถาโย อฏฺฐงฺคโต อุโปสโถ ยตฺถ เอเก ทิสฺวา เอเก อสุกา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺติ ฯ

(๑๑๖) ปุน จปรํ ภิกฺขเว เย เกจิ มหานทิโย สเยฺยถีทํ คงฺคา ยมุนา อจิรวตี สรภู มหี ตา มหาสมุทฺทํ ปตฺวา ชหนฺติ ปุริมานิ นามโคตฺตานิ มหาสมุทฺโทเตฺวว สงฺขฺยํ[1] คจฺฉนฺติ ยมฺหิ ภิกฺขเว เย เกจิ มหานทิโย สเยฺยถีทํ คงฺคา ยมุนา อจิรวตี สรภู มหี ตา มหาสมุทฺทํ ปตฺวา ชหนฺติ ปุริมานิ นามโคตฺตานิ มหาสมุทฺโทเตฺวว สงฺขฺยํ คจฺฉนฺติ เอวเมว โข ภิกฺขเว มหาสมุทฺเท จตฺตาโร อฏฺฐงฺคโต อุโปสโถ ยตฺถ เอเก ทิสฺวา เอเก อสุกา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺติ ฯ

(๑๑๗) ปุน จปรํ ภิกฺขเว เย เกจิ โลเก สวนฺตีโย[2] มหาสมุทฺทํ อปฺปนฺตีโย จ อนฺตลิกฺขา จ วา

๑ ฉ. ม. สงฺขํ ฯ ๒ ฉ. ม. เย จ โลเก สวนฺตีโย ฯ

មហាសមុទ្រ រលកតែងបន្សាត់សាកសពស្លាប់នោះទៅកាន់ច្រាំង ដាត់ទៀនទៅលើគោកមួយរំពេច ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៣ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[๑๑๖] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានដូចម្តេច ទន្លេធំ ៗ ទាំងឡាយណាទាំងនេះ ដូចជាទន្លេគង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ទន្លេទាំងនោះ កាលបើហូរទៅដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម(របស់ខ្លួន)ហើយដល់នូវការរាប់បញ្ចូលថា មហាសមុទ្រតែម្យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្លេធំទាំងឡាយណាទាំងនេះ ដូចជាទន្លេគង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ទន្លេទាំងនោះកាលបើហូរទៅដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម(របស់ខ្លួន)ហើយដល់នូវការរាប់បញ្ចូលថា មហាសមុទ្រតែម្យ៉ាង ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតា មិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៤ ក្នុងមហាសមុទ្រដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[๑๑๗] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានដូចម្តេច ទឹកទន្លេទាំងឡាយណាទាំងនេះ ក្នុងលោក ដែលហូរស្រោចទៅកាន់មហាសមុទ្រក្តី ទឹកភ្លៀងទាំងឡាយណា ដែលហូរធ្លាក់ចុះមកពីអាកាសក្តី

បបតន្តិ ន តេន មហាសមុទ្ទស្ស ឆិទ្ទំ វា ប្ទរំ វា បញ្ញាយតិ យម្បិ តិក្ខត្តុំ យោ តាចិ លោតេ សវន្តិយោ មហាសមុទ្ទំ អប្បេន្តិ យោ ច អន្តលិក្ខា ជាត បបតន្តិ ន តេន មហាសមុទ្ទស្ស ឆិទ្ទំ វា ប្ទរំ វា បញ្ញាយតិ អយម្បិ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទេ បញ្ចមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្មា ឥស្មា អសុក មហាសមុទ្ទេ អតិរមន្តិ ។

[๑๑๘]បុន ចបរំ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទោ ឯករសោ លោណរសោ យម្បិ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទោ ឯករសោ លោណរសោ អយម្បិ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទេ ឆដ្ឋោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្មា ឥស្មា អសុក មហាសមុទ្ទេ អតិរមន្តិ ។

[๑๑๙] បុន ចបរំ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទោ ពហូរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ មុត្តា មណិ វេឡុរិយោ សង្ខោ សិលា បវាឡំ រជតំ ជាតរូបំ លោ ហិតង្កោ មសារគល្លំ យម្បិ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទោ

មហាសមុទ្រក៏មិនប្រាកដជាស្រេក ឬពេញដោយទឹកទន្លេធំៗ ទឹកភ្លៀងនោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកទន្លេទាំងឡាយណានីមួយក្នុងលោក ដែលហូរទៅរកមហាសមុទ្រក្តី ទឹកភ្លៀងទាំងឡាយណាដែលហូរធ្លាក់ចុះមកពីអាកាសក្តី មហាសមុទ្រក៏មិនប្រាកដជាស្រេកឬពេញដោយទឹកទន្លេធំៗ ទឹកភ្លៀងទាំងនោះ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៥ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(๑๑๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត មហាសមុទ្រមានរសតែមួយ គឺរសប្រៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រតែងមានរសតែមួយ គឺរសប្រៃ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៦ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(๑๑๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត មហាសមុទ្រមានរតនៈ (ទ្រព្យជាគ្រឿងពេញចិត្ត) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែរតនៈមួយប៉ុណ្ណេះ ឯរតនៈទាំងនេះដែលមានក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ តែវមុក្តា តែវមណី តែវពិទូរ្យ សង្ខ សិលា តែវប្រពាឡ ប្រាក់ មាស តែវក្រហម (ត្បូងទទឹម) នឹងតែវមេរតៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រ

ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ មុត្តា មណិ វេឡុរិយោ សង្ខោ សិលា បវាឡំ រជតំ ជាតរូបំ លោហិតង្កោ មសារគល្លំ អយមឡ្ហិ កិត្តាវេ មហា-សមុទ្ទេ សត្តមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ឆម្ភោ យំ ឥស្សា ឥស្សា អសុរា មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

(๑๒๐) បុន ចបរំ កិត្តាវេ មហាសមុទ្ទោ មហតំ ភូតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ភូតា តិមិ តិមិង្គលោ តិមិតិ-មិង្គលោ មហាតិមិង្គលោ[๑] អសុរា នាគា គន្ធព្ពា សន្តិ មហាសមុទ្ទេ យោជនសតិកាបិ អត្តភាវា ទ្វិយោជន-សតិកាបិ អត្តភាវា តិយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា ច-តុយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា បញ្ចយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា យមឡ្ហិ កិត្តាវេ មហាសមុទ្ទោ មហតំ ភូតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ភូតា តិមិ តិមិង្គលោ តិមិតិ-មិង្គលោ មហាតិមិង្គលោ អសុរា នាគា គន្ធព្ពា សន្តិ

---

๑ ឧ. ម. ឆេត្តកេសុ មហាតិមិង្គលោតិ ឯកោ ឯ ទិស្សតិ ។

មានវគន:ប្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែវគន:ម្យ៉ាងទេ ឯវគន:ទាំងនេះ ដែលមានទៅក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺតែ មុគ្គា តែវមណី តែវពិទូរ្យ សង្ខ សិលា តែវប្រពាឡ ក្រួច់ មាស តែវក្រហម នឹងតែវមរកត ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៧ ក្នុងមហាសមុទ្រដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត មហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកសត្វធំ ។ ជាប្រើន ពួកសត្វធំៗទាំងនេះ (តែងនៅ) ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺត្រីឈ្មោះតិមិ ឈ្មោះតិមិង្គល ឈ្មោះតិមិតិមិង្គល ឈ្មោះមហាតិមិង្គល នឹងពួកអសុរ នាគ គន្ធព្វ ដែលមានអត្តភាព ១ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ២ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៣ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៤ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៥ រយយោជន៍ខ្លះ តែងនៅក្នុងមហាសមុទ្រ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកសត្វធំ ។ ជាប្រើន ពួកសត្វធំ ។ ទាំងនេះ ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ ត្រីឈ្មោះតិមិ ឈ្មោះតិមិង្គល ឈ្មោះតិមិតិមិង្គល ឈ្មោះមហាតិមិង្គល នឹងពួកអសុរ នាគ គន្ធព្វ ដែលមាន

មហាសមុទ្ទេ យោជនសតិកាបិ អត្តភាវា ។ បេ ។ បញ្ចយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា អយម្បិ កិត្តកវេ មហាសមុទ្ទេ អដ្ឋមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្សា ឥស្សា អសុរា មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ឥមេ ទោ កិត្តកវេ មហាសមុទ្ទេ អដ្ឋ អច្ឆរិយោ អព្ភុតា ធម្មា យេ ឥស្សា ឥស្សា អសុរា មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

[๑๒๑] ឯវមេវ ខោ កិត្តកវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អដ្ឋ អច្ឆរិយោ អព្ភុតា ធម្មា យេ ឥស្សា ឥស្សា កិក្ខូ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យថាបិ កិត្តកវេ មហាសមុទ្ទោ អនុបុព្ពនិន្នោ អនុបុព្ពបោណោ អនុបុព្ពបព្ភារោ ន អាយតកេនេវ បភាតោ ឯវមេវ ខោ កិត្តកវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អនុបុព្ពសិក្ខា អនុបុព្ពកិរិយោ អនុបុព្ពបដិបទា ន អាយតកេនេវ អញ្ញាបដិវេធោ យម្បិ កិត្តកវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អនុបុព្ពសិក្ខា អនុបុព្ពកិរិយោ អនុបុព្ពបដិបទា ន អាយតកេនេវ អញ្ញាបដិវេធោ អយំ កិត្តកវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ បឋមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្សា ឥស្សា កិក្ខូ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ ។

អត្តភាព ១ រយយោជន៍ខ្លះ ។ បេ ។ មានអត្តភាព ៥ រយយោជន៍ខ្លះ តែងនៅក្នុងមហាសមុទ្រ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៨ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[๑๒๑] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ មានសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ៨ ប្រការ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូចមហាសមុទ្រដែរ ។ សភាពគួរអស្ចារ្យ ៨ ប្រការនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ មានការសិក្សាដោយលំដាប់ មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើដោយលំដាប់ មានសេចក្តីប្រតិបត្តិដោយលំដាប់ មិនមែនបានត្រាស់ដឹងព្រះអរហត្តផលតែម្តងទេ ដូចមហាសមុទ្រ ដែលមានទំនាបដោយលំដាប់ មានទីជម្រាលដោយលំដាប់ មានទីទេរដោយលំដាប់ មិនមែនចោតជ្រៅទៅតែម្តងដូចអណ្តូងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ តែងមានការសិក្សាដោយលំដាប់ មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើដោយលំដាប់ មានសេចក្តីប្រតិបត្តិដោយលំដាប់ មិនមែនបានត្រាស់ដឹងព្រះអរហត្តផលតែម្តង ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ១ ក្នុងធម្មវិន័យនេះដែលភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ តែងត្រេកអរក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

[១២២] សេយ្យថាបិ កិង្ករេ មហាសម្ភុន្ទោ បិតា-ឆម្មេ វេលំ ជានិត្វាតិត ឱវទេយ្យ ខោ កិង្ករេ យំ មយា សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ ជានិក្កមន្តិ យម្បិ កិង្ករេ យំ មយា សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ ជានិក្កមន្តិ អយម្បិ កិង្ករេ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ ទុតិយោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឯស្ស ឯស្ស កិង្ករេ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ ។

[១២៣] សេយ្យថាបិ កិង្ករេ មហាសម្ភុន្ទោ ន មនេន កុណាមេន សំវសតិ យំ ហោតិ មហាសម្ភុន្ទេ មតំ កុណាបំ តំ ខិប្បញ្ញេវ តីរំ ឯហោតិ ថលំ ឧស្សុ-ឆេតិ ឱវទេយ្យ ខោ កិង្ករេ យោ សោ បុត្តលោ ទុស្សីលោ ចាបឆម្មោ អសុចិសង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្ន-កម្មន្តោ អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញោ អន្តោបូតិអវស្សុតោ កសម្ពុកជាតោ ន នេន សង្ឃោ សំវសតិ ខិប្បញ្ញេវ នំ សន្ធិបតិត្វា

(๑ ๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតបាន បញ្ញត្តដល់សាវ័កទាំងឡាយហើយ ពួកសាវ័កនៃតថាគត សូម្បីមានហេតុដល់ជីវិត ក៏មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទនោះឡើយ ដូចមហាសមុទ្រ ដែលមានទឹកតាំងទៅនឹងជាធម្មតា មិនដែលឡើង ឬជោរហួសច្រាំងទៅបាន ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទណាដែលតថាគតបាន បញ្ញត្តដល់សាវ័កទាំងឡាយហើយ ពួកសាវ័កនៃតថាគត សូម្បីមានហេតុដល់ជីវិត ក៏មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទនោះ ដោយសភាពណា នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ២ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๒๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ មានមារយាទមិនល្អគួរឲ្យគេរង្កៀស មានអំពើអាក្រក់បិទបាំងខ្លួន មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ សុយក្នុងមានចិត្តជោកជាំដោយរាគៈ ក្នុងក់ដូចសម្រាម សង្ឃនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលនោះមិនបាន សង្ឃប្រជុំគ្នានាំយកបុគ្គលនោះចេញមួយរំពេច បុគ្គលនោះ

ខុក្ខិបតិ កិញ្ចាបិ ខោ សោ ហោតិ មជ្ឈេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ឯសិដ្ឋោ អថខោ សោ អារកា វ សង្ឃម្ហា សង្ឃោ ច នេន យម្ប កិក្ខវេ យោ សោ បុក្កលោ ទុស្សីលោ ចាបធម្មោ អសុចិសង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្នកម្មន្តោ អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិ-ប្បដិញ្ញោ អន្តោបូតិ អវស្សុតោ កសម្ពុកជាតោ ន នេន សង្ឃោ សំវសតិ ទិប្បញ្ញវ ឯំ សន្ធិបតិត្វា ខុក្ខិបតិ កិញ្ចាបិ ខោ សោ ហោតិ មជ្ឈេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ឯសិ-ដ្ឋោ អថខោ អារកា វ សង្ឃម្ហា សង្ឃោ ច នេន អយម្ប កិក្ខវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ តតិយោ អដ្ឋរិយោ អន្តោ ឯម្ហោ យំ ឯិស្ស ឯិស្ស កិក្ខុ ឥមស្មឹ ធម្ម-វិនយេ អកិរមត្តំ ។

បើទុកជាអគ្គិយនៅក្នុងកណ្តាលកន្លុះសង្ឃពិតមែន បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីសង្ឃ ចំណែកខាងសង្ឃ ក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីបុគ្គលនោះដូចមហាសមុទ្រ មិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបាន បើសាកសពស្លាប់ណានីមួយដែលមាន ក្នុងមហាសមុទ្រ មហាសមុទ្រតែងបន្សាត់សាកសពនោះទៅកាន់ច្រាំង ផាត់ឡើងទៅលើគោកមួយរំពេច ដូច្នោះឯង ម្នាលកន្លុះទាំងឡាយ បុគ្គលណាជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ មានមារយាទមិនល្អ គួរឲ្យគេរង្កៀស បំពេញអំពើអាក្រក់ទុក មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរតែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ស្អុយកន្ធ មានចិត្តដោតដោយរាគៈក្រខ្វក់ដូចសម្រាម សង្ឃនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលនោះមិនបាន សង្ឃតែងប្រជុំគ្នានាំយកបុគ្គលនោះចេញមួយរំពេច បុគ្គលនោះបើទុកជាអគ្គិយនៅក្នុងកណ្តាលកន្លុះសង្ឃ ជាយពិត បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីសង្ឃ ចំណែកខាងសង្ឃក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីបុគ្គលនោះ ដោយសភាពណាម្នាលកន្លុះទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៣ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកកិន្នុយើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๒๔) សេយ្យថាបិ កិន្តុវេ យោ កោចិ បហាន-
យោ សេយ្យថីទំ តណ្ហា យមុនា អវិរាតី សរភូ មហី
នា មហាសមុទ្ទំ បត្តា ជហន្តិ បុរិមានិ នាមគោត្តានិ
មហាសមុទ្ទោត្វេវ សង្ខ្យំ[๑] គច្ឆន្តិ ឯវមេវ ខោ កិន្តុវេ
ចត្តារោមេ វណ្ណា ខត្តិយោ ព្រាហ្មណា វេស្សា សុទ្ទា តេ
តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ព-
ជិត្វា ជហន្តិ បុរិមានិ នាមគោត្តានិ សមណា សក្យ-
បុត្តិយោត្វេវ សង្ខ្យំ[๑] គច្ឆន្តិ យម្បិ កិន្តុវេ ចត្តារោ
វណ្ណា ខត្តិយោ ព្រាហ្មណា វេស្សា សុទ្ទា តេ តថាគ-
តប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិត្វា
ជហន្តិ បុរិមានិ នាមគោត្តានិ សមណា សក្យបុត្តិយោ-
ត្វេវ សង្ខ្យំ[๑] គច្ឆន្តិ អយម្បិ កិន្តុវេ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ
ចតុន្នំ អច្ចរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្មា ឥស្មា
កិន្តុ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ ។

๑- ម. ម. សង្ខំ ។

(๑๒๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វណ្ណៈ ๔ ពួកនេះ គឺ ខត្តិយៈ ๑ ព្រាហ្មណ៍ ๑ វេស្សៈ ๑ សុទ្ទៈ ๑ វណ្ណៈទាំងនោះចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតសំដែងហើយ រមែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម (របស់ខ្លួន)ហើយដល់នូវការរាប់បញ្ចូល ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍តែម្យ៉ាង ដូចទន្លេធំៗទាំងឡាយ គឺទន្លេ គង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ទន្លេទាំងនោះ កាលបើហូរទៅដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម (របស់ខ្លួន) ហើយដល់នូវការរាប់ថាជាមហាសមុទ្រតែម្យ៉ាង ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វណ្ណៈទាំង ๔ ពួកនេះ គឺ ខត្តិយៈ ๑ ព្រាហ្មណ៍ ๑ វេស្សៈ ๑ សុទ្ទៈ ๑ វណ្ណៈទាំងនោះចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតសំដែងហើយ ក៏រមែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម (របស់ខ្លួន) ហើយដល់នូវការរាប់បញ្ចូល ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍តែម្យ៉ាង ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យទី ๔ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ រមែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๒๕) เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว ยา กาจิ โลเกสวนฺติโย มหาสมุทฺทํ อเปฺปนฺติ ยา จ อนฺตลิกฺขา ปปตนฺติ น เตน มหาสมุทฺทสฺส ๓นตฺตํ วา ปูรตฺตํ วา ปญฺญายติ ฯเปฯ ภิกฺขเว ภิกฺขู อนุปาทิเสสาย นิพฺพานธาตุยา ปรินิพฺพายนฺติ น เตน นิพฺพานธาตุยา ๓นตฺตํ วา ปูรตฺตํ วา ปญฺญายติ ยมฺปิ ภิกฺขเว ภิกฺขู อนุปาทิเสสาย นิพฺพานธาตุยา ปรินิพฺพายนฺติ น เตน นิพฺพานธาตุยา ๓นตฺตํ วา ปูรตฺตํ วา ปญฺญายติ อยมฺปิ ภิกฺขเว ๔มสฺมึ ธมฺมวินเย ปญฺจโม อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม ยํ นิสฺสา นิสฺสา ภิกฺขู ๔มสฺมึ ธมฺมวินเย อภิรมนฺติ ฯ

(๑๒๖) เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว มหาสมุทฺโท ฯภิกฺขเว โลณวาโร ฯเปฯ ภิกฺขเว ภิกฺขู อยํ ธมฺมวินโย ฯภิกฺขเว ฯเปฯ วิมุตฺติรโส ยมฺปิ ภิกฺขเว ฯ เปฯ ฯ วิมุตฺติรโส อยมฺปิ ภิกฺขเว ๔มสฺมึ ธมฺมวินเย ปญฺจโม อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม ยํ นิสฺสา นิสฺสา ภิกฺขู ๔มสฺมึ ธมฺมวินเย อภิรมนฺติ ฯ

(๑๔๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីពួកភិក្ខុច្រើនរូប បរិនិព្វាន ដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ និព្វានធាតុក៏មិនប្រាកដថា ខ្វះប្អូនពេញ ដោយភិក្ខុទាំងនោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកទន្លេទាំងឡាយ ណាទីមួយក្នុងលោក ដែលហូរស្រោចចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រក្តី ទឹកភ្លៀងទាំងឡាយណា ដែលហូរចុះមកពីអាកាសក្តី មហាសមុទ្រក៏មិនប្រាកដថាស្រកប្អូនពេញដោយទឹកទោះ ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាពួកភិក្ខុច្រើនរូប បរិនិព្វាន ដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ និព្វានធាតុក៏មិនប្រាកដថាខ្វះប្អូនពេញ ដោយភិក្ខុទាំងនោះ ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៥ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๔๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិន័យនេះមានរសតែមួយ គឺ វិមុត្តិរស ដូចមហាសមុទ្រដែលមានរសតែមួយ គឺរសប្រៃដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ គឺវិមុត្តិរស ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៦ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

[១២៧] សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ មហាសមុទ្ទោ ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ មុត្តា មណិ វេឡុរិយោ សង្ខោ សិលា បវាឡំ រជតំ ជាតរូបំ លោហិតង្កោ មសារគល្លំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អយំ ធម្មវិនយោ ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មប្បធានា ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ យមិំ ភិក្ខវេ អយំ ធម្មវិនយោ ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ។បេ។ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ អយមិំ ភិក្ខវេ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ សត្តមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្មា ឥស្មា ភិក្ខុ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អភិរមតិ ។

[๑๒๗] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ មានរតន: (ធម៌ជាទីរីករាយ) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានត្រឹមតែមួយប៉ុណ្ណោះទេ រតន:នេះក្នុងធម៌វិន័យនោះ គឺ សតិប្បដ្ឋាន ๔ សម្មប្បធាន ๔ ឥទ្ធិបាទ ๔ ឥន្ទ្រិយ ๕ ពល: ๕ ពោជ្ឈង្គ ๗ នឹងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ๘ ដែលជាផ្លូវដ៏ប្រសើរ ជួចមហាសមុទ្រ មានរតន: (ទ្រព្យជាគ្រឿងរីករាយ) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែមួយទេ រតន:ទាំងនេះក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ តែវមុក្តា តែវមណី តែវពិទូរ្យ សង្ខ សិលា តែវប្រពាឡ ប្រាក់ មាស តែវក្រហម (ត្បូងទទឹម) នឹងតែវមែរគត ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ មានរតន:ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានត្រឹមតែមួយទេ រតន:ទាំងនេះក្នុងធម៌វិន័យនោះ គឺ សតិប្បដ្ឋាន ๔ ។ បេ ។ នឹងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ๘ ដែលជាផ្លូវដ៏ប្រសើរដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ๗ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុយើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

ชาតินោកម្ពង្គបទកម្ពង្គកេ ធម្មវិនយេ អង្គជ្ជវិយកុតធម្មា

(๑๒๘) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ មហាសមុទ្ទោ មហតំ ភូតានំ អាភាសោ តត្រិមេ ភូតា តិមិ ฯเปฯ អសុរា ជាតា ภนฺทา สงฺขุ มหาสมุទฺเท เยเวฉนสตกาปิ อตฺตภาภา ตฺวิเยเวฉนสตกาปิ อตฺตภาภา ตีเยเวฉนสตกาปิ อตฺตภาภา จตฺเวเยเวฉนสตกาปิ อตฺตภาภา ปญฺเจเยเวฉนสตกาปิ อตฺตภาภา ฉาเรเว เหา ภิกฺขเว อยํ ธมฺมวินเย มหตี ภูตานี อาภาสา ตตฺริเม ภูตา เสาตาปนฺโน เสาตาปตฺติผลสจฺฉิกิริยาย ปฏิปนฺโน สกทาคามี[๑] สกทาคามิผลสจฺฉิกิริยาย ปฏิปนฺโน อนาคามี อนาคามิผลสจฺฉิกิริยาย ปฏิปนฺโน อรหา อรหตฺตาย ปฏิปนฺโน ยมฺปิ ภิกฺขเว อยํ ธมฺมวินเย มหตี ภูตานี อาภาสา ตตฺริเม ภูตา เสาตาปนฺโน ฯเปฯ อรหตฺตาย ปฏิปนฺโน อยมฺปิ ภิกฺขเว ฉมสฺมึ ธมฺมวินเย อฏฺเมา อจฺฉริยา อพฺภูตา ธมฺมา ยทิทํ ทิสฺวา ทิสฺวา ภิกฺขู ฉมสฺมึ ธมฺมวินเย อภิรมนฺติ

๑ ฉ. ม. สกทาคามี ฯ

ជាតិអោក្ខិត្តិបនក្ខុទ្ទកៈ សកាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ๘ យ៉ាង ក្នុងធម្មវិន័យ

(๑๒๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិន័យនេះជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកបុគ្គលធំ ๆ ជាច្រើន បុគ្គលទាំងនេះក្នុងធម្មវិន័យនោះ គឺ សោតាបន្នបុគ្គល ទីឯបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល សកទាគាមិបុគ្គល ទីឯបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាគាមិផល អនាគាមិបុគ្គល ទីឯបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល អរហន្តទីឯបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បី (ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់) នូវអរហត្តផល ដូចមហាសមុទ្រ ដែលជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកសត្វធំ ๆ ជាច្រើន ឯពួកសត្វទាំងនេះក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ ត្រីឈ្មោះតិមិ ๆ បេ ๆ ទីឯពួកអសុរ នាគ គន្ធព្វ ដែលមានអត្តភាព ๑ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ๒ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ๓ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ๔ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ๕ រយយោជន៍ខ្លះ ដែលមាននៅក្នុងមហាសមុទ្រដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិន័យនេះជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកបុគ្គលធំ ๆ ជាច្រើន ពួកបុគ្គលទាំងនេះ ក្នុងធម្មវិន័យនោះ គឺ សោតាបន្នបុគ្គល ๆ បេ ๆ ទីឯបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បី(ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់)នូវអរហត្តផលដោយសកាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសកាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ๘ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរក្នុងធម្មវិន័យនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

สเม โข ภิกฺขเว สมฺมึ ฆนวิคเย อฑฺฒ อฑฺฒโย อตฺถา ฆนา เย ติสฺสา ติสฺสา ภิกฺขู สมฺมึ ฆนวิคเย อภิรมนฺตีติ ฯ

[๑๒๙] อถโข ภควา ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ตายํ เวลายํ สมํ ฆนาฆนํ ฆนาเนสิ

ฉนฺนมติวสฺสติ[๑] วิวฏํ ฉาติวสฺสติ
ตสฺมา ฉนฺนํ วิวเรถ ฆนฺตฺวา ฉาติวสฺสตีติ ฯ

[๑๓๐] อถโข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฉนฺนาฉาทนานิ ภิกฺขเว สเตน ปรุ ฉเทสฺสามิ ฉาติมโตกฺกมฺม ฉาติมโตกฺกมฺม ตุมฺเห วทาถ ภิกฺขเว สเตน ปรุ ฉเทสฺสามิ กเรยฺยาถ ฉาติมโตกฺกมฺม ฉาติมโตกฺกมฺม อฑฺฒฉเทนฺตา ภิกฺขเว อนาคามิสฺส ยานาคเต อปริสุทฺธาย ปริสาย ฉเทสฺสามิ กเรยฺย ฉาติมโตกฺกมฺม ฉาติมโตกฺกมฺม

๑ ม. สุฉนฺนมติวสฺสติ ฯ

នេះឯងហើយដែលហៅថាសភាពមិនដែលតើត គួរអស្ចារ្យ៨ប្រការក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកកិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๒๙) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់សេចក្តីនុ៎ះហើយ ទ្រង់បន្ទឹន្ទូវចនវារៈនេះ ក្នុងវេលានោះថា

កិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយបិទបាំងអាបត្តិទុក រមែងត្រូវអាបត្តិឋីដទៃទៀត កិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ បើកអាបត្តិ មិនត្រូវអាបត្តិដទៃទៀតទេ ព្រោះហេតុនោះ កាលបើកិក្ខុ(ណាមួយ)ត្រូវអាបត្តិហើយបិទបាំងអាបត្តិទុក កិក្ខុ (នោះ) ត្រូវបើកអាបត្តិចេញដើយ៉ាងនេះ ទើបមិនត្រូវអាបត្តិនោះទៀតឡើយ ។

(๑๓๐) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅមុខ តថាគតនឹងមិនឆ្លើយបាសថ មិនសំដែងបាតិមោក្ខទេ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅមុខ ចូរអ្នកទាំងឡាយ នាំគ្នាឆ្លើយបាសថ សំដែងបាតិមោក្ខចុះ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងឆ្លើយបាសថ សំដែងបាតិមោក្ខជាមួយនឹងបរិសទ្យមិនបរិសុទ្ធដោយហេតុណា ហេតុនុ៎ះមិនមែនជាឋានៈមិនមែនជាឱកាស

ឆ ច តិក្ខវេ តិក្ខុណា[1] សាបត្តិកេន ចាតំមោក្ខំ សោតព្វំ យោ សុណេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ យោ សាបត្តិកោ ចាតំមោក្ខំ សុណាតិ តស្ស ចាតំមោក្ខំ បវេតុំ ។ ឯវញ្ហិ បន តិក្ខវេ បវេតព្វំ ។ តេនហិ-ភោសថេ ចាតុទ្ទសេ វា បណ្ណរសេ វា តស្មឹ បុគ្គលេ សម្ពហីភូតេ សន្និបតិតេ ឧទាហរិតព្វំ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ បុគ្គលោ សាបត្តិកោ តស្ស ចាតំ-មោក្ខំ បវេមិ ន តស្មឹ សម្ពហីភូតេ ចាតំមោក្ខំ ទុទ្ទិសិ តព្វន្តិ ។ បឋមំ ភោតំ ចាតំមោក្ខន្តិ ។

[១៣១] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភង្គិយា តិក្ខុ ជាម្ហេ កោចិ ជាតិតំ សាបត្តិកា វ ចាតំមោក្ខំ សុ-ណន្តិ ។ ថេក តិក្ខុ បរិចិត្តវិទុនោ តិក្ខុនំ អារោចេន្តិ ឥត្ថន្នាមោ ច ឥត្ថន្នាមោ ច អាវុសោ ឆព្ភង្គិយា តិក្ខុ ជាម្ហេ កោចិ ជាតិតំ សាបត្តិកា វ ចាតំមោក្ខំ សុ ណន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ឆព្ភង្គិយា តិក្ខុ ថេក តិក្ខុ

---

๑ ឧ. ម. ឃោតកេសុ តិក្ខុនាតិ វចនំ ន បញ្ញាយតិ ។

(ល្មមនឹងឆ្លើយបានទេ) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កិក្ខុដែលមានអាបត្តិ មិនត្រូវស្តាប់ចាតិមោក្ខទេ កិក្ខុណាស្តាប់ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់កិក្ខុដែលមានអាបត្តិហើយមកស្តាប់ចាតិមោក្ខ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុត្រូវបញ្ឈប់ (ចាតិ-មោក្ខ) យ៉ាងនេះឯង ។ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីទុបោសថនោះ កាលបើមានបុគ្គល គឺ កិក្ខុនោះមក ក្នុងទីចំពោះមុខ កិក្ខុគប្បីប្រកាសកណ្តាលជំនុំសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតបុគ្គលឈ្មោះនេះជាអ្នកមានអាបត្តិ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនគួរសំដែងចាតិមោក្ខទេ ។ សង្ឃឈ្មោះថា បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខហើយ ។

(๑๓๑) ក្នុងសម័យនោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្តិ នាំគ្នាមកស្តាប់ចាតិមោក្ខ ដោយគិតថា មិនមាននរណាស្គាល់ពួកយើងទេ។ ពួកកិក្ខុជាថេរៈដែលជ្រាបច្បាស់នូវវារៈចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ក៏ប្រាប់កិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយកិក្ខុឈ្មោះនេះមួយឈ្មោះនេះមួយ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្តិ ហើយនាំគ្នាមកស្តាប់ចាតិមោក្ខ ដោយគិតថា មិនមាននរណាស្គាល់ពួកយើងទេ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុបានឮ

កិក្ខុ បរេ ចតុវគ្គេ អព្ភេ កិក្ខុំ អាភេចេត្វា ឥត្ថន្នាមោ ច ឥត្ថន្នាមោ ច អាវុសោ ឆព្ពគ្គិយោ កិក្ខុ នាម្ហេ តោចេ ជានាតិ ជានាតិតំ សាបត្តិកាវ ជានាមោក្ខំ សុណន្តីតំ។ តេ បុរិមាកំ បេសលា កិក្ខូ ជានាមោក្ខំ ឋបេន្តីតំ បដិកច្ចេវ សុន្ទរំ កិក្ខុំ អនាបត្តិកាំ អវត្ថុស្មិំ អការណេ ជានាមោក្ខំ ឋបេន្តិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិភាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយោ កិក្ខូ សុន្ទរំ កិក្ខុំ អនាបត្តិកាំ អវត្ថុស្មិំ អការណេ ជានាមោក្ខំ ឋបេស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ ឆព្ពគ្គិយោ កិក្ខូ សុន្ទរំ កិក្ខុំ អនាបត្តិកាំ អវត្ថុស្មិំ អការណេ ជានាមោក្ខំ ឋបេន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។បេ។

ដំណឹងថា ពួកភិក្ខុជាថេរៈដែលលោកជ្រាបច្បាស់នូវវារៈចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ប្រាប់ (រឿង) យើងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈ្មោះនេះមួយ ឈ្មោះនេះមួយ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្តិហើយ នាំគ្នាមកស្តាប់ឱវាទបាតិមោក្ខ ដោយគិតថា មិនមាននរណា ស្គាល់ពួកយើងទេ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះគិតគ្នាថា កាលពីមុនភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ បញ្ញត្តឱវាទបាតិមោក្ខចំពោះពួកយើង ហើយប្រញាប់ បញ្ញត្តឱវាទបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះតំណោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទោបង់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងបញ្ញត្តឱវាទបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុសោះឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះបំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាពួកឆព្វគ្គិយបញ្ញត្តឱវាទបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។

វិតរហិតត្តា ឆម្មឹ កថំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ឯ កិក្ខវេ សុទ្ធានំ កិក្ខូនំ អជាបត្តិការណំ អវត្តុស្មឹ អការណេ ชาតិមោក្ខំ បបេតព្ពំ យោ បបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(๑๓๒) ฝកំ កិក្ខវេ អឆម្មឹកំ ชาតិមោក្ខដ្ឋបនំ[๑] ฝកំ ឆម្មឹកំ ។ ទ្វេ អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ទ្វេ ឆម្មឹការនិ ។ តីណិ អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ តីណិ ឆម្មឹការនិ ។ ចត្តារិ អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ចត្តារិ ឆម្មឹការនិ ។ បញ្ច អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ បញ្ច ឆម្មឹការនិ ។ ឆ អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ឆ ឆម្មឹការនិ ។ សត្ត អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ សត្ត ឆម្មឹការនិ ។ អដ្ឋ អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ អដ្ឋ ឆម្មឹការនិ ។ ណវ អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ណវ ឆម្មឹការនិ ។ ទស អឆម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ទស ឆម្មឹការនិ ។

๑ ឧ. ម. ชาតិមោក្ខបឋនំ ។

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿង ឥតមានហេតុទេ ភិក្ខុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๓๒] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๑ ប្រកបដោយធម៌ ๑ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๓ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๓ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๕ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๕ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๖ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๖ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๗ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๗ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ។

(๑๓๓) អតីតំ វា តំ អជ្ឈត្តំ វា តាតិមោក្ខន្តិ-បទំ។ អនាគតស្ស សីលវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដិច្ច ๔ ខន្ធា វា តំ អជ្ឈត្តំ វា តាតិមោក្ខន្តិបទំ។

(๑๓๔) អតីតំ វា តំ ពហិទ្ធំ វា តាតិមោក្ខន្តិបទំ។ អនាគតស្ស សីលវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដិច្ច ๔ ខន្ធា វា តំ ពហិទ្ធំ វា តាតិមោក្ខន្តិបទំ។

(๑๓๕) អតីតានិ ចេ បិ អជ្ឈត្តានិ វា តាតិមោក្ខន្តិ-បទានិ។ អនាគតស្ស សីលវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដិច្ច អនាគតស្ស អាចារវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដិច្ច ๔ មហាភូតានិ ចេ បិ អជ្ឈត្តានិ វា តាតិមោក្ខន្តិបទានិ។

(๑๓๖) អតីតានិ ចេ បិ ពហិទ្ធានិ វា តាតិមោក្ខន្តិ-បទានិ។ អនាគតស្ស សីលវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដិច្ច អនាគតស្ស អាចារវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដិច្ច ๔ មហាភូតានិ ចេ បិ ពហិទ្ធានិ វា តាតិមោក្ខន្តិបទានិ។

(๑๓๓) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๑ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๑ យ៉ាង ។

(๑๓๔) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๑ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๑ យ៉ាង ។

(๑๓๕) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។

(๑๓๖) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។

(๑๓๗) កតមានំ តីណិ អធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋ-
បនានំ ។ អមូលិកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ
ឧបេតំ អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧ-
បេតំ អមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ
ឥមានំ តីណិ អធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋបនានំ ។

(๑๓๘) កតមានំ តីណិ ធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋ-
បនានំ ។ សមូលិកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ
ឧបេតំ សមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧ-
បេតំ សមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ
ឥមានំ តីណិ ធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋបនានំ ។

(๑๓๙) កតមានំ ចត្តារិ អធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខ-
ដ្ឋបនានំ ។ អមូលិកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ
ឧបេតំ អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ
អមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ អមូលិ-
កាយ អាជីវវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ ឥមានំ ចត្តារិ
អធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋបនានំ ។

[๑๓๗] ដូចម្តេចហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយ**
ធម៌ ๓ យ៉ាង ។ **តិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ๑
បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ๑ **បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ**
ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ๑ នេះហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខមិនប្រកប**
ដោយធម៌ ๓ យ៉ាង ។

[๑๓๘] ដូចម្តេចហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌**
๓ យ៉ាង ។ **តិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ๑ **បញ្ឈប់**
ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ๑ **បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះទិដ្ឋិវិ-
បត្តិមានមូល ๑ នេះហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌**
๓ យ៉ាង ។

[๑๓๙] ដូចម្តេចហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយ**
ធម៌ ๔ យ៉ាង ។ **តិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមាន
មូល ๑ **បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ๑ **បញ្ឈប់ចា-**
តិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ๑ **បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះអាជីវិ-
បត្តិមិនមានមូល ๑ នេះហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយ**
ធម៌ ๔ យ៉ាង ។

(๑๔๐) ភគវាតិ ចតុន្នំ ឆឌ្ឍិតានំ ទាតិមោក្ខូបជាតិ ។ សម្ពលិកាយ សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ បវេតិ សម្ពលិកាយ អាចារវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ បវេតិ សម្ពលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ បវេតិ សម្ពលិកាយ អាជីវវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ បវេតិ ឥមានិ ចតុន្នំ ឆឌ្ឍិតានំ ទាតិមោក្ខូបជាតិ ។

(๑๔๑) ភគវាតិ បញ្ច អឆឌ្ឍិតានំ ទាតិមោក្ខូបជាតិ ។ អម្ពលិកេន ទាវដិកេន ទាតិមោក្ខំ បវេតិ អម្ពលិកេន សង្ឃានិសេសេន ទាតិមោក្ខំ បវេតិ អម្ពលិកេន ទាចិត្តិយេន ទាតិមោក្ខំ បវេតិ អម្ពលិកេន ទាដិទេសនីយេន ទាតិមោក្ខំ បវេតិ អម្ពលិកេន ទុក្កដេន ទាតិមោក្ខំ បវេតិ ឥមានិ បញ្ច អឆឌ្ឍិតានំ ទាតិមោក្ខូបជាតិ ។

(๑๔๒) ភគវាតិ បញ្ច ឆឌ្ឍិតានំ ទាតិមោក្ខូបជាតិ ។ សម្ពលិកេន ទាវដិកេន ទាតិមោក្ខំ បវេតិ

(๑๔๐) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមានមួល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។

(๑๔๑) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះចោរាជិតាបត្តិ មិនមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសង្ឃាទិសេសាបត្តិមិនមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះចាបិត្តិយាបត្តិមិនមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះចាដិទេសនីយាបត្តិមិនមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទុក្កដាបត្តិមិនមានមួល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។

(๑๔๒) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះចោរាជិតាបត្តិមានមួល ๑

សម្ភលិកោន សង្ឃាដិសេសេន ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សម្ភ-លិកោន ចាចិត្តិយេន ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សម្ភលិកោន ជាដិទេសនីយេន ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សម្ភលិកោន ទុក្កដេន ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ ឥមានិ បញ្ច ឆឌ្ឌិតានិ ជាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។

(๑๔๓) កតមានិ ឆ អឆឌ្ឌិតានិ ជាតិមោក្ខដ្ឋប-នានិ ។ អម្ភលិកាយ សីលវិបត្តិយា ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ អកតាយ អម្ភលិកាយ សីលវិបត្តិយា ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ កតាយ អម្ភលិកាយ អាចារវិបត្តិយា ជាតិ-មោក្ខំ ឋបេតិ អកតាយ អម្ភលិកាយ អាចារវិបត្តិយា ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ កតាយ អម្ភលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ អកតាយ អម្ភលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិ-យា ជាតិមោក្ខំ ឋបេតិ កតាយ ឥមានិ ឆ អឆឌ្ឌិតានិ ជាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។

(๑๔๔) កតមានិ ឆ ឆឌ្ឌិតានិ ជាតិមោក្ខដ្ឋប-នានិ ។ សម្ភលិកាយ សីលវិបត្តិយា ជាតិមោក្ខំ

បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសង្ឃាទិសេសាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះចុបតិ្តយាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះបាដិទេសនីយាបត្តិមានមូល ១ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទុក្កដាបត្តិមានមូល ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ។

(១៤៣) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ១ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូលដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ១ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ។

(១៤៤) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូលដែលភិក្ខុមិន

ปาเตตุ อกตาย สมฺมุขีกาย สีมาย ปาเปตฺวา ตาเตา-
เมาเกฺก ปาเตตุ กตาย สมฺมุขีกาย อาปาปาเปตฺวา
ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ อกตาย สมฺมุขีกาย อาปาปา-
เปตฺวา ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ กตาย สมฺมุขีกาย
ติณฺณาเปตฺวา ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ อกตาย สมฺมุขี-
กาย ติณฺณาเปตฺวา ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ กตาย สมาน
ส ฉมฺมีกาน ตาเตาเมาเกฺกฉฑปาน ฯ

(๑๔๘) กตมาน สตฺต อฉมฺมีกาน ตาเตาเมาเกฺก-
ฉฑปาน ฯ อมฺมุขีเกน ตาภาชีเกน ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ
อมฺมุขีเกน สงฺฆาติเสเสน ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ อมฺมุ-
ขีเกน ปุลฺลุจฺเจน ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ อมฺมุขีเกน
ตาจีวเรน ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ อมฺมุขีเกน ตาปาเต-
สนีเยน ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ อมฺมุขีเกน ทุกฺกเฏน
ตาเตาเมาเกฺก ปาเตตุ อมฺมุขีเกน ทุพฺภาสิเตน ตาเตาเมาเกฺก
ปาเตตุ สมาน สตฺต อฉมฺมีกาน ตาเตาเมาเกฺกฉฑปาน ฯ

ปาจิตฺตีย ๑ ปาจิตฺตีย ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา วิปตฺติยา อนุทฺธเส วิปตฺติยา ทิฏฺเฐ ปาจิตฺตีย ๑ ปาจิตฺตีย ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา วิปตฺติยา อนุทฺธเส วิปตฺติยา อทิฏฺเฐ ปาจิตฺตีย ๑ ปาจิตฺตีย ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา วิปตฺติยา ทิฏฺเฐ ปาจิตฺตีย ๑ ปาจิตฺตีย ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา วิปตฺติยา อทิฏฺเฐ ปาจิตฺตีย ๑ นี้เรียกว่า การปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี ประกอบด้วยธรรม ๖ อย่าง ฯ

(๑๔๙) ดูก่อนเธอ ก็การปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี ไม่ประกอบด้วยธรรม ๗ อย่าง ฯ คือ ภิกษุปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี เพราะปาราชิกาบัติไม่มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี เพราะสังฆาทิเสสาบัติไม่มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี เพราะถุลลัจจยาบัติไม่มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี เพราะปาจิตตียาบัติไม่มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี เพราะปาฏิเทสนียาบัติไม่มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี เพราะทุกกฏาบัติไม่มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี เพราะทุพภาสิตาบัติไม่มีมูล ๑ นี้เรียกว่า การปาจิตตีย์ภิกษุ-ภิกษุณี ไม่ประกอบด้วยธรรม ๗ อย่าง ฯ

(๑๔๖) តតមានិ សត្ត ឆម្ចិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
បនានិ ។ សម្ចលិតោន ចារជិតោន ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ
សម្ចលិតោន សង្ឃាដិសោសេន ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ ស-
ម្ចលិតោន ជុល្លុច្ចយេន ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សម្ចលិតោន
ចាចិត្តិយេន ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សម្ចលិតោន ចាដិទេ-
សនីយេន ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សម្ចលិតោន ទុក្កដេន
ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សម្ចលិតោន ទុព្ភាសិតេន ចាតិ-
មោក្ខំ ឋបេតិ ឥមានិ សត្ត ឆម្ចិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
បនានិ ។

(๑๔๗) តតមានិ អដ្ឋ អឆម្ចិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋប-
នានិ ។ អម្ចលិតាយ សីលវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ
អតតាយ អម្ចលិតាយ សីលវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ ឋ-
បេតិ តតាយ អម្ចលិតាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតិមោក្ខំ
ឋបេតិ អតតាយ អម្ចលិតាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតិ-
មោក្ខំ ឋបេតិ តតាយ អម្ចលិតាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតិ-
មោក្ខំ ឋបេតិ អតតាយ អម្ចលិតាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា
ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ តតាយ អម្ចលិតាយ អាជីវវិបត្តិយា

(๑๔๖) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ប្រកបដោយធម៌ ๗ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះឃុំពាជនាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះសង្ឃាទិសេសាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះថុល្លច្ចយាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះបាចិត្តិយាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះបាដិទេសនីយាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទុក្កដាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទុព្ភាសិតាបត្តិមានមូល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ប្រកបដោយធម៌ ๗ យ៉ាង ។

(๑๔๗) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ មិនប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិន

ชาตินิมิตฺตกฺขณาย อตฺถิ ปุญฺญาภิสงฺขาโร ปุญฺญูปปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย นตฺถิ อปุญฺญาภิสงฺขาโร อปุญฺญูปปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย นตฺถิ อเนญฺชาภิสงฺขาโร อเนญฺชูปปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย ฯ

(๑๔๗) กตมานิ อฏฺฐ ฐานานิ ชาตินิมิตฺตกฺขณานิ ฯ สมฺมิลิกาย สีลวิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย อตฺถิ ปุญฺญาภิสงฺขาโร ปุญฺญูปปตฺติยา สมฺมิลิกาย สีลวิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย นตฺถิ อปุญฺญาภิสงฺขาโร อปุญฺญูปปตฺติยา สมฺมิลิกาย อาจารวิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย นตฺถิ ปุญฺญาภิสงฺขาโร ปุญฺญูปปตฺติยา สมฺมิลิกาย อาจารวิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย นตฺถิ อเนญฺชาภิสงฺขาโร อเนญฺชูปปตฺติยา สมฺมิลิกาย ทิฏฺฐิวิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย อตฺถิ อปุญฺญาภิสงฺขาโร อปุญฺญูปปตฺติยา สมฺมิลิกาย ทิฏฺฐิวิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย นตฺถิ ปุญฺญาภิสงฺขาโร ปุญฺญูปปตฺติยา สมฺมิลิกาย อาชีววิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย อตฺถิ อปุญฺญาภิสงฺขาโร อปุญฺญูปปตฺติยา สมฺมิลิกาย อาชีววิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย นตฺถิ อเนญฺชาภิสงฺขาโร อเนญฺชูปปตฺติยา ฯ

(๑๔๘) กตมานิ นว ฐานานิ ชาตินิมิตฺตกฺขณานิ ฯ สมฺมิลิกาย สีลวิปตฺติยา ชาตินิมิตฺตกฺขณาย อตฺถิ อปุญฺญาภิสงฺขาโร อปุญฺญูปปตฺติยา สมฺมิลิกาย สีลวิปตฺติยา

បានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ ហើយ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។

(๑๔๘) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើ ហើយ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចាតិ-មោក្ខ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ នេះ ហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។

(๑๔๙) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល

ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ កតាកតាយ អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ អកតាយ អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ កតាយ អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ កតាកតាយ អមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ អកតាយ អមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ កតាយ អមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ កតាកតាយ ឥមានិ ទ្វេ អឆម្ភិកានិ ฉาតំមោក្ខំ ជួបឆានិ ។

(๑๕๐) កតមានិ ទ្វេ ឆម្ភិកានិ ฉาតំមោក្ខំ ជួបឆានិ ។ សមូលិកាយ សីលវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ អកតាយ សមូលិកាយ សីលវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ កតាយ សមូលិកាយ សីលវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ កតាកតាយ សមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ អកតាយ សមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយោ ฉาតំមោក្ខំ បបេតំ

ដែលកិក្ខុធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ នេះ ហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ។

(๑๕๐) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ។ កិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលកិក្ខុមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ដែលកិក្ខុមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល

กตาย สมฺมุขีกาย อาปตฺติยา ปฏิกฺกมนา ปาจิตฺติยนฺติ
ปเทสุ กตากตาย สมฺมุขีกาย ทิฏฺฐวิปฺปฏิสารุปฺปาย ปาจิ-
ตฺติยนฺติ ปเทสุ อกตาย สมฺมุขีกาย ทิฏฺฐวิปฺปฏิสารุปฺปาย
ปาจิตฺติยนฺติ ปเทสุ กตาย สมฺมุขีกาย ทิฏฺฐวิ-
ปฺปฏิสารุปฺปาย ปาจิตฺติยนฺติ ปเทสุ กตากตาย สมาโน อย
ธมฺมีกาโย ปาจิตฺติยนฺติ ปเทสุ สมาโน ฯ

(๑๙๑) กตสมาโน นาม อธมฺมีกาโย ปาจิตฺติยนฺติ ปเทสุ
สมาโน ฯ ย ปาจิตฺติกา สฺสุ ปริสาย ปริสาปฺปโ
ทยาติ ย ปาจิตฺติกกถา วิปฺปกตา ทยาติ ย สีมฺ
ปจฺจตฺถตาติกา สฺสุ ปริสาย ปริสาปฺปโ ทยาติ ย
สีมฺ ปจฺจตฺถตกถา วิปฺปกตา ทยาติ ฉสีมฺ
ทุเปตา ย ฉสีมฺ สมคฺคา ปฏิปชฺชิตา ย ฉสีมฺกาย
สมคฺคิยา ปฏิปตฺติยา วิปฺปกตา ทยาติ ย สีลวิ-
ปตฺติยา ทิฏฺฐสุตมุตวิสงฺกิตา ทยาติ ย อาจารวิปตฺติยา
ทิฏฺฐสุตมุตวิสงฺกิตา ทยาติ ย ทิฏฺฐิวิปตฺติยา ทิฏฺฐสุตมุต-
วิสงฺกิตา ทยาติ สมาโน ย อธมฺมีกาโย ปาจิตฺติยนฺติ ปเทสุ
สมาโน ฯ

ដែលកិរិយាធ្លើហើយ ๑ បញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ដែលកិរិយាធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ បញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលកិរិយាមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលកិរិយាធ្លើហើយ ๑ បញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលកិរិយាធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ។

[๑๙๑] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ។ មិនមានភិក្ខុត្រូវប្បាចិត្តអង្គុយក្នុងឧបចារសីមានោះ ๑ មិនមានពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុត្រូវប្បាចិត្ត ដែលសង្ឃធ្លើមិនទាន់ស្រេច ๑ មិនមានភិក្ខុអកោលលាសិក្ខាអង្គុយក្នុងឧបចារសីមានោះ ๑ មិនមានពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុអកោលលាសិក្ខា ដែលសង្ឃធ្លើមិនទាន់ស្រេច ๑ ភិក្ខុប្លួសមកត្រេមត្រៀនគ្នាប្រកបដោយធម៌ ๑ ភិក្ខុមិនត្រឡប់សើរើសេចក្តីត្រេមត្រៀនដែលប្រកបដោយធម៌ ๑ មានពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីត្រេមត្រៀនប្រកបដោយធម៌ ដែលសង្ឃធ្លើស្រេចហើយ ๑ មិនមានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ប្តូរឆ្នៀសដោយសីលវិបត្តិ ๑ មិនមានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ប្តូរឆ្នៀសដោយអាចារវិបត្តិ ๑ មិនមានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ប្តូរឆ្នៀសដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ។

(๑๙๒) กตมานิ ฉ ฉฬงฺคานิ ฉฬารมฺมณปฏิสญฺญุตฺตานิ ฉฬงฺคานิ ฯ จกฺขุนา รูปานิ ทิสฺวา ปีติสมงฺคี โหติ ปีติสมงฺคินี วา ปีติสมงฺคิโน วา ปีติสมงฺคิโนปิ โหนฺติ ปีตึ ชเนติ ปีตึ ชเนนฺติ ปีตึ ชเนนฺตี วา ปีตึ ชเนนฺตา วา ปีตึ ชเนนฺตานมฺปิ โหนฺติ ปีตึ ชเนนฺตานมฺปิ โหนฺติ ปีตึ ชเนนฺตีนมฺปิ โหนฺติ ปีตึ ชเนนฺตีนมฺปิ โหนฺติ ปีตึ ชเนนฺตาน

ឆាតិមោក្ខុទ្ទេបនក្កមៈ ការបញ្ឈប់ឆាតិមោក្ខ ១០ យ៉ាង

(๑๙๖) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ឆាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ? មានភិក្ខុត្រូវបាពាដិតអង្គុយក្នុងឋបរិសទ្យនោះ ๑ មានពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុត្រូវបាពាដិត ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ๑ មានភិក្ខុអកពោលលាសិក្ខាអង្គុយនៅក្នុងឋបរិសទ្យ ๑ មានពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុអកពោលលាសិក្ខា ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ๑ ភិក្ខុមិនចូលមកព្រមព្រៀងគ្នាប្រកបដោយធម៌ ๑ ភិក្ខុត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងដែលប្រកបដោយធម៌ ๑ មានពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដែលសង្ឃបានធ្វើស្រេចហើយ ๑ មានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ ๑ មានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយអាចារវិបត្តិ ๑ មានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ឆាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ។

(๑๙๓) ដូចម្តេចហៅថា ភិក្ខុត្រូវបាពាដិតអង្គុយក្នុងឋបរិសទ្យនោះ ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រមែងមានការត្រូវអាបត្តិបាពាដិតដោយអាការណា ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ឯភិក្ខុរមែងឃើញភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាពាដិត ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនបានឃើញភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាពាដិត (នោះ) ទេ

อปิจ อญฺญา ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ ส่งกลับ ภนฺเต อายสฺมา ภิกฺขุ-
สงฆ์ ภิกฺขู ชานาติ มม อชฺฌาปตฺตึ[๑] น เหว โข ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺสติ ชานาติ มม อชฺฌาปตฺตึ น ปน
อญฺญา ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ ส่งกลับ ภนฺเต อายสฺมา ภิกฺขู ชานาติ มม อชฺฌาปตฺตึ
ชานาติ มม อชฺฌาปตฺตึ[๒] อปิจ สงฆ์ ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ อหํ อายสฺมา ชานาติ มม อชฺฌา-
ปตฺตึ[๓] อาคจฺฉาหิ ภิกฺขุ วิภงฺคโต ธมฺมโต วินโย โต สตฺถุสาสนํ ตาย ปริสาย ปติฏฺฐาย ตถาคตสฺส ภา
ปณฺณารสา ภา ภสฺมึ ปกฺขสฺส สงฆ์ขิตฺตา สงฆ์ปาติโมกฺขุทฺเทสา ๒-
ธาหารตฺถา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฆ์ ส่งกลับ ปกฺขา ปาติโมกฺขุ ปกฺ-
ขสฺส ชานาติ มม ภสฺมึ สงฆ์ขิตฺตา ปาติโมกฺขา ตสฺส ชานาติ ปาติโมกฺขุ
ปาติ ส ภสฺมึ สงฆ์ขิตฺตา ปาติโมกฺขา อหํ ปุจฺฉิสฺสามิ ๆ
ส่งกลับ ชานาติ ปาติโมกฺขนฺติ ๆ

[๑๙๔] ภิกฺขุสฺส ชานาติ ปาติโมกฺขุ ปริสา ปริสาย ปาติ ส อสฺส อนฺตรายาย อญฺญตรา อนฺตรายาย[๔]
ส่งกลับ อนฺตรายาย ภา ปาตรายาย ภา อภิสนฺตรายาย ภา

๑-๒ อชฺฌาปนฺนา กตฺตุ ปาติ กตฺตุกาเม ทิสฺสติ ๆ ๓ อชฺฌาปนฺนาภาวมญฺญาติ กตฺตุ ปาติ กตฺตุกาเม ทิสฺสติ ๆ ๔ ม. ม. ปาติกาเสุ อนฺตรายิกาติ ปาเม น ทิสฺสติ ๆ

កំតង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុឥង្គាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះត្រូវអាបត្តិហើយដែរ ប្រសិនបើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាក់ដែរនោះទេ ពាំនាំភិក្ខុឯទៀត កំមិនបានប្រាប់ដល់ភិក្ខុឥង្គាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះត្រូវអាបត្តិបាក់ដែរហើយដូចេះទេ កំភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុឥង្គាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបាក់ដែរហើយដូច្នេះ (មិនខាន) ម្នាលភិក្ខុពាំនាំឲ្យ បើភិក្ខុមានប្រាថ្នា កំគប្បីសូត្រកុងកណ្ដាលសង្ឃចំពោះបុគ្គលគឺភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាក់ដែរ ដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុង ថ្ងៃនុ៎ះ ប្រាប់ណ្ណាសីមាសោភនោះ ដោយការយើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្ដាប់ខ្ញុំ ដ្បិតបុគ្គលឈ្មោះនេះត្រូវអាបត្តិបាក់ដែរហើយ ឥឡូវនេះខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះមកនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខនេះឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

[๑๙๔] កាលបើសង្ឃបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុហើយ ហើសឲ្យគ្រោតឡើង ព្រោះបណ្ដាអន្តរាយទាំង ១០ យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ គឺបើអន្តរាយអំពីព្រះរាជាក្ដី អន្តរាយអំពីចោរក្ដី អន្តរាយអំពីភ្លើងក្ដី អន្តរាយ

ខុទ្ទកន្តកយេន ก มជ្ឈិមន្តកយេន ก អមជ្ឈិមន្ត-
កយេន ก ก៏ន្តកយេន ก សំរំសបន្តកយេន ก ជីវកន្ត-
កយេន ก ព្រហ្មចរិយន្តកយេន ก អាកង្ខមានោ កិក្ខវេ
កិក្ខុ តស្មឹ អាកាសេ អញ្ញតរស្មឹ ก អាកាសេ តស្មឹ
បុក្ខលេ សម្មុខីភូតេ សង្ឃមជ្ឈេ ខុទាមារេយ្យ សុណាតុ
មេ ภนฺเต สង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស បុក្ខលស្ស ชากฉิกกชา
វិប្បកតា តំ វត្ថុំ អវិនិច្ឆិតំ យទិ สงฺฆสฺส បត្តកល្លំ
สเจฺ้ฆ តំ វត្ថុំ วินิจฺฉิเนยฺยาติ ฯ ฝ่ายกฺโข តំ លកេខ ឥច្ឆេតំ
កុសលំ ยทิ เม ลกเขฺข តទហុបោសថេ ชาตุทฺทเส
ก បណ្ណរសេ ก តស្មឹ បុក្ខលេ សម្មុខីភូតេ សង្ឃមជ្ឈេ
ខុទាមារតេព្ពំ សុណាតុ មេ ภนฺเต สงฺฆ ឥត្ថន្នាមស្ស
បុក្ខលស្ស ชากฉิกกชา วิប្បกตา តំ วត្ថុំ អវិនិច្ឆិតំ
តស្ស ชาតិមោក្ខំ បហេមิ ន តស្មឹ สมฺมุขีภูเต
ชาតิมោក្ខំ ខุទฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ ธมฺมิกំ ชาติมោกฺขฉฑฺฑนฺ ฯ

អំពីទឹកក្តី អន្តរាយអំពីមនុស្សក្តី អន្តរាយអំពីអមនុស្សក្តី អន្តរាយអំពីសត្វសាហាវក្តី អន្តរាយអំពីសត្វពស់តូចធំពស់ជំក្តី អន្តរាយដ៏វិតក្តី អន្តរាយព្រហ្មចារិយធម៌ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុតាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងអាវាសនោះ ឬក្នុងអាវាសណាមួយបានថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីបាបដ៏តរបស់បុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្លើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយទេ(ព្រោះ)រឿងនោះ សង្ឃមិនទាន់វិនិច្ឆ័យជាប់ស្រេច បើកម្មមានតាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីវិនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ។បើសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យរឿងនោះជាប់ស្រេច នេះជាការល្អ បើបែរជាវិនិច្ឆ័យមិនបានវិញ ភិក្ខុត្រូវសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីឧបោសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីបាបដ៏តរបស់បុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្លើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះ សង្ឃមិនទាន់វិនិច្ឆ័យជាប់ស្រេច ឥឡូវខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ តាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๙๘) กถญ สงฺฆสฺส ปจฺจกฺขาตเกน สมฺมุขีภูเตน ปริสาย ญตฺติ ฐเปตพฺพา โหติ ฯ สงฺฆมชฺเฌ กิจฺจวเสน กิจฺจการก[๑] เยหิ อาการเหหิ เยหิ ลกฺขเณหิ เยหิ นิมิตฺเตหิ สงฺฆสฺส ปจฺจกฺขาตา โหติ เตหิ อาการเหหิ เตหิ ลกฺขเณหิ เตหิ นิมิตฺเตหิ กิจฺจ กิจฺจ ปสฺสิตุ สงฺฆสฺส ปจฺจกฺขนฺติ น โหติ โข กิจฺจ กิจฺจ ปสฺสิตุ สงฺฆสฺส ปจฺจกฺขนฺติ อปิจ อญฺญ กิจฺจ กิจฺจสฺส อาโรเจตุ สนฺตฺถมน อายสฺมา กิจฺจการก สงฺฆสฺส ปจฺจกฺขาตนฺติ น โหติ โข กิจฺจ กิจฺจ ปสฺสิตุ สงฺฆสฺส ปจฺจกฺขนฺติ น ปิ อญฺญ กิจฺจ กิจฺจสฺส อาโรเจตุ สนฺตฺถมน อายสฺมา กิจฺจการก สงฺฆสฺส ปจฺจกฺขาตนฺติ อปิจ โข กิจฺจ กิจฺจสฺส อาโรเจตุ มยา อายสฺมา สงฺฆสฺส ปจฺจกฺขาตนฺติ อาคนฺตฺวา กิจฺจ กิจฺจ เตน นิสฺสน เตน สุเตน ตาย ปริสาย ตถาหิ โข สาธุ จารุ สาธุ ปณฺฑิโต สาธุ ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺมุขีภูเต สงฺฆมชฺเฌ ญตฺติ ฐเปตพฺพา ยสฺสายสฺมโต ขมติ อายสฺมโต

๑ ฉ. ม. เจตฺถเกสุ กิจฺจการกสทฺทสฺส ปุพฺพนิปาตาทิ น ทิสฺสติ ฯ

(๑๙๙) ភិក្ខុអ្នកពោលលាសិក្ខា អង្គុយនៅក្នុងឆបរិសទ្យនោះតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងឆ សាសនានេះ ជាអ្នកពោលលាសិក្ខា ដោយអាការណា ដោយកេរណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុឃើញភិក្ខុកំពុងពោលលាសិក្ខា ដោយអាការនោះ ដោយកេរនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនបានឃើញភិក្ខុកំពុងពោលលាសិក្ខា (នោះ) ទេ គង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ភិក្ខុឆដ្ឋគាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះពោលលាសិក្ខាហើយ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុកំពុងពោលលាសិក្ខា ទាំងភិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់ភិក្ខុឆដ្ឋគាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះពោលលាសិក្ខាហើយដូច្នេះទេ ក៏គង់តែភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុឆដ្ឋគាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំពោលលាសិក្ខាហើយដូច្នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងឆកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីបំពោះមុខក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីឧបោសថនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ฯ ตสฺสตฺถาเยว ปุคฺคลสฺส สิกฺขา ปจฺจกฺขาตา ตสฺส ชาติ-
เหตุกฺขโย ปเวทิโต โหติ ตสฺมึ สมฺปตฺเต ชาติเหตุกฺขโย ทสฺสิ-
โต โหติ ฯ ธมฺมปทํ ชาตินิเทฺทสวณฺณนา ฯ

(๑๙๖) กิกฺกสฺส ชาติเหตุโน ปหีนตฺตา ปหีนา ปุนพฺภวา
อสนฺตา อนภินิพฺพตฺตา อนาคตเวน อนุปฺปนฺนเวน ภวนฺตเรน
ภวา ฯ เป ฯ ปริยนฺตเวน ภวา อาคนฺตฺวา เอตฺถ ภวนฺตเร
กิกฺกเวกิกฺกา ตสฺมึ อภาเวน อญฺญสฺมึ ภวนฺตเร ภวาภาเวน ตสฺมึ
ปุคฺคเล สมฺปตฺตึ สงฺขาตุ สมฺปตฺตึ สงฺขมฺมาปชฺช ขีณาสวปุคฺ-
คเล ปวตฺตา สงฺขา ฯ ตสฺมึ ปุคฺคลสฺส สิกฺขา ปจฺจกฺขาตกถา
วิปฺปกตา ตสฺส ปุคฺคลสฺส ปุน อนิจฺจตาย ยถา สงฺขารา
ปตฺตกลฺลา สงฺขา ตสฺส ปุคฺคลสฺส อนิจฺจเนยฺยาติ ฯ ปวตฺเต ตสฺ
ลกฺเขติ ฯ ปเจฺจตฺตา กุสลา ธมฺมา เจว ลกฺเขติ ตถาคโตปา-
สเกปิ ชานาตุเยว ฯ ปณฺณาเรปิ ฯ ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺปตฺ-
ตึ สงฺขมฺมาปชฺช ขีณาสวตฺตา สุขาตุ เมตฺตา สงฺขา ฯ ปุคฺคลสฺส
สิกฺขา ปจฺจกฺขาตกถา

បុគ្គលឈ្មោះនេះពោលលាសិក្ខាហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๙๖) កាលបើសង្ឃបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់កិក្ខុហើយ បរិសទ្យគ្រោកទ្បើង ព្រោះអន្តរាយ ៦ ប៉ាង អន្តរាយណាមួយ ពោះបីអន្តរាយអំពីព្រះរាជាក្តី ។ បេ ។ អន្តរាយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកិក្ខុច្រើនថា កំពុងសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងអាវាសនោះ ឬក្នុងអាវាសណាមួយថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីកិក្ខុអ្នកពោលលាសិក្ខានៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេចទេ (ព្រោះ) រឿងនោះ សង្ឃកាត់សេចក្តីមិនទាន់ជាប់ស្រេចនៅឡើយ បើតម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ ។ បើសង្ឃបាននិច្ឆ័យរឿងនោះជាប់ស្រេច នេះជាការល្អ បើបែរជានិច្ឆ័យមិនបានវិញ កិក្ខុត្រូវសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីឧបោសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីកិក្ខុអ្នកពោលលាសិក្ខា នៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ

វិប្បកតា តំ វត្ថុំ អវិនិច្ឆិតំ តស្ស ចាតុមោក្ខំ បហេមិ ន តស្មឹ សម្ពុទ្ធិក្ខតេ ចាតុមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពន្តិ ។ ឆម្ភិកំ ចាតុមោក្ខដ្ឋបនំ ។

(๑๙๗) កថំ ឆម្ភិកំ សាមគ្គឺ ន ឧបេតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ យេហិ អាការេហិ យេហិ លិង្គេហិ យេហិ និមិត្តេហិ ឆម្ភិកាយ សាមគ្គិយា អនុបគមនំ[1] ហោតិ តេហិ អាការេហិ តេហិ លិង្គេហិ តេហិ និមិត្តេហិ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ឆម្ភិកំ សាមគ្គឺ ន ឧបេន្តំ ន ហោវ ខោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ឆម្ភិកំ សាមគ្គឺ ន ឧបេន្តំ អបិច អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អារោចេតិ ឥត្ថន្នាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ ឆម្ភិកំ សាមគ្គឺ ន ឧបេតីតិ ន ហោវ ខោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ឆម្ភិកំ សាមគ្គឺ ន ឧបេន្តំ ន បិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អារោចេតិ ឥត្ថន្នាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ ឆម្ភិកំ សាមគ្គឺ ន ឧបេតីតិ អបិច សោ វ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អារោចេតិ អហំ អាវុសោ ឆម្ភិកំ សាមគ្គឺ ន ឧបេមីតិ

---

๑ ម· អុបគមនំ ។

សង្ឃដ្ឋេមិនទាន់សម្រេចទេ (ព្រោះ) ឬនីនោះសង្ឃកាត់សេចក្តីមិនទាន់ដាច់ស្រេចនៅឡើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅកន្លែងចំពោះមុខ។ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๙๗) ភិក្ខុមិនបានចូលមកព្រមព្រៀងគ្នាប្រកបដោយធម៌ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មានភិរិយាមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការណា ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុឃើញភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌(នោះ)ទេ គង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯនោះថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ ប្រសិនបើភិក្ខុនោះមិនបានឃើញភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ តាំងភិក្ខុឯទៀតក៏មិនបានប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯនោះថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ដូច្នេះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯនោះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ទេ

អាកង្ខមានោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ តេន ឯដ្ឋេន តេន សុតេន តាយ បរិសង្កាយ តេនហាតោសថេ ចាតុទ្ទសេ ឯ បណ្ណរសេ ឯ តស្មឹ បុក្ខលេ សម្ពុទ្ធភូតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរេយ្យ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ បុក្ខលោ ឆម្ម៉ិកំ សាមក្តិ ន ខុមេតំ តស្ស ចាតំមោក្ខំ បវេមិ ន តស្មឹ សម្ពុទ្ធភូតេ ចាតំមោក្ខំ ខុទ្ទំសតព្ពន្តិ ។ ឆម្ម៉ិកំ ចាតំមោក្ខដ្ឋបនំ ។

(១៩៧) តេន ខោ បន សមយេន ឆម្ម៉ិកំ សាមក្តិ បច្ចាធិយតិ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុំ យេមិ អាកាសេមិ យេមិ លិន្តេមិ យេមិ ឯមិន្តេមិ ឆម្ម៉ិការយ សាមក្តិយា បច្ចានានំ ហោតិ តេមិ អាកាសេមិ តេមិ លិន្តេមិ តេមិ ឯមិន្តេមិ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ បស្សតិ ឆម្ម៉ិកំ សាមក្តិ បច្ចាធិយន្តំ ន ហោវ ខោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ បស្សតិ ឆម្ម៉ិកំ សាមក្តិ បច្ចាធិយន្តំ អបិច អញ្ញោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុស្ស អាភេចេតិ ឥត្ថន្នាមោ អាវុសោ តិក្ខត្តុំ ឆម្ម៉ិកំ សាមក្តិ បច្ចាធិយតីតិ ន ហោវ ខោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ បស្សតិ ឆម្ម៉ិកំ សាមក្តិ បច្ចាធិយន្តំ

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកិក្ខុច្រើនរូប ចាត់ឲ្យសូត្រកុងនូវកម្មណាមួយដ៏ទុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គល ដែលនៅកាន់ទិដ្ឋិចំពោះមុខនោះ កាន់ថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសី ឧបោសថនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដូច្នេះ) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ ឥឡូវខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅកាន់ទិដ្ឋិចំពោះមុខសង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌ ។

(១៥៨)កិក្ខុត្រូវឆ្លើយសើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌(នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលសាសនានេះ រមែងមានការត្រូវឆ្លើយសើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការណា ដោយកេរណា ដោយនិមិត្តណា កិក្ខុឃើញកិក្ខុ ដែលត្រូវឆ្លើយសើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការនោះ ដោយកេរនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើកិក្ខុមិនឃើញកិក្ខុ ដែលត្រូវឆ្លើយសើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ គង់មានកិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់កិក្ខុដទៃថា ម្នាលអ្នកវុឌ្ឍសោ កិក្ខុឈ្មោះនេះត្រូវឆ្លើយសើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ហើយ ប្រសិនបើ កិក្ខុក៏មិនឃើញកិក្ខុ ដែលត្រូវឆ្លើយសើរើសេចក្តីព្រម

ยเทว อญฺเญ ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส อาโรเจตพฺพา ตสฺมาติห อาวุโส ภิกฺขู ฉนฺทกานิ สามคฺคี ปวารณียทิวเส อปโลเกตพฺพาติ วทามิ ภิกฺขู[1]ภิกฺขุสฺส อาโรเจตพฺพา อหนฺติ อาวุโส ฉนฺทกานิ สามคฺคี ปวารณียามีติ อาคจฺฉมาเนน ภิกฺขุเวว ภิกฺขุ เตน ฉินฺเทน เตน สุเตน ตาย ปวารณาย ตถหาเรน-สเทว ตาตุทฺเทเส วา ปณฺณารเส วา ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺภาวิเต เสนาสเน ปฏิมาเนนฺเต อุทาหารเยฺย สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ตตฺถชาตานิ ปุคฺคลา ฉนฺทกานิ สามคฺคึ ปวารณียทิวเส อปโลเกตพฺพาติ ตสฺส ตาตาเยวกฺขตฺตุ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ตสฺมึ สมฺภาวิเต ตาตาเยวกฺขตฺตุ อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ ฉนฺทกานิ ตาตาเยวกฺขตฺตุ อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ

(๑๙๙) ภิกฺขุสฺส ตาตาเยวกฺขตฺตุ ปฏิปตฺติ ปวารณา วุฏฺฐานนฺติ อิเมสุ อนฺตรายานิ อญฺญตเรน อนฺตรายเยน ภณฺฑนฺตรายเยน วา ฯ เป ฯ พฺรหฺมจริยนฺตรายเยน วา อาคจฺฉมาเนน ภิกฺขุเวว ภิกฺขู ตสฺมึ อาวาเส อญฺญตรสฺมึ

---

๑ ฉ. ม. อยญฺจ ภิกฺขุเวว ภิกฺขู ฉ ปญฺญายติ ฯ

ព្រឿងប្រកបដោយធម៌ ពាំនាំភិក្ខុឯទៀតក៏មិនបានប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រឿង ប្រកបដោយធម៌ហើយដូច្នេះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះប្រាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រឿង ប្រកដោយធម៌ហើយ ម្នាលភិក្ខុពាំនាំឲ្យ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសី ឬបណ្តាសីទោសថ នោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលឈ្មោះនេះ ត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រឿង ប្រកបដោយធម៌ហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតុមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតុមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ចាតុមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๕๙) កាលបើសង្ឃបានបញ្ឈប់ចាតុមោក្ខដល់ភិក្ខុនោះហើយ បរិសទ្យក៏គ្រោកចេញ ព្រោះបណ្តាអន្តរាយទាំង ๑๐ យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ ពោះបីអន្តរាយអំពីព្រះរាជាក្តី ។ បេ ។ អន្តរាយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ម្នាលភិក្ខុពាំនាំឲ្យ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងអាវាសនោះ ឬក្នុងអាវាស

กา อาปตฺติ ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺมุขีภูเต สงฺฆมชฺเฌ อุทาหเรยฺย สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯเปฯ ปุคฺคลสฺส ฉมฺปกายฯ สามคฺคิยา ปตฺตกลฺลํ สงฺฆสฺส ปาติโมกฺขฏฺฐปนกถา วิปฺปกตา ตสฺมา ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺมุขีภูเต สงฺฆมชฺเฌ อุทาหาตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯเปฯ ปุคฺคลสฺส ฉมฺปกายฯ สามคฺคิยา ปาติโมกฺขฏฺฐปนกถา วิปฺปกตา ตสฺมา อาปตฺติ ตสฺส ปาติโมกฺขา ปเรหิ น ตสฺมึ สมฺมุขีภูเต ปาติโมกฺขา อุทฺทิสิตพฺพา ฯ ฉมฺปกา ปาติโมกฺขา ฯ

(๑๖๐) กถญฺจ สีลวิปตฺติยา อิทฺธสุตสมาสงฺคิโต โหติ ฯ ๔ ฉ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขู เยหิ อาการเหหิ เยหิ ลิงฺเคหิ เยหิ นิมิตฺเตหิ สีลวิปตฺติยา อิทฺธสุตสมาสงฺคิโต โหติ เตหิ อาการเหหิ เตหิ ลิงฺเคหิ เตหิ นิมิตฺเตหิ ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺสิตุ

ណាមួយថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌នៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃឆ្លើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃវិនិច្ឆ័យមិនទាន់ដាច់ស្រេច បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីវិនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ។ បើសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យរឿងនោះដាច់ស្រេច នេះក៏ជាការប្រពៃ បើបែរជាវិនិច្ឆ័យមិនបានវិញ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីទុបោសថនោះ ភិក្ខុត្រូវសូត្រកន្លងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅ ក្នុងទីចំពោះមុខនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌នៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃឆ្លើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយទេ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃវិនិច្ឆ័យមិនទាន់ដាច់ស្រេច ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ឃាតិអោកូ ដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងឃាតិអោកូទេ។ ការបញ្ឈប់ឃាតិអោកូ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌។

(๑๖๐) ភិក្ខុដែលគេបានឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដែលគេបានឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាការណា ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុក៏ឃើញភិក្ខុដែលគេបានឃើញ ឮ រង្កៀស ដោយ

สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐวิสงฺกิตํ น โหติ โน กงฺขา กงฺขาปสฺสทฺธิ สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐวิสงฺกิตํ อปิจ อญฺเญ กงฺขา กงฺขาสฺส อาการเภทา ฉพฺพิธา โหนฺติ อายสฺมา กงฺขา สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐวิสงฺกิโตปิ น โหติ โน กงฺขา กงฺขาปสฺสทฺธิ สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐวิสงฺกิตํ น ปิ อญฺเญ กงฺขา กงฺขาสฺส อาการเภทา ฉพฺพิธา โหนฺติ อายสฺมา กงฺขา สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐวิสงฺกิโตปิ อปิจ สา กงฺขา กงฺขาสฺส อาการเภทา อหุ อายสฺมโต สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐวิสงฺกิโตปิ[1] อาคนฺตุกาปิ กงฺขา เวคา กงฺขา เจว ทิฏฺฐิ เจว สุเจว ตาย ปริสงฺกาย ตนฺตาวุโตสิ ปาตฺตุโสเส วา ปณฺณาสเส วา ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺปิยายิกาเย สงฺฆมชฺเฌ อุทาหาเรยฺย สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฉพฺพิธา โหนฺติ ปุคฺคลา สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐวิสงฺกิโต ตสฺส ตาทิเสหิ ปาปเกหิ ทิฏฺฐิ น ตสฺมึ สมฺปิยายิกาเย ตาทิเสหิ อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ ฉฏฺฐกํ ตาทิเสหิ ฉฏฺฐนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ทิฏฺฐิวิสงฺกิตนฺติ ทิสฺสติ ฯ

សីលវិបត្តិ ដោយអាការនោះ ដោយលេខនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលគេឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិនោះទេ គង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុផង់គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ (ប្រសិនបើ) ភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ ពាំនភិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់ភិក្ខុផង់គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិដូច្នេះទេ ក៏គង់តែភិក្ខុនោះឯង ប្រាប់ដល់ភិក្ខុផង់គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមានគេឃើញ ឮ ឮរង្កៀសដោយសីលវិបត្តិដូច្នេះ (មិនលែង) ម្នាលភិក្ខុពាំនឮាយ កាលបើភិក្ខុមានប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះ ក្នុងថ្ងៃ៧ ឬ ១៤ ដង ឬ បណ្តាសេចក្តីសារភាពនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឮរង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ចំពោះបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខសង្ឃ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខឡើយ ។ ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๖๑) กตมํ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสุตปริสงฺกิโต โหติ ฯ สเจ ปน[๑] ภิกฺขุ ภิกฺขุ ยเมหิ อาคาเรหิ ยเมหิ ลาเภหิ ยเมหิ ทิฏฺเฐหิ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสุตปริสงฺกิโต โหติ เตหิ อาคาเรหิ เตหิ ลาเภหิ เตหิ ทิฏฺเฐหิ ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋ ปสฺสติ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสุตปริสงฺกิตํ น โหว ตาว ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋ ปสฺสติ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสุตปริสงฺกิตํ อปิจ อญฺเญ ภิกฺขู ภิกฺขุ๋สฺส อาโรเจติ สุตฺตาคโม อาวุโส ภิกฺขุ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสุตปริสงฺกิโตติ น โหว ตาว ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋ ปสฺสติ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสุตปริสงฺกิตํ น ปิ อญฺเญ ภิกฺขู ภิกฺขุ๋สฺส อาโรเจติ สุตฺตาคโม อาวุโส ภิกฺขุ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสุตปริสงฺกิโตติ อปิจ สเวว ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋สฺส อาโรเจติ อหํ อาวุโส อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสุตปริสงฺกิโตติ อาคนฺตฺวา ภิกฺขุเวว ภิกฺขุ เตน ธมฺเมน เตน สุเตน เตน ปริยตฺติยา ตถาหิ โอสเถ ปาตุ๋สเว ปณฺณาสเว ปาตุ๋สฺมึ ปุคฺคเล สมฺมุขีภูเต สงฺฆมชฺเฌ อุทาหเรยฺย สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ สุตฺตาคโม

๑ ฉ. ม. อยิ ปนสเทฺท นตฺถิ ฯ

(๑๖๑) កិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសហើយ ដោយអាចារវិបត្តិ តើដូចម្តេច ? ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយអាការណា ដោយទេសណា ដោយនិមិត្តណា កិក្ខុក៏ឃើញកិក្ខុ ដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសហើយ ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយអាការនោះ ដោយទេសនោះ ដោយនិមិត្តនោះដែរ បើកិក្ខុមិនបានឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិនោះទេ គង់មានកិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ កិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិដូច្នេះដែរ (ឬសិនបើ) កិក្ខុក៏មិនបានឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិទេ តាំងកិក្ខុឯទៀតក៏មិនបានប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ កិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយអាចារវិបត្តិដូច្នេះទេ ក៏គង់តែកិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំនឹងមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយអាចារវិបត្តិហើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីទោសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ

ปุคฺคลา อาชานาติ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญาโต ตสฺส ชานาติ โมหกฺขโย ปโยคมิ น ตสฺมึ สมฺมุขีภาเว ชานาติ โมหกฺขโย อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ ธมฺมิกา ชานาติ โมหกฺขยนฺติ ฯ

[๑๖๒] กถ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญาโต โหติ ฯ ส ปน กิตฺตาวตา กิตฺตาวตา ยาหิ อาคาหิ ยาหิ ลาภาหิ ยาหิ นิทฺเทหิ ยาหิ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญา-โต โหติ เตหิ อาคาหิ เตหิ ลาภาหิ เตหิ นิทฺเทหิ กิตฺตา กิตฺตาย ปสฺสติ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุต-ปริสญฺญตา น โหติ ตาว กิตฺตา กิตฺตาย ปสฺสติ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญตา อปิจ อญฺญา กิตฺตา กิตฺตาสฺส อาโรเจติ สทฺธาย ชานาติ อาจารสีเลน กิตฺตา ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริ-สญฺญาโต น โหติ ตาว กิตฺตา กิตฺตาย ปสฺสติ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญตา น ปิ อญฺญา กิตฺตา กิตฺตาสฺส อาโรเจติ สทฺธาย ชานาติ อาจารสีเลน กิตฺตา ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญา-โต อปิจ สาย กิตฺตา กิตฺตาสฺส อาโรเจติ อยา

មានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិ-
មោក្ខចំពោះបុគ្គលនោះ តាលបើបុគ្គលនោះទៅ កុងមីចំពោះមុខ សង្ឃ
មិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទៀយ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ(នេះ)ឈ្មោះថា
ប្រកបដោយធម៌ ។

(១៦២) កិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងមានគេ
ឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាការណា ដោយភេទ
ណា ដោយនិមិត្តណា កិក្ខុផងគ្នាក៏ឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬ
រង្កៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្ត
នោះដែរ បើកិក្ខុផងគ្នាមិនឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស
ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិទេ គង់មានកិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុ-
សោ កិក្ខុឈ្មោះនេះមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិដូច្នេះដែរ
(ប្រសិនបើ) កិក្ខុក៏មិនឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស
ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិទេ ទាំងកិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុ-
សោ កិក្ខុឈ្មោះនេះមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសហើយ ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ
ដូច្នេះទេ ក៏គង់កិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំ

អាវុសោ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ទិដ្ឋសុតបរិសង្កិតោតិ អាកង្ខ-មានោ កិត្តកេ កិត្តកំ តេន ទិដ្ឋេន តេន សុតេន តាយ បរិសង្កាយ តទហុបោសថេ ចាតុទ្ទសេ ឯ បណ្ណរសេ ឯ តស្មឹ បុគ្គលេ សម្មុខីភូតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបាហរេយ្យ សុ-ណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិវិបត្តិ-យោ ទិដ្ឋសុតបរិសង្កិតោ តស្ស ចាតិមោក្ខំ បាបេមិ ន តស្មឹ សម្មុខីភូតេ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពន្តិ ។ ឆម្មិកំ ចាតិមោក្ខុដ្ឋបនំ ។ ឥមានិ ទស ឆម្មិកានិ ចាតិ-មោក្ខុដ្ឋបនានីតិ ។

បឋមោ ភាណវារោ ។

(๑๖๓) អថខោ អាយស្មា ឧបាលិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា ឧបាលិ ភគវន្តំ ឯតទវោច អត្ថានាគំ អាបាតុកាមេន ភន្តេ

មានគេឃើញ ឮ ប្រាស្រ័យ ដោយទិដ្ឋវិបត្តិហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រកន្ធទីតណ្ហាលង់ទុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះ កន្ធវិថូចាតុទ្ទសីប្បកណ្ណាសីទោសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ប្រាស្រ័យ ដោយទិដ្ឋវិបត្តិហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខចំពោះបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខទេ។ (នេះ) ឈ្មោះថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ។ ទាំង ១០ នេះឈ្មោះថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ។

ភាណវារៈ ដាបមរម ។

[๑๖๓] គ្រានោះឯង ព្រះទុតិយដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះទុតិយដ៏មានអាយុ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុដែលមានប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន[1]

---

๑ អដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ភិក្ខុមានប្រាថ្នានឹងដម្រិះនូវសាសនា ហើយកាន់យកអធិករណ៍ណា ដោយខ្លួនឯង អធិករណ៍នោះហៅថា អត្តាទាន គឺជាឈ្មោះនៃអធិករណ៍ម្យ៉ាង ដែលមានភិក្ខុប៉ងរៀងដោយខ្លួនឯង ។

ភិក្ខុនា ភគវមច្ចសមន្ថាភតំ អត្តានាំ អាទាតព្វន្តិ ។ អត្តានាំ អាទាតុកាមេន ទុទាលិ ភិក្ខុនា បញ្ចន្ត-សមន្ថាភតំ អត្តានាំ អាទាតព្វំ អត្តានាំ អាទាតុ-កាមេន ទុទាលិ ភិក្ខុនា ឃរំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តានាំ អាទាតុកាមោ កាលោ នុ ខោ ឥមំ អត្តានាំ អាទាតុំ ទុទាហុ នោតិ ។ សចេ ទុទាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឃរំ ជានាតិ អកាលោ ឥមំ អត្តា-នាំ អាទាតុំ នោ កាលោតិនតំ ទុទាលិ អត្តានាំ អាទាតព្វំ ។ សចេ បនុទាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឃរំ ជានាតិ កាលោ ឥមំ អត្តានាំ អាទាតុំ នោ អកា-លោតិ តេនុទាលិ ភិក្ខុនា ទុត្តរំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តានាំ អាទាតុកាមោ ភូតំ នុ ខោ ឥនំ អត្តានាំ ទុទាហុ នោតិ ។ សចេ ទុទាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេ-ក្ខមានោ ឃរំ ជានាតិ អភូតំ ឥនំ អត្តានាំ នោ ភូតន្តិ នតំ ទុទាលិ អត្តានាំ អាទាតព្វំ ។ សចេ បនុទាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឃរំ ជានាតិ ភូតំ ឥនំ អត្តានាំ នោ

(គាវទុលព្រះបរមសុគតដោយខន្ធ៥ឯង) តើត្រូវគាន់យកនូវអត្តាភាន
ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ? ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ (បើ)
ភិក្ខុមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងនឹងគាន់យកនូវអត្តាភាន ត្រូវគាន់យកនូវអត្តាភាន
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ម្នាលទុបាលិ ឯភិក្ខុដែលមានសេចក្តីប៉ុនប៉ង
នឹងគាន់យកនូវអត្តាភាន (នោះ) ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
មានបំណងនឹងគាន់យកនូវអត្តាភាននេះ ឬះកាលនេះ ជាកាលគួរនឹង
គាន់យកនូវអត្តាភាននេះ ឬមិនគួរទេ ? ម្នាលទុបាលិ ប្រសិនបើភិក្ខុពិ-
ចារណាឃើញដឹងយ៉ាងនេះថា កាលនេះជាកាលមិនគួរ ជាកាលមិនទំនង
នឹងគាន់យកនូវអត្តាភាននេះទេ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវគាន់យកនូវអត្តា-
ភាននោះឡើយ ? ម្នាលទុបាលិ ប្រសិនជាភិក្ខុពិចារណាឃើញដឹងយ៉ាង
នេះថា កាលនេះជាកាលគួរ មិនមែនជាកាលមិនគួរនឹងគាន់យកនូវអត្តា
ភាននេះ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញ
មានបំណងនឹងគាន់យកនូវអត្តាភាននេះ តើអត្តាភាននេះពិតឬទេ ? ម្នាល
ទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាឃើញដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាភាននេះមិនពិត មិនទ្រា-
កដទេ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវគាន់យកនូវអត្តាភាននោះឡើយ ? ម្នាល
ទុបាលិ ប្រសិនជាភិក្ខុពិចារណាឃើញដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាភាននេះ

អភូតន្តំ តេន្តុ ចាលិ កិក្ខុ ចា ខុត្តរឹ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តានំ អារាធេតុកាមោ អត្តសញ្ញិតំ នុ ខោ ឥទំ អត្តានំ ខុនាហុ នោតិ ។ សចេ ខុចាលិ កិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ អនត្តសញ្ញិតំ ឥទំ អត្តានំ នោ អត្តសញ្ញិតន្តិ ន តំ ខុចាលិ អត្តានំ អារាធេតព្ពំ ។ សចេ បនុចាលិ កិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ អត្តសញ្ញិតំ ឥទំ អត្តានំ នោ អនត្តសញ្ញិតន្តិ តេន្តុចាលិ កិក្ខុនា ខុត្តរឹ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥមំ ខោ អហំ អត្តានំ អារាធេយ្យមានោ លភិស្សាមិ សង្ខិដ្ឋេ សម្ភត្តេ កិក្ខូ ឆម្មតោ វិនយតោ បត្តេ ខុនាហុ នោតិ ។ សចេ ខុចាលិ កិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ ឥមំ ខោ អហំ អត្តានំ អារាធេយ្យមានោ ន លភិស្សាមិ សង្ខិដ្ឋេ "សម្ភត្តេ កិក្ខូ ឆម្មតោ វិនយតោ បត្តេតិ ន តំ ខុចាលិ អត្តានំ អារាធេតព្ពំ ។ សចេ បនុចាលិ កិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ

ពិតប្រាកដហើយ មិនមែនមិនពិតទេ ម្នាលទុបាលិ តិក្ខុនោះត្រូវពិចារ-
ណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញ មានបំណងនឹងកាន់យកនូវអត្តាតាននេះ
អត្តាតាននេះ តើប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឬមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍
ទេ ។ ម្នាលទុបាលិ ប្រសិនបើតិក្ខុពិចារណាទៅ ឃើញដឹងយ៉ាងនេះថា
អត្តាតាននេះ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ជាអំពើឥតប្រយោជន៍ទេ
ម្នាលទុបាលិ តិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាតាននោះឡើយ ។ ម្នាលទុបា-
លិ ប្រសិនជាតិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាតាននេះប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ មិនមែនជាអំពើឥតប្រយោជន៍ទេ ម្នាលទុបាលិ តិក្ខុ
នោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាតាន
នេះទៅ តើនឹងបានពួកតិក្ខុជាមិត្តសម្វាញ់គ្រាន់តែដួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្វាញ់
តែងនៅរួមជាមួយគ្នា ជាពួកខាងធម៌ខាងវិន័យ ឬមិនបានទេ ។ ម្នាលទុ-
បាលិ ប្រសិនជាតិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញ
កាន់យកនូវអត្តាតាននេះទៅហើយ នឹងមិនបានពួកតិក្ខុជាមិត្តសម្វាញ់
គ្រាន់តែដួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្វាញ់ តែងនៅរួមជាមួយគ្នា ជាពួកខាងធម៌
ខាងវិន័យ(ទាំងនោះទេ)ម្នាលទុបាលិ តិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាតាននោះ
ឡើយ ។ ម្នាលទុបាលិ ប្រសិនជាតិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា

ឥមំ ខោ អហំ អត្តានំ អានិសំសមាគោ ឥមិនាបិ ឧ-
ដ្ឋានេន សម្បាទេន កិច្ចេ ឧយ្យោគេ វិនយោ បរិយោតិ តេនុបាលិ
កិច្ចេន ឧត្តរិ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥមំ ខោ មេ អត្តានំ អានិ-
សំសោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ កល្លា-
ហោ វិក្ខេហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ
សង្ឃនានាការណំ ឧទាហុ នោតិ។ សចេ ឧបាលិ កិច្ចេ
បច្ចវេក្ខមាគោ ឯវំ ជានាតិ ឥមំ ខោ មេ អត្តានំ
អានិសំសោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ កល្លា
ហោ វិក្ខេហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវ-
វត្ថានំ សង្ឃនានាការណន្តិ តំ ឧបាលិ អត្តានំ អានិ-
តព្ពំ។ សចេ បនុបាលិ កិច្ចេ បច្ចវេក្ខមាគោ ឯវំ ជានាតិ
ឥមំ ខោ មេ អត្តានំ អានិសំសោ ច ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស
តតោនិទានំ កល្លាហោ វិក្ខេហោ វិវាទោ
សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាការណន្តិ

កាលបើអាត្មាអញ កាន់យកនូវអត្តាភាននេះទៅ នឹងបានពួកកិកូ ជាមិត្តសម្វាញ់គ្រាន់តែជួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្វាញ់តែងនៅរួមជាមួយគ្នា ដែលជាពួកខាងធម៌ខាងវិនយ ម្នាលទុបាលិ កិកូនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាភាននេះទៅ ក្រែងមានការប្រកួតប្រកាន់ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ខ្លួស ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រែធានៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សេងនៃសង្ឃ ការធ្លីផ្សេង ។ នៃសង្ឃ នឹងកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាភាននោះឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើកិកូពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាភាននៅហើយ ការប្រកួតប្រកាន់ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ខ្លួស ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រែធានៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សេងនៃសង្ឃ ការធ្លីផ្សេង។ នៃសង្ឃ នឹងកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាភាននោះ (ជាប្រាកដ) ម្នាលទុបាលិ កិកូមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាភាននោះទៀយ ។ ម្នាលទុបាលិ បើកិកូពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាភាននេះទៅ ការប្រកួតប្រកាន់ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ខ្លួស ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រែធានៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សេងនៃសង្ឃ នឹងការធ្លីផ្សេង ។ នៃសង្ឃ មិនកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាភាននោះទៀយ ម្នាលទុបាលិ

อาปตฺติ ตุมฺเห อายสฺมนฺตานญฺจ ฆโร ปญฺจนฺนสมฺปตฺ-
ตานญฺจ ฉฬาสีติ อสฺสานญฺจ อาธิปจฺจ ปญฺญาปิ อาปชฺชติ
สารณียา กาสฺสปิยาติ ฯ

(๑๒๔) โจทกาเนน ภิกฺขุนา ปรโจทเกตุกาเมน
ภิกฺขุ ฉหิ อฏฺฐาเนหิ ปฏิเวเทตฺวา ปเร โจเทตพฺพา ฯ
โจทกาหุจาลิ ภิกฺขุนา ปรโจทเกตุกาเมน ฉหิ ฉหิ
อฏฺฐาเนหิ ปฏิเวเทตฺวา ปเร โจเทตพฺพา โจทกาหุจาลิ
ภิกฺขุนา ปรโจทเกตุกาเมน ฆโร ปฏิเวเทตพฺพา ปรสุทฺ-
ธาย สมาจาโร นุ โขมฺหิ ปรสุทฺธิยมฺหิ ธาย สมา-
จาโร สมฺมาวตฺตติ อชฺฌาจาเร สีลวิปตฺติยา สีลวิปตฺติ
นุ โข เม ฆาโต ฉหิ ฉหิ อฏฺฐาเนหิ ปฏิเวเทตพฺพา ฯ โจ เจ
ฉฬาสีติ ภิกฺขู ปรสุทฺธาย สมาจาโร โหติ ปรสุทฺธิ
ธาย สมาจาโร สมฺมาวตฺตติ อชฺฌาจาเร สีลวิปตฺติยา
ตสฺส ภิกฺขุโน วตฺตพฺโพ ๘ฉฬ ตาว อายสฺมา ธาย ปาติ สิกฺขา
สฺสติ ๘ติสฺส ภิกฺขุโน วตฺตพฺโพ ฯ

កិក្ខុត្រូវគាន់យកនូវអត្តាទាននោះចុះ ម្នាលទុបាលិ អត្តាទានប្រកបដោយអង្គ ៥ ប្រការ ដូចបានសំដែងមកនេះឯង កាលបើកិក្ខុគាន់យកហើយ ទើមិនធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្តក្នុងកាលជាខាងក្រោយឡើយ ។

[๑๖๔] ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ តើត្រូវពិចារណាធម៌ចំពោះខ្លួនឯងមានប៉ុន្មានសិន ទើបគួរនឹងចោទកិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ ឯកិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ ប្រការចំពោះខ្លួនឯងសិន រួចសឹមចោទកិក្ខុដទៃ ម្នាលទុបាលិ កិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមា កាយសមាចារ បរិសុទ្ធ ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនឆ្មុះឆ្មាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ផ្តាក់បាន ធម៌ទុះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើកិក្ខុមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធទេ (តែហាក់ដូច) ជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនឆ្មុះឆ្មាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ផ្តាក់បាន កិក្ខុនោះឯងគង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកសិក្សានូវសមាចារផ្សេងកាយជាមុនសិន កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿនដូចសំដែងមកនេះឯង ។

[๑๖๕] ปุน จปรํ อุปาลิ โจเทเนน กิกฺขา ปรํ โจเทตุกาเมน ฆรา ปฏฺฐาเย ปริสุทฺธาจีสมาจาเรน ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริสุทฺธาจีสมาจาเรน สมฺปตฺตกาเลน อปฺปฏิมนฺเตน สทฺธิวิหาริโก ปิ ภิกฺขุ ปิ ตสฺมา อุปาลิ กิกฺขา ปริสุทฺธาจีสมาจาเรน สมฺปตฺตกาเลน อปฺปฏิมนฺเตน สทฺธิวิหาริเกน ปิ ภิกฺขุนา ปิ กาตพฺพา ฯ เอวญฺหิ โข อุปาลิ กิกฺขา ปริสุทฺธาจีสมาจาเรน สมฺปตฺตกาเลน อปฺปฏิมนฺเตน สทฺธิวิหาริเกน ปิ ภิกฺขุนา ปิ กาตพฺพา ฯ

[๑๖๖] ปุน จปรํ อุปาลิ โจเทเนน กิกฺขา ปรํ โจเทตุกาเมน ฆรา ปฏฺฐาเย เมตฺตา ปิ ภิกฺขุ เมตฺตา ปิ ภิกฺขุนิยา ปิ อุปฏฺฐาตพฺพา สมฺภาวนียา ปิ ภิกฺขุ ปิ ภิกฺขุนิยา ปิ ตสฺมา อุปาลิ กิกฺขา เมตฺตา ปิ ภิกฺขุ เมตฺตา ปิ ภิกฺขุนิยา ปิ อุปฏฺฐาตพฺพา สมฺภาวนียา ปิ ภิกฺขุ ปิ ภิกฺขุนิยา ปิ ฯ

(១៦៥) ម្នាលទុបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត កិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានវចីសមាចារបរិសុទ្ធឬហ្ន៎ អាត្មាអញប្រកបដោយវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនឆ្ងល់ក្តី មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើកិក្ខុមានវចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធទេ (តែហាក់ដូច) ជាអ្នកប្រកបដោយវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនឆ្ងល់ក្តី មិនមានទំនង គួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកសិក្សានូវសមាចារផ្លូវកាយជាមុនសិន កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

(១៦៦) ម្នាលទុបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត កិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញមានមេត្តាតាំងមាំ ពាំងមិនចង្អៀតចង្អល់ក្នុងសព្រហ្មចារីបុគ្គលទេឬហ្ន៎ ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើកិក្ខុមិនមានមេត្តាចិត្តតាំងមាំ មានចិត្តចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងសព្រហ្មចារីបុគ្គល កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្តឲ្យ (មាំ)ក្នុងសព្រហ្មចារីបុគ្គលចុះ កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

[๑๖๗] ปุน จปรํ อุทายิ เถเรน กิกฺกาปรมาเถเรน ฌานาภิรเตน ปจฺจเวกฺขิตพฺพา พหุสฺสุตา อุเทฺทสปริปุจฺฉาสมฺปนฺนา สุตธรา สุตสนฺนิจยา เย เต ธมฺมา อาทิกลฺยาณา มชฺเฌกลฺยาณา ปริโยสานกลฺยาณา สาตฺถา สพฺยญฺชนา เกวลปริปุณฺณา ปริสุทฺธา พฺรหฺมจริยา อภิวทนฺติ ตถารูปา เม ธมฺมา พหุสฺสุตา โหนฺติ ธตา[๑] วจสา ปริจิตา มนสานุเปกฺขิตา ทิฏฺยา สุปฺปฏิวิทฺธา สมาทาย วตฺตนฺติ อุเทฺทเส เม ฌาเน ธมฺเม อุทาหเร โน เต เน เจ อุทายิ เถโร พหุสฺสุโต โหติ สุตธโร สุตสนฺนิจโย เย เต ธมฺมา อาทิกลฺยาณา มชฺเฌกลฺยาณา ปริโยสานกลฺยาณา สาตฺถา สพฺยญฺชนา เกวลปริปุณฺณา ปริสุทฺธา พฺรหฺมจริยา อภิวทนฺติ ตถารูปา สฺสุ ธมฺมา น พหุสฺสุตา โหนฺติ ธตา วจสา ปริจิตา มนสานุเปกฺขิตา ทิฏฺยา สุปฺปฏิวิทฺธา ตสฺส ภาโว วตฺตา เอว สิยา อายสฺมา อานนฺท ปริโยปุณาสฺสุ ตสฺส ภาโว วตฺตา เอว ฯ

---

๑ ม. ธาตา ฯ

(๑๖๗) ម្នាលទុបាលិ ពាក្យខាងមុខទៅមានទៀត កិកុ្ខអ្នក
ចោទ មានបំណងនឹងចោទកិកុ្ខដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញជាពហុស្សុត ទ្រទ្រង់ព្រះសូត្រ សន្សំព្រះសូត្រឬ (មួយទៀត)
ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទ
បុដ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញ
បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌ទាំងនោះ ជាធម៌ដែលអាត្មាអញបានស្តាប់
ច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានសន្សំដោយពាក្យ បានពិចារណា(មុតមាំ)ហើយ
ក្នុងចិត្ត បានយល់ត្រឹមត្រូវហើយដោយទិដ្ឋិ ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់
អាត្មាអញ ឬមិនទាន់មានទេ ? ម្នាលទុបាលិ ប្រសិនជាកិកុ្ខមិនមែនជា
ពហុស្សុត មិនទ្រទ្រង់ព្រះសូត្រ មិនសន្សំព្រះសូត្រសោះទេ បើធម៌ទាំង
ឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទបុដ ប្រ-
កាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំង
អស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ គឺកិកុ្ខនោះមិនបានចេះដឹងច្រើន មិន
បានទ្រទ្រង់ មិនបានសន្សំដោយពាក្យ មិនបានពិចារណា(មុតមាំ)ក្នុងចិត្ត
មិនបានយល់ត្រឹមត្រូវដោយទិដ្ឋិទេ កិកុ្ខនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់
តឿនថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ សូមនិមន្តលោកវៀនព្រះបរិយត្តិធម៌
សិនទៅ កិកុ្ខនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

[๑๖๘] បុន ចបរំ ឧបាលិ ភោនកេន កិក្ខុនា បរំ ភោនេតុកាមេន ฯลฯ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឧភយានិ ន្តុ(๑) ខោ មេ ឥតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ(๒) សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ សំវិជ្ជតិ ន្តុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧបាហច្ចោតិ ฯ ឥមេ ចេ ឧបាលិ កិក្ខូ ភោ ឧភយានិ ឥតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ ឥទំ បជាវុសោ កត្ថ វុត្តំ ភគវតាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ ន **សម្បាយេ**តិ(๓) តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ឥន្ទ្រ តាវ អាយស្មា វិនយំ បរិយោបុណាសុ្សតិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ភោនកេនុបាលិ កិក្ខុនា បរំ ភោនេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា បភេ ភោនេតព្ពោតិ ฯ

---

๑ ម. អយំ ន្តុសទ្ទោ នត្ថិ ฯ ๒ ឧ. អយំ ហោន្តិសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ฯ ๓ ម. សម្បាទយតិ ฯ

(๑๖๘) ម្នាលឧបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត កិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា បាតិមោក្ខ ទាំងពីរ អញក៏បេះចាំ ដោយសេចក្តីពិស្តារ ចែកចេញបានដោយប្រពៃ ចាំស្តាត់រត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អ តាមសូត្រ គឺខន្ធក:នឹងបរិវារៈ តាមអនុព្យញ្ជន:ដែរឬ ធម៌នុ៎ះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ប្រសិនបើបាតិមោក្ខទាំងពីរ កិក្ខុមិនបានបេះចាំដោយសេចក្តីពិស្តារ មិនបានចែកចេញដោយប្រពៃ មិនបានចាំស្តាត់រត់មាត់ មិនបានកាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុព្យញ្ជន:ទេ កិក្ខុនោះឯង បើមានគេសួរថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចុះសិក្ខាបទនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងក្នុងនគរណា កិក្ខុនោះមុខជាធ្វើឲ្យប្រាប់ទៅវិញមិនរួច កិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីជាស់តឿនថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ សូមនិមន្តលោករៀននិទ្ទេសនេះ កិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីជាស់តឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុអ្នកចោទមានប្រាថ្នានឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ ប្រការនេះ ក្នុងខ្លួនឯងសិន ហើយសឹមចោទកិក្ខុដទៃ ។

(๑๖๙) ចោទកោន កន្តេ តិក្ខត្តុ បរំ ចោទេតុ-កាមេន កតី ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្ពោតិ ។ ចោទកោនុបាលិ តិក្ខត្តុ បរំ ចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ កាលេន វក្កាមិ នោ អកាលេន ក្កតេន វក្កាមិ នោ អក្កតេន សណ្ហេន វក្កាមិ នោ ផរុសេន អត្ថសញ្ហិតេន វក្កាមិ នោ អនត្ថសញ្ហិតេន មេត្តចិត្តោ វក្កាមិ នោ ទោសន្តរោតិ ចោទកោនុបាលិ តិក្ខត្តុ បរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្ពោតិ ។

(๑๗๐) អធម្មចោទកស្ស កន្តេ តិក្ខត្តោ កតីហាការេហិ វិប្បដិសារោ ឧបឌហាតព្ពោតិ ។ អធម្មចោទកស្ស ឧបាលិ តិក្ខត្តោ បញ្ចហាការេហិ វិប្បដិសារោ

ជាតំមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ ព្រះឧបាលិទូលសួរហេតុវិប្បដិសារៈចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទ

(๑๖๙) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បើភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ តើត្រូវតាំងធម៌ប៉ុន្មានប្រការក្នុងខ្លួនឯង ហើយទើបគួរចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ បើមានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ លុះតែតាំងធម៌ ៥ ប្រការក្នុងខ្លួនឯង ទើបគួរចោទភិក្ខុដទៃបាន(ធម៌ ៥ ប្រការនោះគឺ) អាត្មាអញនឹងនិយាយត្រូវតាមកាលគួរ មិននិយាយខុសកាល ๑ អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិនពិត ๑ អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យផ្អែមល្ហែម មិននិយាយពាក្យអាក្រក់ ๑ អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ๑ អាត្មាអញនឹងតាំងមេត្តាចិត្តហើយសឹមនិយាយ មិននិយាយទាំងទោសៈចិត្ត ๑ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ ៥ ប្រការទុកក្នុងខ្លួនឯងហើយ សឹមចោទភិក្ខុដទៃ ។

(๑๗๐) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បដិសារៈ (សេចក្តីក្តៅក្រហាយ ស្តាយក្រោយ) ទុកចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុបាលិ សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បដិសារៈទុកចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងដូច្នេះថា

ឧបនន្ទោតញ្ច អាគាលេនាយស្មា ចោទេសិ នោ ភា-
លេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ អក្ខន្តេនាយស្មា ចោទេសិ
នោ ក្ខន្តេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ ជរុសេនាយស្មា
ចោទេសិ នោ សណ្ហេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ អនត្ថ-
សញ្ហិតេនាយស្មា ចោទេសិ នោ អត្ថសញ្ហិតេន អលន្តេ
វិប្បដិសារាយ នោសន្តវោ អាយស្មា ចោទេសិ នោ
មេត្តចិត្តោ អលន្តេ វិប្បដិសារាយាតិ អធម្មចោទកស្ស
ឧថាលិ ភិក្ខុនោ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ វិប្បដិសារោ
ឧបនន្ទោតញ្ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ យថា ន អញ្ញោបិ
ភិក្ខុ អក្ខន្តេន ចោទេតព្ពំ មញ្ញេយ្យាតិ ។

[๑๗๑] អធម្មចុទិតស្ស បន ភន្តេ ភិក្ខុនោ កតី-
ហាការេហិ អវិប្បដិសារោ ឧបនន្ទោតិ ។ អធម្ម-
ចុទិតស្ស ឧថាលិ ភិក្ខុនោ បញ្ចហាការេហិ អវិប្ប-
ដិសារោ ឧបនន្ទោតញ្ច អាគាលេនាយស្មា ចុទិតោ

នែលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទខុសកាល មិនមែនចោទត្រូវតាមកាលទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នែលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទដោយពាក្យមិនពិត មិនមែនចោទដោយពាក្យពិតទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នែលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទដោយពាក្យអាក្រក់ មិនមែនចោទដោយពាក្យពីពោះទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នែលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទប្រកបដោយកម្មឥតប្រយោជន៍ មិនមែនចោទប្រកបដោយកម្មមានប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នែលោកដ៏មានអាយុ លោកជាអ្នកចោទ (គេ) តាំងចេតសចិត្ត មិនមែនចោទដោយមេត្តាចិត្តទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ៥យ៉ាងនេះឯង។ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ព្រោះថាភិក្ខុដទៃ មិនត្រូវសំគាល់ភិក្ខុផង្គា ដែលត្រូវគេចោទដោយពាក្យមិនពិត(នោះទេ)។

(๑๗๑) ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះសង្ឃត្រូវតាំងអវិប្បដិសារៈ(សេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយ)ទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការប៉ុន្មាន។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ៥ យ៉ាងដូច្នេះថា នែលោកដ៏មានអាយុ

เถเร ภาเวน อนาปตฺติ อาปตฺติปฏิสาริโน อกฺขนฺติยา อนาปตฺติ ขิตฺตจิตฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺส ติณฺณนฺนาปตฺติ ฯ

[๑๗๒] ตตฺถ ยานิ ตานิ สตฺต อาปตฺติกฺขนฺธานีติ ปาราชิกาปตฺติกฺขนฺโธ สงฺฆาทิเสสาปตฺติกฺขนฺโธ ถุลฺลจฺจยาปตฺติกฺขนฺโธ ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺโธ ปาฏิเทสนียาปตฺติกฺขนฺโธ ทุกฺกฏาปตฺติกฺขนฺโธ ทุพฺภาสิตาปตฺติกฺขนฺโธ อิเมสุ สตฺตสุ อาปตฺติกฺขนฺเธสุ ยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยาปตฺติกฺขนฺโธ ปาจิตฺติยาปตฺติ ฯ ตตฺถ ยานิ ตานิ ทฺเวนวุติ ปาจิตฺติยานีติ ปาจิตฺติยกณฺฑสฺมึ ทฺเวนวุติ ปาจิตฺติยานิ ฯ ตตฺถ ยานิ ตานิ ปญฺจ ปาจิตฺติยานีติ ปาจิตฺติยกณฺฑสฺมึ ปญฺจ

គេចោទលោកខុសកាល មិនមែនត្រូវតាមកាលទេ លោកគួរដល់អវិប្ប-
ដិសារៈ ๑ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យមិនពិត មិន
មែនតាមពិតទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ๑ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេ
ចោទលោកដោយពាក្យអាក្រក់ មិនមែនដោយពាក្យពីរោះទេ លោកគួរ
ដល់អវិប្បដិសារៈ ๑ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យ
មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍
ទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ๑ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោក
ដោយចោសចិត្ត មិនមែនដោយមេត្តាចិត្តទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ๑
ម្នាលឧបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈខុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទមិន
ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ๕ យ៉ាងនេះឯង ។

[๑๗๒] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃ
គប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈខុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ដោយ
អាការប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃគប្បីតាំង
អវិប្បដិសារៈខុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ๕
យ៉ាងដូច្នេះថា នែលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទគេត្រូវតាមកាលគួរហើយ
មិនមែនចោទខុសកាលទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ๑ នៃលោក

ចោទេសិ ៑ោ អក្ខីនេ អលន្តេ អវិប្បដិសារាយ សល្លា-
ជាយស្មា ចោទេសិ ៑ោ ជវុសេន អលន្តេ អវិប្បដិសា-
រាយ អត្តសញ្ចេតនាយស្មា ចោទេសិ ៑ោ អនត្តសញ្ចេ-
តនេន អលន្តេ អវិប្បដិសារាយ មេត្តចិត្តោ អាយស្មា
ចោទេសិ ៑ោ ចោសន្តរោ[1] អលន្តេ អវិប្បដិសារ-
យាតិ ឆម្មាចោទកសុត្ត ខុទាលិ កិក្ខុ៑ោ ឥមេហិ
បញ្ចហាការេហិ អវិប្បដិសារេ ខុបនេហាតព្ពោ ។ តំ
កិស្ស ហេតុ ។ យថា អញ្ញេបិ កិក្ខុ ក្ខីនេ ចោ-
ទេតព្ពំ មញ្ញេយ្យាតិ ។

(១៧៣) ឆម្មាចុទិតសុត្ត បន កន្តេ កិក្ខុ៑ោ កតិ-
ហាការេហិ វិប្បដិសារេ ខុបនេហាតព្ពោតិ ។ ឆម្មាចុ-
ទិតសុត្ត ខុទាលិ កិក្ខុ៑ោ បញ្ចហាការេហិ វិប្បដិសា-
រេ ខុបនេហាតព្ពោ ការលេនាយស្មា ចុទិតោ ៑ោ
អការលេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ ក្ខីនេនាយស្មា

---

១ មេត្តចិត្តេនាយស្មា ចោទេសិ ៑ោ ចោសន្តរោតិ ពត្តព្ពំ ចោត្តព្ពោ ទិស្សតិ ។

ដ៏មានអាយុ លោកចោទគេដោយពាក្យពិតហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យមិនពិតទេ លោកគួរដល់អាបត្តិសាមៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទគេដោយពាក្យពីរោះហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យអាក្រក់ទេ លោកគួរដល់អាបត្តិសាមៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទគេដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនចោទដោយពាក្យ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់អាបត្តិសាមៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកជាអ្នកតាំងមេត្តាចិត្តហើយទើបចោទ មិនមែនចោទតាំងទោសចិត្តទេ លោកគួរដល់អាបត្តិសាមៈ ១ ម្នាលទុបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងអាបត្តិសាមៈទុក ចំពោះកត្តុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា កត្តុដទៃ គប្បីសំគាល់កត្តុផងគ្នាដែលគេចោទដោយពាក្យពិត ។

(๑๗๓) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃគប្បីតាំងវិបត្តិសាមៈទុក ចំពោះកត្តុដែលគេចោទ ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងវិបត្តិសាមៈទុក ចំពោះកត្តុដែលគេចោទប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងដូច្នេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកត្រូវតាមកាលហើយ មិនមែនចោទដោយទុសកាលទេ លោកគួរដល់វិបត្តិសាមៈហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យពិតហើយ

ចុន្ទោ ឯវ អក្ខរេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ សណ្ហា-
យាយស្មា ចុន្ទោ ឯវ ជវុសេន អលន្តេ វិប្បដិសា-
រាយ អត្តសញ្ចេតនាយស្មា ចុន្ទោ ឯវ អត្តសញ្ចេតនេ
អលន្តេ វិប្បដិសារាយ មេត្តចិត្តេនាយស្មា ចុន្ទោ
ឯវ ទោសន្តរេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយាតិ ឥមម្ហិ ចុន្ទ-
សុត្តេ ឧបាលិ កិក្ខុនោ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ វិប្ប-
ដិសារេ ឧបន្ទហាតព្ពោតិ ។

(๑๗๔) ចោទេតេន ភន្តេ កិក្ខុនា បរំ ចោទេ-
តុកាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិតព្ពា បរេ
ចោទេតព្ពោតិ ។ ចោទេតេនុបាលិ កិក្ខុនា បរំ ចោ-
ទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិតព្ពា បរេ
ចោទេតព្ពោ កាលុញ្ញតា ហិតេសិតា អនុកម្បតា[๑]

๑ ឧ. ម. អនុកម្បា ។

ចាតិមោក្ខដ្ឋិបនក្ខន្ធកៈ ព្រះឧបាលិទូលសួរហេតុប្បដិសារៈចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទ

មិនមែនចោទដោយពាក្យមិនពិតទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ๑ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យពីរោះហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យអាក្រក់ទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ๑ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ๑ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយមេត្តាចិត្តហើយ មិនមែនចោទដោយទោសចិត្តទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ๑ ម្នាលទុបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងវិប្បដិសារៈទុកចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ๕ យ៉ាងនេះឯង ។

(๑๗๔) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌មានប៉ុន្មានក្នុង ๒ ទងឯង ទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គត្រាស់តបថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទមានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ๕ យ៉ាង ក្នុង ๒ ទងឯងសិន ទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន (ធម៌ ๕ យ៉ាងនោះគឺ) ជាអ្នកមានចិត្តករុណា๑ អ្នកស្វែងរកប្រយោជន៍ ๑ អ្នកទំនុកបម្រុង

អាបត្តិវុដ្ឋានតា វិនយបុរេក្ខារតាតិ ឯវមេតេសុ ឆាលវំ
កិក្ខកា បវំ ឯវមេតេសុ តាវ.មន ឥមេ បញ្ច ឆម្ភេ
អដ្ឋត្តំ មនសិ តវិត្វា បវេ ឯវមេតញ្ចេតិ ។

(๑๗๙) ចុទិតេន បន ភន្តេ កិក្ខកា តតិយេ
ឆម្ភេសុ បតិដ្ឋាតព្ពន្តិ ។ ចុទិតេនុចាលវំ កិក្ខកា ទ្វីសុ
ឆម្ភេសុ បតិដ្ឋាតព្ពំ សេដ្ឋេ ច អតុប្បេ ចាតិ ។

ឆាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកំ និដ្ឋិតំ នវមំ ។

ឥមម្ហិ ខន្ធកេ វត្ថូ តឹស ។

ភាណវារា ទ្វេ ។

(ដោយប្រយោជន៍នោះ) ១ អ្នកប័ដ្ឋឲ្យកំភូដទៃរួចចាកអាបត្តិ ១ យកវិន័យជាប្រធាន ១ ម្នាលទុបាលិ កំភូអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទកំភូដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ក្នុងខ្លួនឯងសិន ទើបចោទកំភូដទៃបាន ។

(១៧៥) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះកំភូដែលគេចោទវិញ ត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ កំភូដែលគេចោទត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ ២ យ៉ាង គឺ សេចក្តីពិតត្រង់ ១ សេចក្តីមិនក្រោធ ១ ។

ចប់ ឃាតិមោក្ខន្ធបនកៈ ទី ៥ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មាន៣ ។

ចប់ ភាណវារៈ ២ ប្រការ ។

តស្សុទ្ទានំ

(๑๗๖) ឧភោសវេ យោវតិកំ
ចាបតិក្ខុ ន និក្ខមិ[๑]
មោក្ខល្លានេន និវុត្តោ[๒]
អច្ឆរំ ជិនសាសនេ
និដ្ឋេនុបុព្ពសិក្ខា ច
បិតជម្ហា នតិក្កម
កុណាបុក្ខបតិ សង្ឃោ
សវន្តិយោ ជមន្តិ ច
សវន្តិ បរិនិព្ពន្តិ
ឯការស វិមុត្តិ ច
ពហុ ធម្មវិនយោបិ
ភូតដ្ឋាវិយបុក្កលា

---

๑ ឧ. និក្ខមតិ ។ ๒ ឧ. និប្ផក្កោ ។ ម. និប្ផក្កោ ។

ទុតិយនៃជាតំមោក្ខធម្មបទត្ថកថានោះ ដូច្នេះ

(១៧៦) រឿងព្រះមានព្រះភាគ គង់ក្នុងវេឡុវគាម ១ រឿងព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលអស់វារៈ ៣ ដង ១ រឿងភិក្ខុជាបមិនចេញពីវេឡុវគាម ១ រឿងព្រះមោគ្គល្លានបណ្តេញភិក្ខុជាបចេញ ១ រឿងក្នុងសាសនារបស់ព្រះជិនស្រី មានអច្ឆរិយៈពួកធម៌ (៨ យ៉ាងគឺ) មានសិក្ខាជាលំដាប់ ដូចមហាសមុទ្រមានទំនាបជាលំដាប់ ពួកសាវ័ក មិនប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទ ដូចមហាសមុទ្រ មានទឹកតាំងនៅនឹងជាធម្មតា សង្ឃរួមរឹតលើកបុគ្គលអាក្រក់ចេញ ដូចរលកសមុទ្រដែលផាត់សាកសពស្លាប់ទៅលើគោក (វណ្ណៈ ៤ ពួក) ដែលចេញបួសហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម ដូចទន្លេធំ ៗ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម ពួកភិក្ខុដែលបរិនិព្វាន ព្រះនិព្វានក៏មិនប្រាកដជាខ្លះប្តេញ ព្រះធម៌វិន័យមានរសតែមួយ គឺវិមុត្តិរស ដូចមហាសមុទ្រមានរសតែមួយគឺរសប្រៃ ព្រះធម៌វិន័យមានគុណសម្បត្តិជាគ្រឿងត្រេកអរច្រើន ដូចមហាសមុទ្រមានរតនៈច្រើនយ៉ាង ព្រះធម៌វិន័យជាទីអាស្រ័យនៅនៃព្រះអរិយបុគ្គល ៨ ពួក ដូចមហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃសត្វ

សម្ពុទ្ធំ ឧបមំ កត្វា
ឯវមេសិ សាសនេ តុលំ[1] ។
ឧទោសរេ ឥតិមោក្ខំ
ឯ អម្ហេ តោចិ ជាតាតិ
បដិកច្ចេវ ឧដ្ឋិតំ
ឃតោ ខេ តីណិ ចតុភេ[2]
បញ្ច ឯ សត្ត អដ្ឋាឯ
ឯវ[3] ច ឧសមាឯ ច ។
សីល អាចារ ទិដ្ឋិ ច
អាជីវញ្ចុតុភាតិកេ[4] ។
ចាភជិកញ្ច សង្ឃាឯ
ចាចិត្តិ ចាដិទេសឯ
ទុក្កដំ បញ្ចភាគេសុ
សីលាចារវិបត្តិ ច
អកតាយ កតាយ ច
ឆព្ភាគេសុ យថាវិធិ[5] ។

---

១ ឧ. ម. ឯវមេសិ សាសនេ តុលំ ។ ២ ឧ. ម. ចត្តារិ ។ ៣ ឧ. ឥតិ ។ ៤ ឧ. អាជីវំ ចតុសារេ ។ ៥ ឧ. ម. យថា បិតិ ។

ធំ ។ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគឆ្លើយសេចក្តីប្រៀបផ្ទឹមនឹងមហាសមុទ្រ ហើយទ្រង់តម្កល់គុណទុកក្នុងសាសនា ១ ។ រឿងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យសំដែងបាតិមោក្ខ ក្នុងថ្ងៃ១បោសថ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ១ រឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ ចូលទៅស្តាប់បាតិមោក្ខដោយប្តេជ្ញាខ្លួនថា គ្មាននរណាមួយ ស្គាល់យើងទេឬយ ១ រឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ ១ រឿងពួកភិក្ខុពោលទោស (ព្រោះបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ) ១ រឿងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ឯប្រកបដោយធម៌មាន ១-២-៣-៤-៥-៦ ៧-៨-៩-១០ យ៉ាងក៏មាន ១ ។ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក ៤ ប្រការគឺ សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ អាជីវវិបត្តិ ១ ។ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក ៥ ប្រការគឺ បាណាតិបាតវិបត្តិ សង្ឃាទិសេសាបត្តិ បាចិត្តិយាបត្តិ បាដិទេសនីយាបត្តិ ទុក្កដាបត្តិ ១ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក ៦ ប្រការគឺ សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ (ទិដ្ឋិវិបត្តិ) ក្នុងមួយ ។ ចែកជាពីរគឺចែកទៅជាភិក្ខុមិនឆ្លើនឆ្លើ ១ ។

ជាតំមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកេ ឧត្តរគាថា

ចាវជីវំ ច សង្ឃាធិ
ឋុល្លចាចិត្តិយេន ច
ចាដិទេសនីយេកេវ
ទុក្កដញ្ច ទុព្ភាសិតំ
សីលាចារវិបត្តិ ច
អាជីវញ្ច វិបត្តិយោ
អដ្ឋាកតាយ កតេន
សីលាចារ ច ទិដ្ឋិយោ[1]
អកតាយ កតាយេមិ
កតាកតាយមេវ ច
ឃរំ ឧវវិជា វុត្តា
យថាភូតេន ញាយតោ ។
ចាវជីវេកោ វិប្បកតា[2]
បច្ចក្ខាតោ តថេវ ច
ទុវេតំ បច្ចាធិយតំ
បច្ចាធានកថាយ ច[3]

---

๑ ឧ. ម. សីលាចារវិបត្តិ ច ទិដ្ឋិអាជីវវិបត្តិ យោ ច អដ្ឋិ ពាពាកតេ តេនេកា សីលាចារទិដ្ឋិយោ ។ ๒ ឧ. ម. វិប្បកតោ ។ ๓ ឧ. ម. បច្ចាទានកថាយ ច យោ ។

រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់ជាតិអោកប្ញ ព្រោះអាបត្តិ (មានចំណែក ៧ យ៉ាង) គឺបារាជិកាបត្តិ សង្ឃាទិសេសាបត្តិ ថុល្លច្ចយាបត្តិ បាចិត្តិយាបត្តិ បាដិទេសនីយាបត្តិ ទុក្កដាបត្តិ ទុព្ភាសិតាបត្តិ ១ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់ជាតិអោកប្ញ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក ៨ យ៉ាង គឺ សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ(ទិដ្ឋិវិបត្តិ)អាជីវវិបត្តិ (ក្នុងមួយៗចែកជា ២ គឺចែកជា) ភិក្ខុមិនធ្លើនឆ្ងើ ១ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់ជាតិអោកប្ញ ព្រោះវិបត្តិ ៩ យ៉ាង ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបពិតហើយ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ (ក្នុងមួយៗ ចែកជា ៣ ៗ គឺ ចែកជា) ភិក្ខុមិនធ្លើនឆ្ងើ ពាំងធ្លើនឆ្ងើមិនធ្លើ ១ ៗ រឿងអ្នកប្រាជ្ញត្រូវដឹងថា ការបញ្ឈប់ជាតិអោកប្ញនោះ ដោយហេតុ ១០ យ៉ាង គឺមានភិក្ខុត្រូវចាកដីក (អង្គុយក្នុងបរិសទ្យនោះ) ចាកដីកកថា សង្ឃធ្លើមិនតាន់ស្រេច ភិក្ខុពោលលាសិក្ខា អង្គុយក្នុងបរិសទ្យនោះ បច្ចត្ថកកថា សង្ឃធ្លើមិនតាន់ស្រេច ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងវិញ បច្ចាទានកថា សង្ឃធ្លើ

សីលាចារវិបត្តិ ច
តថា[1] ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ
ទិដ្ឋសុតបរិសង្កិតំ[2]
ឧសជា តំ វិជាឧប ។
ភិក្ខុ វិមស្សតិ ភិក្ខុំ
អញ្ញោ ចាភេចយោតិ តំ
សុទ្ធេ វតស្ស អក្ខាតិ
ចាតិមោក្ខំ ឋបេសិ សោ ។
វុដ្ឋាតិ អន្តរាយេន
រាជា ចោរអគ្គិឧកា
មនុស្សា មនុស្សា ឯឡ
សិរីសចា ច ជីវិតំ
ព្រហ្មចារី ច ឧសុំ
តស្មិំ អញ្ញតរេសុ វា[3]
ឆម្ភិកា ឆម្ភិកា ចេវ
យថាមក្ខេន ជាឧប ។

---

១ ឧ. ម. យថា ។ ២ ឧ.ម. ទិដ្ឋសុតបរិសង្កិ ។ ៣ ឧ. ម. ភិក្ខុ វិមស្សតិ ភិក្ខុំ វិមស្សញ្ញោ ចាភេចតិ តំ សុទ្ធេ វតស្ស អក្ខាតិ ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សោ ។ វុដ្ឋាតិ អន្តរាយេន រាជចោរគ្គិទកា ច មនុស្សអមនុស្សា ច វាឡសិរីសចាធិវិ ព្រហ្មំ ទសន្នញ្ញតរេកេន តស្មិំ អញ្ញតរេសុ វា ។

មិនពាន់ស្រេច កិក្ខុមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយសីល-
វិបត្តិ ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ ។ រឿង (កិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ អង្គុយក្នុងបរិសទ្យ) ថានឹងមានកិក្ខុផងគ្នា
ឃើញកិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ (នោះ) បើមិនដូច្នោះគង់មានកិក្ខុ
ឯទៀតប្រាប់ដំណើរនោះដល់កិក្ខុផងគ្នា ឬកិក្ខុនោះប្រាប់ដល់
កិក្ខុបរិសុទ្ធដោយខ្លួនឯង ១ រឿងកិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខចំពោះ
កិក្ខុនោះ ១ ។ រឿងបរិសទ្យក្រោកដើរចេញ ព្រោះអន្តរាយ
១០យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ គឺអន្តរាយអំពីព្រះរាជា ចោរ ភ្លើង
ទឹក មនុស្ស អមនុស្ស សត្វសាហាវ ពស់តូចធំ ជីវិត ទំនៀ
ព្រហ្មចរិយ. ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ទំនៀមិន
ប្រកបដោយធម៌(នេះ)កិក្ខុគប្បីដឹងតាមសមគួរដល់ខ្លួនចុះ ។

ตติยวคฺคปฏิปาฏิยา ฉฏฺฐาคาถา

กาลกญฺจนสญฺญิตา

ลกิสฺสามิ ภวิสฺสติ

กายกาจสิกา เมตฺตา

พาหุสจฺจญฺจ ยาทิสา[๑] ฯ

กาลกญฺเจน สณฺหาน

อคฺเคเนว ปโยธเย

วิปฺปฏิสารี อหเมฺปน

---

๑ ฉ. ม. พาหุลฺลญฺจ ยาทิสา ฯ

រឿង (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា បើមានភិក្ខុប៉ង
នឹងកាន់យកនូវអត្តាភាន ត្រូវកាន់យកអត្តាភានដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ប្រការ) គឺ កាលគួរ អធិករណ៍ពិតប្រាកដ
អធិករណ៍ប្រកបដោយប្រយោជន៍ បានភិក្ខុដែលជាបែកខាង
ធម៌វិន័យមកជាមិត្តសម្លាញ់ មិនមានហេតុមានសេចក្តីប្រកាន់
ជាដើម ១ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុ
អ្នកចោទ ប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាង
ចំពោះខ្លួនឯងជាមុន) ថាអាត្មាអញមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ
ដែរឬទេ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធដែរឬទេ មានមេត្តាចិត្តតាំង
មាំដែរឬទេ ជាពហុស្សូតដែរឬទេ ជាអ្នកស្ទាត់ដំនាញក្នុង
ឫតិមោក្ខតាំងពីរដែរឬទេ ១ ។ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវ
តាំងខ្លួនឲ្យមាំក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង គឺ ជាអ្នកនិយាយត្រូវតាមកាល
គួរ និយាយពាក្យពិត និយាយពាក្យពីកេះ និយាយពាក្យ
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចោទដោយមេត្តាចិត្ត) ១ រឿង
(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុគួរតាំងនូវវិប្បដិសារៈ
ទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ១

តថេវាហំ វិនោទយេ[๑]

ធម្មចោទកុទិតស្ស

វិនោទេ វិប្បដិសារេ ។

ករុណា ហិតានុកម្បា

វុដ្ឋាធម្មំ បុរក្ខិតា[๒] ។

ចោទកស្ស បដិបត្តិ

សម្ពុទ្ធេន បកាសិតា[๓]

សង្ឃេ ចេវ អកុប្បេ ច

ចុទិតស្សេស[๔] ធម្មតា ។

---

๑ ឧ. ម. វិប្បដិសារធម្មេន តថា វាហំ វិនោទយេ ។ ๒ ឧ. ម. ធម្មចោទកុទិតស្ស វិនោទេតំ វិប្បដិសារេ ករុណា ហិតានុកម្បិំ វុដ្ឋានេ បុរេក្ខារា ។ ๓ ឧ. ម. បកាសិតំ ។ ๔ ឧ. ម. ចុទិតស្សេវំ ។

រឿងសង្ឃគួរបន្ទោបង់វិប្បដិសារៈចំពោះភិក្ខុដែលចោទប្រកប
ដោយធម៌ ៥ យ៉ាងដូចគ្នា ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំ-
ដែងថា ភិក្ខុគួរតាំងអវិប្បដិសារៈចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទប្រកប
ដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាង ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវ
តាំងធម៌ ៥ យ៉ាង ខុសភ្នក់ចិត្ត គឺ ជាអ្នកមានសេចក្តីកំណា
ស្ងែរកប្រយោជន៍ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ (ដោយប្រយោជន៍
នោះ) ប៉ុនប៉ងឲ្យភិក្ខុដទៃរួចចាកអាបត្តិ យកវិន័យជា
ប្រធាន ១ រឿងព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងសេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់
ភិក្ខុអ្នកត្រូវចោទ តាំងខ្លួនក្នុងធម៌ ៤ យ៉ាង គឺ ពាក្យពិតត្រង់
នឹងសេចក្តីមិនក្រោធ ១ នេះជាធម្មតា របស់ភិក្ខុដែលត្រូវគេ
ចោទ ។

(១៧៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សង្កស្សុ
វិហារតិ ភគិលវត្ថុស្មឹ ឯត្រតាជាវមេ ។ អថខោ មហា-
បជាបតី គោតមី យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ
ឋិតា ខោ មហាបជាបតី គោតមី ភគវន្តំ ឯតទវោច
សាធុ ភន្តេ លភេយ្យ មាតុគាមោ តថាគតប្បវេទិតេ
ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជ្ជន្តិ ។ អលំ គោតមិ
មា តេ រុច្ចិ មាតុគាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជ្ជាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ។
តតិយម្បិ ខោ មហាបជាបតី គោតមី ភគវន្តំ ឯតទវោច
សាធុ ភន្តេ លភេយ្យ មាតុគាមោ តថាគតប្បវេទិតេ
ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជ្ជន្តិ ។ អលំ គោតមិ

(១៧៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងនិគ្រោធារាម ក្បែរក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ មាតុគ្រាមគួរនឹងបានចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ ព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងកុំគាប់ព្រះទ័យឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានក្រាបបង្គំទូលសូម អស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ អស់វារៈជាគំរប់បីដងផង យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ មាតុគ្រាមគួរនឹងបានចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ ព្រះនាង

มา เตวุฏฺฐิ มาตุคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเตจ ธมฺมวินเย อการสฺมา อนตาโย ปฏฺฐาเตติ ฯ อถโข ภควาโต เอตมตฺถ วิทิตฺวา อนฺตราปณา ปฏิกฺกมิ ฯ อถโข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ภิกฺขเว ตุมฺเห มาตุคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเตจ ธมฺมวินเย อการสฺมา อนตาโย ปฏฺฐเปถ ยถยิทฺธ ปุพฺเพ ปุริสานญฺจ มาตุคามสฺส จ ตถาคตปฺปเวทิเตจ ธมฺมวินเย อการสฺมา อนตาโย ปฏฺฐิตา ตสฺมา ตุมฺเห ภิกฺขเว

គោតមី ព្រះនាងកុំគាប់ព្រះទ័យឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតប្រាប់ប្លាស់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចាន (ជ្រាបថា) ព្រះមានព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ប្លាស់ហើយ (ដូច្នោះ) ក៏ជាទុក្ខ តូចព្រះទ័យ ស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ទ្រង់ព្រះកន្សែង ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណរួចចៀសចេញទៅ ។

(๑๗๘) លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងក្រុងកបិលព័ស្តុ តាមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយយាងចេញទៅកាន់ចារិកនគរវេសាលី លុះយាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានទៅដល់នគរវេសាលីនោះឯង ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងកូដាគារសាលា នាព្រៃមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ឲ្យគេកោរព្រះកេសាហើយ ស្បែកសំពត់ជ្រលក់ដោយទឹកអម្ចត់ ក៏ទ្រង់យាងសំដៅទៅនគរវេសាលី ចូលទៅកាន់កូដាគារសាលា នាព្រៃមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះតាមលំដាប់ ជាមួយនឹងពួកនាងសាក់យានីជាច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានព្រះបាទពាំងពីរព្រះពន្ធ មានព្រះអង្គ

រជោកណ្ឌេ តត្ថេវ ខុត្តិ ខុម្មជា អស្សុមុខី រុទមាជា ពហិទ្ធារកោដ្ឋកេ អដ្ឋាសិ ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ មហាបដាបតី គោតមី សុនេហិ ចានេហិ រជោ កណ្ឌេ តត្ថេវ ខុត្តិ ខុម្មជំ អស្សុមុខី រុទមានំ ពហិទ្ធា-រកោដ្ឋកេ ឋិតំ ទិស្វាន មហាបដាបតី គោតមី ឯត ឧវាច កិស្ស ត្វំ គោតមិ សុនេហិ ចានេហិ រជោកណ្ឌេ តត្ថេវ ខុត្តិ ខុម្មជា អស្សុមុខី រុទមាជា ពហិទ្ធារ-កោដ្ឋកេ ឋិតាតិ ។ តថា ហិ បន តត្ថេ អានន្ទេ ន ភគវា អនុជាជាតិ មាតុគាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ ។ តេនហិ គោតមិ មុហុត្តំ ត្វំ ឥធេវ តាវ ហោហិ យាវាហំ ភគវន្តំ យាចាមិ មាតុគាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ ។

ប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខតូចព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រង់ព្រះកន្សែងទៀបក្នោងទ្វារខាងក្រៅ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានឃើញព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានព្រះបាទចាំងគូពុរពង មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខតូចព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ កំពុងតែឈរទ្រង់ព្រះកន្សែងទៀបក្នោងទ្វារខាងក្រៅ លុះបានឃើញហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី ហេតុអ្វីបានជាព្រះនាងមានព្រះបាទចាំងគូពុរពង មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខតូចព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រង់ព្រះកន្សែង ទៀបក្នោងទ្វារខាងក្រៅដូច្នេះ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីឆ្លើយតបថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន បានជាដូច្នោះ ព្រោះតែព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយផងសោះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមានវាចាថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើដូច្នោះ សូមព្រះនាងទ្រង់ចាំអាត្មាភាពក្នុងទីនេះមួយរំពេចសិនចុះ ទម្រាំអាត្មាភាពទៅគ្រាបបង្គំទូលសុំព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ ។

(๑๗๙) อถโข อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯเปฯ ฯเปฯ เอวมฺปิ อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ ฯเปฯ ฯเปฯ ปสาทนาย ปสา ภนฺเต มหาปชาปตี โคตมี สุเทหิ จาเทหิ ราโชกิณฺณา ภนฺเต ภิกฺขุ ภิกฺขุนิ อสฺสุมุขี รุทมานา ฯเปฯ ฯเปฯ ปิตา ว ภควา อนุชาตา มาตุกฺกามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตฺวา สาธุ ภนฺเต ลเภยฺย มาตุกฺกาโม ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตฺวา ฯเปฯ อลํ อานนฺท มา เต รุจฺจิ มาตุกฺกามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชาติ ฯ ทุติยมฺปิ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ ฯเปฯ สาธุ ภนฺเต ลเภยฺย มาตุกฺกาโม ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตฺวา ฯ

(១៧៩) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនេះ មានព្រះបាទចាំងគូពុរពង មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខ តូចព្រះទ័យ ស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រនំព្រះតំណែងទៀបត្មោងទ្វារខាងក្រៅ (ព្រោះជ្រាបថា) ព្រះមានព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបប្បាសហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបប្បាសហើយផង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំចូលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបប្បាសហើយ (នោះ) ឡើយ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់ពីរដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបប្បាសហើយផងចុះ ។

อลำ อานนฺท มา เตวุฑฺฒิ มาตุคฺคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชาติ ฯ ตสฺมาติห อานนฺท เอวนฺติปิ อาทีนวา สมฺภวนฺติ ภิกฺขุนิยาปิ ตสฺมา อานนฺท เอวนฺติปิ อาทีนวา สมฺภวนฺติ ฯ อลำ อานนฺท มา เตวุฑฺฒิ มาตุคฺคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชาติ ฯ อปิเจ อานนฺท ขตฺติยกญฺญา ขตฺติยกุมาริโย ขตฺติยมหาสาลกุลา อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชาติ ฯ อปิเจ อานนฺท ขตฺติยกญฺญา ขตฺติยกุมาริโย ขตฺติยมหาสาลกุลา อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชิตฺวา ตสฺมิญฺเจว ธมฺมวินเย ปาจิตฺวา ปาจ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំបួលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាម ចេញចាកផ្ទះបួសមកកាន់ផ្លូវក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគតប្រាប់ហើយ (នោះ)ឡើយ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគជាគំរប់បីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ បួលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយផងចុះ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំបួលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ បួលមកកាន់ផ្លូវក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតប្រាប់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុត្រិះរិះថា ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ បួលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយទេ បើដូច្នេះគួរតែអាត្មាអញក្រាបបង្គំទូលសូមព្រះមានព្រះភាគ ដោយបរិយាយផ្សេង ។ ទៀត ដើម្បីឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះបួលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (បើ) មាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះបួលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយ តើអាចដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលខ្លះ

สกทาคามิผลំ ก็ อนาคามิผลំ ก็ อรหตฺตผลំ ก็ สច្ឆិកាតុន្តិ ។ ភញ្ញោ អានន្ទ ភាគ្យវាតិ តថាគតស្ស-វេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា សោតាបត្តិផលំបិ សកទាគាមិផលំបិ អនាគាមិផលំបិ អរហត្តផលំបិ សច្ឆិកាតុន្តិ ។ សចេ ភន្តេ ភញ្ញោ ភាគ្យ-វាតិ តថាគតស្សវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា សោតាបត្តិផលំបិ សកទាគាមិផលំបិ អនា-គាមិផលំបិ អរហត្តផលំបិ សច្ឆិកាតុំ ពហូបការា ភន្តេ មហាបជាបតី គោតមី ភគវតោ មាតុច្ឆា អាចាទិកា ទោ-សិកា ខីរស្សទាយិកា ភគវន្តំ ជនេត្តិយា កាលកតាយ ថញ្ញំ ទាយេ សំ សាធុ ភន្តេ លភេយ្យ ភាគ្យវាតិ តថាគ-តស្សវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជន្តិ ។

[๑๘๐] សចេ អានន្ទ មហាបជាបតី គោតមី អដ្ឋ គរុធម្មេ បដិគ្គណ្ហាតិ សា វស្សា ឧបសម្បទា

សកទាគាមិផលខ្លះ អនាគាមិផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះ បានដែរឬទេ ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ (បើ) មាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ
ចូលមកកាន់ផ្លូវក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតប្រាប់ហើយ ក៏អាច
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលខ្លះ សកទាគាមិផលខ្លះ អនាគាមិ-
ផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះបាន ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន បើមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យដែល
ព្រះតថាគតប្រាប់ហើយ អាចដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិ-
ផលខ្លះ សកទាគាមិផលខ្លះ អនាគាមិផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះ បានដែរ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានឧបការៈច្រើន
ជាព្រះមាតុច្ឆានៃព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាងបានទ្រាំទ្រថែរក្សាថ្នូរទឹក
ក្បូរ កាលព្រះមាតាទ្រង់ទិវង្គតទៅ ព្រះនាងបានបំបៅព្រះអង្គ(តរៀងមក)
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុគ្រាមបាន
ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្លូវក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប
ប្រាស់ហើយផងចុះ ។

(១៨០) ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើព្រះនាងម-
ហាបជាបតីគោតមី ទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌ទាំង ៨ បាន ឧបសម្បទា
នោះ ចូរសម្រេចដល់ព្រះនាងចុះ (ឯគរុធម៌ ៨ នោះ) គឺ ភិក្ខុនីសូម្បី

วสฺสสตุปสมฺปนฺนาย ภิกฺขุนิยา ตรุณอุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุโน อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กาตพฺพํ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย ยา ภิกฺขุนิยา อภิกฺขุกา อาภาเสว วสฺสุปฺปเวสนตฺถาย อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย อนฺตมโส ปุพฺพาสาฬฺหิยาปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุสงฺฆโต เอกธมฺมมฺปิ ปจฺจาสีสิตพฺพา อุโภสงฺฆปกฺขกตฺตา ปกฺขสฺส ปาติโมกฺขุทฺเทสมฺปิ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย วสฺสูปนายิกาย ภิกฺขุนิยา อุภโตสงฺฆโต วสฺสูปนายนญฺจ ปวารณญฺจ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย ครุธมฺมํ อชฺฌาปชฺชาย ภิกฺขุนิยา อุภโตสงฺเฆ ปกฺขมานตฺตํ จริตพฺพํ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย เอกา วสฺสานิ ฉสุ ธมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขายา สิกฺขมานาย อุโภสงฺฆา ปริยิฏฺฐพฺพา

ឧបសម្បទា បានមួយវស្សាហើយ ក៏ត្រូវតែថ្វាយបង្គំ ក្រាកទទួល ធ្វើអញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម ចំពោះភិក្ខុដែលពើបនឹងបានឧបសម្បទា ក្នុងថ្ងៃនោះ ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានភិក្ខុឡើយ ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនីត្រូវប្រាថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺ សួរឧបោសថ ចូលទៅស្តាប់ឱវាទ អំពីសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃរាល់ពន្លះ២ ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនីនៅចាំវស្សារួចហើយត្រូវបវារណាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ដោយស្ថានទាំង ៣ គឺ ឃើញក្តី ឮក្តី រង្កៀសក្តី ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនីត្រូវគារុគាបត្តិហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្ត ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជរាបអស់ជីវិត ១ ភិក្ខុនីត្រូវដួយស្រែងរកឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ២ ពួក ដល់សិក្ខមានាដែលបានសិក្សាសិក្ខា ក្នុងធម៌ទាំង ៦ ប្រការគ្រប់ ២ ឆ្នាំហើយ

อยมฺปิ ภนฺเต สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา
ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย ภิกฺขุนิยา เกนจิ ปริยาย-
เยน ภิกฺขุ อกฺกোสิตพฺโพ ปริภาสิตพฺโพ อยมฺปิ
ภนฺเต สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อน-
ติกฺกมนีโย อชฺชตคฺเค ภิกฺขุนีนํ ภิกฺขุสงฺฆเนป-
โย อโนวาโท ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนีสุ วจนปโถ อยมฺปิ
ภนฺเต สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อ-
นติกฺกมนีโย สเจ ปนานนฺท มหาปชาปตี เคาตมี
เอเม อฏฺ ครุธมฺเม ปฏิคฺคณฺหาติ สา เอสฺวา ปพฺพ-
ชิตปสมฺปทาติ ฯ

(๑๘๑) อถโข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต
สนฺติเก อฏฺ ครุธมฺเม คเหตฺวา เยน มหาปชาปตี
เคาตมี เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา มหาปชาปตึ เคา-
ตมึ เอตทโวจ สเจ โข ตฺวํ เคาตมิ อฏฺ ครุธมฺเม ปฏิ-
คฺคณฺเหยฺยาสิ สา เอว ตว ภวิสฺสติ อุปสมฺปทา เอสฺส-
ตุปสมฺปทาย ภิกฺขุนิยา ตทหุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุโน
อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ การาเปตฺวา

ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ កិក្ខុនីមិនត្រូវដេរ មិនត្រូវប្រទេចកិក្ខុ ដោយបរិយាយណាមួយឡើយ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ តាំងពីថ្ងៃ (ដែលបានឧបសម្បទានេះទៅ) កិក្ខុនីត្រូវតែស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុ ឯកិក្ខុមិនត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុនីវិញទេ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ ម្នាលអានន្ទ បើព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌ទាំង ៨ នេះបាន ឧបសម្បទានោះ ចូរសម្រេច ដល់ព្រះនាងចុះ ។

(១៨១) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានរៀនគរុធម៌ទាំង ៨ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ (ចាំស្តាត់ហើយ) ក៏ចូលទៅរកព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះចូលទៅដល់ហើយ ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើព្រះនាងទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌ទាំង ៨ បាន ឧបសម្បទានោះ ទើបបានសម្រេចដល់ព្រះនាង (ឯគរុធម៌ទាំង ៨ នោះគឺ) កិក្ខុនីសូម្បីបានឧបសម្បទាមួយរយវស្សាហើយ ក៏ត្រូវតែថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ធ្វើអញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម ចំពោះកិក្ខុដែលទើបនឹងបួសក្នុងថ្ងៃនោះ ធម៌នេះ កិក្ខុនីត្រូវ

อยมฺปิ ขฺเวตฺถ สกฺกจฺจ กรุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา
ยาวชีวำ อนติกฺกมนียเมว กาตพฺพนฺติ อกาตพฺพเกน อาปา-
เย ปกฺขิปิตพฺพนฺติ อยมฺปิ ขฺเวตฺถ สกฺกจฺจ กรุกตฺวา
มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวำ อนติกฺกมนียเมว อนฺตฺวาสิเก
กาตพฺพนฺติ กาตพฺพสงฺคเหน เอว ขฺเวตฺถ ปฏิปตฺติปริปูรา
โหติ สปฺปุริสกิริยา นิปฺผชฺชติ อยมฺปิ ขฺเวตฺถ สกฺกจฺจ
กรุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวำ อนติกฺกมนียเมว
วสฺสำ วุฏฺฐายปิ กาตพฺพนฺติ อุกาเสสเมว ตีหิ
ปาเทหิ ปวาเรตพฺพำ นิเวสน ปิ สุเตน ปิ ปริสงฺกายปิ
ปิ อยมฺปิ ขฺเวตฺถ สกฺกจฺจ กรุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา
ยาวชีวำ อนติกฺกมนียเมว กรุณญฺจ อชฺฌาปชฺชาย กาตพฺพนฺ-
ยาว อุกาเสสเมว ปกฺขมานตฺต จริตพฺพำ อยมฺปิ ขฺเวตฺถ
สกฺกจฺจ กรุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวำ อนติกฺกม-
นียเมว เขฬ วสฺสนฺต ฉสุ ฐาเนสุ สิกฺขิตสิกฺขาย
สิกฺขมานาย อุกาเสสเมว อุปสมฺปทา ปริเยสิ-
ตพฺพา อยมฺปิ ขฺเวตฺถ สกฺกจฺจ กรุกตฺวา มาเนตฺวา
ปูเชตฺวา ยาวชีวำ อนติกฺกมนียเมว ล กาตพฺพนฺติ

ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្ទងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានកិក្ខុទេ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្ទងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីត្រូវច្រោះថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺ សួរបាតិមោក្ខ ចូលទៅស្តាប់ឧវាទ អំពីសំណាក់កិក្ខុសង្ឃរាល់កន្ទះខែ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្ទងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីនៅចាំវស្សារួចហើយត្រូវបវារណាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ដោយស្ថានទាំង ๓ គឺឃើញក្តី ឮក្តី រង្កៀសក្តី ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្ទងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីត្រូវគរុគាបត្តិហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្តក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្ទងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីត្រូវដួយសែ្វងរកឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ដល់សិក្ខមានាដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ទាំង ๖ ប្រការគ្រប់ ๒ ឆ្នាំហើយ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្ទងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីមិន

กาเยน ปริยาเยน กิญฺจิ อกฺกาสิตาปิ ปริภาสิตาปิ อยมฺปิ ขฺวสฺส สกฺกตา ครุกตา มาเนตา ปูเชตา เยวาปีทํ อเนกวิหิโต อปฺปฏิกฺกูลตาย จิตฺตโต กิญฺจิเทว กิญฺจิเทว สุจริตมตฺตมฺปิ อนุสฺสรโต อนุสฺสรโต อยมฺปิ ขฺวสฺส สกฺกตา ครุกตา มาเนตา ปูเชตา เยวาปีทํ อเนกวิหิโต สเจ โข ตุมฺเห เอวมิเม สตฺเต อชฺช เวฬุวเน ปฏิกฺกเมยฺยาถ สาธุ เว กิรายสฺมนฺเต อุปสมฺปชฺชาติ ฯ เสยฺยถาปิ ภนฺเต อานนฺท สตฺถา ปุริสสฺส ทนฺตภูมึ เวเนยฺยปุคฺคลสฺส ทนฺตภูมึ อนุตฺตรา ปุริสทมฺมสารถิ เอวเมวิเม สตฺเต อชฺช เวฬุวเน ปฏิกฺกเมยฺยาถ สาธุ เว กิรายสฺมนฺเต อุปสมฺปชฺชาติ ฯ

(๑๘๒) อถ โข อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา

---

๑ ฉ. ม. อติมุตฺตกมลยํ ปิ ฯ

ត្រូវដេរ មិនត្រូវប្រទេចកិក្ខុដោយបរិយាយណាមួយឡើយ ឆមានេះកិក្ខុនី ត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ តាំងពីថ្ងៃ (ដែលបានឧបសម្បទានេះទៅ) កិក្ខុនីត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុ ឯកិក្ខុមិនត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុនីវិញទេ ឆមានេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើព្រះនាងទទួលប្រព្រឹត្តគរុធម៌ទាំង ๘ នេះបាន ឧបសម្បទានោះ នឹងសម្រេចដល់ព្រះនាងមិនខាន ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីធ្វើយតបថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ស្ត្រីឬបុរសនៅក្រមុំកំឡោះ តែងចូលចិត្តស្អិតស្អាងខ្លួន សិតសក់ស្អាតយើយ បានកម្រងផ្កាឧប្បលក្តី ផ្កាម៉ូរិក្តី ផ្កាដែលមានក្លិនក្រអូបណាស់ក្តី ហើយទទួលយកដោយដៃទាំងពីរ តម្កល់ទុកលើអវយវៈដ៏ទុតម គឺ ត្បូង យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ខ្ញុំនឹងទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌ទាំង ๘ នេះ (ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត) ហើយមិនប្រព្រឹត្តកន្លង ដរាបអស់ជីវិត ដូច្នោះដែរ ។

(๑๘๒) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះបូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ

ฯเปฯ ติสฺสิโย ฯ ฯเปฯ ปญฺญา เขา อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ ฯเปฯ ปพฺพชิตา ภนฺเต มหาปชาปติ โคตมี อฏฺฐ ครุธมฺเม ปฏิคฺคหิตา ภควโต มาตุฏฺฐานิ[๑] ฯ สเจ ปชานนฺโต[๒] ลภติ สฺวากฺขาเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชํ จิรฏฺฐิติกํ อานนฺท พฺรหฺมจริยํ อกริสฺส วสฺสสหสฺสํ สทฺธมฺโม ติฏฺเฐยฺย ยสฺมา จ เขา อานนฺท มาตุฏฺฐาเน ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิโต ลภติ อานนฺท พฺรหฺมจริยํ จิรฏฺฐิติกํ ภวิสฺสติ[๓] ปญฺจวสฺสสตานิ สทฺธมฺโม ปติฏฺฐสฺสติ เสยฺยถาปิ อานนฺท ยานิ กานิจิ กุลานิ ภหุสฺสตฺถิกานิ[๔] อปฺปปุริสกานิ ตานิ สุปฺปฏิสิยานิ โหนฺติ โจราเวหิ กุมฺภเถนกาเวหิ ฯเปฯ เขา อานนฺท ยสฺมึ ธมฺมวินเย ลภติ มาตุฏฺฐาเน อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชํ น ตํ พฺรหฺมจริยํ จิรฏฺฐิติกํ

---

๑ มาตุปฏฺฐายีติ กตฺถจิ โปตฺถเกสุ ทิสฺสติ ฯ ๒. ฉ. ม. สเจ อานนฺท ฯ ๓ ฉตฺตพฺพเมตฺถ อานนฺท วสฺสสหสฺสานิ สทฺธมฺโม ติฏฺเฐยฺยาติ กตฺถจิ โปตฺถเกสุ ทิสฺสติ ฯ ๔ ฉ. ม. ภหุตฺถิกานิ ฯ

ภิกษุ๑๖๐๐รูปกะ ព្រហ្មចារ្យមិនបានតាំងនៅយូរអង្វែង

ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គរុធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានទទួលហើយ ព្រះមាតុច្ឆានៃព្រះមានព្រះភាគ បានឧបសម្បាទាហើយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើប្រសិនណាជាមាតុគ្រាម មិនបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយទេ ម្នាលអានន្ទ ព្រហ្មចារ្យនឹងបានតាំងនៅជាអង្វែង ព្រះសទ្ធម្មគឺអរហត្តផល ក៏នឹងបានតាំងនៅអស់ ១ ពាន់ឆ្នាំ ម្នាលអានន្ទ តែកាលណាមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ ម្នាលអានន្ទ ឥឡូវនេះ ព្រហ្មចារ្យមិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្នាលអានន្ទ ឥឡូវនេះ ព្រះសទ្ធម្មនឹងបិតនៅបានត្រឹមតែប្រាំរយឆ្នាំវិញ ម្នាលអានន្ទ មាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យគឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្មចារ្យនោះ មិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្នាលអានន្ទ ប្រៀបដូចគ្រួសទាំងឡាយណានីមួយ ដែលមានស្ត្រីច្រើនមានប្រុសតិច គ្រួសទាំងនោះ ពួកចោរលួចក្អមឆ្នាំង ក៏អាចចូលមកបំផ្លាញបានដោយងាយ ម្នាលអានន្ទ មាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ គឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្មចារ្យនោះ មិនតាំងនៅយូរអង្វែងទេ

ហោតំ សេយ្យថាបិ អានន្ទ សម្ពន្ធេ សាលិក្ខេត្តេ សេតដ្ឋិកា ជាម ភេកជាតំ ឯវមេតំ ឃរំ តំ សាលិក្ខេត្តំ ន ចិរដ្ឋិតិកំ ហោតំ ឃរមេវ ខោ អានន្ទ យស្មឹ ធម្មវិនយេ លភតិ មាតុគ្គាមោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជំ ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ ហោតំ សេយ្យថាបិ អានន្ទ សម្ពន្ធេ ឧច្ចុក្ខេត្តេ មញ្ជេដ្ឋិកា ជាម ភេកជាតំ ឯវមេតំ ឃរំ តំ ឧច្ចុក្ខេត្តំ ន ចិរដ្ឋិតិកំ ហោតំ ឃរមេវ ខោ អានន្ទ យស្មឹ ធម្មវិនយេ លភតិ មាតុគ្គាមោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជំ ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ ហោតំ សេយ្យថាបិ អានន្ទ បុរិសោ មហាតោ តឡាកស្ស បដិកច្ចេវ ទាទ្ធឹ(๑) ពន្ធេយ្យ យាវទេវ ឧទកស្ស អនតិក្កមនាយ ឃរមេវ ខោ អានន្ទ មយា បដិកច្ចេវ ភិក្ខុនីនំ អដ្ឋ គរុធម្មា បញ្ញត្តា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយាតិ ។

ភិក្ខុនីនំ អដ្ឋ គរុធម្មា និដ្ឋិតា ។

---

๑ ឧ. ម. អាទ្ធឹ ។

ម្នាលអានន្ទ ប្រៀបដូចជារោគជាតិ ឈ្មោះសេតដ្ឋិកា (ក្រាវ) ធ្លាក់ចុះ
ក្នុងស្រែស្រូវណា ដែលកំពុងតែលូតលាស់ល្អ ស្រែស្រូវនោះ មិនបាន
តាំងនៅយូរអង្វែង ដោយប្រការដូច្នេះ ម្នាលអានន្ទ មាតុគ្រាម បាន
ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ គឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្ម-
ចារ្យនោះ មិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្នាលអានន្ទ ប្រៀបដូចរោគជាតិ
ឈ្មោះមញ្ជេដ្ឋិកា (ដង្កូវក្រាវ) ធ្លាក់ចុះ ក្នុងចម្ការអំពៅណា ដែលកំពុងតែ
លូតលាស់ល្អ ចម្ការអំពៅនោះ មិនបានតាំងនៅអង្វែង ដោយប្រការដូច្នេះ
ម្នាលអានន្ទ គរុធម៌ ៩ ប្រការ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយ ចំពោះ
ភិក្ខុនីជាតម្បូង ដើម្បីមិនឲ្យ(ភិក្ខុនី)ប្រព្រឹត្តកន្លងផុតបដល់អស់ជីវិត ម្នាល
អានន្ទ ប្រៀបដូចជាបុរសប្រញាប់លើកទំនប់ទប់ទឹកស្រះដ៏ធំ ដើម្បីទប់
ទប់ទឹកមិនឲ្យហូរចេញទៅជាដរាប ។

ចប់ គរុធម៌ទាំង ៨ របស់ពួកភិក្ខុនី ។

[๑๘๓] อถ โข มหาปชาปติ โคตมี เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิ ฯ เอกมนฺตํ ฐิตา โข มหาปชาปติ โคตมี ภควนฺตํ เอตทโวจ กถาหํ ภนฺเต อิมาสุ สาคาริยาทีสุ ปฏิปชฺเชยฺยนฺติ ฯ อถ โข ภควา มหาปชาปตึ โคตมึ ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสสิ สมาทปเยสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิ ฯ อถ โข มหาปชาปติ โคตมี ภควตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิตา สมาทปิตา สมุตฺเตชิตา สมฺปหํสิตา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนิโย อุปสมฺปาเทตุนฺติ ฯ

[๑๘๔] อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย มหาปชาปตึ โคตมึ เอตทโวจุ อยฺยา อนุปสมฺปนฺนา มยญฺหา(๑) อุปสมฺปนฺนา อิทานิ ภควตา ปญฺญตฺตา ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนิโย

๑ ฉ. มยมฺหา ฯ

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី និងការសូមពរ

(๑๘๓) លំដាប់នោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិដូចម្តេច ក្នុងនាងសាកិយានីទាំងនេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីឲ្យឃើញតាម ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ ឯព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ដែលព្រះមានព្រះភាគបានពន្យល់ ឲ្យឃើញតាម ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថារួច ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ពួកភិក្ខុនីបាន ។

(๑๘๔) លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីទាំងនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្បន្នា (មិនបានឧបសម្បទាទេ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ទើបជាឧបសម្បន្នា (បានឧបសម្បទា) ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តដូច្នេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ

ឧបសម្បាទេតព្វាតិ ។ អថខោ មហាបជាបតី គោតមី
យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ មហាបជាបតី គោតមី អាយស្មន្តំ
អានន្ទំ ឯតទវោច ឥមា មំ ភន្តេ អានន្ទ កិក្ខុនិយោ
ឱវាទាហំសុ អយ្យា អនុបសម្បន្នា មយញ្ហម្ហា ឧប-
សម្បន្នា ឱវំ មេ ភគវតា បញ្ញត្តំ កិក្ខូសេ កិក្ខុនិយោ
ឧបសម្បាទេតព្វាតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន
ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា
អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មហាបជាបតី ភន្តេ គោតមី
ឱវាទាហ ឥមា មំ ភន្តេ អានន្ទ កិក្ខុនិយោ ឱវាទាហំសុ
អយ្យា អនុបសម្បន្នា មយញ្ហម្ហា ឧបសម្បន្នា ឱវំ មេ ភ-
គវតា បញ្ញត្តំ កិក្ខូសេ កិក្ខុនិយោ ឧបសម្បាទេតព្វាតិ ។

ត្រូវឲ្យឧបសម្បទាដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅរកព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន កិក្ខុនីទាំងនេះ នាំគ្នាមកនិយាយនឹងខ្ញុំ យ៉ាងនេះថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្បន្នា យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ទើបជាឧបសម្បន្នា ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់បញ្ញត្តដូច្នេះថា កិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យឧបសម្បទាដល់ពួកកិក្ខុនី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានមកនិយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន កិក្ខុនីទាំងនេះ មកនិយាយនឹងខ្ញុំថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្បន្នា យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ទើបជាឧបសម្បន្នា ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្តដូច្នេះថា កិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ដល់ពួកកិក្ខុនី ។

ยนฺตฺวนฺ อานนฺท มหาปชาปติยา โคตมิยา อฏฺ
ครุธมฺมา ปฏิคฺคหิตา ตถาคตสฺส อุปสมฺปชฺชิตุนฺติ ฯ

(๑๘๔) อถโข มหาปชาปติ โคตมี เยนายสฺมา
อานนฺโท เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺาสิ ฯ เอกมนฺตํ ฐิตา โข
มหาปชาปติ โคตมี อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจ
เอกาหํ ภนฺเต อานนฺท ภควนฺตํ ปาทา ยาจามิ สาธุ ภนฺเต
ภควา อนุชานेยฺย ตถาคตา นิกฺขนฺเน นิกฺขนฺเน ยถา ปุริมา
อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมนฺติ ฯ อถโข
อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺก-
มิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตं
นิสินฺโน โข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ เอตทโวจ
มหาปชาปติ ภนฺเต โคตมี เอวมาห เอกาหํ ภนฺเต

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ គរុធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង ដែលព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីបានទទួលហើយ ដោយចំណែកណា ចំណែកនោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនោះ ។

(๑๘๔) គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅកាន់ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់តែម្នាក់ឯង នឹងសូមពរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលីនិងសាមីចិកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុផង ដល់ពួកភិក្ខុនីផង តាមលំដាប់វស្សាចាស់ខ្ចី ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ពោល(នឹងខ្ញុំព្រះអង្គ) យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន

อานนฺท ภควนฺตํ ยาจามิ สาธุ ภนฺเต ภควา อนุชานาเตยฺย ภิกฺขูนญฺจ ภิกฺขุนีนญฺจ ยถาวุฑฺฒํ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมนฺติ ฯ อฏฺฐานเมตํ อานนฺท อนวกาโส โย ตถาคโต อนุชาเนยฺย มาตุคามสฺส อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ สเมหิ ปาชาปติ อานนฺท อญฺญติตฺถิยา ฉุรกฺขาตธมฺมา มาตุคามสฺส อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ น กริสฺสนฺติ กิมงฺคํ ปน ตถาคโต อนุชานิสฺสติ มาตุคามสฺส อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมนฺติ ฯ อฏฺฐาเน ภควา ฯเปฯ นิทาเน ฯเปฯ ปกาเรน ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ น ภิกฺเวหิ มาตุคามสฺส อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กาตพฺพนฺติ ฯ

(๑๘๖) อฏฺฐาเน มหาปชาปตี โคตมี เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา

ខ្ញុំម្ចាស់តែម្នាក់ឯង នឹងសូមពារព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុផង ដល់ពួកភិក្ខុនីផង តាមលំដាប់វស្សាចាស់ខ្ចី ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ ការសូមនេះ មិនមែនជាហេតុជាបច្ច័យទេ ត្រង់ពាក្យដែលថា ឱ្យតថាគតអនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ដល់មាតុគ្រាម (នោះ) ម្នាលអានន្ទ អម្បាលដូចជាពួកតិរ្ថិយដទៃអស់នេះ ដែលជាអ្នកពោលធម៌អាក្រក់ ម្តេចគង់តែមិនធ្វើ នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ចំពោះមាតុគ្រាមដែរ ចំណង់បើតថាគត នឹងអនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ដល់មាតុគ្រាម ដូចម្តេចបាន ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើ នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ចំពោះមាតុគ្រាមទេ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๘๖] គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ រួចគង់ក្នុងទី

ฝกมฺลฺ อฏฺฐาสิ ฯ ฝกมฺลฺ ปิตา เขา มหาปชาปติ
โคตมี ภควนฺตำ ฝตฺวาเนว ยาวติกา ตาวติกา ภิกฺขุนีสงฺฆา
สนฺนิปติตา โหนฺติ ภิกฺขู จ สามณเร จ ทิสฺวา มยิ ภิกฺขู
เตสุ สนฺนิปเตสุ ปฏิปฺปสฺสมฺภติ ฯ ยาวติกา ตาวติกา
โคตมิ ภิกฺขุนีนำ สนฺนิปติตา ภิกฺขู จ สามณเร จ
ยถา ภิกฺขู สนฺนิปติตา ตถา เตสุ สนฺนิปเตสุ สนฺนิ-
ปฺปสฺสมฺภติ ฯ ยาวติกา ปน ตาวติกา ภิกฺขุนีนำ สนฺนิปติตา
ภิกฺขู จ อสามณเร จ ทิสฺวา มยิ ภิกฺขู เตสุ สนฺนิ-
ปเตสุ ปฏิปฺปสฺสมฺภติ ฯ ยาวติกา ตาวติกา โคตมิ ภิกฺขุนีนำ
สนฺนิปติตา ภิกฺขู จ อสามณเร จ ยถาปญฺญตฺเตสุ
สนฺนิปเตสุ สนฺนิปฺปสฺสมฺภติ ฯ

(๑๘๗) อถ โข มหาปชาปติ โคตมี เยน
ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตำ อภิวาเทตฺวา

ដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ជារបស់ពួកភិក្ខុនី ដែលទួទៅដល់ពួកភិក្ខុផង តើខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រះនាងគោតមី សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ជារបស់ពួកភិក្ខុនី ដែលទួទៅដល់ពួកភិក្ខុផង ពួកភិក្ខុសិក្សាយ៉ាងណា ពួកភិក្ខុនីក៏ត្រូវសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ក្រាបបង្គំទូលសួរទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយវិញទៀត សិក្ខាបទទាំងឡាយណា សម្រាប់ពួកភិក្ខុនី មិនទួទៅដល់ពួកភិក្ខុផង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រះនាងគោតមី សិក្ខាបទទាំងឡាយណា សម្រាប់ភិក្ខុនី មិនទួទៅដល់ពួកភិក្ខុផង ពួកភិក្ខុនីត្រូវសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដូចតថាគតបានបញ្ញត្តទុកមកហើយចុះ ។

(๑๘๗) គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមាន

ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ មហាបជា-
បតី គោតមី ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ ភន្តេ ភគវា
សង្ខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ ភគវតោ ធម្មំ សុត្វា
ឯកា(១)វូបកដ្ឋា អប្បមត្តា អាតាបិនី បហិតត្តា វិហ-
រេយ្យន្តិ ។ យេ ខោ តុំ គោតមិ ធម្មេ ជានេយ្យាសិ
នេមេ ធម្មា សរាគាយ សំវត្តន្តិ នោ វិរាគាយ សញ្ញោ-
គាយ សំវត្តន្តិ នោ វិសញ្ញោគាយ អាចយាយ សំវត្តន្តិ
នោ អបចយាយ មហិច្ឆតាយ សំវត្តន្តិ នោ អប្បិច្ឆតាយ
អសន្តុដ្ឋិយា សំវត្តន្តិ នោ សន្តុដ្ឋិយា សង្គណិកាយ
សំវត្តន្តិ នោ បវិវេកាយ កោសជ្ជាយ សំវត្តន្តិ នោ

---

๑ ម. ឯកត្តិ សព្ពេ ឧត្តិ ។

ព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ ខ្ញុំព្រះអង្គតែម្នាក់ឯង ចៀសចេញអំពីពួក (ហើយទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់) មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានតែសេចក្តីព្យាយាមកម្ចាត់កិលេស(ឲ្យរីងស្ងួត) មានចិត្តបញ្ជូនទៅក្នុងកម្មដ្ឋាន ព្រោះស្តាប់ធម៌ណារបស់ព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងធម៌ (នោះ) ដោយសង្ខេប (ដល់ខ្ញុំម្ចាស់) ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បីដឹងនូវធម៌ទាំងឡាយណាថា ធម៌ទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបដោយតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រាសចាកតម្រេក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបក្នុងវដ្ត: មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រាសចាកការប្រកបក្នុងវដ្ត: ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការសន្សំកិលេសវដ្ត: មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកការសន្សំកិលេសវដ្ត: ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសន្តោស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសន្តោស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការច្រឡូកច្រឡំដោយពួក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការស្ងប់ស្ងាត់ចាកពួក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធ

វីរិយារម្ភាយ ទុព្ភរតាយ សំវត្តន្តិ នោ សុភរតាយ ឯកំ-
សេន នោតថាមិ ជានេយ្យាសិ នេសោ ធម្មោ នេសោ វិន-
យោ នេតំ សត្ថុសាសនន្តិ យេ ច ខោ តុំ នោតថាមិ
ធម្មេ ជានេយ្យាសិ ឥមេ ធម្មា វិរាគាយ សំវត្តន្តិ នោ
សរាគាយ វិសញ្ញោគាយ សំវត្តន្តិ នោ សញ្ញោគាយ
អបចយាយ សំវត្តន្តិ នោ អាចយាយ អប្បិច្ឆតាយ
សំវត្តន្តិ នោ មហិច្ឆតាយ សន្តុដ្ឋិយា សំវត្តន្តិ នោ អ-
សន្តុដ្ឋិយា បវិវេកាយ សំវត្តន្តិ នោ សង្គណិកាយ វីរិ-
យារម្ភាយ សំវត្តន្តិ នោ កោសជ្ជាយ សុភរតាយ សំ-
វត្តន្តិ នោ ទុព្ភរតាយ ឯកំសេន នោតថាមិ ជានេយ្យាសិ
ឯសោ ធម្មោ ឯសោ វិនយោ ឯតំ សត្ថុសាសនន្តិ ។

សេចក្តីព្យាយាម ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយក្រ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយងាយ ម្នាលព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បីចាំទុកដោយចំណែកមួយថា នេះមិនមែនជាធម៌ នេះមិនមែនជាវិន័យ នេះមិនមែនជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាទេ ម្នាលព្រះនាងគោតមី មួយវិញទៀត ព្រះនាងគប្បីដឹងនូវធម៌ណា ថា ធម៌ទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបដោយតម្រេក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រាសចាកការប្រកបក្នុងវដ្ត: មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបក្នុងវដ្ត: ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការមិនសន្សំកិលេសវដ្ត: មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការសន្សំកិលេសវដ្ត: ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសន្តោស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសន្តោស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការស្ងប់ស្ងាត់ចាកពួក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការច្រឡូកច្រឡំដោយពួក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយងាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយក្រ ម្នាលព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បីចាំទុក ដោយចំណែកមួយថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាហើយ ។

[๑๘๘] สัตถา ปน สมเยน ภิกฺขู ภิกฺขุนิยา ชาตึ โอกฺขิปนฺเต ครหนฺเต ขุ.สิ.๒/๑๐๑(๑) ฯ เป ฯ เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ชาตึ โอกฺขิปิตุนฺติ ฯ อถ โข ภิกฺขุนิยา ฌานโลโภ อุปฺปชฺชิ ฯ สา ภิกฺขุนี ชาตึ โอกฺขิปิตพฺพนฺติ ฯ เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา จ ภิกฺขุนิยา ชาตึ โอกฺขิปิตุนฺติ ฯ

[๑๘๙] สัตถา ปน สมเยน ภิกฺขู ภิกฺขุนิยา วิสฺสาสกาเล อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุนิยา ชาตึ โอกฺขิปนฺติ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ชานาเยหิ ภนฺเต อยเมสา ชาติ อยเมสา ชาติ อลนฺตา อเยหิ ภนฺเต สมณิโย นาม อกาลมิสฺสิตาติ ฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา จ ชาตึ โอกฺขิปิตพฺพา โย โอกฺขิเปยฺย

---

๑ ม. โยตฺถกาสุ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา ชาตึ โอกฺขิปนฺติ ขุ.สิ.๑/๑๐๑ วิภงฺเค อาคตํ ฯ

[๑๘๘] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានសម្តែងបាតិមោក្ខ ដល់ពួកភិក្ខុនី ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។

[๑๘๙] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅគាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។ មនុស្សពាលទាំងឡាយតំណោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ភិក្ខុនីទាំងនេះជាសហាយរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុទាំងនេះមុខជានឹងត្រេកអរជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងនេះ(ទៀត) ។ កាលដែលមនុស្សពាលទាំងនោះតំពុងតំណោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានឮច្បាស់ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងបាតិមោក្ខ ដល់ពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុណាសម្តែង

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสิตุนฺติ ฯ ภิกฺขุนิโย น ชานนฺติ ปุน[1] ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ เปฯ เตน ภิกฺขุ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปฏิกฺกริตุ ปุน ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสิตุนฺติ ฯ

(๑๙๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อาปตฺติ น ปฏิกโรนฺติ ฯ เปฯ เตน ภิกฺขู ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เปฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ น ปฏิกาตพฺพา โย น ปฏิกเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ ภิกฺขุนิโย น ชานนฺติ ปุน อาปตฺติ ปฏิกาตพฺพาติ ฯ เปฯ เตน ภิกฺขู ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขา อาปตฺติ ปฏิกฺกริตุ ปุน อาปตฺติ ปฏิกเรยฺยาติ ฯ อถ โข ภิกฺขุนิ ปจฺจนฺโตสิ เกน นุ โข ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปฏิกฺขิปิตพฺพาติ ฯ เตน ภิกฺขู ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปฏิกฺขิปิตุนฺติ ฯ

---

๑ ม. ปุน ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីសម្ពែងជ្រាតមោក្ខដល់ភិក្ខុនីផងគ្នាចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវសម្ពែងជ្រាតមោក្ខយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រាប់ដល់ភិក្ខុនីថា នាងទាំងឡាយត្រូវសម្ពែងជ្រាតមោក្ខយ៉ាងនេះ ។

[๑๙๐] ក្នុងសម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានសម្ពែងអាបត្តិចេញ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនមែនមិនត្រូវសម្ពែងអាបត្តិចេញទេ ភិក្ខុនីណាមិនសម្ពែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវសម្ពែងអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ដល់ភិក្ខុនីថា នាងទាំងឡាយត្រូវសម្ពែងអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរនឹងទទួលអាបត្តិ របស់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទទួលអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី ។

(๑๙๑) สเจ โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ชิ-ยาย ปิ วิยฺยาย ปิ สิกฺขาปจฺจกฺขาย ปิ ภิกฺขุ ปสาเทตฺวา ปตฺต ภูมิยา นิกฺขิปิตฺวา ฯกาสุ ทุกฺกฏสฺส กาเรตฺวา ทุกฺกฏ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา อาปตฺติ ปฏิกเรยฺย ฯ มนุสฺสา ทุฏฺฐาย วา ทุฏฺฐาย วิกาเล วา ชายาโย ๔ มา ๔ เมสุ ชาวโย ๔ มา ๔ เมสุ รตฺติ วิมาเนตฺวา ๔ ชนา ขมาเปตฺวา ฯเปฯ เตหิ ภิกฺขุ ภควาโต ปฏิมตฺต อาโรเจ-สุ ฯเปฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิ อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา เยน ปฏิคฺคณฺหาย อนุปสมฺปนฺนา อนุปสมฺปนฺนาย ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิ อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา ภิกฺขุนิโย น ชานนฺติ ปวาเรติ อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา ภควาโต ปฏิมตฺต อาโรเจสุ ฯเปฯ อนุปสมฺปนฺนาย ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิ อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา ภิกฺขุนิโย น ชานนฺติ ปวาเรติ อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา ฯ

(๑๙๒) สเจ โข ปน สมเยน ภิกฺขา[๑] ภิกฺขุ-นิ กมฺม น กาเรยฺย ฯเปฯ เตหิ ภิกฺขุ ภควาโต ปฏิมตฺต อาโรเจสุ ฯเปฯ อนุปสมฺปนฺนาย ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา

๑ ฉ. ม. ภิกฺขาปิ

[๑๔๑] សម័យនោះ កិកូនីពាំងឆ្ងាយបានឃើញកិកូ (កំពុងដើរ) ក្នុងច្រកវាលតូចខ្លះ ក្នុងច្រកពាលខ្លះ ក្នុងផ្លូវបែកជា ៣ ខ្លះ កំពុងក់ចាត្រលើផែនដីហើយធ្វើចីវរធ្វើដែលស្មាម្ខាង អង្គុយប្រហោងផ្តងអញ្ជលីសម្តែងអាបត្តិ ។ មនុស្សពាំងឆ្ងាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកូនីពាំងនេះជាកវិយារបស់កិកូពាំងនេះ កិកូនីពាំងនេះជាសហាយរបស់កិកូពាំងនេះ ក្នុងវេលាយប់ប្រុសស្តីគ្នា គឺរួមដំណេកជាមួយគ្នា ឥឡូវនេះមកទទួលមានោសនឹងគ្នា ។ បេ ។ កិកូពាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូពាំងឆ្ងាយ កិកូមិនត្រូវទទួលអាបត្តិរបស់កិកូនីទេ កិកូណាទទួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកូពាំងឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យតែកិកូនីទទួលអាបត្តិរបស់ពួកកិកូនីផងគ្នា ។ កិកូនីពាំងឆ្ងាយមិនបានដឹងថា កិកូនីត្រូវទទួលអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ កិកូពាំងឆ្ងាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូពាំងឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកូប្រាប់ដល់កិកូនីពាំងឆ្ងាយថា នាងពាំងឆ្ងាយត្រូវទទួលអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។

[๑๔๒] សម័យនោះឯង កិកូពាំងឆ្ងាយមិនបានធ្វើកម្ម(មានតជ្ជនីយកម្មជាដើម)ដល់កិកូនី ។ បេ ។ កិកូពាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូពាំងឆ្ងាយ

ภิกฺขุนีนญฺจ กมฺมํ กาตุนฺติ ฯ อเถโข ภิกฺขูนญฺเจว ภิกฺขุนีนญฺจ กมฺมํ กาตพฺพนฺติ ฯ เต ภิกฺขู ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนีนญฺจ กมฺมํ กาตุนฺติ ฯ

(๑๙๓) เตน โข ปน สมเยน ภควตา ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปญฺญตฺโต โหติ ภิกฺขูหิปิ สทฺธิญฺจ ภิกฺขุนีหิปิ สทฺธิญฺจ ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสปริยาปนฺนานิ จ สิกฺขาปทานิ ภิกฺขูนิปิ อุทฺทิสนฺติ ภิกฺขุนิโยปิ อุทฺทิสนฺติ ภิกฺขูนิปิ อุทฺทิสาปิยมานานิ ภิกฺขุนิโยปิ อุทฺทิสาปิยมานานิ ภิกฺขูนิปิ อุปฺปชฺชนฺติ ภิกฺขุนิโยปิ อุปฺปชฺชนฺติ ภิกฺขูนิปิ ปฏิปชฺชนฺติ ภิกฺขุนิโยปิ ปฏิปชฺชนฺติ ภิกฺขูนิปิ เทเสนฺติ ภิกฺขุนิโยปิ เทเสนฺติ ภิกฺขูนิปิ ปฏิคฺคณฺหนฺติ ภิกฺขุนิโยปิ ปฏิคฺคณฺหนฺติ

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរនឹងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី ។

(១៨៣) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនីដែលភិក្ខុបានធ្វើកម្មរួចហើយ លុះឃើញភិក្ខុ(កំពុងដើរ)ក្នុងច្រកវាលខ្លះ ក្នុងច្រកគាលខ្លះ ក្នុងផ្លូវបែកជាបីខ្លះ ក៏ដាក់ចុះត្រលើផែនដី ហើយធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាងអង្គុយច្រហោងផ្តងអញ្ជលីទៅមាគោសថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សំគាល់ថា យើងលែងធ្វើយ៉ាងនេះទៀតហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ (បានឃើញ) ដូច្នោះ ក៏ពោលគោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ភិក្ខុនីទាំងនេះជាសហាយរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ក្នុងពេលយប់ប្រទូស្តគ្នា គឺរួមដំណេកជាមួយគ្នា ឥឡូវនេះមកទៅមាគោសនឹងគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវធ្វើកម្មយ៉ាងនេះ ។

เตน ภิกฺขุนา ปฏิคฺคเหตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนีนํ อาจิกฺขิตุญฺจ วา กมฺมกรเณ ยาวตติยานุสฺสาวนายา ติ ฯ

[๑๙๖] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย สงฺฆมชฺเฌ กณฺหาภิญฺญาตา กาฬมหาภิญฺญาตา ปริจารปญฺญา อญฺญมญฺญิสฺสา ปุเรสตฺตีหิ ปริตฺตญฺจ ปริหรนฺติ สกฺกาติ[1] อธิกรณานิ วูปสเมตุ ฯ เป ฯ เตน ภิกฺขุนา ปฏิคฺคเหตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนีนํ อธิกรณานิ วูปสเมตุนฺติ ฯ

[๑๙๗] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ภิกฺขุนีนํ อธิกรณานิ วูปสเมนฺติ ฯ ตสฺมึ โข ปน อธิกรเณ วินิจฺฉยมาเน [illegible] ภิกฺขุนิโย ปมชฺชนฺติ อาปตฺติโย อาปชฺชนฺติ ฯ ภิกฺขู เอวมาหํสุ สาธุ ภคินิโย อยฺยา ภิกฺขุนีนํ กมฺมํ กโรนฺตุ อยฺยา ภิกฺขุนีนํ อาปตฺติ ปฏิกฺขิปตฺวา ฯ ภิกฺขู ภิกฺขุนีนํ อธิกรณานิ วูปสเมสุนฺติ ฯ เตน ภิกฺขุนา ปฏิคฺคเหตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา

๑ ม. สกฺกาติ ฯ

ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រាប់ដល់
ភិក្ខុនីទាំងឡាយថា នាងទាំងឡាយត្រូវធ្វើកម្មយ៉ាងនេះ ។

(๑๙๔) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បង្កហេតុឈ្លោះ
ទាស់ខែងជជែកគ្នាកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ពោលចាក់ដោតគ្នាដោយលំពែងគឺ
មាត់ មិនមានអ្នកណាអាចរម្ងាប់នូវអធិករណ៍នោះបានឡើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរម្ងាប់អធិករ..
របស់ពួកភិក្ខុនី ។

(๑๙๕) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ តែងរម្ងាប់អធិករណ៍
របស់ពួកភិក្ខុនី ។ កាលបើភិក្ខុបានវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះហើយ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយគួរដល់កម្មខ្លះ គួរដល់អាបត្តិខ្លះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ងាស់ទាំងឡាយ សូមលោកម្ងាស់ទាំងឡាយ
មេត្តាធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីប៉ុះ សូមលោកម្ងាស់ទទួលអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីប៉ុះ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍របស់
ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนีนํ กมฺมํ อาเกเปตฺวา ภิกฺขุนีนํ ฉนฺทาเทตุ ภิกฺขุนีหิ ภิกฺขุนีนํ กมฺมํ กาตุ ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนีนํ อาปตฺตึ อาเกเปตฺวา ภิกฺขุนีนํ ฉนฺทาเทตุ ภิกฺขุนีหิ ภิกฺขุนีนํ อาปตฺตึ ปฏิคฺคเหตุนฺติ ฯ

[๑๙๖] เตน โข ปน สมเยน อุปฺปลวณฺณายฯ ภิกฺขุนิยา อนฺเตวาสินี ภิกฺขุนี สตฺตวสฺสา โหติ อนุปสมฺปนฺนา เหาเตติ วินเย ปริยาปุณาติฯ ตสฺสา มุทฺธสฺส-ตีติ เกสา ตีเตา ตีเตา มุสฺสติ ฯ อเสฺสสิ โข สา ภิกฺขุนี ภิกฺขู กเถนฺเต สาวตฺถึ คจฺฉนฺเตฯ อถ โข ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ปโหสิ อหุ โข สตฺตวสฺสา โหติ อนุปสมฺปนฺนา เหาเตติ วินเย ปริยาปุณาติ[1] ตสฺสา เมมุทฺธสฺสตีติ เกสา ตีเตา ตีเตา มุสฺสติ อุกฺกาโร โข ปน มาตุคามสฺส ยาวชีวํ สตฺถาโร อนุปสมฺปนฺนาปิ กตา อุโข ปน มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ อถ โข สา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีนํ ปโหสิ ฯ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนีนํ ปโหสิ

---

๑ ฉ. อนุปสมฺปนฺนา ฯ ม. อนุปสมฺปนฺนา ฯ

ឲ្យកំពុងលើកកម្មរបស់ពួកកំពុងទី ហើយប្រគល់ឲ្យកំពុងទី ឲ្យកំពុងទីធ្វើកម្មដល់កំពុងទីផងគ្នា ឲ្យកំពុងលើកអាបត្តិរបស់កំពុងទី ហើយប្រគល់ឲ្យកំពុងទីទទួលអាបត្តិរបស់កំពុងទីផងគ្នា ។

(๑๙๖) សម័យនោះឯង កំពុងទីជាសិស្សរបស់ឧបាលីវណ្ណកំពុងទី ទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ រៀនវិន័យអស់ ๗ ឆ្នាំ ។ កំពុងទីនោះច្រើនភ្លេចស្មារតី វិន័យដែលបានរៀនមកហើយ ក៏ចេះតែភ្លេចទៅវិញ ។ កំពុងទីនោះពុំដំណឹងថា ព្រះមានព្រភាគ ទ្រង់មានបំណងនឹងស្តេចទៅ កាន់នគរសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ កំពុងទីនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញនេះបានទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ រៀនវិន័យអស់ ๗ ឆ្នាំហើយ អាត្មាអញនេះជាមនុស្សភ្លេចច្រើន វិន័យដែលបានរៀនហើយ ចេះតែភ្លេចទៅវិញ ធម្មតាមាតុគ្រាមនឹងដើរតាមព្រះសាស្តាអស់មួយជីវិត ក៏លំបាកពេកណាស់បើដូច្នោះ អាត្មាអញនឹងប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ។ លំដាប់នោះ កំពុងទីនោះប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់កំពុងទីទាំងឡាយ ។ កំពុងទីទាំងឡាយដំណាលរឿងនុ៎ះ

อาเภเจสุ ฯ เต ภิกฺขู ภควาเตา ปฏิมตฺตึ อาเภเจสุ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนีสงฺฆา วินยปุจฺฉนนฺติ ฯ

ปฐมภาณวารา ฯ

[๑๙๗] อถโข ภควา เวสาลิยญฺ ยถาภิรนฺตนฺ วิหริตฺวา เยน สาวตฺถี เตน จาริกนฺ ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน จาริกนฺ จรมาโน เยน สาวตฺถี ตทวสริ ฯ ตตฺร สุทนฺ ภควา สาวตฺถิยนฺ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย ภควนฺตนฺ ทสฺสเนน ปิสิตฺวนฺตนฺ อเปฺปกจฺจาปิ อเปฺปกจฺเจ อาปชฺชนฺตีติ ฯ เป ฯ ภควาเตา ปฏิมตฺตึ อาเภเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ภิกฺขุนิโย ภควนฺตนฺ ทสฺสเนน ปิสิตฺวนฺตนฺ ยา ปิสิเตฺวยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ตสฺสา ภิกฺขุโน ธมฺมกมฺมนฺ กาตุนฺติ ฯ อถโข ภิกฺขุนิโย ปฏิกฺกมนฺตา ตา ภิกฺขู ธมฺมกมฺมนฺ กาตพฺพนฺติ ฯ

ប្រាប់ពួកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រោះបង្កំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុបង្អាញវិនយដល់ពួកភិក្ខុនីបាន ។

ភាណវារៈ ទី ១ ។

(๑๙๗) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងវេសាលី តួរតាមពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏ស្តេចទៅកាន់ចារិកនគរសោរតី្ត តាលត្រាប់ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ទ្រង់ឆ្ពោះទៅកាន់នគរសោរតី្តនោះ ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបនគរសោរតី្តនោះ ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយ-ភិក្ខុសាបកត់នឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុនី ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងបានពួកភិក្ខុនីត្រែកអាក្នុងពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះបំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសាបកត់នឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុនី អើ ភិក្ខុណាសាប ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុសង្ឃ) ធ្វើណត្តិកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកមានសេចក្តីត្រិះដូចេ្នះថា ភិក្ខុសង្ឃគ្រោះធ្វើណត្តិកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។

เตน ภิกฺขุ ภควาเตา ปจฺจยตฺถ อาโรเจสุ ฯ อถ ขฺวาหิ เสา ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุนีสงฺฆ กาตพฺโพติ ฯ

(๑๙๘) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู กายกมฺม วิวริตฺวา ภิกฺขุนิ ทสฺเสนฺติ ปิ วิวริตฺวา ภิกฺขุนิ ทสฺเสนฺติ อจฺฉาทิตฺวา วิวริตฺวา ภิกฺขุนิ ทสฺเสนฺติ ภิกฺขุนิโย ปิ กาเสนฺติ ภิกฺขุนิยา ปิ สทฺธึ สมฺปโยเชนฺติ อเปฺปว นาม อมฺเหสุ สาราเชยฺยุนฺติ ฯ เป ฯ ภควาเตา ปจฺจยตฺถ อาโรเจสุ ฯเป ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนา กายกมฺม วิวริตฺวา ภิกฺขุนิ ทสฺเสตพฺพ น ปิ วิวริตฺวา ภิกฺขุนิ ทสฺเสตพฺพ น อจฺฉาทิตฺวา วิวริตฺวา ภิกฺขุนิ ทสฺเสตพฺพ น ภิกฺขุนิโย ปิ กาเสตพฺพา น ภิกฺขุนิยา ปิ สทฺธึ สมฺปโยเชตพฺพา โย สมฺปโยเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ตสฺส ภิกฺขุโน ทณฺฑกมฺม กาตุ ฯ อถ โข ภิกฺขู ปฏทนฺโตสิ กิตฺต โข ทณฺฑกมฺม กาตพฺพนฺติ ฯ เตน ภิกฺขู ภควาเตา ปจฺจยตฺถ อาโรเจสุ ฯ อถ ขฺวาหิ เสา ภิกฺขเว ภิกฺขุ ภิกฺขุนีสงฺฆ กาตพฺโพติ ฯ

ភិក្ខុចាំឆនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ ឡាយ ភិក្ខុនីសង្ឃគប្បីធ្វើភិក្ខុនោះឲ្យជាអវន្ទិយបុគ្គល (បុគ្គលដែលមិនគួរឲ្យភិក្ខុនីសំពះ) ។

[๑๙๘] សម័យនោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុនី លាត់ភ្លៅបង្ហាញពួកភិក្ខុនី បើកអង្គជាតបង្ហាញពួកភិក្ខុនី ចំអកចំអន់ពួកភិក្ខុនី (ដោយអសទ្ធម្ម) ផ្សំផ្គុំ (ពួកបុរសលេង) ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនីដោយគិតថា ធ្វើដូចហ្ន៎ នឹងបានពួកភិក្ខុនីត្រេកអរក្នុងពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំឆឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវលាត់ភ្លៅបង្ហាញពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវបើកអង្គជាតបង្ហាញពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវចំអកចំអន់ពួកភិក្ខុនី (ដោយអសទ្ធម្ម) មិនត្រូវផ្សំផ្គុំ (ពួកបុរសលេង) ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនីទេ ភិក្ខុណាផ្សំផ្គុំលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុចាំឆ ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុសង្ឃ) ធ្វើទណ្ឌកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុចាំឆឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូចេ្នះថា ភិក្ខុសង្ឃត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុចាំឆនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ ឡាយ ភិក្ខុនីសង្ឃគប្បីធ្វើភិក្ខុនោះឲ្យជាអវន្ទិយបុគ្គល ។

[๑๙๙] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู-นิโย ภิกฺขู ภตฺตุทฺเทสเกน ปิเสฺสนฺติ อปฺปวาทาม อมฺเหสุ สารชฺชนฺตฺวา ปุน ๆ เต ภิกฺขู ภควาโต ฯเปฯ ภิกฺขเวติ ภิกฺขู-นิโย ภิกฺขู ภตฺตุทฺเทสเกน ปิเสฺสนฺตา ยา ปิเสฺสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชา-นามิ ภิกฺขเว ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ฉนฺนาคมฺม การณฺฑิ ฯ อถ โข ภิกฺขุ ฯเปฯ ภิกฺขุ โข ฉนฺนาคมฺม การณฺฑนฺติ ฯ เต ภิกฺขู ภควาโต ฯเปฯ อนุชา-นามิ ภิกฺขเว อาวรณา การณฺฑิ ฯ อาวรณา ภเว ฉนฺทาทิยนฺติ ฯ เต ภิกฺขู ภควาโต ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปิวิตุ ปาเตตุนฺติ ฯ

[๒๐๐] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู-นิโย การยมานา ภิกฺขุ ฉเสฺสนฺติ ปิวิตฺวา ภิกฺขุ ฉเสฺสนฺติ ขาทิตฺวา ภิกฺขุ ฉเสฺสนฺติ อสฺสาทิตฺวา

[๑๙๙] สมัยนั้นแล ภิกษุณีสาวกทั้งหลายเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไป ฯ ภิกษุทั้งหลายได้ยินภิกษุณีสาวกทั้งหลายเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไป ครั้นได้ยินแล้วจึงพากันเพ่งโทษติเตียนว่า ไฉนภิกษุณีสาวกทั้งหลายจึงเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไปเล่า ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นครั้นเพ่งโทษติเตียนแล้ว ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าภิกษุณีสาวกทั้งหลายเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไปจริงหรือ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ฯ ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคทรงติเตียนแล้วตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ไฉนภิกษุณีสาวกทั้งหลายจึงเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไปเล่า ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นครั้นทรงติเตียนแล้ว ได้ตรัสกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุณีสาวกทั้งหลายไม่ควรเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไป ภิกษุณีสาวกทั้งหลายใดเหยียบย่ำแล้วเดินไป ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุณีสาวกทั้งหลายผู้ไปสู่ตระกูลแล้วฉันได้ ฯ ครั้งนั้น ภิกษุณีสาวกทั้งหลายมีความดำริอย่างนี้ว่า ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุณีสาวกทั้งหลายผู้ไปสู่ตระกูลแล้วฉันได้ ฯ ครั้งนั้น ภิกษุณีสาวกทั้งหลายนั้นได้ทำการเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไปเสียเลย ฯ ภิกษุทั้งหลายได้ยินภิกษุณีสาวกทั้งหลายเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไป ครั้นได้ยินแล้วจึงพากันเพ่งโทษติเตียนว่า ไฉนภิกษุณีสาวกทั้งหลายจึงเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไปเล่า ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นครั้นเพ่งโทษติเตียนแล้ว ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงรับสั่งเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าภิกษุณีสาวกทั้งหลายเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไปจริงหรือ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ฯ ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคทรงติเตียนแล้วตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ไฉนภิกษุณีสาวกทั้งหลายจึงเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไปเล่า ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นครั้นทรงติเตียนแล้ว ได้ตรัสกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุณีสาวกทั้งหลายไม่ควรเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไป ภิกษุณีสาวกทั้งหลายใดเหยียบย่ำแล้วเดินไป ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุณีสาวกทั้งหลายผู้ไปสู่ตระกูลแล้วฉันได้ ฯ ครั้งนั้น ภิกษุณีสาวกทั้งหลายมีความดำริอย่างนี้ว่า ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุณีสาวกทั้งหลายผู้ไปสู่ตระกูลแล้วฉันได้ ฯ ครั้งนั้น ภิกษุณีสาวกทั้งหลายนั้นได้ทำการเหยียบย่ำน้ำค้างที่ยอดหญ้าแล้วเดินไปเสียเลย ฯ

[๒๐๐] สมัยนั้นแล ภิกษุณีสาวกทั้งหลาย เปิดกายบ้าง เปิดกายและบ้าง เปิดแขนบ้าง เปิดแขนและบ้าง เปิดสะเอวบ้าง เปิดสะเอวและบ้าง เปิดอกบ้าง เปิดอกและบ้าง

ภิกฺขุนิ ธาเวยฺยาติ ภิกฺขุ ทิฏฺฐาเสติ ภิกฺขุมหิ สงฺฆี สมฺป-
ยาเวติ อเปฺปวาทาม อมฺเหสุ สารชฺเชยฺยาติ ฯเป ฯ เต
ภิกฺขู ภควาโต ปฏมตฺตา อาโรเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว
ภิกฺขุนิยา กาโย ทิฏฺฐิคโต ภิกฺขุนิ ธาเวยฺยาติ น ปน
ทิฏฺฐิคโต ภิกฺขุนิ ธาเวยฺยาติ น หตฺถิ ทิฏฺฐิคโต ภิกฺขุนิ ธาเวยฺย-
าติ[1] น อนฺตมโส ทิฏฺฐิคโต ภิกฺขุนิ ธาเวยฺยาติ น ภิกฺขุ
ทิฏฺฐิสมฺปนฺโน น ภิกฺขุมหิ สงฺฆี สมฺปยาเวยฺยาติ น สมฺปยาเวยฺย
สมฺปยาเวยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว
ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ธมฺมกมฺมํ กาตุนฺติ ฯ อถโข ภิกฺขุ
ปฏธาโร สิ กิญฺจิ เทว ธมฺมกมฺมํ กาตพฺพนฺติ ฯ ภควาโต
ปฏมตฺตา อาโรเจสุ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาวรณา
กาตุนฺติ ฯ อาวรณา กเตน อาธิยนฺติ ฯเป ฯ ภควาโต
ปฏมตฺตา อาโรเจสุ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ทิฏฺฐิ ปฏิปฺปสฺสมฺภิตุนฺติ ฯ

---

๑ ม. ส ปนาโห ทิฏฺฐิคโต ภิกฺขุนิ ธาเวยฺยาติ น หนฺ ทิฏฺฐิคโต ภิกฺขุนิ ทิสฺสตีติ ฯ

ពួកកិកូ ចំអកចំអន់ពួកកិកូ (ដោយអសទ្ធម្ម) ផ្សំផ្គុំ (ពួកកិកូនីលេង) ជាមួយនឹងពួកកិកូដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងបានពួកកិកូត្រែតអរមករកពួកយើង ។ បេ ។ កិកូតាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កិកូនីមិនត្រូវបើកគាយបង្ហាញពួកកិកូ មិនត្រូវបើកជោះបង្ហាញពួកកិកូ មិនត្រូវបើកក្បៅបង្ហាញពួកកិកូ មិនត្រូវបើកអង្គជាតបង្ហាញពួកកិកូ មិនត្រូវចំអកចំអន់ពួកកិកូ (ដោយអសទ្ធម្ម) មិនត្រូវផ្សំផ្គុំ (ពួកកិកូនីលេង) ជាមួយនឹងពួកកិកូទេ កិកូនីណាផ្សំផ្គុំលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិកូនីសង្ឃ) ធ្វើឧណ្ហកម្មដល់កិកូនីនោះ ។ គ្រានោះ កិកូតាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា កិកូនីសង្ឃត្រូវធ្វើឧណ្ហកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិកូតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិកូនីសង្ឃ) ធ្វើអាវរណកម្ម (ដល់កិកូនីតាំងឡាយ) ។ លុះធ្វើអាវរណកម្មហើយ កិកូនីតាំងឡាយ ក៏មិនទទួលដោយស្រុះស្រួល ។ បេ ។ កិកូតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិកូនីសង្ឃ) បញ្ឈប់ទុកៈ ។

(๒๐๑) អថខោ កិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កប្បតិ នុ ខោ ទ្វិឯឧដ្ឋបិតាយ កិក្ខុនិយា សទ្ធឹ ទុតោសបំ កាតុំ ន នុ ខោ កប្បតីតិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន កិក្ខវេ ទ្វិឯឧដ្ឋបិតាយ កិក្ខុនិយា សទ្ធឹ ទុតោសវោ កាតព្ពោ យាវ ន តំ អធិករណំ វូបសម្មតីតិ[1] ។

(๒๐๒) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ទុធាយិ ទ្វិឯឧំ ឋបេត្វា ចារិកំ បក្កាមិ ។ កិក្ខុនិយោ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិជាយន្តិ កថំ មយំ ឥមា អយ្យា ទុធាយិ ទ្វិឯឧំ ឋបេត្វា ចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។ បេ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន កិក្ខវេ ទ្វិឯឧំ ឋបេត្វា ចារិកំ បក្កមិតព្ពំ[2] យោ បក្កមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

---

๑ ម. វូបសន្តំ ហោតីតិ ។ ๒ ម. ចារិកា បក្កមិតព្ពា ។

(๒๐๑) លំដាប់នោះកិក្ខុពាំងឆ្ងាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ការធ្វើទោសថកម្មជាមួយនឹងកិក្ខុនី ដែលកិក្ខុនីសង្ឃបញ្ឈប់ទុវាទហើយ គួរដែរឬមិនគួរទេ ។ កិក្ខុពាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ កិក្ខុនីសង្ឃមិនត្រូវធ្វើទោសថកម្មជាមួយនឹងកិក្ខុនី ដែលកិក្ខុនីសង្ឃបញ្ឈប់ទុវាទទេ ដ្បិតអធិករណ៍នោះមិនទាន់រម្ងាប់នៅឡើយ ។

(๒๐๒) សម័យនោះ ទាយីដ៏មានអាយុបញ្ឈប់ទុវាទហើយចេញទៅកាន់ទីចារិក ។ កិក្ខុនីពាំងឆ្ងាយពោលពាក្យ តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាយីមិនសមបើនឹងបញ្ឈប់ទុវាទ ហើយចេញទៅកាន់ទីចារិកសោះ ។បេ។ កិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ កិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់ទុវាទ ហើយចេញទៅកាន់ទីចារិកទេ កិក្ខុណាចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๓) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ[๑] ពាលា អព្យត្តា ចិរំ បវេដ្ឋេ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខវេ ពាលាយ អព្យត្តេន ចិរំ បវេតព្ពោ យោ បវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស តិ ។

(๒๐๔) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អវត្តុស្មឹ អការណេ ចិរំ បវេដ្ឋេ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខវេ អវត្តុស្មឹ អការណេ ចិរំ បវេតព្ពោ យោ បវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស តិ ។

(๒๐๕) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ចិរំ បវេត្វា វិនិច្ឆយំ ន ទេន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ចិរំ បវេត្វា វិនិច្ឆយោ ន ទាតព្ពោ យោ ន ទទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស តិ ។

(๒๐๖) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូនំ យោ ចិរំ ន កច្ឆន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខូនំ យោ ចិរំ ន កច្ឆេយ្យ យថាធម្មោ ការេតព្ពោតិ ។

---

๑ ឧ. ម. ឱតត្តវេសុ ភិក្ខូសុ សព្ពេ ន ទិស្សតិ ។

កថាពន្ធនៈ ការបញ្ឈប់ទារុណកម្មរបស់ពួកកាកុលក៏ដាំដើម

(๒๐๓) សម័យនោះ មានពួកកាកុលក៏ មិនឈ្វាសបញ្ឈប់នូវទុក្ខ ។បេ។ កាកុលាំងឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកាកុលាំងឆ្លាយ កាកុលក៏មិនឈ្វាស មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវទុក្ខទេ កាកុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๔) សម័យនោះ ពួកកាកុលបញ្ឈប់នូវទុក្ខ ក្នុងទីដែលមិនមានវឿង មិនមានហេតុ ។ បេ ។ កាកុលាំងឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា មាលកាកុលាំងឆ្លាយ កាកុលមិនត្រូវបញ្ឈប់នូវទុក្ខទេ ក្នុងទីដែលឥតវឿងឥតហេតុទេ កាកុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๕) សម័យនោះឯង កាកុលាំងឆ្លាយបញ្ឈប់នូវទុក្ខហើយមិនឲ្យវិនិច្ឆ័យ(មិនដំនុំជម្រះ) ។ កាកុលាំងឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកាកុលាំងឆ្លាយ កាកុលមិនត្រូវបញ្ឈប់នូវ ហើយមិនឲ្យវិនិច្ឆ័យទេ កាកុណាមិនឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๖) សម័យនោះ កាកុលាំងឆ្លាយមិនទៅទទួលនូវទុក្ខ ។ កាកុលាំងឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកាកុលាំងឆ្លាយ កាកុលាំងមិនត្រូវមិនទៅទទួលនូវទុក្ខទេ កាកុលាំងណាមិនទៅទទួល វិន័យធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(๒๐๗) เตน โข ปน สมเยน สงฺฆา กิกฺขุนี-สงฺฆา ชีวกมฺพวนา นิกฺขมติ ฯ มนุสฺสา ทุฏฺฐาย ทุฏฺฐาย วิหาเรน วิหารา ปกฺกมนฺติ ยาย ยาย ทิสาย ทิสา ปญฺญายนฺติ ยาย ทิสาย ทิสา ปญฺญายนฺติ ยาย ทิสาย ทิสา ปญฺญายนฺติ เต ทิสฺวา อกิรยมิสฺสนฺติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว สงฺฆา กิกฺขุนีสงฺฆา ชีวกมฺพวนา นิกฺขมิตพฺพา โย นิกฺขมติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว จตฺตาริ ปญฺจานิ ภิกฺขุ-นิยา ชีวกมฺพวนา นิกฺขมิตุนฺติ ฯ

(๒๐๘) เตน โข ปน สมเยน จตสฺสา ปญฺจ-ภิกฺขุนิโย ชีวกมฺพวนา นิกฺขมนฺติ ฯ มนุสฺสา ตถเวว ทุฏฺฐาย ทุฏฺฐาย วิหาเรน วิหารา ปกฺกมนฺติ ยาย ยาย ทิสาย ทิสา ปญฺญายนฺติ ยาย ทิสาย ทิสา ปญฺญายนฺติ ยาย ทิสาย ทิสา ปญฺญายนฺติ เต ทิสฺวา อกิรยมิสฺสนฺติ-เต ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว จตฺตาริ ปญฺจานิ ภิกฺขุนิยา ชีวกมฺพวนา นิกฺขมิตพฺพานิ โย นิกฺขมติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ทฺวีหิ ตีหิ ภิกฺขุนิหิ[๑] ชีวกมฺพวนา นิกฺขมิตุนฺติ ฯ ปกติ ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา

๑ ฉ. ม. ทฺเว ตีณิ ภิกฺขุนิโย ฯ

(២០៧) សម័យនោះឯង កិកុនីសង្ឃទាំងអស់ នាំគ្នាទៅទទួលទាត ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់កិកុទាំងនេះ កិកុនីទាំងនេះ ជាសហាយរបស់កិកុទាំងនេះ ឥឡូវនេះ កិកុទាំងនេះនឹងត្រេកត្រអាល ជាមួយនឹងកិកុនីទាំងនេះ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុនីសង្ឃមិនត្រូវទៅទទួលទាតទេ (ព្រមគ្នា) ទាំងអស់ទេ បើទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុនី ជួនប្តូរគ្រាំរូប ទៅទទួលទាត (ម្តងៗបាន) ។

(២០៨) សម័យនោះឯង កិកុនីជួនគ្រាំរូបនាំគ្នាទៅទទួលទាត ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ដូច្នោះដែរថា កិកុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់កិកុទាំងនេះ កិកុនីទាំងនេះ ជាសហាយរបស់កិកុទាំងនេះ ឥឡូវនេះ កិកុទាំងនេះមកត្រេកត្រអាល ជាមួយនឹងកិកុនីទាំងឡាយនេះ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុនីជួនគ្រាំរូបមិនត្រូវទៅទទួលទាតទេ បើទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុនីពីរឬបីរូបទៅទទួលទាត ។ កិកុនីសង្ឃ ត្រូវបួលទៅរកកិកុ

ฬการเมน อุกฺกาสนฺตึ กริตฺวา ฆาเฏ วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา ฯเปฯ สงฺฆตฺเถรา อยฺยา ภิกฺขุสงฺฆสฺส ฆาเฏ วนฺทติ ภิกฺขุปสงฺฆมนฺเต ยาจติ ลภตุ ภนฺเต อยฺยา ภิกฺขุนีสงฺฆา ภิกฺขุปสงฺฆมนฺตนฺติ ฯ เตน ภิกฺขุนา ฆาติโมกฺขุทฺเทสโก อุปสงฺกมิตฺวา ฯเปฯ ภิกฺขุนีสงฺฆา ภนฺเต ภิกฺขุสงฺฆสฺส ฆาเฏ วนฺทติ ภิกฺขุปสงฺฆมนฺเต ยาจติ ลภตุ ภนฺเต อยฺยา ภิกฺขุนีสงฺฆา ภิกฺขุปสงฺฆมนฺตนฺติ ฯ ฆาติโมกฺขุทฺเทสเกน[1] วตฺตพฺพา อตฺถิ โกจิ ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทโก สมฺมโตติ ฯ สเจ นตฺถิ โกจิ ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทโก สมฺมโต ฆาติโมกฺขุทฺเทสเกน วตฺตพฺพา สนฺตฺยาเม ภิกฺขู ภิกฺขุโนวาทโก สมฺมโต ตํ ภิกฺขุนีสงฺฆา อุปสงฺกมตูติ ฯ สเจ น เหาติ โกจิ ภิกฺขุ ภิกฺขุโนวาทโก สมฺมโต ฆาติโมกฺขุทฺเทสเกน วตฺตพฺพา โก อายสฺมา อุสฺสหติ ภิกฺขุนิโย โอวทิตุนฺติ ฯ สเจ โกจิ อุสฺสหติ ภิกฺขุนิโย โอวทิตุ โส จ เหาติ อจฺฉเรน

---

๑ ฆาติโมกฺขุทฺเทสเกน ภิกฺขุนาติ กตฺถจิ โปตฺถเกสุ ทิสฺสติ ฯ

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកឱវាទដល់ភិក្ខុនី

១បេ ឆ្នើទគ្គរាសង្គ៌ៈឆៀងស្មាម្ខាងក្រាបថ្វាយបង្គំបាទា ហើយអង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជលីឆៀង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីសង្ឃថ្វាយបង្គំបាទានៃភិក្ខុសង្ឃផង សូមចូលមកទទួលយកនូវឱវាទផង បពិត្រលោកម្ចាស់ ពុទ្ធាភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវបានចូលមកទទួលយកនូវឱវាទ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីចូលទៅរកភិក្ខុអកសម្ពែងបាតិមោក្ខ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីសង្ឃថ្វាយបង្គំបាទានៃភិក្ខុសង្ឃផង ចូលមកទទួលនូវឱវាទផង បពិត្រលោកម្ចាស់ ពុទ្ធាភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវបានចូលមកទទួលនូវឱវាទ ។ ភិក្ខុអកសម្ពែងបាតិមោក្ខគប្បីពោលថា មានភិក្ខុណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវឱវាទដល់ភិក្ខុនីដែរឬ ។ បើមានភិក្ខុណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវឱវាទដល់ភិក្ខុនី ត្រូវភិក្ខុអកសម្ពែងបាតិមោក្ខនិយាយថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវឱវាទដល់ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីសង្ឃចូរចូលទៅរកភិក្ខុនោះចុះ ។ បើមិនមានភិក្ខុណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវឱវាទ ដល់ភិក្ខុនីទេ ត្រូវភិក្ខុអកសម្ពែងបាតិមោក្ខនិយាយថា លោកដ៏មានអាយុអង្គណាអាចឲ្យនូវភិក្ខុនីបាន ។ បើភិក្ខុណាមួយអាចឲ្យនូវភិក្ខុនីបាន ពាំនភិក្ខុនោះ គំប្រកបដោយអង្គ ៨

สมฺปาเทตา สมฺปาเทตฺวา วตฺตญฺเจ ฯเปฯ ภิกฺขู ภิกฺขุ-โนวาทโกปิ สมฺมาเตน ตสฺส ภิกฺขุโนวาทโก

ប្រការផង ដែលសង្ឃបានសន្មតថា កឋិនឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មត ឲ្យជាអ្នកឲ្យទៅដល់កឋិនីហើយ កឋិនីសង្ឃត្រូវប្ដូរទៅរកកឋិននោះវិញ ។ បើមិនមានកឋិនណាមួយ អាចនឹងឲ្យនូវកឋិនីបានទេ កឋិនអ្នកសម្ពន្ធបាតិមោក្ខគប្បីប្រាប់ថា កឋិនណាមួយដែលសង្ឃសន្មត ឲ្យជាអ្នកទូន្មានកឋិនីនោះមិនមានទេ ចូរកឋិនីសង្ឃសម្រេចប្រយោជន៍ ដោយសេចក្ដីដ្រះថ្លាចុះ ។

(២០៩) សម័យនោះឯង កឋិនតាំងឡាយ មិនត្រមទទួលឲ្យទៅទ ។បេ។ កឋិនតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្ដីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកឋិនតាំងឡាយ កឋិនមិនត្រូវប្រែកមិនត្រមទទួលឲ្យទៅទេ កឋិនណាមិនត្រមទទួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២១០) សម័យនោះ មានកឋិន ១ រូបល្ងង់ ។ កឋិនីតាំងឡាយនាំគ្នាប្ដូរទៅរកកឋិននោះហើយ ពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលឲ្យទៅទចុះ ។ កឋិននោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង យើងជាមនុស្សល្ងង់ យើងទទួលឲ្យទៅទដូចម្ដេចបាន ។ ពួកកឋិនីពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទទួលឲ្យទៅទចុះ ដ្បិតហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា ត្រូវកឋិនទទួលឲ្យទៅទដល់កឋិនី ។ កឋិនតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្ដីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

อนุชานามิ ภิกฺขเว ปเวตฺวา ฆาสํ อาสเสสเห ชีวนฺตํ คเหตุนฺติ ฯ

(๒๐๑) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขุ ตีณิ วสฺสานิ เหตฺถ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโนเยว อุปสงฺกมิตฺวา ฉ-ตฺตเปตุ ชีวนฺตํ อยฺย คณฺหาหีติ ฯ อถ โข ตีณิ วสฺสานิ เหตฺถ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโนเยว อุปสงฺกมิตฺวา ฉตฺตเปตุ ชีวนฺตํ คณฺหามีติ ฯ คณฺหาหายฺย ชีวนฺตํ วา มา วา ภควตา ปญฺญตฺตํ ปเวตฺวา ฆาสํ อาสเสสเห ชีวนฺโต คเหตพฺโพติ ฯ ภควตา ฉตฺตมตฺตํ อนุเชเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปเวตฺวา ฆาสํ ปเวตฺวา ตีณิ วสฺสานิ อาสเสสเห ชีวนฺตํ คเหตุนฺติ ฯ

(๒๐๒) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขุ ตีณิ คมิโกา เหตฺถ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโนเยว อุปสงฺกมิตฺวา ฉต-ตฺตเปตุ ชีวนฺตํ อยฺย คณฺหาหีติ ฯ อถ โข ตีณิ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងពួយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់ភិក្ខុល្ងង់ ឲ្យភិក្ខុក្រៅពីនេះទទួលឲ្យទុវាទបាន ។

(๒๑๒) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុនីទាំងពួយនាំគ្នាចូលទៅរកភិក្ខុនោះហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលឲ្យទុវាទ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង យើងជាមនុស្សមានជម្ងឺ យើងទទួលឲ្យទុវាទដូចម្តេចបាន ។ ភិក្ខុនីទាំងពួយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលឲ្យទុវាទ ដ្បិតហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តថា ឲ្យបញ្ឈប់ភិក្ខុល្ងង់ ឲ្យភិក្ខុក្រៅពីនេះទទួលឲ្យទុវាទបាន ។ ភិក្ខុទាំងពួយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងពួយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់ភិក្ខុល្ងង់ ទឹងភិក្ខុឈឺ ឲ្យភិក្ខុក្រៅពីនេះ ទទួលឲ្យទុវាទបាន ។

(๒๑๒) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកដំណើរ ។ ភិក្ខុនីទាំងពួយចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលឲ្យទុវាទ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង យើង

ตมฺเหา ภควาหำ ชีวนฺตํ คณฺหามีติ ฯ ตณฺหาหายฺย ชีวนฺตํ ฆาตำ หิ ภควตา ปญฺญตฺตํ ปเทสฺย ฆาลำ ปเทสฺย ตีลานำ อาเสเสหิ ชีวนฺตา ตเหตญฺเจติ ฯ ภควาตา ฯตมตฺตำ อาเวเทสุ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปเทสฺย ฆาลำ ปเทสฺย ตีลานำ ปเทสฺย ตมฺเหำ อาเสเสหิ ชีวนฺตำ ตเหตุนฺติ ฯ

[๒๐๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อารญฺเญ วิหรติ ฯ ตำ ภิกฺขูนิโย อุปสงฺกมิตฺวา ฯตนเวตุ ชีวนฺตำ อยฺย คณฺหาหีติ ฯ อหำ หิ ภคินี อารญฺเญ วิหรามิ ภเมหิ ภควาหำ ชีวนฺตำ คณฺหามีติ ฯ คณฺหาหายฺย ชีวนฺตำ ฆาตำ หิ ภควตา ปญฺญตฺตำ ปเทสฺย ฆาลำ ปเทสฺย ตีลานำ ปเทสฺย ตมฺเหำ อาเสเสหิ ชีวนฺตา ตเหตญฺเจติ ฯ ภควาตา ฯตมตฺตำ อาเวเทสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

ជាអ្នកដំណើរ យើងនឹងឲ្យទុកដូចម្តេចបាន ។ កិកូនីតាំងឡាយ
ពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលឲ្យទុកចុះ ដ្បិតហេតុនេះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា លើកលែងតែកិកូល្ងង់ លើកលែងតែ
កិកូឈឺចេញ ត្រូវឲ្យកិកូក្រៅពីនេះទទួលឲ្យទុកបាន ។ កិកូតាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលើកលែងកិកូល្ងង់
លើកលែងកិកូឈឺ នឹងកិកូអ្នកដំណើរ ឲ្យកិកូដែលក្រៅពីនេះទទួលឲ្យ
ទុកបាន ។

(៤១៣) សម័យនោះឯង មានកិកូ១ រូបជាអ្នកនៅកុដិព្រៃ ។
កិកូនីតាំងឡាយបួលទៅរកកិកូនោះ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលឲ្យទុកចុះ ។ កិកូនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង
ដ្បិតយើងជាអ្នកនៅកុដិព្រៃ យើងនឹងទទួលឲ្យទុកដូចម្តេចបាន ។ កិកូ
នីតាំងឡាយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលឲ្យទុកចុះ
ដ្បិតហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តឲ្យលើកលែងតែកិកូល្ងង់
លើកលែងតែកិកូឈឺ នឹងលើកលែងតែកិកូអ្នកដំណើរចេញ ឲ្យកិកូក្រៅ
ពីនេះទទួលឲ្យទុកបាន ។ កិកូតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ

อารญฺเญเกน ภิกฺขุนา ชีวิตหารกสตฺถาหรณปริยาโย ปริเยสิตพฺโพ ปฏิปฺปสฺสมฺภนาปิ ชานิตพฺพา ปฏิปฺปสฺสทฺธิปิ ชานิตพฺพา อิมสฺมึ ปเน ปาราชิกกณฺฑสฺมึ ปาราชิกสฺเสว ปาราชิกวินิจฺฉโย ปาราชิกสฺเสว ปาราชิกกถา ปาราชิกสฺเสว ปาราชิกปฺปกรณนฺติ ฯ

[๒๑๔] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ชีวิตหารกสตฺถาหรณปริยายํ ปริเยสติ ฯ ภควาเตา ปฏิมตฺตํ อาเวเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ชีวิตหารกสตฺถาหรณปริยาโย ปริเยสิตพฺโพ โย ปริเยเสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๒๑๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ชีวิตหารกสตฺถาหรณปริยายํ ปริเยสนฺติ ฯ เป ฯ ภควาเตา ปฏิมตฺตํ อาเวเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ชีวิตหารกสตฺถาหรณปริยาโย ปริเยสิตพฺโพ โย ปริเยเสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๒๑๖] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย สตฺเถน หรนฺติปิ หราปนฺติปิ ฯ ภควาเตา ปฏิมตฺตํ อาเวเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา สตฺเถน หรนฺตฺยา หราปนฺตฺยา วา หรเตปิ หราปยมานายปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ទទួលឲ្យឆាទផង ឲ្យធ្វើសង្កេត (សេចក្តីកំណត់)ផង ថា អាត្មាអញនឹងផ្ទាស់ទៅក្នុងទីនោះ ។

(๒๑๘) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយទទួលឲ្យឆាទ ហើយមិនបានប្រាប់ដល់ (ភិក្ខុអ្នកសំដែងបាតិមោក្ខ) ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយគ្រោបបង្គំទូលសេចក្តី+ទុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ មិនត្រូវភិក្ខុមិនប្រាប់ឆាទ (ដល់ភិក្ខុនី) ទេ ភិក្ខុណាមិនប្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយទទួលឲ្យឆាទហើយ មិនផ្ទាស់ទី (តាមសង្កេត) ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយគ្រោបបង្គំទូលសេចក្តី+ទុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមិនផ្ទាស់ទី (តាមសង្កេត) ទេ ភិក្ខុណាមិនផ្ទាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីពាំងឆ្ងាយ មិនទៅតាន់ទីដែលសង្ឃកំណត់ហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវមានទៅតាន់ទីដែលសង្ឃកំណត់ហើយទេ ភិក្ខុនីណាមិនទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๑๗] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ ទីឃានិ កាយពន្ធនានិ ជានេន្តិ តេហេវ ជាសុកេ[๑] នមេន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិថាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តិត្ថិកានមភោគិនិយោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា ទីឃំ កាយពន្ធនំ ជានេតព្ពំ យោ ជានេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា ឯកបរិយាយកតំ[๒] កាយពន្ធនំ ន ច តេន ជាសុកា[๓] នមេតព្ពា យោ នមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[๒๑๘] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ វិលិវេន បដ្ដេន ជាសុកេ នមេន្តិ ចម្មបដ្ដេន ជាសុកេ នមេន្តិ ទុស្សបដ្ដេន ជាសុកេ នមេន្តិ ទុស្សវេណិយា ជាសុកេ នមេន្តិ ទុស្សវដ្ដិយា ជាសុកេ នមេន្តិ ចោឡបដ្ដេន ជាសុកេ នមេន្តិ ចោឡវេណិយា ជាសុកេ នមេន្តិ ចោឡវដ្ដិយា ជាសុកេ នមេន្តិ សុត្តវេណិយា ជាសុកេ នមេន្តិ សុត្តវដ្ដិយា ជាសុកេ នមេន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋា-

---

๑ ម. ជាសុកេ ។ ๒ ម. ម. ឯកបរិយោកតំ ។ ๓ ម. ជាសុកា ។ ๓ ម. ជិង្ឆនំ ។

(๒๑๓) สมัยนั้นแล ภิกษุณีทั้งหลาย ครองผ้าอันตรวาสกเสมอกันบ้าง ๆ ชื่อว่าย่อมทำให้ผิดด้วยผ้าอันตรวาสกนั้น[๑] ๆ มนุษย์ทั้งหลาย ย่อมติเตียนโพนทะนา ๆ เป็นต้นว่า ๆ เป็นต้นว่า ดังพวกสตรีผู้ครองเรือนผู้บำเรอกามอยู่ ๆ ภิกษุณีทั้งหลาย กราบทูลเนื้อความนี้ แด่พระผู้มีพระภาค ๆ พระอัครสาวิกาทูลถามว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุณีทั้งหลาย ภิกษุณีไม่ควรครองผ้าอันตรวาสกเสมอกันแล้วทำให้ผิดด้วยผ้าอันตรวาสกนั้นหรือ ภิกษุณีใดครองผ้า ควรปรับอาบัติทุกกฏแก่ภิกษุณีนั้น ๆ ดูก่อนภิกษุณีทั้งหลาย ก็ภิกษุณีไม่ควรครองผ้าอันตรวาสกเสมอกันแล้วทำให้ผิดด้วยผ้าอันตรวาสกนั้นเลย ๆ ภิกษุณีใดครอง ภิกษุณีนั้นควรปรับอาบัติทุกกฏ ๆ

(๒๑๔) สมัยนั้นแล ภิกษุณีทั้งหลาย ครองผ้าอันตรวาสกเสมอกันแล้วทำให้ผิดด้วยผ้าอันตรวาสกนั้น ชื่อว่าย่อมทำให้ผิดด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยเปลือกไม้บ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยป่านบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยฝ้ายบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยไหมบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยขนสัตว์บ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ป่านผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ฝ้ายผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ไหมผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าป่านฝ้ายผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าป่านไหมผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าป่านขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าฝ้ายไหมผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าฝ้ายขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าไหมขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ป่านฝ้ายผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ป่านไหมผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ป่านขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ฝ้ายไหมผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ฝ้ายขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าเปลือกไม้ไหมขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าป่านฝ้ายไหมผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าป่านฝ้ายขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าป่านไหมขนสัตว์ผสมกันบ้าง ด้วยผ้าอันตรวาสกที่ทำด้วยผ้าฝ้ายไหมขนสัตว์ผสมกันบ้าง ๆ มนุษย์ทั้งหลาย ย่อมติเตียนโพนทะนา

---

๑ อรรถกถาว่า ตจฬาทีนิ ชื่อว่าเปลือกไม้เป็นต้น ท่านกล่าวหมายเอาผ้าที่ทอด้วยเส้นด้ายเปลือกไม้เป็นต้น ที่ยังมิได้ย้อม ๆ

ยนฺติ ทุติยนฺติ วิตฺถาเรตพฺพํ ฯ เปฯ สเจ ปนาหนฺติ ตสฺมา-
หมฺปิ ตสฺมิมฺปิ ปาจิตฺติยเมว ฯ ภควาติ ปทภาชนียวณฺณนา
นิทฺเทสวาเรน ปเนตฺถ ชานาสุกา นาเมตฺถ น จมฺมปเนตฺถ ชานา-
สุกา นาเมตฺถ น ทุสฺสปเนตฺถ ชานาสุกา นาเมตฺถ น ทุสฺสเวฐิยา
ชานาสุกา นาเมตฺถ น ทุสฺสวฏฺฏิยา ชานาสุกา นาเมตฺถ น โธวนฺ-
ปเนตฺถ ชานาสุกา นาเมตฺถ น โธวนฺเวฐิยา ชานาสุกา นาเม-
ตฺถ น โธวนฺวฏฺฏิยา ชานาสุกา นาเมตฺถ น สุตฺตเวฐิ-
ยา ชานาสุกา นาเมตฺถ น สุตฺตวฏฺฏิยา ชานาสุกา
นาเมตฺถ ยา นาเมยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๑๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อฏฺฐิ-
ลฺเลน ชีวนฺตํ[1] ฉฑฺเฑนฺติ คาเมปิ นทิยาปิ ชีวนฺตํ
ฉฑฺเฑนฺติ ถลมฺปิ ฉฑฺเฑนฺติ ถลฏฺฐกมฺปิ ฉฑฺเฑนฺติ ปาสาณมฺปิ ฉฑฺ-
เฑนฺติ ปาสาณฏฺฐกมฺปิ ฉฑฺเฑนฺติ วาลุกมฺปิ ฉฑฺเฑนฺติ วาลุกา-
ปุญฺชมฺปิ ฉฑฺเฑนฺติ มนุสฺสา ชิคุจฺฉนฺติ ทุติยนฺติ วิตฺถาเรตพฺพํ ฯ เปฯ สเจ ปนาหนฺติ ตสฺมา-
หมฺปิ ตสฺมิมฺปิ ปาจิตฺติยเมว ฯ ภควาติ ปทภาชนียวณฺณนา

---

๑ ม. ชีวงฺคณํ ฯ

តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយផ្តាំងដែលធ្វើពីបន្ទោះឫស្សី មិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយផ្តាំងស្បែក មិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយផ្តាំងសំពត់ស មិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយសំណុំសំពត់ស មិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយខ្នាញ់សំពត់ស មិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយផ្តាំងសំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយសំណុំសំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយខ្នាញ់សំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងឹតធ្នឹងដំនឹរដោយសំណុំសំពត់សូត្រទេ ភិក្ខុនីណាចងឹត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๑๙] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេដំត្រគាកដោយឈើមានសណ្ឋានដូចធ្នឹងស្មៅគោ ឲ្យគេដំត្រគាក ឲ្យគេដំដៃ ឲ្យគេដំខ្នងដៃ ឲ្យគេដំដើង ឲ្យគេដំខ្នងដើង ឲ្យគេដំក្រៅ ឲ្យគេដំមុខ ឲ្យគេដំសាច់ដើងធ្វេញដោយឈើមានសណ្ឋានដូចធ្នឹងចង្កាគោ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

น กิกฺขาเว กิกฺขนิยา อฏฺฐิลฺเลน ฉวิยา ฉวิลฺเลน มํสาเปตพฺพํ น เนหานุเกน ฉวิยา เนหาเปตพฺพํ น หาเรน เนหาเปตพฺพเมว น หารูเนหาปนา เนหาเปตพฺพเมว น ทาเรน เนหาเปตพฺพเมว น ทารูเนหาปนา เนหาเปตพฺพเมว น ฆนุ เนหาเปตพฺพเมว น มุขํ เนหาเปตพฺพํ น ฉฑฺฑมํสํ เนหาเปตพฺพํ ยา เนหาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๒๐) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา กิกฺขนิยา มุขํ อาลิมฺปนฺติ มุขํ อุมฺมทฺทนฺติ มุขํ จุณฺเณนฺติ มเนสิลิกายปิ มุขํ ลญฺเชนฺติ อกฺขิกูปกมฺปิ กเรนฺติ มุขกมฺปิ กเรนฺติ อกฺขิกูปกมุขกมฺปิ กเรนฺติ ฯ มนุสฺสา ชิคุจฺฉนฺติ วิปฺปายนฺติ ขียนฺติ วิวทนฺติ ฯ เป ฯ เสยฺยถาปิ คิหินิโย กามโภคินิโย ฯ ภควาเตา ฬตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ น กิกฺขาเว กิกฺขนิยา มุขํ อาลิมฺปิตพฺพํ น มุขํ อุมฺมทฺทิตพฺพํ น มุขํ จุณฺเณตพฺพํ น มเนสิลิกายปิ มุขํ ลญฺเชตพฺพํ น อกฺขิกูปกาปิ กาตพฺพา น มุขกาปิ กาตพฺพา น อกฺขิกูปกมุขกาปิ กาตพฺพา ยา กเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យគេដំត្រគាក ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចឆ្នឹងស្មងគោ មិនត្រូវឲ្យគេដំត្រគាក មិនត្រូវឲ្យគេដំដៃ មិនត្រូវឲ្យគេដំ២ដៃ មិនត្រូវឲ្យគេដំដើង មិនត្រូវឲ្យគេដំ២ដើង មិនត្រូវឲ្យគេដំភ្លៅ មិនត្រូវឲ្យគេដំមុខ មិនត្រូវឲ្យគេដំសាច់ដើងឆ្មៀង ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចឆ្នឹងបង្កាគោទេ ភិក្ខុនីណាឲ្យគេដំ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៦៤០] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី លាបមុខ ប្រសំមុខ ខាត់មុខ ចឹមមុខ ស្រឡាបខ្លួន ស្រឡាបមុខ ស្រឡាបទាំង២ខ្លួន ទាំងមុខ ដោយគ្រឿងលាបលាយដោយមនោសិលា (មេរ៉ាលាប) ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវលាបមុខ មិនត្រូវប្រសំមុខ មិនត្រូវខាត់មុខ មិនត្រូវចឹមមុខ មិនត្រូវស្រឡាបខ្លួន មិនត្រូវស្រឡាបមុខ មិនត្រូវស្រឡាបទាំង២ខ្លួនទាំងមុខ ដោយគ្រឿងលាបលាយដោយមនោសិលាទេ ភិក្ខុនីណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๒๑] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อาปตฺตึ กาเรนฺติ วิเสสกาปิ กาเรนฺติ ขิโลกเนนปิ ขิโลเกนฺติ สาโลเกปิ ติฏฺฐนฺติ สนฺตึ[๑] กาเยปิ วาจายปิ ทุฏฺฐาเยปิ ทาฐาการมฺปิ ทเสนฺติ สูนมฺปิ ทเสนฺติ อาปณมฺปิ ปสาเรนฺติ วฏฺฏึปิ ยาเจนฺติ วณฺณมฺปิ ยาเจนฺติ ฉาสมฺปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ ฉาสึปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ กมฺมการมฺปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ กมฺมการึปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ ติรจฺฉานคตมฺปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ มาตุคามปตฺถกมฺปิ[๒] ปกิณฺณกมฺปิ อมตกมฺปิ ชานนฺติ ฯ มนุสฺสาปิ อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ฯเปฯ เสยฺยถาปิ ตีหิกาคมโกติอาทโย ฯ ภควาโต ฌตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ ฉ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย อาปตฺตึ กาตพฺพ ฉ วิเสสกมฺปิ กาตพฺพ ฉ ขิโลกนเนปิ ขิโลเกตพฺพ ฉ สาโลเกปิ ฐาตพฺพ[๓] ฉ สนฺตึ กาเยปิ ตพฺพ ฉ วาจายปิ ตพฺพ ฉ ทุฏฺฐาเยปิ ตพฺพ ฉ ทาฐาการมฺปิ ทเสตพฺพ ฉ สูนมฺปิ ทเสตพฺพ[๔] ฉ อาปณมฺปิ ปสาเรตพฺพ ฉ วฏฺฏึปิ ยาเจตพฺพ ฉ วณฺณมฺปิ ยาเจตพฺพ ฉ ฉาสมฺปิ อุปฏฺฐาเปตพฺพ

---

๑ ม. อาโลเกปิ ติฏฺฐนฺติ สนฺตึ ฯ ๒ ฉ. มาตุคามปณฺฑึกมฺปิ ฯ ม. มาตุคามปณฺฑิยมฺปิ ฯ ๓ ฉ. ม. ติฏฺฐิตพฺพ ฯ ๔ ฉ. สูนา ปวิเสตพฺพ ฯ ม. สูนาปิ ปวิเสตพฺพ ฯ

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ ការធ្វើគំនូសខាងក្រោមមាត់ជាដើម

(៦២១) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ធ្វើនូវគំនូសខាងក្រោមមាត់[1] ធ្វើគំនូសប្លែក ។ ត្រង់ផ្ចាល់ ក្រឡេកមើលតាមបង្អួច ឈរត្រង់ទ្វារបង្ហាញកាយពាក់កណ្តាល ប្រើឲ្យគេលេងមហោស្រព បំបួសស្រីផ្កាមាស តាំងរោងសុរា តាំងរោងលក់សាច់ បើកពានផ្សារ ដំឡើងថ្លៃ (ទំនិញ) ប្រកបដំនួញ ឲ្យខ្ញុំប្រុសបំរើ ឲ្យខ្ញុំស្រីបំរើ ឲ្យកូនឈ្នួលប្រុសបំរើ ឲ្យកូនឈ្នួលស្រីបំរើ ឲ្យសត្វតិរច្ឆានបំរើ លក់វត្ថុខ្ចីនឹងវត្ថុខ្ចុំ (តាំងពានផ្សារលក់ដូរបែបផែនយ៉ាងនេះ) ទ្រទ្រង់កំពស់ស្មាច់ដោយពេមពៀម ។ មនុស្សទាំងឡាយតំណោលតោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវធ្វើគំនូសក្រោមមាត់ មិនត្រូវធ្វើគំនូសប្លែក ។ ត្រង់ផ្ចាល់ មិនត្រូវក្រឡេកមើលតាមបង្អួច មិនត្រូវឈរត្រង់មាត់ទ្វារ បង្ហាញកាយពាក់កណ្តាល មិនត្រូវប្រើគេឲ្យលេងមហោស្រព មិនត្រូវបំបួសស្រីផ្កាមាស មិនត្រូវតាំងរោងសុរា មិនត្រូវតាំងរោងលក់សាច់ មិនត្រូវបើកពានផ្សារ មិនត្រូវដំឡើងថ្លៃ (ទំនិញ) មិនត្រូវប្រកបដំនួញ មិនត្រូវឲ្យខ្ញុំប្រុសបំរើ

---

១ អដ្ឋកថាថា ពន្យល់ថា ពួកភិក្ខុនីយកថ្នាំបន្តក់ភ្នែកទៅធ្វើគំនូសខាងក្រោមមាត់ត្រង់កន្លែងណាដែលរៀប ។ ឬ ខ្លង ។ ។

ន ទាសី ឧបដ្ឋាបេតព្ពា ន កម្មការោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ ន កម្មការី ឧបដ្ឋាបេតព្ពា ន តិរច្ឆានគតោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ ន ហិរិតកបត្តិកំ បតិលភិតព្ពំ ន ឧមគ្គកំ ជារេតព្ពំ យោ ជារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(២២២) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ-យោ សព្ពនីលកានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ សព្ពបីតកានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ សព្ពលោហិតកានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ សព្ពមញ្ជេដ្ឋកានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ សព្ពកណ្ហានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ សព្ពមហារង្គរត្តានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ សព្ពមហាជាមរត្តានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ អច្ឆិន្នទសានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ ទីឃទសានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ បុប្ផទសានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ ផលទសានិ ចីវរានិ ជារេន្តិ កញ្ចុកំ ជារេន្តិ តិរីដំ[1] ជារេន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិហាយន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិតាគមកោតិនិយោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខូនិយោ សព្ពនីលកានិ ចីវរានិ ជារេតព្ពានិ ន សព្ពបីតកានិ ចីវរានិ

---

១ ឱ. តិរីដិកំ ។ ម. តិរិដិកំ ។

มิនត្រូវឲ្យខ្ញុំស្រីបំរើ មិនត្រូវឲ្យកូនឈ្លួសប្រុសបំរើ មិនត្រូវឲ្យកូនឈ្លួសស្រីបំរើ មិនត្រូវឲ្យសត្វតិរច្ឆានបំរើ មិនត្រូវលក់វត្ថុខ្ជឹនឹងវត្ថុខ្ជុំ (តាំងពានផ្សារលក់ដូរបស់ពួយវេ) មិនត្រូវទ្រទ្រែងកំពាលស្មាច់ដោយពោមចៀមទេ កិក្ខុនីណាទ្រទ្រែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๒) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ទ្រទ្រែងចីវរពណ៌ស្វាសុទ្ធ ទ្រទ្រែងចីវរលឿងខ្ចីសុទ្ធ ទ្រទ្រែងចីវរក្រហមសុទ្ធ ទ្រទ្រែងចីវរហង្សបាទសុទ្ធ ទ្រទ្រែងចីវរខ្មៅសុទ្ធ ទ្រទ្រែងចីវរក្រហមក្រមៅសុទ្ធ ទ្រទ្រែងចីវរលឿងខ្ចីសុទ្ធ ទ្រទ្រែងចីវរមានជាយមិនបានកាត់ជាប់ ទ្រទ្រែងចីវរមានជាយវែង ទ្រទ្រែងចីវរមានជាយវិចិត្រដោយផ្កាឈើ ទ្រទ្រែងចីវរមានជាយវិចិត្រដោយផ្លែឈើ ទ្រទ្រែងអាវបំពង់វែង ទ្រទ្រែងមួក ។ មនុស្សតាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ កិក្ខុតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវទ្រទ្រែងចីវរពណ៌ស្វាសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រែងចីវរលឿងខ្ចីសុទ្ធ

ชาเตฏฺฐานิ น สพฺพโลหิตกานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น สพฺพมญฺเชฏฺฐกานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น สพฺพกณฺหานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น สพฺพมหารตฺตานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น สพฺพมหานามรตฺตานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น อจฺเฉทฺทสานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น ฉิทฺทสานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น ปุปฺผทสานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น ฬสทสานิ จีวรานิ ชาเตฏฺฐานิ น กปฺปกตานิ ชาเตฏฺฐานิ น ตีรีตานิ ชาเตฏฺฐานิ ยานิ ชาเยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๒๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุนี กาลงฺกตา โหติ ฯเปฯ มมญฺจเยน มยฺหนฺติ ปริกฺขารา สงฺฆสฺสาติ โหตูติ ฯ ตตฺถ ภิกฺขู จ ภิกฺขุนิโย จ วิวทนฺติ อมฺหากนฺติ โหติ อมฺหากนฺติ โหตีติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ ภิกฺขุนี เจ ภิกฺขุโน กาลงฺกตา โหติ ฯเปฯ มมญฺจเยน มยฺหนฺติ ปริกฺขารา สงฺฆสฺสาติ โหตูติ อนิสฺสาโร ตตฺถ ภิกฺขุสงฺโฆ ภิกฺขุนิสงฺฆสฺเสวาติ[1] ฯ สิกฺขมานา เจ ภิกฺขุโน ฯเปฯ

๑ ฉ. ม. ภิกฺขุนีสงฺฆสฺเสวาติ ฯ

មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរហង្សបាទសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរខ្មៅសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរលឿនខ្ចីសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ មានជាយមិនបានកាត់ជាច់ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ មានជាយវែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ មានជាយវិចិត្រដោយផ្កាឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ មានជាយវិចិត្រដោយផ្លែឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់អាវបំពង់វែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់មួកទេ ភិក្ខុនីណាទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤២៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូប កាលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាល បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ ។ ភិក្ខុនីឯទៀតភិក្ខុនីទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះដដែលគ្នាថា បរិក្ខារនេះត្រូវបានយើង បរិក្ខារនេះត្រូវបានយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនី កាលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាល បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះដូច្នេះ ភិក្ខុសង្ឃមិនជាឥស្សរៈលើបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសិក្ខាមានា ។ បេ ។

สามญฺเญ เจ ภิกฺขเว กาลํ กเรยฺย ฌานานิ ปหาย ปุน นิรเย
อุปปชฺเชยฺย ปหีนกฺขโย สงฺขารานิจฺจตาย ปน โหติเยว ตสฺมา
ตตฺถ ภิกฺขุสงฺฆา ภิกฺขุนีสงฺฆาวตฺถุ ฯ ภิกฺขุ เจ ภิกฺขเว
กาลํ กเรยฺย ฌานานิ ปหาย ปุน นิรเย อุปปชฺเชยฺย ปหีนกฺขโย
สงฺขารานิจฺจตาย ปน โหติเยว ตสฺมา ตตฺถ ภิกฺขุนีสงฺฆา ภิกฺขุ-
สงฺฆาวตฺถุ ฯ สามญฺเญ เจ ภิกฺขเว ฯ เป ฯ ขตฺติโย เจ ภิกฺขเว ฯ เป ฯ
พฺราหฺมโณ เจ ภิกฺขเว ฯ เป ฯ คหปติโก เจ ภิกฺขเว ฯ เป ฯ
อญฺโญ เจ ภิกฺขเว โกจิ กาลํ กเรยฺย ฌานานิ ปหาย ปุน
นิรเย อุปปชฺเชยฺย ปหีนกฺขโย สงฺขารานิจฺจตาย ปน โหติเยว
ตสฺมา ตตฺถ ภิกฺขุนีสงฺฆา ภิกฺขุสงฺฆาวตฺถุ ฯ

(๒๒๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตร ๕ภิกฺขุ(๑)
ปุกฺกุสมลฺลี ภิกฺขุนีสุ ปฏิวสติ โหติ ฯ สา ชิณฺณกาย
ทุพฺพลกาย ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา อาสนา วุฏฺฐหิตฺวา เอกสาฏิก
กโรติ ฯ ภิกฺขู ทุติยมฺปิ ตติยมฺปิ วิญฺญาเปสุ

๑ ฉ. ม. เถรตฺเตน ปฏิสโมทน ปญฺญเปสุ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសាមណេរ កាលដែលទៀបនឹងមរណកាល បាននិយាយយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុសង្ឃមិនជាធំក្នុងបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ កាលដែលទៀបនឹងមរណកាលហើយ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃមិនជាធំលើបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសាមណេរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទាសក ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទាសិកា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើនរណា ។ ដទៃ កាលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាលហើយ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃមិនជាធំលើបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុសង្ឃ ។

[๒๒๘] សម័យនោះឯង មានស្ត្រីម្នាក់ជាភរិយាចាស់របស់ស្តេចមល្លៈ ចូលមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនី (បួសថ្មី) នោះបានឃើញភិក្ខុ ๒ រូប មានកម្ងាន់ថយដើរទៅតាមប្រក បំរះដោយចង្ក្រមស្មា ភិក្ខុនោះក៏ដួលចុះទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលនឹងភិក្ខុនីនោះដូច្នេះ បន្តុះបង្អាប់ថា

กตมํ หิ นาม ภิกฺขุนี ภิกฺขุสฺส ปหารํ ทสฺสตีติ ฯ ภควาโต ฬิตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุสฺส ปหาโร ทาตพฺโพ โย ททेยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุ ปสาเทตฺวา ทูรโต วุฏฺฐมิตฺวา มตฺตกํ ทาตุนฺติ ฯ

[๒๒๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตร ภิกฺขุนี ปตฺตปาตกา ชาเตน ภณฺฑนี โหติ ฯ สา ภณฺฑ ทาเตตฺวา กุลุปกานี ภิกฺขุนี ฬิตเนว ปาเจย ยาคุยา ฯมิ ภณฺฑ ปโตฺตน นีหริตพฺพนฺติ ฯ อถ โข สา ภิกฺขุนี ตาย ภณฺฑ ปโตฺต ปกฺขิปิตฺวา สงฺฆาฏิยา ปฬิจฺฉาเทตฺวา อคมาสิ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเรน ปิณฺฑจาริเกน ภิกฺขุนา สมาธิกตฺตา โหติ ยาวหิ(๑) ปมมิ ภิกฺขุ ลภิสฺสามิ น ตาว(๒) อนตฺตา ภิกฺขุสฺส ปา ภิกฺขุนิยา ปา ปริภุญฺชิสฺสามีติ ฯ อถ โข สา ภิกฺขุ ตาย ภิกฺขุนิยา ปสาเทตฺวา ฬิตเนว ปาเจย ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปฬิคฺคณฺหาติ ฯ อลนฺ อยฺยาติ ฯ ทุติยมฺปิ โข สา ภิกฺขุ ตาย ภิกฺขุนิยา ฬิตเนว ปาเจย ภิกฺขุ

๑ ฉ. ม. ยาหิ ฯ ๒ ตีสุปิ ฉ. ม. โปตฺถเกสุ น ทิสฺสติ ฯ

មិនសមបើកិក្ខុនីនឹងដើរទៅប៉ះកិក្ខុទេ ។ កិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
+
នុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឆ្ងាយ
កិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យប៉ះកិក្ខុឡើយ កិក្ខុនីណាឲ្យប៉ះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាល
កិក្ខុពាំងឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីដែលឃើញកិក្ខុហើយ ត្រូវ
ចៀសចេញអំពីចម្ងាយ បើកផ្លូវឲ្យ ។

(២៦៥) សម័យនោះ មានស្ត្រីម្នាក់ជាស្រីប្តីលែងហើយ មានផ្ទៃ
ដោយសហាយ ។ ស្រីនោះសំលូតកូនចេញហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ
នឹងកិក្ខុនីជាកុលុបកី[1] ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់សូមជាក់កូន
ខ្ចីនេះក្នុងជាត្រយកទៅចុះ ។ កិក្ខុនីនោះជាក់កូនខ្ចីនោះក្នុងជាត្រ ហើយ
បិទបាំងនឹងសង្ឃាដិដើរទៅ ។ សម័យនោះឯង មានបិណ្ឌចារិកភិក្ខុ ១ រូប
សមាទានថា បើអាត្មាអញបានចង្ហាន់ជាដម្បូងណា ហើយមិនទាន់បាន
ឲ្យចង្ហាន់នោះដល់កិក្ខុក្តី កិក្ខុនីក្តី អាត្មាអញក៏មិនបរិភោគ ។ លុះជាប់
នោះ កិក្ខុនោះបានឃើញកិក្ខុនីនោះហើយ និយាយពាក្យនេះថា ហ៊ានាង
នាងទទួលយកបង្ហាន់ចុះ ។ កិក្ខុនីឆ្លើយថា ណ្ហើយ លោកម្ចាស់ ។
កិក្ខុនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនីនោះអស់វារៈពីរដងថា ហ៊ានាង ចូរនាង

ភគវន្តំ ភិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតិ ។ អលំ អយ្យាតិ ។ តេនយម្បិ
ខោ សោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុនិំ ឯតទវោច ហន្ទ ភគវន្តំ ភិក្ខុំ
បដិក្កណ្ហាតិ ។ អលំ អយ្យាតិ ។ មយា ខោ ភគវន្តំ ស-
មាធានំ ភតំ យំ យ្វាហំ បឋមំ ភិក្ខុំ លភិស្សាមិ ន តំ
អនត្វា ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា បរិភុញ្ជិស្សាមីតិ
ហន្ទ ភគវន្តំ ភិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនី
តេ ភិក្ខូហិ ឥមិស្សាយមានា ឥមាវត្ថូ បត្តំ ឧស្សុស៊ិ
បស្សុ អយ្យ បត្តេ ភត្តំ មា ភាសុច្ចិ អាភេចេសីតិ ។
អថខោ សោ ភិក្ខុ ទុដ្ឋុាយតិ ខីយតិវិហាចេតិ ភថំ ហិ
ជាម ភិក្ខុនិ បត្តេន ភត្តំ ឥមាវិស្សតីតិ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ឯតទវោច អាភេចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋុាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាចេន្តិ ភថំ ហិ
ជាម ភិក្ខុនិ បត្តេន ភត្តំ ឥមាវិស្សតីតិ ។ អថវតោ ឯត-
មត្ថំ អាភេចេសុំ ។បេ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា បត្តេន
ភត្តំ ឥមាវិតព្ពោ យោ ឥមាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស
អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា
ឥមាវិត្វា បត្តំ ឧស្សុត្តុន្តិ ។

ទទួលយកចង្ហាន់ទៅចុះ ។ ភិក្ខុនីឆ្លើយថា ណ្ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុ
នោះនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារៈបីដងថា ហ៊ឺនាង ចូរនាងទទួល
យកចង្ហាន់ទៅចុះ ។ ភិក្ខុនីឆ្លើយថា ណ្ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុ
ប្រាប់ថា ម្នាលនាង យើងបានសមាទានថា (បើ) អាត្មាអញបាន
ចង្ហាន់ណាជាដម្បង ហើយមិនទាន់បានឲ្យចង្ហាន់នោះ ដល់ភិក្ខុក្តី ដល់
ភិក្ខុនីក្តី អាត្មាអញក៏មិនធាន់ចង្ហាន់នោះទេ ម្នាលនាង ហ៊ឺចូរនាងទទួល
យកចង្ហាន់នេះទៅចុះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីនោះ កាលបើភិក្ខុនោះបង្ខំ
(ឲ្យទទួល) ក៏បង្ហាញបាត្រថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមើលកូនខ្ចីក្នុង
បាត្រ (តែ) សូមលោកម្ចាស់កុំប្រាប់នរណាឡើយ ។ លំដាប់
នោះ ភិក្ខុនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើ
ភិក្ខុនីដាក់កូនខ្ចីក្នុងបាត្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះប្រាប់រឿងនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្ន ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះតំពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុនីដាក់កូនខ្ចីក្នុងបាត្រ
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវដាក់
កូនខ្ចីក្នុងបាត្រទេ ភិក្ខុណាដាក់ យកទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទីយើញភិក្ខុហើយ ត្រូវបើកបាត្របង្ហាញ ។

[๒๒๖] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขา กิกฺขุ-นิโย กิกฺขุ ปสฺสิตฺวา ปริวาเรตฺวา ปตฺตจีวรํ คเหตฺวา ๆ เต[๑] กิกฺขู อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺภิกฺขา กิกฺขุนิโย กิกฺขุ ปสฺสิตฺวา ปริวาเรตฺวา ปตฺตจีวรํ คเหสฺสนฺตีติ ๆ อถโข เต กกฺกวาโส ฬิตมตฺตา อาโรเจสุ ๆ เป ๆ น กิกฺขเว กิกฺขุนิยา กิกฺขุ ปสฺสิตฺวา ปริวาเรตฺวา ปตฺตจีวรํ คเหตพฺพา คเหตพฺพา อนุชานามิ กิกฺขเว กิกฺขุนิยา กิกฺขุ ปสฺสิตฺวา อุกฺกุฏิกาย ปตฺตา คเหตุนฺติ ยญฺจ ปเนตฺถ อามิสํ โหติ เตน จ กิกฺขุ นิมนฺเตตพฺโพติ ๆ

[๒๒๗] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา[๒] ปริกาย ปุริสพยญฺชนี นฺหิตา โหติ ๆ ตา กิกฺขุนิโย สกฺกจฺจ อุปนิชฺฌายึสุ ๆ มนุสฺสา อุกฺกุฏิมกสุ ๆ ตา กิกฺขุนิโย มงฺกู อโหสุ ๆ อถโข ตา กิกฺขุนิโย อุปสฺสยา นิกฺขมิตฺวา กิกฺขูนิ ฬิตมตฺตา อาโรเจสุ ๆ ยา ตา กิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา ๆ เป ๆ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถิ หิ นาม กิกฺขุนิโย ปุริส-

๑ ฉ. ม. ฉพฺภกเวสุ เตสฺเวว ๒ ปญฺญายติ ๆ ๒ ฉ. ม. สาวตฺถิยา ๆ

ภิក្ខุនីขន្ធកៈ ការគយគន់និមិត្តរបស់បុរស

(๒๒๖) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីបានឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវ
ច្រឡំច្រឡាប់ថ្ងៃច្រឡំ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់
ថា មិនសមបើពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវច្រឡំ រួចច្រឡាប់ថ្ងៃ
ច្រឡំសោះ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន
ត្រូវឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវច្រឡំ រួចច្រឡាប់ថ្ងៃច្រឡំទេ ភិក្ខុនីណាច្រឡាប់ថ្ងៃ
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីឃើញភិក្ខុ
ហើយបើកច្រឡំបង្ហាញ ប្រសិនបើមានអាមិសៈណានៅក្នុងច្រឡំ ត្រូវ
និមន្តភិក្ខុ ដោយអាមិសៈនោះចុះ។

(๒๒๗) សម័យនោះឯង មាននិមិត្តរបស់បុរសដែលគេចោលក្នុង
ច្រកក្នុងក្រុងសាវត្ថី។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូលទៅគយគន់និមិត្តនោះដោយ
ផ្តេផ្តង់។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្ងល់សង្ស័យហើយ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏មានសេចក្តី
អៀនខ្មាស។ ទើបភិក្ខុនីទាំងអម្បាលនោះ ចូលទៅគាស់លំនៅ(ភិក្ខុនី)ច្រឡាប់
សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា។ ភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច។ បេ។
ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុនី

ព្យញ្ជនំ ឧបនិជ្ឈាយិស្សន្តីតិ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិ-
យោ ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា បុរិស-
ព្យញ្ជនំ ឧបនិជ្ឈាយិតព្ពំ យោ ឧបនិជ្ឈាយេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្សាតិ ។

(២២៨) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ភិក្ខូនំ
អាមិសំ ទេន្តិ ។ ភិក្ខូ[1] ភិក្ខុនីនំ ទេន្តិ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ភាថ ហិ នាម កន្តា អត្តនោ
បរិភោគត្ថាយ និដ្ឋំ អញ្ញេសំ ទស្សន្តិ ន មយមិវ
ជាគរិយ[2] នានំ នាភុន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
ន ភិក្ខវេ អត្តនោ បរិភោគត្ថាយ និដ្ឋំ អញ្ញេសំ ទាតព្ពំ
យោ ទទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(២២៩) តេន ខោ សមយេន ភិក្ខូនំ អាមិសំ
ទុស្សន្តំ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

---

๑ ភិក្ខូ ចាតិ ភត្តបិ ហោត្តកេ ទស្សតិ ។ ๒ ម. បយិរុ ន ជាគរាតិ ។

ពាំងឆ្ងាយ ចូលទៅគយគន់និមិត្ត របស់បុរសសោះ ។ ភិក្ខុនីពាំងនោះក៏ប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ។បេ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវគយគន់មើលនិមិត្តរបស់បុរស ភិក្ខុនីណាចូលទៅគយគន់មើល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២៦៨) សម័យនោះឯង មនុស្សពាំងឆ្ងាយឲ្យអាមិសៈដល់ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ឲ្យអាមិសៈ(នោះ)ទៅពួកភិក្ខុនី ។ មនុស្សពាំងឆ្ងាយនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើលោកម្ចាស់ពាំងនេះឲ្យ (អាមិសៈ) ដែលគេឲ្យសម្រាប់ឆាន់ខ្លួនឯងទៅអ្នកឯទៀតទេ យើងពាំងឆ្ងាយមិនចេះឲ្យទានឬ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យ (អាមិសៈ) ដែលគេឲ្យសម្រាប់ឆាន់ទៅអ្នកឯទៀតទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២៦៩) សម័យនោះឯង អាមិសៈរបស់ពួកភិក្ខុ ក៏សម្បូណិប្រើនឡើង ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

อนุปขชฺชมานาย ภิกฺขุนิยา สงฺฆาทิเสสา ฯ ปฏิปฺปสฺสมฺภนฺติยา ถุลฺลจฺจยา ฯ ปกติยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๒๓๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนี สงฺฆาทิเสสกาเล อามิสํ ขาทติ ฯ ปกติยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ อนุปขชฺชมานาย ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนี สงฺฆาทิเสสกาเล ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา ปฏิคฺคเหตฺวา ปริภุญฺชนฺติ ฯ

(๒๓๑) เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา ภิกฺขุนีนํ อามิสํ เทนฺติ ฯ ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูนํ เทนฺติ ฯ มนุสฺสา ขุชฺชาย เทนฺติ วิยาย เทนฺติ วิกาเล เทนฺติ ภิกฺขา ทาย ภิกฺขุนิโย อตฺตโน ปริโภคตฺถาย ทินฺนํ อญฺญสฺส เทนฺติ น ปยิรุปาสนาย ทานํ ทาตุนฺติ ฯ ปกติยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย อตฺตโน ปริโภคตฺถาย ทินฺนํ อญฺญสฺส ทาตพฺพนฺติ ยฺวาหนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ (អាមិសៈ) ដល់សង្ឃ ។ អាមិសៈតំកាន់តែសម្បូណ៌ប្រើនណាស់ទៅទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ អាមិសៈទៅជារបស់បុគ្គលក៏បាន ។

(២៣០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើការសន្សំអាមិសៈជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ឬភិក្ខុឲ្យគេទទួលការសន្សំរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយបរិភោគចុះ ។

(២៣១) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយឲ្យអាមិសៈដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យ (អាមិសៈ) នោះដល់ពួកភិក្ខុ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមប៉ើភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យអាមិសៈដែលគេឲ្យសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯងដល់ភិក្ខុឯទៀតសោះ យើងកល់គ្នាមិនចេះឲ្យទានឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យអាមិសៈដែលគេឲ្យសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯង ដល់ភិក្ខុឯទៀតទេ ភិក្ខុនីណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๓๒) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนีนํ อาทิสฺสา ขุสฺสนฺติ โหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สงฺฆสฺส ฉายนฺติ ฯ ฆนฺตา- ทิสา ขุสฺสนฺติ โหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปุคฺคลิกปิ ฉายนฺติ ฯ

(๒๓๓) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนีนํ สนฺติกา- ภา อาทิสฺสา ขุสฺสนฺติ โหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนีนํ สนฺติกา ภิกฺขุ- ภิกฺขุนิยา ปฏิคฺคหาเปตฺวา ปริภุญฺชิตุนฺติ ฯ

(๒๓๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา เสนา- สนา ขุสฺสนฺติ โหนฺติ ภิกฺขุนีนา เสนาสนา[๑] น โหนฺติ ฯ ภิกฺขุนิโย ภิกฺขุนิ สนฺติเก ทูตา ปาเหสุ สาธุ ภนฺเต อยฺยา อมฺหากา เสนาสนา เทนฺตู ตาวกา- ลิกนฺติ ฯ ภิกฺขู ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชา- นามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนีนา เสนาสนา ทาตุ ตาวกาลิกนฺติ ฯ

---

๑ ม. โปตฺถเกสุ เสนาสนนฺติ วิภงฺเค ปน ทิสฺสติ ฯ

(២៣២) សម័យនោះឯង អាមិសៈរបស់ភិក្ខុនីសម្បូណ៌ច្រើនឡើង ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនី) ឲ្យអាមិសៈដល់សង្ឃ (អាមិសៈ) ក៏កាន់តែសម្បូណ៌ច្រើនឡើងទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ អាមិសៈទៅជារបស់បុគ្គលក៏បាន ។

(២៣៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីធ្វើការសន្សំអាមិសៈដែលកាន់តែសម្បូណ៌ឡើង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឬភិក្ខុនី ឲ្យទទួលការសន្សំរបស់ភិក្ខុនីបរិភោគចុះ ។

(២៣៤) សម័យនោះឯងសេនាសនៈសម្បូណ៌ឡើងដល់ពួកភិក្ខុ ។ សេនាសនៈមិនតើតឡើងដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏បញ្ជូនទូតទៅកាន់សំណាក់ពួកភិក្ខុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់ឲ្យសេនាសនៈដល់យើងឲ្យជារបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យនូវសេនាសនៈដល់ពួកភិក្ខុនីជារបស់ខ្លួនបាន ។

(๒๓๕) เตน โข ปน สมเยน ทุฏฺฐิโย ภิกฺขุ-นิโย ทิฏฺฐมงฺคิ ทิฏฺฐปีฬิ อกิตฺติสทฺทิโน อกิตฺติ-ปฺปตฺติโน ฯ เสนาสนํ โลหิตเกน มกฺขิยติ ฯ ภควา เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย ทิฏฺฐ-มงฺคิ ทิฏฺฐปีฬิ อกิตฺติสทฺทิโน อกิตฺติปฺปตฺติโน ยา อกิ-ตฺติเยฺย วา อกิตฺติปเตฺย วา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุ-ชานามิ ภิกฺขเว อาวสถจีวรนฺติ ฯ อาวสถจีวรํ โลหิ-เตน มกฺขิยติ ฯ ภควา เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อนุ-ชานามิ ภิกฺขเว อาณาโจทฺปกนฺติ ฯ โจทฺปกํ นิม-นฺเตติ[1] ฯ ภควา เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สุตฺตเกน ปริกฺขิตฺตา วา ปริยา ปริกฺขิปิตุนฺติ ฯ สุตฺตกํ นิ-ฉฺฑิ-เตติ ฯ ภควา เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สมนฺตา วิหารเกฺขตฺตนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. นิปฺปฬิเตติ ฯ

กัณฑ์ที่ ๒ ภิกษุณีขันธกะ: การปฏิบัติของภิกษุณีในการให้อุปสมบทเป็นต้น

(๒๓๕) สมัยนั้นแล ภิกษุณีทั้งหลายมีอายุน้อย อุปัชฌายะทั้งหลาย ของภิกษุณีทั้งหลายมีอายุน้อย ภิกษุณีทั้งหลายไม่รู้จักอาบัติ ไม่รู้จักอนาบัติ ไม่รู้จักเบา ไม่รู้จักหนัก ไม่รู้จักอาบัติชั่วหยาบ ไม่รู้จักอาบัติไม่ชั่วหยาบ ไม่รู้จักอาบัติมีส่วนเหลือ ไม่รู้จักอาบัติไม่มีส่วนเหลือ ไม่รู้จักอาบัติที่ชำระได้ง่าย ไม่รู้จักอาบัติที่ชำระได้ยาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในสงฆ์ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในคณะ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในบุคคล ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงต่อหน้า ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในที่ลับหลัง ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันนี้ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันต่อไป ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้ว ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้น ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมาก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณ ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีก ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวัน ไม่รู้จักอาบัติที่ควรแสดงในวันที่ล่วงไปแล้วเกินกว่านั้นอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมากเกินประมาณอีกหลายวันมา

(២៣៦) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយោ កិក្ខុនិយោ សព្ពកាលំ កដិសុត្តកំ ជានេន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ គិហិកាមភោគិនិយោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិក្ខវេ កិក្ខុនិយោ សព្ពកាលំ កដិសុត្តកំ ជានិតព្ពំ យោ ជានេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ កិក្ខវេ ទុគ្គុនិយោ កដិសុត្តកន្តិ ។

ទុតិយភាណវារំ ។

(២៣៧) តេន ខោ បន សមយេន ឧបសម្បន្នាយោ និស្សន្តិ អនិមិត្តាបិ និមិត្តមត្តាបិ អលោហិតាបិ ឆវលោហិតាបិ ឆវចោឡាបិ បគ្ឃរន្តិបិ សិខរណីបិ[1] ឥត្ថិបណ្ឌកាបិ[2] វេបុរិសិកាបិ សម្ភិដ្ឋាបិ ទុភតោព្យញ្ជនកាបិ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ ឧបសម្បាទេន្តិយា ចតុវីសតិ អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆិតុំ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ បុច្ឆិតព្ពា

---

១ ម. សិខរណីបិ ។ ២. ឥត្ថិបណ្ឌកាបិ ។

(៤៣៦) សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ទ្រទ្រង់ខ្សែក្រវាត់សព្វកាល ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្ត្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវប្រើខ្សែក្រវាត់សព្វកាលទេ ភិក្ខុនីណាប្រើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្សែក្រវាត់ដល់ភិក្ខុនីដែលមានរដូវ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ២ ។

(៤៣៧) សម័យនោះឯង ឧបសម្បន្នភិក្ខុនីទាំងឡាយគ្មានទិដ្ឋខ្លះ មានហេតុគ្រាន់តែជាទិដ្ឋខ្លះ មិនមានឈាមរដូវខ្លះ មានឈាមរដូវជានិច្ចខ្លះ មានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចខ្លះ មានឈាមរដូវហូរខ្លះ ជាសិរាំណីខ្លះ ជាស្រីខ្ទើយខ្លះ មានរូបដូចប្រុសខ្លះ ទ្វារមគ្គ (ទាំង ២) រលាយបូលគ្នាខ្លះ ជាទុតោភព្យញ្ជនកាខ្លះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនី)សូរន្ធូវអន្តរយិកធម៌ ២៤ ប្រការចំពោះស្ត្រីដែលមកសូមឧបសម្បទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុសួរភិក្ខុនី

ฉสุ อนิมิตฺตา ฉสุ อนิมิตฺตมตฺตา ฉสุ อโลหิตา ฉสุ ขุทฺโลหิตา ฉสุ ขุทฺโททกา ฉสุ ปตฺถนฺติ ฉสุ สิงฺขาณี ฉสุ สตฺตปณฺณกา ฉสุ เวปุลฺลสิกา ฉสุ สมฺภิญฺญา ฉสุ อุภโตพฺยญฺชนกา[๑] สนฺติ เต ปวตฺตา อาทาย กฏฺฐึ ตณฺหา กาลาสา สาสาสา อปมาเท มนุสฺสสิ สตฺตสิ กุสิสฺสสิ อนณาสิ ฉสุ ภวภวี อนุญฺญาตาสิ มาตาปิตูหิ สามิเกน ปริปุณฺณ-วีสติวสฺสสิ ปริปุณฺณทฺเว ปตฺตจีวรํ กิญฺจาปิ สามเณรา เต ปาตฺเถนติ ฯ

(๒๓๘) เตน โข ปน สมเยน กิกฺกิ กิกฺกินึ อนฺตกยิเก ฉมฺเห ปุจฺฉติ ฯ อุปสมฺปนาเปกฺขายา วิตฺถายนฺติ มญฺเญ ปาทนฺติ ฉ สาเกฺขนฺติ วิสฺสชฺเชตุนฺ ฯ กถาวตฺถุ ปกตมตฺตนฺ อาเวเธสุนฺ ฯ อนุชานามิ กิกฺกิเว

๑ ฉ. อุภโตพฺยญฺชนา ฯ ม. อุภโตพฺยญฺชนา ฯ

យ៉ាងនេះថា នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមិនមានឈាមទេឬ នាងមិនមានឈាមជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានឈាមរដូវហូរជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនជាសិទ្ធិណីទេឬ នាងមិនមែនជាស្ត្រីទ្វេរ្យទេឬ នាងមិនមែនជាស្ត្រីមានរូបដូចប្រុសទេឬ នាងឥតមានទ្វារមគ្គរលាយចូលគ្នាទេឬ នាងមិនមែនជាទកតោព្យញ្ជនកាទេឬ (ម្យ៉ាងទៀត) អាពាធយ៉ាងនេះ គឺ ឃ្លង់ ពក ស្រែង ស្រុតអវណ្ឌ ឆ្កួតជ្រូក នាងមានឬទេ នាងជាមនុស្សឬ នាងជាស្ត្រីឬ នាងជាអ្នកជាឬ នាងមិនមានដំណាក់បំណុលគេទេឬ នាងមិនមែនជាអ្នកបំរើព្រះរាជាទេឬ មាតាបិតានឹងប្តី (របស់នាង) បានអនុញ្ញាតហើយឬ នាងមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយឬ នាងមានបាត្រនឹងចីវរគ្រប់គ្រាន់ហើយឬ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនី (ឧបជ្ឈាយ៍) របស់នាងឈ្មោះអ្វី ។

(២៣៨) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយសួរអន្តរាយិកធម៌ចំពោះពួកភិក្ខុនី ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាទាំងឡាយអៀនខ្មាសមានមុខទន្ទុះ មិនអាចនឹងឆ្លើយប្រាប់បាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

ฬกาโต อุปสมฺปชฺชาย กิกฺขนิสงฺฆา วิสุชฺฌาย กิกฺขุ-
สงฺฆา อุปสมฺปาเทตุนฺติ[๑] ฯ

[๒๓๙] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนิโย อนุ-
ปสมฺปนฺนา[๒] อุปสมฺปาเปกฺขา อนฺตรายิกา โหนฺติ
ปุเพฺพ ปุจฺฉนฺติ ฯ อุปสมฺปาเปกฺขา วิสฺสชฺเชนฺติ มงฺกู
โหนฺติ น สกฺโกนฺติ วิสฺสชฺเชตุ ฯ ภควาโต เอตมตฺถ
อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว ปมมํ อนุสาสิ-
ตฺวา ปจฺฉา อนฺตรายิกา ปุเพฺพ ปุจฺฉิตุนฺติ ฯ ตตฺเรว สงฺฆ-
มชฺเฌ อนุสาสนฺติ ฯ อุปสมฺปาเปกฺขา ตเถว
วิสฺสชฺเชนฺติ มงฺกู โหนฺติ น สกฺโกนฺติ วิสฺสชฺเชตุ ฯ
ภควาโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว
เอกมนฺตํ อนุสาสิตฺวา สงฺฆมชฺเฌ อนฺตรายิกา ปุเพฺพ
ปุจฺฉิตุนฺติ ฯ เอวญฺจ ปน กิกฺขเว อนุสาสิตพฺพา ฯ ปมมํ
อุปชฺฌา ตาหาเปตพฺพา อุปชฺฌา ตาหาเปตฺวา ปตฺตจีวรํ อา-
จิกฺขิตพฺพํ อยนฺเต ปตฺโต อยํ สงฺฆาฏิ อยํ
อุตฺตราสงฺโค อยํ อนฺตรวาสโก ๆนํ สงฺฆมชฺเฌ[๓]

---

๑ ฉ. อุปสมฺปชฺชนฺติ ฯ ๒ ฉ. ม. อนนุสิฏฺฐา ฯ ๓ ม. สงฺฆปจฺจกฺขนฺติ ฯ

ដើម្បីឲ្យឧបសម្បទាកុដ្ឋសំណាក់កិក្ខុសង្ឃ ដល់កិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទា ដោយចំណែកមួយដប់សុទ្ធកុដ្ឋកិក្ខុនីសង្ឃប្រជុំ (ម្ភដ) ហើយ ។

(៦៣៩) សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុនី មិនបានប្រឹងប្រែងឧបសម្បទាបេក្ខាសោះទេ គ្រាន់តែសាកសួរអន្តរាយិកធម៌ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាក៏អឿនភ្នាសមានមុខទន្ទុះមិនអាចនឹងធ្វើយប្រាប់បាន ។ កិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យប្រឹងប្រែងជាមុនសិន ហើយសឹមសួរអន្តរាយិកធម៌ជាក្រោយ ។ ពួកកិក្ខុក៏ប្រឹងប្រែង (ឧបសម្បទាបេក្ខា) កុដ្ឋកណ្តាលដំនុំសង្ឃនោះ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខានៅតែអឿនភ្នាសមានមុខទន្ទុះ មិនអាចធ្វើយប្រាប់បានដូច្នោះទៀត ។ កិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រឹងប្រែងកុដ្ឋទីដ៏សមគួរ ហើយសឹមសួរអន្តរាយិកធម៌ កុដ្ឋកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ (កិក្ខុនី) ត្រូវប្រឹងប្រែងឧបសម្បទាបេក្ខាយ៉ាងនេះ ។ មុនដំបូងត្រូវកិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាបេក្ខា កាន់យកទបដ្ឋាយ៍ លុះឲ្យកាន់យកទបដ្ឋាយ៍ហើយ គប្បីប្រាប់បុត្រធីតាវ៉ាថា នេះជាបុត្រ នេះជាសង្ឃាដិ នេះជាចីវរ នេះជាស្បង់ នេះជាសំពត់ពុង[1]

---

១ ភាមទំនងឯពាក្យខ្មែរខ្លះ ក្អូរប្រែថា អៀម ។

อยํ ขุทฺทกสาฏิกา กตฺถ อมฺหฺหิ ปิกาสเต ติฏฺฐาหีติ ฯ
ตาลา อจฺฉฺฉา อนุสาสนฺติ ฯ ขุรมุณฺฑา[๑] อุปสมฺป-
ทาเปกฺขาเยา วิฺญาเยนฺติ ปพฺพชฺชา เหาฺนฺติ น สกฺกาฺนฺติ วิสฺส-
ชฺเชตุ ฯ ภิกฺขเวติ ฯ ตาลา ฉตฺตมฺปิ อาเกเขยฺยุ ฯ น ภิกฺขเว
ตาลาย อจฺฉฺฉาย อนุสาสิตพฺพา เยา อนุสาเสยฺย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว จฺฉาย
ภิกฺขุนิยา ปฏิตาลาย อนุสาสิตุนฺติ ฯ อสมฺมตา อ-
นุสาสนฺติ ฯ ภิกฺขเวติ ฯ ภิกฺขเว ฉตฺตมฺปิ อาเกเขยฺยุ ฯ น ภิกฺขเว
อสมฺมตาย อนุสาสิตพฺพา เยา อนุสาเสยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว สมฺมตาย อนุสา-
สิตุนฺติ ฯ ปาฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมนฺติตพฺพา ฯ อตฺตนา วา
อตฺตานนฺติ สมฺมนฺติตพฺพา ปราย วา ปน สมฺมนฺติตพฺพา ฯ

---

๑ ฉ. ม. อนุสิฏฺฐา ฯ

នេះជាសំពត់ធ្លុតទឹករបស់នាង នាងចូរទៅឈរ ក្នុងទីទុកាសឯណោះ ។
(លុះនោះ) ភិក្ខុនីល្ងង់មិនឆ្លាសទៅប្រជៅ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាតាំងឡាយ
ដែលភិក្ខុនីមិនឆ្លាសប្រជៅមិនស្រួល ក៏នៅតែរំងន់អៀនខ្មាស មិនអាច
នឹងធ្វើយ៉ាងច្បាស់បាន ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុនីដែល
ល្ងង់មិនឆ្លាសមិនត្រូវប្រជៅឧបសម្បទាបេក្ខាទេ ភិក្ខុនីណាប្រជៅ ត្រូវអា-
បត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិ-
ពលប្រជៅ (ឧបសម្បទាបេក្ខា) បាន ។ ភិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនបានសន្មត
ក៏នៅប្រឹនប្រជៅ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុនីដែល
សង្ឃមិនបានសន្មត មិនត្រូវប្រឹនប្រជៅឧបសម្បទាបេក្ខាទេ ភិក្ខុនីណា
ប្រឹនប្រជៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុនី ដែលសង្ឃសន្មតហើយ (នោះ) ប្រឹនប្រជៅបាន ។ ម្នាល
ភិក្ខុតាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ខ្លួនឯងគប្បីសន្មតខ្លួនឯងក៏
បាន ភិក្ខុនីដទៃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីដទៃក៏បាន ។

(๒๔๐) กถญฺหิ อตฺตา วา อตฺตานํ สมฺปฏิจฺฉตฺวา ฯ ฌานาย กิกฺขนิยา ปฏิพลาย สเขฺย ญาเปตพฺเพ สุณาตุ เม อายฺเย สเขฺย ฌานาย อยฺยายฺ อุปสมฺปทาเปกฺขา ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ ฌานาย อนุสาเสยฺยนฺติ ฯ เอวํ อตฺตา วา[1] อตฺตานํ สมฺปฏิจฺฉตฺวา ฯ

(๒๔๑) กถญฺหิ ปรายฺ[2] ปรา สมฺปฏิจฺฉนฺติ ฯ ฌานาย กิกฺขนิยา ปฏิพลาย สเขฺย ญาเปตพฺเพ สุณาตุ เม อายฺเย สเขฺย ฌานา ฌานาย อยฺยายฺ อุปสมฺปทาเปกฺขา ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ ฌานา ฌานาย อนุสาเสยฺยาติ ฯ เอวํ ปรายฺ ปรา สมฺปฏิจฺฉนฺติ ฯ

(๒๔๒) ตายฺ สมฺมตายฺ กิกฺขนิยา อุปสมฺปทาเปกฺขา อุปสงฺกมิตฺวา เอวมสฺส วจนียา สุณาสิ ฌานา เม อยฺเย สงฺฆา เปกฺขา ภูตกาลา ยทิ ตายฺ ตายฺ สงฺฆมชฺเฌ ปุพฺเพ สนฺตึ อตฺตานํ ปฏิจฺฉตฺวา อสนฺตึ ฉฑฺเฑติ

---

๑ ฉ. ม. ก ฯ ๒ ฉ. ม. ปรายฺ ก ฯ

(๒๔๐) ๒ นิทานวรรคที่ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในสูตรว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า (ดังนี้) อุปสมบทกรรม (ชื่อนี้) ของท่านผู้นี้ ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๔๑) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๔๒) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๔๓) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๔๔) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๔๕) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๔๖) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๔๗) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๔๘) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๔๙) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๕๐) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๕๑) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๕๒) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๕๓) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๕๔) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๕๕) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๕๖) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๕๗) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๕๘) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

(๒๕๙) กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ อย่างไร ฯ กัมมัฏฐานที่ท่านกล่าวไว้ในอุปสมบทว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ท่านผู้นี้พึงให้ฉันทะแก่อุปสมบทกรรมนี้ ฯ กัมมัฏฐานที่ ๒ ในอุปสมบทกัมมัฏฐานที่ ๒ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

(๒๖๐) กัมมัฏฐานที่ท่านสงฆ์กล่าวแล้วนั้น อุปสมบทกรรมย่อมเป็นอันเสื่อมไปในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ ฯ ก็ในอุปสมบทกัมมัฏฐานนี้ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ท่านผู้นี้ชื่อนี้ ขอบวชในสำนักพระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงอนุเคราะห์ข้าพเจ้า ฯ ถ้ากรรมยังไม่ถึงแก่พระสงฆ์ตราบใด ข้าพเจ้าพึงให้ฉันทะแก่ท่านผู้นี้ ฯ อุปสมบทกรรมนี้ ฯ ๒ นิทานวรรคนั้น อย่างนี้ ฯ

วตฺตพฺพา เอวาวิตกฺกสฺส เอวาวิจารสฺส เอวาปีติยา เอวาสุขสฺส เอวาเจตสิกสฺส เอวาสมาธิสฺส เอวาสมาธินิมิตฺตสฺส เอวาปคฺคหนิมิตฺตสฺส เอวาอุปฺปคฺคหนิมิตฺตสฺส เอวาอุปกฺกิเลสนิมิตฺตสฺส เอวาอุปกฺกิเลสนิมิตฺตปฏิปกฺขสฺส เอวาสมถสฺส เอวาวิปสฺสนาย เอวาสมถวิปสฺสนานิมิตฺตสฺส เอวาอภิญฺญาย เอวาปริญฺญาย เอวาปหานสฺส เอวาขยสฺส เอวาวยสฺส เอวาวิราคสฺส เอวานิโรธสฺส เอวาปฏินิสฺสคฺคสฺส เอวาปฏิปสฺสทฺธิยา เอวาอมตสฺส เอวาปณีตสฺส เอวาสุภาวิตตาย เอวาสุวิมุตฺติยา เอวาสุวิมุตฺติผลสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาย เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขปฏิปกฺขสฺส เอวาสุวิมุตฺติผลสจฺฉิกิริยาปฏิปกฺข

ថាមិនមាន នាងកុំរើនឲ្យនឿយ កុំអៀនខ្មាសឡើយ ខ្ញុំនឹងសួរនាងយ៉ាងនេះថា នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនឥតឈាមទេឬ នាងមិនមានឈាមជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានឈាមរដូវហូរជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនជាសិខរិណីទេឬ នាងមិនមែនជាស្ត្រីទ្វេឡិយទេឬ នាងមិនមែនមានរូបដូចប្រុសទេឬ នាងមិនមានឪឡមគ្គរលាយចូលគ្នាទេឬ នាងមិនមែនជាទុកគៅឮញ្ជួនគាទេឬ នាងមានអាពាធយ៉ាងនេះគឺ ឃ្លង់ ពក ស្រែង រីដៃរ ឆ្កួតជ្រូកដៃរឬ នាងជាមនុស្សឬ នាងជាស្ត្រីឬ នាងជាអ្នកជាឬ នាងជាស្ត្រីឥតចំពាក់បំណុលគេទេឬ នាងមិនមែនជាអ្នកបំរើព្រះរាជាទេឬ មាតាបិតានឹងប្តីរបស់នាងបានអនុញ្ញាតហើយឬ នាងមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយឬ នាងមានបាត្រនឹងចីវរ គ្រប់គ្រាន់ហើយឬ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនីរបស់នាងឈ្មោះអ្វី ។ ភិក្ខុនីជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ នឹងឧបសម្បទាបេក្ខាមកជាមួយគ្នា ។ បេ ។ មិនគប្បីមកជាមួយគ្នាទេ ។ ភិក្ខុនីជាអ្នកប្រៀនប្រដៅគប្បីមកមុនបង្អស់ ហើយផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងសិក្ខមានាឈ្មោះនេះជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ខ្ញុំម្ចាស់បានប្រៀនប្រដៅហើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ

អាគច្ឆេយ្យាតំ។ អាគច្ឆាហីតំ វត្តព្ពា។ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ
ករោហេត្វា កក្កុដិកំ និសីទាបេត្វា អញ្ជលឹ បគ្គណ្ហាបេត្វា ឧបសម្បន្នំ យាចាបេតព្ពា
សង្ឃំ អាយ្យ ឧបសម្បន្នំ យាចាមិ ឧល្លុម្បតុ មំ អាយ្យ
សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទាយ ទុតិយម្បិ អាយ្យ សង្ឃំ
ឧបសម្បន្នំ យាចាមិ ឧល្លុម្បតុ មំ អាយ្យ សង្ឃោ អនុ-
កម្បំ ឧបាទាយ តតិយម្បិ អាយ្យ សង្ឃំ ឧបសម្បន្នំ
យាចាមិ ឧល្លុម្បតុ មំ អាយ្យ សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទា-
យាតិ ។ ព្យត្តាយ កក្កុដិយា បដិពលាយ សង្ឃោ ញា-
បេតព្ពោ សុណាតុ មេ អាយ្យ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមា
ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខោ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្លំ អហំ ឥត្ថន្នាមំ អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។
សុណាសិ ឥត្ថន្នាមេ អយន្តេ សច្ចកាលោ ភូតកាលោ
យំ ជាតំ តំ បុច្ឆាមិ សន្តំ អត្ថីតិ វត្តព្ពំ អសន្តំ

គប្បីមក ។ កិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅគប្បីពោលថា នាងចូរមក ។ ត្រូវ
កិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅឲ្យឧបសម្បទាបេក្ខានោះ ធ្វើចីពរធ្វើងស្មាម្ខាង ឲ្យ
ថ្វាយបង្គំបាទកិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងហើយ
ឲ្យសូមឧបសម្បទាថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមឧបសម្បទា
នឹងសង្ឃ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ
ស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមឧបសម្បទានឹង
សង្ឃ អស់វារៈពីរដងផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យ
សេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូម
ឧបសម្បទានឹងសង្ឃ អស់វារៈបីដងផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃ
អាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ កិក្ខុនីដែលធ្វាសប្រតិពល
គប្បីផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
ជាតិនាងឈ្មោះនេះ នេះជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ
បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគួរសួរអន្តរាយកិរិយាមិនធឹងឧបសម្បទា-
បេក្ខាឈ្មោះនេះ ។ នែនាងឈ្មោះនេះ នាងស្តាប់ហ្ន៎ កាលនេះជា
កាលពិត ជាកាលមែនរបស់នាងហើយ ហេតុណាដែលកើតហើយ ខ្ញុំសួរ
ចំពោះហេតុនោះ ហេតុដែលមាន នាងគប្បីឆ្លើយថាមាន ហេតុដែលគ្មាន

ฉตฺตึสติ วตฺตพฺพํ ฉสิ อนิมิตฺตา ฉสิ นิมิตฺตมตฺตา ฯ เปฯ
กิญฺจาปิ สิ กาลาปิ เต ปวตฺตินิตฺติ ฯ ฆฏฺฏาย ภิกฺขุนิยา
ปฏิพลาย สเงฺฆ ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม อยฺเย
สเงฺฆ อยํ ฌตฺตาปิ ฌตฺตาปิยา อยฺยาย อุปสมฺป-
ทาเปกฺขา ปริสุทฺธา อนฺตรายิเกหิ ธมฺเมหิ ฯ ปริปุณฺณา-
สฺส ปตฺตจีวรํ ฯ ฌตฺตาปิ สงฺโฆ อุปสมฺปเทยฺย ยาจติ
ฌตฺตาปิยา อยฺยาย ปวตฺตินิยา ฯ ยทิ สเงฺฆสฺส
ปตฺตกลฺลํ สเงฺฆ ฌตฺตาปิ อุปสมฺปาเทยฺย ฌตฺตาปิ-
ยา อยฺยาย ปวตฺตินิยา ฯ ฯสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ
เม อยฺเย สเงฺฆ อยํ ฌตฺตาปิ ฌตฺตาปิยา อยฺยาย
อุปสมฺปทาเปกฺขา ปริสุทฺธา อนฺตรายิเกหิ ธมฺเมหิ ฯ
ปริปุณฺณาสฺส ปตฺตจีวรํ ฯ ฌตฺตาปิ สงฺโฆ อุปสมฺปเทยฺย
ยาจติ ฌตฺตาปิยา อยฺยาย ปวตฺตินิยา ฯ
สเงฺฆ ฌตฺตาปิ อุปสมฺปาเทติ ฌตฺตาปิยา อยฺยาย
ปวตฺตินิยา ฯ ยสฺสา อยฺยาย ๑ขมติ ฌตฺตาปิ-
ยา อุปสมฺปทา ฌตฺตาปิยา อยฺยาย ปวตฺตินิยา

នាងគប្បីឆ្លើយថាគ្មាន នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្តទេឬ ។ បេ ។ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនីរបស់នាងឈ្មោះអ្វី ។ កិច្ចនីដែលឈ្មោសប្រតិពលគប្បីផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បាបេក្ខា របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយហើយ ។ បាត្រនិងចីវររបស់នាងនេះមានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវ ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីមកសូមឧបសម្បាទានិងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញុំាងឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បាទ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បាបេក្ខា របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយហើយ ។ បាត្រនិងចីវររបស់នាងនេះមានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បាទានិងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃញុំាងឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បាទ ។ ឧបសម្បាទរបស់ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់

សា តុណ្ហាសុ្ស យសុ្ស ឧក្ខេបតំ សា ភាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឱតមត្តំ វោទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឱតមត្តំ វោទាមិ សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា បរិសុទ្ធា អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិបុណ្ណាសុ្ស បត្តចីវរំ ។ ឥត្ថន្នាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បរិក្ខិនិយា ។ សង្ឃោ ឱត្ថន្នាមំ ឧបសម្បាទេតិ ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បរិក្ខិនិយា ។ យសុ្ស អយ្យាយ ខមតិ ឥត្ថន្នាមាយ ឧបសម្បទា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បរិក្ខិនិយា សា តុណ្ហាសុ្ស យសុ្ស ឧក្ខេបតំ សា ភាសេយ្យ ។ ឧបសម្បន្នា សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមា ឥត្ថ-ន្នាមាយ អយ្យាយ បរិក្ខិនិយា ។ ខមតិ សង្ឃស្សុ តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

នាងជាម្ចាស់អគ្គិណា នាងជាម្ចាស់អគ្គិនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គិណា នាងជាម្ចាស់អគ្គិនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផងជាបពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នាងឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខា បេស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ តាំងឡាយហើយ ។ ចាត្រនិងចីវរបេស់នាងនេះ មានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ បេស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទាបេស់ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គិណា នាងជាម្ចាស់អគ្គិនេះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គិណា នាងជាម្ចាស់អគ្គិនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។ ការឲ្យឧបសម្បទានេះ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំម្ចាស់សូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[๒๔๓] ตาวเทว สงฺฆ[๑]มาคจฺฉตุ กิจฺจสงฺฆสฺส อุปสมฺปทา-เปกฺขา ปกตตฺตสงฺฆสฺส กายเปกฺขา กิจฺจนฺตรเปกฺขา วจฺจเปกฺขา ปสฺสาวเปกฺขา อาวาสเปกฺขา ปณฺณสาลเปกฺขา อคฺคิสาลเปกฺขา อุปสมฺปทาเปกฺขา นิสฺสยเปกฺขา ปฏิสฺสเปกฺขา ปฏิสฺสาเปกฺขา ปฏิสฺสาเปกฺขาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ปกตตฺตสงฺฆสฺส

(២៤៣) កិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅ គប្បីនាំយកឧបសម្បទាបេក្ខានោះ ចូលទៅរកកិក្ខុសង្ឃ ឲ្យឆ្លើចីពរឆៀងស្មាម្ខាង ឲ្យគ្រាបបង្គំបាទកិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើង ហើយឲ្យសូមឧបសម្បទាក្នុងខណៈនោះថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមឧបសម្បទានឹងកិក្ខុសង្ឃ(ម្តងទៀត) បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះហើយស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមឧបសម្បទានឹងកិក្ខុសង្ឃ (ម្តងទៀត) អស់វារៈពីរដងផង បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះហើយស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកជាម្ចាស់

ตสฺสายสฺมา อยฺยา สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจามิ อุลฺลุมฺปตุ
มํ อายฺยา สงฺโฆ อนุกมฺปํ อุปาทายาติ ฯ

(๒๔๔) ฯฯลฯ ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สงฺฆา ญา-
เปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยํ อิตฺถนฺนามา อิตฺ-
ถนฺนามาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ปกตโต อุปสมฺปนฺนา ภิกฺขุ-
นิสงฺฆํ วิสุทฺธา อิตฺถนฺนามา สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจติ อิตฺถ-
นฺนามาย ปวตฺตินิยา ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา
อิตฺถนฺนามํ อุปสมฺปาเทยฺย อิตฺถนฺนามาย ปวตฺตินิยา ฯ
เอสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยํ อิตฺถนฺนามา
อิตฺถนฺนามาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ปกตโต อุปสมฺปนฺนา
ภิกฺขุนิสงฺฆา วิสุทฺธา อิตฺถนฺนามา สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยา-
จติ อิตฺถนฺนามาย ปวตฺตินิยา ฯ สงฺฆา อิตฺถนฺนามํ
อุปสมฺปาเทติ อิตฺถนฺนามาย ปวตฺตินิยา ฯ ยสฺสายฺ-
สฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามาย อุปสมฺปทา อิตฺถนฺนามาย

តាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមឧបសម្បទានឹងភិក្ខុសង្ឃ (ម្តងទៀត) អស់វារៈបីដងផង បពិត្រលោកម្ចាស់តាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។

(៦៤) ភិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពល គប្បីប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ(ដ្បិត) ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី (ឧបជ្ឈាយ៍) មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញុំាងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ សង្ឃញុំាងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទារបស់ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

ปาจิตฺติยา เสา ตุณฺหสฺส ยสฺส ขมติ เสา
กาเรยฺย ฯ ทุติยมฺปิ ฯลฯ ตติยมฺปิ ฯลฯ ตติยมฺปิ
ฯลฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยํ ฯลฯ
มา ฯลฯ มาย อุปสมฺปาเปกฺขา ฯลฯ อุปสมฺปชฺช
กิกฺขุนีสงฺฆ วิสุทฺธา ฯลฯ มา สงฺฆ อุปสมฺปทํ
ยาจติ ฯลฯ มาย ปาจิตฺติยา ฯ สงฺฆา ฯลฯ มํ อุป-
สมฺปาเทติ ฯลฯ มาย ปาจิตฺติยา ฯ ยสฺสายสฺมา
ขมติ ฯลฯ มาย อุปสมฺปทา ฯลฯ มาย ปาจิ-
ติยา เสา ตุณฺหสฺส ยสฺส ขมติ เสา กาเรยฺย ฯ
อุปสมฺปชฺช สงฺฆน ฯลฯ มา ฯลฯ มาย ปาจิติ-
ยา ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตं
ธารยามีติ ฯ

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់កិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្ខាងទៀត) ។ សង្ឃញុំាងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី ឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទារបស់ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។ កម្មនេះសមគួរដល់សង្ឃហើយ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំសេចក្តីនេះទុក ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[๒๔๕] ตาวเทว ฉายา เมตพฺพา ขุตฺตปฺปมาณา อาจิกฺขิตพฺพา วิวสกาเล อาจิกฺขิตพฺพา สนฺติเก อาจิกฺขิตพฺพา กิกฺขนฺเยน วตฺตพฺพา ฯเปฯ สนฺติเก จ สมฺปฺปเยน อฏฺฐ จ อกรณียานิ อาจิกฺเขยฺยาถาติ ฯ

[๒๔๖] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนฺเยน ภตฺตจฺเฉ อาสนํ สณฺฐเปนฺเยน กาลํ วีติเมสุ ฯ ภควาเตา ปฏิสมฺปตฺตา อาเภเชสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว อฏฺฐนฺนํ กิกฺขนีนํ ยาวชีวิกํ อาเสสานิ ยาวตกานิ ฯ

[๒๔๗] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนฺเยน ภควาตา อนุญฺญาตานิ อฏฺฐนฺนํ กิกฺขนีนํ ยาวชีวิกานิ อาเสสานิ ยาวตกานิ สพฺพานิ อเญฺญ[1] กิกฺขนฺเยน ยาวชีวิกานิ ปฏิคฺคหิตานิ อาเสสานิ ยาวตกานิ ฯ

๑ ฉ. ม. อฏฺฐ ฯ

(៦៤៩) ។បដ្ឋាយ៍ គប្បីវស់ស្រមោល គប្បីច្រាប់ប្រមាណនៃវេលា គប្បីច្រាប់ចំណែកថ្ងៃ គប្បីច្រាប់សង្កីតិ គប្បីច្រាប់ពួកកិកូនីថា នាងចាំងឡាយ ចូរច្រាប់នូវ៣ យ៉ាងផង ច្រាប់អកណីយកិច្ច៨ យ៉ាងផង ដល់កិកូនីថ្មីនេះ ។

(៦៤៦) សម័យនោះឯង កិកូនីចាំងឡាយ រវល់រៀបចំអាសនៈ[1] ក្នុងពេលកត្តឹ ធ្វើកត្តឹកាលឲ្យកន្ទុងហួសភ្លៅ ។ កិកូចាំងឡាយគ្រាបបង្គុំជូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ចាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតលំដាប់ទីបាសនៈដល់កិកូនីចាំងឡាយ ៨ រូប នឹងទីសមគួរតាមដំណើរមុនក្រោយ ដល់កិកូនីចាំងឡាយក្រៅពីនោះ ។

(៦៤៧) សម័យនោះឯង កិកូនីចាំងឡាយដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតលំដាប់ទីបាសនៈដល់កិកូនី ៨ រូប នឹងទីដ៏សមគួរតាមដំណើរមុនក្រោយ ដល់កិកូនីចាំងឡាយ ក្រៅពីនោះដូច្នេះហើយ ក៏ឃាត់លំដាប់ទីបាសនៈចំពោះកិកូនី ៨ រូប ឃាត់នូវទីដ៏សមគួរតាមដំណើរមុនក្រោយ ចំពោះកិកូនីចាំងឡាយក្រៅពីនោះគ្រប់កន្លែង ។

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថាច្រាប់សេចក្តីថា រវល់រៀបចំអាសនៈ ត្រូវច្រាបឲ្យភិក្ខុនីដទៃក្រោកចេញ ហើយឲ្យភិក្ខុនីឯទៀតអង្គុយ ត្រង់កន្លែងនោះយ៉ាងនេះ ទាល់តែហួសពេលឆាន់ ។

ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภณฺฑเก อฏฺฐงฺคิกานิ ภิกฺขุนีนํ ยถาวุฑฺฒํ อาสนสาลานิ ยถา-ปตฺตกานิ อญฺญตฺร[1] ยถาวุฑฺฒา น ปฏิพาหิตพฺพา ยาหิ ปฏิพาหิยมานาหิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๔๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย น ปาปุเณนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย น ปาปุเณตพฺพา ยา น ปาปุเณยฺย ยถาธมฺโม การาเปตพฺโพติ ฯ

(๒๔๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อตฺตนา ปาปุเณตฺวา ภิกฺขูสงฺฆํ[2] น ปาปุเณนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย อตฺตนา ปาปุเณตฺวา ภิกฺขูสงฺฆา น ปาปุเณตพฺพา[3] ยา น ปาปุเณยฺย ยถาธมฺโม การาเปตพฺโพติ ฯ

(๒๕๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูหิ สทฺธึ ปกตาโต ปาปุเณนฺติยา กาลาหาลํ อกโรนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว

---

๑ สี. ปเร สพฺพตฺถาติ ปาโฐ ฉ. ม. โยคฺคเกสุ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. ภิกฺขูสงฺเฆ ฯ ๓ ฉ. ภิกฺขูสงฺเฆ น ปาปุเณตพฺพา ฯ

ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវលំដាប់ទីថាស់ខ្លីចំពោះភិក្ខុនី ៨ រូប នឹងទីតាមលំដាប់មុនក្រោយ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រៅពីនោះក្នុងកេនធាន់ កន្លែងដទៃទៀត ភិក្ខុនីមិនត្រូវយាត់លំដាប់ទីថាស់ខ្លីទេ ភិក្ខុនីណាយាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๔๘) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនីមិនបានបវារណា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវមិនបវារណាទេ ភិក្ខុនីណាមិនបវារណា វិនយធរ ត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(๒๔๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បវារណាដោយខ្លួនឯងមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវបវារណាដោយខ្លួនឯង មិនត្រូវមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃទេ ភិក្ខុនីណាមិនបវារណា វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(๒๕๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយបវារណា ក្នុងទីមួយជាមួយនឹងពួកភិក្ខុហើយឆ្លើគោលហាល ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

กิกฺขนิยา กิกฺขมาโน สงฺฆิ ปกกเต ปกาเรตพฺพํ ยาว ปกาเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๙๑) เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนิยา ปุเรภตฺตํ ปกาเรนฺติยา กาลํ วีตินามเยสุ ฯ ภควาเตา ฬิตมตฺตา อาเภเยสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว กิกฺขนิยา ปจฺฉาภตฺตํ ปกาเรตุนฺติ ฯ ปจฺฉาภตฺตํ ปกาเรนฺติยาปิ[๑] วิกาเลว อเหสุ ฯ ภควาเตา ฬิตมตฺตา อาเภเยสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อชฺชตคฺคา กิกฺขนิสงฺฆิ ปกาเรตฺวา[๒] อปเรชฺชุ กิกฺขุสงฺฆิ ปกาเรตุนฺติ ฯ

(๒๙๒) เตน โข ปน สมเยน สาฏิ กิกฺขุนิสงฺฆา ปกาเรตฺวา เกาลาหลา อกาสิ ฯ ภควาเตา ฬิตมตฺตา อาเภเยสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฬิกา กิกฺขุนิยา ปฏิลาลา สมฺมุฏฺฐิตุ กิกฺขุนิสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆิ ปกาเรตุ ฯ ฬิกา ปน กิกฺขเว สมฺมุฏฺฐิตา ปมมา กิกฺขุนิ ยาจิตา ยาจิตา ฬิตาย กิกฺขนิยา ปฏิลาลาย สงฺฆิ ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม อายฺยา

๑ ฉ. ม. เปตพฺเพ ปิสเทฺท ฉ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. อชฺชตคา ปกาเรตฺวา ฯ

កិក្ខុនីមិនត្រូវបវារណា ក្នុងទីមួយជាមួយនឹងពួកភិក្ខុទេ កិក្ខុនីណាបវារណា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๙๑) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ្មាយ បវារណាមុនភត្ត ធ្វើភត្តកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ។ កិក្ខុចាំឆ្មាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្មាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីបវារណាក្រោយភត្តវិញ ។ កិក្ខុនីតិបវារណាក្រោយភត្តក្នុងវេលាវិកាល ។ កិក្ខុចាំឆ្មាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្មាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីបវារណានឹងកិក្ខុនីសង្ឃក្នុងថ្ងៃនេះ ហើយបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃស្អែកទៀត ។

(๒๙๒) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីសង្ឃចាំឆ្មាស់ នាំគ្នាបវារណាហើយធ្វើឲ្យកើតកោលាហល ។ កិក្ខុចាំឆ្មាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្មាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្ថតកិក្ខុនី ១ រូប ដែលធ្លាស់ប្រតិពល ឲ្យបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិក្ខុនីសង្ឃ (ជំនួសភិក្ខុនីសង្ឃ) ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្មាយ កិក្ខុនីត្រូវសន្ថតយ៉ាងនេះ គប្បីសូមភិក្ខុនីជាមុន លុះសូមរួចហើយត្រូវភិក្ខុនីដែលធ្លាស់ប្រតិពល ប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់

สเงฺฆ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สเงฺฆ ฐปฺเปยฺย กิกฺขุนี สมฺมนฺเนยฺย กิกฺขุนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆํ ปหิเรตุํ ฯ ฬิสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺยา สเงฺฆ สเงฺฆ ฐปฺเปยฺย กิกฺขุนี สมฺมนฺเนยฺย กิกฺขุนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆํ ปหิเรตุ ฯ ยสฺสายฺยาย ขมติ ฐปฺเปยฺย กิกฺขุนิยา สมฺมติ กิกฺขุนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆํ ปหิเรตุ สา ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ สา ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สเงฺฆน ฐปฺเปยฺย กิกฺขุนี กิกฺขุนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆํ ปหิเรตุ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ฬาเมตํ ธารยามีติ ฯ

[๒๕๓] ตาย สมฺมตาย กิกฺขุนิยา กิกฺขุนีสงฺฆํ อาทาย กิกฺขุสงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา ปกฺกมิตุ อุตฺตรสงฺฆํ การิตฺวา กิกฺขุนิ ปาเท วนฺทิตฺวา[๑] อุกฺกุฏิกา ญลีนิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา ฬาเมหิ วจนียา กิกฺขุนีสเงฺฆ อยฺยา กิกฺขุสงฺฆํ ปหิเรติ อิตฺถนฺนาย จ สุเตน จ ปวารณาย จ วตฺถุ[๒] อยฺยา กิกฺขุสเงฺฆ กิกฺขุนีสงฺฆํ

๑ ฉพฺพคฺคิยาติ กตฺถจิ ปาฐเภเทน ทิสฺสติ ฯ ๒ ม. วตฺถุ มิ ฯ

សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃនឹងសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ការសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ សមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ។ ការសន្មតសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๒๙๓) ភិក្ខុនីដែលសង្ឃ សន្មតហើយនោះ គប្បីនាំភិក្ខុនីសង្ឃចូលទៅរកភិក្ខុសង្ឃ ធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង ថ្វាយបង្គំជាទៀនភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជលីឡើង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ឥឡូវនេះភិក្ខុនីសង្ឃបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយរង្កៀសក្តី បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមភិក្ខុសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ

อนุกมฺปํ อุปาทาย ปสฺสทฺเธ ปฏิกรึสฺสติ ฯ ยุตฺต-
ยมฺปิ อยฺยา ฯ เป ฯ ตถายมฺปิ อยฺยา กิกฺขนิสงฺฆา
กิกฺขาสงฺฆํ ปหาเรติ ธิเชฺช ภ สุเตน ภ ปริสงฺกาย
ภ ภีตสฺส อยฺยา กิกฺขาสงฺฆา กิกฺขนิสงฺฆํ อนุกมฺปํ
อุปาทาย ปสฺสทฺเธ ปฏิกรึสฺสตีติ ฯ

[๒๙๔] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนิโย
กิกฺขนึ อุโปสถํ ปุเจฺฉยฺยนฺติปิ ปวาเรยฺยนฺติปิ สาเปตฺตึ
กเรยฺยนฺติปิ อนุปขนฺนึ ปฏิกาสึ กาเรยฺนฺติปิ โจเทยฺนฺติปิ
สาเรยฺนฺติปิ ฯ เป ฯ กถหิ นาม ฌตมตฺตึ อาเภเชสฺสนฺติ ฯ เป ฯ
น กิกฺขาเว กิกฺขนิโย กิกฺขาสงฺฆ อุโปสถา ปุเจฺฉยฺยนฺติปิ
ปวิตาปิ อปฺปวิตาปิ ปวาเรยฺยนฺติปิ อาปตฺตึ ทฏฺฐุกฺกาสฺสนฺ น
ปวาเรนฺติ ปวิตาปิ อปฺปวิตาปิ ปวาเรยฺยนฺติปิ
อาปตฺตึ ทฏฺฐุกฺกาสฺสนฺ น สาเปตฺตึ กาตพฺพ กถหิ
อกตึ กเรยฺยนฺติ อาปตฺตึ ทฏฺฐุกฺกาสฺสนฺ น อนุปขนฺนา
ปฏิกาสึ ปฏิกาเรยฺยนฺติปิ อปฺปฏิกาสึ ปฏิกาเรยฺยนฺติปิ

ពោលជាសំតៀនភិក្ខុនីសង្ឃ កាលបើឃើញច្បាស់ហើយ នឹងសម្តែងចេញ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ពាំងឆ្កាយ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ពាំងឆ្កាយ ភិក្ខុនីសង្ឃសូមបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយរង្កៀសក្តី បពិត្រលោកម្ចាស់ពាំងឆ្កាយ សូមភិក្ខុសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ពោលជាសំតៀនភិក្ខុនីសង្ឃ កាលបើឃើញច្បាស់ហើយ នឹងសម្តែងចេញ ។

[๒๙๔] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីពាំងឆ្កាយ ឃាត់ទុបោសថ ឃាត់បវារណារបស់ពួកភិក្ខុ ធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) ផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ ឲ្យភិក្ខុធ្វើទុក្កាស (ដើម្បីចោទ) ចោទ (ភិក្ខុ) រំលឹក (ភិក្ខុ) ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្កាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្កាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឃាត់ទុបោសថរបស់ភិក្ខុ សូម្បីឃាត់ហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានឃាត់ឡើយ កាលបើឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឃាត់បវារណាសូម្បីឃាត់ហើយក៏ឈ្មោះថាមិនបានឃាត់ កាលបើឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) សូម្បីធ្វើហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានធ្វើ កាលបើធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវផ្តើមអនុ-វាទាធិករណ៍ សូម្បីផ្តើមហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានផ្តើម កាលបើផ្តើម

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส น ฉิกาโสฯ การาเปนฺโต การาเปติ อการาเปโต การาเปนฺติยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส น โจเทนฺตสฺโส โจเทติ อโจเทโต โจเทนฺติยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส น สาเรนฺตสฺโส สาเรติ อสฺสาเรโต[๑] สาเรนฺติยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๒๘๘] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ภิกฺขุนีนํ อุโปสถํ ปเวเทนฺติ ปวารณาย ปเวเทนฺติ สาเวนิยา ภิกฺขุนิยา อนฺโตคามํ ปวิสนฺติ ฉิกาสา การาเปนฺติ โจเทนฺติ สาเรนฺติ ฯ ภิกฺขู เอวมาหสุ อาเวเทสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ภิกฺขุนิยา อุโปสถํ ปเวตุ ปวิโตปิ สุณาติ สุโตปิ ปเวเทสฺสติ อนาปตฺติ ปวารณาย ปเวตุ ปวิโตปิ สุณาติ สุโตปิ ปเวเทสฺสติ อนาปตฺติ สาเวนิยา ภิกฺขุนิยา อนฺโตคามา ปวิสิตุ ภิกฺขาย จรนฺติยา ฉิกาสา การาเปตุ โจเทนฺติยา สาเรนฺติยา สุภาสิตาย[๒] ปเวเทนฺติยา อนาปตฺติ ฉิกาสา การาเปตุ การาเปติยา สุการา-

๑ ฉ. ม. อสาเรโต ฯ ๒ ฉ. ม. สุปฺปฏิปตฺติยา ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យគេធ្វើទុកាស(ដើម្បីចោទ)បើទុកជាឲ្យគេធ្វើ ហើយក៏ឈ្មោះថាមិនបានឲ្យធ្វើ កាលបើឲ្យធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវចោទភិក្ខុទេ បើទុកជាចោទហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានចោទ កាលបើចោទ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវរំលឹកពួកភិក្ខុទេ ទោះបីរំលឹកហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានរំលឹក កាលបើរំលឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๕๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយឃាត់ឧបោសថ ឃាត់បវារណារបស់ពួកភិក្ខុនី ធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ(ក្នុងអធិករណ៍)ផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ ឲ្យភិក្ខុនីធ្វើទុកាស (ដើម្បីចោទ)ចោទ (ភិក្ខុនី) រំលឹក (ភិក្ខុនី) ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឃាត់ឧបោសថដល់ភិក្ខុនី ឧបោសថដែលឃាត់ហើយ ក៏ឈ្មោះថាឃាត់ដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលឃាត់មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុឃាត់បវារណា បវារណាដែលឃាត់ហើយក៏ឈ្មោះថាឃាត់ដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលឃាត់មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) ទោះបីភិក្ខុធ្វើហើយ ក៏ឈ្មោះថាធ្វើដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលធ្វើ មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ ទោះបីភិក្ខុផ្តើមហើយ ក៏ឈ្មោះថាផ្តើមឡើងដោយប្រពៃ ភិក្ខុដែលផ្តើមមិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យភិក្ខុបើកទុកាស (ដើម្បីចោទ) ទោះបីភិក្ខុបើកហើយ

តោ ភាវេន្តស្ស អជាបត្តិ ភោជេតុំ ភោជិតាបិ សុភោ-
ជិតា ភោជេន្តស្ស អជាបត្តិ សាវេតុំ សាវិតាបិ សុសុ-
វិតា សាវេន្តស្ស អជាបត្តីតិ ។

[๒๕๖] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុ-
និយោ យានេន យាយន្តិ ឥត្ថិយុត្តេនបិ បុរិសន្តរេន
បុរិសយុត្តេនបិ ឥត្ថន្តរេន ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខី-
យន្តិ វិភាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ គង្គាមហាភាយា-
តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ-
និយា យានេន យាយិតព្ពំ យោ យាយេយ្យ យថា-
ធម្មោ ភាវេតព្ពោតិ ។

[๒๕๗] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
ភិក្ខុនី តិលាជា ហោតិ ន សណ្ឋាតិ បឋមា តត្ថ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុនិយា តិលាជាយ យានេន យាយិតុន្តិ[1] ។
អថខោ ភិក្ខុនីនំ ឯតទហោសិ ឥត្ថិយុត្តំ នុ ខោ

---

๑ ម. អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តិលាជាយ យាយនំ ។

ก៏ឈ្មោះថាបើកដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលបើក មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យកិក្ខុចោទ (កិក្ខុនី) ទោះបីកិក្ខុចោទហើយ ក៏ឈ្មោះថាចោទដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលចោទ មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យកិក្ខុរំលឹក (កិក្ខុនី) ទោះបីកិក្ខុរំលឹកហើយ ក៏ឈ្មោះថារំលឹកដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលរំលឹក មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[๒๙๖] សម័យនោះឯង ឆព្ភគ្គិយាកិក្ខុនីទៅដោយយានដែលទឹមគោញីមានប្រុសជាអ្នកបរខ្នុះ ដែលទឹមគោឈ្មោល មានស្រីជាអ្នកបរខ្នុះ ។ មនុស្សពាល់ឆ្កាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាស្រីអ្នកលេង ទឹកក្នុងទន្លេគង្គា នឹងទន្លេមហី ។ កិក្ខុពាល់ឆ្កាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាល់ឆ្កាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវទៅដោយយានទេ កិក្ខុនីណាទៅ វិនិយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

[๒๙๗] សម័យនោះឯង កិក្ខុនី ๑ រូបមានជម្ងឺមិនអាចនឹងដើរទៅដោយដើរបាន ។ កិក្ខុពាល់ឆ្កាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាល់ឆ្កាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីដែលមានជម្ងឺទៅដោយយានបាន ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនីពាល់ឆ្កាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់អនុញ្ញាតយាន)

ปุริสยุตฺตํ นุ โขติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฯลฯ ปุริสยุตฺตํ ภาตฺตวฏฺฏกนฺติ ฯ

[๒๕๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตริสฺสา ภิกฺขุนิยา ยาวทุกฺขาเตน ฑาหปตฺตา อชาสุกกา อโหสิ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สมิทฺธิกา ชาตนฺติ ฯ

[๒๕๙] เตน โข ปน สมเยน อฏฺฐกาสี กณิกา ภิกฺขุนีสุ ปญฺญาตา โหติ ฯ สา จ[๑] สาวตฺถึ คนฺตุกามา โหติ ภควาเตา สนฺติเก อุปสมฺปทิสฺสามีติ ฯ อเสฺสาสุ โข ภิกฺขา อฏฺฐกาสี กิร กณิกา สาวตฺถึ คนฺตุกามาติ ฯ เต มคฺเค ปริยุฏฺฐิสุ ฯ อเสฺสาสิ โข อฏฺฐกาสี กณิกา ภิกฺขา กิร มคฺเค ปริยุฏฺฐิตาติ ภควาเตา สนฺติเก ทูตํ ปาเหสิ อหํ หิ อุปสมฺปทิตุกามา ภควนฺตญฺจ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ อถ โข ภควา ฯเปฯ นิกาเย

๑ ฉ. ม. โตตฺถเกสุ ปสเฺสา น ปญฺญายติ ฯ

ដែលទឹមគោញី ឬយានដែលទឹមគោឈ្មោលឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយានដែលទឹមគោញី ដែល
ទឹមគោឈ្មោលនឹងយានដែលអូសដោយដៃ (មានស្រី ឬប្រុស ជាអ្នក
អូស) ។

(២៥៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូប កើតសេចក្តីមិនសប្បាយ
ជាខ្លាំងដោយសារនេះទង្គិច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែស្នែង នឹងអង្រឹងស្នែង ។

(២៥៩) សម័យនោះឯង មានស្រីផ្កាមាសឈ្មោះអឌ្ឍកាសី មក
បួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុនី ។ នាងអឌ្ឍកាសីនោះ ចង់ទៅនគរសាវត្ថី
ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបានឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ពួកអ្នកលេងបានឮដំណឹងថា នាងអឌ្ឍកាសីស្រីផ្កាមាសចង់ទៅ
នគរសាវត្ថី ។ ពួកអ្នកលេងទាំងនោះ កំពុងស្អាត់ត្រង់តណ្ឌាលផ្លូវ ។ នាង
អឌ្ឍកាសីស្រីផ្កាមាសបានឮដំណឹងថា ពួកអ្នកលេងចាំស្អាត់ត្រង់តណ្ឌាល
ផ្លូវដូច្នោះ ក៏បញ្ជូនទូតទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា ដ្បិតខ្ញុំម្ចាស់
ចង់ឧបសម្បទា តើខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ។ ព្រោះនិទាននេះ

ฯเตสฺมึ ปกาเรฯ ฉมฺมึ กตฺวา ภิกฺขุ อาปตฺติสมฺ-
มุขาภาเวปิ ภิกฺขาย ทินฺนตฺตา อุปสมฺปาเทตุนฺติ ฯ ภิกฺขุ-
ทินฺนตฺตา อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเตหิ อาเวเท-
สุนฺติ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุทินฺนตฺตา อุปสมฺปาเทตพฺพา โย
อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ สิกฺขมานาทิน-
นตฺตา อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ เปฯ สามเณรทินฺนตฺตา อุป-
สมฺปาเทนฺติ ฯ เปฯ สามเณรีทินฺนตฺตา อุปสมฺปาเทนฺติ
ฯ เปฯ ฆาฬาย อฆฬาย ทินฺนตฺตา อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ
น ภิกฺขเว ฆาฬาย อฆฬาย ทินฺนตฺตา อุปสมฺปาเทตพฺพา
โย อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ
ภิกฺขเว ฆฬาย ภิกฺขุนิยา ปฏิฆฬาย ทินฺนตฺตา อุป
สมฺปาเทตุนฺติ ฯ ตาย ทินฺนาย ภิกฺขุนิยา สงฺฆ
อุปสงฺกมิตฺวา ฯกมฺสึ อุตฺตราสงฺคึ กริตฺวา ภิกฺขุสง
ฆาเย วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกึ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา
ฯวมสฺส วจนีโย สุณาตุ เม อยฺยา สุณาตุ เม อยฺยา
อยฺยาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ฯสาเตา อุปสมฺปชฺช

ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឲ្យឧបសម្បទា
សូម្បីដោយទូតក៏បាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ភិក្ខុនី)
ដោយភិក្ខុទូត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ភិក្ខុនី) ដោយភិក្ខុទូតទេ ភិក្ខុណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឲ្យឧបសម្បទា(ដល់ភិក្ខុនី)ដោយសិក្ខមា
នាទូត ។ បេ ។ ឲ្យឧបសម្បទាដោយសាមណេរទូត ។ បេ ។ ឲ្យឧបសម្ប-
ទាដោយសាមណេរីទូត ។ បេ ។ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ឧបសម្បទាបេក្ខា
ដែលល្ងង់មិនឆ្លាសដោយទូត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ដល់ឧបសម្បទាបេក្ខា ដែលល្ងង់មិន
ឆ្លាសដោយទូតទេ ភិក្ខុណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឲ្យឧបសម្បទាដល់ភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិ-
ពលដោយទូតបាន ។ ភិក្ខុនីជាទូតនោះ គប្បីចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើចីវរ
ឆៀងស្មាម្ខាង គ្រាបថ្វាយបង្គំបាទានៃភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយអង្គុយប្រ-
ហោងផ្គងអញ្ជលីឡើង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយ

ភិក្ខុនីខន្ធកេ ទូតេន ញត្តិចតុត្ថកម្មឧបសម្បទា

ភិក្ខុនីសង្ឃេ វិសុទ្ធា សា តេនចនេវ អន្តរាយេន ជាតច្ឆតិ ឥត្ថន្នាមា អយ្យា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឧល្លុម្បតុ តំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ ឥត្ថ-ន្នាមា អយ្យា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯតាតោ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសង្ឃេ វិសុទ្ធា សា តេនចនេវ អន្តរាយេន ជាតច្ឆតិ ទុតិយម្បិ អយ្យា ឥត្ថន្នាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឧល្លុម្បតុ តំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ ឥត្ថន្នាមា អយ្យា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯតាតោ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសង្ឃេ វិសុទ្ធា សា តេនចនេវ អន្តរាយេន ជាតច្ឆតិ តតិយម្បិ អយ្យា ឥត្ថន្នាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឧល្លុម្បតុ តំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទាយោតិ ។

ภิกฺขุนีขนฺธกะ ว่าด้วยอุตตรกรณปุจฉาเป็นต้น

ចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឧបសម្បទាបេក្ខានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើយ ឥឡូវ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត)បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើយ សូមព្រះសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ឧបសម្បទាបេក្ខានោះ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវ ឧបសម្បទាបេក្ខានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត)បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើយ សូមព្រះសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់នូវឧបសម្បទាបេក្ខានោះ អស់វារៈពីរដងផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវ ឧបសម្បទាបេក្ខានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើយ សូមព្រះសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ ឧបសម្បទាបេក្ខានោះអស់វារៈបីដងផង ។

[๒๖๐] ภิกษุณี กัตติกา ปวัตตเลน สงฆา ญา
ปेตฺวา สุณมาตุ เม กณฺเฑ สงฆา สตฺตาหา สตฺตา-
หาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ฯกเตา อุปสมฺปชฺชา กัตติกา-
สงฆา วิสุทฺธา สา เกนจิเทว อนฺตรายเน ฉาทิตา
สตฺตาหา สงฆา อุปสมฺปทำ ยาจติ สตฺตาหาย
ปวาตฺติตพฺพา ฯ ยทิ สงฆสฺส ภตฺตกลฺโล สงฆา สตฺตาหำ
อุปสมฺปาเทยฺย สตฺตาหาย ปวาตฺติตพฺพา ฯ ฯสา ญตฺติ ฯ
สุณมาตุ เม กณฺเฑ สงฆา สตฺตาหา สตฺตาหาย
อุปสมฺปทาเปกฺขา ฯกเตา อุปสมฺปชฺชา กัตติกาสงฆา
วิสุทฺธา สา เกนจิเทว อนฺตรายเน ฉาทิตา สตฺตาหา
สงฆา อุปสมฺปทำ ยาจติ สตฺตาหาย ปวาตฺติตพฺพา
สงฆา สตฺตาหำ อุปสมฺปาเทติ สตฺตาหาย ปวาตฺติ-
ตพฺพา ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ สตฺตาหาย
อุปสมฺปทา สตฺตาหาย ปวาตฺติตพฺพา สา ตุณฺหสฺส

(៤៦០) កិក្ខុដែលធ្វើសប្រតិពល គប្បីប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ
របស់កិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុង
សំណាក់កិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខានោះមកពុំបាន ព្រោះ
មានអន្តរាយណាមួយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ
ជាឧបត្តិនី សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ បើកម្មមានកាលគួរ
ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនី
ឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់កិក្ខុនី
ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងសំណាក់កិក្ខុនី
សង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយ
ណាមួយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនី
សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ឥឡូវនេះសង្ឃញ៉ាំងឧបសម្បទា
បេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧប-
សម្បទានៃឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនីសម
គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម

ยสฺสา นกฺขมติ เสา ภาเสยฺย ฯ ตุติยมฺปิ ปตฺตกลฺลนฺติ วตฺวา ฯเปฯ ตติยมฺปิ ปตฺตกลฺลนฺติ วตฺวา สุณาตุ เม ภคินฺเต สงฺฆา ปญฺจวาจิกาย ปญฺจวาจิกาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ปกตตฺตา อุปสมฺปนฺนา กิกฺขนีสงฺฆ วิสุทฺธา สา เตนนฺตรายิกาหิ ธมฺมเหหิ อนฺตรายเน ชาตจฺฉตฺ ปญฺจวาจิกาย สงฺฆา อุปสมฺปทๆ ยาจตฺ ปญฺจวาจิกาย ปวตฺตินิยา ฯ สงฺฆา ปญฺจวาจิกๆ อุปสมฺปาเทตฺ ปญฺจวาจิกาย ปวตฺตินิยา ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ปญฺจวาจิกาย อุปสมฺปทา ปญฺจวาจิกาย ปวตฺตินิยา เสา ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ เสา ภาเสยฺย ฯ อุปสมฺปนฺนา สงฺฆน ปญฺจวาจิกาย ปวตฺตินิยา ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตๆ ธารยามีติ ฯ ตาวเทว ฉายา เมตญฺจ อุตุปฺปมาณๆ อาจิกฺขิตพฺพ ทิวสภาเคา อาจิกฺขิตพฺพ

មិនសមគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់កិក្ខុនីឈ្មោះនេះបានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងសំណាក់នៃកិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខានោះមកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្ថិនី សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ ឥឡូវនេះសង្ឃញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្ថិនី ឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទានៃឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្ថិនី សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្ថិនី សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។ ឧបសម្បទាកម្មនេះសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុត្រូវរៀសស្រមោល ប្រាប់ប្រមាណរដូវ ប្រាប់ចំណែកថ្ងៃ

สนฺติเต อาปตฺติกฺขนฺเธ กตฺวาน เอโก ภิกฺขุ ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล ตสฺส ตโต ปาปิกตรา ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ

[๒๖๑] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขูนํ อาคนฺตุกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ ฯ ภิกฺขู ตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกตรา ทิฏฺฐิ อุปฺปชฺชติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกตรา ทิฏฺฐิ อุปฺปนฺนา โหติ ฯ ภิกฺขู

ប្រាប់សង្ឃាទិ នឹងត្រូវប្រាប់ពួកភិក្ខុនីថា នាងចាំឆ័ន្ទាយត្រូវប្រាប់នូវ ៣ យ៉ាងផង អកតណ្ឌិយភិក្ខុ ៨ យ៉ាងផង ដល់ភិក្ខុនីថ្មីនោះ ។

(៤៦១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីចាំឆ័ន្ទាយនៅក្នុងវិត្រៃ ។ ពួកអ្នកលេងតែងប្រទូស្ត ។ ភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវនៅក្នុងវិត្រៃទេ ភិក្ខុនីណានៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤៦២) សម័យនោះឯង ឧបាសកម្នាក់ ប្រគេនឃ្មាំង(សម្រាប់ជាក់របស់) ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ តថាគតអនុញ្ញាតឃ្មាំង ។ ឃ្មាំងក៏មិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្ទះ ។ ផ្ទះក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវនៃវកម្ម (ការងារថ្មី) ។ នៃវកម្មក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឆ្មើនៃវកម្មនោះទៅជារបស់បុគ្គលវិញ ។

ภิกฺขุนีวิภงฺเค อญฺญตรวตฺถุวิตฺถาร ภิกฺขุนีสมฺมุติ

[๒๖๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุนี สงฺฆิสฺสา ภิกฺขุนีสุ ปกฺขปาติกา โหติ ฯ ตสฺสา ปกฺขปาติกาย ภิกฺขา วุฏฺฐาสิ ฯ อถ โข ตสฺสา ภิกฺขุนิโย เอตทโหสิ กถญฺหิ นาม อยฺยา เอวมสฺส นารเกหิ ปริปจฺจิตพฺพนฺติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ญตฺติสมฺปนฺนาย วินิจฺฉิตุํ ฯ อถ โข ตสฺสา ภิกฺขุนิโย เอตทโหสิ กถญฺหิ นาม อยฺยา น ลภติ เอกิกาย วินิจฺฉยนฺติ น ลภติ ภิกฺขุนิโย น ลภติ นารเกน สมาวาสนฺติ กถญฺหิ นาม อยฺยา ปริปจฺจิตพฺพนฺติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว เอกา ภิกฺขุนี สมฺมนฺนิตุนฺติ ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ฉนฺทาย ฯ เอวญฺหิ ปน ภิกฺขเว สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ ปมมา ภิกฺขุนี ยาจิตพฺพา ยาจิตฺวา ญตฺติยา ภิกฺขุนิยา ปริสติยา สงฺฆสฺส ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม อยฺเย สงฺฆา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุนี สมฺมนฺเนยฺย อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุนิยา ฉนฺทาย ฯ

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ រឿងស្រីម្នាក់ ទំនាក់ទំនងការសន្មតភិក្ខុនី

(៤៦៣) សម័យនោះឯង មានស្ត្រី ១ នាក់ មានគភ៌នៅខ្ចី ចូលមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ។ លុះស្ត្រីនោះបួសហើយ គភ៌ក៏ប្រសូតមក ។ ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញនឹងថែរក្សាទារកនេះ ដោយប្រការដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចិញ្ចឹមដរាបតែទារកនោះបានដើរក្តី ។ ម្តេចភិក្ខុនីនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញម្នាក់ឯងនៅជាមួយនឹងក្មេងប្រុសមិនបាន ទាំងភិក្ខុនីឯទៀត ក៏នៅជាមួយនឹងក្មេងប្រុសមិនបាន តើអាត្មាអញត្រូវថែរក្សាដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុនី ១ រូប ឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវសូមភិក្ខុនីជាមុន លុះសូមរួចហើយគប្បីឲ្យភិក្ខុនីដែលឈ្មោះប្រតិពល ប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។

ฬสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺยา สงฺฆา สงฺฆา ฯ
ฯตฺถฺตมฺ กิกฺขุนิ สมฺมนฺตติ ฯตฺถฺตมายย กิกฺขุนิยา
ธุตียมฺ ฯ ยสฺสา อยฺยายย ขมติ ฯตฺถฺตมายย
กิกฺขุนิยา สมฺมติ ฯตฺถฺตมายย กิกฺขุนิยา ธุตียายย
สา ตุณฺหสฺสย ยสฺสา นกฺขมติ สา ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา
สงฺฆน ฯตฺถฺตมา กิกฺขุนิ ฯตฺถฺตมายย กิกฺขุนิยา
ธุตียา ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ยาเมตมฺ
ธารยามีติ ฯ อฺชาโต ตสฺส ธุตียกมฺมย กิกฺขุนิยา
ปตฺตจีวรมฺ สเก กเต ธุ โต มยา ฯมสฺมึ ธารเก
ปติปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ภควาโต ปตมตฺตมฺ อาโรเจสุมฺ ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ปตฺตวิปตฺติ สาธารณนฺติ อญฺ[1] ปุริเส
ปติปชฺชิตุ[2] ยาวฺ ตสฺมึ ธารเก ปติปชฺชิตุนฺติ ฯ

(๒๖๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺตร กิกฺขุนิ
ตรุตมฺ อชฺฌาปชฺชา โหติ มาตุคามวตฺถุสฺมึ ฯ อฺชาโต ตสฺส
กิกฺขุนิยา ปตฺตจีวรมฺ มยา ปน ลทฺธ ปตกาย
ปตฺตมฺ อญฺญาย ปน กิกฺขุนิยา ลทฺธ สยา มยา ปตฺตมฺ

๑ อญฺญึ ฯ ๒ ฉ. ม. ปติปชฺชิตุนฺติ ฯ

នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះទាន់ជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិក្ខុនី ឈ្មោះនេះឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។ ការសន្មតិកិក្ខុនីឈ្មោះ នេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គណា នាងជាម្ចាស់អគ្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គណា នាងជាម្ចាស់អគ្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ កិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មត ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះហើយ ។ ការសន្មតិនេះ សមគួរដល់ សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកន្ទរដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនីជាគំរប់ពីរបស់កិក្ខុនី នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញត្រូវថែរក្សាកុងឥរនោះដូច ម្តេច ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យថែរក្សា កុងឥរនោះដូចជាប្រតិបត្តិកុងឥបុរសដទៃដែរ រៀវលែងតែការដេកកុងឥផ្ទះ ជាមួយគ្នាចេញ ។

[๒๖๔] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុនី ๑ រូប ត្រូវគេរុកាបត្តិហើយ នៅប្រព្រឹត្តមានត្ត ។ កិក្ខុនីនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញ ម្នាក់ឯងនៅមិនបាន ទាំងកិក្ខុនីឯទៀត ក៏នៅជាមួយអាត្មាអញមិនបាន

กถนฺติ โข ภนฺเต ภิกฺขุนา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ภควาโต ปจฺจตฺตเมวาติ อาเวเณว ฯ อนุปาทาติ ภิกฺขาย ปกฺขิปนกาเล ภิกฺขูนิ สมฺปฏิจฺฉนฺโต ปสฺสติ ภิกฺขุนิโย ทุติยนฺติ ฯ ปจฺฉา ปน ภิกฺขาย สมฺปฏิจฺฉนฺโต ฯ ปฐมนฺติ ภิกฺขูนิ ปฏิจฺฉาทนกาเล ปจฺฉา ภิกฺขุนิโย ปฏิคฺคณฺหนกาเล สเจ ปฐมตรา ภิกฺขูนิ ปฏิคฺคณฺหาติ ปฐมตรา ภิกฺขุนิโย ปฏิคฺคณฺหาติ ปุริมตรา ปฏิคฺคณฺหาติ ปจฺฉา ปฏิคฺคณฺหาติ ปุริมตรา ปฏิคฺคณฺหนฺตี ปฐมตรา ปฏิคฺคณฺหาติ ปจฺฉา ปฏิคฺคณฺหนฺตี ทุติยนฺติ ฯ ปสาทนียนฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลนฺติ สงฺโฆ ปฐมตรนฺติ ภิกฺขูนิ สมฺปฏิจฺฉนฺตี ปฐมตรนฺติ ภิกฺขุนิโย ทุติยนฺติ ฯ ปสาทนียนฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ สงฺโฆ ปฐมตรนฺติ ภิกฺขูนิ สมฺปฏิจฺฉนฺตี ปฐมตรนฺติ ภิกฺขุนิโย ทุติยนฺติ ฯ ยสฺสา อยฺยาย ขมติ ปฐมตรนฺติ ภิกฺขูนิ สมฺปฏิจฺฉนฺตี ปฐมตรนฺติ ภิกฺขุนิโย ทุติยนฺติ ยสฺสา นกฺขมติ สา ภาเสยฺย ฯ สมฺปฏิจฺฉิตา สงฺเฆน ปฐมตรนฺติ ภิกฺขูนิ ปฐมตรนฺติ ภิกฺขุนิโย ทุติยนฺติ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตนฺติ ธารยามีติ ฯ

(๒๖๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุนี สีหกฺขนฺธา ปกฺกามิ[1] ฯ สา ปุน ปจฺจาคจฺฉิ

๑ ฉ. ม. ปจฺจกฺขาย ฯ

ท่านทั้งหลายจงประคับประคองกัณฑ์ที่ ๑ ไว้ดีเถิด ๆ กัณฑ์ที่ ๑ นั้น ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ดีแล้วแก่ท่านทั้งหลาย ๆ ข้าพเจ้าได้กล่าวคำนี้ต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ พระองค์ทรงรับสั่งว่า ดูก่อนกัณฑ์ที่ ๑ ดีแล้ว ดูก่อนกัณฑ์ที่ ๑ ตถาคตอนุญาตให้สังคายนากัณฑ์ที่ ๑ ครั้งหนึ่งแล้ว ๆ ดูก่อนกัณฑ์ที่ ๑ ดีแล้วหนอ ๆ ควรสวดกัณฑ์ที่ ๑ ก่อนสังคายนา ครั้นสวดกัณฑ์ที่ ๑ ก่อนสังคายนาแล้ว กัณฑ์ที่ ๑ ที่ได้สังคายนาแล้วนั้น ก็ควรสวดสังคายนาว่า พระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ๆ ถ้าความพร้อมเพรียงของสงฆ์มาถึงแล้ว ขอสงฆ์จงสังคายนากัณฑ์ที่ ๑ นี้ ๆ นี้เป็นญัตติ ๆ พระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ๆ บัดนี้ สงฆ์สังคายนากัณฑ์ที่ ๑ นี้ ๆ การสังคายนากัณฑ์ที่ ๑ นี้ ควรแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงนิ่ง ๆ ท่านผู้ใดไม่ควร ท่านผู้นั้นพึงกล่าว ๆ กัณฑ์ที่ ๑ นี้ สงฆ์สังคายนาแล้ว ๆ การสังคายนานี้ ควรแก่สงฆ์ เพราะเหตุนั้น จึงนิ่ง ๆ ข้าพเจ้าขอทรงจำเรื่องนี้ไว้ด้วยอาการอย่างนี้ ๆ

(๒๖๔) สมัยนั้นแล มีกัณฑ์ที่ ๑ ครั้งหนึ่ง ไม่ได้กล่าวถึงสิกขา แต่ได้สังคายนาถึงสิกขาวิบัติ ๆ ครั้งนั้น ก็ได้ทรงพระดำริต่อมาว่า

กิกฺขนิยา อุปสมฺปทํ ยาจิ ฯ ภควาเตา ปฏิกฺขิปิ อาเวเณสุ ฯ น กิกฺขเว กิกฺขนิยา สิกฺขาปจฺจกฺขานํ ยาเจยฺย สา วิพฺภนฺตา เตยฺย สา กิกฺขุนีติ ฯ

[๒๖๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา กิกฺขุนี สกาสาวา ติตฺถายตนํ สงฺกมิ ฯ สา ปุน ปจฺจาคญฺฉิ กิกฺขนิยา อุปสมฺปทํ ยาจิ ฯ ภควาเตา ปฏิกฺขิปิ อาเวเณสุ ฯ ยา สา กิกฺขเว กิกฺขุนี สกาสาวา ติตฺถายตนํ สงฺกนฺตา สา อาคตา น อุปสมฺปาเตตพฺพาติ ฯ

[๒๖๗] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนิยา ปุริเสหิ อกิริยนฺตรา เกสจฺเฉทนฺตรา ฉวิจฺเฉทนฺตรา วณมุข-ทิกขิณฺ กิกฺกิจฺฉายนฺตา น สาธิยนฺติ ฯ ภควาเตา ปฏิกฺขิปิ อาเวเณสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว สาธิยิตุนฺติ ฯ

សូមទុបសម្បទានឆ័ត្តកុដីចាំឆ័ឡាយវិញ ។ កិក្ខុចាំឆ័ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ចាំឆ័ឡាយ(បើ)កិក្ខុនីមិនបានពោលលាសិក្ខាទេ កិក្ខុនីនោះសឹកចេញទៅ ព្រោះហេតុណា នាងនោះមិនហៅថា កិក្ខុនី ព្រោះតែហេតុនោះឯង ។

(๘๖๖) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុនី ១ រូបចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយចាំឆ័សំពត់គាសាវៈ នាងនោះកត្រឡប់មកសូមទុបសម្បទានឆ័ត្តកុដីចាំឆ័ឡាយវិញ ។ កិក្ខុចាំឆ័ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ឡាយ កិក្ខុនីណាចូលទៅកាន់តិរ្ថិយចាំឆ័សំពត់គាសាវៈ ហើយនាងនោះត្រឡប់មកវិញ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យទុបសម្បទាទេ ។

(๘๖๗) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ័ឡាយមានសេចក្តីរវល់ច្រើនមិនត្រួតអាចំពោះតិរ្ថិយថ្វាយបង្គំ ការគោរសក់ ការកាត់ក្រចក ចំពោះការរក្សាដំបៅមួយអន្ទឹងដោយបុរសចាំឆ័ឡាយ ។ កិក្ខុចាំឆ័ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីត្រួតអាបាន ។

(๒๖๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ปลฺลงฺเกน นิสีทนฺติ ปลฺลตฺถิกมฺปิ สาธิยนฺติ[๑] ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺเขเว ภิกฺขุนิโย ปลฺลงฺเกน นิสีทิตพฺพํ โย นิสีเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๖๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุนี ตีลาตา โหติ ฯ ตสฺสา วิตา ปลฺลงฺกา[๒] น ผาสุ โหติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺเขเว ภิกฺขุนิยา อฑฺฒปลฺลงฺกนฺติ ฯ

(๒๗๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย วจฺจกุฏิยา วจฺจํ กเรนฺติ ฯ ฉฑฺฑิยมานา ภิกฺขุนิโย ตตฺเถว ตตฺถ ฐาเตนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ น ภิกฺเขเว ภิกฺขุนิยา วจฺจกุฏิยา วจฺโจ กาตพฺโพ โย กเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺเขเว หตฺถปาสเส อุปริภณฺฑเก วจฺจํ กาตุนฺติ ฯ

(๒๗๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย จุณฺณนานิ มกฺขนฺติ ฯ มนุสฺสา ชิคุจฺฉนฺติ วิยนฺติ วิหาเรนฺติ

๑ ฉ. สาทิยนฺติ ฯ ๒ ฉ. ม. ปลฺลงฺเกน ฯ

កិក្ខុនីខន្ធកៈ រឿងពួកភិក្ខុនីអង្គុយពែនភ្នែនជាដើម

(៤៦៨) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីទាំងឡាយអង្គុយពែនភ្នែនហើយ កំត្រេកអរនឹងសម្ផស្សកែងដើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវអង្គុយពែនភ្នែនទេ កិក្ខុនីណាអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤៦៩) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុនី ១ រូបឈឺ ។ កិក្ខុនីនោះ បើរៀវពែនភ្នែនមិនមានសេចក្តីសប្បាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីអង្គុយពែនដើងម្ខាងបាន ។

(៤៧០) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីទាំងឡាយ បន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងបង្គន់ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីក៏ទៅរលួតគគិ (ក្ងួន) ក្នុងបង្គន់នោះឯង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងបង្គន់ កិក្ខុនីណាបន្ទោបង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីបន្ទោបង់វច្ចៈទៅក្នុងទីខាងក្រោម ដែលមិនមានបិទបាំង មានបិទបាំងតែខាងលើដុំវិញ ។

(៤៧១) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីទាំងឡាយ ឆ្អឹតទឹកដោយគ្រឿងលំអិត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា

។ បេ ។ សេយฺยถาปิ តิมิ តาทิเส กาเม กเร ตาทิสเกเยว ตาทิสเก ภเว ปฏิสนฺธึ คณฺหาเปสุ ។ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา จุลฺลนนฺทมาตุยา ยาวชีวนฺตาย ยาวชีวนฺตาย อายุสงฺขาเร ปฏิพาหิตพฺเพ ។

[๒๗๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา กาลกตาย[๑] ฌาปนตฺถาย ภิกฺขูนญฺเญว ภาโร โหติ ។ ภิกฺขู ทุกฺขายนฺติ ทุยฺหายนฺติ วิหายนฺติ ។ បេ ។ សេយฺยถาปิ តิมิ តาทิเส กาเม กเร ตาทิสเกเยว ตาทิสเก ภเว ปฏิสนฺธึ คณฺหาเปสุ ។ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา กาลกตาย ฌาปนตฺถาย ภิกฺขูนญฺเญว ภาโร โหติ ภิกฺขู ทุกฺขายนฺติ ทุยฺหายนฺติ วิหายนฺติ ។ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา กาลกตา ฌาปนตฺถาย ภิกฺขูนญฺเญว ภาโร โหติ ภิกฺขู ทุกฺขายนฺติ ทุยฺหายนฺติ วิหายนฺติ ។

[๒๗๓] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา ฌาปิตาย ฌาปิตาย โกลาหลา อกาสุ ។ ภควาเตา ปฏิสฺสุตฺวา อาโรเจสุ ។ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ฌาปิตาย ฌาปิตาย ยาวชีวนฺตาย ยาวชีวนฺตาย อายุสงฺขาเร ปฏิพาหิตพฺเพ ។

---

๑ ฉ. ม. ฌาปิตาย ។

ฯ เปฯ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ฯ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ฯ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវជ្ជូតទឹកដោយគ្រឿងលំអិតទេ ភិក្ខុនីណាជ្ជូត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវកុណ្ឌកនឹងដីស្អិត ฯ

(๒๗๒) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ជ្ជូតទឹកដោយដីស្អិតដែលគេអប់ ฯ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ฯ เปฯ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ฯ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ฯ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវជ្ជូតទឹកដោយដីស្អិតដែលគេអប់ទេ ភិក្ខុនីណាជ្ជូត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវដីស្អិតប្រក្រតី ฯ

(๒๗๓) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ជ្ជូតទឹកក្នុងរោងសម្រាប់រក្សាកាយ ហើយធ្វើនូវកោលាហល ฯ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ฯ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវជ្ជូតទឹកក្នុងរោងសម្រាប់រក្សាកាយទេ ភិក្ខុនីណាជ្ជូត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

ภิกฺขุนีขนฺธเก ภิกฺขุนีนํ อุปสมฺปทา

(๒๗๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ปฏิเสวาเต อุปสมฺปชฺชนฺติ ฉาทาเปนฺติปิ อุปสมฺปชฺชนฺติ[๑] ฯ ภควาเต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺเขเว ภิกฺขุนิโย ปฏิเสวาเต อุปสมฺปชฺชิตพฺพา โย อุปสมฺปชฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๗๕) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อติตฺเต อุปสมฺปชฺชนฺติ ฯ ฉฑฺฑา ทูเสนฺติ ฯ ภควาเต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺเขเว ภิกฺขุนิโย อติตฺเต อุปสมฺปชฺชิตพฺพา โย อุปสมฺปชฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๗๖) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ปุริสติตฺเต อุปสมฺปชฺชนฺติ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ฯ เป ฯ เสยฺยถาปิ ตินฺติกาหมกาตินิโย ฯ เป ฯ ภควาเต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺเขเว ภิกฺขุนิโย ปุริสติตฺเต อุปสมฺปชฺชิตพฺพา โย อุปสมฺปชฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺเขเว มหาปฺปติตฺเต อุปสมฺปชฺชิตุนฺติ ฯ

ตติยภาณวารํ ฯ

ภิกฺขุนีขนฺธเก นิฏฺฐิตํ ทสมํ ฯ

ตสฺมิญฺจิ ขนฺธเก วตฺถู ฉาสตานิ ฉ ฯ

---

๑ ฉ. สาทิยนฺติ ฯ

(๒๗๔) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ័ព្វាយដួតទឹក(បៃវម្ុខ។៧) ក្នុងទីប្រាសចៃ្ទក ហើយត្រេកអរនឹងសម្ផស្សចៃ្ទក ។ កិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវដួតទឹក (បៃវម្ុខ។៧) ក្នុងទីប្រាសចៃ្ទក កិក្ខុនីណាដួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๗๕) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ័ព្វាយ ដួតទឹកក្នុងទីដែលមិនមែនជាកំពង់ ។ ពួកអ្នកលេងទៅប្រជុំស្ត (ផ្ើអសទ្ធម្ម) ។ កិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវដួតទឹកក្នុងទីមិនមែនជាកំពង់ កិក្ខុនីណាដួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๗๖) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ័ព្វាយ ដួតទឹកក្នុងកំពង់ទឹកសម្រាប់បុរស ។ មនុស្សចាំឆ័ព្វាយពោលចោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ កិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវដួតទឹក ក្នុងកំពង់សម្រាប់បុរសទេ កិក្ខុនីណាដួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីដួតទឹកក្នុងកំពង់សម្រាប់ស្រីដ៏ប្រសើរ គឺកិក្ខុនីផងគ្នា ។

ភាណវារៈ ទី ๓ ។

ចប់ ភិក្ខុនីខន្ធកៈ ទី ๑๐ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មានរឿង ๑๐๖ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៧៧] បព្ពជ្ជំ តោតមី យាចិ

ជានុញ្ញាសិ តថាគតោ

កបិលវត្ថុ វេសាលិំ

អគមាសិ វិនាយកោ ។

រជោកិណ្ណោ[1] តោ ជដកេសុ

អានន្ទស្ស បវេទយិ ។

អញ្ជោតិ ឆយតោ យាចិ

មាតាតិ ភោសិ តាតិ ច ។

វស្សសតំ តទហុ ច

អដ្ឋិកូ បច្ចាសីសតា

បវារណា តវុឆម្ភា

---

១ ឱ. ម. រជោកិណ្ណោ ។

ទុតិយភាណវារៈ

ទុតិយានគរញ្ញវត្ថុនិទ្ទេសោ

[៤៧៧] រឿងព្រះនាងមហាប្បជាបតីគោតមីសូមបព្វជ្ជា ព្រះតថាគត ជាវិនាយកមិនទ្រង់អនុញ្ញាត ហើយស្តេចចេញចាកក្រុងកបិលពស្តុទៅគាន់ក្រុងវេសាលី ១ ។ រឿងព្រះនាងមហាប្បជាបតីគោតមី មានព្រះអគ្គប្រឡាក់ដោយធូលី ទ្រង់ព្រះសណ្តាតខៀបក្លោងទ្វារហើយទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះអានន្ទ ១ ។ រឿងព្រះអានន្ទទូលសូមបព្វជ្ជា ឲ្យព្រះនាងគោតមី តាមន័យដែលព្រះអគ្គថា គួរនឹងបានសម្រេចមគ្គផលដែរ ដោយពោលអាងថា ព្រះនាងគោតមី ជាព្រះមាតុច្ឆាផង ជាអ្នកចិញ្ចឹមព្រះអគ្គផង ។ រឿងព្រះសាស្តាទ្រង់សម្តែងគរុធម៌ ៨ ប្រការ គឺកិក្ខុនីសូម្បីមានវស្សា ១ រយ ក៏ត្រូវគោរពកិក្ខុ ដែលទើបបានឧបសម្បទាក្នុងថ្ងៃនោះ ១ កិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសគ្មានកិក្ខុ ១ កិក្ខុនីត្រូវសួរឱវាទធម៌ពីរប្រការ អំពីសំណាក់កិក្ខុសង្ឃ ១ កិក្ខុនីត្រូវបវារណា ក្នុងទីកន្លោសង្ឃ ១ កិក្ខុនីត្រូវគុរុកាបត្តិហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្ត ក្នុងទីកន្លោសង្ឃ ១

ยา วสฺสา อนาถปิณฺฑิกสฺส
ทิวาโต จ อฏฺฐ ธมฺมา[๑]
ยาวชีวนฺติ วุตฺตา ฯ
ครุธมฺมา ปฏิกฺขิตฺตา
สา วสฺสา อุปสมฺปทา ฯ
วสฺสสหสฺสมฺปิ ปโยว
กุมฺภเทนกา เสตฏฺฐิ
มญฺเจฏฺฐิกา อุปมาเกิ
ฬิโต สทฺธมฺมหานิยา
ทานปิ ตาเยวุปมาหิ[๒]
ปุน สทฺธมฺมสณฺฐิตึ
อุปสมฺปาเทตุ อยฺยา

---

๑ ฉ. ทิวาทิเทสฺมึ เต ธมฺมา ฯ ม. ทิวาทิเทส อฏฺฐ ธมฺมา ฯ ๒ ฉ. ม. อาปิ ตาเยว ตา ฯ

កិក្ខុនីត្រូវសែ្វងរកឧបសម្បទា ឲ្យនាងសិក្ខមានា ដែលបាន
សិក្សាធម៌ ៦ ប្រការ អស់ពីរវស្សាក្នុងសំណាក់ឧភតោសង្ឃ ១
កិក្ខុនីមិនត្រូវដេរប្រទេចកិក្ខុ ១ កិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុ ១
កិក្ខុនីត្រូវប្រព្រឹត្តតាមគរុធម៌ ៨ ប្រការដោយបរិបូរណ៌ដ៏វិសេស ១ ។ រឿង
ព្រះអានន្ទរៀនគរុធម៌ ៨ ប្រការ ហើយប្រាប់ដល់ព្រះនាង-
បជាបតីគោតមីថា បើព្រះនាងទទួលប្រព្រឹត្តគរុធម៌ ៨ ប្រការ
នាងនឹងបានឧបសម្បទា ១ ។ រឿងព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ថា បើមិនមានស្រីបួសទេ ព្រះសទ្ធម្មនឹងឋិតនៅអស់១ពាន់
ឆ្នាំ កាលបើមានស្រីបួស ព្រះសទ្ធម្មនឹងឋិតនៅបានត្រឹមតែ
ប្រាំរយឆ្នាំ ប្រៀបដូចចោរលួចឆ្នាំង ឬប្រៀបដូចគ្រាដែលស្ត្រី
ស្រែវ ពុំនោះសោត ដូចជាគ្រាកើតដែលស្ត្រីអំពៅ ឯមាតុគ្រាម
តែងបៀតបៀនព្រះសទ្ធម្ម យ៉ាងនោះដែរ មួយវិញទៀត
បុរសទប់ទឹកឲ្យជាប់នៅយ៉ាងណា គរុធម៌ ៨ ប្រការ ដែលព្រះ
អគ្គបញ្ញត្តទុកមក ក៏ញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យឋិតថេរ យ៉ាងនោះ
ដែរ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឧបសម្បទាដល់
កិក្ខុនី ១ រឿងពួកកិក្ខុនីនិយាយនឹងព្រះនាងបជាបតីគោតមី
ថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ មិនទាន់បានឧបសម្បទានៅឡើយ ១

យាវាវុឌ្ឍាភិវាទនា

ន ភេទំសន្តិ តំមេវ

សាធារណា សាធារណំ

ទិវាធំ ចាតំមោក្ខញ្ច

តេន ឧភោ ខុបសជ្ជយំ

ន ជាតន្តិ ច អាចិក្ខិ

ន ភេត្តិ ច ភិក្ខូហិ

បដិក្តមេតុំ ភិក្ខូហិ

ភិក្ខូនីហិ បដិក្តមោ

អាចិក្ខិ ភេម្មំ ភិក្ខូហិ

ឧជ្ឈាយន្តិ ភិក្ខូហិ វ

អាចិក្ខិតុំ ភណ្ឌនញ្ច

រឿងព្រះនាងបជាបតីគោតមី ទូលសូមឲ្យទ្រង់អនុញ្ញាត ការគោរពដល់កិក្ខុ កិក្ខុនី តាមលំដាប់ចាស់ទី ហើយព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ថាមិនបាច់តថាគតអនុញ្ញាតទេ ๑ រឿងព្រះនាងបជាបតីគោតមីទូលសួរអំពីសាធារណៈនឹងអសាធារណសិក្ខាបទ ๑ រឿងទ្រង់ប្រទានឧវាទ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបាតិមោក្ខ ๑ រឿងពួកកិក្ខុសង្ឃយោបា ត្រូវនរណា សម្តែងបាតិមោក្ខ ๑ រឿងកិក្ខុបួសទៅកាន់សំណាក់កិក្ខុនី ๑ រឿងពួកកិក្ខុនីមិនបេះបាតិមោក្ខ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យកិក្ខុប្រាប់បាតិ-មោក្ខទ្វេស ๑ រឿងកិក្ខុនីមិនសំដែងអាបត្តិ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកកិក្ខុទទួលអាបត្តិរបស់ពួកកិក្ខុនី ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកកិក្ខុប្រាប់ដល់ការសំដែងអាបត្តិដល់ពួកកិក្ខុនី ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីផងគ្នាទទួលអាបត្តិ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកកិក្ខុប្រាប់ការទទួលអាបត្តិ ដល់ពួកកិក្ខុនី ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យពួកកិក្ខុធ្វើកម្មដល់ពួកកិក្ខុនី ๑ រឿងមនុស្សពាលឆ្កួយពោលទោសថា កិក្ខុនីពាលនេះជាប្រពន្ធរបស់កិក្ខុ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកកិក្ខុប្រាប់ការធ្វើកម្មដល់ពួកកិក្ខុនី ๑ រឿងកិក្ខុនីឈ្លោះគ្នាកណ្តាលសង្ឃ ๑ រឿង

ภิกฺขุนีวิภงฺเค ฉฏฺฐนคาถา

ภาเชตฺวา ทุยฺยฺหณาย จ

สาวตฺถิยา ภิกฺขุโนนาเมน[๑]

อาวิญฺ กาย ตฺวา จ

อญฺญตรํ จ ทิวาสํ

สมฺปายาเปนฺติ วิญฺญตฺติกา

อาวิญฺเยา ธณฺฑกมฺหิ

ภิกฺขุนิยา สกา ปุน

อาวาฬาย ทิวาธิ

ทุ เขา กปฺปติ[๒] ปญฺจมิ

ฆาฬาวตฺถุ วินิจฺฉยา

ทิวาธิ สงฺฆา ปญฺหา

ทุเว ตีสฺสา ธ ตณฺหาธิ

---

๑ ฉ. ม. ภกฺขุนิยา ฯ ๒ ฉ. ม. กปฺปติ ทุ เขา ฯ

ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកកម្មវិបស់ភិក្ខុនី ប្រគល់ឲ្យភិក្ខុនីផង
គ្នា ១ រឿងភិក្ខុនីជាកូនសិស្សនោងទប្បលវណ្ណា ១ រឿង
ទ្រង់គង់ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងពួកភិក្ខុ សាបពួកភិក្ខុនី
ដោយកន់ធីទឹក ១ រឿងអាន្ទិយភិក្ខុមិនគួរឲ្យពួកភិក្ខុនីថ្វាយ
បង្គំ ១ រឿងពួកភិក្ខុ សើយកាយ សើយក្បៅ បញ្ចេញអង្គ-
ជាត បំអកបំអន់ពួកភិក្ខុនី ផ្សំផ្គុំភិក្ខុជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនី ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យធ្វើទណ្ឌកម្ម មិនឲ្យភិក្ខុនីសំពះពួក
ភិក្ខុ ១ រឿងភិក្ខុនីសាបទឹកនឹងកត់លើពួកភិក្ខុ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើអាវរណកម្ម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់ទុ
វាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុគិតថា តាលធ្វើទោសថាជាមួយនឹងភិក្ខុនី
ដែលឃាត់ទុវាទហើយគួរឬមិនគួរ ១ រឿងទាយីឃាត់ទុវាទ
ហើយ ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ១ រឿងភិក្ខុល្ងង់ឃាត់
ទុវាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុឃាត់ទុវាទដោយឥតរឿង ១ រឿងពួកភិក្ខុ
ឃាត់ទុវាទហើយមិនឲ្យវិនិច្ឆ័យ ១ រឿងភិក្ខុនីសង្ឃទៅទទួល
យកទុវាទ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ៤-៥ រូបទៅ
ទទួលយកទុវាទ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ២-៣ រូប
ទៅទទួលយកទុវាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុមិនទទួលឲ្យទុវាទ ១

ឣលាតំលានតាមិកំ

អវញ្ច នាវោចេន្តំ ច

បុន បច្ចាគច្ឆន្តំ ច[1]

ឌីឃំ វិលិវមឡ្ហកំ

ឧុស្សា ច វេណិ វន្តំ ច

ថោឧ្យវេណិ ច វន្តំ ច

សុត្តវេណិ ច វន្តិកា

អដ្ឋិល្ងំ តោហឧុតេន

ហត្ថកោច្ចំ បទំ[2] តថា

ឆារុ មុខំ ឧទ្ធមំសំ

អាលិម្បា មទ្ធ ចុណ្ណោជា

លញ្ចេន្តិ អត្តភាវញ្ច

មុខភាវំ តថា ឧុវេ

អវង្គំ វិសេសោ លោតោ

សាលោតេន សឧច្ចំ[3]

---

១ ឧ. ម. អារញ្ញកា នាវោចេន្តិ ន បច្ចាគច្ឆន្តិ ច ។ ២ ឧ. ម. បរិ ។ ៣ ឧ. ម. សឧច្ចេន ច ។

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុទទួលឲ្យនូវទេកិក្ខុនី រឿងលែងតែកិក្ខុល្ងង់ កិក្ខុឈឺ នឹងកិក្ខុអ្នកដំណើរ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលនៅក្នុងព្រៃឲ្យនូវទេ ១ រឿងពួកកិក្ខុទទួលឲ្យនូវទេហើយមិនបានប្រាប់ ១ រឿងពួកកិក្ខុទទួលឲ្យនូវទេហើយ មិនប្រគល់មកវិញ ១ រឿងពួកកិក្ខុនីប្រើភ្នត្តពន្ធចន្លេះវែង ១ រឿងពួកកិក្ខុនីចងរឹតធ្នឹងជំនីរ ដោយផ្ទាំងដែលធ្វើពីបន្ទោះឫស្សីខ្លះ ដោយស្បែកខ្លះ ដោយសំពត់សខ្លះ ដោយសំណុំសំពត់សខ្លះ ដោយក្ដាញ់សំពត់សខ្លះ ដោយផ្ទាំងសំពត់មានពណ៌ផ្សេង ។ ខ្លះ ដោយសំណុំសំពត់មានពណ៌ខ្លះ ដោយក្ដាញ់សំពត់មានពណ៌ខ្លះ ដោយសំណុំសូត្រខ្លះ ដោយក្ដាញ់សំពត់សូត្រខ្លះ ១ រឿងពួកកិក្ខុនីប្រើឲ្យគេដំត្រគាកដោយឈើដូចធ្នឹងស្នងគោខ្លះ ដូចចង្កាគោខ្លះ ឲ្យគេដំដៃខ្លះ ខ្នងដៃខ្លះ ខ្នងដើងខ្លះ ភ្លៅខ្លះ មុខខ្លះ សាច់ឆ្មេញខ្លះ ដោយឈើដូចគ្នា ពួកកិក្ខុនីលាបមុខខ្លះ ប្រស់មុខខ្លះ ខាត់មុខខ្លះ ផ្ដិតមុខខ្លះ ស្រឡាបមុខខ្លះ ស្រឡាបចាំងខ្នងចាំងមុខខ្លះ ១ រឿងកិក្ខុនីធ្វើគំនូសក្រោមមាត់ខ្លះ ធ្វើគំនូសបែក ។ ត្រង់ថ្ពាល់ខ្លះ ក្រឡេកមើលតាមបង្អួចខ្លះ ឈរត្រង់មាត់ទ្វារបង្ហាញកាយខ្លះ ប្រើគេឲ្យលេង

កំពូនីទន្លេ ឧភតនជាតិ

វេសិ ជាជាតាំ សូនំ
អាបណាំ វឌ្ឍិ ភណាជា
ជាសំ ជាសី កម្មការំ
កម្មការឹ ឧបដ្ឋយំ[1]
តំវជ្ជាន មារិតកំ
សក្ការយន្តំ ឆមាតកំ
ឆិលំ បីតំ លោហិតកំ
មញ្ជេដ្ឋកល្លាចីវរ
មហារត្តំ មហាជាមា ច
អច្ចិច្ចា[2] ធីឃមេវ ច
បុប្ប ផល កញ្ចុកញ្ច
តំរីដញ្ចេវ ជារយុំ ។
កំក្ខុធីសំក្ខុមាជាយ
សាមណេរាយ អច្ចយេ[3]
ឯយ្យាធិតេ បរិក្ខារេ
កំក្ខុធំយោ[4] ច ឥស្សរ

---

១ ឧ. ឧបដ្ឋិភំ ។ ២ ឧ. ម. មហាជាម អច្ចិជា ។ ៣ ឧ. អបច្ចយេ ។ ៤ ឧ. កំក្ខុធី បេវ ។

មហោស្រពខ្នះ បំបួសស្រីពេស្សាខ្នះ តាំងពេលក់សុពខ្នះ
តាំងពេលក់សាច់ខ្នះ បើកពានផ្សារខ្នះ ដំឡើងថ្លៃរបស់ខ្នះ
ប្រកបដំនួញាផ្សែង ។ ខ្នះ ឲ្យខ្ញុំប្រុសបម្រើខ្នះ ឲ្យខ្ញុំស្រី
បម្រើខ្នះ ឲ្យកូនឈ្លួលប្រុសបម្រើខ្នះ ឲ្យកូនឈ្លួលស្រី
បម្រើខ្នះ ឲ្យសត្វតិរច្ឆានបម្រើខ្នះ តាំងពានលក់វត្ថុនីនឹងវត្ថុ
ខ្នះ ប្រើកម្រាលស្មាច់ ដោយពេមបៀមខ្នះ ១ រឿងភិក្ខុនី
ប្រើបីរពណីខៀវសុទ្ធខ្នះ លឿងខ្ចីសុទ្ធខ្នះ ក្រហមសុទ្ធ
ខ្នះ ហង្សធ្លាទសុទ្ធខ្នះ ខ្មៅសុទ្ធខ្នះ ក្រហមក្រមៅសុទ្ធ
ខ្នះ លឿងទុំសុទ្ធខ្នះ មានជាយមិនបានកាត់ជាប់ខ្នះ វែង
ខ្នះ រំលេចដោយផ្កាឈើខ្នះ រំលេចដោយផ្លែឈើខ្នះ ពាក់
អាវបំពង់វែងខ្នះ ពាក់មួកខ្នះ ១ ។ រឿងភិក្ខុនីនឹងសិក្ខ-
មានា នឹងសាមណេរី ឆ្នើមរណាលាលៅត្រូវភិក្ខុនីសង្ឃជា
ឥស្សរៈលើគ្រឿងបរិក្ខារ ដែលភិក្ខុនីជាដើមនោះប្រគល់ឲ្យ ១

ភិក្ខុសង្ឃ សាមណេរសង្ឃ
ឧបាសកសង្ឃុបាសិកា
អញ្ញេសញ្ច បរិក្ខារេ
ឯយ្យាតេ ភិក្ខូ[1] ឥស្សរេ ។
មល្លា គព្ភំ បតុម្ហលំ
ព្យញ្ជនំ អាមិសេន ច
ឧស្សន្នញ្ច ពាឡ្ហតរំ
សន្ថិឯកតអាមិសំ
ភិក្ខុនំ យោនិសំ ហេដ្ឋំ
ភិក្ខុនីនំ តថា ភរេ ។
សេនាសនំ ឧតុនិយោ
មក្ខិយតំ បជានិ ច
ឯដ្ឋតំ[2] សព្ពកាលញ្ច
អនិមិត្តាបិ និស្សរេ
និមិត្តាលោហិតា ចេវ
តថេវ ឆវិលោហិតា

---

១ ឧ. ម. និយ្យរេ ភិក្ខូ ។ ២ ឧ. ម. ឯដ្ឋិន្តិ ។

រឿងកិក្ខុ សាមណេរ ឧបាសក ឧបាសិកានឹងជនឯទៀត ធ្វើមរណកាលទៅ ត្រូវពួកកិក្ខុជាឥស្សរៈលើគ្រឿងបរិក្ខារ ដែលកិក្ខុជាដើមនោះប្រគល់ឲ្យ ១ ។ រឿងមល្លីកិក្ខុនីប្រហារកិក្ខុនី ១ រឿងកិក្ខុនីមួយរូប ជាក់កូនខ្ចី ក្នុងបាត្រ ១ រឿងពួកកិក្ខុនីផ្ទាស់ប្តូរបាត្រហើយ ប្រាប់ថ្លៃឈ្នួលបាត្រ ១ រឿងកិក្ខុនីគន់មើលនិមិត្តរបស់បុរស ១ រឿងមនុស្សពាំងឆ្កាយ ប្រគេនអាមិសៈដល់ពួកកិក្ខុ ១ រឿងអាមិសៈកំសម្បុណ្ណប្រើនឡើង ១ រឿងពួកកិក្ខុ សន្សំអាមិសៈទុក ១ រឿងមនុស្សពាំងឆ្កាយ ឲ្យអាមិសៈ ដល់ពួកកិក្ខុយ៉ាងណា ឲ្យដល់កិក្ខុនីខាងក្រោយក៏ដូចគ្នា ១ ។ រឿងសេនាសនៈរបស់កិក្ខុ សម្បុណ្ណឡើង ១ រឿងពួកកិក្ខុនី មានរដូវធ្លាក់ប្រឡាក់សំពត់ ១ រឿងកិក្ខុនីមានសំពត់ទ្រនាប់ជាប់ជាច ១ រឿងកិក្ខុនី ប្រើខ្សែក្រវាត់គ្រប់កាល ១ រឿងកិក្ខុនីគ្មាននិមិត្តខ្លះ មានហេតុបន្តិចគ្រាន់តែជាស្នាមខ្លះ មិនមានរដូវខ្លះ មានឈាមរដូវ ធ្លាក់ជានិច្ចខ្លះ

ฉฬาโภชฺชปฏิจฺฉนฺนา[๑]
สติวิณฺณาย สณฺฐิตา
วิปุลาสี จ สมฺปนฺนา
ขุกโลภญฺญตรา จ[๒]
อนิมิตฺตาธิโล กตฺวา
ยาว ขุกยญฺญตา[๓]
ปตฺตา เวยฺยาลโล หิตฺวา
กุฏฺฐี กณฺหา กิลาสี จ
โสสาภมาโร มาลุสี
ฉตฺตี สี กุฏิสฺสา สี จ
อนณา ณ ภวภวี
อญฺญาตา จ วิสตฺตา
ปริปุณฺณา จ กิฏฺฐมา
กา ตมา เต ปวตฺตินี
จตุวีสนฺตภยานิ
ปุจฺฉิตฺวา ขุปสมฺปทา ฯ

---

๑ ฉ. ฉฬาโภชฺชปฏิจฺฉนฺนา ฯ ๒ ฉ. ม. ขุกโลภญฺญตา จ ยา ฯ ๓ ฉ. ม. ขุกโลภญฺญตา ฯ

មានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចខ្លះ មានឈាមរដូវហូរខ្លះ ជាសិរី-
វិណីខ្លះ ជាស្រីខ្ជើយខ្លះ ជាស្រីមានទ្រង់ដូចប្រុសខ្លះ មាន
ផ្លូវមគ្គលោយចូលគ្នាខ្លះ ជាទុកគោព្យញ្ជនកាខ្លះ តាំងពី
រឿងភិក្ខុនីគ្មានន័មិត្ត រហូតដល់ទុកគោព្យញ្ជនកា ពាក្យខាង
ក្រោមបេយ្យាលនុ៎ះ មានរឿងភិក្ខុសូរអន្តរាយិកធម៌ ២៤ ប្រ-
ការ ចំពោះឧបសម្បទាបេក្ខាថា នាងមានរោគឃ្លង់ឬ នាង
មានរោគពកឬ នាងមានរោគស្រែងឬ នាងមានរោគរីឆៃឬ
នាងមានរោគឆ្កួតជ្រូកឬ នាងជាស្រីមនុស្សឬ នាងជាស្រីពិត
ឬ នាងជាអ្នកជាឬ នាងគ្មានចំពាក់បំណុលគេទេឬ នាងមិន
មែនជាស្រីខ្ញុំពជការទេឬ នាងមានមាតាបិតានឹងស្វាមីអនុញ្ញាត
ហើយឬ នាងមានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឬ នាងមានបាត្រគ្រប់
គ្រាន់ហើយឬ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនីរបស់នាងឈ្មោះអ្វី ១ ។

វិត្តាយន្តិ អនន្តុសិដ្ឋា[1]

សង្ឃមជ្ឈេ តថេវ ច

ឧបជ្ឈាគាហ សង្ឃាដិ

ឧត្តរន្តរវាសគោ

សង្កច្ចុទកសាដិ ច

អាចិក្ខិត្វាន បេសយេ

ពាលា អសម្មតេ កតោ

យាចេ បុច្ឆន្តយំ កោ

ឯកតោ ឧបសម្បទា

កិក្ខុសង្ឃេ តជា បុន

ជាយោ ឧត្តរិវាសា ច

សង្ឃិតំ តយោ និស្សយេ

អដ្ឋ អករណីយានិ

---

១ ទ. ម. អនុសិដ្ឋា ។

រឿងទុបសម្បទាបេក្ខា ដែលមិនទាន់បានប្រៀនប្រដៅ ក្រអែមក្រអៀម មិនហ៊ានច្រាប់អន្តរាយកថមិ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យប្រៀនប្រដៅហើយ សឹមសួរអន្តរាយកថមិ កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថា មុនដម្បូង ត្រូវកិក្ខុនីឲ្យទុបសម្បទាបេក្ខាគាន់យកទុបដ្ឋាយ៍ ហើយត្រូវច្រាប់ចាត្រធំចីវរថា (នេះចាត្រប៉ែនាង) នេះសង្ឃាដិ នេះចីវរ នេះស្បង់ នេះសំពត់ចោមពុង នេះសំពត់ងូតទឹក (របស់នាង) លុះច្រាប់ហើយត្រូវបង្គាប់ឲ្យឈរក្នុងទីកាសឯណោះ ១ រឿងកិក្ខុនីមួយរូប ល្ងង់ មិនឆ្លាស ទៅប្រៀនប្រដៅ ១ រឿងកិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនទាន់សន្មតឲ្យប្រៀនប្រដៅទៅប្រៀនប្រដៅ ១ រឿងទុបសម្បទាបេក្ខាសូត្រសូមទុបសម្បទា ១ រឿងសួរអន្តរាយកថមិ ១ រឿងទុបសម្បទាបេក្ខា បានទុបសម្បទាចំណែកមួយ ហើយត្រូវសូមទុបសម្បទាក្នុងសំណាក់កិក្ខុសង្ឃម្តងទៀត ១ រឿងកិក្ខុនីជាបវត្តិនីត្រូវវាស់ស្រមោល ច្រាប់ប្រមាណនៃរដូវ ច្រាប់ចំណែកថ្ងៃ ច្រាប់សង្ខ័តិ ច្រាប់ទិសរួយ ៣ យ៉ាង ច្រាប់អកវណីយកិច្ច ៩ យ៉ាង ១

ภิกฺขุនีขนฺธเก อุปาทาคาถา

กาลํ สพฺพตฺถ อฏฺฐกา[๑]

ฉ ปกาเรน ภิกฺขุนี[๒]

ภิกฺขุสงฺฆ์ เตเวว จ

เถลาหลาสํ ปุเรภตฺตํ

ปิกาเล จ กุลาหลาสํ

ขุเทาสถ์ ปกาเรณ

สาเทนฺ อนฺเวนฺ

ปิกาสาสํ เถาเธ สาเรฺติ

ปฏิกฺขิตฺตา มเหสินา ฯ

เตเวว ภิกฺขุ[๓] ภิกฺขุนี

อนุญฺญาตา มเหสินา ฯ

ยาน์ ตาลาน์ ยุตฺตญฺ

เยน ขุทฺทาเตฺต สาสิกา

---

๑ ฉ. ม. อฏฺฐ ภิ ฯ ๒ ฉ. ม. ภิกฺขุนิเยา ฯ ๓ ฉ. ภิกฺขู ฯ

រឿងពួកកិកូនីញុំាងកត្តកាលឲ្យកន្លងហួស ១ រឿងពួកកិកូនី ៨ រូប ឃាត់អាសនៈកិកូនីចាស់ក្នុងទីតាំងពួង ១ រឿងពួកកិកូនីមិនបានបវារណា ១ រឿងពួកកិកូនីបវារណាដោយខ្លួនឯងហើយ មិនបានបវារណាក្នុងកិកូសង្ឃ ១ រឿងពួកកិកូនីបវារណានឹងកិកូសង្ឃហើយ តើតគោលហាល ១ រឿងពួកកិកូនីបវារណាមុនកត្តហើយ ញុំាងកត្តកាលឲ្យកន្លងហួសទៅនឹងបវារណាខាងក្រោយកត្តក្នុងវេលាវិកាល ១ រឿងកិកូនីសង្ឃបវារណាហើយ កំតើតគោលហាល ១ រឿងពួកកិកូនីឃាត់ឧបោសថ ឃាត់បវារណារបស់កិកូ ធ្វើឲ្យមានមាត់ពាក្យក្នុងអធិករណ៍ ផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ ឲ្យគេធ្វើទុកាស ចោទកិកូនីឆំរលឹកកិកូ ព្រះសម្ងាសម្ពុទ្ធអ្នកសែ្វងរកនូវគុណដ៏ធំទ្រង់ឃាត់ដោយទុក្កដាបត្តិ ១ ។ រឿងពួកកិកូឃាត់កម្មដ្ឋានដែលជារបស់ពួកកិកូនី ព្រះសម្ងាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គអ្នកសែ្វងរកគុណដ៏ធំទ្រង់អនុញ្ញាត ១ ។ រឿងពួកកិកូនីជិះយាន ១ រឿងកិកូនីមានជម្ងឺ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យជិះយានដែលស្រីឬបុរសអូសដោយដៃ ១ រឿងកិកូនីមួយរូបមិនសប្បាយដោយទង្គិចនឹងយាន ១ រឿងនាងអឌ្ឍកាសីស្រីផ្តាមាស បួសក្នុងសំណាក់កិកូនី ១

កិត្តកំ សិក្ខា សាមណេរ

សាមណេរី ច ពាលិយោ

អរញ្ញេ ឧបាសកេន

ឧច្ចាសិតោ ឧបស្សយំ

ន សម្មតិ ន វាកម្មំ

និសិន្នកញ្ចវិកតិកា

សាការញ្ច កុរុឆម្មំ

អប្បច្ចក្ខា យោ ច[1] សង្កមិ

អភិហរន្តេ តេសា ច

ន្ហា ច វណាកម្មុនា

បល្លង្កេន តិលាជា ច

---

๑ ឧ. បច្ចក្ខាយ ច ។

រឿងពួកកិក្ខុឲ្យទបសម្បាទ ដល់កិក្ខុនីដែលល្មើ ដោយកិក្ខុបូត ដោយសិក្ខមានាបូត ដោយសាមណេរបូត ដោយសាមណេរីបូត ១ រឿងពួកកិក្ខុនីនៅក្នុងព្រៃ ១ រឿងទុបាសកម្នាក់ថ្វាយឃ្មាំង (សម្រាប់ជាក់របស់) នឹងអនុញ្ញាតផ្ទះលំនៅ ។ តែមិនគ្រប់គ្រាន់ ព្រះអង្គក៏អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើនវកម្ម ១ រឿងស្រីម្នាក់មានគតិខ្ចីមកបួស លុះពាក្រសូតមក នាងមិនហ៊ាននៅម្នាក់ឯងជាមួយពាក ព្រះអង្គអនុញ្ញាតឲ្យរក្សាពាកនោះ ដូចជាប្រតិបត្តិក្នុងបុរសដទៃ រឿលែងតែផ្ទះជាមួយគ្នា ១ រឿងកិក្ខុនីមួយរូបត្រូវគ្រុកាបត្តិហើយប្រព្រឹត្តមានត្ត ១ រឿងកិក្ខុនីមួយរូបមិនលាសិក្ខាហើយស្រាប់តែសឹកចេញ នឹងរឿងព្រះអង្គត្រាស់ថា កិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយ ពាំងសំពត់កាសាវៈ ហើយមកបួសវិញមិនបាន ១ រឿងពួកកិក្ខុនីមានសេចក្តីរង្កៀសមិនត្រេកអរចំពោះការថ្វាយបង្គំ ការគោរពសក្ការគោរព ការក្រាបថ្វាយបង្គំ ការរក្សាដម្បៅមួយអន្ទឹងដោយបុរស ១ រឿងពួកកិក្ខុនី អង្គុយពែនភ្នែន ត្រេកអរដោយសម្ផស្សនៃតែងដើនឹងអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីឈឺអង្គុយពែនមួយចំហៀងបាន ១

វន្ទំ ពុទ្ធាន វាសិតំ
ជនាយរេ បដិសោតេ
អតិត្តេ បុរិសេន ច
មហាគោតមី អាយាចិ
អានន្ទោ ចាបិ យោនិសោ ។
បវិសា ចតស្សេ ហោន្តិ
បញ្ហា[1] ជិនសាសនេ ។
សំវេគជននត្ថាយ
សទ្ធម្មស្ស ច វុឌ្ឍិយា[2]
អាតុរស្ស វ ភេសជ្ជំ
ឃវំ ពុទ្ធេន ទេសិតំ ។
ឃវំ វិនិតា[3] សទ្ធម្មេ
មាតុគាមាបិ ឦទិសា
តា យន្តិ អច្ចុតំ ឋានំ
យត្ថ គន្ត្វា ន សោចរេតិ ។

---

១ ឧ. បញ្ហិ ។ ២ ឧ. ម. ពុទ្ធិយា ។ ៣ ឧ. ម. វិទិតា ។

រឿងកិកុនីបន្ទោបង់នូវរបៃកុងបង្គន់ ១ រឿងពួកកិកុនីដុសខ្លួន
ដោយលំអិតនឹងដីដែលគេអប់ ១ រឿងកិកុនីឆ្លូតទឹកកុងពេល
សម្រាប់រក្សាកាយ ១ រឿងកិកុនីឆ្លូតទឹកឈរក្នុងទីប្រាសចាក
ទឹក ឆ្លូតទឹកក្នុងទីមិនមែនជាកំពង់ នឹងឆ្លូតទឹកក្នុងទីជាកំពង់
សម្រាប់បុរស ១ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ក្រាបបង្គំ
ទូលសូមបព្វជ្ជា ព្រះអានន្ទក៏ជួយសូមដោយ ៣ ប្រការ (ដោយ
ប្រការដូច្នេះ) ។ ឯពួកស្ត្រីបានបួសក្នុងសាសនានៃព្រះដ៏ន-
ស្រី កំរាប់ថាជាបរិសទ្យ ៤ ពួក (តាំងពីកាលនោះមក) ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់បានសម្តែង (កិកុនីខន្ធកៈ) ទុកមក
ដោយប្រការដូច្នេះ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងបង្កើតសេចក្តីសង្វេគ
ផង ដើម្បីឲ្យចំរើនព្រះសទ្ធម្មផង ដូចជាថ្នាំ (ដែលពេទ្យ
ផ្សំឲ្យ) បម្រុងព្យាបាលជម្ងឺ ។ សូម្បីមាតុគ្រាមក្រៅអំ-
ពីព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ព្រះមានព្រះភាគក៏បាន
ទូន្មានឲ្យឋិតនៅក្នុងព្រះសទ្ធម្មយ៉ាងនេះឯង ហើយស្ត្រីទាំង
នោះបានដល់នូវឋាន គឺព្រះនិព្វាន ដែលជាឋានពួកជនដល់
ហើយមិនបានសោយសោក ។

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកំ

(២៧៨) អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ កំក្ខ-
អាមន្តេសិ ឯតមិទាហំ អាវុសោ សមយំ ចាតុយ
កុសិនារំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ មហតា កំក្ខសង្ឃេន
សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ កំក្ខសតេហិ អថខ្វាហំ អាវុ-
សោ មគ្គា ឱក្កម្ម អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសីទឹ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ អាជីវកោ កុសិនា-
រាយ មន្ទារវបុប្ផំ គហេត្វា ចារំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ
ហោតិ អទ្ទសំ ខោ អហំ អាវុសោ តំ អាជីវកំ
ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ និស្សាន តំ អាជីវកំ ឯតទវោច
អថាវុសោ អម្ហាកំ សត្ថារំ ជានាសិ តំ អាមាវុសោ ជា-
នាមិ អជ្ជ សត្តាហបរិនិព្ពុតោ សមណេន គោតមេ
នតោ មេ ឥទំ មន្ទារវបុប្ផំ គហិតន្តិ តត្រាវុសោ យេ
តេ កំក្ខ អវីតរាគា អបេក្ខកេ្ខ ពាហា បគ្គយ្ហ

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ

(៤៧៨) លំដាប់នោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សម័យមួយ ខ្ញុំគិតថានឹងគ្រាចៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងចាវនេះ រួចហើយនឹងចៅកាន់ក្រុងកុសិនារា ហើយក៏ដើរចៅតាមផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ គ្រានោះឯង ខ្ញុំគេចចៀសចេញពីផ្លូវហើយចៅអង្គុយទៀបគល់ឈើមួយដើម ក៏សម័យនោះឯង មានអាជីវក ម្នាក់កាន់ផ្កាមន្ទារវៈ (មន្ទារវបុស្ប) ពីក្នុងនគរកុសិនារា ដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយសំដៅចៅកាន់ក្រុងចាវ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំក៏បានឃើញអាជីវកនោះតំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ខ្ញុំនិយាយសួរចៅអាជីវកនោះដូច្នេះថា នែអាវុសោ អ្នកបានដឹងដំណឹងព្រះជាគ្រូនៃយើងដែរឬ អាជីវកនោះឆ្លើយតបថា អើអាវុសោ ខ្ញុំដឹងដែរ ព្រះសមណគោតមជាគ្រូអ្នកបរិនិព្វានកន្លងចៅ ៧ ថ្ងៃហើយ កាលពីថ្ងៃនេះចៅ ផ្កាមន្ទារវៈនេះខ្ញុំយកពីនគរកុសិនារានោះមក ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមិនទាន់ប្រាសចាកពាគៈ[1] ភិក្ខុទាំងនោះ ពួកខ្លះ ក៏លើកដៃ

---

១ ក្នុងដីកាថា បុថុជ្ជនេ សោតាបន្នបុគ្គលេ ន៎ងសកទាគាមិបុគ្គលេ ហៅថា បុគ្គលមិនទាន់ប្រាសចាកពាគៈ ក្នុងទីនេះ ។

កច្ចន្តំ ឆិន្នបាទាវ បតន្តំ[1] អាវដ្ដន្តំ វិវដ្ដន្តំ អតិមិម្បំ
កកវា បរិជិញ្ញតោ អតិទិម្បំ សុកតោ បរិជិញ្ញតោ អ-
តិទិម្បំ ចក្ខុំ លោកេ អន្តរហិតន្តិ យេ បន តេ
តិក្ខិ វីតរាគា តេ សតា សម្បជានា អធិវាសេន្តិ អធិប្បា
សន្ធារ តំ ភុតេត្ត លព្ភតិ អថខ្វាហំ អាវុសោ តេតិក្ខិ
ឯតទវោចំ អលំ អាវុសោ មា សោចិត្ត មា បរិទេវិត្ត
ឧន្ទូតំ អាវុសោ កកវតា បដិកច្ចេវ អក្ខាតំ សព្ពេហេវ
បិយេហិ មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភាវោ អញ្ញថាភាវោ
តំ ភុតេត្ត អាវុសោ[2] លព្ភា យន្តំ ជាតំ ភូតំ សង្ខតំ

---

๑ ម. ឆិន្នបាទាតំ បបតន្តំ ។ ម. ឆិន្នបាទា បបតន្តំ ។ ๒ ឥទំ អាលបនំ អតិរេកំ មញ្ញេ ។

ខ្ញើនហើយយំកន្ទក់កន្ទេញ[1] ដួលដេកទៅ ហាក់ដូចជាមានដើនជាប់ ហើយបម្រាស់នទៀលទៅមក ពោលពាក្យថា ព្រះមានព្រះភាគ ឆាប់បរិនិព្វានពេកណាស់ ព្រះសុគតជាម្ចាស់ឆាប់បរិនិព្វានអ្វីម្ល៉ះ ចក្ខុ ពោលគឺព្រះពុទ្ធក្នុងលោក (ពុទ្ធចក្ខុ) ឆាប់បាត់បង់ទៅអ្វីម្ល៉ះ ចំណែក ភិក្ខុចាំងឡាយណាដែលប្រាសចាកភាគៈ[2] ហើយ ភិក្ខុចាំងនោះមានស្មារតីតាំងមាំ មានបញ្ញាដឹងច្បាស់ ក៏អត់សង្កត់បាន ដោយពិចារណាថា សង្ខារចាំងឡាយមិនទៀងទេ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីបាន (នូវសេចក្តីទៀងទាត់) ក្នុងទង្គប្រវត្តិនេះ អំពីណា ម្នាលអាវុសោចាំងឡាយ គ្រានោះឯង ខ្ញុំបាននិយាយយាត់ពួកភិក្ខុនោះដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោចាំងឡាយ ចូរអ្នកចាំងឡាយកុំសោយសោកឡើយ កុំខ្វល់ខ្វាយឡើយ ម្នាលអាវុសោចាំងឡាយ ព្រែងព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ប្រាប់សេចក្តីនេះមកពីមុនហើយថា សេចក្តីព្រាត់ប្រាសស្ងាប់នាំសចាកចោលសត្វទឹងសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តចាំងអស់ រមែងមាននៃអាវុសោចាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីបាន (នូវសេចក្តីមិនព្រាត់ប្រាស) ក្នុងទង្គប្រវត្តិនេះ អំពីណា ធម្មជាតណា ដែលកើតឡើងហើយ ដែលមានហើយ ដែលសង្ខារតាក់តែងមកហើយ

---

១ លើកដៃទាំងពីរដាក់លើក្បាលហើយទួញយំ ។ ២ ក្នុងដីកាថា ព្រះអនាគាមិនឹងព្រះខីណាស្រព ។

ปเลาเกฉมฺ๎ ตำ วต มา ปลุชฺชิตำ เอตำ ฐำ
วิชฺชตีติ เตน เขา ปฉาวุโส สมเยน สุภทฺโท ฉาม
วุฑฺฒปพฺพชิโต ตสฺสุ ปวิสาเยำ นิสีทฺโท เหาติ อถ-
เขา อาวุโส สุภทฺโท วุฑฺฒปพฺพชิโต เต ภิกฺขู ฯต-
นเภ อลำ อาวุโส มา โสจิตฺถ มา ปวิเรวิตฺถ
สุมุตฺตา มยำ เตน มหาสมเณน อุปนฺหตา จ
มยำ เหาม ฯนำ เว กปฺปติ ฯนำ เว น กปฺปตี-
ติ ฯฐานิ ปน มยำ ยำ ฯจฺเจสฺสาม ตำ กเรสฺสาม
ยำ น ฯจฺเจสฺสาม ตำ น กเรสฺสามาติ หนฺท มยำ
อาวุโส ธมฺมญฺ เจ วินยญฺ สงฺคายาม ปุเร อธมฺโม
ทิปฺปติ ธมฺโม ปฏิพาหิยติ อวินโย ทิปฺปติ วิน-
โย ปฏิพาหิยติ ปุเร อธมฺมวาทิโน พลวนฺโต
เหนฺติ ธมฺมวาทิโน ทุพฺพลา เหนฺติ อวินยวาทิโน
พลวนฺโต เหนฺติ วินยวาทิโน ทุพฺพลา เหนฺตีติ ฯ

ជារបស់មានកិរិយាទ្រុឌទ្រោមវិនាសទៅវិញជាធម្មតា ធម្មជាតនោះបុគ្គលឃាត់ថា កុំវិនាសទៅវិញដូច្នេះ ពុំបានឡើយ ម្នាលអាវុសោចំឥឡាយ សម័យនោះឯង មានកិកុមួយរូបឈ្មោះសុភទ្ទ បួសឯចាស់ អង្គុយនៅក្នុងចំណោមបរិសទ្យនោះ ម្នាលអាវុសោចំឥឡាយ គ្រានោះ ស្រាប់តែសុភទ្ទកិកុបួសឯចាស់និយាយទៅនឹងកិកុចំឥឡាយនោះយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោចំឥឡាយ អ្នកចំឥឡាយ កុំសោយសោកឡើយ កុំខ្វល់ខ្វាយលួសអណ្តឹតអណ្តកឡើយ យើងចំឥឡាយឈ្មោះថាផុតស្រឡះហើយអំពីមហាសមណៈនោះ ព្រោះថាយើងចំឥឡាយ មហាសមណៈនោះតែងបៀតបៀនថា អំពើនេះគួរដល់អ្នកចំឥឡាយ អំពើនេះមិនគួរដល់អ្នកចំឥឡាយទេ ឥឡូវនេះស្រួលហើយ យើងរាល់គ្នាចង់ធ្វើនូវអំពើណា នឹងធ្វើនូវអំពើនោះក៏បាន មិនចង់ធ្វើនូវអំពើណា នឹងមិនធ្វើនូវអំពើនោះក៏បាន ម្នាលអាវុសោចំឥឡាយ ណ្ហើយចុះ យើងរាល់គ្នាសង្គាយនានូវធម៌និងវិន័យ តំណាទៅមុខ អកុសលធម៌មុខជានឹងរុងរឿងឡើង កុសលធម៌មុខជានឹងសាបសូន្យទៅ សភាវៈមិនមែនជាវិន័យមុខជានឹងរុងរឿងឡើង វិន័យមុខជានឹងសាបសូន្យទៅ តំណាទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គលជាអវិនយវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាវិនយវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ។

[២៧៩] តេនហិ ភន្តេ ថេរោ ភិក្ខូ ឧច្ចិនាតូតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ឯកេនន្តរបញ្ចមេ អរហន្តសតានិ ឧច្ចិនិ ។ ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ ឯតទវោចុំ អយំ ភន្តេ អាយស្មា អានន្ទោ កំញ្ចិបិ សេក្ខោ សមានោ[1] អកញ្ចេ ឆន្ទា ទោសា មោហា ភយា អគតិំ គន្តុំ ពហុ ចនេន ភគវតោ សន្តិកេ ឆម្ភោ ច វិនយោ ច បរិយត្តោ តេនហិ ភន្តេ ថេរោ អាយស្មន្តំបិ អានន្ទំ ឧច្ចិនាតូតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំបិ អានន្ទំ ឧច្ចិនិ ។ អថខោ ថេរានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ភគ្គ ន្តុ ខោ មយំ ឆម្ភញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយេយ្យាមាតិ ។ អថខោ ថេរានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កដកមំ ខោ មហាគោចរំ បហូតសេនាសនំ យន្ត្ថន មយំ កដកមេ វស្សំ វសន្តា ឆម្ភញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយេយ្យាម ន អញ្ញេ ភិក្ខូ កដកមេ វស្សំ ឧបគច្ឆេយ្យុន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្ស-

---

១ ឱ. ម. យោតុកេសុ សមានោតិ សព្ទោ ន ទិស្សតិ ។

(៤៧៩) កិក្ខុចាំធម្មាយគោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ សូមព្រះថេរៈជ្រើសរើសនូវកិក្ខុចាំធម្មាយចុះ ។ ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ជ្រើសរើសនូវព្រះអរហន្តចាំធម្មាយបានចំនួន ៤៩៩ អង្គ ។ កិក្ខុចាំធម្មាយនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ព្រះអានន្ទមានអាយុនេះនៅជាសេក្ខបុគ្គលពិតមែន តែលោកមិនអាចនឹងលុះដោយឆន្ទាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ ភយាគតិទេ ធម្មិកថា វិនយកថា ព្រះអានន្ទនេះបានសិក្សារៀនសូត្រក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគជាច្រើន បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ សូមព្រះថេរៈជ្រើសរើសយកព្រះអានន្ទមានអាយុផង ។ ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ជ្រើសរើសយកព្រះអានន្ទមានអាយុបញ្ចូលផង (ជា ៥០០ អង្គ) ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុចាំធម្មាយដែលជាថេរៈមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា យើងចាំធម្មាយគប្បីសង្គាយនាធម្មនឹងវិនយក្នុងទីណាហ្ន៎ ។ គ្រានោះឯង កិក្ខុចាំធម្មាយដែលជាថេរៈមានសេចក្តីរិះគិតយើញដូច្នេះថា នគរាជគ្រឹះ ជាស្រុកមានទីគោចរកំប្រើន មានសេនាសនៈកំប្រើន បើដូច្នោះគួរតែយើងពាល់គ្នាទៅនៅចាំវស្សាក្នុងនគរាជគ្រឹះ ទើបអាចនឹងសង្គាយនានូវធម្មនឹងវិនយបាន ឯកិក្ខុចាំធម្មាយឯទៀត កុំគប្បីចូលទៅនៅចាំវស្សាក្នុងនគរាជគ្រឹះឡើយ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ

เถเร สงฺฆํ ญาเปสิ สุณาตุ เม อายสฺมา สงฺฆสฺส ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา ฯมานิ ปญฺจ กิกฺขาสตานิ สมฺมนฺเนยฺย ภิกฺขเว วสฺสํ วสฺสาติ[๑] ธมฺมญฺจ วินยญฺจ สชฺฌายิตุ น อญฺญาหิ กิกฺขาหิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสิตพฺพนฺติ ฯ ฯสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม อายสฺมา สงฺฆา สงฺฆา ฯมานิ ปญฺจ กิกฺขาสตานิ สมฺมนฺนติ ภิกฺขเว วสฺสํ วสฺสาติ ธมฺมญฺจ วินยญฺจ สชฺฌายิตุ น อญฺญาหิ กิกฺขาหิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสิตพฺพนฺติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฯมานิ ปญฺจ กิกฺขาสตานิ สมฺมติ ภิกฺขเว วสฺสํ วสฺสาติ ธมฺมญฺจ วินยญฺจ สชฺฌายิตุ น อญฺญาหิ กิกฺขาหิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสิตพฺพนฺติ โส ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา[๒] สงฺฆา ฯมานิ ปญฺจ กิกฺขาสตานิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสฺสาติ ธมฺมญฺจ วินยญฺจ สชฺฌายิตุ น อญฺญาหิ กิกฺขาหิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสิตพฺพนฺติ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามิ ฯ

---

๑ ม. วสฺสา ฯ ๒ ม. สมฺม ฯ

ប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ម្នាលលោកមានអាយុ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ ថើ
សង្ឃតិកម្ម មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតកិក្ខុចាំង ៥០០
រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គាយនាន្ទវធម៌និងវិន័យ
ឯកិក្ខុចាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះឡើយ ។ នេះជា
ញត្តិ ។ ម្នាលលោកមានអាយុ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវសង្ឃសន្មតកិក្ខុ
ចាំង ៥០០ រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គាយនាន្ទវធម៌
និងវិន័យ ឯកិក្ខុចាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះឡើយ ។
ការសន្មតិកិក្ខុចាំង ៥០០ រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះ ដើម្បីនឹង
សង្គាយនាន្ទវធម៌និងវិន័យ ឯកិក្ខុចាំងឡាយដទៃមិនត្រូវឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុង
នគរពេជគ្រឹះទេ គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុ
អង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោក
មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃបានសន្មតឥកិក្ខុចាំង ៥០០
រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គាយនាន្ទវធម៌និងវិន័យ
ឯកិក្ខុចាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សា ក្នុងនគរពេជគ្រឹះឡើយ ។ ការ
សន្មតិនេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកន្ទវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[๒๘๐] អថខោ ថេរោ តិក្ខ្ត្តុំ រាជគហំ អគមំសុ ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយិតុំ ។ អថខោ ថេរានំ តិក្ខ្ត្តុំ រាជគហេ សន្និបតិតានំ ឯតទហោសិ កតរាតោ ខោ អាវុសោ ទណ្ឌដ្ឋិលបដិសន្ធិវណ្ណំ វណ្ណាតំ ហន្ទ មយំ អាវុសោ បឋមំ មាសំ ទណ្ឌដ្ឋិលំ បដិសន្ធិភេម មជ្ឈិមំ មាសំ សន្និបតិត្វា ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយិស្សាមាតិ ។ អថខោ ថេរោ តិក្ខ្ត្តុំ បឋមំ មាសំ ទណ្ឌដ្ឋិលំ បដិសន្ធិវីសុ ។

[๒๘๑] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ សុ សន្និចាតោ ឧទោ មេតំ បដិរូបំ យោហំ សេក្ខោ សមានោ សន្និចាតំ តច្ចេយ្យន្តិ ពហុទេវ រត្តិំ កាយគតាយ សតិយា វីតិនាមេត្វា រត្តិយា បច្ចូសសមយំ និបជ្ជិស្សាមីតិ កាយំ អាវេឋេសិ ។ អប្បតុញ្ច សីសំ តំម្ហោហនំ ។ ភូមិតោ ច ចាចា មុត្តា ។ ឯតស្មិំ អន្តរេ អនុចាចាយ អាសវោ ចិត្តំ វិមុច្ចិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ អរហា សមានោ សន្និចាតំ អគមាសិ ។

បញ្ចសតិកវគ្គទ្វកៈ កិច្ចមានការឆ្ងល់ដល់ទីដែលធ្លុះធ្លាយជាដើម

(៤៨០) គ្រានោះ កិកុជាថេរៈតំឆឡាយ បានទៅកាន់នគរពជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គាយនាវិនយ។ ទើបកិកុតំឆឡាយជាថេរៈមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ បដិសន្ធិរណកម្ម គឺការជួសជុលសេនាសនៈដែលជាប់ជាចង្កុះធ្លាយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សរសើរហើយ ម្នាលអាវុសោ បើដូច្នោះ គួរតែយើងពាល់គ្នា ជួសជុលសេនាសនៈដែលជាប់ជាចង្កុះធ្លាយអស់ខែមួយជាដម្បូងសិន ដល់មកខែជាកណ្តាល យើងនឹងប្រជុំគ្នាសង្គាយនាវិនយ។ លំជាប់នោះ កិកុជាថេរៈតំឆឡាយ កំនាំគ្នាជួសជុលសេនាសនៈដែលជាប់ជាចង្កុះធ្លាយ អស់ខែមួយជាដម្បូង។

(៤៨១) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុត្រិះរិះថា ថ្ងៃស្អែកនេះនឹងប្រជុំសង្ឃ កិច្ចនោះមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ព្រោះថាអាត្មាអញនៅជាសេក្ខបុគ្គលនៅឡើយ ហើយទៅកាន់ប្រជុំសង្ឃ គឺដូច្នេះហើយ កំចំរើនកាយគតាសតិកម្មដ្ឋានអស់កាត្រជ្រៅ លុះដល់បច្ចូសសម័យនៃរាត្រី (ជិតភ្លឺ) នោះហើយ កំទំរេតកាយដោយគិតថានឹងសិន។ ព្រះសិរីពុំទាន់ដល់ខ្នើយ។ ព្រះបាទាទើបតែនឹងផុតអំពីផែនដី។ ព្រះទ័យ (របស់លោក) កំរួចស្រឡះចាកអាសវៈតំឆឡាយ ដោយមិនមានឧបាទាន ក្នុងបន្ទោះនោះឯង។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានជាព្រះអរហន្តហើយ ទើបបាននិមន្តទៅកាន់ប្រជុំសង្ឃ។

(๒๘๒) អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ ឧចាលឹ វិនយំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អាយស្មា ឧចាលិ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ អាយស្មតា មហាកស្សបេន វិនយំ បុដ្ឋោ វិស្សជ្ជេយ្យន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ ឧចាលឹ ឯតទវោច បឋមំ អាវុសោ ឧចាលិ ចាតុដ្ទសកំ កត្តបញ្ញត្តន្តិ ។ វេសាលិយា ភន្តេតិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។ សុទិន្នំ កលន្ទបុត្តំ អារព្ភាតិ ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ ។ មេថុនធម្មេតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ ឧចាលឹ បឋមស្ស ចាតុដ្ទសកស្ស វត្ថុស្ស បុច្ឆំ ឯទានស្ស បុច្ឆំ បុគ្គលស្ស បុច្ឆំ បញ្ញត្តស្ស បុច្ឆំ អនុប្បញ្ញត្តស្ស បុច្ឆំ អាបត្តិយា បុច្ឆំ អនាបត្តិយា បុច្ឆំ ទុតិយម្បិ អាវុសោ ឧចាលិ ចាតុដ្ទសកំ កត្តបញ្ញត្តន្តិ ។ ភជតហោ ភន្តេតិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។ ឆន្ទំ កុម្ភការបុត្តំ

(៤៨៦) គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សប មានអាយុបានប្រកាសសង្ឃឡើងថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិកម្មនេះមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួរវិនយធម៌ព្រះទបាលិ ។ ព្រះទបាលិមានអាយុបានប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិកម្មនេះ មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុត្រូវសួរព្រះវិនយចំពោះខ្ញុំ ។ ក៏ត្រូវដោះស្រាយ (ក្នុងកាលឥឡូវនេះ) ។ ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានចោទសួរដូច្នេះ ចំពោះព្រះទបាលិមានអាយុថា ម្នាលទបាលិមានអាយុ បឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ព្រះទបាលិឆ្លើយថា ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសុទិន្នភិក្ខុ ជាកូននៃកលន្ទសេដ្ឋី ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះសេពមេថុនធម្ម ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរវត្ថុផង សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង សួរបញ្ញត្តិផង សួរអនុបញ្ញត្តិផង សួរអាបត្តិផង សួរអនាបត្តិផង នៃបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទបាលិមានអាយុ ហើយសួរតទៅថា ម្នាលអាវុសោ ទបាលិ ទុតិយបារាជិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរពេជគ្រឹះ លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងធនិយភិក្ខុ ជាកូននៃនាយស្មូន

អារញ្ញកំ ។ កតិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ ។ អនិដ្ឋានេតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ ឧបាលឹ ទុតិយេ សង្ឃាទិសេសេ បារាជិកសទ្ធាយ បារាជិកសញ្ញាយ បារាជិកវត្ថុស្មិំ បារាជិកេ បារាជិកសញ្ញី អនាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី បញ្ចន្នំ អាបត្តីនំ អញ្ញតរំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ អនាបត្តិំ អាបជ្ជតិ តតិយេ សង្ឃាទិសេសេ បារាជិកសទ្ធាយ បារាជិកសញ្ញាយ បារាជិកវត្ថុស្មិំ បារាជិកេ បារាជិកសញ្ញី អនាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី ឆន្នំ អាបត្តីនំ អញ្ញតរំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ ។ តតិយេ សង្ឃាទិសេ បារាជិកសទ្ធាយ បារាជិកសញ្ញាយ បារាជិកវត្ថុស្មិំ បារាជិកេ បារាជិកសញ្ញី អនាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី ចតុន្នំ អាបត្តីនំ អញ្ញតរំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ ។ តតិយេ សង្ឃាទិសេ បារាជិកសទ្ធាយ បារាជិកសញ្ញាយ បារាជិកវត្ថុស្មិំ បារាជិកេ បារាជិកសញ្ញី អនាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី បញ្ចន្នំ អាបត្តីនំ អញ្ញតរំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ ។ តតិយេ សង្ឃាទិ

ឆ្នាំង ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះអទិន្នាទាន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហា-
កស្សបមានអាយុ សួរវត្ថុផង សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង សួរបញ្ញត្តិផង
សួរអនុបញ្ញត្តិផង សួរអាបត្តិផង សួរអនាបត្តិផង នៃទុតិយបារាជិក-
សិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទុបាលមានអាយុ ហើយសួរតទៅទៀតថា ម្នាល
អាវុសោ ទុបាលិ តតិយបារាជិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត
ក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះមនុស្ស-
វិគ្គហៈ គឺធ្វើពាធកាយនៃមនុស្សឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ។ លំដាប់នោះឯង
ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរវត្ថុផង សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង
សួរបញ្ញត្តិផង សួរអនុបញ្ញត្តិផង សួរអាបត្តិផង សួរអនាបត្តិផង នៃតតិយ-
បារាជិកសិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទុបាលមានអាយុ ហើយសួរតទៅទៀតថា
ម្នាលអាវុសោ ទុបាលិ បតុគ្គបារាជិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុតាំងពីរឡាយ នៅនាឆ្នេរស្ទឹងវគ្គុមុទា ។ ព្រោះវត្ថុ
អ្វី ។ ព្រោះទុដ្ឋុមនុស្សធម្ម ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
សួរវត្ថុផង សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង សួរបញ្ញត្តិផង សួរអនុបញ្ញត្តិផង

อาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉิ อนาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉิ ฯเปฯ อุภายเนว อุกฺกาวิเนเยน[๑] ปุจฺฉิ ฯ ปุเจฺฉ ปุเจฺฉ อายสฺมา อุปาลิ วิสฺสชฺเชสิ ฯ

[๒๘๓] อถโข อายสฺมา มหากสฺสโป สงฺฆํ ญาเปสิ สุณาตุ เม อาวุโสสงฺฆ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ อานนฺทํ ธมฺมํ ปุเจฺฉยฺยนฺติ ฯ อายสฺมา อานนฺโท สงฺฆํ ญาเปสิ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ อายสฺมตา มหากสฺสเปน ธมฺมํ ปุเจฺฉ วิสฺสชฺเชยฺยนฺติ ฯ อถโข อายสฺมา มหากสฺสโป อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ ฯเปฯ พฺรหฺมชาลํ อาวุโส อานนฺท กตฺถ ภาสิตนฺติ ฯ อนฺตรา จ ภนฺเต ราชคหญฺจ อนฺตรา จ นาฬนฺทญฺจ ปาสาเร อมฺพลฏฺฐิกายนฺติ ฯ กตฺถ อาวุโสติ ฯ สุปฺปิยญฺจ ปริพฺพาชกํ พฺรหฺมทตฺตญฺจ มาณวนฺติ ฯ อถโข อายสฺมา มหากสฺสโป อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ พฺรหฺมชาลสฺส นิทานมฺปิ ปุจฺฉิ ปุคฺคลมฺปิ ปุจฺฉิ

---

๑ ม. อุภโตวินิจฺฉยเกน ฯ

សូរអាបត្តិផង សូរអនាបត្តិផង នៃចតុត្ថកាឋកម្មសំគាបទចំពោះព្រះទុតិយលមានអាយុ ហើយសូរវិនិច្ឆ័យតាំងពីរចំណែក គឺតិក្ខុវិនិច្ឆ័យ នឹងតិក្ខុនីវិនិច្ឆ័យដោយទុកាយនេះឯង ។ ព្រះទុតិយលមានអាយុ កាលបើព្រះមហាកស្សបសូរសព្វគ្រប់ហើយ ក៏បានដោះស្រាយសព្វគ្រប់ ។

[៦៨៣] ឮដំណាលនោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួរនូវធម៌ចំពោះព្រះអានន្ទ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុនឹងសួរធម៌ចំពោះខ្ញុំ ។ គប្បីដោះស្រាយក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ទើបព្រះមហាកស្សប មានអាយុបានសួរព្រះអានន្ទមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអានន្ទមានអាយុ ព្រហ្មជាលសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងទីណា ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ទ្រង់សំដែងក្នុងព្រះដំណាក់នៃព្រះរាជា នៅនាអម្ពលដ្ឋិកាវ័ន ជាចន្លោះនៃក្រុងរាជគ្រឹះផង ជាចន្លោះនៃនាឡន្ទគ្រាមផង ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសុប្បិយបរិព្វាជក នឹងព្រហ្មទត្តមាណព ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង នៃព្រហ្មជាលសូត្រ

សាមញ្ញផលំ បដាវុសោ អានន្ទ ភគ្គ ភាសិតន្តិ ។ ភគវតោ ភន្តេ ជីវកម្ពវនេតិ ។ កោឝ សន្ធិន្តិ ។ អជាតសត្តុនា វេទេហិបុត្តេន សន្ធិន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ សាមញ្ញផលសន្និធានម្បិ បុច្ឆិ បុព្ពលម្បិ បុច្ឆិ ឯតេនេវ ឧបាយេន បញ្ច[1] និកាយេ បុច្ឆិ ។ បុដ្ឋោ បុដ្ឋោ អាយស្មា អានន្ទោ វិស្សជ្ជេសិ ។

(២៨៤) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ថេរេ ភិក្ខូ ឯតទវោច ភគវា មំ ភន្តេ បរិនិព្ពានកាលេ ឯវមាហ អាកង្ខមានោ អានន្ទ សង្ឃោ មមច្ចយេន ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ សមូហនេយ្យាតិ ។ បុច្ឆិ បន ត្វំ អាវុសោ អានន្ទ ភគវន្តំ ភគតាមិ បន ភន្តេ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។ ន ខ្វាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ

---

๑ ម. បញ្ចបិ ។

ចំពោះព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយសួរគេទៀតថា ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ សាមញ្ញផលសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងទីណា ។ ក្នុងជីវកម្ពវ័ន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់សំដែងជាមួយនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់សំដែងជាមួយនឹងព្រះបាទអជាតសត្តុរាជ វេទេហិបុត្ត ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរនូវទានផង សួរបុគ្គលផង នៃសាមញ្ញផលសូត្រ ចំពោះព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយសួរនូវនិកាយទាំង ៥ ដោយទុកាយនេះឯង ។ ឯព្រះអានន្ទមានអាយុ កាលបើព្រះមហាកស្សប សួរសព្វគ្រប់ហើយ ក៏បានដោះស្រាយដោយសព្វគ្រប់ ។

[๒๘๔] លំដាប់នោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ ពោលដូច្នេះនឹងភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយថា បពិត្រព្រះករុណាទាំងឡាយដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគ កាលដែលទៀបនឹងបរិនិព្វាន បានមានព្រះបន្ទូលយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំព្រះករុណាថា នែអានន្ទ លុះអាណើរឥតអំពីតថាគតទៅហើយ បើសង្ឃមានប្រាថ្នានឹងដក ក៏គប្បីដកនូវសិក្ខាបទទាំងឡាយតូច ។ ដោយលំដាប់ (ចេញខ្លះក៏បាន) ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ សួរព្រះអានន្ទថា ម្នាលអានន្ទមានអាយុ ចុះលោកម្ចាស់ បានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទទាំងឡាយតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ តើសិក្ខាបទណាខ្លះ ដូច្នេះដែរឬ ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រព្រះករុណា

ឬជ្ជី ភគវាន៑ បន ភន្តេ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាប-
ទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ បារាជិ-
កានិ បឋមេត្វា អវសេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាប-
ទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ បារាជិ-
កានិ បឋមេត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ បឋមេត្វា អវ-
សេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ
ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ បារាជិកានិ បឋមេត្វា តេរស
សង្ឃាទិសេសេ បឋមេត្វា ទ្វេ អនិយតេ បឋមេត្វា អវ-
សេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ
ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ បារាជិកានិ បឋមេត្វា តេរស
សង្ឃាទិសេសេ បឋមេត្វា ទ្វេ អនិយតេ បឋមេត្វា តឹស
និស្សគ្គិយេ បាចិត្តិយេ បឋមេត្វា អវសេសានិ ខុទ្ទានុ-
ខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ ថេរា ឯវមា-
ហំសុ ចត្តារិ បារាជិកានិ បឋមេត្វា តេរស សង្ឃាទិ-
សេសេ បឋមេត្វា ទ្វេ អនិយតេ បឋមេត្វា តឹស និស្ស-
គ្គិយេ បាចិត្តិយេ បឋមេត្វា ទ្វេនវុតិ បាចិត្តិយេ បឋម-
ត្វា អវសេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។

ពាំនឡាយដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា មិនបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទពាំនឡាយតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ តើសិក្ខាបទណាខ្លះ ដូច្នេះទេ ។ ព្រះថេរៈពាំនឡាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទពាំនឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិកពាំន ៤ ឈ្មោះថា តូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈពាំនឡាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទពាំនឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ នឹងសង្ឃាទិសេស ១៣ ឈ្មោះថាតូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈពាំនឡាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទពាំនឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ នឹងអនិយត ២ ឈ្មោះថា តូច។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈពាំនឡាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទពាំនឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ អនិយត ២ នឹងនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ឈ្មោះថាតូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈពាំនឡាយពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទពាំនឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ អនិយត ២ និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ៣០ នឹងសុទ្ធិកបាចិត្តិយៈ ៩២ ឈ្មោះថា តូច។ ដោយលំដាប់ ។

ฝกเข้ เถก ฝาមาหำสุ ตตฺถาวิ ตาภณิตพฺพ ปเตฺว
เตรส สงฺฆาทิเสเส ปเตฺว เข อนิยเต ปเตฺว
ตีส นิสฺสคฺคิเย ทาตพฺเพ ปเตฺว เขตฺวาปิ ทาตพฺเพ-
เย ปเตฺว ตตฺถาเก ทาตพฺเพ ปเตฺว
อาเสสาน ทุกฺกฏาน สิกฺขาปทานีติ ฯ

(๒๘๕) อถโข อายสฺมา มหากสฺสโป สงฺฆ์
ญาเปสิ สุณาตุ เม อาวุโส สงฺโฆ สนฺตาเกน
สิกฺขาปทาน ตาหิกตาน ตาหิเตน ฉาทนฺติ[๑] ๙ อ
สมณาน สกฺยปุตฺติยาน กปฺปติ ๙ อ น กปฺป-
ตีติ ฯ สเจ มย ทุกฺกฏาน สิกฺขาปทาน
สมฺมุขาภาว ภวิสฺสติ วตฺถาเก ชูมกาลิก สม-
ณาน ตาวเทว สาเวตพฺพ สิกฺขาปท ปญฺญตฺต ยาวิ-
เมสุ สตฺถา อชฺชสิ ตาวเม สิกฺขาปเทสุ สิกฺขึสุ
ยโต ๙เมสุ สตฺถา ปริภุญฺชโต อหาสิเม สิกฺขาป-
เทสุ สิกฺขิสฺสติ ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺล สงฺโฆ

๑ ฉ. ฉาเตกเก ตาหิปิ เอว ปาฐนฺตเร ปญฺหา อาคเต ฯ

ព្រះថេរៈពាំងឡាយពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទពាំងឡាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ๔ សង្ឃាទិសេស ๑๓ អនិយត ๒ និស្សគ្គិយ-បាចិត្តិយៈ ๓๐ សុទ្ធិកបាចិត្តិយៈ ๙๒ ទេសនាបាដិទេសនីយៈ ๔ ឈ្មោះថាតួច ។ ដោយលំដាប់ ។

(๒๙๙) គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ក៏ប្រកាសសង្ឃថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាបទពាំងឡាយរបស់ពួកយើង ក៏មានតាំងនៅក្នុងពួកគ្រហស្ថ សូម្បីពួកគ្រហស្ថពាំងឡាយ ក៏តែងដឹងថា អំពើនេះគួរដល់លោកពាំងឡាយជាសមណសក្យបុត្តិយ៍ អំពើនេះមិនគួរដល់លោកពាំងឡាយទេ ។ បើយើងពាំងឡាយនឹងដកនូវសិក្ខាបទតួច ។ ដោយលំដាប់ចេញហើយ មុខជាជនពាំងឡាយជាអ្នកពោលតិះដៀលនឹងពោលថា សិក្ខាបទដែលព្រះសមណគោតម បញ្ញត្តហើយដល់សាវ័កពាំងឡាយ ប្រាកដតែត្រឹមតួមកាលិក គឺកាលនៃផ្សែងក្តៅគឺបវនិព្វានប៉ុណ្ណោះ ព្រះសាស្តារបស់សាវ័កពាំងឡាយនេះ ប៉ិនទៅត្រឹមណា សាវ័កពាំងនេះនាំគ្នាសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទត្រឹមនោះ កាលណាបើព្រះសាស្តារបស់សាវ័កពាំងនេះបរិនិព្វានហើយ ឥឡូវនេះ សាវ័កពាំងនេះ ក៏លែងសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទពាំងឡាយដែរ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃ

អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេយ្យ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិន្ទេយ្យ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សន្តិមេ ភិក្ខូ សិក្ខាបទានិ តិហិតតានិ តិហិនោបិ ជានន្តិ ឥទំ វោ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ កប្បតិ ឥទំ វោ ន កប្បតីតិ ។ សចេ មយំ ទុក្ខានុទុក្ខកានិ សិក្ខាបទានិ សម្ភវានិសញ្ញាម ភវិស្សន្តិ វត្តារោ ច្ចមកាលិកំ សមណេន គោតមេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ យាវមេសំ សត្ថា អដ្ឋាសិ តាវមេ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខិស្សាមយតោ ឥមេសំ សត្ថា បរិនិព្ពុតោ ន ទានិមេ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខិស្សន្តីតិ ។ សង្ឃោ អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេតិ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិន្ទតិ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ អប្បញ្ញត្តស្ស អប្បញ្ញាបនា បញ្ញត្តស្ស អសមុច្ឆេទោ យថាបញ្ញត្តេសុ

កុំគប្បីបញ្ញត្តថែមនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាគ្រូមិនបានបញ្ញត្តទេ កុំគប្បីដកចេញនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាគ្រូបញ្ញត្តមកហើយ ត្រូវសមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងដែលព្រះជាគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងរបស់ពួកយើងក៏មានតាំងនៅក្នុងពួកគ្រហស្ថ សូម្បីពួកប្រហស្តតាំងពីរយ៉ាងតែងដឹងថា អំពើនេះគួរដល់លោកតាំងពីរយ៉ាងជាសមណសក្យបុត្តិយ៍អំពើនេះមិនគួរដល់លោកតាំងពីរយ៉ាងទេ ។ បើយើងតាំងពីរយ៉ាងនឹងដកនូវសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់ចេញហើយ មុខជាជនតាំងពីរយ៉ាងជាអ្នកពោលតិះដៀលនឹងពោលថា សិក្ខាបទដែលព្រះសមណគោតមបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវ័កបានត្រឹមតែជួមកាលិក គឺកាលនៃផ្សែងភ្លើងប៉ុណ្ណោះ ព្រះសាស្តារបស់សាវ័កតាំងនេះឋិតនៅត្រឹមណា សាវ័កតាំងនេះ ក៏នាំគ្នាសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទត្រឹមនោះ កាលបើព្រះសាស្តារបស់សាវ័កតាំងនេះ បរិនិព្វានទៅហើយ ឥឡូវសាវ័កតាំងនេះ ក៏លែងសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងដែរ ។ សង្ឃមិនបញ្ញត្តថែមនូវសិក្ខាបទដែលព្រះជាគ្រូមិនបានបញ្ញត្តទេ មិនដកចេញនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាគ្រូបានបញ្ញត្តហើយ សមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ ។ ការមិនបញ្ញត្តថែមនូវសិក្ខាបទដែលព្រះអគ្គមិនបានបញ្ញត្ត ការមិនដកចេញនូវសិក្ខាបទដែលព្រះ

សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តនា សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ឧក្កមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សង្ឃោ អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេតិ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិន្ទតិ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តតិ ។ ឯមតិ សង្ឃស្ស តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(๒๘๖) អថខោ ថេរា ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោចុំ ឥទន្តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ ភុំ ភគវន្តំ ន បុច្ឆិ ភគវាន បន កន្តេ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ នេសេហិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ អហំ ខោ កន្តេ អសតិយា ភគវន្តំ ន បុច្ឆិ ភគវាន[1] កន្តេ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ នាហំ តំ ទុក្កដំ បស្សាមិ

---

๑ ឧ. ម. ភគវាន បន ។

អង្គទ្រង់បញ្ញត្ត ការសមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងពួយ ដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃមិនបានបញ្ញត្តថែមនូវសិក្ខាបទដែលព្រះអង្គមិនបានបញ្ញត្ត មិនដកចេញនូវសិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្ត សមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងពួយ ដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ ។ ការមិនបញ្ញត្តិនឹងការមិនដកនូវសិក្ខាបទនេះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๒๘๖) លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈតាំងពួយ ពោលដូច្នេះនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា នែអាវុសោ អានន្ទ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោក ព្រោះលោកមិនបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទតាំងពួយដែលតូច ។ ដោយលំដាប់ គឺសិក្ខាបទណាខ្លះ ចូរលោកសំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាក្តៅ បានជាមិនបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទតាំងពួយតូច ។ ដោយលំដាប់គឺសិក្ខាបទណាខ្លះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវអំពើអាក្រក់នោះទេ

អបិចាយស្មន្តានំ សន្ធាយ ឥទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តិ ។
ឥទម្បិ តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ តំ កតវាតោ
វស្សិកសាដិកំ អក្កមិត្វា សិព្ពេសិ ឥទេសេហិ តំ ទុក្ក-
ដន្តិ ។ អហំ ខោ កន្តេ ន អតារវេន កតវាតោ វស្សិក-
សាដិកំ អក្កមិត្វា សិព្ពេសិំ ជានន្តំ ទុក្កដំ បសព្ភមិ
អបិចាយស្មន្តានំ សន្ធាយ ឥទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ ឥ-
ទម្បិ តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ តំ មាតុគាមេហិ
កតវាតោ សរីរំ បឋមំ វណ្ណាបេសិ តាសំ ភេទន្តីនំ កតវាតោ
សរីរំ អស្សុកេន មក្ខិតំ ឥទេសេហិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ អហំ
ខោ កន្តេ មាយិមា វិតាលេ អហោសុន្តិ មាតុគាមេហិ
កតវាតោ សរីរំ បឋមំ វណ្ណាបេសិំ ជានន្តំ ទុក្កដំ បសព្ភមិ
អបិចាយស្មន្តានំ សន្ធាយ ឥទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តិ ។
ឥទម្បិ តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ តំ កតវាតោ

ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ដោយសេចក្តីដឿ
លោកមានអាយុតាំងឡាយ ។ នែអាវុសោ អានន្ទ នេះជាអំពើអាក្រក់
របស់លោកដែរ ព្រោះលោកជាន់ដេរសំពត់វស្សិកសាដក របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគ ចូរលោកសំដែងអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំ-
រើន ខ្ញុំព្រះករុណាដែលជាន់ដេរសំពត់វស្សិកសាដក របស់ព្រះមានព្រះ
ភាគ មិនមែនធ្វើដោយសេចក្តីមិនគោរពទេ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវ
អំពើអាក្រក់នោះឡើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ
ដោយសេចក្តីដឿលោកមានអាយុតាំងឡាយ ។ ម្នាលអានន្ទមានអាយុ
នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះលោកឲ្យមាតុគ្រាមថ្វាយបង្គំព្រះ
សរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគមុនគេ កាលដែលមាតុគ្រាមទាំងនោះ យំទួញ
សោកធ្លើសរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យប្រឡាក់ដោយទឹកភ្នែក ចូរលោក
សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា
គិតថា កុំឲ្យពួកមាតុគ្រាមនេះនៅក្នុងវេលាវិកាល បានជាខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យ
ពួកមាតុគ្រាមថ្វាយបង្គំព្រះសរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគមុនគេ ខ្ញុំព្រះករុណា
មិនឃើញអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណាសំដែងអំពើអាក្រក់នោះ
ចេញ ដោយសេចក្តីដឿលោកមានអាយុតាំងឡាយ ។ ម្នាលអានន្ទ
មានអាយុ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះព្រះមានព្រះភាគ

ទុទ្ធារកេ ឯមិត្តេ ករិយមានេ ទុទ្ធារកេ ទុភាសេ ករិយមានេ ន ភគវន្តំ យាចិ តិដ្ឋតុ ភគវា កប្បំ តិដ្ឋតុ សុគតោ កប្បំ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានន្តិ ទេសេហិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ អហំ ខោ ភន្តេ មារេន បរិយុដ្ឋិតចិត្តោ ន ភគវន្តំ យាចិំ តិដ្ឋតុ ភគវា កប្បំ តិដ្ឋតុ សុគតោ កប្បំ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានន្តិ ឆាហន្តំ ទុក្កដំ បស្សាមិ អបិចាយស្មន្តានំ សន្ថាយ ទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ ឥទម្បិ តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ ត្វំ មាតុគាមស្ស តថាគតម្បរិនិព្ពានេ ឆម្មិនយេ បព្ពជ្ជំ ឧស្សុក្កំ អកាសិ ទេសេហិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ អហំ ខោ ភន្តេ

កំពុងធ្វើនិមិត្តជាទុព្ភរិក (បញ្ជិតបញ្ជៀង) នឹងធ្វើនូវទុកាស (បំភ្លឺហេតុ) ជាទុព្ភរិក លោកមិនបានអាចធនាព្រះមានព្រះភាគថា សូមព្រះមានព្រះភាគគង់នៅអស់មួយកប្ប (កំណត់អាយុ)ទៅ សូមព្រះសុគតគង់នៅអស់មួយកប្បទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទៅគានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ចូរលោកសំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាមានមារគ្របដណ្តប់ចិត្ត ហានជាមិនអាចធនានិមន្តព្រះមានព្រះភាគថា សូមព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ អស់មួយអាយុកប្បទៅ សូមព្រះសុគតគង់នៅអស់មួយអាយុកប្បទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទៅគានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញដោយសេចក្តីដឿលោកមានអាយុតាំងឡាយ ។ ម្នាលអានន្ទមានអាយុ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះលោកធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឲ្យមានគុត្រាម ហានបពូជ្ឈាក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រកាសហើយ ចូរលោកសំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន

อยំ មហាមជាមតី តោតមី ភគវតោ មាតុច្ឆា អាចា-
និកា ចោសិកា ខីរស្ស ទាយិកា ភគវន្តំ ជនេត្តិយោ
កាលកតាយ ជញ្ញំ ចាយេសីតិ មាតុគាមស្ស តថា-
គតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បឋមផលំ ឧស្សុក្កំ អកាសិ ជា-
ហន្តំ ឧក្កដំ បសព្ភមិ អបិចាយស្មន្តានំ សទ្ធាយ
ទេសេមិ តំ ឧក្កដន្តិ ។

(๒๘๗) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា បុក-
ណោ ទក្ខិណាគិរស្មឹ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន
សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ អថខោ អាយស្មា
បុកណោ ថេរេហិ ភិក្ខូហិ ធម្មេ ច វិនយេ ច សន្តិតេ
ទក្ខិណាគិរស្មឹ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន ភដគហំ វេ-
ឡុវនំ កលន្ទកនិវាបោ យេន ថេរា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា ថេរេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធឹ បដិសម្មោទិត្វា ឯ-
កមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ បុ-
ណំ ថេរា ភិក្ខូ ឯតទវោចុំ ថេរេហិ អាវុសោ បុណ្ណ

ខ្ញុំព្រះករុណាគិតថា ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនេះ ជាព្រះមាតុច្ឆា (ម្តាយមីង) នៃព្រះមានព្រះភាគ ឱនបីចាប់ក្បាច់ញីមថ្វាយទឹកទន្ត៍រៃកាលដែល (ព្រះនាងមាយាទេវី) ជាព្រះមាតាបង្កើត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បានបំបៅព្រះមានព្រះភាគឯង បានជាខ្ញុំធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឲ្យមាតុគ្រាមបានបព្វជ្ជា ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រកាសហើយ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ដោយសេចក្តីដឿលោកមានអាយុច្រើនឯណាស់ ។

(๒๘๗) សម័យនោះឯង ព្រះថេរៈឈ្មោះបុកណៈមានអាយុបានគ្រាចំទៅតាន់ចាកេ ក្នុងទក្ខណាគិរីជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនចំនួន៥០០រូប ។ គ្រានោះឯង ព្រះបុកណៈមានអាយុ កាលដែលភិក្ខុជាថេរៈចាំឯណ្ឌាយសង្គាយនានូវធម្មវិន័យ បាននៅអាស្រ័យក្នុងទក្ខិណាគិរីជនបទ តាមសមគួរដល់អធ្យាស្រ័យ ហើយតំបូលទៅកេពួកភិក្ខុជាថេរៈដែលនៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន កលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងពជគ្រឹះ លុះបូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយរាក់ទាក់ជាមួយភិក្ខុជាថេរៈចាំឯណ្ឌាយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបុកណៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយទើបភិក្ខុជាថេរៈចាំឯណ្ឌាយ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលបុកណៈ

ឆន្ទោ ច វិនយោ ច សច្ចិតោ ឧបេហិ តំ សច្ចិតព្ពំ ។ សុសច្ចិតាវុសោ ថេរេហិ កិក្ខូហិ ឆន្ទោ ច វិនយោ ច អបិច យថេវ មយា ភគវតោ សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ តថេវាហំ ជានេស្សាមីតិ ។

(๒๘๘) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ថេរេ កិក្ខូ ឯតទវោច ភគវា មំ ភន្តេ បរិនិព្ពានកាលេ ឯវមាហ តេនហានន្ទ សង្ឃោ មមច្ចយេន ឆន្នស្ស កិក្ខុនោ ព្រហ្មទណ្ឌំ អាណាបេតូតិ ។ បុច្ឆិ បន តំ អាវុសោ អានន្ទ ភគវន្តំ កតមោ បន ភន្តេ ព្រហ្មទណ្ឌោតិ ។ បុដ្ឋោ ខោ អហំ ភន្តេ ភគវន្តំ កតមោ បន ភន្តេ ព្រហ្មទណ្ឌោតិ ។ ឆន្នោ អានន្ទ កិក្ខុ យំ ឥច្ឆេយ្យ តំ វទេយ្យុំ កិក្ខូហិ ឆន្នោ កិក្ខុ នេវ វត្តព្ពោ ន ឱវទិតព្ពោ

ដ៏មានអាយុ ធម្មិកៈ វិនយកៈ ដែលព្រះថេរៈទាំងឡាយបានសង្គាយនាជាស្រេចហើយ លោកចូរប្រកបនូវការសង្គាយនានោះចុះ ។ ព្រះបុរាណៈឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម្មិកៈ វិនយកៈ ដែលភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយបានសង្គាយនាហើយ (ក៏ជាការស្រួល) ប៉ុន្តែចំណែកខាងខ្ញុំលុះតែបានស្តាប់ បានទទួលក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រ នៃព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងណាមិញ ខ្ញុំនឹងទ្រទ្រង់ (ប្រតិបត្តិ) យ៉ាងនោះឯង ។

(៦៨៩) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុពោលពាក្យដូច្នេះនឹងភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់កាលទៀបបរិនិព្វាន ទ្រង់មានបន្ទូលយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំព្រះករុណាថា ម្នាលអានន្ទ ល្មើយចុះ អំណើះឥតអំពីតថាគតទៅហើយ សង្ឃចូរដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្នភិក្ខុផង ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈសួរថា ម្នាលអានន្ទមានអាយុចុះលោកម្ចាស់ បានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើនចុះព្រហ្មទណ្ឌនោះ តើដូចម្តេចទៅ ដែរឬ ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដែរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រហ្មទណ្ឌនោះ តើដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអង្គមានបន្ទូលថា ម្នាលអានន្ទ ឆន្នភិក្ខុ ចង់ពោលពាក្យណា គប្បីពោលពាក្យនោះចុះ (ប៉ុន្តែ) ភិក្ខុទាំងឡាយ កុំគប្បីនិយាយរក កុំគប្បីទូន្មាន កុំគប្បី

ន អនុសាសិតព្ពោតិ ។ តេនហាវុសោ អានន្ទ ភុំយេវ ឆន្នស្ស ភិក្ខុនោ ព្រហ្មទណ្ឌំ អាណាបេមីតិ ។ កថាហំ កន្តេ ឆន្នស្ស ភិក្ខុនោ ព្រហ្មទណ្ឌំ អាណាបេមិ ចណ្ឌោ សោ ភិក្ខុ ផរុសោតិ ។ តេនហាវុសោ អានន្ទ ពហុកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធឹ គច្ឆាហីតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ថេរកំ ភិក្ខុំ បដិស្សុត្វា មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ចារិយ កត្វា កោសម្ពឹ ឧដ្ឋវនំ ចារិយ បក្កោក្កមិត្វា[1] រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឧយ្យានស្ស អវិទូរេ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសីទិ ។

(២៨៩) តេន ខោ បន សមយេន ភគ្គា ឧទេនោ ឧយ្យានេ បរិភារេហិ[2] សទ្ធឹ ឱរោធេន បដិវសតិ[3] ។ អស្សោសិ ខោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឱរោធោ អម្ហាកំ កិរ អាចរិយោ អយ្យោ អានន្ទោ ឧយ្យានស្ស អវិទូរេ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសិន្នោតិ ។ អថ ខោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឱរោធោ ភគ្គានំ ឧទេនំ ឯតទវោច

---

១ ម. នាវាយ ឧដ្ឋវនំគាយ កោសម្ពិយា បក្កោក្កមិត្វា ។ ម. នាវាយ កោសម្ពឹ ឧដ្ឋវិ នាវាយ បក្កោក្កមិត្វា ។ ២ ម. បរិចារេសិ ។ ៣ ម. ឱរោធកេ បដិវសតីតិ ឥត្ថិ ។

ប្រៀនប្រដៅឆ្នូតកុំឲ្យ ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈពោលថា ម្នាលអានន្ទដ៏មានអាយុ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកជាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆ្នូតកុំផងចុះ ។ ព្រះអានន្ទសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាជាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆ្នូតកុំដូចម្តេចបាន (ដ្បិត) កុំនោះគាចរឿនវែសណាស់ ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈពោលថា ម្នាលអានន្ទមានអាយុ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទៅជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូបទៅចុះ ។ ឯព្រះអានន្ទមានអាយុទទួលពាក្យភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយដោយពាក្យថា អើលោកម្ចាស់ ហើយក៏ដើរទូកទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនចំនួន ៥០០រូប ទូកក៏លឿនទៅប្រាសចាកទឹកតែ លុះចុះពីទូកហើយ ក៏ទៅគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយដើម មិនឆ្ងាយពីទ្វារនៃព្រះរាជវាំងព្រះនាមឃោសិតទេ ។

(៦៨៩) សម័យនោះឯង ព្រះរាជាក្នុងព្រះនាមឃោសិតទេ ទ្រង់គង់ក្រសាលក្នុងឧទ្យានជាមួយនឹងពួកព្រះមហេសី ព្រមទាំងពួកពលបរិវារ ។ ពួកព្រះមហេសីរបស់ព្រះរាជាក្នុងព្រះនាមឃោសិតទេ បានឮដំណឹងថា លោកម្ចាស់អានន្ទជាអាចារ្យរបស់យើងទាំងឡាយគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយដើមមិនឆ្ងាយអំពីទ្វារ ។ ទើបពួកព្រះមហេសីរបស់ព្រះរាជាឃោសិតទេ បានគ្រាប

អម្ហាកំ តិរច្ឆានវគ្គេ អាចរិយោ អយ្យោ អានន្ទោ ឧយ្យានសុវ
អារិន្ទរេ អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសិន្នោ ឥច្ចាម មយំ ទេវ
អយ្យំ អានន្ទំ បស្សិតុន្តិ ។ តេនហិ[1] សមណំ អា-
នន្ទំ បស្សថាតិ ។ អថខោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ភិក្ខុ-
នោ យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិ-
ត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ភិក្ខុ អា-
យស្មា អានន្ទោ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សំ-
មាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ
រញ្ញោ ឧទេនស្ស ភិក្ខុនោ អាយស្មតា អានន្ទេន ធ-
ម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេ-
ជិតោ សម្បហំសិតោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បញ្ច
ឧត្តរាសង្គសតានិ ចាទាសិ ។ អថខោ រញ្ញោ ឧ-
ទេនស្ស ភិក្ខុនោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ភាសិតំ
អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា អាយស្មន្តំ
អានន្ទំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន ភគ្គា
ឧទេនោ តេនុបសង្កមិ ។

---

១ ទី. ម. តេនហិ ភុម្ពេ ។

បង្គំទូលព្រះបាទឧទេនដូច្នេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ឮថាលោកម្ចាស់អានន្ទជាអាចារ្យរបស់យើងខ្ញុំតាំងឡាយ មកគង់នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយជើមមិនធ្វាយអំពីទឡ្ហាន បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំតាំងឡាយចង់ឃើញព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ។ ព្រះរាជាមានព្រះរាជឫទ្ធារាថា បើដូច្នោះ ចូរអ្នកតាំងឡាយទៅមើលសមណៈឈ្មោះអានន្ទចុះ ។ គ្រានោះឯង ពួកព្រះមហេសីរបស់ព្រះបាទឧទេន ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលបើពួកព្រះមហេសីនៃព្រះបាទឧទេន អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះអានន្ទមានអាយុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រព្រឹត្តតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ គ្រានោះឯង ពួកព្រះមហេសីនៃព្រះបាទឧទេន កាលបើព្រះអានន្ទមានអាយុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រព្រឹត្តតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ប្រគេនសំពត់ទត្តភសង្គៈ៥០០ ដល់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកព្រះមហេសីនៃព្រះបាទឧទេន ត្រេកអរ រីករាយនឹងកាសិត របស់ព្រះអានន្ទមានអាយុហើយ ទើបក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ចូលទៅគាល់ព្រះបាទឧទេន ។

[๒๙๐] อฏฺฐสา เขา ภฑา ขุเรเณ ขิเปยฺย ทูร-
เตาว อาคจฺฉนฺตํ ทิสฺวาน ขิเปยฺย ฬหุเตเจ อถ ขุ
เขา[๑] ตุมฺเห สมณา อาคจฺฉถาติ ฯ อถ ขฺวาหิ-
สฺสา เขา มยา เอว อยฺยา อาคจฺฉนฺติ ฯ อถ ขุ ตุมฺเห
สมณาสฺสุ อาคจฺฉสฺสุ กติปาหาติ ฯ อเถ หิสฺสา
เขา มยา เอว อยฺยาสฺสุ อาคจฺฉสฺสุ ปญฺจ ขุตฺต-
สตฺตกฺขตฺตุนฺติ ฯ ภฑา ขุเรเณ ขุชฺฌายติ ขียติ
วิคาเจติ กถญฺหิ นาม สมเณา อาคจฺเฉยฺยุ ตาวฑหุ
ปีวรา ปฏิกฺกเมยฺยุนฺติ ขุสฺสาหิ ภา สมเณา อาคจฺเฉยฺยุ
กาสาวานิ ปตฺตาหิ กสาวนฺ[๒] ภา ปสาเรสฺสตีติ ฯ อถ เขา
ภฑา ขุเรเณ เยนายฺยา เตนุปสงฺกมิ ขุป-
สงฺกมิตฺวา อายสฺมตา อานเนฺทน สทฺธิ สมฺโมทิ สมฺโม-
ทนียญฺจ กถญฺจ สาราณียญฺจ วีติสาเรตฺวา ฬกมนฺเต นิ-
สีทิ ฯ ฬกมนฺเต นิสินฺโน เขา ภฑา ขุเรเณ อายส-
สฺมนฺตญฺจ อานนฺทญฺจ ฬหุเตเจ อาคมา ขุ[๓] เกา อานนฺท

---

๑ ฉ. ม. เขตฺวเก เขาสเทฺท น ปญฺญายติ ฯ ๒ ปฬาหิกาสาฬิ ภาติปิ ปาโฐ ทิสฺสติ ฯ
๓ ฉ. อาคมา นุ เขาติ ฯ ม. อาคมา นุ เขา ฯ

(៦៩០) ព្រះបាទទុទ្ធទេន ទ្រង់ទតឃើញពួកព្រះមហេសី មកអំពីបម្ងាយ លុះឃើញហើយមានព្រះបន្ទូលសួរពួកព្រះមហេសីដូច្នេះថា អ្នកចាំធ្លាយបានឃើញសមណៈឈ្មោះអានន្ទដែរឬ ។ ពួកព្រះមហេសីក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំចាំធ្លាយបានឃើញព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ហើយ ។ ចុះអ្នកចាំធ្លាយបានប្រគេនវត្ថុអ្វីបន្តិចបន្តួចដល់សមណៈឈ្មោះអានន្ទខ្លះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំចាំធ្លាយបានប្រគេនសំពត់ទុក្ខាសង្គ: ៥០០ ដល់ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ហើយ ។ ព្រះបាទទុទ្ធទេនក៏ពោលពាក្យ តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើ សមណៈឈ្មោះអានន្ទទទួលយកចីវរច្រើនដល់ម្ល៉ះទេ សមណៈឈ្មោះអានន្ទនឹងធ្វើដំនួញសំពត់ឬ។ នឹងតាំងពោធលក់សំពត់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទទុទ្ធទេនស្តេចទៅរក ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ សំណេះសំណាលនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលរីករាយនឹងពាក្យដែលគួរលឹក លុមឲ្យកើតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទទុទ្ធទេន គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏មានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទ

អម្ហាកំ ទុកៃដោតិ ។ អាគមា ខោ តេ[1] មហាភន្ត ទុកៃ-ដោតិ ។ អបិច[2] បន ភោតោ អានន្ទស្ស តាទិញ្ច អ-ជ្ឈាសីតិ ។ អជ្ឈាសិ ខោ មេ មហាភន្ត បញ្ច ខុត្តក-សន្តេសតានីតិ ។ កតិ បន ភន្តេ អានន្ទោ តាវតកំ ចីវរំ ការេស្សតីតិ ។ យេ តេ មហាភន្ត ភិក្ខូ ខុព្ភលចីវរា តេហិ សទ្ធិ សំវិភជិស្សាមីតិ ។ យានិ ខោ បន ភោ[3] អានន្ទ ថោកណាកានិ ខុព្ភលចីវរានិ តានិ កថំ ការេស្សតីតិ ។ តានិ មហាភន្ត ខុត្តរត្តរណំ ការេស្ស-មាតិ ។ យានិ បន ភោ អានន្ទ ថោកណាកានិ ខុត្ត-រត្តរណានិ តានិ កថំ ការេស្សតីតិ ។ តានិ មហាភន្ត កិសិច្ចរិយោ ការេស្សាមាតិ ។ យា បន ភោ អានន្ទ ថោកណាកា កិសិច្ចរិយោ តា កថំ ការេស្សតីតិ ។ តា មហាភន្ត កុម្មត្តរណំ ការេស្សាមាតិ ។ យានិ បន ភោ អានន្ទ ថោកណាកានិ កុម្មត្តរណានិ តានិ កថំ កា-រេស្សតីតិ ។ តានិ មហាភន្ត ចានបុញ្ឆនិយោ ការេស្សា-

---

๑ ឧ. តេធ ។ ម. អាគមាសិ ខោ តេ ឥធ ។ ๒ ឧ. ម. ឋោត្តកេសុ បសវ្ហោ ន ទិស្សតិ ។ ๓ ឧ. យានិ បន ភោ ។

ដ៏ចំរើន ពួកព្រះមហេសីរបស់យើងបានមក (ក្នុងទីនេះ) ដែរឬ ។ ព្រះអានន្ទតបថា បពិត្រមហាវជ ពួកព្រះមហេសីនៃព្រះអង្គបានមក (ក្នុងទីនេះ)ដែរ ។ ចុះ (ពួកព្រះមហេសីនោះ) បានប្រគេនវត្ថុអ្វីបន្តិចបន្តួចដល់ព្រះអានន្ទដ៏ចំរើនខ្លះដែរឬ ។ បពិត្រមហាវជ ពួកព្រះមហេសីនោះ បានប្រគេនសំពត់ខ្ពស់ឧត្តរាសង្គៈ ៥០០ ដល់អាត្មាភាព ។ ព្រះអានន្ទដ៏ចំរើនទទឹងកាប៊ីរច្រើនដល់ម្ល៉ោះទៅធ្វើជាអ្វីទៅ ។ បពិត្រមហាវជ កិក្ខុចាំឆ្ងាយណា មានចីវរខុតូលភាព អាត្មាភាពនឹងចែកឲ្យ ដល់កិក្ខុចាំឆ្ងាយនោះ ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះចីវរចាំឆ្ងាយណាដែលចាស់ខុតូលភាព លោកម្ចាស់នឹងយកចីវរចាំនោះទៅធ្វើអ្វី ។ បពិត្រមហាវជ យើងចាំឆ្ងាយនឹងយកចីវរចាំនោះទៅធ្វើជាកម្រាលគ្រែ ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះកម្រាលគ្រែណាដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកកម្រាលគ្រែចាំនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហាវជ យើងចាំឆ្ងាយនឹងយកកម្រាលគ្រែចាំនោះទៅធ្វើជាស្រោមពួក ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះស្រោមពួកណា ដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកស្រោមពួកចាំនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហាវជ យើងចាំឆ្ងាយនឹងយកស្រោមពួកចាំនោះទៅធ្វើជាកម្រាលផែនដី ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះកម្រាលផែនដីណា ដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយក

มาตุ ฯ ยา ปน เอสา อานนฺท โคตมี ปชาปติ มหาปชาปติ มหานุภาวา อิทฺธิมตี ปุญฺญวนฺตี พหูปการา มาตุสฺสสา ปชาย มหาปชาปติ โคตมี ฯ

[๒๙๐] อถ โข อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตนิสินฺโน โข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตเมตทโวจ ปฏิคฺคณฺหาตุ ภนฺเต ภควา มหาปชาปตึ โคตมึ อฏฺฐครุธมฺมปฏิคฺคหเณน ปพฺพชฺชาย ปฏิคฺคณฺหาตุ ภนฺเต ภควา มหาปชาปตึ โคตมึ อฏฺฐครุธมฺมปฏิคฺคหเณน อุปสมฺปทายาติ ฯ

อลนฺทานนฺท มา ตถาคตสฺส ปฏิคฺคหิตธมฺมา ตถาคตสฺส ปฏิคฺคหิตธมฺมา ปฏิคฺคหิตา เยว โหนฺติ ฯ ยา ปน เอสา อานนฺท โคตมี ปชาปติ มหาปชาปติ มหานุภาวา อิทฺธิมตี ปุญฺญวนฺตี พหูปการา มาตุสฺสสา ปชาย มหาปชาปติ โคตมี ฯ

ตาย มหาภควา เกเสหิ จ ปาเทหิ จ ปฏิลทฺธปสาทา ปฏิลทฺธปสาทา เยว โหนฺติ ฯ ยา ปน เอสา อานนฺท โคตมี ปชาปติ มหาปชาปติ มหานุภาวา อิทฺธิมตี ปุญฺญวนฺตี พหูปการา มาตุสฺสสา ปชาย มหาปชาปติ โคตมี ฯ

อถ โข ภควา อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ สมาทปฺเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควตา สมาทปฺปิโต สมุตฺเตชิโต สมฺปหํสิโต ภควนฺตเมตทโวจ ปฏิคฺคณฺหาตุ ภนฺเต ภควา มหาปชาปตึ โคตมึ อฏฺฐครุธมฺมปฏิคฺคหเณน ปพฺพชฺชาย ปฏิคฺคณฺหาตุ ภนฺเต ภควา มหาปชาปตึ โคตมึ อฏฺฐครุธมฺมปฏิคฺคหเณน อุปสมฺปทายาติ ฯ

---

๑ ฉ. ปฏิคฺคหิตธมฺมา ฯ ม. ปฏิคฺคหิตา ฯ

កម្រាលផែនដីទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹងយកកម្រាលផែនដីទាំងនោះទៅធ្វើជាសំពត់ដូតដើង ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះសំពត់សម្រាប់ដូតដើងណាដែលជារបស់ខាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកសំពត់ដូតដើងទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹងយកសំពត់សម្រាប់ដូតដើងទាំងនោះទៅធ្វើជាសំពត់សម្រាប់ដូតធូលី ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះសំពត់សម្រាប់ដូតធូលីណាដែលជារបស់ខាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកសំពត់សម្រាប់ដូតធូលីទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹងចម្រាញ់នូវសំពត់សម្រាប់ដូតធូលីទាំងនោះ ហើយច្របាច់លាយដោយភក់ ហើយយកទៅបូកលាបជញ្ជាំង ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទខនេន ទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យថា សមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងអស់នេះប្រកបដោយទុច្ចរិតនៃប្រាជ្ញា មិនធ្វើសំពត់ឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាសឥតប្រយោជន៍ ហើយក៏ទ្រង់ប្រគេនសំពត់ ចំនួន ៩០០ ដទៃទៀត ដល់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ។ បរិក្ខារ គឺចីវរ ចំនួន ១ ពាន់នេះឯង ទើបតែនឹងកើតឡើងជាដំបូងដល់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ។

(៦៩១) លំដាប់នោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏ចូលទៅកាន់សោសិតារាម លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ គ្រានោះឯង ឆន្នកិក្ខុដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះ

អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ ឆន្ទំ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទវោច សន្ទេន តេ អាវុសោ ឆន្ទ ព្រហ្មទណ្ឌោ អាណាត្តោតិ[1] ។ កតមោ បន កន្តេ អានន្ទ ព្រហ្មទណ្ឌោតិ ។ តុំ អាវុសោ ឆន្ទ ភិក្ខុ[2]យំ ឥច្ឆេយ្យាសិ តំ វទេយ្យាសិ ភិក្ខូហិ តុំ នេវ វត្តព្ពោ ន ឱវទិតព្ពោ ន អនុសាសិតព្ពោតិ ។ ឆព្ភិ កន្តេ អានន្ទ ហោតេ ឯត្តាវតា យតោហំ ភិក្ខូហិ នេវ វត្តព្ពោ ន ឱវទិតព្ពោ ន អនុសាសិតព្ពោតិ តត្ថេវ មុច្ឆិតោ បបតិ[3] ។ អថខោ អាយស្មា ឆន្ទោ ព្រហ្មទណ្ឌេន អដ្ដិយមានោ ហរាយមានោ ជិគុច្ឆមានោ ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរន្តោ ឆដ្ឋេ វស្សេ យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជន្តិ តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ ខីណា

---

๑ ម. អាណាបិតោតិ ។ ๒ ម. ភិក្ខូ ។ ๓ ម. បបតោ ។

ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឆន្នៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ឆន្នៈ សង្ឃដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់លោកហើយ ។ ឆន្នកភិក្ខុសួរថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ព្រហ្មទណ្ឌនោះតើដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអានន្ទប្រាប់ថា ម្នាលឆន្នកភិក្ខុមានអាយុ លោកចង់ពោលពាក្យណា គប្បីពោលពាក្យនោះចុះ កិក្ខុទាំងឡាយមិនត្រូវនិយាយរក មិនត្រូវខ្ជិនខ្ជាន មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅលោកឡើយ ។ ឆន្នកិក្ខុពោលថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន កាលណាបើកិក្ខុទាំងឡាយមិនត្រូវនិយាយរក មិនត្រូវខ្ជិនខ្ជាន មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅខ្ញុំដោយហេតុប៉ុណ្ណោះបើដូច្នោះ កិក្ខុទាំងឡាយមិនសមប់ខ្ញុំហើយឬ ហើយក៏ដួលផ្ទប់ក្នុងទីនោះ ។ គ្រានោះឯង ឆន្នៈមានអាយុកំលោភ អៀនខ្មាសខ្ពើមព្រហ្មទណ្ឌ ក៏ចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង ហើយមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅនូវកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្តទាំងឡាយដែលចេញចាកផ្ទះហើយចូលទៅកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីអនុត្តរធម៌ណា ក៏បានដល់នូវអនុត្តរធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយធម៌ដោយការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដោយមិនយូរ ហើយសម្រេចសម្រាន្តដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិ

ฆาตํ วุฬฺหตฺตา พฺรหฺมจริยํ กตํ กรณียํ ภาวนาย นตฺถายาตฺ อภญฺญาสิ ฯ อญฺญตโร จ ปน อายสฺมา ขีณาสโว อรหา(๑) อโหสิ ฯ อถ โข อายสฺมา ขีณาสโว อรหาภาวปตฺติยา อายสฺมา อานนฺโท เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจ ปฏิปสฺสมฺภิตาปิ นาม เต อาวุโส อานนฺท พฺรหฺมจริยา ฯ ยถาเปตฺถ ตยา อาวุโส ขีณาสเวน อรหาภาวปตฺติยา ตถาเปตฺถ เต พฺรหฺมจริยา ปฏิปสฺสมฺภนฺตีติ ฯ

[๒๙๒] สมาโย โข ปน วินยสงฺคีติยา ปญฺจ ภิกฺขุสตานิ อนฺวทาน อหุเทว อาคนฺตาน อหุเทว คมิกาน อโหสุ ฯ ตสฺมายิ วินยสงฺคีติ ปญฺจสติกาติ(๒) ปวุจฺจติ ฯ

ปญฺจสติกขนฺธโก ทสมฺโม นิฏฺฐิโต ฯ

ตสฺมาย ขนฺธเก วคฺคุ เตวีสติ ฯ

---

๑ ม. อรหา ฯ ๒ ฉ. ปญฺจสตีติ ฯ

គឺសេចក្តីកើតទៀត (របស់អាត្មាអញ) អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈសម្រេចហើយ កិច្ចត្រូវធ្វើ គឺសោឡសកិច្ច ក៏សម្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតគ្មានឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តទាំង៥នាក់ ព្រះឆន្នៈមានអាយុ ក៏ជាអរហន្តមួយអង្គដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះឆន្នៈមានអាយុ បានដល់អរហត្តហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ លោកចូរអាម៉ាប់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះអានន្ទពោលថា នែឆន្នៈមានអាយុ លោកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយនូវអរហត្ត ក្នុងកាលជាទីបំផុតណា ឯព្រហ្មទណ្ឌរបស់លោក ក៏អាម៉ាប់ក្នុងកាលជាទីបំផុតនោះដែរ ។

(๒๙๒) ក្នុងការសង្គាយនាព្រះវិន័យនេះឯង មានភិក្ខុចំនួន ៥០០ រូប មិនខ្វះមិនលើស ។ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គាយនាព្រះវិន័យនេះ ព្រះសង្គីតិកាចារ្យ ហៅថា បញ្ចសតិកាសង្គាយនា គឺសង្គាយនារបស់ភិក្ខុមានចំនួន ៥០០ រូប ។

ចប់ បញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ ទី ๑๑ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះមានរឿង ๒๓ ។

តស្សុទ្ទានំ

[๒๙๓] បវិដ្ឋតេ ហិ[๑] សម្ពុទ្ធេ
ជេវេ ច កស្សបស្សុយ្យោ[๒]
អាមន្តយិ ភិក្ខុគណំ
សទ្ធម្មមនុចាលកោ
ចាភាយទ្ធានមក្កម្ហិ
សុភន្តេន បវេទិតំ
សន្តាយិស្សាម សទ្ធម្មំ
អឆម្ភោ បុរេ ឥប្បតិ
ឯកោទ្ធនបញ្ចសតំ
អានន្ទម្បិ ច ទុច្ចិនំ
ឆម្ភាវិនយ្យ សង្កីតិ
វាសដ្ឋោ កុហាមុត្តមេ
ឧចាលឹ វិនយំ បុច្ឆិ
សុត្តន្តានន្តបណ្ហិតំ
បិដកំ តីណិ សង្កីតំ[៣]
អកំសុ ជិនសាវកា ។

---

๑ ម. ឆោត្តតេ ហិសទ្ទោ ន ទិស្សតិ ។ ๒ ឧ. កស្សប អយ្ហយោ ។ ម. កស្សប សយ្ហយោ
๓ ឧ. ម. សង្គីតិ ។

ឧទ្ទាននៃបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈនោះ គឺ

(៦៨៣) រឿងកាលព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ បរិនិព្វានទៅហើយ ព្រះថេរៈឈ្មោះកស្សប ជាអ្នកគ្រប់គ្រង រក្សាព្រះសទ្ធម្មហៅ ពួកភិក្ខុមកថា យើងដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយ ពីស្រុកបាវ៉ា បាន ឮពាក្យសុភទ្ទភិក្ខុ សំដែងហើយ យើងនឹងសង្គាយនាព្រះ សទ្ធម្ម តំណាទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងខ្លាំង ១ រឿង ព្រះមហាកស្សប ជ្រើសរើសព្រះអរហន្ត ៤៩៩ អង្គ នឹងព្រះ អានន្ទមួយផង ១ រឿងព្រះកស្សប គង់នៅទៀបភ្នូហាដ៏ទក្ខិណ ធ្វើសង្គាយនាព្រះធម៌នឹងវិន័យ ១ រឿងព្រះកស្សបសួរព្រះវិន័យ នឹងព្រះទុតិយ ១ រឿងព្រះកស្សបសួរព្រះសូត្រនឹងព្រះអានន្ទ ជាបណ្ឌិត ១ រឿងពួកជនសាវ័កធ្វើសង្គាយនាបិដកទាំងបី ១ ។

ខុទ្ទានុខុទ្ទកា ឆាឆា

យថាបញ្ញត្តវុត្ថា[1] ។

ន បុច្ឆិ អក្កមិត្វាបិ

វុត្ថភេសិ ន យោចិ ច

បព្ភដ្ឋំ មាតុគាមស្ស

សង្ឃាយ ទុក្កដានិ មេ ។

បុរាណោ ព្រហ្មទណ្ឌំ ច

ឱរោធោ ទុទេនេន សហា

---

១ ឧ. យថាបញ្ញត្តំ វុត្ថា ។

រឿងព្រះអានន្ទ ទូលព្រះថេរៈតាំងឡាយថា កាលព្រះមានព្រះភាគ ដំណើរបរិនិព្វានទ្រង់មានបន្ទូលថា បើសង្ឃប្រាថ្នានឹងដកសិក្ខាបទ ក៏គប្បីដកសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់ផ្សេង ។ បាន ១ រឿងព្រះកស្សបបានសូត្រប្រកាសប្រាប់សង្ឃថា ត្រូវឲ្យតែតុប្រព្រឹត្តតាមសិក្ខាបទដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ ១ ។ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយ បន្ទោសព្រះអានន្ទថា មិនទូលសួរព្រះមានព្រះភាគក្នុងសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ ១ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា ជាន់សំពត់វស្សិកសាដកបស់ព្រះមានព្រះភាគហើយដេរ ១ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា ឲ្យមាតុគ្រាមថ្វាយបង្គំសរីរៈព្រះមានព្រះភាគមុនគេ ១ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា មិនអាចធនាព្រះមានព្រះភាគឲ្យគង់នៅអស់អាយុកប្ប ១ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា សូមបពូជ្ឈដល់មាតុគ្រាម ១ រឿងព្រះអានន្ទទូលថាអំពើអាក្រក់របស់ខ្ញុំគ្មានទេ ខ្ញុំទូលដោយសេចក្តីដឿីលោកម្ចាស់តាំងឡាយ ១ ។ រឿងបុរាណត្រូវ ១ រឿងជាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្នកភិក្ខុ ១ រឿងពួកព្រះមហេសីនៅក្នុងទ្វារ ជាមួយនឹងព្រះបាទឧទេន ១

បញ្ចសតិកញ្ចុកេ ឧត្តរគាថា

តាវតម្ហា ធុញ្ញលញ្ញ

ឧត្តរត្តរណា កិសិ

កុម្មត្តរណា បុញ្ញនិយោ

រជោ ចិក្ខល្លមទ្ទនា

សមាសុចីវរំ ឧប្បដ្ឋិ

បឋមាធន្ធសុវ្ហយោ ។

តដ្ឋិតោ ព្រហ្មទេវេន

ចតុសច្ចំ អចាបុណិ ។

វស្សីភូតា បញ្ចសតា

តស្មា បញ្ចសតា ឥតិ[1] ។

---

๑ ឧ. ម. បញ្ចសតិតិ ឥតិ ។

រឿងព្រះបាទទុទេន ពោលពាសព្រះអានន្ទថា ទន្លួលចីវរច្រើនដល់ម្ភៃ ១ រឿងព្រះបាទទុទេន សួរព្រះអានន្ទអំពីចីវរពុំឲ្យលកាត ១ រឿងព្រះអានន្ទឆ្លើយថា ចីវរពុំឲ្យលកាតនោះ យកទៅធ្វើជាកម្រាលគ្រែ ជាស្រោមពួក ជាកម្រាលជែនជី ជាសំពត់ជូតជើង ជាសំពត់ជូតធូលីតាំងលាយដោយកក់ឫកលាបជញ្ជាំង ១ រឿងចីវរមួយពាន់ កើតឡើងដល់ព្រះអានន្ទជាដំបូង ១ ។ រឿងឆន្នកិក្ខុ ដែលសង្ឃជាក់ពាស ដោយព្រហ្មទណ្ឌហើយបានត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈតាំងបួន ១ ។ រឿងព្រះថេរៈជាអ្នកស្គាត់ដំនាញចំនួន ៥០០ អង្គ ក្នុងការសង្គាយនាធម៌និងវិន័យ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គាយនានោះឈ្មោះថា បញ្ចសតិកសង្គាយនា ១ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធកំ

[២៨៤] តេន ខោ បន សមយេន វស្សូសតបរិ-
ជិព្ពាជកា កតវត្តំ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិក្ខូ វេសាលិយំ
ឧសវត្ថុំ ឋបេត្វា កប្បតិ សិង្គិលោណកប្បោ កប្បតិ
ទ្វង្គុលកប្បោ កប្បតិ តាមន្តរកប្បោ កប្បតិ អាវាស-
កប្បោ កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អាចិណ្ណ-
កប្បោ កប្បតិ អមថិតកប្បោ កប្បតិ ជលោគិំ[1] បាតុំ
កប្បតិ អនសកំ ឯសីឧនំ កប្បតិ ជាតរូបរជតន្តិ ។

[២៨៥] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា យសោ
កាកណ្ឌកបុត្តោ វជ្ជីសុ ចារិកញ្ចរមានោ យេន
វេសាលី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ អាយស្មា យសោ
កាកណ្ឌកបុត្តោ វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដា-
គារសាលាយំ ។

---

១ ម. ជលោគិ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ

(៤៨៤) សម័យនោះឯង កាលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បរិនិព្វានទៅ បាន ១០០ ឆ្នាំ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ[1] នៅក្នុងក្រុងវេសាលី សំដែងវត្ថុ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយអម្បិលក្នុងក្អាក់ គួរ (ដល់) សមណៈ)១ ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យស្រេចទៅ ប្រមាណពីរឆ្នាប់ គួរ ១ ការកំណត់ដោយបន្ទោះស្រុក គួរ ១ ការកំណត់ដោយអាវាស គួរ ១ ការកំណត់ដោយអនុមតិ[2] គួរ ១ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណកប្ប(ប្រពៃណី)គួរ ១ ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរ ១ ការផឹកនូវសុរាផៅ គួរ ១ និស៊ីទនះដែលមិនមានជាយ គួរ ១ មាសនឹងប្រាក់ គួរ១ ។

(៤៨៥) សម័យនោះឯង ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត[3] មានអាយុ គ្រាចំទៅកាន់ចាវិកក្នុងដែនវជ្ជី ហើយក៏បានទៅដល់ក្រុងវេសាលី ។ បានឮថា ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត មានអាយុ នៅក្នុងកូដាគារសាលា ព្រៃមហាវ័ន ជិតក្រុងវេសាលីនោះ ។

---

១ ពួកភិក្ខុជាបុត្តនៃជនដែលនៅក្នុងដែនវជ្ជី បានជាហៅដោយរួបរួមថា វជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ។ ២ ប្រែថា យល់ព្រម ឬ ត្រែកអរ ។ ៣ ព្រះយសត្ថេរ ជាបុត្តនៃព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះកាកណ្ឌកៈ ហៅដោយរួបរួមថា យសកាកណ្ឌកបុត្ត ។

(២៨៦) តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិកា វគ្គិបុត្តកា កិក្ខូ តនហុទោសេ កំសថាដី[1] ឧទកេន ឃុរេត្វា មជ្ឈេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ឋបេត្វា អាគតាគតេ[2] វេសាលិកេ ឧបាសកេ ឯវំវាទេន្តិ ឥធាវុសោ សង្ឃស្ស កហាបណម្បិ អឌ្ឍម្បិ ទាឧម្បិ មាសករូបម្បិ កហិស្សតិ សង្ឃស្ស បរិក្ខារេន ករណីយន្តិ ។ ឯវំវុត្តេ អាយស្មា យសោ កាកណ្ឌកបុត្តោ វេសាលិកេ ឧបាសកេ ឯតទវោច មា អាវុសោ អឧត្ត សង្ឃស្ស កហាបណម្បិ អឌ្ឍម្បិ ទាឧម្បិ មាសករូបម្បិ ន កប្បតិ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជាតរូបរជតំ ន សាធិយន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយា ជាតរូបរជតំ ឧប្បដិគ្គណ្ហន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយា ជាតរូបរជតំ និក្កិត្តមណិសុវណ្ណា សមណា សក្យបុត្តិយា អបេតជាតរូបរជតាតិ ។ ឯវម្បិ ខោ វេសាលិកា ឧបាសកា អាយស្មតា យសេន កាកណ្ឌកបុត្តេន វុច្ចមានា អនំសុយេវ សង្ឃស្ស កហាបណម្បិ អឌ្ឍម្បិ ទាឧម្បិ មាសករូបម្បិ ។ អថខោ

---

១ ឧ. ម. កំសឆាដំ ។ ២ ឧ. អាគតេ ។

(៤៨៦) សម័យនោះឯង ពួកវដ្ឋីបុត្តកកិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី បានជាធីតាឃាត់ពេញកាជនសំរឹងហើយយកទៅ តំកល់ទុកក្នុងកណ្តាលកិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃទុបោសថនោះ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះ ចំពោះពួកទុបាសកនៅក្នុងក្រុងវេសាលីដែលមកចាំងអស់ថា នែអ្នកមានអាយុចាំងឡាយ ចូរអ្នកចាំងឡាយប្រគេនកហាបណៈមួយក្តី កន្នុះកហាបណៈក្តីមួយបាទក្តី មាសកហាបមួយក្តី ដល់សង្ឃចុះ សង្ឃមុខជានឹងមានកិច្ចដោយបរិក្ខារមិនខាន ។ កាលដែលពួកវដ្ឋីបុត្តកកិក្ខុពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត មានអាយុ ក៏ពោលដូច្នេះនឹងពួកទុបាសកអ្នកនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា នែអ្នកមានអាយុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយ កុំប្រគេនកហាបណៈមួយក្តី កន្នុះកហាបណៈក្តី បាទមួយក្តី មាសកហាបមួយក្តី ដល់សង្ឃឡើយ ព្រោះមាសនឹងប្រាក់ មិនគួរដល់ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ទេ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ មិនត្រេកអរ មិនគាប់មាសនឹងប្រាក់ទេ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ លះចោលកែវមណីនឹងមាសចេញហើយប្រាសចាក គឺថាលែងរវៃ ដោយមាសនឹងប្រាក់ហើយ ។ ឯពួកទុបាសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ទុកជាព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រគេនកហាបណៈមួយខ្លះ កន្នុះកហាបណៈខ្លះ បាទមួយខ្លះ មាសកហាបមួយខ្លះ ដល់សង្ឃ ។ លំដាប់នោះឯង

វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន តំ មហារញ្ញំ ភិក្ខុក្ខេន[1] បដិវិសំ[2] បវេត្វា ភោជេសុំ ។ អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ យសំ កាកណ្ឌកបុត្តំ ឯតទវោចុំ ឯសោ តេ អាវុសោ យស មហារញ្ញេ បដិវិសោតិ ។ ឧត្តំ មេ អាវុសោ មហារញ្ញេ បដិវិសោ ន ច មំ មហារញ្ញំ សាធិយាមីតិ ។

(๒๙๗) អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ អយំ អាវុសោ យសោ កាកណ្ឌកបុត្តោ ទុច្ចរិតេ សន្តេ បរិសន្តេ អក្កោសតិ បរិភាសតិ អប្បសាទំ ករោតិ មាទិសេ មយំ បដិសារណីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស បដិសារណីយកម្មំ អកំសុ ។ អថខោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ឌកបុត្តោ វេសាលិកេ វជ្ជិបុត្តកេ ភិក្ខូ ឯតទវោច កតវតា អាវុសោ បញ្ញត្តំ បដិសារណីយកម្មំ តស្ស ភិក្ខុនោ អនុទ្ធំសនាយ ន-ញ្ញាតិ នេវ មេ អាវុសោ អនុទ្ធំសនំ ភិក្ខុន្តិ ។ អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ ឯកំ ភិក្ខុំ

---

๑ ម. ភិក្ខុក្ខេន ។ ๒ បដិវីសេន្តិបិ ឯវមេវ ។

ពួកវដ្ឋីបុត្តកកិក្ខុ អ្នកនៅក្នុងក្រុងវេសាលី លុះកន្លងរាត្រីនោះហើយ (ព្រឹកឡើង) ក៏ចែកច្រាក់នោះ ជាក់ចំណែកមួយ ៗ ដោយរាប់ចំនួនភិក្ខុ ។ ទើបពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលនឹងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុថា នែអាវុសោ យស នេះជាចំណែកច្រាក់របស់លោក ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំគ្មានចំណែកនៃច្រាក់ទេ ព្រោះខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងច្រាក់ទេ ។

(៦៩.៧) គ្រានោះឯង ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនេះ ដេរគម្រាមធ្វើនូវការកុបកាទបណ្តេញពួកទាសកដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាថា បើដូច្នោះយើងកាលគ្នាធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនោះ ។ ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុនោះ បានធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុបានពោលពាក្យនេះនឹងពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា សង្ឃត្រូវឲ្យអន្តូតដល់ភិក្ខុ ដល់សង្ឃធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុជាអន្តូតដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុង

สมฺปฏิจฺฉา อายสฺมาโต ยสสฺส กากณฺฑกปุตฺตสฺส อนุทฺทยตํ อาทิสุ ฯ อถโข อายสฺมา ยโส กากณฺฑกปุตฺโต อนุทฺทเยน กิกฺขิตา สทฺธึ วิหาริยา วิหาริกา อุปาสกา ปฐมตเรว อมา กิกายสฺมนฺตเมว อุปาสกา สนฺเธ ปสนฺเน อาโรจยึสุ ปวาเรสุ อปฺปาหาเร กาเรมิ โยหาเร อชฺเม อชฺเมาเต วาเรมิ ชเม ชเมาเต วาเรมิ อาโรเย อาโรเยาเต วาเรมิ โรเย โรเยาเต วาเรมิ ฯ

(๒๙๘) ปกติเย อาวุโส สมเย กตฺถ สาวตฺถิยา วิหารเต เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม ฯ ตตฺร โข อาวุโส กตฺถ กิกฺขู อามนฺเตสิ จตฺตาโรเม กิกฺขเว จตุพฺภมสุริยาทิ อุปกฺกิเลสา เยหิ อุปกฺกิเลเสหิ อุปกฺกิลิฏฺเฐ จตุพฺภมสุริยา น ตปฺปติ น ภาสติ น วิโรจติ ฯ กตเมโม จตฺตาโร ฯ อิธ กิกฺขเว จตุพฺภมสุริยาทิ อุปกฺกิเลสา เยน อุปกฺกิเลเสน อุปกฺกิลิฏฺเฐ จตุพฺภมสุริยา น ตปฺปติ น ภาสติ

ក្រុងវេសាលីបានសន្ទុតកិក្ខុមួយរូបឲ្យជាអនុទូតដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលីជាមួយនឹងកិក្ខុជាអនុទូត ហើយក៏ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងទាសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ថាមិនមែនជាធម៌ ពោលនូវធម៌ថាជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ ពោលនូវវិន័យថាជាវិន័យ ក៏ត្រឡប់ទៅជាពុពាក្យខ្ពើមខ្ពាយថា អាត្មាដេរគម្រាម ធ្វើនូវការកុះករនបណ្តាញពួកទាសកដ៏មានអាយុដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាវិញ ។

(៦៩៨) ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ ។ ពីនោះ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសទាំងឡាយណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ឧបក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យទាំងនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ឧបក្កិលេសទាំង ៤ យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ

ន វាកេចន្តំ មហាកោ កក្ខវេ ចង្កមសុរំយោនំ
ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋោ
ចង្កមសុរំយោ ន តប្បន្តិ ន កាសន្តិ ន វាកេចន្តិ
ឆ្មរជោ កក្ខវេ ចង្កមសុរំយោនំ ឧបក្កិលេសោ យេន
ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋោ ចង្កមសុរំយោ ន តប្បន្តិ ន
កាសន្តិ ន វាកេចន្តិ ភហុ កក្ខវេ អសុរំឆ្មោ ចង្កមសុរំយោនំ
ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋោ
ចង្កមសុរំយោ ន តប្បន្តិ ន កាសន្តិ ន វាកេចន្តិ ឥមេ
ខោ កក្ខវេ ចត្តារោ ចង្កមសុរំយោនំ ឧបក្កិលេសោ
យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋោ ចង្កមសុរំយោ ន
តប្បន្តិ ន កាសន្តិ ន វាកេចន្តិ ឯវមេវ ខោ កក្ខវេ
ចត្តារោមេ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសោ យេហិ
ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋោ ឯកេ សមណព្រាហ្ម-
ណា ន តប្បន្តិ ន កាសន្តិ ន វាកេចន្តិ ។ កតមេ
ចត្តារោ ។ សន្តិ កក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា សុរំ
បិវន្តិ មេរយំ បិវន្តិ សុរាមេរយមជ្ជា អប្បដិវិរតា

មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះ គឺ ពពក១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះគឺ ចំកសន្សើមចុះអំពួ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះគឺ ផ្សែងនឹងធូលី ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅ-ហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេស របស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះគឺ រាហុអសុរិន្ទ្រ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេស របស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ ក៏មាន ៤ យ៉ាង ដូច្នោះដែរ ។ ។បក្កិលេសទាំង ៤ យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ពួក ១ ផឹកសុរានឹងមេរ័យ មិនវៀរចាកការផឹកសុរានឹងមេរ័យ

អយំ កិក្ខវេ បឋមោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេ-
សោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ ស-
មណព្រាហ្មណា ន តប្បន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ
បុន ចបរំ កិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា មេថុនំ
ធម្មំ បដិសេវន្តិ មេថុនធម្មា អប្បដិវិរតា អយំ កិក្ខវេ
ទុតិយោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសោ យេន
ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្ម-
ណា ន តប្បន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ បុន ចបរំ
កិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ជាតរូបរជតំ សាទិ-
យន្តិ ជាតរូបរជតប្បដិក្ខហណា អប្បដិវិរតា អយំ
កិក្ខវេ តតិយោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេ-
សោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សម-
ណព្រាហ្មណា ន តប្បន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ បុ-
ន ចបរំ កិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា មិច្ឆាជីវេន
ជីវិតំ កប្បេន្តិ មិច្ឆាជីវា អប្បដិវិរតា អយំ កិក្ខវេ
ចតុត្ថោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសោ យេន
ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជាដម្បូង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃ មានតទៅទៀត សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សេពមេថុនធម្ម មិនវៀរចាកមេថុនធម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជាគំរប់ពីរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃ មានតទៅទៀត សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ គាន់មាសនឹងប្រាក់ មិនវៀរចាកកិរិយាទទួលមាសនឹងប្រាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ឧបក្កិលេស របស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជាគំរប់បី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានតទៅទៀត សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ មិនវៀរចាកមិច្ឆាជីវៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ពួក ១ សៅហ្មងដោយ

น ตปฺปติ น กาสติ น วิโรจติ สเมว โข ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปจฺจตฺตเญฺเว สมณพฺราหฺมณานํ อุปกฺกิเลสา ยเมตฺถ อุปกฺกิเลเสตฺถ อุปกฺกิลิฏฺโฐ ภิกฺขุ สมณพฺราหฺมโณ น ตปฺปติ น กาสติ น วิโรจตีติ ฯ สนฺตมเปตฺถ ปุเรสกฺขารา สนฺตานิ ฐานานิ สุกฺขาตา อปฺปหีนา ปฏิปทาเย สตฺตา

(๒๙๙) ภควโตสปริกฺขิฏฺโฐ

ภิกฺขุ สมณพฺราหฺมโณ

อวิชฺชานีวุโต โลโก

ปิยรูปาภินนฺทิโต

สุขํ ปริวฺหิ เมรยิ

ปฏิเสวฺหิ เมถุนํ

ทฺวเย ชาตรูปญฺจ

สาทิยฺหิ อวิทฺทสฺสู

มิจฺฉาปเถน ปริวฺหิ

ภิกฺขุ สมณพฺราหฺมโณ

ទបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ទបក្កិ-លេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះ ជាគំរប់ប្លួន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មងដោយទបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ទបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ លុះព្រះសុគតទ្រង់ត្រាស់នូវពាក្យនេះចប់ហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់សំដែងដូច្នេះតទៅទៀតថា

(៦៩៩) សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មងហើយដោយកាមៈនឹងទោសៈ ជាបុរសដែលអវិជ្ជាបិទបាំងហើយ មានសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងរូបជាទីស្រឡាញ់ ផឹកសុរានឹងមេរ័យ សេពមេថុនធម្ម មិនដឹងច្បាស់(នូវទោស)ត្រេកអរបំពេះប្រាក់នឹងមាស សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ ចិញ្ចឹមជីវិត

ឯតេ ឧបក្កិលេសា វុត្តា

ពុទ្ធេ ជាតិ ធម្មេ ជាតិ

យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ

ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា

នតបន្តិ ន ភាសន្តិ[1]

អសុទ្ធា សរជា មិគា[2]

អន្ធការេន ឱនទ្ធា

តណ្ហាទាសា សនេត្តិកា

វឌ្ឍន្តិ កឥសឹ យោរំ

អាទិយន្តិ បុនព្ភវន្តិ ។

(៣០០) ឯវំវាទី កិរភោ អាយស្មន្តេ ឧទាសេ សន្ទេ បសន្ទេ អក្កោសាមិ បរិភាសាមិ អប្បសាទំ ករោមិ យោហំ អធម្មំ អម្ហាកំ វាទាមិ ធម្មំ ធម្ហាកំ វាទាមិ អវិនយំ អវិនយោតិ វាទាមិ វិនយំ វិនយោតិ វាទាមិ ។

---

๑ ឥតោ បរំ ន វិភាវន្តិ តេ សទាតិបិ ជាហៅ វិជ្ជតិ ។ ๒ ទ. ម. មគា ។

ដោយមិច្ឆាជីវៈសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ពាន់ឆ្នាំយកពួក ១ សៅ-
ហ្មងដោយឧបក្កិលេសពាន់ឆ្នាំណា ក៏មិនបរិសុទ្ធ ប្រកប
ដោយធូលី គឺកិលេស រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ ប្រៀបដូច
សត្វម្រឹគ ឧបក្កិលេសពាន់ឆ្នាំនុ៎ះ ព្រះពុទ្ធមានផៅពង្សដ៏
ខ្ពង់ខ្ពស់ដូចជាព្រះអាទិត្យទ្រង់គ្រាស់សំដែងហើយ (សមណៈ
និងព្រាហ្មណ៍ពាន់នោះ) ត្រូវងងឹត គឺ អវិជ្ជា រួបរឹតហើយ
ជាទាសៈនៃតណ្ហា ប្រកបដោយតណ្ហា ដែលជឹកនាំសត្វទៅក្នុង
កាម តែងញុំាងភាពងងឹតជារបស់គ្រោតគ្រាត ឲ្យចំរើនឡើង
ហើយកាន់យកនូវភពថ្មីទៀត ។

(៣០០) អាត្មាគ្រាន់តែពោល នូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ ថាមិនមែន
ជាធម៌ ពោលនូវធម៌ថាជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថា
មិនមែនជាវិន័យ ពោលនូវវិន័យថាជាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោលយ៉ាង
នេះ ក៏ត្រូវប់ជាពួកសត្វខ្លះៗហួយទៅថា អាត្មាដេរតម្រាមធ្វើនូវការវុតកាន
បណ្តេញពួក។ បាសកមានអាយុដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទៅវិញ ។

(៣០៧) ឯកមិទំ អាវុសោ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជាឆ្តបុរេ រាជមហាសាលេ សន្ថាគារំ សន្ថបិតំ អយមន្តរាកតា ទុទ្ធាធិ កប្បតិ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជានុបរាជតំ សាធិយន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយា ជានុបរាជតំ បដិក្ខណ្ហន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយា ជានុបរាជតន្តិ។ តេន ខោ បនាវុសោ សមយេន មណិចូឡកោ តាមណី តសរ្ថំ បរិសាយំ និសិន្នកោ[1] ហោតិ ។ អថ ខោ អាវុសោ មណិចូឡកោ តាមណី តំ បរិសំ ឯតទវោច មា អយ្យា[2] ឯវំ អវចុត្ត ន កប្បតិ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជានុបរាជតំ ន សាធិយន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយា ជានុបរាជតំ ន បដិក្ខណ្ហន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយា ជានុបរាជតំ ន កិក្ខិត្តមណិសុវណ្ណា សមណា សក្យបុត្តិយា អបេតជានុបរាជតាតិ ។ អសក្ខិ ខោ អាវុសោ មណិចូឡកោ តាមណី តំ បរិសំ សញ្ញាបេតុំ ។ អថ ខោ អាវុសោ

---

1 ម.ម. និសិន្នោ ។ 2 ម.ម. អយ្យោ ។

(៣០១) ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯណោះ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន កលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ សម័យនោះឯង អន្តរាកថានេះ[1] កើតឡើងដល់ជនដែលអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងកណ្តាលរាជបរិសទ្យ ក្នុងព្រះបរមរាជវាំងថា មាសនិងប្រាក់គួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ដែរ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍គ្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ដែរ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទទួលមាសប្រាក់ដែរ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯណោះ សម័យនោះឯង មានបុរសជាធំគឺនាយចៅហ្វាយម្នាក់ឈ្មោះមណិចូឡក:អង្គុយនៅក្នុងកណ្តាលបរិសទ្យនោះ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯណោះ លំដាប់នោះ បុរសជាធំឈ្មោះមណិចូឡក:ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងបរិសទ្យនោះថា បពិត្រអស់លោកទាំង៦ឯណោះ អ្នកទាំង៦ឯណោះ កុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ មាសនិងប្រាក់មិនគួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនគ្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ទេ មិនទទួលមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍លះចោលតែវត្ថុមណីនិងមាសចេញហើយច្រាសចាកគឺ ជាលែងរលៀងដោយមាសនិងប្រាក់ហើយ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯណោះ បុរសជាធំឈ្មោះមណិចូឡក: ក៏មិនអាចនឹងពន្យល់បរិសទ្យនោះបាន។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯណោះ លុះបុរសជាធំ

---

១ អដ្ឋកថាព្រះសូត្រថា ពាក្យជាបច្ចោះនៃគុណធម៌មានកម្មដ្ឋានមនសិការនឹងជាឬនឹងអដ្ឋកថាជាដើមហៅថា អន្តរាកថា។

មណិចូឡកោ តាមណី តំ បវិសំ សញ្ញាបេត្វា យេន
ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាវុសោ
មណិចូឡកោ តាមណី ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធ ភន្តេ
ភគវន្តេបុរេ ភគវតោ សន្តិកេ សន្តិសិន្នានំ សន្និបតិតានំ
អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ ភគវតិ សមណានំ សក្យ-
បុត្តិយានំ ជាតរូបរជតំ សាទិយន្តេ សមណា សក្យបុត្តិ-
យា ជាតរូបរជតំ បដិក្ខិបន្តេ សមណា សក្យបុត្តិ-
យា ជាតរូបរជតេ ឥវំរូបេ អហំ ភន្តេ តំ បវិសំ ឯតទវោចំ
មា អយ្យា ឯវំ អវចុត្ថ ន ភគវតិ សមណានំ សក្យ-
បុត្តិយានំជាតរូបរជតំ ន សាទិយន្តេ សមណា សក្យបុត្តិ-
យា ជាតរូបរជតំ ន បដិក្ខិបន្តេ សមណា សក្យបុត្តិយា
ជាតរូបរជតំ និក្កិត្តមលិសុវណ្ណា សមណា សក្យបុត្តិ-
យា អបេតជាតរូបរជតា អសក្ខី ខោ អហំ ភន្តេ តំ
បវិសំ សញ្ញាបេតុំ ភគ្គាហំ ភន្តេ ឥវំ ព្យាករមានោ

សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ រឿងអ្នកធំឈ្មោះមណិចូឡកៈ

ឈ្មោះមណិចូឡកៈពន្យល់បរិសេទ្យនោះរួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ លុះបុរសជាធំឈ្មោះមណិចូឡកៈ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អត្ថពាកថានេះ តើគេឮដល់ពួកជនដែលអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរាជបរិសេទ្យ ក្នុងព្រះបរមរាជវាំងនេះថា មាសនឹងប្រាក់គួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ដែរ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ដែរ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទទួលមាសនឹងប្រាក់ដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលដែលពួកបរិសេទ្យនោះពោលយ៉ាងនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងបរិសេទ្យនោះវិញថា បពិត្រអស់លោកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំពោលពាក្យយ៉ាងនេះឡើយ មាសនឹងប្រាក់មិនគួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនត្រេកអរមាសនឹងប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនទទួលមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍លះបង់តែវត្ថុមិនមានមាសចេញហើយ ប្រាសចាកគឺថាលែងរវល់ដោយមាសនឹងប្រាក់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចនឹងពន្យល់បរិសេទ្យនោះបានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គព្យាករ

វុត្តភាវំ ចេវ ភគវតោ ហោមិ ន ច ភគវន្តំ អក្កោសេន អញ្ញាចិក្ខាមិ ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោមិ ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាទានុវាទោ តាវយ្ហំ ឋានំ អាគច្ឆតីតិ ។ តស្ស តុម្ហំ តាមណិ ឯវំ ព្យាករមានោ វុត្តភាវំ ចេវ មេ ហោសិ ន ច មំ អក្កោសេន អញ្ញាចិក្ខសិ ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោសិ ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាទានុវាទោ តាវយ្ហំ ឋានំ អាគច្ឆតិ ន ហិ តាមណិ កប្បតិ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជាតរូបរជតំ ន សាធិយិតុំ សមណោ សក្យបុត្តិយោ ជាតរូបរជតំ ឧប្បដិគ្គណ្ហិតុំ សមណោ សក្យបុត្តិយោ ជាតរូបរជតំ ឧក្កិដ្ឋិតមណិសុវណ្ណោ សមណោ សក្យបុត្តិយោ អបេតជាតរូបរជតាយ សទ្ធោ តាមណិ ជាតរូបរជតំ កប្បតិ បញ្ចបិ កាមគុណា តស្ស កប្បន្តិ[1] យស្ស បញ្ច កាមគុណា កប្បន្តិ ឯកំសេនេតំ[2] តាមណិ ជានេយ្យាសិ អសទ្ធមណាឧម្មោ អសក្យបុត្តិយឧម្មោតិ អបិចាហំ តាមណិ

---

១ ម. បញ្ចបិ តស្ស កាមគុណា កប្បន្តិ ។ ២ ម. ឯកំសេន ។

(ដោះស្រាយ) យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកពោលត្រូវតាមបន្ទូលនៃព្រះមានព្រះភាគផង មិនពោលបង្កាច់បន្ទុវព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យមិនពិតផង ព្យាករន្ទូវធម៌ ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង ពាក្យពោលតួចតំណាមួយដែលប្រកបដោយធម៌ មិនមកកាន់ស្ថានដែលបណ្តិតគប្បីតិះដៀលផង បានដែរឬ ? ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អើ ម្ចាស់អ្នកជាធំ អ្នកព្យាករយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកពោលត្រូវតាមពាក្យតថាគតផង មិនពោលបង្កាច់តថាគត ដោយពាក្យមិនពិតផង ព្យាករន្ទូវធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង ពាក្យពោលតួចតំណាមួយដែលប្រកបដោយធម៌ មិនបានមកកាន់ស្ថានដែលបណ្តិតគប្បីតិះដៀលផង នៃអ្នកជាធំ មាសនឹងប្រាក់មិនគួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនទទួលមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍លះចោលតែមណីនឹងមាសចេញហើយ ប្រាសចាកតែថាលែងរវល់ដោយមាសនឹងប្រាក់ហើយ នៃអ្នកជាធំ មាសនឹងប្រាក់គួរដល់បុគ្គលណា តាមគុណទាំង ៥ ក៏គួរដល់បុគ្គលនោះដែរ តាមគុណទាំង ៥ គួរដល់បុគ្គលណា មាសនឹងប្រាក់ក៏គួរដល់បុគ្គលនោះដែរ នៃអ្នកជាធំ អ្នកគប្បីចាំទុកន្ទូវតាមសំរេចនៃតាមគុណទាំង ៥ នេះ ដោយពិតថា មិនមែនជាធម៌របស់សមណៈ មិនមែនជាធម៌របស់សក្យបុត្តិយ៍ទេ ម្ចាលអ្នកជាធំ ម្យ៉ាងវិញទៀត

ฬาวาทามิ ตีณาทีนิ ตีณาทีนิเกนจิ ปริยายเตน วุ-
ฏฺฐาเปนฺติ ปริยายเตน สกฏานิ สกฏีนิเกนจิ ปริยาย-
เตน ปุริสา ปุริสีนิเกนจิ ปริยายเตน ตฺวาทิสา
ตาทิสา เกนจิ ปริยาเยน ชาตรูปรชตสฺส สาธิตุ
ปริยายเตนฺติ วาทามีติ ฬาวินี กิกาหิ อายสฺมนฺเต อุ-
ทายเกน สทฺธึ สนฺเธ อาปตฺติยา สมิ ปริภาสามิ อปฺป-
สาทนีเย ฐาเน ยาหิ อฉฑฺเฑ อฉฑฺเฑติ วาทามิ ฉฑฺเฑ
ฉฑฺเฑติ วาทามิ อาทิยิ อาทิยีติ วาทามิ ทิยิ ทิ-
ยีติ วาทามิ ฯ

(๓๐๒) ฬิกามิทนฺติ อาวุโส สมยิ กตมาตฺเต
ภาชิตเห อายสฺมนฺเต อุปนนฺทึ สกฺยปุตฺเต อาคฺฆ ชาต-
รูปรชตนฺติ ปฏิกฺขิปิ สิกฺขาปทญฺจ ปญฺญาเปสิ ฯ
ฬาวินี กิกาหิ อายสฺมนฺเต อุทายเกน สทฺธึ
สนฺเธ อาปตฺติยา สมิ ปริภาสามิ อปฺปสาทนีเย ฐาเน
ยาหิ อฉฑฺเฑ อฉฑฺเฑติ วาทามิ ฉฑฺเฑ ฉฑฺเฑติ วาทามิ
อาทิยิ อาทิยีติ วาทามิ ทิยิ ทิยีติ วาทามีติ ฯ

តថាគតពោលយ៉ាងនេះថា បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយស្មៅ គប្បីស្វែងរកស្មៅ បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយឈើ គប្បីស្វែងរកឈើ បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយរនេះ គប្បីស្វែងរករនេះ បុរសត្រូវការដោយបុរស គប្បីស្វែងរកបុរស ម្នាលអ្នកជាធំ តថាគតមិនធ្លាប់បានពោលថា **សមណៈ**គប្បីត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ គប្បីស្វែងរកមាសប្រាក់ដូច្នេះ ដោយបរិយាយណាមួយឡើយ អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ពោលនូវធម៌ ថាជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ ពោលនូវវិន័យ ថាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោលយ៉ាងនេះ កំត្រឡប់ជាពួកភ្ញាក់ខ្លួនខ្លាយទៅថា អាត្មាដេរគម្រាមធ្វើការប្រកាន បណ្តេញពួកឧបាសកមានអាយុ ដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទៅវិញ ។

(៣០២) ម្នាលភារុសោតំងឆ្ងាយ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ ទ្រង់ហាមមាសនឹងប្រាក់ហើយបញ្ញត្តសិក្ខាបទក្នុងនគរោជគ្រឹះ ។ អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ពោលនូវធម៌ថាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ ពោលនូវវិន័យ ថាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោលយ៉ាងនេះ កំត្រឡប់ជាពួកភ្ញាក់ខ្លួនខ្លាយទៅថា អាត្មាដេរគម្រាមធ្វើការប្រកានបណ្តេញពួកឧបាសកមានអាយុដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទៅវិញ ។

ฆรำ วุตฺเต เวสาลิกา ขตฺติยกญฺญา อายสฺมนฺตำ ยสตฺถิกานิกานิ ปุตฺตานิ ปหิณึสุ อิเมหิ ตุมฺหากำ ปิตา ภควา ปฏิกฺกนฺโต อายฺยา ยโสธรา กากณฺฑกปุตฺตา สมณา สกฺยปุตฺติยา สพฺเพ วิเมหิ อสฺสมณา อสกฺยปุตฺติยา วสตุ กนฺตา อายฺยา ยโสธรา กากณฺฑกปุตฺตา เวสาลิยำ มยำ อายฺยสฺส ยสสฺส กากณฺฑกปุตฺตสฺส ขสฺสุกา กริสฺสาม ปีฐปีณฺฑาปจิตาสนกิลาปปจฺจุยเภสชฺชปริกฺขารนฺติ ฯ อถโข อายสฺมา ยโสธรา กากณฺฑกปุตฺตา เวสาลิเก ขตฺติยเก สญฺญาเปตฺวา อนุปุเพน กิกฺกฏา สงฺกิ อาคมำ อคมาสิ ฯ

(๓๐๓) อถโข เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา กิกฺกฏา อนุปุพฺพำ กิกฺกฏำ ปุจฺฉึสุ ๑ มาริสา กหำ อายุสฺมา ยโสธรา กากณฺฑกปุตฺโต เวสาลิกา ขตฺติยกา ฯ ขตฺติยเกหิ[1] จาริสกำ โข อายุสฺมา คโต ฆรา ฆรำ ยโสธรา กากณฺฑกปุตฺตา สมณา สกฺยปุตฺติยา คโตติ สพฺเพ วิมยำ อสฺสมณา อสกฺยปุตฺติยา คตาติ ฯ

---

๑ ขตฺติยเกหิตฺถกเก ขตฺติยเกหีติ ปาฐเสโส ฯ ปญฺญายติ ฯ

កាលដែលព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលយ៉ាងនេះ ហើយពួកទុជ្ជសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី កំនាំគ្នាពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន មានតែលោកម្ចាស់យសកាកណ្ឌកបុត្តមួយទេជាសមណសក្យបុត្តិយ៍ ឯភិក្ខុទាំងអស់នេះ សុទ្ធតែមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្តិយ៍ទេឬ បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន សូមព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តជាម្ចាស់ គង់នៅក្រុងវេសាលីចុះ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តជាម្ចាស់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ លុះពន្យល់ពួកទុជ្ជសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីហើយ ក៏ទៅគាន់អាពាធជាមួយនឹងភិក្ខុអន្តេវាសិក ។

(៣០៣) លំដាប់នោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី សួរភិក្ខុជាអន្តេវាសិកថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត បានសូមមោទនឹងពួកទុជ្ជសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីហើយឬ ។ ភិក្ខុជាអន្តេវាសិកនោះពោលថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អំពើអាក្រក់ពួកយើងបានធ្វើហើយ ពួកទុជ្ជសកធ្វើ តើថាគេដឿព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តតែមួយ ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍ ឯពួកយើងទាំងអស់ ទុជ្ជសកធ្វើ តែគេពុំកដាក់ថា មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្តិយ៍ទៅវិញ ។

อถโข เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา ภิกฺขู อยํ อายสฺมา
ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต อมฺหากํ อสมฺมาโต ภิกฺขูนํ
ปกาเสสิ ภาสฺสมยา ขลิตานิปิ กมฺมานิ กเรยฺยา-
ติ ฯ เต ตสฺส ขลิตานิปิ กมฺมานิ กตฺตุกามา สงฺฆ-
ตฺเถรสฺส ฯ อถโข อายสฺมา ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต
เวหาสํ อพฺภุคฺคนฺตฺวา เถรสฺส ปตฺตุทฺธาสิ ฯ อถโข
อายสฺมา ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต ตาเปยฺยกานญฺ
เจว ปาฏิเทสนียกานญฺจ ภิกฺขูนํ สงฺฆเถรตฺตํ ตาเปสิ
อาคจฺฉนฺตุ อายสฺมนฺตา สพฺเพ อธิกรณสฺส อธิยิสฺสนฺ
ยาย[1] ปุเร อนฺโตนิวตฺถา นิวตฺถา อนฺโตนิวตฺถาย
ปารุปนฺตา ปารุปนฺตาย ปุเร อนฺตรฆรปฺปเวสนา
อนฺตรฆรปฺปเวสนาย ปุเร อนฺตรฆรา นิกฺขมนฺตา
อนฺตรฆรา นิกฺขมนฺตาย ปุเร อนฺตรฆเร นิสีทิตฺวา
อนฺตรฆเร นิสีทิตฺวา ปุเร อนฺตรฆเร นิปชฺชิตฺวา
อนฺตรฆเร นิปชฺชิตฺวา ปุเร อนฺตรฆเร ติฏฺฐนฺตา
อนฺตรฆเร ติฏฺฐนฺตา ปุเร อนฺตรฆรา นิกฺขมนฺตา
อนฺตรฆรา นิกฺขมนฺตาย ปุเร อนฺตรฆรปฺปเวสนา
อนฺตรฆรปฺปเวสนาย ปุเร ปารุปนฺตา ปารุปนฺตาย
ปุเร อนฺโตนิวตฺถา นิวตฺถา ปุเร ปาจิตฺติยา ปาจิ-
ตฺติยาย ปุเร ปาฏิเทสนียา ปาฏิเทสนียาย ปุเร
ทุกฺกฏา ทุกฺกฏาย ปุเร ทุพฺภาสิตา ทุพฺภาสิตาย
ปุเร ปฏิสารณียกมฺมา ปฏิสารณียกมฺมาย ปุเร
อุกฺขิตฺตานุวตฺติกา อุกฺขิตฺตานุวตฺติกาย ปุเร
ตชฺชนียกมฺมา ตชฺชนียกมฺมาย ปุเร นิยสกมฺมา
นิยสกมฺมาย ปุเร ปพฺพาชนียกมฺมา ปพฺพาชนีย-
กมฺมาย ปุเร ปฏิสารณียกมฺมา ปฏิสารณียกมฺมาย
ปุเร อุกฺขิตฺตานุวตฺติกา อุกฺขิตฺตานุวตฺติกาย ปุเร
ตชฺชนียกมฺมา ตชฺชนียกมฺมาย ปุเร นิยสกมฺมา
นิยสกมฺมาย ปุเร ปพฺพาชนียกมฺมา ปพฺพาชนีย-
กมฺมาย ปุเร อุกฺขิตฺตกา อุกฺขิตฺตกาย ปุเร ตชฺชนี-
ยกมฺมา ตชฺชนียกมฺมาย ปุเร นิยสกมฺมา นิยสก-
มฺมาย ปุเร ปพฺพาชนียกมฺมา ปพฺพาชนียกมฺมาย
ปุเร ปฏิสารณียกมฺมา ปฏิสารณียกมฺมาย ปุเร

លំដាប់នោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីនិយាយគ្នាថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនេះ យើងទាំងឡាយមិនបានសន្ទុតឲ្យ ក៏ទៅប្រកាសប្រាប់ដល់ពួកគ្រហស្ថ បើដូច្នោះគួរតែយើងធ្វើទុក្ខបនីយកម្មដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនោះ ។ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុទាំងនោះ ប៉ងនឹងធ្វើទុក្ខបនីយកម្មដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ គ្រានោះឯង ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ហោះឡើងទៅឰដ៏អាកាសហើយទៅចុះត្រង់ក្រុងកោសម្ពី ។ លំដាប់នោះ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ក៏បញ្ជូនទូតឲ្យទៅកាន់សំណាក់ពួកភិក្ខុបាវេយ្យកភិក្ខុ(ភិក្ខុនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ) ផង នឹងពួកអវន្តិទក្ខិណាបថកភិក្ខុផងថា ចូរលោកមានអាយុទាំងឡាយនាំគ្នាមក យើងទាំងឡាយនឹងកាន់យក គឺថានឹងជម្រះនូវអធិករណ៍នេះចេញ តំណាទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ធម៌ជាកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សការៈ មិនមែនជាវិន័យនឹងរុងរឿងឡើង វិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ តំណាទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវាទី នឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គលជាអវិនយវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាវិនយវាទី នឹងថយកំឡាំងចុះ ។

(៣០៤) សម័យនោះឯង ព្រះសម្ពុតសាណវាសីមានអាយុនៅអាស្រ័យលើភ្នំឈ្មោះអហោគង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមាន

អហោគង្គោ បព្ពតោ យេនាយស្មា សម្ភូតោ សាណ-
វាសី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សម្ភូតំ
សាណវាសិំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសិន្នោ ខោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ឌកបុត្តោ
អាយស្មន្តំ សម្ភូតំ សាណវាសិំ ឯតទវោច ឥមេ ភន្តេ
វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិញ្ចិ វេសាលិយំ ឧស វត្តន-
ធីបេន្តិ កប្បតិ សិង្គិលោណកប្បោ កប្បតិ ទ្វង្គុល-
កប្បោ កប្បតិ គាមន្តរកប្បោ កប្បតិ អាវាស-
កប្បោ កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អាចិណ្ណកប្បោ
កប្បតិ អមថិតកប្បោ កប្បតិ ជលោគិំ ទាតុំ កប្ប-
តិ អទសកំ និសីទនំ កប្បតិ ជាតរូបរជតន្តិ ហាន្ត
មយំ ភន្តេ ឥមំ អធិករណំ អាទិយោម[1] បុរេ អធម្មោ
និប្បតិ ធម្មោ បដិពាហិយតិ អវិនយោ និប្បតិ វិន-
យោ បដិពាហិយតិ បុរេ អធម្មវាទិនោ ពលវន្តោ
ហោន្តិ ធម្មវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តិ អវិនយវាទិនោ
ពលវន្តោ ហោន្តិ វិនយវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តីតិ ។

---

១ ឧ· ម· អាទិយិស្សាម ។

អាយុ កំចូលទៅរកព្រះសម្ពុតសាណាវ៉ាសីមានអាយុឯក្នុងឈ្មោះអហោគង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយ កំថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុតសាណាវ៉ាសី មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងព្រះសម្ពុតសាណាវ៉ាសី ជាមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ពួកវជ្ជីបុត្តកកើតក្នុងដែលនៅកន្លែងនេះ សំដែងនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយអម្បិលក្នុងក្រមាក់ គួរ(ដល់សមណៈ) ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យ ជ្រប្រមាណពីរង្គាប់ គួរ ការកំណត់ដោយចង្ហាន់ស្រុក គួរ ការកំណត់ដោយអាវាស គួរ ការកំណត់ដោយអនុមតិ គួរ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ (ប្រពៃណី) គួរ ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរ ការផឹកនូវសុរានៅ គួរ និសីទនៈដែលមិនមានជាយ គួរ មាសនឹងប្រាក់ គួរ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះគួរយើងតាំងឡាយដម្រះអធិករណ៍នេះចេញ តំណាទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ធម៌ជាកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សភាវៈមិនមែនជាវិន័យនឹងរុងរឿងឡើង វិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ តំណាទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គលជាអវិនយវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាវិនយវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ។

ฬาหารุสาตเก อายสฺมา สมฺพหุลา สาฬาสี อายสฺมนฺตา ยสสฺสิกาคณฺหิกปุตฺตสฺส ปตฺตสาฬเก ฯ
อถโข สฺวาสฺส ทาเปยฺยกา ภิกฺขู สพฺเพ อารญฺญกา สพฺเพ ปิณฺฑปาติกา สพฺเพ ปํสุกูลิกา สพฺเพ เตจีวริกา สพฺเพ ฯเปฯ อโหสิ ฯ
อสีติมตฺตา[1] อาฬินฺทกฺขีณาปเทกา ภิกฺขู อปฺปิจฺฉกถฺจ อารญฺญกา อปฺปิจฺฉกถฺจ ปิณฺฑปาติกา อปฺปิจฺฉกถฺจ ปํสุกูลิกา อปฺปิจฺฉกถฺจ เตจีวริกา สพฺเพ ฯเปฯ อโหสิ ฯ

[๓๐๕] อถโข ชเรภนํ ภิกฺขูนํ มลฺลยมาคนฺนํ ปิตฺตโรคาพาโธ โหติ ฯ อถโข อายสฺมา กกฺกฏฺฐญฺจ กกฺกฏฺฐญฺจ ภิกฺขุ โข มยฺหํ ปกฺโก ลาเภยฺยาถ ยาคุ มยฺหํ ภวิสฺสติ อาพาธสฺส ปฏิฆาตาย ฯ
เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา ราหุโล สาวตฺถิยา ปฏิวสติ พหุสฺสุโต อาคตาคโม ธมฺมธโร วินยธโร มาติกาธโร ปณฺฑิโต วิยตฺโต เมธาวี

๑ ฉ. ม. อฏฺฐาสีติมตฺตา ฯ

ព្រះសម្ពុតសាណវាសីមានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យនៃព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត មានអាយុថា យ៉ាងហ្នឹងហើយអាវុសោ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុប្រមាណ ៦០ រូប សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេចីវរិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្ត ប្រជុំគ្នានៅលើភ្នំឈ្មោះអហោគង្គ ។ ឯពួកអវន្តិទក្ខិណាបថកភិក្ខុ ប្រមាណ ៨០ រូប ពួកខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ ពួកខ្លះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ពួកខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលិកធុតង្គ ពួកខ្លះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេចីវរិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្ត ប្រជុំគ្នានៅលើភ្នំឈ្មោះអហោគង្គដែរ ។

(៣០៥) គ្រាកាលដែលភិក្ខុជាថេរៈពាំងឮយ៉ាង កំពុងប្រឹក្សាមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អធិករណ៍នេះឯង រឹងរូសណាស់ សាហាវណាស់ យើងពាំងឮយ៉ាង គប្បីជាបុគ្គលមានកំឡាំងក្លៀវក្លា ក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយបក្ខពួកណា ធ្វើដូចម្តេចយើងពាំងឮយ៉ាង គប្បីបានបក្ខពួកនោះទៀត ។ សម័យនោះឯង ព្រះរេវត មានអាយុ នៅអាស្រ័យក្នុងនន្ទវនសោរេយ្យ លោកជាពហុសូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ហើយទ្រទ្រង់នូវធម្មទ្រទ្រង់នូវវិនយ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា

លដ្ឋិ កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ ។ អថខោ ថេរកំ កិក្ខំ ឯតទវោសិ អយំ ខោ អាយស្មា រេវតោ សោរេយ្យេ បដិវសតិ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្ម-ធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី លដ្ឋិ កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ សចេ មយំ អាយស្មន្តំ រេវតំ បក្កំ លភិស្សាម[1] ឃវំ មយំ ឥមស្មឹ អធិករណេ ពលវន្តតរា អស្សាមា-តិ ។ អនេស្សិ ខោ អាយស្មា រេវតោ ធិញ្ញយ សោតជាតុយា វិសុទ្ធិយ អតិក្កន្តមានុសិកាយ ថេរកំ កិក្ខំ មន្តយមានំ សុត្វានេស្សិ ឯតទ-វោសិ ឥទំ ខោ អធិករណំ កក្ខឡញ្ហ ភរឡញ្ហ ន ខោ មេ តំ បដិរូបំ យោហំ ឃវរូបេ អធិ-ករណេ ចិរនក្កាយ្យំ ឥទានិ ច បន តេ កិក្ខូ អាគច្ឆិស្សន្តិ សោហំ តេហិ អាគន្ត្វាន ន ជាសុំ វិហារិស្សាមិ[2] យន្នូនាហំ បដិគច្ឆេយ្យ គច្ឆេយ្យន្តិ ។

---

១ ម. លភេយ្យាម ។ ២ ម. គមិស្សាមិ ។ ម. ន ជាសុ គមិស្សាមិ ។

មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា ។ លំដាប់នោះ កិកុដាថេរៈពាំងឆ្ងាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះវេតមានអាយុនេះឯង នៅអាស្រ័យក្នុងនគរសោរេយ្យ លោកជាពហុសូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ទ្រទ្រង់នូវវិនយ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា បើយើងពាំងឆ្ងាយបានព្រះវេតមានអាយុ មកជាបក្ខពួកមុខជាយើងពាំងឆ្ងាយមានកំឡាំងក្លៀក្លា ក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ កាលដែលកិកុដាថេរៈពាំងឆ្ងាយកំពុងប្រឹក្សាគ្នា ឯព្រះវេតមានអាយុ ក៏បានពួចប្បាសដោយសោតធាតុ ដូចជាទិព្វស្ថាតបរិសុទ្ធកន្ទងបង់នូវសោតធាតុជារបស់នៃមនុស្សធម្មតា លុះពួចហើយលោកមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា អធិករណ៍នេះ រឹងរូសណាស់ សាហាវណាស់ បើអាត្មាអញក្រាញនៅក្នុងអធិករណ៍ដូច្នេះ ហេតុនោះមិនសមគួរ ដល់អាត្មាអញឡើយ មួយទៀតកិកុពាំងឆ្ងាយនោះ នឹងនាំគ្នាមកឥឡូវនេះមិនខាន អាត្មាអញសោត បើនៅប្រឡូកប្រឡំដោយកិកុពាំងឆ្ងាយនោះ មុខជានៅមិនបានសេចក្តីសប្បាយឡើយ បើដូច្នេះគួរតែគ្នាអញទៅជាមុនឲ្យហើយ ។

អជខោ អាយស្មា វោតោ សោវេយ្យា សង្គ្គសន្នំ អគ-
មាសិ ។ អជខោ ថេក តិក្ខ្ម សេភវេយ្យំ តត្ថ្ម បុច្ឆិសុ
តមាំ អាយស្មា វោតោតិ ។ តេ ឃវមាមាំសុ ឯសា-
យស្មា វោតោ សង្គ្គសន្នំ តតោតិ ។ អជខោ អាយស្មា
វោតោ សង្គ្គសន្ន តណ្ណាតុដ្ឋំ អតមាសិ ។ អជខោ
ថេក តិក្ខ្ម សង្គ្គសន្នំ តត្ថ្ម បុច្ឆិសុ តមាំ អាយស្មា
វោតោតិ ។ តេ ឃវមាមាំសុ ឯសាយស្មា វោតោ
តណ្ណាតុដ្ឋំ តតោតិ ។ អជខោ អាយស្មា វោតោ
តណ្ណាតុដ្ឋ ខុទ្ទមុរំ អតមាសិ ។ អជខោ ថេក តិក្ខ្ម
តណ្ណាតុដ្ឋំ តត្ថ្ម បុច្ឆិសុ តមាំ អាយស្មា វោតោតិ ។
តេ ឃវមាមាំសុ ឯសាយស្មា វោតោ ខុទ្ទមុរំ តតោតិ ។
អជខោ អាយស្មា វោតោ ខុទ្ទមុក អត្តទ្បបុរំ អតមាសិ ។
អជខោ ថេក តិក្ខ្ម ខុទ្ទមុរំ តត្ថ្ម បុច្ឆិសុ តមាំ
អាយស្មា វោតោតិ ។ តេ ឃវមាមាំសុ ឯសាយស្មា
វោតោ អត្តទ្បបុរំ តតោតិ ។ អជខោ អាយស្មា វោតោ

លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ ក៏ចេញអំពីនគរសោរេយ្យៅ ទៅកាន់នគរសង្កស្សៈ ។ គ្រានោះឯង កិក្កុដាថេរៈចាំឆ្ងាយ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់នគរសោរេយ្យៅ ហើយសួរភេកថា ព្រះរេវតមានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សចាំនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនុ៎ះ លោកទៅកាន់នគរសង្កស្សៈហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះរេវតមានអាយុ ក៏ចេញអំពីនគរសង្កស្សៈហើយ ទៅកាន់នគរកណ្ណកុព្ជៈវិញ ។ ទើបកិក្កុដាថេរៈចាំឆ្ងាយ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់នគរសង្កស្សៈហើយសួរភេកថា ព្រះរេវតមានអាយុ លោកនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សចាំនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនុ៎ះ លោកនិមន្តទៅនគរកណ្ណកុព្ជៈហើយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះរេវតមានអាយុចេញអំពីនគរកណ្ណកុព្ជៈហើយ ទៅនគរទុម្ពរៈវិញ ។ ទើបកិក្កុដាថេរៈចាំឆ្ងាយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរកណ្ណកុព្ជៈហើយសួរភេកថា ព្រះរេវតមានអាយុ លោកនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សចាំនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនុ៎ះ លោកនិមន្តទៅកាន់នគរទុម្ពរៈហើយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះរេវតមានអាយុ ចេញអំពីនគរទុម្ពរៈហើយ ទៅកាន់នគរអគ្គទ្វីបុរៈវិញ ។ ទើបកិក្កុដាថេរៈចាំឆ្ងាយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរទុម្ពរៈហើយសួរភេកថា ព្រះរេវតមានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សចាំនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនុ៎ះទៅកាន់នគរគគ្គទ្វីបុរៈហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះរេវតមានអាយុ

អត្តទ្ឍបុរ សមាជាតិ អតមាសិ ។ អថខោ ថេរ កិក្ខូ អត្តទ្ឍបុរំ គត្វា បុច្ឆិសុ កហំ អាយស្មា រេវតោតិ។ តេ វិហារមាសុ ឯសាយស្មា រេវតោ សមាជាតិ គតោតិ។ អថខោ ថេរ កិក្ខូ អាយស្មន្តំ រេវតំ សមាជាតិយា សម្ភាវេសុំ ។

(៣០៦) អថខោ អាយស្មា សម្ភូតោ សាណវាសី អាយស្មន្តំ យសំ កាកណ្ឌកបុត្តំ ឯតទវោច អយំ អាវុសោ អាយស្មា រេវតោ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ សចេ មយំ អាយស្មន្តំ រេវតំ បញ្ហំ បុច្ឆិស្សាម បដិពលោ អាយស្មា រេវតោ ឱកាសេវ បញ្ហេន សកលម្បិ រត្តិំ វីតិនាមេតុំ ឥតិបិ ច បនាយស្មា រេវតោ អន្តេវាសិំ សារកាណកំ កិក្ខុំ អាឡ្ហសិស្សតិ សោ ភូតស្ស កិក្ខុនោ សរភញ្ញ-បរិយោសានេ អាយស្មន្តំ រេវតំ ឧបសង្កមិត្វា ឥមានិ ទស វត្ថូនិ បុច្ឆេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ខោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ឌកបុត្តោ អាយស្មតោ សម្ភូតស្ស

ចេញអំពីនគរអគ្គទ្វារបុរៈ ហើយទៅកាន់នគរសេហជាតិទៀត ។ ឪពុកក្តីជាថេរៈចាំដណ្តើយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរអគ្គទ្វារបុរៈហើយសួរគេថា ព្រះវេតដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សពាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេតមានអាយុនុ៎ះ ទៅកាន់នគរសេហជាតិហើយ ។ លំដាប់នោះ កំពុងជាថេរៈចាំដណ្តើយ ក៏បានទៅជួបនឹងព្រះវេតមានអាយុក្នុងនគរសេហជាតិ ។

(៣០៩) គ្រានោះឯង ព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុ បានពោលពាក្យដូច្នេះ ទៅនឹងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះវេតមានអាយុនេះហើយ ដែលជាពហុស្សុត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ទ្រទ្រង់នូវវិនយ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀសខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា បើយើងពាំងដណ្តើយ សួរប្រស្នានឹងព្រះវេតមានអាយុ ព្រះវេតមានអាយុ អាចធ្វើឲ្យព្រះត្រីពាំងអស់កន្ទុងទៅដោយប្រស្នាតែ ១ ប៉ុណ្ណោះបាន ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ព្រះវេតមានអាយុ នឹងបង្អាប់កំពុងជាកូនសិស្ស ឲ្យជាអ្នកពោលនូវសេក្ខា (ពោលដោយសំឡេង) កាលៈបើចប់សេក្ខា របស់កំពុងនោះហើយ លោកគប្បីចូលទៅជិតព្រះវេតមានអាយុ ហើយសួរនូវព្រះពាំង ១០ ប្រការនេះចុះ ។ ឯព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យនៃព្រះសម្ភូត-

สาณาติสิสฺส ยชฺเญสฺวาสิ ฯ อถโข อายสฺมา เรวโต อเนฺตวาสึ สารีปุตฺตกํ อามนฺเตสิ ฯ อถโข อายสฺมา ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต ตสฺส กิกฺกาโร สารีปญฺญมารพฺภ อายสฺมนฺตญฺเจว ยเสนายสฺมา เรวโต เตนุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ เรวตํ อภิวาเทตฺวา ปฏิสมฺโมทิ สนิสีทิ ฯ ปฏิสมฺโมทนียญฺจ โข อายสฺมา ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต อายสฺมนฺตํ เรวตํ ปฏิสนฺถารกถญฺจ กตฺวา เอตทโวจ ‘‘กปฺปติ ภนฺเต สิงฺคิโลณกปฺปติ ฯ เกา เสา อาวุโส สิงฺคิโลณกปฺปติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต สิงฺคิ นาม โลณํ ปริหริตุํ ยตฺถ อโลณิกา กาสฺสติ เตตฺถ ปริภุญฺชิสฺสามีติ ฯ นาวุโส กปฺปตีติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ทฺวงฺคุลกปฺปติ ฯ เกา เสา อาวุโส ทฺวงฺคุลกปฺปติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ทฺวงฺคุลาย นาม กตฺถ วุตฺตนฺติ

សាណាកសីមានអាយុថា អើលោកម្ចាស់ ។ គ្រានោះ ព្រះរេវត
មានអាយុ កំបង្គាប់កិកុជាកូនសិស្សឲ្យជាអ្នកពោលនូវសេក្ខា ។ លំដាប់
នោះ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ កាលបើចប់សេក្ខា របស់
កិកុនោះហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះរេវតមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ថ្វាយបង្គំព្រះរេវតមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះ
យសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងព្រះរេវតមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការ
កំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្នាក់ គួរដែរឬ ។ ព្រះរេវតសួរវិញថា ម្នាលអាវុ-
សោ ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្នាក់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយស-
កាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិកុកន្ទូរអំបិលដោយ
ក្នាក់ដោយគិតថា វត្ថុសាបនឹងមានតាលណា យើងនឹងធាន់ក្នុងកាលនោះ
ដូច្នេះ គួរដែរឬ ។ ព្រះរេវតឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះ
យសកាកណ្ឌកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយ
ស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រេប្រមាណពីរង្គាប់ គួរដែរឬ ។ ព្រះរេវតសួរវិញ
ថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយស្រមោលនៃព្រះអាទិត្យជ្រេប្រមាណ
ពីរង្គាប់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ស្រមោលព្រះអាទិត្យកន្ទុងទៅប្រមាណពីរង្គាប់ កិកុ

វិកាលេ ភោជនំ ភុញ្ជិតុន្តិ ។ ជានុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ តាមន្តរកប្បោតិ ។ កោ សោ អានុសោ តាមន្តរកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ ឥធានិ តាមន្តរំ តមិស្សាមីតិ កុត្តាវិជា បភវិតេន អនតិវិត្តំ ភោជនំ ភុញ្ជិតុន្តិ ។ ជានុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ អាវាសកប្បោតិ ។ កោ សោ អានុសោ អាវាសកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ សម្ពហុលា អាវាសា សមានសីមា ជាន្ទកោសមំ កាតុន្តិ ។ ជានុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ អនុមតិកប្បោតិ[1] ។

---

១ សារត្ថទីបនិយំ កប្បតិ អនុមតិកប្បោតិ អនាគតានំ អាគតកាលេ អនុមតិ គហេស្សាមាតិ តេសុ អនាគតេសុយេវ វត្តេន សង្ឃេន កម្មំ កត្វា បច្ឆា អនុមតិំ គហេតុំ កប្បតិ ។ វត្តកម្មំ ន ហោតីតិ អធិប្បាយោតិ វុត្តំ ។

ឆាន់កោជនក្នុងវេលាវិកាល គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយចន្ទោះស្រុក គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយចន្ទោះស្រុកនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិក្ខុដែលឆាន់រួចហើយ ហាមកោជនហើយ គិតថា អញនឹងទៅកាន់ចន្ទោះស្រុកឯណោះ ហើយឆាន់អនតិរិត្តកោជន គឺកោជនដែលមិនបានធ្វើនិយកម្ម ឬកោជនមិនមែនសល់ដែលអំពីកិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអាវាស គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាវាសនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន អាវាសច្រើននៅក្នុងសីមាដាមួយគ្នា កិក្ខុធ្វើទុកោសថកម្មផ្សេង ៗ គ្នា គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអនុមតិ (១) គួរដែរឬ ។

---

១ ក្នុងសារត្ថទីបនីថា សង្ឃជ្រាបថា ពួកភិក្ខុដែលមិនទាន់មកដល់ លុះមកដល់ហើយ សឹមយើងកាន់យកសេចក្តីយល់ព្រម លុះគិតដូច្នេះហើយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនទាន់មកដល់នៅឡើយ សង្ឃក៏នាំគ្នាធ្វើសង្ឃកម្មជាពួក ហើយកាន់យកនូវការយល់ព្រមជាខាងក្រោយ គួរដែរ ។ កម្មជាពួកមិនមានឡើយ ។

កោ សោ អាវុសោ អនុមតិកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ វត្តេន **សង្ឃេន** កម្មំ កាតុំ អាគតេ កិក្ខុ អនុ-មានេ**ស្សាមាតិ**[1] ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ អាចិណ្ណកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អាចិណ្ណក-ប្បោតិ ។ **កប្បតិ** កន្តេ ឥទំ មេ ពុបជ្ឈាយេន អជ្ឈាចិណ្ណំ ឥទំ មេ អាចរិយេន អជ្ឈាចិណ្ណន្តិ[2] អជ្ឈាចរិតុន្តិ ។ អាចិណ្ណកប្បោ នោ អាវុសោ ឯកភោ្ត កប្បតិ ឯកភោ្ត ន កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ អមជ្ជិតកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អមជ្ជិតកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ យំ **តំ** ទិវំ ទិវការំ វិដម្ភិតំ អសម្ភុត្តំ ឧដ្ឋិការំ កុត្តាវិកា បរិវិសេន

---

១ ម. អនុជានេស្សាមាតិ ។ ម. អនុជានិស្សាមាតិ ។ ២ ម. អាចិណ្ណំ តំ ។

ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអន្ទុមតំនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សង្ឃជាពួកធ្វើសង្ឃកម្ម ដោយគិតថា យើងទាំងឡាយនឹងឲ្យកិក្ខុដែលមកជល់យល់ព្រម ឬត្រែកអរជាខាងក្រោយ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈគួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈតើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិក្ខុប្រព្រឹត្តដោយគិតថា អំពើនេះព្រះទបដ្ឋាយ៍របស់យើង ធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ អំពើនេះអាចារ្យរបស់យើងធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ ដូច្នេះ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរខ្លះ មិនគួរខ្លះ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត សួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរនោះតើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ទឹកដោះស្រស់ណាដែលលះបង់ភាពជាទឹកដោះស្រស់ទៅហើយ តែនៅមិនទាន់ដល់នូវភាពជាទឹកដោះជូរនៅឡើយ កិក្ខុឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ផឹកទឹកដោះ

อนติรตฺตํ ชานาตุ ฯ ชานาติ ภควา ฯ ภควโต กเณฺณ ฉโลตี ชานาตุ ฯ กา สา อาวุโส ฉโลตีติ ฯ ภควโต กเณฺณ ยา สา สุภ อสุตา[๑] อสมฺปตฺตา มชฺฌาวา สา ชานาตุ ฯ ชานาติ ภควา ฯ ภควโต กเณฺณ อธิ-สกํ ลิสีธนนฺติ ฯ ชานาติ ภควา ฯ ภควโต กเณฺณ ชาตรูปรชตนฺติ ฯ ชานาติ ภควา ฯ สเจ กเณฺณ วาสลิกา วฏฺฏิปตฺตกา กิกฺกิ วาสลิยา สมาธิ ธสฺส วตฺตติ ธีเรติ ชานาติ มยา กเณฺณ สมา อธิกรณา อาธิยาม[๒] ปุเร อชฺฌา ธิปฺปติ ชฺหา ปติพาหิ-ยติ อาวิลา ธิปฺปติ วิลา ปติพาหิยติ ปุเร

---

๑ ฉ. อสุภา ฯ อยเมว ปาโฐ มหาวคฺเคปิ ๘ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. ม. อาทิยิสฺสาม ฯ

ដែលជាអនតិរិត្តនោះ តើភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ឬមិនមែនជារបស់សល់ ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុផឹកសុរាផៅ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ សុរាផៅនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សុរាណាដែលខ្យាយ[1] មិនទាន់ដល់នូវភាពជាទឹកស្រវឹងនៅឡើយ ភិក្ខុផឹកសុរានោះ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន និសីទនៈដែលមិនមានជាយគួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន មាសធំធ្រាក់គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ទើបព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីពាន់នេះ សំដែងវត្ថុ ១០ ប្រការនេះ ក្នុងក្រុងវេសាលី បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះគួរតែយើងកាល់គ្នាដំរះនូវអធិករណ៍នេះចេញ តំណាក់មុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ធម៌ជាកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សាវ៉ះមិនមែនជាវិន័យនឹងរុងរឿងឡើង វិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ តំណាក់មុខ

---

១ ក្នុងវិមតិវិនោទនីថា សុរាដែលគេដំរួយដោយគ្រឿងប្រុងរួចហើយ ។

អធម្មវាទិនោ ពលវន្តោ ហោន្តិ ធម្មវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តិ អវិនយវាទិនោ ពលវន្តោ ហោន្តិ វិនយវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តីតិ។ ឯវមាវុសោតិ ខោ អាយស្មា រេវតោ អាយស្មន្តេ យសសទ្ធ កាកណ្ឌកបុត្តសទ្ធ បច្ចុស្សាសិ ។

បឋមភាណវារំ ។

(៣០៧) អស្សោសុំ ខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិរ កាកណ្ឌកបុត្តោ ឥមំ អធិករណំ អាធិយិតុកាមោ បក្ខំ បរិយេសតិ លភតិ ច កិរ បក្ខន្តិ ។ អថខោ វេសាលិកានំ វជ្ជិបុត្តកានំ តិក្ខំ ឯតទហោសិ ឥទំ ខោ អធិករណំ កក្ខឡញ្ច ភឡញ្ច កថំ[1] នុ ខោ មយំ បក្ខំ លភេយ្យាម យេន មយំ ឥមស្មឹ អធិករណេ ពលវន្តតរា អស្សាមាតិ ។ អថ-ខោ វេសាលិកានំ វជ្ជិបុត្តកានំ តិក្ខំ ឯតទហោសិ អយំ ខោ អាយស្មា រេវតោ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ

---

១ ម. កំ នុ ខោ ។

បុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងមានកំឡាំងខ្លើង បុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងបុះ បុគ្គលជាអវិនយវាទី នឹងមានកំឡាំងខ្លើង បុគ្គលជាវិនយវាទី នឹងថយកំឡាំងបុះ ។ ឯព្រះរេវតមានអាយុ ទទួលពាក្យព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ១ ។

[៣០៧] ឯពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី បានឮដំណឹងថា ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ប្រាថ្នានឹងជម្រះនូវអធិករណ៍នេះ ទំនែ្ងងរកបក្ខពួក ក៏ឮថា ឥឡូវនេះបានបក្ខពួកហើយ ។ គ្រានោះឯង ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី មានសេចក្តីរំតិតដូច្នេះថា អធិករណ៍នេះរឹងរូសណាស់ សាហាវណាស់ យើងទាំងឡាយគប្បីជាបុគ្គលមានកំឡាំងក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយបក្ខពួកណា ធ្វើដូចម្តេច យើងទាំងឡាយគប្បីបាននូវបក្ខពួកនោះខ្លើង ។ លំដាប់នោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី មានសេចក្តីរំតិតយើញដូច្នេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនេះឯង លោកជាពហុស្សូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា

សចេ មយំ អាយស្មន្តំ វេរតំ បក្កំ លភេយ្យាម ឯវំ មយំ ឥមស្មឹ អធិករណេ ពលវន្តតរា អស្សាមាតិ ។ អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ បហូតំ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ បដិយាទេសុំ បត្តម្បិ ចីវរម្បិ និសីទនម្បិ សូចិឃរម្បិ កាយពន្ធនម្បិ បរិស្សាវនម្បិ ធម្មករកម្បិ[1] ។ អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ តំ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ អាទាយ ឯកាយ សមាជាតិយា ខុជ្ជវីសុ ឯកាយ បព្ភារកេហិតិ្ថ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ ភត្តវិស្សគ្គំ ករេឥ្ជ ។

(៣០៨) អថខោ អាយស្មា សាឡ្ហោ អាយស្មន្តេ សាឡ្ហេ ឯតទវោច តុម្ហេ ខោ ភន្តេ បដិសល្លីនេ ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ កេ នុ ខោ ឥមេ ធម្មវាទិនោ ឯតទវោចុំ តុម្ហេ ភិក្ខូ ឯតទវោចុំ ឯវំ ភិក្ខូ

បើយើងចាំឆ្លាយបានទូវព្រះវេតមានអាយុជាបក្ខពួកហើយ យើងចាំឆ្លាយនឹងមានកំឡាំងក្លៀវក្លា ក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយអាការយ៉ាងនេះមិនខាន ។ ទើបពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី នាំគ្នាចាត់ចែងគ្រឿងបរិក្ខារបស់សមណៈជាច្រើនគឺ ចាត្រផង ចីវរផង សំពត់និសីទនៈផង បំពង់ម្ជុលផង វត្ថុពន្ធចង្អេះផង សំពត់តម្រងទឹកផង ធម្មក្រុកផង។ គ្រានោះឯង ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី នាំគ្នាយកគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សមណៈនោះ ហើយដុះខ្លួនឆ្ងាយឡើងទៅកាន់នគរសេហ-ជាតិលុះបុះអំពីទូកហើយ កំឈប់ធ្វើកតិកច្ចក្រោមម្លប់ដើមឈើ ១ ។

(៣០៨) គ្រានោះ ព្រះសាឡៈមានអាយុ ទៅកាន់ទីស្ងាត់សម្ងំនៅក្នុងព្រះកម្មដ្ឋាន មានចិត្តត្រិះរិះតើតឡើងយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុណាហ្ន៎ដែលជាធម្មវាទី ពួកភិក្ខុអ្នកនៅខាងបាចីនទិស (ទិសខាងកើត) ឬថា ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ។ គ្រាកាលដែលព្រះសាឡៈមានអាយុពិចារណាទូវធម៌មិនឆ្គងវិន័យ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកភិក្ខុដែលនៅខាងបាចីនទិសជាអធម្មវាទី ឯពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ជាធម្ម-វាទី ។ លំដាប់នោះ ទៅតាមួយអង្គនៅក្នុងពួកសុទ្ធាវាសព្រហ្ម បានដឹងនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តរបស់ព្រះសាឡៈមានអាយុ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនហើយ

សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ សុទ្ធាវាសេសុ នេវត្តិយេសុ អន្តរហិតា អាយស្មន្តោ សាធុ សុដ្ឋុ សម្មុខេ ចាតុរហោសិ ។ អថខោ សា នេវត្តិ អាយស្មន្តំ សាធុំ ឥតនឥវាច សាធុ សាធុ[1] កន្តេ សាធុ អធម្មវាទិនោ ចាចីនកា កិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ចាវេយ្យកា កិក្ខុ តេនហិ កន្តេ សាធុ យថា ធម្មោ តថា តិដ្ឋាហីតិ ។ បុព្ពេ ចាហំ នេវត្តិ ឥតរហិ ច យថា ធម្មោ តថា មិតោ អបិចាហំ ន តាវ ទិដ្ឋិំ អាវិករេមិ អប្បេវនាម[2] មំ ឥមស្មិំ អធិករណេ សម្មន្នេយ្យាតិ ។

(៣០៩) អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិក្ខូ តំ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ អាទាយ យេនាយស្មា រេវតោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ រេវតំ ឥតនឥវាចុំ បដិក្កណ្ហាតុ កន្តេ ថេរោ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ បត្តម្បិ ចីវរម្បិ ឯសីនធម្បិ

---

១ ឧ. ម. សាធូតិ សព្ពេ ឯកោយេវ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អប្បេវ ។

កំពុងអំពីឋានទេវលោកជាន់សុទ្ធាវាស មកប្រាកដក្នុងទីចំពោះមុខ នៃព្រះសាទ្បរ:មានអាយុ ដោយរហ័សភ្លាម ប្រៀបដូចជាបុរសដែលមានកំឡាំងលាចេញនូវដើមដៃដែលខ្ចីនបត់ចូល ឬថា បត់ចូលនូវដើមដៃដែលខ្ចីនលាចេញ ។ ទើបទេវតានោះ ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសាទ្បរ:មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់សាទ្បរ:ដ៏ចំរើន សេចក្តីត្រិះរិះរបស់លោកម្ចាស់ ប្រពៃណាស់ហើយ ពួកភិក្ខុដែលនៅខាងបាចីនទិស ជាអធម្មវាទី ឯពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ជាធម្មវាទី បពិត្រលោកម្ចាស់សាទ្បរ:ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ ធម៌យ៉ាងណា សូមលោកម្ចាស់ប៉ិតនៅយ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះសាទ្បរ:ពោលថា ម្នាលទេវតា កាលពីដើមក្តី ឥឡូវនេះក្តី ធម៌យ៉ាងណា អាត្មាប៉ិតនៅយ៉ាងនោះ ប៉ុន្តែអាត្មាមិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិ គឺសេចក្តីយល់ សេចក្តីចូលចិត្តនៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច គប្បីឲ្យសង្ឃសន្មតអាត្មាក្នុងអធិករណ៍នេះឯង ។

(៣០៩) គ្រានោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី នាំគ្នាកាន់យកនូវគ្រឿងបរិក្ខារ ជារបស់សមណៈនោះ ហើយចូលទៅរកព្រះរេវតមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះរេវតមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ទទួលយកនូវបរិក្ខារជារបស់សមណៈ គឺចាត្រផង ចីវរផង សំពត់និសីទនៈ

សុចិយរម្ប៎ កាយពន្ធនម្ប៎ បរិសុទ្ធាវនម្ប៎ ឆឫកករកម្ប៎-
តំ។ អលំ អាវុសោ បរិបុណ្ណំ មេ តិចីវរន្តិ ន ឥច្ចេ
បដិក្ខេបតុំ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧត្តរោ ភគវន្តំ
បិដ្ឋតោ អដ្ឋាសិ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឧបដ្ឋាកោ ហោតិ។
អថ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ អានន្ទ
កហំ បន តេ ឧបជ្ឈាយោ តិចីវរន្តិ។ អថ ខោ អាយស្មា
ឧត្តរោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ យេនាយស្មា
ឧត្តរោ តេនុបសង្កមិំ។ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ
ឯតទវោចំ បដិក្ខិត្តា តិចីវរន្តិ អាយស្មា ឧត្តរោ សាមណេរំ
បរិក្ខារំ បត្តម្ប៎ ចីវរម្ប៎ ឯសីឧនម្ប៎ សុចិយរម្ប៎ កាយ-
ពន្ធនម្ប៎ បរិសុទ្ធាវនម្ប៎ ឆឫកករកម្ប៎តំ។ អលំ អាវុសោ
បរិបុណ្ណំ មេ តិចីវរន្តិ ន ឥច្ចេ បដិក្ខេបតុំ។ មន្ទុស្ស
ខោ អាវុសោ ឧត្តរ ភគវាតោ សាមណេរំ បរិក្ខារំ ឧបជា-
មេត្តំ សចេ ភគវា បដិក្ខិត្តាតិ តេនេវ តេ អត្តមនា
ហោន្តំ ន ចេ ភគវា បដិក្ខិត្តាតិ អាយស្មតោ
ច[1] អានន្ទស្ស ឧបជាមេត្តំ បដិក្ខិត្តាតុ កន្តេ ថេរេ

---

๑ អយំ បសង្ខេ ន. ម. ចេតន្តកេសុ ន ទិស្សតិ។ (អយស្មតោ ?)

ផង បំពង់ម្ជុលផង វត្ថុពន្ធបង្កែះផង សំពត់គម្រងទឹកផង ធម្មក្រុកផង ។ ព្រះវេតមិនជ្រាបថ្នាំនឹងទទួលដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ចាំនឹងឆ្ងាយ កុំឡើយ ខ្ញុំមានត្រៃចីវរគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូបឈ្មោះទត្តរៈ បួសបាន ២០ វស្សា ជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះវេតមានអាយុ ។ លំដាប់នោះ ពួកវាដ្ឋិបុត្តកកិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏ចូលទៅរកព្រះទត្តរៈមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងព្រះទត្តរៈមានអាយុថា ព្រះទត្តរៈមានអាយុ ចូរទទួលយកគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សមណៈ គឺចុងត្រងផង ចីវរផង សំពត់និសីទនៈផង បំពង់ម្ជុលផង វត្ថុពន្ធបង្កែះផង សំពត់គម្រងទឹកផង ធម្មក្រុកផង ។ ព្រះទត្តរៈមិនជ្រាបថ្នាំនឹងទទួលដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ចាំនឹងឆ្ងាយ កុំឡើយ ខ្ញុំមានត្រៃចីវរគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ពួកវាដ្ឋិបុត្តកកិក្ខុ ពោលអង្វរថា ម្នាលព្រះទត្តរៈមានអាយុ មនុស្សចាំនឹងឆ្ងាយតែងបង្អោនគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សមណៈថ្វាយ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលយក មនុស្សចាំងនោះ រមែងមានចិត្តត្រេកអរ ដោយការទទួលរបស់ព្រះមានព្រះភាគនោះឯង បើព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់ទទួលទេ មនុស្សចាំងនោះ តែងបង្អោនទៅ ដើម្បីព្រះអានន្ទមានអាយុ ដោយពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ទទួលយក

សាមណេរកំ បរិក្ខារំ យាចិ។ តេនាបិ ខោ បដិក្កហិតោ ឥមេវ សោ[1] ភវិស្សតីតិ បដិក្កណ្ហាតាយស្មា ឧត្តរោ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ យាចិ។ ថេរេន បដិក្កហិតោ ឥមេវ សោ ភវិស្សតីតិ។ អថខោ អាយស្មា ឧត្តរោ វេសាលិកេហិ វដ្ជិបុត្តកេហិ តិក្ខហិ ធម្មិកេហិ ភិក្ខូ ចីវរំ អត្ថរេសិ វាទេយ្យាថ អាវុសោ យេន អត្ថតំ។ ឥត្តកំ អាយស្មា ឧត្តរោ ថេរំ វាទេតុ ឥត្តកំ[2] តេន ថេរេ សង្ឃមជ្ឈេ វាទេតុ បុរត្ថិមេសុ ជនបទេសុ ពុទ្ធា តេតាវន្តោ ឧបជ្ឈន្តិ ធម្មវាទិនោ[3] តាចីនកា តិក្ខូ អធម្មវាទិនោ តាបេយ្យតា តិក្ខូតិ។ ឥមាវុសោតិ ខោ អាយស្មា ឧត្តរោ វេសាលិកានំ វដ្ជិបុត្តកានំ តិក្ខូនំ បដិសុត្វា យេនាយស្មា រេវតោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ រេវតំ ឥតរេនបិ ឥត្តកំ តេន ថេរេ សង្ឃមជ្ឈេ វាទេតុ បុរត្ថិមេសុ ជនបទេសុ ពុទ្ធា តេតាវន្តោ ឧបជ្ឈន្តិ

---

១ ម. ឯវមេសា។ ២ ម. ឯត្តកញ្ច។ ៣ ម. ធម្មវាទិ។

គ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សម ណៈចុះ បរិក្ខារនោះ ក៏ដូចជាព្រះមានព្រះភាគ ទទួលយកដែរ សូមព្រះទុត្តរៈមានអាយុ ទទួលយកគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់ សមណៈចុះ បរិក្ខារនោះ ដូចជាព្រះថេរៈបានទទួលយកដែរ ។ គ្រានោះ ព្រះទុត្តរៈមានអាយុ កាលបើពួកវដ្ដីបុត្តកកថា ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី បង្វិតបង្វិលហើយក៏ទទួលយកតែចីវរ ១ ដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ចាំឆ ឆ្លាយ អ្នកចាំឆ ឆ្លាយត្រូវការដោយពាក្យណា ក៏គប្បីពោលពាក្យនោះចុះ ។ ឯពួកវដ្ដីបុត្តកកថា ពោលតបវិញថា សូមព្រះទុត្តរៈមានអាយុ ទៅនិយាយពាក្យប៉ុណ្ណោះនឹងព្រះថេរៈថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈទៅនិយាយពាក្យប៉ុណ្ណោះ ក្នុងកណ្ដាលសង្ឃថា ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះភាគ កើតឡើងក្នុងជនបទចាំឆ ឆ្លាយដែលតាំងនៅក្នុងទិសខាងកើត ពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ជាធម្មវាទី ឯពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ជាអធម្មវាទី ។ ព្រះទុត្តរៈមានអាយុ ទទួលពាក្យពួកវដ្ដីបុត្តកកថា ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា អើអាវុសោ ហើយក៏ចូលទៅកាន់ព្រះវេត មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះវេត មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ទៅពោលពាក្យប៉ុណ្ណោះក្នុងកណ្ដាលសង្ឃថា ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះភាគ កើតឡើងក្នុងជនបទចាំឆ ឆ្លាយ ដែលតាំងនៅក្នុងទិសខាងកើត ពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុង

ឆម្នាភិនោ ចាបីនកា កិក្ខូ អឆម្នាភិនោ ចាបេយ្យកា កិក្ខូតិ ។ អឆម្នេ មំ តុំ កិក្ខូ ឯយោផេសីតិ ថេរោ អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ បណាមេសិ ។ អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិក្ខូ អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ ឯតទវោចុំ កឺ អាវុសោ ឧត្តរ ថេរោ អាបត្តិ ។ ចាបិកាំ នោ អាវុសោ កតំ អឆម្នេ មំ តុំ កិក្ខូ ឯយោផេសីតិ ថេរោ មំ បណាមេសីតិ ។ ឯតុ តុំ អាវុសោ ឧត្តរ វុដ្ឋា រីសតិ-វាសេ្សសីតិ ។ អាមាវុសោ អបិច មយំ តវុឯសេ្សយ្យំ តណ្ហាមាតិ ។

(៣១០) អថខោ សង្ឃោ តំ អធិករណំ វិនិច្ឆិនិ-តុកាមោ សន្និបតិ ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សចេ មយំ ឥមំ អធិករណំ ឥធ វូបសមេស្សាម[1] សិយោបិ ឫលាទាយកា[2] កិក្ខូ បុនក្កម្មាយ ខុត្តោដេយ្យុំ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ យត្ថេវិមំ អធិករណំ សមុ-ប្បន្នំ សង្ឃោ តត្ថេវិមំ អធិករណំ វូបសមេយ្យាតិ ។

---

១ ម. វូបសមេយ្យាម ។ ២ ឫលាទាយកាតិបិ ជាវោ អត្ថិ ។

ទិសទាំងកើតជាធម្មវាទី ឯពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ជាអធម្មវាទី ។ ព្រះថេរៈពោលតបវិញថា នែភិក្ខុ អ្នកឯងបញ្ចូលយើងទៅក្នុងធម៌ជាអកុសល ថាហើយក៏បណ្តេញព្រះទត្តរៈមានអាយុចេញទៅ ។ គ្រានោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលសួរដូច្នេះ នឹងព្រះទត្តរៈមានអាយុថា ម្នាលទត្តរៈមានអាយុ ព្រះថេរៈនិយាយ ថា ដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះទត្តរៈឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ ធ្វើអំពើអាក្រក់ហើយ ព្រះថេរៈពោលថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងបញ្ចូលយើងទៅក្នុងធម៌ជាអកុសល ថាហើយក៏បណ្តេញខ្ញុំចេញមក ។ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុពោលថា ម្នាលទត្តរៈមានអាយុ ក្រែងលោកជាភិក្ខុចាស់ មានវស្សា ៦០ ហើយឬ ។ ព្រះទត្តរៈឆ្លើយថា អើអាវុសោទាំងឡាយ មែនហើយ ប៉ុន្តែយើងទាំងឡាយ កាន់យកនិស្ស័យនឹងលោកជាគ្រូនៅឡើយ ។

(៣១០) គ្រានោះ សង្ឃប្រជុំនឹងវិនិច្ឆ័យកាត់សេចក្តីអធិករណ៍នោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ម្នាលអាវុសោ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើយើងទាំងឡាយនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងទីនេះ មុខជានឹងមានពួកភិក្ខុ ដែលជាអ្នកកាន់យកវត្ថុទាំង ១០ ពីមុន ភិក្ខុទាំងនោះគប្បីសើរើ ដើម្បីកម្មថ្មីទៀតមិនខានឡើយ ។

អថខោ ថេរោ កំក្ខ វេសាលឹ អគមំសុ តំ អធិការណំ វិនិច្ឆិនិតុកាមា ។ តេន ខោ បន សមយេន សព្ពកាមី ជាម បឋម្យា សង្ឃត្ថេរោ វីសវស្សសតិកោ[1] ឧបសម្បទាយ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស សទ្ធិវិហារិកោ វេសាលិយំ បដិវសតិ ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ អាយស្មន្តំ សម្ភូតំ សាណវាសឹ ឯតទវោច អហំ អាវុសោ យស្មឹ វិហារេ សព្ពកាមី ថេរេ វិហរតិ តំ វិហារំ ឧបគច្ឆាមិ សោ តុំ កាលរស្សេវ អាយស្មន្តំ សព្ពកាមឹ ឧបសង្កមិត្វា ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ បុច្ឆេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ខោ អាយស្មា សម្ភូតោ សាណវាសឹ អាយស្មតោ រេវតស្ស បច្ចស្សោសិ ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ យស្មឹ វិហារេ សព្ពកាមី ថេរេ វិហរតិ តំ វិហារំ ឧបគញ្ឆិ ។ គន្ត្វា អាយស្មតោ សព្ពកាមិស្ស សេនាសនំ បញ្ញត្តំ មោតិ ។ គព្ភេ បញ្ញត្តំ ខោ អាយស្មតោ រេវតស្ស ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ

---

១ ម. វីសំវស្សសតិកោ ។

បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ អធិករណ៍នេះ តើតឡើងក្នុងពីណា សង្ឃត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងពីនោះវិញ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុជាថេរៈចាំនួយ ប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆ័យនូវអធិករណ៍នោះ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងវេសាលី។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឈ្មោះសព្វគាមី[1] មានវស្សា ១២០ តាំងអំពីឧបសម្បទាមក ជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះអានន្ទមានអាយុ លោកជាសង្ឃត្ថេរ (ធំ) លើផែនដី នៅអស្រ័យក្នុងក្រុងវេសាលី ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ ពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះសព្វគាមិត្ថេរ នៅក្នុងវិហារណា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់វិហារនោះដែរ លោកគប្បីចូលទៅរកព្រះសព្វគាមីមានអាយុអំពីព្រឹក ហើយសួរវត្ត ១០ ប្រការនេះ ។ ព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុ ទទួលពាក្យព្រះរេវតមានអាយុថា អើលោកម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសព្វគាមិត្ថេរ គង់នៅក្នុងវិហារណា ព្រះរេវតមានអាយុ ក៏ចូលទៅកាន់វិហារនោះដែរ ។ សេនាសនៈគេក្រាលទុកសម្រាប់ព្រះសព្វគាមីមានអាយុ នៅក្នុងល្វែង ។ សេនាសនៈដែលគេក្រាលទុក សម្រាប់ព្រះរេវតៈមានអាយុ ក្នុងល្វែងនៃល្វែង ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ

---

[1] ក្នុងវិមតិវិនោទនីថា ព្រះថេរៈ នោះចាស់ជាងភិក្ខុទាំងអស់ក្នុងលោក ក្នុងគ្រានោះ ។

អយំ ថេរោ មហាឡកោ ន ឩនបញ្ចវស្សោ ន សេយ្យំ កប្បេតិ[1] ។ អាយស្មា សព្ពកាមី អយំ តិក្ខុ អាតន្តុកោ កាឡវណ្ណោ ន ឩនបញ្ចវស្សោ ន សេយ្យំ កប្បេស្សតិ ។

[៣១១] អថខោ អាយស្មា សព្ពកាមី រត្តិយា បច្ចូសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ[2] អាយស្មន្តំ វេតំ ឯតទវោច កតមេន តំ កុម្ភិ វិហារេន ឯតរហិ ពហុលំ វិហរសីតិ។ មេត្តាវិហារេន ខោ អហំ តេន ឯតរហិ ពហុលំ វិហរាមីតិ ។ តុណ្ហីភាវវិហារេន តិរ តំ កុម្ភិ ឯតរហិ ពហុលំ វិហរសិ[3] តុណ្ហីភាវវិហារេ ហោសោ[4] កុម្ភិ យទិទំ មេត្តាតិ ។ បុព្ពេបិ មេ តេ កន្តេ តិហិកូតស្ស អាចិណ្ណា មេត្តា តេនាហំ ឯតរហិបិ មេត្តាវិហារេន ពហុលំ វិហរាមិ អបិច មយា ចិរប្បវុត្ថំ អរហន្តំ[5] ថេរោ បន តេ កន្តេ តុណ្ហីភាវវិហារេន ឯតរហិ ពហុលំ វិហរតីតិ ។ សុញ្ញតាវិហារេន ខោ អហំ កុម្ភិ ឯតរហិ ពហុលំ វិហរាមីតិ ។ មហាបុរិសវិហារេន តិរ តេ កន្តេ

---

១ ឧ. ម. កប្បេសិ ។ ២ ឧ. ចោត្តកេសុ បច្ចុដ្ឋាយេតិ ចែកនំ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. វិហរសីតិ ។ ៤ ឧ. ម. ឯសោ ។ ៥ ម. អរហត្តន្តិ ។

លោកមិនបានសិង្គីដោយគិតថា ព្រះថេរៈនេះមានចំណាស់ហើយ លោកមិនទាន់សិង្គីនៅឡើយ ។ ឯព្រះសង្ឃគាមីមានអាយុ លោកក៏មិនសិង្គីដោយគិតថា កិក្ខុនេះជាអាគន្តុកៈ មានសេចក្តីទៀបព្រួយ លោកក៏មិនសិង្គីដែរ ។

(ភ្ញ១១) គ្រានោះ ព្រះសង្ឃគាមីមានអាយុ ស្រាកឡើងក្នុងសម័យភ្លឺស្អាងនៃកត្រី ហើយក៏ពោលដូច្នេះ នឹងព្រះរេវតមានអាយុថា ម្នាលលោកដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ លោកច្រើនទៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ព្រះរេវតឆ្លើយថា បពិត្រព្រះគុណដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះគុណាច្រើនទៅដោយធម៌ ជាគ្រឿងនៅ គឺមេត្តា ។ ព្រះសង្ឃគាមីពោលថា ម្នាលលោកដ៏ចំរើន ពុំថា ឥឡូវនេះ លោកច្រើនទៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅបន្តិចបន្តួច[1] ម្នាលលោកដ៏ចំរើន ក៏ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅបន្តិចបន្តួចនេះ គឺមេត្តានេះឯង ។ ព្រះរេវតពោលថា បពិត្រព្រះគុណដ៏ចំរើន កាលពីដើមដែលខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថនៅឡើយ តែងសន្សំមេត្តាធម៌ ព្រោះហេតុនោះ បានជាក្នុងកាលឥឡូវនេះ ខ្ញុំច្រើនទៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅគឺមេត្តា ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំបានសម្រេចនូវព្រះអរហត្ត ជាយូរដែរហើយ

---

[1] ក្នុងសារត្ថទីបនីថា ធម៌ជាគ្រឿងនៅតិចតួច មិនច្រើន ឬ ភាក់ ។

เถเรน ปนายสฺมตา ตหุลสฺมึ วิหารตเล มหาปุริสวิหาเร ฆเสน ภตฺเตน ยาคุยา สุญฺญาคาเร ฯ ปุเพฺพ เม ภนฺเต ภิกฺขูสฺส อาจิณฺณา สุญฺญาคาเรน ตหุลสฺมึ ปนายสฺมตา สุญฺญาคาเรน วิหาเรน ตหุลสฺมึ วิหารตเล มยา จีวรปฺปาวุรณสฺมึ อารามฏฺฐิเย ฯ

(๓๑๒) อยญฺหายสฺมา เถรวาทํ ภิกฺขุนึ อนฺตรภกถา วิปฺปกตา ฯ อถายสฺมา สมฺภูโต สาณวาสี[๑] อนุปฺปตฺโต โหติ ฯ อถโข อายสฺมา สมฺภูโต สาณวาสี เยนายสฺมา สพฺพกามี เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ สพฺพกามึ เอตทโวจ ปกฺกมนฺตุ ภนฺเต ภิกฺขู ปกฺกมนฺตุ สุคตา ฯ ปกฺกมนฺตุ ภนฺเต ภิกฺขู ปกฺกมนฺตุ สุคตา อิจฺจายสฺมา สมฺภูโต สาณวาสี อายสฺมนฺตํ สพฺพกามึ เอตทโวจ

---

๑ สาโณ ปน ทาเปยฺยมตฺตมฺปิ กตฺวา ตสฺมึ ฐาเน ฐปิตตฺตา ฯ

បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ចុះចំណែកខាងព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ឥឡូវនេះប្រើន
នៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាល
លោកដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំប្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដ៏ស្ងប់ស្ងាត់
ឬ សូន្យ (ផលសមាបត្តិ) ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន
ឮថាឥឡូវនេះ ព្រះថេរៈជាម្ចាស់ប្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ ជារបស់
មហាបុរស បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ក៏ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅជារបស់មហាបុរស
នេះ គឺ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យនេះឯង ។ ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្នាល
លោកដ៏ចំរើន កាលពីដើមដែលខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថនៅឡើយ តែងសន្សំ
នូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យ ព្រោះហេតុនោះ បានជាក្នុងកាលឥឡូវនេះ
ខ្ញុំប្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យ មិនមានខ្វល ខ្ញុំបាន
សម្រេចនូវព្រះអរហត្តជាយូរដែរហើយ ។

(៣១៦) ពាក្យជាបច្ចេកទេសរបស់ភិក្ខុជាថេរៈនេះ នៅមិនទាន់ស្រេច
នៅឡើយ ។ ក៏ស្រាប់តែព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុមកដល់ ។
ទើបព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុ ចូលទៅកាន់ព្រះសព្វកាមីមានអា-
យុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសព្វកាមីមានអាយុ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសព្វកាមីមានអាយុថា

ឥមេ ភន្តេ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិក្ខូ វេសាលិ-
យំ ឧស វត្ថុំ ឧបេត្តុំ កប្បតិ សិង្គិលោណកប្បោ
កប្បតិ ទ្វង្គុលកប្បោ កប្បតិ តាមន្តរកប្បោ កប្បតិ
អាវាសកប្បោ កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អា-
ចិណ្ណកប្បោ កប្បតិ អមថិតកប្បោ កប្បតិ ជលោគិ
ទាតុំ កប្បតិ អឧសកំ និសីទនំ កប្បតិ ជាតរូបរជតន្តិ
ថេវេន ភន្តេ ឧបដ្ឋាយសដ្ឋ អ្ហលេ ពហុ ជម្ហោ ច វិន-
យោ ច បរិយត្តោ ថេវេសដ្ឋ ភន្តេ ឆម្ហញ្ច វិនយញ្ច បច្ច-
វេក្ខិត្តសដ្ឋ កថំ ហោតិ តេ ន្តុ ខោ ឆម្ហាភិនោ
ទាចីណកា ឯ កិក្ខូ ទាបេយ្យកា ឯតិ ។ តយោបិ
ខោ អាវុសោ ឧបដ្ឋាយសដ្ឋ អ្ហលេ ពហុ ជម្ហោ ច
វិនយោ ច បរិយត្តោ តុយ្ហំ បន អាវុសោ ឆម្ហញ្ច
វិនយញ្ច បច្ចវេក្ខិត្តសដ្ឋ កថំ ហោតិ តេ ន្តុ ខោ
ឆម្ហាភិនោ ទាចីណកា ឯ កិក្ខូ ទាបេយ្យកា ឯតិ ។
មយំ ខោ ភន្តេ ឆម្ហញ្ច វិនយញ្ច បច្ចវេក្ខិត្តសដ្ឋ

បពិត្រព្រះកុលាដ៏ចំរើន ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីពាំង
នេះសំដែងវត្ថុពាំង ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយ
អំបិលក្នុងក្អាក់ គួរ ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រេប្រមាណ
ពីរង្គុប់ គួរ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរ ការកំណត់ដោយ
អារ៉ាស គួរ ការកំណត់ដោយអនុមតិ គួរ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរ
ការកំណត់ដោយទឹកដោះ ដែលមិនទាន់ជូរ គួរ ការផឹកនូវសុរានៅ គួរ
និសីទនៈមិនមានជាយ គួរ មាសនឹងប្រាក់ គួរ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ធម្មិកថា
វិនយកថា ដែលព្រះថេរៈជាម្ចាស់បានរៀនសូត្រមកច្រើនហើយ ក្នុងសំណាក់
នៃព្រះទបដ្ឋាយ៍ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន កាលដែលព្រះថេរៈពិចារណា
នូវធម៌និងវិន័យ មានសេចក្តីប្លែកចិត្តដូចម្តេច ពួកភិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទីគឺ
ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើតជ្រុង ។ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ។
ព្រះសព្វគាមីពោលតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ធម្មិកថា វិនយកថា ជា
ច្រើន ដែលលោកបានរៀនសូត្រមកហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះទបដ្ឋាយ៍
ម្នាលអាវុសោ ចុះកាលលោកពិចារណានូវធម៌និងវិន័យមានសេចក្តីប្លែកចិត្ត
ដូចម្តេច ពួកភិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទី គឺពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាង
កើតជ្រុង ។ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ។ ព្រះសម្ភូតសាណវ៉ាសី
ពោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន កាលដែលខ្ញុំពិចារណានូវធម៌និងវិន័យ

ឯវំ ហោតិ អធម្មវាទិនោ ចាចីនកា ភិក្ខូ ធម្មវាទិនោ ចាហេយ្យកា ភិក្ខូតិ អបិចាហំ ន តាវ ឥដ្ឋឹ អាវិករេមិ អហេឋាជាម មំ ឥមស្មឹ អធិករណេ សម្មន្នេយ្យាតិ ។ មយ្ហំបិ ខោ អាវុសោ ធម្មញ្ច វិនយញ្ច បច្ចវេក្ខន្តស្ស ឯវំ ហោតិ អធម្មវាទិនោ ចាចីនកា ភិក្ខូ ធម្មវាទិនោ ចាហេយ្យកា ភិក្ខូតិ អបិចាហំ ន តាវ ឥដ្ឋឹ អាវិករេមិ អហេឋាជាម មំ ឥមស្មឹ អធិករណេ សម្មន្នេយ្យាតិ ។

(៣០៣) អថខោ សង្ឃោ តំ អធិករណំ វិនិច្ឆិនិតុកាមោ សន្និបតិ ។ តស្មឹ ខោ បន អធិករណេ វិនិច្ឆិយមានេ អនត្ថានិ[1] ចេវ ភស្សានិ ជាយន្តិ ន ចេកស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ វិញ្ញាយតិ ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ ឥមស្មឹ អធិករណេ វិនិច្ឆិយមានេ អនត្ថានិ ចេវ ភស្សានិ ជាយន្តិ ន ចេកស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ វិញ្ញាយតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ

---

๑ ឧ. ម. អនត្ថានិ ។

មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុ ដល់នៅក្នុងទិសខាងកើតជាអធម្ម-វាទី ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យជាធម្មវាទី ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណានៅមិនទាន់ធ្លុះឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិ (សេចក្តីយល់) នៅឡើយ ធ្លើដូចម្តេច សង្ឃគប្បីសន្មតខ្ញុំព្រះករុណាក្នុងអធិករណ៍នេះ ។ ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្នាលអាវុសោ កាលដែលខ្ញុំពិចារណានូវធម៌ធម៌វិនិច្ឆ័យ ក៏មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងនេះដែរថា ពួកភិក្ខុដែលនៅ ក្នុងទិសខាងកើតជាអធម្មវាទី ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យជាធម្មវាទី ប៉ុន្តែខ្ញុំក៏នៅមិនទាន់ធ្លុះឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិនៅឡើយ ធ្លើដូចម្តេច សង្ឃគប្បីសន្មតខ្ញុំក្នុងអធិករណ៍នេះផង ។

(៣១.៣) គ្រានោះ សង្ឃមានប្រាថ្នាធម៌វិនិច្ឆ័យ កាត់សេចក្តីអធិករណ៍នោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ កំពុងដែលសង្ឃកំពុងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះ កើតមានពាក្យដដែលគ្នារកទីបំផុតគ្មានផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតនីមួយ ក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុបានសូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយើងទាំងឡាយកំពុងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះ កើតមានពាក្យដដែលគ្នារកទីបំផុតគ្មានផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតនីមួយ ក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បី

សង្ឃោ ឥមំ អធិករណំ ឧញ្ញាហាបេយ្យ រុបសមេយ្យ។ សង្ឃោ ចត្តារោ ចាចីនកេ កត្វា ចត្តារោ ចាបេយ្យ- កេ កត្វា ឧច្ចិនិ ចាចីនកានំ កត្វានំ អាយស្មន្តញ្ច សព្ពកាមី អាយស្មន្តញ្ច សាធ្យំ អាយស្មន្តញ្ច ឧជ្ជ- សោកតំ[1] អាយស្មន្តញ្ច ឯសកតាមិកំ ចាបេយ្យកានំ កត្វានំ អាយស្មន្តញ្ច រេវតំ អាយស្មន្តញ្ច សម្ភូតំ សាណវាសិំ អាយស្មន្តញ្ច យសំ កាកណ្ឌកបុត្តំ អា- យស្មន្តញ្ច សុមនន្តិ[2]។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ ឥមស្មិំ អធិករណេ វិនិច្ឆយមានេ អនត្ថានិ ចេវ កុសប្បានិ ជាយន្តិ ន ចេ កុសប្ប កាសិតសប្ប អត្តា វិញ្ញាយតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ចត្តារោ ចាចីនកេ កត្វា ចត្តារោ ចាបេយ្យកេ កត្វា សម្មុញ្ជេយ្យ ឧញ្ញាហាបេយ្យ ឥមំ អធិករណំ រុបសមេតុំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុ- ណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ ឥមស្មិំ អធិករណេ

---

១ ឧ. ម. ឧជ្ជូសោភិតំ ។ ២ ឧភោបិយមរម្មចោត្តកេសុ ឥតិសទ្ទោ ន ទិស្សតិ ។

រម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុញ្ហាហិកកម្ម[1] ។ ដំទុំសង្ឃជ្រើសរើសយកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប យកពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ៤ រូប ចំណែកខាងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត គឺ ព្រះសព្វកាមី មានអាយុ ១ ព្រះសាឡ្ហៈមានអាយុ ១ ព្រះខុជ្ជសោភិតៈមានអាយុ ១ ព្រះវាសភគាមិកៈមានអាយុ ១ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ គឺ ព្រះរេវតមានអាយុ ១ ព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុ ១ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ១ ព្រះសុមនៈមានអាយុ ១ ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ បានសូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលបើយើងតាំងឆ្ឆាយវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះទៅ តើតមានពាក្យដដែលគ្នារកទីបំផុតគ្មានផង តាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតនីមួយក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ៤ រូប ដើម្បីធ្វើរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុញ្ហាហិកកម្ម ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលបើយើងតាំងឆ្ឆាយ កំពុងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះ

---

[1] ក្នុងអដ្ឋកថាព្រះសូត្រថា ការជ្រើសរើសយកភិក្ខុអំពីគណៈសង្ឃ ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍ដែលកើតមានឡើងហៅថា ឧញ្ហាហិកា ។

វិនិច្ឆយមានេ អនន្តានំ ចេវ កសិណានំ ជាយន្តំ ន ចេ-
កសិណ កាសិតសិណ អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។ សង្ឃោ ចត្តា-
រោ ចាចីនកេ កិក្ខូ ចត្តារោ ចាបេយ្យកេ កិក្ខូ
សម្មន្នតិ ឧញ្ញាហិកាយ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។
យសិណិយស្មោ ឧមតិ ចតុន្នំ ចាចីនកានំ(១) ចតុន្នំ
ចាបេយ្យកានំ កិក្ខូនំ សម្មតិ ឧញ្ញាហិកាយ ឥមំ
អធិករណំ វូបសមេតុំ សោ តុណ្ហាសិណិយស្មេ ន ក្ខមតិ
សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ឃេន ចត្តារោ ចាចី-
នកា កិក្ខូ ចត្តារោ ចាបេយ្យកា កិក្ខូ ឧញ្ញាហិ-
កាយ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស
តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(៣១៤) តេន ខោ បន សមយេន អដ្ឋិតោ ចាម
កិក្ខុ ឧសវាសេសុ សង្ឃស្ស ចាតុទ្ទសោ បក្ខស្មិ
ហោតិ ។ អថខោ សង្ឃោ អាយស្មន្តំ បិ អដ្ឋិតំ សម្ម-
ន្នតិ ឧបោសថំ កិក្ខូនំ អាសនប្បញ្ញាបកំ ។ អថខោ

---

១ ឧ. ម. ចាចីនកានំ កិក្ខូនំ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ រឿងអជិតភិក្ខុ

កើតមានពាក្យដដែលគ្មានកើបំផុតគ្មានផង ពាំនាំសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិត
នីមួយក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ សង្ឃបានសន្មតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុង
ទិសខាងកើត ៤ រូប ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនចាប៉ាយ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់
អធិករណ៍នេះ ដោយទុព្ភាហិកកម្ម ។ ការសន្មតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុង
ទិសខាងកើត ៤ រូប ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនចាប៉ាយ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់
អធិករណ៍នេះដោយទុព្ភាហិកកម្ម គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា
លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុ
អង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃបានសន្មត
ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប នឹងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនចា-
ប៉ាយ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុព្ភាហិកកម្ម ។ ការសន្មត
នេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំចាំ
ទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៣១៤) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឈ្មោះអជិត បួសបាន១០
វស្សា ជាអ្នកសំដែងនូវបាតិមោក្ខដល់សង្ឃ ។ លុះចប់នោះ សង្ឃក៏សន្មត
អជិតមានអាយុ ឲ្យជាអ្នកគ្រាលអាសនៈដល់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ។ គ្រានោះ

ชีวกสฺส กมฺมารามสฺส ปฏิสฺสวสา ตตฺถ ภิกฺขู อนาปุจฺฉา ปกฺกมนฺติ ปุน อาคมนายปิ

ពួកភិក្ខុជាថេរៈមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយគប្បីរម្ងាប់អធិ-
ករណ៍នេះ ក្នុងទីណាហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តីរិះគិត
ដូច្នេះតទៅទៀតថា វាលិកាគាមនេះឯង ជាទីគួរគ្រេកអរ មានសំឡេងតិច
មានសូរគឹកកងរំពងតិច បើដូច្នោះគួរយើងទាំងឡាយទៅរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ
ក្នុងវាលិកាគាមចុះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តី
ប្រាថ្នានឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់វាលិកាគាម ។

[៣១៥] គ្រានោះឯង ព្រះរេវតមានអាយុ បានសូត្រប្រកាស
សង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្ឃគិតក្តម្ម
មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួរនិស្ស័យនឹងព្រះសព្វគាមីមានអា-
យុ ។ ព្រះសព្វគាមីមានអាយុ ក៏សូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ម្នាល
អាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្ឃគិតក្តម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះ
រេវតត្រូវសួរនិស្ស័យចំពោះខ្ញុំ ។ ត្រូវដោះស្រាយក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

[៣១៦] ទើបព្រះរេវតមានអាយុ ពោលដូច្នេះនឹងព្រះសព្វគាមី
មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្អាក់
គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអំ-
បិលក្នុងក្អាក់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះរេវតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់
ដ៏ចំរើន ភិក្ខុរក្សាអំបិលដោយក្អាក់ ដោយគិតថា គោជនដែលសាប

កវិស្សតិ តត្ត បរិកុញ្ចិស្សាមីតិ ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។
កត្តបដិក្ខិត្តន្តិ ។ សាវត្ថិយា សុត្តវិកន្តេតិ ។ កឹ អាបជ្ជ-
តីតិ ។ សន្និធិការកភោជនេ ចាចិត្តិយន្តិ ។ សុណាតុ
មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥទំ បឋមំ វត្ថុំ សង្ឃស្ស វិនិច្ឆិតំ ។
ឥតិបីទំ វត្ថុំ ពុទ្ធម្បិ ពុទ្ធិនយំ អបតតសត្ថុសាសនំ ។
ឥទំ បឋមំ សលាកំ ឯក្ខិថាមិ ។

(៣០៧) កប្បតិ ភន្តេ ទ្វង្គុលកប្បោតិ ។ កោ សោ
អាវុសោ ទ្វង្គុលកប្បោតិ ។ កប្បតិ ភន្តេ ទ្វង្គុលាយ
ជាយាយ វិតិវត្តាយ វិកាលេ ភោជនំ កុញ្ចិតុន្តិ ។

មានក្នុងកាលណា អាត្មាអញនឹងធាន់ក្នុងកាលនោះ ដូច្នេះ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះរេវតសួរថា ចុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ក្នុងកាលណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ[1] ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះរេវតសួរថា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីប្រាប់ថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះធាន់ត្តិដែលសន្សំខុក ។ ព្រះរេវតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុជាបឋមនេះ សង្ឃបាននិទ្ទិយជាប់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះខុសតាកធម៌ ខុសតាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសូត្រនេះជាបឋម ។

(៣១៣) ព្រះរេវតសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រប្រមាណពីរជ្រាប់ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រប្រមាណពីរជ្រាប់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះរេវតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កាលបើស្រមោលព្រះអាទិត្យកន្លងទៅប្រមាណពីរជ្រាប់ ភិក្ខុធាន់កោជនក្នុងវេលាវិកាល គួរដែរឬ ។

---

១ ក្នុងយោធិនាថា ពាក្យនៃលព្រះមានព្រះភាគចែកបទមាតិកា ហៅថា សុត្តវិភង្គ ក្នុងសារត្ថទីបនីដីកាថា បទភាជនីយ ហៅថា សុត្តវិភង្គ ។

ชานุสฺโส กปฺปติตฺถ ฯ กถฺจ ปฏิกฺกมิตพฺพนฺติ ฯ ภาสนฺตเรน สุตฺตวิภงฺคนฺติ ฯ กึ อาปชฺชตีติ ฯ วิกาลโภชเน ปาจิตฺติยนฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลนฺติ ฯ ปาติโมกฺขนฺติ อุทฺทิสฺสมานนฺติ ฯ อยมฺปิ ตตฺถ อตฺถโยชนา

ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះរេវតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងពាជគ្រឹះ ។ ព្រះរេវតសួរថា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះបរិភោគក្នុងកាលខុស ។ ព្រះរេវតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ២ នេះសង្ឃបាននិច្ឆ័យជាប់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះខុសពីកដើម ខុសពីកវិនយ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសូត្រទី ២ នេះ ។

(៣១៨) ព្រះរេវតសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុកនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះរេវតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុគិតថា អញនឹងទៅកាន់ចន្លោះស្រុកឥឡូវនេះ ហើយឆាន់កាដន ហាមកាដនរួចហើយក៏ឆាន់កាដនដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើនិយកម្ម ឬមិនមែនជាវត្ថុសល់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះរេវតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ព្រះអង្គទ្រង់ហាមឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះរេវតសួរថា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។

อนตีวตฺตเกาชเน ฉาฉิตฺตียนฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ฯเปฯ ตสฺมา ตีหิ วตฺเตหิ สงฺฆเน วินิจฺฉิตุ ฯ ฯตีหิ ธมฺเมหิ อุปคนฺตุ อุโปสถมฺปิ อนุญฺญาตนฺติ ฯเปฯ ตสฺมา ตีหิ สลากาหิ นิกฺกีฬิตาติ ฯ

[๓๑๙] ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาวาสิกปฺปาโต ฯ เกน เสา อาวุโส อาวาสิกปฺปาโต ฯ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺพหุลา อาวาสา สมานสีมา ฉนฺนาเทสนีมา กาตุนฺติ ฯ ฉาวุโส ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฉนฺนาเทสนีมา กาตุนฺติ ฯ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฉนฺนาเทสนีมา กาตุนฺติ ฯ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฉนฺนาเทสนีมา สมฺมนฺนิ

ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះធាន់កោដនដែលកិក្ខុមិនបានឆ្វើវិនយកម្ម ឬមិនមែនជាវត្ថុសល់ដែលអំពីកិក្ខុឈឺ ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៣ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យជាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ទុសចាកធម៌ ទុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ប៉ុនេះវស្សាកទី ៣ នេះ ។

(៣១៩) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កាលកំណត់ដោយអាវាស គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាវាសនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន អាវាសប្រើន មានសីមាស្មើគ្នា កិក្ខុធ្វើទុបោសថកម្មផ្សេង ។ គ្នា គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់កងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់កងទុបោសថសំយុត្ត (ទុបោសថក្ខន្ធកៈ) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ព្រះវេតសួរថា កិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមី ឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះវិន័យ ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ឥទំ បតុត្តំ វត្តុំ សង្ឃេន វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្តុំ ពុទ្ធម្ចំ ពុទ្ធិយំ អបកតសត្តុសាសនំ ។ ឥទំ បតុត្តំ សលាកំ ឯក្ខិតាមិ ។

(៣២០) កប្បតិ ភន្តេ អនុមតិកបេប្បតិ ។ តោ សេ អាវុសោ អនុមតិកបេប្បតិ ។ កប្បតិ ភន្តេ វត្តេន សង្ឃេន កម្មំ កាតុំ អាគតេតិកេ អនុមានេស្សាមតិ[1] ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កត្ត បដិក្ខិត្តន្តិ ។ ចម្បេយ្យកេ វិនយវត្តុស្មិន្តិ ។ តីសុ អាបត្តីតិ ។ វិនយោតិសារេ ពុក្កជន្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥទំ បញ្ចមំ វត្តុំ សង្ឃេន វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្តុំ ពុទ្ធម្ចំ ពុទ្ធិយំ អបកតសត្តុសាសនំ ។ ឥទំ បញ្ចមំ សលាកំ ឯក្ខិតាមិ ។

---

១ មវម្ចយោគ្គកេ អនុមតិំ អានេស្សាមាតិ យាហិ អាគតោ ។

វត្ថុទី ៤ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវសំភូកទី ៤ នេះ ។

(៣២០) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអនុមតិ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអនុមតិនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សង្ឃជាពួក ធ្វើសង្ឃកម្មដោយគតិថា យើងទាំងឡាយនឹងពាប់ពួកឲ្យកិក្ខុ ដែលមកដល់យល់ព្រម ឬត្រែតអរជាខាងក្រោយ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់កុងចីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងបមេយ្យកុន្ធកៈ ។ ព្រះវេតសួរថា កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះវិន័យ ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៥ នេះសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវសំភូកទី ៥ នេះ ។

[๓๒๑] กปฺปติ ภนฺเต อาจิณฺณกปฺปติ ฯ เถโร เสโร อาวุเสโร อาจิณฺณกปฺปติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ๔ องฺคเมหิ อุปสมฺปาเยน อสมฺปาจิณฺณกา ๔ องฺคเมหิ อาจริเยน อสมฺปาจิณฺณกนฺติ อสมฺปาจริตพฺพนฺติ ฯ อาจิณฺณกปฺปา โข อาวุเสโร ปกติโยว กปฺปติ ปกติโยว น กปฺปตีติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ๔ องฺคเมหิ ฉฏฺฐึ วตฺถุ สงฺฆเสฏฺฐตฺถิ ฯ ๔ติปีหิ วตฺถุ ธมฺมฺ ธาเรยฺย อปคตสตฺถุ-สาสนนฺ ฯ ๔ องฺคเมหิ ฉฏฺฐึ สลากคฺคหณนฺติ ฯ

[๓๒๒] กปฺปติ ภนฺเต อมถิตกปฺปติ ฯ เถโร เสโร อาวุเสโร อมถิตกปฺปติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ยาวตติยกมฺมนฺ ทุกฺกฏาปตฺติ อสมฺปฏิจฺฉนฺเต ธมฺมกมฺมนฺ กุพฺพนฺตานฺ

(៣២១) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរដែរឬ ? ព្រះសព្វកាមីសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈនោះ តើដូចម្តេច ? ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិក្ខុប្រព្រឹត្តដោយគគ្គថា អំពើនេះ ព្រះឧបជ្ឈាយ៍របស់យើងធ្លាប់សន្សំមកហើយ អំពើនេះ អាចារ្យរបស់យើងធ្លាប់សន្សំមកហើយដូច្នេះ គួរដែរឬ ? ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរខ្លះ មិនគួរខ្លះ ? ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៦ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យជាច់ស្រេចហើយ ? វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ច្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ? ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសេចក្តីទី ៦ នេះ ?

(៣២២) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរដែរឬ ? ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយទឹកដោះ ដែលមិនទាន់ជូរនោះ តើដូចម្តេច ? ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ទឹកដោះស្រស់ណា ដែលលះបង់ការៈជាទឹកដោះស្រស់ហើយ តែនៅមិនទាន់ដល់នូវការៈជាទឹកដោះជូរនៅឡើយ កិក្ខុនាន់កោជនៈបួចហើយ ហាមកោជនៈបួចហើយ

ปกาเรเนว อนตฺถีกตฺตา ฉาตนฺติ ฯ ฉาวุเสา กปฺปตีติ ฯ
กสฺส ปฏิกฺขิตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา สุตฺตวิภงฺเคติ ฯ กึ
อาปชฺชตีติ ฯ อนตฺถีกตาเยเต ฉาติ ฯ สุณาตุ
เม ภนฺเต สงฺฆา ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆเน วินิจฺฉิตุ ฯ
ฯ ยทิ ปิทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อุทฺทิสฺส อปโลเกตุ สงฺฆสฺส ฯ
ฯ สงฺฆสฺส สลากคฺคาหาปนตฺถาย ฯ

(๓๒๓) กปฺปติ ภนฺเต ฉโลกีติ ฉาตนฺติ ฯ กา สา
อาวุเสา ฉโลกีติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ยา สา สุภ อสุ-
ตา อสมฺปตฺตา มชฺฌนฺหิกสมา ฉาตนฺติ ฯ ฉาวุเสา กปฺปติ-
ติ ฯ กสฺส ปฏิกฺขิตฺตนฺติ ฯ โกสมฺพิยา สุตฺตวิภงฺเคติ ฯ
กึ อาปชฺชตีติ ฯ สุภเมรยปาเน ฉาติ ฯ

ផឹកទឹកដោះជាអនតិរត្តនោះ គឺ ភិក្ខុមិនបានឆ្លើវិនយកម្ម ឬមិនមែនជារបស់
សល់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ
មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វគាមី
ឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះវេតសួរថា
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះ
ធាន់អនតិរត្តកោជន ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី៧ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យជាច់ស្រេចហើយ ។
វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា
ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្វាកទី ៧ នេះ ។

[៣៦៣] ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុផឹកសុរា
ផៅគួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ សុរាផៅនោះ
តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សុរាណា
ដែលខ្មៅឃ្មុយ ផៅមិនទាន់ដល់ការៈជាទឹកស្រាវិនាទៅទើយ ភិក្ខុផឹកសុរានោះ
គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេត
សួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់
ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងកោសម្ពី ។ ព្រះវេតសួរថា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។
ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះផឹកសុរាដ៏មេ៌យ ។

សុណាតុ មេ ភនฺเต สงฺฆោ ๙ទំ អជฺชมฺ វត្ថុំ สงฺฆสฺส
วิสชฺชิตំ ។ ๙តិបิទំ วត្ថុំ ពุទฺธปฺปฺ ពុទฺธเยยំ អปคตสตฺถุ-
สาสនំ ។ ๙ទំ អជฺชมฺ สลากំ គเหตพฺพนฺติ ។

(๓๒๔) กปฺปតิ ภนฺเต អនุสกំ គเหตุนฺติ ។ ជานุสฺโส กปฺปតីติ ។ ភគฺគ បដิกฺขิตฺตนฺติ ។ សาวตฺถิยา
សុត្តវิภงฺគេតิ ។ ភี អាបជฺชតីติ ។ ឆេទนเก ចាបิตฺ-
យนฺติ ។ សុណาតุ មេ ភนฺเต สงฺฆោ ๙ទំ ឯវมฺ វត្ថุំ
สสงฺฆสฺส វិនิច្ឆិតំ ។ ๙តិបិទំ វត្ថุំ ពុទฺธปฺปฺ ពุទฺธเยยំ អបគ-
តสตฺถุสาสនំ ។ ๙ទំ ឯវมฺ សលากំ គเหตพฺพนฺติ ។

(๓๒๕) กปฺปតิ ภนฺเต ជានฺปรវគฺគนฺติ ។ ជានุสฺโส
กปฺปតីតិ ។ ភគฺគ បដิกฺขิตฺตนฺติ ។ ภณฺฑนเภ សុត្តវิ-

ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៨ នេះ សង្ឃបាននិច្ឆ័យជាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ឧសាកធម៌ ឧសាកវិន័យ ច្រឡំសាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសេចក្តីទី ៨ នេះ ។

(៣២៨) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន និសីទនៈដែលគ្មានជាយ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះវេតសួរថា កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះវត្ថុមានកិរិយាគាត់ជាវិនយកម្ម ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៩ នេះ សង្ឃបាននិច្ឆ័យជាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ឧសាកធម៌ ឧសាកវិន័យ ច្រឡំសាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសេចក្តីទី ៩ នេះ ។

(៣២៩) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន មាសនឹងប្រាក់ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់

ភន្តេតិ ។ កឹ អាបជ្ជីតិ ។ ជានន្តូបវាទកម្បដិក្ខេបមាណោ ទាចិត្តិយន្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥទំ ឧសមំ វត្ថុំ សង្ឃស្ស វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្ថុំ ឧទ្ទម្មុំ ឧព្ភិនយំ អបភតសត្ថុសាសនំ ។ ឥទំ ឧសមំ សលាកំ និក្ខិ-ត្តាមិ ។

(៣២៦) សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ សង្ឃស្ស វិនិច្ឆិតានិ ។ ឥតិបីមានិ ឧស[1] វត្ថូនិ ឧទ្ទម្មានិ ឧព្ភិនយានិ អបភតសត្ថុសាសនានីតិ ។

(៣២៧) ឥមាតមេតំ អាវុសោ អធិករណំ សន្តំ វូបសន្តំ សុវូបសន្តំ អបិច មំ តុំ អាវុសោ សង្ឃមជ្ឈេបិ ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ បុច្ឆេយ្យាសិ តេសំ កិត្តកំ សញ្ញត្តិ-យោតិ។ អថខោ អាយស្មា វេរោតោ អាយស្មន្តំ សព្ពកាមឹ សង្ឃមជ្ឈេបិ ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ បុច្ឆិ។ បុដ្ឋោ បុដ្ឋោ

---

១ ម. ទស សត្ថូនិ ឧ បញ្ញាយតិ ។ ម. ទស វត្ថូនិសត្ថូ ឧ បញ្ញាយតិ ។

យាត់កុដ្ឋសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងពារាណសីនុះ ។ ព្រះវេតសួរថា កិត្តុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះទទួលមាសនឹងប្រាក់ ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្តទី ១០ នេះ សង្ឃបាននិដ្ឋិតជាប់ស្រេចហើយ ។ វត្តនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសេចក្តីទី ១០ នេះ ។

(៣៦៦) ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្តចំនួន ១០ ប្រការនេះ សង្ឃបាននិដ្ឋិតជាប់ស្រេចហើយ ។ វត្តចំនួន ១០ប្រការនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(៣៦៧) ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្នាលអាវុសោ អធិករណ៍នេះ សង្ឃបានដំរះហើយ បានរម្ងាប់ស្ងប់ស្ងាត់ល្អហើយ ម្នាលអាវុសោ មានតែទៀត លោកគប្បីសួរវត្តចំនួន ១០ ប្រការនេះ នឹងខ្ញុំ ក្នុងកណ្តាលសង្ឃម្តងទៀត ដើម្បីបញ្ជាក់ជាប់នូវកិត្តុចំនួននោះ ។ លុះជាប់នោះ ព្រះវេតមានអាយុ ក៏សួរនូវវត្តចំនួន ១០ ប្រការនេះ នឹងព្រះសព្វកាមីមានអាយុ ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ម្តងទៀត ។ លុះព្រះវេត បានសួរសេចក្តីគ្រប់ហើយ

អាយស្មា សព្ពកាមី វិស្សជ្ជេសិ ។ ឥមាយ ខោ បន វិនយសង្គីតិយា សត្ត តិក្ខុសតានិ អន្ធានិ អនធិកានិ អហេសុំ ។ តស្មាយំ វិនយសង្គីតិ សត្តសតិកាតិ(១) វុច្ចតីតិ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធំ និដ្ឋិតំ ទុតិយមំ ។

តមម្ហ ខន្ធកេ វត្ថុ បញ្ចវីសតិ ។

តស្សុទ្ទានំ

(៣២៨) ឧស វត្ថុនិ បូរេត្វា

កម្មំ ន្ហុនេន ចាវិសិ

ចត្តារោ បុន រូបញ្ច

---

១ ម. សត្តសតីតិ ។

ព្រះសព្វគាមីមានអាយុ ក៏ធ្វើយរដោះស្រាយ ។ កំពុងមានការសង្គាយនាព្រះវិន័យនេះ មានភិក្ខុ ៧០០ អង្គ មិនខ្វះ មិនលើស ។ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គាយនាព្រះវិន័យនេះ បានឈ្មោះថា សត្តសតិកាសង្គាយនា ។

ចប់ សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ទី ១២ តៃប៉ុណ្ណោះ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មានរឿង ២៥ ។

ឧទ្ទាននៃសត្តសតិកក្ខន្ធកៈនោះ ដូចខ្លះ

(៣២៨) រឿងវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុនៅក្នុងក្រុងវេសាលី សំដែងនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ១ រឿងវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុជនទឹកជាក់ពេញកាជន៍សំរិទ្ធក្នុងវិថីទេវតាសថនោះ ១ រឿងពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ១ រឿងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលីជាមួយនឹងភិក្ខុជាអនុទូត ១ រឿងទបក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យមាន ៤ យ៉ាង នឹងទបក្កិលេសរបស់សមណៈមាន ៤ យ៉ាងទៀត ១ រឿងពាក្យជជែកគ្នាថា មាសនឹងប្រាក់គួរដល់ពួកសមណៈឬទេ ១

កោសម្ពិ ច ឆាបេយ្យកោ[1]

មក្កដោ សោវេយ្យំ សង្កស្សំ

កណ្ណកុជ្ជំ ខុទ្ទមន្ថំ

សហជាតិ[2] ច មជ្ឈសិ

អសេ្សសិ កំ ឆុ ខោ មយំ

បត្តជាវាយ ខុជ្ជវំ[3]

---

១ ឧ. ម. ឆាវេយ្យកោ ។ ២ ឧ. ម. សហំជាតិ ។ ៣ ឧ. ស ខុជ្ជវិ ។

រឿងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ហោះតាមអាកាសទៅបុះភ្នំក្រុងកោសម្ពី ១ រឿងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត បញ្ជូនទូតឲ្យទៅកាន់សំណាក់នៃភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនជាថេយ្យ ធីតភិក្ខុដែលទៅក្នុងដែនអវន្តិទក្ខិណាបថ[1] ១ រឿងព្រះរេវតគង់នៅក្នុងនគរសោរេយ្យ ១ រឿងព្រះរេវតចេញពីនគរសោរេយ្យទៅកាន់នគរសង្កស្ស ១ រឿងព្រះរេវតចេញពីនគរសង្កស្សទៅកាន់នគរកណ្ណកុជ្ជ ១ រឿងព្រះរេវតចេញពីនគរកណ្ណកុជ្ជទៅកាន់នគរទុម្ពរ ១ រឿងព្រះរេវតចេញពីនគរអគ្គទ្បបុរៈទៅកាន់នគរសហជាតិ ១ រឿងព្រះរេវត បង្គាប់ភិក្ខុជាកូនសិស្សឲ្យជាអ្នកពោលសរភ័ញ្ញ ១ រឿងពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុពួកដំណឹងថា ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តហ្ចាន់ធីដំរែអធិករណ៍ ១ រឿងវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ រិះគិតថា យើងបានភិក្ខុណាជាបក្ខពួក ១ រឿងវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុចាត់ចែងសមណចរិក្ខារ មានបាត្រជាដើម ហើយនាំគ្នាដំរែទូកឆ្លងទៅកាន់សហជាតិនគរ ១ រឿង

---

១ មានតែក្នុងបាលីខាងដើម ក្នុងនវកនិបាត មានតែ មគ្គោ វិញ ប្រហែលជា មគ្គសព្ទ នេះលោកផ្លាស់ប្តូរដំនួសសព្ទ គឺ អវន្តិទក្ខិណាបថ ទេដឹង ។

សត្តសតិកម្មវគ្គេ ឧត្តរនាថា

វហោសិ ខុបធាមយំ[1]

ភរុ[2] សង្ឃោ ច វេសាលិ

មេត្តា សង្ឃោ ខុញ្ញាហិ កាតំ ។

បុល្លវគ្គោ សមត្តោ

---

១ ឧ. ទូរហោបិ ឧភាមស្ស ។ កត្ថចិ ចោត្តរេ ទូរភោបិ ឧភាមស្ស ។ ២ ឧ. ភារុកំ ។ កត្ថចិ ចោត្តរេ ភារុណំ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ឧទ្ទានគាថា

ព្រះសាទ្ធៈ មានអាយុ សម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ ១ រឿងព្រះខត្តរៈ មានអាយុ ដំណាលប្រាប់ពួកវជ្ជីបុត្តកកថាកុ ពួកមនុស្សវែងបង្អែនសមណចរិក្ខារទៅថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ ១ រឿងព្រះខត្តរៈមានអាយុ ដំណាលប្រាប់ពួកវជ្ជីបុត្តកកថាកុ យើងគាន់យកនិស្ស័យនឹងព្រះវេតជាគ្រូ ១ រឿងជំនុំសង្ឃប្រជុំគ្នានឹងវិនិច្ឆយអធិករណ៍ ១ រឿងពួកកកថាកុជាថេរៈប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆយអធិករណ៍ ហើយនាំគ្នាទៅគាន់ក្រែងវេសាលី ១ រឿងព្រះសព្វកាមីសួរព្រះវេតថា ឥឡូវនេះ លោកនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ព្រះវេតឆ្លើយថា ខ្ញុំនៅដោយកំណាចនៃមេត្តាធម៌ ១ រឿងជំនុំសង្ឃ ប្រជុំគ្នាវិនិច្ឆយអធិករណ៍នោះ ១ រឿងព្រះវេត សូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ត្រូវឲ្យសង្ឃរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុព្ភាហិតកម្ម ១ ។

ចប់ ចុល្លវគ្គ ។

វិរុទ្ធបាឋា	អវិរុទ្ធបាឋា	អង្គ	វណ្ណលេខាយំ
ទិស្សនំ	ទិស្សន្តំ	៤	១៩
បព្ពជិស្សន្តំ	បព្ពជិស្សន្តំ	៨	៩
អយ្យបត្តា	អយ្យបុត្តា	"	១៥
ភិក្ខូ	ភិក្ខូ	១០	១៧
យសន្តរតោ	យស្សន្តរតោ	១៣	៨
កុមារវណ្ណំ	កុមារកវណ្ណំ	១៤	១២
សក្យកុមារានំ ភគវតោ ឧបសង្កមនំ កក្កុធកោឡិយបុត្តទុ		១៥	១
នាមក្ខេត្តានំ	នាមក្ខេត្តានំ	"	១៧
បរិយោទាតំ	បរិយោទាតំ	២០	១៧
ភិក្ខេយ្យុំ	ភិក្ខេយ្យុំ	២៤	៤
វៃទ	វៃឡ	"	១៧
អាបត្តេសិ	អាមត្តេសិ	២៩	៩
បត្តសេតុំ	បតាសេតុំ	៣០	៧
កាយន	កាយេន	៣១	៦
បតាសេ កិ	បតាសេសិ	៣២	៧
២ .	២ ១ .	"	១៧
វិតមសំ	វិតមសំ	៣៩	៨
បរិសំ	បរិសំ	៤០	"
អញ្ញាសុ	អញ្ញតរស្មិ	"	១៣
តុំ សីលំ	តំ សិលំ	៤២	១៥
បរិនិព្វាយន្តិ	បរិនិព្វាយន្តិ ។	៥០	៩
សារិបុត្តមោគ្គល្លាន	សារីបុត្តមោគ្គល្លាន	៦៤	៥

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធាហ	អវិរុទ្ធាហ	អង្កំ	វណ្ណនាយំ
សារិបុត្តោ	សារីបុត្តោ	៦៤	៨
ជា មិត្តតំ	ជាបមិត្តតំ	៧២	៧
មញ្ញបនិជាទកា	មញ្ញប្បនិជាទកា	៩៦	១២
"	"	៩៧	១៣
ស ប	សបេ	៩៩	២
វច្ចកុដី	វច្ចកុដិ	"	១១
"	"	"	១២
មតិកាភណ្ឌំ	អត្តិកាភណ្ឌំ	១០៣	៦
មញ្ញបនិជាទកា	មញ្ញប្បនិជាទកា	១២៤	១០
"	"	១២៥	១១
អនាទរិយ	អនាទរិយំ	១២៨	១៥
វច្ចកុដី	វច្ចកុដិ	១៣១	១
"	"	១៣៣	"
វច្ចកុដីតុំ	វច្ចកុដិវត្តុំ	១៣៤	៩
វច្ចកុដី	វច្ចកុដិ	"	១៤
"	"	១៣៥	១
"	"	"	៩
"	"	"	១១
"	"	"	១២
កាតព្	កាតព្ពំ	១៤៥	៥
ឧបដ្ឋាយតុំ	សទ្ធិវិហារិកវត្តុំ	១៤៩	១
"	"	១៥១	"
សាសនទ្ធសោ	សាសនុទ្ធសោ	១៩៨	២

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបាឋៈ

វិរុទ្ធបាឋៈ	អវិរុទ្ធបាឋៈ	អង្គ	បន្ទាត់
អត្តកា	អត្តកា–	២១៥	៤
ទិន្និ–	ទិន្និ–	២៣៩	"
ឧទ្ធនគា	ឧទ្ធនគាថា	២៥៥	១
អនគារិយ	អនគារិយំ	២៦៤	៩
ធម្មវិនយេ	ធម្មវិនយេ	២៦៥	៥
បដិគ្គ	បដិគ្គ–	២៨២	៩
តេ	តេន	៣០៦	៨
អត្តសមតិ	អត្តសម្មតិ	៣១៥	១
ញតិ	ញត្តិ	៣១៩	"
យាយនំ	យាយន្តិ	៣៣០	១៧
ធិហិទោបិ	ធិហិនោបិ	៣៦៨	៥
អប្បញ្ញបទា	អប្បញ្ញាបនា	"	១៥
យស្សត្តាយ	យស្សត្ថាយ	៣៧៩	១៣
តបន្តិ	តប្បន្តិ	៣៩១	៦
អម្មោតិ	អដម្មោតិ	"	១៤
វិភេបនំ	វិភេបន្តិ	"	១៦
បុតត្តេរ	បុត្តត្តេរ	៣៩៥	១
អនុមតិ	អនុមតិ	៤០៤	១១
អធម្មវាទិ	អធម្មវាទិ–	៤០៩	៦
សុញ្ញាគារិហារេន	សុញ្ញាគរិហារេន	៤១៤	១៦
"	"	៤១៥	៥

សន្ទឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អនុវទ្ធ	អនុវទ្ធ	១	៩
ឆីកស	ឆិកស	៤	៨
ភទ្ធិយភិក្ខុវត្ត	រឿងដនទាំង៣	៣	១
នុ៎ះ	នេះ	៩	១៥
លំដាប់ នោះឯង	លំដាប់នោះឯង	១១	៥
រឿងដនទាំង៣	ភទ្ធិយភិក្ខុវត្ត	១១	១
ទេវ	ភេទ	១៤	១១
លុះឈរក្នុងទំនំសមគួរ	បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភក្ខុធទេវប្បុត្ត លុះឈរក្នុងទំនំសមគួរ	១៣	៥
ដោយក្បាស់ថា	ដោយចិត្តប្បាស់ថា	"	១៦
ខ្ញុះ ។	ខ្ញុះ	២២	១២
សង្ឃឹម	សង្ឃឹម	"	១៣
សាប់សូន្យ	សាបសូន្យ	២៤	២
ដើម្បី	ដើម្បី	"	១២
ដើម្បី	"	"	១៣
វិនាស	វិនាស	"	១៦
ដើម្បី	ដើម្បី	"	១៧
ដើម្បសែចក្តី	"	"	"
ដើម្បី	"	២៥	៣
ឫស្សី	ឫស្សី	"	១៤
ព្រះអង្គ	ព្រះមានព្រះភាគ	២៦	១៤

សន្ទឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ប្រទក្សិណ	ប្រទក្សិណ	២៧	១០
ម្យ៉ាង	ម្យ៉ាង	"	១៧
ឥឡូវ	ឥឡូវ	២៨	៩
ម្យ៉ាង	ម្យ៉ាង	"	១១
រាជក្រឹះ	រាជត្រឹះ	"	១២
សង្ឃ	សង្ឃ	២៩	៧
ធំមាន	ធំអាន	៣០	១៤
សេចក្តី	សេចក្តីខ្លាច	៣៣	១៣
នេក	អនេក	៤០	២
ព័នាក់នោះ	ពីរនាក់នោះ	"	១៨
ជាសក្យបុត្ត	ជាសក្យបុត្តិយ៍	៥៩	២
(ដោយធម្មកេថា)	(ដោយធម្មកថា)	៦៦	១០
បន្ទូអប់រំហើយ	អប់រំហើយ	៧៤	១៧
ឆៀរគរ	ឆៀរគរ	៨០	៥
"	"	៨១	១៣
ទៅកាន់	ទៅកាន់	១០៨	១០
រួចហេយ	រួចហើយ	១២៩	៧
តាមទំទង	តាមទំនង	១៥៥	១២
ខ្វល់ ួយ	ខ្វល់ខ្វាយ	១៧៤	១៥
ពិនិត	ពិនិត្យ	១៨៤	១២
លាងចីវរបស់	លាងចីវរបស់	១៩៧	១០
កែមុក្តា	កែវមុក្តា	២០៨	៣

សន្ទឹកប្រៀបធៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ការមែណ៏	កែវមែណី	២០៨	៣
(១២)	(១២២)	២១០	២
ប្តេជ្ញា	ប្តេជ្ញា	"	១៣
ដាយ	ដោយ	២១១	"
ជាតមោក្ខ	ជាតិមោក្ខ	២២៦	១៦
ព្រាហ្មចារ័យ	ព្រហ្មចរិយ	២៣១	៤
ប្រក	ប្រកប	២៣៦	៥
វិនិច្ឆយ	វិនិច្ឆ័យ	២៣៧	"
ក្រាបបង្គំ	ក្រាបបង្គំ	២៦៥	៤
សោភ្ណាបត្តិផល	សោភាបត្តិផល	"	១៨
ចល្លវគ្គ	ចុល្លវគ្គ	២៦៦	១
សោភ្ណាបត្តិផល	សោភាបត្តិផល	"	៥
"	"	"	៨
ព្រកាគ	ព្រះភាគ	២៨៥	"
ទាំឡាយង	ទាំងឡាយ	២៨៦	៣
ផិល	ផែល	២៨៧	៤
មាល	ម្ភាល	២៨១	៨
ឧភ	ឧភ	"	១៤
ភិក្ខុណានីមួយ	ភិក្ខុណាមួយ	២៨៣	៩
អក	អ្នក	"	១៤
ផែលសង្ឃោនសន្ថត	សង្ឃត្រែសន្ថត	២៨៤	២
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ–	២៨៦	១៣

សន្ទឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ពួកព្រហស្ត	ពួកស្រីព្រហស្ត	២៩៩	២
ទាំងឡា	ទាំងឡាយ	"	១៤
កុលុបកី(១)	កុលុបកី	៣០៥	៩
អនភយកិ	អនុភយិក	៣១៨	១៤
ត្រូវប្រាប	ត្រូវប្រាប់	៣២៤	១៦
មិនត្រូវបវារណា	មិនទាន់បវារណា	៣២៥	១៤
មិនត្រូវមិនបវារណា	មិនត្រូវបវារណា	"	"
ខ្លួនឯង	ខ្លួនឯងហើយ	"	"
ជានសង្ឃ	ជានជាសង្ឃ	៣២៧	១១
ដោយសារទេះ	ដោយសារទេះ	៣៣១	៨
ប្រហស្ត	ព្រហស្ត	៣៦៨	៦
ប្រយោជន៍	ប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន	៣៧១	៥
ព្រះយស-	ព្រះយស	៣៨៦	៤
ត្រេកអរ	ត្រេកអរដោយ	៣៩៣	១៣
ម្ចាស់អ្នកជាធំ	ម្ចាស់អ្នកជាធំ	៣៩៤	៦
អាទិត្យត្រ	អាទិត្យត្រ	៣៩៨	៩
ពហូសូត្រ	ពហុស្សុត	៤០០	៤
ឥត្តឡបុរៈ	អត្តឡបុរៈ	៤០១	១៨
ពហូសូត្រ	ពហុស្សុត	៤០២	៩
អៀសខ្ញាស	អៀនខ្ញាស	"	១១
ឆឹងឲ្យភិក្ខុ	ឆឹងឲ្យពួកភិក្ខុ	៤០៥	៤
ព្រះយស-	ព្រះយស	៤១៨	៧
ការកំណាត់	ការកំណាត់	៤២៣	៨
ឆឹងភាប់ពួកភិក្ខុ	ឆឹងឲ្យពួកភិក្ខុ	៤២៤	៩

សន្ថឹកទុតិយមាតិកា

តតិយភាគ

សង្ឃភេទក្ខន្ធក:

លេខទំព័រ

ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅកុងអនុបិយោនគរ ទៀបព្រៃអនុបិយា ១
រឿងអនុរទ្ធសក្កៈ នឹងភទ្ទិយសក្យរាជ ៣
រឿងសក្យៈ ៦ អង្គ ៧
រឿងឧបាលិកប្បកៈ ៨
ពួកសក្យៈកុមារចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ៩
ព្រះភទ្ទិយៈ ជានសម្រេចនូវវិជ្ជា ៣ យ៉ាង ១០
ឧទ្ទានគាថា នឹងរឿងទេវទត្តភិក្ខុ ១៣
រឿងអជាតសត្តុកុមារ ១៤
រឿងកូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈ ឈ្មោះកក្កុធៈ ១៥
រឿងព្រះមហាមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ១៦
រឿងទេវទត្តឈ្មោះកក្កុធៈ ១៧
និយាយអំពីគ្រូ ៥ ពួក ១៩
រឿងព្រះអង្គស្តេចទៅកាន់ក្រុងភគធគ្រឹះ ២៣
និគមគាថា ២៥
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ទូលសូមត្រួតភិក្ខុសង្ឃជំនួស ២៦
ការធ្វើបកាសនីយកម្មដល់ទេវទត្ត ២៧
បកាសនីយកម្ម នឹងរឿងព្រះសារីបុត្ត ២៩
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងរឿងអជាតសត្តុកុមារ ៣៣
សេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃពួកមហាមាត្យ ៣៤

លេខទំព័រ

ការបញ្ជូនបុរសទៅសម្លាប់ព្រះសាស្តា ៣៦

អនុបព្វកថា ព្រះអង្គសំដែងចំពោះបុរសដែលទៅសម្លាប់ព្រះអង្គ ៣៩

ការធ្វើព្រះលោហិតនៃព្រះតថាគតឲ្យពុះពងឡើង ៤២

និយាយអំពីគ្រូ ៥ ពួក ៤៤

ការលែងដំរីនាឡាគិរីឲ្យព្រេចព្រះសាស្តា ៨៤

ព្រះសាស្តាសំដែងគាថាចំពោះដំរីនាឡាគិរី ៥១

ពួកមនុស្សនាំគ្នាច្រៀងគាថាសរសើរព្រះបរមគ្រូ ៥២

រឿងតិកកោដន ៥៣

រឿងទេវទត្តភិក្ខុ សំដែងអំពីវត្ថុ ៥ ប្រការ ៥៥

រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសូមវត្ថុ ៥ ប្រការ ៥៦

ការព្យាយាម ដើម្បីទំលាយសង្ឃ នឹងទំលុះយចក្រ ៥៩

ឧទ្ទានគាថា ៦១

រឿងព្រះសារីបុត្ត នឹងព្រះមោគ្គល្លាន ៦៣

ការសំដែងធម៌របស់ទេវទត្ត ៦៥

ជាតិហារ្យរបស់ព្រះសារីបុត្ត នឹងព្រះមោគ្គល្លាន ៦៦

អគ្គសាវ័កទាំង ២ អង្គចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ៦៧

ព្រះបរមគ្រូព្រាស់សំដែងអំពីរឿងដំរី ៦៨

ឱតមគាថា នឹងភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ ៦៩

រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងអសទ្ធម្ម ៨ ប្រការ ៧១

រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ត្រូវអសទ្ធម្ម ៣ ប្រការគ្រប់សង្កត់ នឹងឧទ្ទានគាថា ៧៤

រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ ទូលសួរអំពីការប្រែធារនៃសង្ឃ ៧៦

រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ ទូលសួរអំពីសង្ឃភេទ ៧៧

រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ នឹងសេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃ ៧៨

លេខទំព័រ

ឥតមគាថា ៨២

រឿងព្រះឧបាលិត្ថេរ ទំនងកំពុងអភបំបែកសង្ឃទៅកើតក្នុងអបាយ ៨៥

បញ្ហារឿងនៃសង្ឃភេទក្នុងនេះ ៩០

វគ្គក្នុងនេះ:

ហេតុនៃការទ្រង់បញ្ញត្តិអាចនេះវគ្គ ៩៣

ហេតុនៃការទ្រង់បញ្ញត្តិអាវាសិកវគ្គ ១០០

ធម្មិកវគ្គ ១០៣

ធម្មិកវគ្គ ទំនងការអនុមោទនាក្នុងភេងភត្ត ១០៥

វគ្គដែលភិក្ខុត្រូវធ្វើក្នុងភេងភត្ត ១០៧

វគ្គរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ១១៥

វគ្គរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹតបិណ្ឌបាត ទំនងវគ្គរបស់ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ១១៩

សេនាសនវគ្គ ១២៣

ជន្លាយវគ្គ ១២៩

ឥទានៃវច្ចកុដិវគ្គ ១៣១

ការទ្រង់បញ្ញត្តិវច្ចកុដិវគ្គ ១៣៤

ឧបស្សាយវគ្គ ១៣៧

សទ្ធិវិហារិកវគ្គ ១៤៨

អាចរិយវគ្គ ១៥៦

អន្តេវាសិកវគ្គ ១៦៧

ឧទ្ទានៃវគ្គក្នុងនេះ ១៧៥

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្នុងនេះ:

ព្រះអានន្ទសូមអាភធនាឲ្យព្រះអង្គសំដែងឯតិមោក្ខ . . . . . ,,

លេខទំព័រ

រឿងព្រះមហាមោគ្គល្លាន ២០២
ធម្មតាមិនដែលកើតគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងមហាសមុទ្រ ២០៥
សភាពមិនដែលកើតគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងធម្មវិន័យ ២០៩
ឧទ្ទានវាចា ២១៦
រឿងធម្មដិន្នកភិក្ខុ ២១៧
ការបញ្ឈប់ជាតិមោឃៈ ២១៨
និយាយអំពីការបញ្ឈប់ជាតិមោឃៈ ១—២ យ៉ាង ២២០
" " " ៣—៤ យ៉ាង ២២១
" " " ៤—៥ យ៉ាង ២២២
" " " ៦ យ៉ាង ២២៣
" " " ៧ យ៉ាង ២២៤
" " " ៨ យ៉ាង ២២៥
" " " ៨—៩ យ៉ាង ២២៦
" " " ១០ យ៉ាង ២២៧
និយាយពីការបញ្ឈប់ជាតិមោឃៈប្រកបដោយធម៌ ២៣១
ព្រះឧបាលិ ក្រាបទូលសួរការកាន់យកអត្តាទាន ២៤១
ព្រះឧបាលិ ក្រាបទូលសួរការចោទ ២៤៥
ព្រះឧបាលិ ក្រាបទូលសួរហេតុប្បដិសារៈ ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទ ២៤៩
ឧទ្ទានវិនោតិមោឃៈឆ្នើបកូន្នកៈ ២៥៥

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ:

ព្រះទាងមហាបជាបតីគោតមី ទូលសូមបព្វជ្ជា . . . . . "
គរុធម៌ ៨ យ៉ាង ២៦៦

លេខទំព័រ

ព្រហ្មចរិយធម៌ មិនតាំងនៅយូរអង្វែង ២៧១

រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី នឹងការលូមពារ ២៧៣

លក្ខណៈនៃការវិនិច្ឆ័យធម្មវិន័យ ២៧៨

ភិក្ខុមិនសំដែងជាតិមោក្ខ ដល់ពួកភិក្ខុនី ២៨០

ការទទួលអាបត្តិ ២៨១

ការធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី ២៨៣

រឿងភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ឧប្បលវណ្ណា ២៨៥

ការបង្ហាញកាយជាដើម ទណ្ឌកម្ម នឹងអវន្តិយបុគ្គល ២៨៧

ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនី សាងភក់នឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុ ២៨៨

ការបង្ហាញកាយជាដើម ទណ្ឌកម្ម នឹងការបញ្ឈប់ឧភិទ ២៨៩

ការបញ្ឈប់ឧភិទរបស់ភិក្ខុសូង្ខជាដើម ២៩១

ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកឲ្យឧភិទដល់ភិក្ខុនី ២៩៣

ការទទួលឧទ្ទេសនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ២៩៥

ការទទួលឲ្យឧភិទហើយមិនមកជ្រាបជាដើម ២៩៧

ការឲ្យដំត្រគាកដោយឈើមានសណ្ឋានដូចដង្កឹងគោជាដើម ២៩៩

ការធ្វើគំនូសខាងក្រោមអាត់ជាដើម ៣០១

កាសកិរិយារបស់ភិក្ខុនី ១ រូប ៣០៣

ភិក្ខុនី ដាក់កូនខ្ចីក្នុងជាត្រ ៣០៥

ភិក្ខុនី នាំគ្នាគយគន់និមិត្តបុរស ៣០៧

ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យទទួលការបន្ទរ របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ៣០៩

ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យនូវចិរ ក្នុងកេងទានជាដើម ៣១១

អន្តរាយិកធម៌ ២៤ យ៉ាង ៣១៣

លេខទំព័រ

ការសន្មតិខ្លួនឯង នឹងសន្មតិភិក្ខុនីនិទៃ ៣១៥
ញត្តិចតុត្ថកម្មឧបសម្បទា ៣១៧
ការហាមឃាត់នូវទៅតាមលំដាប់ថាស់ខ្នី នឹងការមិនបវារណា ៣២៥
ការបវារណារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ៣២៧
ការឃាត់នូវឱសថ នឹងឃាត់បវារណា ៣២៨
ការទ្រង់អនុញ្ញាតត្រែស្នែងជាដើម ៣៣១
ញត្តិចតុត្ថកម្មឧបសម្បទា ដោយទូត ៣៣៣
រឿងស្រីម្នាក់នឹងការសន្មតិភិក្ខុនី ៣៣៧
ការសន្មតិភិក្ខុនី នឹងការមិនពោលណាសិក្ខារបស់ភិក្ខុនី ៣៣៩
រឿងពួកភិក្ខុនីអង្គុយពែនភ្នែន នឹងបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងបង្គន់ ៣៤១
ការងូតទឹក របស់ពួកភិក្ខុនី ៣៤២
ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃភិក្ខុនីខន្ធកៈ ៣៤៤

បញ្ចាសតិកក្ខន្ធកៈ

ឧប្បាទរបស់ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ ៣៥៧
ការសន្មតិភិក្ខុ ៥០០ រូប ៣៥៩
ភិក្ខុមានការនឿយណាយទីដែលធ្លុះធ្លាយជាដើម ៣៦១
ព្រះមហាកស្សប មានអាយុប្រកាសធំនុំសង្ឃ ៣៦២
ការសង្គាយនាសិក្ខាបទមានទុតិយបាដិកជាដើម ៣៦៣
ពោលអំពីសិក្ខាបទគួរនឹងតួចដោយបំដាប់ ៣៦៥
ព្រះអានន្ទត្រូវមារប្រាប់ដំណាលប៉ាតិ ៣៧១
ការដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ភិក្ខុ ៣៧៣
រឿងព្រះឋេរទេន នឹងការភ្ញាយបំពាក់ឧត្តរាសង្គៈ ៣៧៤
រឿងធនុត្តេរ នឹងការដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ណោក ៣៧៩

លេខទំព័រ

ឧទ្ទាននៃបញ្ចសតិកកណ្ឌកៈ ៣៨១

សត្តសត្តិកក្ខន្ធកៈ

រឿងវត្ថុបត្តកភិក្ខុ ទំងរឿងព្រះយសត្ថេរ ៣៨៥
ឧបក្កិលេស ៤ យ៉ាងរបស់ព្រះចន្ទ្រ ទំងព្រះអាទិត្យ ៣៨៧
ឧបក្កិលេស ៤ យ៉ាងរបស់សមណព្រាហ្មណ៍ ៣៨៩
ឧបក្កិលេសទាំង ៤ . . . . . ៣៩១
រឿងអ្នកធំឈ្មោះមណិចូឡកៈ ៣៩៣
ពាក្យរបស់ព្រះថេរៈឈ្មោះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ៣៩៥
រឿងព្រះថេរៈឈ្មោះសម្ពូតសាណវាសី ៣៩៧
សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ៣៩៩
រឿងព្រះរេវតត្ថេរ ៤០១
ការសួរ ទំងការដោះស្រាយនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ៤០៣
សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ៤០៧
រឿងវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ៤០៩
សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីទំងវិនិច្ឆ័យនូវអែធិករណ៍ ៤១៣
ពាក្យជាចន្លោះរបស់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ៤១៥
សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីទំងវិនិច្ឆ័យនូវអែធិករណ៍ ៤១៧
រឿងអដ្ឋិតភិក្ខុ ៤១៩
បញ្ហាវិសជ្ជនានូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ៤២១
ឧទ្ទាននៃសត្តសត្តិកក្ខន្ធកៈ ៤២៩

INSTITUT BOUDDHIQUE